Sum M. Lamm. Alardj Prok. Laur.

N. 647.

COMMENTARII IN LIBRVM PRIMVM ILIADOS HOMERI,

Auctore

IOACHIMO CAMERARIO Pabepergensi.

EIVSDEM LIBRI PRIMI ILIADOS conuersio in Latinos versus, eodem auctore.

Accesserunt insuper Græca verba cum interpretatione Latina è regione posita.

Omnia nunc denuo fidelius & accuratius quàm antea edita. Jo. Chrystoph. Kleffel.

Cum INDICE accurato.

Ludouicus Christianus Stiegehausius Corbaccensis Valdeccus. Steinbeccae Holsatorum CIↃ IↃ CC XXVII

FRANCOFVRTI
Apud Ioannem Wechelum.
M D LXXXIV.

IOACHIMVS CAMERARIVS DOCTISSIMO VIRO BOLGANGO AVGVSTO SEVERO, REgiorum filiorum apud OEnipontes Magistro, amico perueteri S. S. D.

CVM ego non modò in præsentia bonis literis atque studijs humanitatis pro mea exigua parte virili consulere, & opem ferre laborantibus, sed etiam in posterum prospicere cupiam atq; quaram, non modò scilicet opella mea, hu⁹ in cultu & exercitio eruditionis nauanda sed etiam defensores atque propugnatores comparandi videntur, vt stare permanereq; possint fundationes, quasiq; structura illorum. Quo in proposito sequor priorum nostrorumq; temporum doctissimos viros, qui cum optimarum artium atque disciplinarum studijs inseruirent, non tam suis operibus, quàm ipsi doctrinæ patronos quæsiuisse reperiuntur, sua quisq; ætatis principes, & opibus atq; potentia præstantes viros, vt hac etiam interpretatione Ioue genita Musa viderentur, si à regibus & principibus in Rebuspublicis, tanquam filiæ eductæ, custoditæ, ornatæ, collocatæ fuissent. Sunt enim, vt Hesiodus ait, reges quidem Iouis progenies, sed sapientes atque docti, illi enim certè Poetæ existimandi,

ἐκ Μουσάων & ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος.

Sed si fortè transferri hoc longius videatur, certè illud perpulcrum, quod virgines perhibentur eruditionis & doctri-

na numina, & appareat obnoxium hoc genus esse iniuriæ, & ludibrio vulgari insciæ, quo magis à virtute & potentia Musarum quasi castitas conseruanda & protegenda est. Itaq; & fortissimi semper atq; maximi reges & imperatores doctos summo amore cultuque prosecuti fuere. Nam Archelaus rex Macedoniæ Euripidem ita secum habuit, & familiarissime complecteretur, & sapientissimi Poetæ consuetudine non posset carere, neque solum viuentem sed mortuum quoq; exequiis honoribus affecerit. Quid ego de Alexandro Magno dicam, cuius incredibilis erga doctos cupiditas ipsius liberalitate facile declaratur, cùm illis non drachmis, sed talentis munera tribuerit annumerari. Et mala etiam scripta Philippi suauiarit. Sed exempla huius coniunctionis, & ita nominem ὀνοματοποιΐας multa etiam de priscis temporibus illis, & videtur, studioribus suppetunt. Nam & non referam illos in procemium & Phœacum comunis poetas, neq; custodem pudicitiæ regiæ, neque oraculo iussos fortissimos viros Spartanos petere ab Athenienſibus sapientem ducem, qui cum illis Tyrtæum poetam misissent, præclarè rem gesserint. Nonne & Anacreon inter præcipuos amicos opulentissimi Samij tyranni Polycratis fuit? Æschylus autem & Simonides apud Hieronem Siculum honorem & autoritatem maximam habuerunt, quorum alterum in Siciliam sedem atque domicilium suum transtulisse, alterum tantum in illa insula valuisse accepimus, & impendens grauissimum bellum inter Hieronem Syracusium, & Theronæ Agrigentinum diremerit atq; compoſuerit. Fuit & cum Dionysio Philoxenus, à quo fertur sanè interdum tractatus inhumaniter, sed ille tamen tyrannus in ea sæuitia sua doctis carere se non posse ostendit. Vt autem ad posteriores relabar: Nonne & Antigoni amici commemorantur, Antagoras Rhodius, atq; Aratus Solensis? Et cum regibus Ægypti totæ gentes doctorum exiere. Quæ cum ita sint, ego hoc tempori opera, & confido, non prorsus contemnenda, in Homero explicando discipulis nostris impensa, cum hortantibus amicis ad dictatorum editionem morem gerere statuissem, admonuit me autor omnis doctrinæ & sapientiæ, & maximis & potentissimis quibusdam principibus commendarem eruditionis literariæ, bonarumq; artium nõ solum dignitatem, sed etiam salutem. Quos mihi circumspicienti & vestiganti animo meo, & primi omnium occurrerunt regij pueri tuæ fidei & curæ credit, laudatissimi regis filij, nepotes principis summi, quo-

rum

rum proauum quasi Deum quendam in terris, dum vixit, in cultu venerationeque fuisse, & nunc post mortem esse, perpetuoque futurum scimus. Ita igitur, vt hi ad comparationem præsidij protectionisque optimarum artium cogitantibus nobis primi omnium merito quidem animo obuersati fuere, ita res etiam ipsa incitauit me, vt ad eos qui in literis ad virtutis excellentiam educarentur, magistrum eruditionis atq; fortitudinis mitterem interpretem voluntatis meæ. Sed enim quò minus hos rectà accedere, & vltro compellare auderem, obstitit cupiditati meæ pudor, iustus ille quidem atq; debitus maiestati illorum, cuius magnitudine nostra paruitas facilè cõsternaretur. Itaque ad te deuenimus, per quem hæc, quæ nos cognoscere regiam sobolem voluissemus, ad illos rectè atq; ordine delatum iri sciremus. Ad te verò aditus patebat nobis, non modò propter veterem notitiam, & quẽdam etiam amicitiæ vsum, sed etiam quod comperissemus de Philippo Melanchthone, in literis ad ipsum tuis, & amantissimè & honorificè mentionem nuper mei factam esse. Hoc etiam commoditatis multum habere visum, quod longioris scripturæ labore me liberaret. Quæ enim dicenda fuissent de sanctitate, de pulcritudine, de quodam ad vitam bene beateq; degendam necessario vsu bonarum literarum atq; artium, hæc tibi cùm sint notissima & meditata multum, satis fuerit indicata esse, etsi nonnihil, si voles, nostræ rationis de his cognoscere poteris, de sequentium scriptorum præfatiuncula. Hæc igitur, mi Seuere, te oro & obtestor, quanquam facias sponte tua, tamen, si fieri possit, vt etiam diligentius & accuratius ad complectendum, amandum, propugnandum & tuendum, diuinæ naturæ atq; indoli sobolis regiæ proponere, & quasi instillare velis. Quo facto de genere humano, & natione potissima nostra hoc præclarius fueris meritus, quo felicitati bonisq; illorum conseruandis & augendis, non modò opibus & viribus præstantiores, sed numero etiam plures patronos adiunxeris atque conciliaueris. Requiritur autem profectò magna quædam vis defensionis earum rerum, quibus felicitas & bona illa continentur, id est artium atq; studiorum humanitatis. Ita multis firmisq; copijs prauitatis & malitiæ oppugnari impetiq; illa cernimus. Ipsorum verò nuditas atque exilitas, & despectus & direptioni audacioribus esse solet. Quid enim ferè his relictum præmiorum? quæ spes diuturnitatis, si sic fiat, quæ fiducia salutis? quin etiam, quod miserabile in primis vi-

detur, perfugium & latebra his tuendi se eripiuntur, & libera querelarum vox nulla conceditur. Contrà autem imperitia & indoctorum fastus quid non & adiumenti & præsidij habet? Quid illis gloriæ honorumq; deest? Quanta doctiores insectandi atq; omnino vociferandi licentia? Itaque studijs nisi diuina regum & principum auxilia succurrant, manifestè iam, τόδε πῆμα κυλίνδεται ὄβριμος, non Hector, sed aliquis de fabulis Græcorum exitij, & vastitatis Deus. Aduersus quæ mala & si in præsentia nonnihil opis adest, tamen in posterum profectò maior vis & copia requiruntur, quæ nobis certissima persuasione præcipi iam debent, cùm de alijs quasi latissimis germinibus principum Germaniæ, tum de stirpe regia, quæ tibi fouenda, colenda, educenda, commissa & tradita est, in quo non dubium est, quin tua voluntas optima maximo studio quasi accumuletur. Quare finem faciam, ne inter ista nos tacitè verberes tali quadam cogitatione:

Τί με σπεύδοντα τὸ αὐτὸν
Ὀτρυύεις;

Et si currentes quoque incitare scitum esse existimatur. Reliquum est, vt te rogem, ne inuitus hæc nostra admittere, ac potius libenter vt cognoscere velis, vtque si videatur, nos de iudicio his de laboribus atque ista opera, tuo certiores reddas. Si enim intellexero tibi non improbari, cumq; ex tua sententia, quem virum doctissimum esse constat, quid alij bonarum artium studiosi sensuri sint, facilè existimaro, cõfirmabitur atq; etiam fortasse incitabitur voluntas in hoc operarum genere mea, multoque ita cupidius sequentes etiam deinceps libros simili explicatione nostra expositos edemus. Vale mi Seuere, & perge diligere nos, vt cœpisti. Eschola Tubingensi. III. Idus Octobris. Anno M. D. XXXVII.

IN PRIMVM LIBRVM ILIADOS HOMERI PRÆFATIO.

CVM minus quàm speraueramus, operæ, nobis impendere concedi videmus, earum literarum culturæ, quæ studiorum humanitatis pulcertimam laudem sibi suo merito vendicant, sanè ferimus grauiter atq; molestè. Sed vt tamen hunc animum atq; hanc volũtatem testatam relinquamus studiosis illarum, statuimus omnes occasiones persequi, quibus illas augere possimus. Itaque nunc dum paulò valemus rectius, decreuimus primum librum Iliados Homericæ, feriarum diebus publicè amatoribus opt. disciplinarum & humanitatis interpretari, & hanc etiam laudem conciliare huic scholæ, vt in ea monumenta celebrari dicantur, eius autoris, qui omnium consensu princeps ingenij, doctrinæ, sapientiæ habetur. Sed mihi Homericam hoc tempore laudationem instituere non est visum, neque omnino excellentiæ tantæ, quanta huius Poëtæ omnium iudicio constituta est, nostræ prædicationis tenuitas adhibenda fuit. Quis etiam aut ignem aut aquam laudandam vnquam existimauit? Cùm omnes fieri vbique gentium per se illa, & propter necessarium vsum maximè sciant. Neq; tamen magis vitam conseruari, & adiuuari igni & aqua, quàm omnem eruditionem huius Poëtæ monumentis manifestum est. Quæ vt virtutem, quemadmodum aiunt, iusticia, ita ipsam eruditionem vniuersam comprehendunt atque includunt. Illa igitur ne conemur magnificare oratione nostra, & verbis quasi attollere, sed veneremur atq; adoremus tanquam diuina. Sic enim credidit antiquitas, Apol-

linem autorem esse eorum librorum qui sub Homeri nomine feruntur, qui illius præscriptione diuinam maiestatem regere voluisset, itaque aliquis vno Græco versu sic fecit loquentem Apollinem:

Carmina sunt mea, sed manus hæc descripsit Homeri.

Alius autem hunc omnino Deum habendum sic præscripsit:

Si Deus est, diuinus honor tribuatur Homero.
Sed si non Deus est, Deus hic tamen esse putetur.

Proximum erat vt vos oratione mea ad studium optimarum artium & disciplinarum cohortari incendereque vellem, sed hunc conatum superuacaneum fore intelligo. Vos nec enim ego instigare ad ea atque impellere experiar, quæ ipsi vltrò sequimini & appetitis? Vtinam illi & adessent & audire nos vellent, qui aut nimia sapientia quasi ebrij hæc despiciunt, & nihili pendunt, aut stultitia sua negligunt, aut furore infectantur. Sed cum illis esset mihi agendum absentibus, quod fieri oportere non videtur. Reliquum igitur hoc est, vt vos qui vestra sponte diligitis & colitis optimarum artium & humanitatis studia, horter, moneam, denique orem atque obtester, per vestram salutem & fortunas Rerumpubl. vt ea ipsa quæ complexi estis voluntate vestra, retinere & tueri, atque cupiditate maxima augere ornareque velitis, ne quid vobis impedimenti struant vllorum obtrectationes, neu vos deterreat horum ipsorum studiorum, in hac omnium rerum confusione, miseria & calamitas. Sint alij potentes, diuites, nobiles, nobis placeat ante omnia ingenij cultura, & mentis eruditio, quæ sua bonitate, non hominum opinione confirmantur. Scio dicere multos, malè pascere hæc studia. Ego verò non video, quod aliud pabulum præferri huic debeat, quo animi & mentis excellentia alitur. Sed est vita scilicet sustentanda. Ingens & validus error sese infert hoc loco vulgaris persuasionis, quæ nisi in copijs & opulentia vitam esse optabilem non arbitratur. Cùm his omnes verè docti quoque tempore acerrimè contenderunt. Quorum sunt notæ contra cupiditates mortalium non necessarias pulcerrimæ disputationes, atque ijdem quibus ad victum & cultum indigerent homines, parabilia esse, & propè sua sponte affluere docuerunt. Quod si est verum quod Cicero ait, & veri certè simillimum est: magnum esse vectigal parsimoniam, quis non videt, qui quidem aliquid videt, quanta hæc studia, quæ doctrinam virtutis complectuntur, copia atque opulentia instruant cul-

ant cultores suos? cùm illius quam totam tradunt, parsimonia pars vna sit, quam vt reliqua pulcerrima quasi membra illius, sic bonarum literarum amatores vel soli, vel in primis, intelligunt, & vt proprium bonum possident atque vsurpant. Qui si vellent suam industriam intendere in parandam augendamque rem, & quærendas diuitias, quid possent efficere, Thales declarauit, qui vno anno tantum pecuniæ de oleis conductis fertur confecisse, quantum non multorum potuisset omnibus fraudibus suis colligere mercatorum sedulitas. Sed placet his nihil vulgare & commune, ac illo eximio potius quamuis modico contenti, ab istorum potentum fastidio ac superbia despecti, destituti, & quod ad istos attinet, redacti ad laqueum, tamen viuunt, ac quidem summis voluptatibus perfruuntur, dum illi fæpenumero in affluentia omnium, tanta tamen penuria laborant, vt ipsi corda sua exedant atque conficiant. Interea hi suauissimo melle Musarum, quemadmodum vetus Comatas ille, pascuntur, de quo Theocritus, vt mirificè elegantibus versibus Eobanus noster conuertit:

—O felicem te dine Comata,
Tam iucunda quidem tibi contigit ista Voluptas.
Pastus apum studio cedrina conclusus in arca,
Perficus aerijs totum nutricibus annum.

At enim libenter bene victitant homines, lauteque & opiparè accipi volunt, vestiri molliter & splendidè. Vt igitur in hominum commercio hoc tempore, & his moribus, quasi artificium quoddam discendum exercendumque sit sapientiæ atque doctrinæ, multò profectò in illo omnia sunt speciosa & præclara magis futura cum horum adiunctione, quam si his careant. Sint igitur illa quibus opinione vulgi præstantia comparatur, quibusque locupletari multos constat, in hac quidem vitæ miseria magis necessaria, hæc tamen, vt videntur, exilia & tenuia non ideo parui pendi debent, sed assumi, vel tanquam animorum recreatio, ijs temporibus, quæ illiberalibus alij delectationibus absumunt, vel vt hac quasi venustatis pulcritudine artium bonarum, illæ professiones decorentur atque enitescant. Sed ego miror quæ spes aut persuasio esse possit, valitura ac duratura vlla studia doctrinæ, si hæc initia artium bonarum conuulsa & debilitata sint. Nam si futurum est, vt hæc mediocriter iam emicans flamma eruditionis, in vberiorem adhærescens materiam inualuerit, quis omnino absque huius perpolitione doctos esse vllos arbitrabitur? Sin & hæc nos manet infelicitas,

vt quasi in herba hæc seges exaresc at atque moriatur. Quis non videt, quanta fames & clades professoribus cuiusuis scientiæ & doctrinæ impendeat? Apparet igitur studia hæc ornare, atq; celebrare omnia alia, illa verò horum opinione & dignitate niti atque sustentari. Quo magis miror, quid quidam in gradibus illis, vt habetur, altioribus doctrinæ collocati, cogitent, qui quasi cum baiulis & operarijs viuant, in ipsis artium quarundam ingenij professionibus, non solùm gaudent atq; exultant opinione ineruditionis, sed etiam si qui fortè nonnihil operæ in optimarũ artium atq; disciplinarum studijs posuere, perdidisse se non dubitant simulare verbis, non enim certè sentire etiam existimo. Sed alij iam exoriuntur qui quærant, quas tandem artes & quæ studia nos tantopere verbis efferamus, cùm omnibus seculis artes tractatæ in scholis & traditæ fuerint? Quibus hoc respondemus, easdem planè artes quas ipsi sentiant nos introducere verbo, re ipsa diuersas. Nam & Latinæ atque Græcæ linguæ cognitio, & Philosophia quæ descripta sermone & explicata sapientia illarum gentium esset, semper habuit doctrinam tanquam materiam quam informaret. Sed diu certè retro sinceritatem & puritatem abfuisse, & in densa caligine optimè etiam nata ingenia hallucinata esse reperitur, quorum vis omnis in quibusdam inanibus subtilitatibus absumta euanuerit. Sed quicquid fuerit operum quæ isti ederent, cùm fundamento careret perspecti & cogniti eius sermonis, quo omnia quæ sapientiæ & doctrinę nomen atque famam merita vnquam fuere, exposita ac declarata essent, quis non videt firmum non potuisse esse? Itaque illa quæ paulò diuq; etiam antè doctrina nota laudataq; fuit, in quadam spinosa tenuitate, ad nullas ferè alias res vtilis fuit, quàm ad scholasticas rixas & altercationes. Quibus si nunc minus, in quadam scilicet copia meliorum delectantur bene nata ingenia, danda illis venia est, & ignoscẽdum ijs, qui repertis frugibus vesci quàm glande malint. Multa in dialecticis, multa in physicis, multa vbique locorum doctrinæ atque artium, à prioribus congesta, iam dilabuntur. Non enim fundamentum subiectum fuit eruditæ & solidæ scientiæ. Neq; quisquam nunc ferè est qui non malit discere quo vtatur in vita, quàm totius vitæ vsum in discendo consumere & perdere. Etsi non reprehendo, quin vehementer probo & laudo, si cui neq; voluntas neque otium deest, vt omnium in Philosophia excogitationes, non solùm cognoscere, sed etiam amplius elimare atque expolire possit. Si igitur ille totum sese in hæc etiam minus apta ad vitam communem immerserit, & in

quendam

quendam receſſum ſapientiæ abdiderit atq; ſeduxerit, non modò ab huius vitæ communi conſuetudine, ſed penè etiam ſenſu, haud in noſtram quidem ille reprehenſionem incurſurũ ſe ſciat, ſed iudicio potius noſtro felicem beatumque futurum eſſe. Verùm hæc felicitas, ſi verè eſt felicitas, conceſſa paucis eſt. Nos autem craſſius quoddam ſilum in hoc genere pertexamus, quoque magis nos ſentiamus eſſe doctos, paulò indoctiores reperiamur, vt ſi minus in exilitates illas diſputationum comminuere poſſimus puſillam vim ingeniorum noſtrorum, ne tamen ſimus artium optimarum rudes, néve ignoremus præcepta & intelligendi & eloquendi, ſed cognita & perſpecta veterum doctiſſimorum & ſapientiſſimorum virorum ſcriptis, explicemus, & noſtra imitatione ſecundum illa opere quoque confecto prolatoq; illuſtremus. Sic quidem vt vniuerſa ad veritatem & conſtantiam ſententiarum, & actionum honeſtatem atque decus referantur. Nam niſi hoc fiat, aliæ quidé alijs fortaſſe in ſpeciem magis bellulæ operæ videbuntur, eadem tamen vilitas vel potius futilitas omnium eſt futura. Videtis igitur quarum ego artium ſtudia ſignificem bonitatis & humanitatis adiectione, ſentiendi videlicet rectè, & diſertè quæ bene cogitaris eloquendi, quibus rebus perculta mens & inſtructus animus, in optimarum actionum ſplendidiſſimis operibus ſtrenuè exerceri ſolet. Vt enim in bene cõſtituto corpore omnium partium quæ integræ ſunt, functiones laudabiles ſunt: ita de animo inſtructo bonis artibus atq; diſciplinis, nihil poteſt niſi ſpecioſum & pulcrum exiſtere. Hæc autem doctrina priſcorum ſapientiſſimorum & diuinorum hominum monumentis celebratur, de quibus diligentia poſteriorum & ſimilia exempla elaborauit, & præcepta illarum collegit, atque tradidit alijs, vnde optima diſciplina tandem & exorta & perfecta fuit, quo Græca natio præ cæteris facilè omnibus bono abundauit. De quibus libet plusculum facere verborum, quò minus vos qui his ſtudijs incumbitis, propoſiti atque operæ veſtræ pœniteat. Cauete enim per Deum immortalem, vt illa cæleſtia priſcorum ſcripta, quæ ſunt quo certiora & auguſtiora eſſent numeris omnia aſtricta, quod orationis genus, Poëticum, vt ſcitis, appellatur. Hæc igitur cauete, inquam, vt nugacia, & inanis tantummodo voluptatis, vt aliqui criminantur, efficientia eſſe credatis. Cuncta enim in his quærenda: nam profectò inuenientur quæ vllam laudem doctrinæ conſecuta in quocunque homine ac tempore fuere. Ac memorantur quidem & alij tanquam autores & parentes tanti boni. Sed Homerus omnium ſeculorum

atq; gentium consensu, vel vnus propriam vel præcipuam hanc famam meritus consecutusq; est, cuius quidem versibus nemo inter doctos reperitur qui dubitet, quin omnia ea de quib. præcepta artium tradi possint, vel designata vel expressa sint. Interpretes quidem huius ita statuunt, hæc etiam omnia de illis accepta ac depromta, & istos doctrinarum libros nihil esse existimant, nisi vel Commentarios quosdam vel dilatationes, atque verbosiores explicationes sensuum Homericorum. Itaque tanquam ab ouo orsi demonstrãt Grammaticæ primùm rationem de illis excerptam & cõstitutam, & has figuras ac varietates cùm verborum tum orationis hoc autore, in cuius primùm scriptis notarentur, quasi genitas fuisse. Non scilicet quòd ipse inuenerit & excogitarit, sed quòd describendo ita conformarit, & cura atque exquisitione perpolierit, vt quia de ipsius primùm scriptis eminere, & insignia atque elucentia conspicerentur, ipse edidisse atque produxisse visus sit. Quemadmodum Socratem, qui primus cœperit distinctè & explicatè philosophari, autorem atque parentem sapientiæ non iniuria dicimus. Verum autem hoc esse constat, & manifestum est, cùm nulla orationis figura, nullius verbi idonea positio neque deflexio, nihil neque rectum neque versum commemorari possit, cuius in isto exemplum non sit, & quem tamen alium secutus fuerit, nemo vnquam commemorare potuerit. Quare cùm horum propria cura Homeri fuisse inueniatur, ad illum nimirum autoritas quoq; atque origo referenda est. Idem statuendum de toto artificio Dicendi, quod est & in certitudine & in facundia, illo magistro cognitum & vsurpatum. Hoc, ne domesticis modò, id est Græcis testibus vtamur, & M. Fabio visum, qui hunc omnibus eloquentiæ partibus ortum & exemplum dedisse affirmat. Quid ego iam requiram amplius, aut dicine aliquid speciosius aut glorioſius potuit? Vix hoc in tam multis & grandibus Græcorũ laudationibus reperias, quod Latinus homo paucis verbis complexus est. Omnibus, inquit, partibus eloquentiæ, ne parum locuples huius esse autor videretur, cùm tanta sit eloquentiæ magnitudo, vt hominis vnius ingenio atque industria vix posse tota comprehendi existimetur. Sed quid addit Fabius? Ortum & exemplum dedit. Iaceret igitur illa absque hoc vel potius nulla esset, quid enim esset non orta? Quantum hoc autem, non solùm Homerum parentem esse eloquentiæ, sed etiam magistrum atque doctorem, qui non modò ipse speciosissima illius opera elaborauerit, sed alijs etiam ad imitandum proposuerit. Sit igitur in partu eloquentiæ maior

Lib. 10.

huius

huius fama, instructio quidem certè cum summa humani generis vtilitate est coniuncta. Reliqua sunt doctrinæ genera duo, de Natura & Moribus. In quibus vnum Homerum tam multis dissentientibus decretis atque placitis Sapientum, occasionem præbuisse, & suppeditasse materiam disputationum, apertum & elatum esse putant. Nam & veterum planè dogmata ab illo sumta, & hæc à sequentibus secundum ipsum emendata, correcta, locupletata esse probare conantur, & vt mihi quidem videtur, probant. Academici certè nobilissima Philosophorum natio, in primis studiosè testimonijs versuum Homericorum vti sunt. Sed in Physicis semper fuit inter doctos dissidium, videlicet quòd de rebus obscuris & abstrusis, neque ad iudicium, neque sensum communem patentibus atque apertis, cùm diuersorum ingenia in exquirendo vero laborarent, idem videri vniuersis non magis, vel potius multò minus potuerit, atque in dubijs caussis pluribus aduocatis & consultis, probabilia quisque sequebatur, quæ alius non ijsdem rationibus ductus, commouere atque impellere, huiusque mox similiter alius tradita labefactare semper al quis consueuit. Cùm autem post primas inuentiones quasi recenter natas adhuc imbecilles & titubantes, multis sæculis maxima summorum virorum studia sese in illis explicandis occupassent, extitit tandem acerrimo vir ingenio, & promtissima industria, doctrina incredibili Aristoteles, qui tanquam cognitor datus à rerum Natura, ipsáq; sapientia, caussam hanc aduersus alios disceptaret, si quo modo aliquando lis decidi posset. In quod ille ita bonam atque laudabilem operam dedisse existimatur, vt nunc qui præter hunc alium Philosophiæ autorem quærat, vel etiam nominet, non audiendus esse videatur. Diligentia quidem certè huius tanta fuit, vt alicubi in tenuitate exquisitionis offendi soleant ij, quorum animi à subtilitatibus non necessarijs abhorrent, qua maxima de caussa scripta ipsius ab sectatoribus quoque neglecta fuisse arbitror, partim quòd in quamuis admirabili scientia huius & copia, amplitudinem requirerent Platonis, quo magistro vsum Aristotelem scirent, partim quia vel molestia studij fugiebatur, vel animi vis deerat ad intelligendum difficiles & pressas disputationes, & indagandos sensus callidiores ac remotiores à vulgari captu. Sed de hoc quisque statuat quod libuerit. Quicquid certè differendo sapientes illi veteres quasi celebrauerunt, de rerum natura atq; vi, hoc totũ de Homericis, veluti seminibus exortum

esse apparet. Neque nos nunc manifesta illa omnibus memorabimus. De numine diuino, de cæli, aëris, stellarum, maris atque terræ motu, effectione, specie, proprietate atq; statu: & quæ alia similiter euidentia & conspicua sunt in hoc autore. Sed quæ de ipsius magis reconditis significationibus sapientum cura & vestigatio eruit atque proposuit. Vt illa veterum de rerum incertitudine opinio, in qua fuit Democritus, Empedocles, Parmenides, Anaxagoras, cuius etiam quondam celebre dictum ferebatur ad amicum quendam suum: Sic esse cuiq; res omnes vti ipse arbitraretur. Quod si fieri potest, vt mentis atque animi ratio & intelligentia existimationes diuersas admittat, res scilicet etiam certitudinem & quandam quasi stabilitatem non possint retinere. In quo Aristoteles hoc molestissimũ esse aiebat, si illi tantopere fallerentur, qui maximè Verum quatenus hoc cerni posset, vidissent. Eos autem esse qui maximè quærerent atque sequerentur. Si enim hi talibus opinionibus tenerentur, & de Vero istum ad modum docerent, quærebat quo nam pacto sperãdum esset, vt Philosophi alacriter & sine tristitia in suo studio versarẽtur? cùm Verum perquirere, idem esse quod volucres cursu sectari videretur. Sed nos ad rem redeamus, quam sumtam de Homero demonstremus. Quid enim dicit aliud apud hunc Vlysses? vt Cicero, sic enim puto, conuertit.

παρ. γ. μεσῖ τὰ φυσικά.

ὁ δ. ε.

Tales sunt hominum mentes, quali pater ipse
Iupiter auctiferas lustrauit lampade terras.

Atque idem de hoc innui Aristoteles visum scribit, quòd Hectorem afflictum hostili manu & exanimatum ἀποφορικῶς iacuisse Homerus fecerit, vt qui in consternatione quidem animi, non careret intelligentia ac ratione, sed ea non similiter vteretur. Illa verò tota historia de anima Platonicorum, siue est Ægyptiaca, siue alterius gentis, Homerica est. Quid enim dicit in co libro quo moritur, Socrates Critoni, à quo rogatus fuisset quemadmodũ sepeliri vellet (vt omnia Ciceronis verbis referam, quibus enim possim præclarius?) Multam verò, inquit, operam, amici, frustra consumsi, Critoni enim nostro non persuasi me hinc auolaturum, neq; quicquam me relicturum. Non volebat se videri esse corpus suum, sed animum, tecténe an secus, nihil ad nos in præsentia quidem. Sed nunquid Homerum hoc illi subiecisse credibile, qui de anima Thebani Tiresiæ hos versus fecerit?

ὁ δ. λ.

Ἦλθε δ' ἔπειτα ψυχὴ Θηβαίου Τειρεσίαο
Χρύσεον σκῆπτρον ἔχων.

Ad

Ad ipsum enim Tiresiam quod infertur referendum apparet, id est certè hominem qui animus esset. Iam tripartita diuisio animæ, rationis, iracundiæ, cupiditatum, manifestè Homerica est. Neque dubitant plurimi singularum etiam, siue partium illarum, seu naturarum domicilia hæc Platonica, de Homero accepta, quasiq; conducta esse. Quid mediocritas, quam tantopere extulerunt Peripatetici, nónne ab Homero demonstrata? Qui, cùm vbique ignauos immoderatè & exultare, & quasi prosterni tam animo quam oratione faciat, hæc omnia temperata introducit in fortibus viris, cùm illos trepidare & pallescere, atque nimis timere negat. Et Vlysses planè reijcit nimia, ac mediocria probat, cùm se Diomedem valde vel laudare vel vituperare vetat. Menelaus quoque planè dicit se succensere ijs qui immodico hospites vel amore vel odio prosequantur: modum enim esse optimum. In quo autem sibi Academici atque Peripatetici, siue hæc vna familia est, vehementer placuerunt, vt in exquirẽdo vero, à sensibus subiectis rebus cogitationes abstraherent, an non magistrum hunc habuisse credendũ, apud quem legissent talia?

Ἰλ. τ.

Ὀδ. ο.

Vtq; cito humana vis transuolat impetementis,
Cùm secum fuerit quàm multis illa reuoluit
Hospita terrarum in regionibus, atq; ibi passim
Nunc huc nunc illuc repetendo cuncta vagatur,
Sic celeri in cælum Iuno est sublata volatu.

Ἰλ. ο.

Et simulacrum quidem Herculis apud Orcum comparuisse, cùm ipse in diuorum consortio delectaretur cum Iuuenta coniuge. Sed nobis in his modus tenendus, dicendumq; fortasse aliquid & de posterioribus. Quorum Zeno Cittiensis, qui videretur multò omniũ exquisitissimè & subtilissimè philosophari, libros etiam composuit quæstionũ Homericarum, vnde facilè apparet quàm multa ab illo, quem tanta cupiditate legeret, ipse didicerit. Quis verò etiam magistrum quærit alium Epicurei dogmatis, cui lecti sunt versus Homerici de Odyssea, quibus Vlysses sibi negat quicquam cogitanti videri beatius, quàm si in lætitia publica conuiuia & carmina frequententur, & pocula plena circũferantur? Cùm autem ea pars Philosophiæ, quæ de moribus est, plurimi fieri propter eximiam vtilitatem & soleat & mereatur, possumus, vt opinor, contenti esse in hoc Horatij testimonio, ne quid amplius nunc quærere velimus, qui affirmat eum hunc poëtam esse:

Ὀδ. ι.

Qui quid sit pulcrum, quid turpe, quid vtile, quid non,
Plenius ac melius Chrysippo & Crantore dicat.

Quorum alter porticum fulcire dictus est, alter in Academia primas aliquando tenuit. In hac parte plurimum momenti atq; ponderis habent optimarum sententiarum atque monitorum subiectiones, quarum præclarissimæ quæque apud posteriores poëtas de hoc autore deriuatæ comperiuntur. Quibus etsi omnem quasi materiam hic suppeditauit, vnde sua industria diuersissima opera effingerent, hæc tamen sententiarum explicatio in primis declarat, cur Æschylus dicere solitus fuerit: Sua scripta particulas esse de magnis cœnis Homericis. Sed cùm hoc genus sit duplex, vnum in quo paucis verbis aliquid breuiter quidem profertur, cuius intellectus tamen latius pateat, alterum quod copiosa oratione exponitur, nonnihil exemplorum adducamus de quibus planum fiat, celeberrima dicta posteriorum ab hoc accepta esse. Cùm autem illa breuia & contorta, quæ Græcè ἀποφθέγματα nominantur, Latinè seruata proprietate dici vix posse videantur, Græca quædam memorabimus. Vt hoc, μηδὲν ἄγαν, quod Terentius protulit, Ne quid nimis. Nónne ex ijs natum, quæ suprà memorauimus ad mediocritatis considerationem deduxisse Peripateticos existimandum? De quo & hoc factum ἄριστον μέτρον. At istud ἓν ὕδωρ, certè fluxisse de Homerico videtur, vel hoc:

Athen. lib. 8

Ἰλ. α. *Iussa Dea semper mihi vestra capessere fas est.*

Vel hoc, quod de illo Maro videtur transtulisse:

Ὀδ. ι. *Ducente Deo,* —— Vel sanè hoc:

Ὀδ. σ. *Poscebant semper sua Dij mandata tuert.*

Item κακὸν φυλάσσε, dubium ne quin de hoc quasi efflorierit,

Ὀδ. ο. quod ait Subulcus? Tempus esse & dormiendi, & auscultandi iucundos sermones, neq; prius quàm oporteat cubitum eundum. At ἐργῆς κρατερὴν, vnde nisi de hoc?

Ὀδ. υ. *Sic ait, tnq; domat valido sua pectore corda,*
Ipsa gerit morem quamuis afflicta voluntas.

Sed iam ad verbosiores illas sententias veniamus, atq; notissimæ sunt de fato illæ, vt hæc:

Ἰλ. ζ *Fati nemo potest vim declinare virorum,*
Sed fortis ignauoq; simul genito illa ferenda est.

Euripides in Herculidis ita fecit:

Haud fatale quod est licet
Effugere, hoc sapientia
Nunquam reppulerit, neq;
Proficiet studio suo
Hos conari ausus.

Idem

Idem Hyppolyto:

Fatalis nulla necessitatis est fuga.

Theognis ita:

Cyrne pati iunctis iulerint qua fata necesse est.

Homerus alicubi dicit, scelera sæpe punire Deos serius, sed grauius. Γλ.δ.

Euripides Ione:

Est quidem Deûm ira sæpe tarda, nunquam negligens.

Homerus rursum sic: Γλ.κ.

Coniunctis ad iter peragendum fortè duobus,
Alter ab alterius sensu quod profit vtrisq;
Sæpe patitur, at vnius & sunt pectora tarda
Et leue consilium, ac acies improuida mentis.

Euripides Phœnissis:

Vir vnus omnia non videt.

Homerus ita: Ο'δ.ζ.

Nam melius nihil esse potest optabilius ve,
Vnanimi quàm si coniunctis corde iugalem
Fœmina virq; thorum celebrent.

Euripides Medea:

Felicitas hæc & salus est maxima
Inter virum vxoremq; si permanet amor.

Homerus ita expeditam & agilem introducit Aten, vt per hominum capita ingredi dicat. Γλ.τ.

Quid Sophocles? *Antigona.*

Nam compendio
Celeres Deûm stulto vltiones irruunt.

Homerus, eos qui vereantur in pugna, plerosq; incolumes reuerti ait. Sophocles ita: Γλ.ο.

Sed superstitum
Plerosq; seruat imperij obseruantia.

Dicit Homerus: Non oportere quenquam malo faeinore fretum esse, nam veloces à lentis quoq; opprimi, vt validum Martem Vulcanus debilior cœpisset. Ο'δ.θ.

Theognis sic:

Consilio capit infirmus persæpe valentem,
Ius immortales hoc statuere Dei.

Idem, sapientes vinum quod immodicè hauserint deformare dicit. Vnde? nisi de Homericis versibus qui sunt in Odyssea: Ο'δ.ξ.

Sæpe iubet fatuum sapientes carmina vinum
Accinere, & risu latas agitare choreas,

Verbaq; promit, quæ melius tenuisse fuisset.

Γλ.ε. Idem egregiè monuit, cùm præterita non reuertantur, vt prospiciamus futura, scilicet de hoc, vt Cicero: Verùm præterita omittamus.

Idem Theognis:

Nemo quidem cunctis rebus vbiq; sapit.

At Homerus:

Ο'δ.θ. *Non vni dant cuncta Dei bona.*—

Ο'δ.ι. Et Polydamas negat vnum Hectorem posse omnibus rebus præstare. Sophocles Philocteta dicit singularem artem & rationem esse eorum, quibus Iupiter tenendum regni sceptrum commiserit.

Idem antè Homerus:

Γλ.α. *Namq; haud sceptrigeri est vulgaris gloria regis,*
Cui decus ipse hominum pater addidit atq; Deorum.

Antigona. *Non est, inquit Sophocles, ille vir*
Stultus, nec infelice sorte, qui malo
Fortè implicatus vt mederi possiet
Annititur, neq; fouet illud pernicax.

Γλ.γ. Homerus idem elegantissima breuitate dixit: ἀκεσταί τοι φρένες ἠδὲ λιταί. Quo significatur bonos & libenter placare & placari, annitiq; solere vt priora delicta emendentur.

Γλ.α. Ait apud Homerum Achilles: Duo esse posita in cælo fatalia vasa, de quibus, obscuriori enim expositio est, nondum conuenit
Πυθ.γ. inter Grammaticos. Eum locum Pindarus etiam interpretari non reueritus est, cùm dicit, sic diuidere bona malaq; Deos hominibus, vt singulis bonis gemina mala applicentur.

Γλ.π. Homerus Iouis voluntatem præstare semper rationi mortalium affirmat. Et facilè illum fortibus etiam viris formidinem incutere & eripere victoriam. Secundum quod Sophocles: Si
Electra. Deus conuellat, nullius, inquit, robur tantum est, qui periculum effugere possit.

Sed satis demonstratum esse confido quod proposueram, ac fortasse longior in his cõgerendis fui quàm oportuit. Non enim hoc agimus, vt in hac parte ostentemus quandam singularem memoriam nostram, sed vt indicentur quasi intento digito fontes, vnde pleraque dicta bona atque vtilia à posterioribus hausta essent: omnia enim colligere & infinitum esset, & vestro studio est relinquenda hæc fructuosissima inquisitio atque cura, cùm ad artium eruditionem, tum verò culturam vitæ: ad quam bene atque laudabiliter instituendam, ita multum habere momenti

lectionem

lectionem huius poëtæ, sapientissima quondam ciuitas Atheniensium iudicauit, vt lege lata, iusserit quinto quoque anno, cùm illa maxima festiuitas Panathenæorum celebraretur, huius versus solenniter accini, vtq; præter eos omnium aliorum recitationem interdixerit. Viderunt enim legibus quidem in primis doctrinam morum contineri, sed eam esse cùm breuiorem, tum inamœniorem. At poëtæ & deligere præcipua, & ea sic proponere, vt quasi redimita ornatu verborum & compositionis, gratissima & amabilissima redderent. Quorum principem Homerum & præstantem in vtroque esse scirent. Possem quamuis multa ad hunc modum alia persequi, sed propero ad ipsam rem, hoc est, tanti autoris explanationem. In ipso etiam opere sæpe huiusmodi commemoranda sese offerent. Neque mirum vlli videri debet, in vnum hunc, tantam excellentiam conferri, cùm ea comperiatur fuisse apud veteres sententiæ eius, quæ Homerica diceretur autoritas, vt hanc defugere non secus atque oraculi diuinitatem nefas haberetur. Itaque & Pisistratus vnius versus insertione in Odysseæ librum XI. heroicam opinionem Theseo confecisse existimatur. Is est in fine illius libri:

Ex Lycurgo κατὰ Λεωκράτ.

Θησέα Πειρίθοόν τε θεῶν ἀριδείκετα τέκνα.

Plutarch. in Theseo.

Vel vt alibi scribitur, ἐρικυδέα τέκνα.

Et Solon calliditate simili caussam obtinuit de Salamine arbitris captis Lacedæmonijs. Recitasse enim fertur tanquam Homericum suppositum à se de catalogo versum:

Plut. in Sol.

Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας,
Στῆσε δ' ἄγων ἵν' Ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγες.

Quo statim probatum fuerit arbitris Salamina ad ciuitatem Atheniensium pertinere. Huc accedit illa quasi prærogatiua antiquitatis, cum Herodoto omnium hic antiquissimus, hoc est primus poëta eorum, qui fama doctrinæ clari sint, esse videatur. Quanquam enim ille coniunctim de Homero atque Hesiodo verba faciat, tamen nos libenter M. Ciceroni assentientes, sic interpretamur, vt multis seculis priorem Hesiodo Homerum fuisse intelligamus. Cùm non fugiat nos plerosq; Græcorum hos ambos in vnam ætatem contulisse, & quosdam tradidisse in Eubœa hymno victum ab Hesiodo Homerum, cuius quidem suæ victoriæ ipse mentionem facit, aliquos etiam Hesiodum fecisse antiquiorem Homero, sicut & Musæum, Orphea, Pamphon. Sic autem Herodotus, nam Græca recitare libet, εὐτέρπῃ. οἱ δὲ πρότεροι ποιηταὶ λεγόμενοι τούτων τῶν ἀνδρῶν γενέσθαι, ὕστερον, ἐμοὶ δο-

κέϊν, ἐγένοντο τούτων. Quamobrem paucos quosdam, qui Homerica scripta carpere sua censura, & vituperare auderent, non secus atque impios & sacrilegos cuncti auersati fuere. Ex quibus Zoilum etiam de saxo præcipitem tota Græcia egisse legitur. Sed de his satis, vel potius nimium, præsertim aliud nobis agentibus. Nunc ad rem igitur ipsam quam instituimus, aggrediamur. Quæri solet ab ijs, qui veterum scripta suscepere explicanda alijs, priusquam incipiant exponere interpretatione sua, de autore, de genere scripti, de illius titulo, de voluntate & consilio autoris. Atq; ita deinceps explanationem, distincto toto opere, singulorumq; librorum, siquidem illud plures continet, argumentis enarratis, in manus sumunt. De quibus etiam nos ipsis nunc deinde singulatim breuiter quidem disseremus, vt quam primum ad ipsam explicationem peruenire possimus.

DE AVTORE.

AVtor horum scriptorum Homerus est. De quo si velim memorare quæ passim prodita sunt, nimis longum fiat. Hoc nobis satis esse poterit, propter antiquitatem, & originem & patriam & ciuitatem, etiam tempus quo vixerit, vitamq; adeò & fortunas, ac mortis genus ignorari, & hæc omnia, id quod fieri solet in vltima antiquitatis historia, fabulis inuoluta esse. Itaq; & alij humillimam originem illius, alij diuinam tradidere, nam & serua natum, & fluuio Melete, vel Mercurio & Prophetide Thebæa, vel Apolline & Calliopa, proditum est. Et alij Græcum, atq; horum quidam insulanum hominem, vt Chium, aut Ithacesium, aut Cyprium, quod & oraculo proditum Pausanias scribit. nam & oracula de hoc poëta edita fuere, alij Ægyptium, alij Syrum, nonnulli Lydum, quidam Troianum, aliqui Italum, atque adeò, quod miremur, Romanum fecere. Septem autem ciuitates Græcorum de hoc contendisse, cùm singulæ sibi vendicarent, epigramma testatur:

Gell. libro 3. cap. 11.

Ἑπτὰ πόλεις διερίζουσι περὶ ῥίζαν Ὁμήρου,
Σμύρνα, Ῥόδος, Κολοφὼν, Σαλαμὶν, Ἴος, Ἄργος, Ἀθῆναι.

Quæ & sic feruntur:

Epigr. lib. 4.

Ἑπτὰ ἐριδμαίνουσι πόλεις δεῖα ῥίζαν Ὁμήρου,
Κύμη, Σμύρνα, Χίος, Κολοφὼν, Ῥύλος, Ἄργος, Ἀθῆναι.

Et sic:

Ἑπτὰ

Ἐπὰ πόλεις μιδόντω Ὀφιὼν ὄξὺ ῥίζαν Ὀμήρῳ,
Σμύρνα, Χίος, Κολοφών, Ἰθάκη, Πύλος, Ἄργος, Ἀθῆναι.

Circulatorem aliqui & superstitiosum fecere. Nam & tota vbiq; Græcia vagantem propè mendicasse victum, & vmbras Heroum excitasse carminibus suis, sunt qui scripserint. Cæcum quidem fuisse ferè omnes fatentur, multi etiam natum cæcum tradidere, fuisse quidem cæcum ipsius iudicio constat, qui & hoc commemorat, & se præterea habitare in insula Chio, in hymno quo Apollinem celebrat, quos versus & Thucydides libr. 3. historiarum inseruit, deq; ijs vnus hic est:

Τυφλὸς ἀνὴρ, οἰκεῖ δ' Χίῳ ἔνι παιπαλόεσσῃ.

Vixisse ante suam ætatem scribit Herodotus, cui in temporum & nominum assignatione plurimum fidei tribuendum iudico, annis circiter CCCC. Sic enim in secundo historiarum illius libro legitur: Ἡσίοδον καὶ Ὅμηρον ἡλικίην τετρακοσίοισι ἔτεσι δοκέω μεῦ πρεσβυτέρους γενέσθαι, καὶ οὐ πλέοσι. Idem dicit Troianum bellum antecedere ætatem in qua ipse viueret, annis octingentis. Ita reperiretur Homerus Troianis temporibus inferior annis CCCC. medius videlicet inter illa & Herodotum. Sed hæc nimis longè & ab aliorum traditis, & ab ijs abhorrent, quæ in Homeri vita memorantur, cui autor præscribitur Herodotus, haud sanè falsò, vt opinor. Cicero in quinto libro Tusculanarum quæstionum in Lycurgi hunc ætatem refert. De qua & ipsa minimè constat. Porphyrius scripsit fuisse natum Homerum post Troiæ excidium annis ducentis septuaginta quinque, ante Olympiada primam annis centum XXX. Hanc autem post Troiæ excidium conditam annis quadringentis accepimus. ad quam rationem omnia congruunt, etsi nonnulli conditam illam post Troica tradidere annis quadringentis sex, nonnulli quadringentis sexaginta. De quib. suspicio oritur in exposito Herodoti loco mendum esse, & legendū fortè pro τετρακοσίοισι, ita, ἡλικίην τ' ἔτεσι τετρακοσίοισι. Sic enim congruerent aliquatenus hæc cū ijs quæ in vita Homeri leguntur, iuniorem esse illum Troianis tēporibus annis CLXVIII. Neq; enim refert ꝙ LXVIII. supersunt, cùm voluerit Herodotus illo in loco constituere tempus, quod ætas certè illorum poëtarum non excederet, vt inferiores quidem, nullo autem modo superiores duci possent. Huc accedit, quòd in eadem vita Homerica manifestè dicit Herodotus, inter ætatē Homeri & bellum illatū Græciæ à Xerxe, intercedere annos DCXXII. quo ipse bello posterior fuit. Etsi reperio & hoc annotatū, Arctinum

quendam Homeri discipulum vixisse Olympiade IX. annis post Troiana tempora CCCC. Quapropter in medio sanè hæc & inexplicata relinquamus, quid enim facere possimus, non inuenio, tanta est in temporibus notatis diuersitas & incertitudo. Hoc tamen non dubium est, abesse à nostra ætate Homericâ, non paucioribus annis bis mille quadringentis, cùm & Plinius scribat ante se illum fuisse annis propè M. Hoc bellum est, quod idem Plinius prodidit, Appionem Grammaticum euocasse vmbras ad percontandum Homerum, qua patria, quibusq; parentibus genitus esset, non tamen ausum profiteri quid respondisset. Nos igitur feramus æquo animo ignorationes in hac quasi caligine antiquitatis. De nomine quidem & ipso controuersia est, qua de caussa impositum huic videatur. Herodotus à fluuio Melete Melesigenem primùm, mox Homerum, quo lingua Cumæa cæcus significetur, appellatum scribit. Ad hanc caussam Grammatici etiam originem nominis accommodarunt, & fecerunt ὅμηρον quasi μήορον per metathesin. Alij datum obsidem fuisse, cùm bellum esset Smyrnæis cum Colophonijs, obsides autem Græcè ὅμηροι sunt. Iam & hoc traditum, Homerum in Ægypto de quadam sacerdote, Mercurio patre, genitum à primis incunabulis hirsutum femur habuisse, qua nota insignis cùm esset, obtinuisse de indicatione nomen putatur, cùm propter admirationem ἡ μηρὸς, id est femur appellaretur, vt apud Latinos Suræ & Capitones, dicti fuere. Cæcum alij natum, alij factum morbi vi tradidere, neque defuerunt qui haud reuera cæcum fuisse crederent, sed hanc famam extitisse de mirifica continentia & moderatione hominis, qui nullis cupiditatibus se vinci pateretur, quæ soleant per oculos penetrare ad animos mortalium. Mortuum quidam animi dolore prodidere, cùm griphum piscatorium dissoluere non potuisset. Quod & Philetæ accidisse scribunt, quærenti neq; inuenienti explicationem argumenti cuiusdam ex ijs, quæ ψευδόμενα vocantur. Hoc Herodotus falsum esse, & morbo illum interijsse scribit. Sed de his quod quantumque volet assumere quisque, quod credat, poterit. Eius sepulcro epigramma appositum huius sententiæ:

Lib. 7. c. 16.

Lib. 30. c. 2.

Ex AEthiopico 3. Heliod.

Condit humus caput hæc sacrum, qui versibus arma
Fortia diuinis heroum ornauit, Homerum.

De eodem nos quondam adolescentes hoc Distichon lusimus:

Flumina qui magni & ditem miratur Homeri
Venam, de fluuio cogitet esse patre.

Fuere & Grammatici hoc nomine duo, vnus Byzantius, alter cognomen-

cognomento Sellius. Ab hoc autem nostro putantur o' μηρίδαι denominati posteritas huius poëtæ in Chio, vel qui illius poëmata agerent. quod verbum est in Ione Platonis. Sed iam de autore finem dicendi, & de genere scripti verba faciamus.

DE GENERE SCRIPTI.

EOrum quæ oratione exponi solent, vna est diuisio compositionis. Nam aut numeris, qui Græcè ῥυθμοὶ sunt, concinnata illa ita est, vt μέτρα sint, qui versus dicuntur; Aut soluta hac lege fertur libera, quæ dicitur prosa oratio, propterea quòd procedẽtem nulla compositionis necessitas retorqueat & conuertat. Alia est diuisio generalior Platonica illa, cùm dicimus omnem expositionem vel esse Narrationem, ipse ἁπλῆν διήγησιν, vel δι' ἀπαγγελίαν τοῦ ποιητοῦ nominat, vel Actionem, vel mistam. Atque hæc est certior & absolutior quàm quæ à Rhetoribus traditur. Narratio est enim omnis oratio, qua aliquid esse aut non esse, quaq; quid ac quale sit vel non sit, refertur, vt omnes disputationes & historiæ, siue rerum gestarum seu fictarum. In hoc genere nulla agnoscitur, nisi autoris persona. Actio autem tota est in imitatione, cùm autor sermonem omnem in personas confert, à quibus res agi videantur, non narrari. Vbi verò autor suam etiam personam admiscet, ibi genus mistũ est, seu δι' ἀμφοτέρων. Exempla primi generis poterunt esse hæc: Vrbem Romam, sicut ego accepi, condidere atq; habuere initio Troiani, qui Ænea duce profugi vagabantur. Item:

Rusticus expectat dum defluat amnis, at idem
Labitur, & labetur in omne volubilis ænum. Item:

Poëta cùm primùm animum ad scribendum appulit, & cætera, sunt enim nota. Item poëma Virgilianum, cuius initium:

Sicelides Musæ paulo maiora canamus.

Secundi autem generis poëma Virgilianum:

Tityre tu patulæ recubans sub tegmine fagi. Et istud:

Cur non Mopse boni quoniam conuenimus ambo.

Ciceronis Cato & Lælius. Omnes Tragœdiæ & Comœdiæ.

Tertij generis exemplum, carmen Horatianum, cuius initium:

Pastor cùm traheret per freta nauibus.

Item hoc Maronis:

Formosum pastor Corydon ardebat Alexin.

Libri Ciceronis de Finibus. Item de natura Deorum. Ænẽis Virgiliana. Atque huius etiam generis Homerica est poësis, com-

posita versibus, hoc est certa dimensione pedum, Græci μέτρα vocant. Quorum cùm formæ seu species sint variæ, perfectissima hæc habetur Dactylica senaria, id est ἑξάμετρος, senis enim pedibus exprimitur æqualium partium, dactylo & spondeo, promiscuè illis quidem positis, sic tamen vt dactylus quintum semper locum occupet. Quod si quid reperitur aliter factitatum, hoc vt singulare & licentiæ vsurpatum à poeta, annotari solet quemadmodum versus qui dicuntur ἀφηλιξοῦντες.

Ἰλ. π. Τόνῃ δ' ὁπλίσθω μάλα περὶ φρένας Παλλὰς Ἀθήνη
Æn. 7. *Aut leues ocreas lento ducunt argento.*

Item qui ὑπερμετροι & ὑπερκαλλικτοι, longiores vna syllaba quæ solet plerumque insidere in sequentis versus initialem vocalem, vt:

Ἰλ. β. Τρῶας ἀπώσασθαι Δαναοὺς ἐρυκέμεν εὐρὺν ἀπὸ Ζῆν'
ἀυτῆ. Aliter:
Ὀδ. ν. Τῷ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν, ἐν δὲ θῆκα
κωρύκῳ.
Ἰλ. ο. Τρεῖς γὰρ τ' ὀκρόνυ εἰμὲν ἀδελφεοὶ οἷς πάντα ῥέπται.
Æneid. 1. *Iactemur doceas, ignari hominumq; locorumq;*
Erramus.—
Æneid. 6. —*quin protinus omnia*
Perlegerem oculis.—

Item qui λαγωροι vocantur quasi elumbes, cùm in medio negiecta pedum observantia videtur, vt:

Ἰλ. ε. Ἦ δὲ μάλ' ἰάχησε· κατὰ δὲ βέλος ἔδραμεν ὠκύ.
Ὀδ. π. Φαίηκων, μήδ' ἄτῳ φίλον υἱὸν πατρὶ γένοιτο.
Georg. 1. *Muneribus tibi pampineo grauidus autumno.*
Æneid. 11. *Consilium ipse pater & magna incepta Latinus.*

Item qui ἀκέφαλοι μέτρου, qui initio ac fine deficiunt. Vt:

Ἰλ. ψ. Ἐκ δὲ νέας ἔκαε Ἑλλήσποντον ἵκανε.
Ὀδ. π. Φοινύσσοντε νύκτας τε καὶ ἤματα δακρυχέοντε.
Ἰλ. μ. Τρῶες δ' ἐρρίγησαν ἰδόντε δράκοντε δύω.

Fluuiorum rex Eridanus, ἀκέφαλος est.

Μέτρου adducuntur de Liuio à Terentiano.

Baltheus & renocet volucres in pectore sinus.
Dirige odorifequos ad certa cubilia canes.

Et ipse Homericum ita vertit:

Attoniti Troes viso serpente pauitant.

Gener

Genera quidem metrorum, & singulatim dactylicas formas exponere, nimis longum fuerit, & illa passim inueniuntur à Grammaticis collecta, has etiam persequi fructum habiturum non videtur. Heroicos autem versus dixere, hoc genus longorum versuum, vt Ennius vocauit, quòd conueniret historiæ magnorum & fortium virorum, hoc est τῶν ἡρώων, vt Horatius:

Res gestæ regumq; ducumq; & tristia bella,
Carmine quo possint scribi monstrauit Homerus.

Dicuntur & ἔπη à consequentia, vt Etymologicis placet, ὅτι τὰ ἐφεξῆς τοῖς πρώτοις ἕπεται, vel à contextu verborum. Dicuntur & πύθιοι, quia origo refertur horum ad oraculum Apollinis Delphici, quo primus omnium hic versus editus fuerit:

Συμφέρετε πτερὰ οἴω οἱ ἄνθη ἢ μέλισσαι.

Est autem hoc genus carminum eorum quæ dicuntur κατὰ στίχον, vel ἀμετάβολα, quòd sequentes præcedentibus similes sint, neque carminis modus mutetur.

Carmen quidem Latinis ᾠδὴ Græcis est, generalis appellatio, à canendo, sicut & Camœnæ, quæ fuere quodam Casmœnæ, & Carmentis ac Camilla, quæ priscis essent Casmentis & Casmilla. Sed ᾠδὰς & carmina propriè nominarunt ea, quæ Græcis sunt μέλη, à suauitate cantus, & λυρικὰ, quia fidibus accinerentur, & χορικὰ, quòd chorus caneret. χορὸς autem ἀπὸ τῆς χαρᾶς dictus, vt Platoni videtur. Est igitur Homericorum librorum genus orationis metricæ, id est carmen, & quidem formæ dactylicæ, mistæ cuiusdam rationis ἐκ διηγήσεως καὶ δράματος. Νόμων. β.

DE TITVLO OPERIS.

ποιητὴς propriè dicitur faber quidam Musarum; nam vox est appellatiua, κατ' ἐξοχὴν igitur poëtæ sunt Musici opifices, qui versus faciunt, & carmina componunt, incitati diuino quodam impetu animorum. ποίησις totum poëtæ opus, vt Ilias, Æneïs. ποιήματα particulæ quædam operis. Homeri igitur poësis complectitur duo opera, vnum cui titulus Ἰλιάς, alterum cui Ὀδυσσεία. Sed nos Iliados interpretationem promulgauimus. Hoc igitur nomen factum patronymica forma, in significatione possessiui Æolensium more, ab Ilio, quæ appellatio vrbis esset Troianæ, ab Illo patre Laomedontis, cuius est nomen apud Homerũ fœmininum, vt Ἴλιος Ἰρὴ. Nam Grãmatici confixerunt apud eundem Ἴλιον αἰπὺ ἕλοιεν. Sed memorãtur etiam alia poëmata, quorum autor Homerus fuisse dicatur. Vt Amphiarai expeditio. Amazonia. Ilias minor. Reditus. ἐπικίχλιδες, quod nomen factũ Ἰλ. ζ. Ἰλ. ο.

volunt à mercede, quam acciperet à pueris pro illis versibus, fuisse autem turdos. Pugna ranarum cum muribus. Pugna aranearum. Pugna gruum. Margites. Hymni. De quibus relinquamus dubitationes Grammaticis, maximè cùm præter ὕμνους quosdam & βατραχομυομαχίαν, nullum nunc quidem illorum supersit, & Homerica tamen hæc quoq; credi absque illius infamia, vt opinor, possint, quemadmodum Culex & alia ludicra Maronis. Thebaidos etiam quoddam scriptum propter præstantiam suam aliqui ad hunc retulerunt, & versus Cyprios, quos Herodotus arguit non esse Homericos. Inter quædam autem parua illius poëmatia, quæ ab Herodoto commemorantur, vnum perelegans placet, cui nomen εἰρεσιώνη, recitare. Nam & aliqua ex parte cum moribus præsentibus ille ad quem accõmodati illi versus sunt, conuenire visus, & nos admodum humanissimè veterum cõsuetudinis cogitatio oblectauit. Nam collectis pueris fertur carmen ad ædes locupletum accinuisse, cùm præferretur ramus oleæ lemniscatus. Ipse autem præcinere soleret versus quos nunc memorabo.

Εὐπρπ.

ΕΙΡΕΣΙΩΝΗ ΟΜΗΡΟΥ

ποιημάτιον.

Δῶμα θεοῦ βαθύμιδ' ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο
Ὅς μέγα μὲν δύναται, μέγα δ' ἔβριμος ὄλβιος αἰεί.
Αὐτὰρ ἀειλίνεσσι θύραι, πλήθουσι δὲ πᾶσοι
Ῥοῦλοι, σιὼ πλήτω δ' ἐὺ ἐύφρονι τ' ἀσκηθέϊ,
Εἰρεσιώνη ἀγαθὴ, ὅθ' ἡ ἄγκεα μετὰ μῆλ' ἔπῃ.
* Κυρβαίη ἡ ἀεὶ κὴ κάρδιη ἔρπει μάζα,
* Νεῶ μὲ κεκλαγέων εὐαπίδα σηκάμισσαν.
Τὸ παιδὸς δ' ἐμὸν κὴ δίφακα βύσσεται ὕμμιν,
Ἡμίσεα ἡ ἄξουσι κρατεροπόδες ἐς πὸ δὲ δῶμα,
Αὐτὴ ἡ ἰσὸν ὑφαίνει ἐπ' ἠλέκτρῳ βιβλαγίᾳ.
Νεῦμαι δὶ νεῦμ' αὖ σιαύσιος, ἔστ' χελιδὼν
Ἔστηκ' ἐν προθύροις ψιλὴ πόδας. δμὰ φέρ' αἶγα.
* Πάπερ δὶ πὸ ἡ Ἀπόλλων' ἀγυιεῖ δὲ δός.
Κεἰ μὲ δώσεις, εἰδέ μὴ, οὐ μὴ ἐπήσομεν,
Οὐδ' σιωσικήσοντες ὠδὴν ἤλθομεν.

Quòd autem mentio fit hirundinis, eò pertinet, quia sub illius auiculæ

auiculæ aduentum quasi lætiore tempore veris, hæ cum carminibus circulationes hilarius agitabantur. Cuius rei & mentio fit ab Athenæo lib. 8. vbi & iambici versus exponuntur, quæ à pueris cantarentur, quorum vltimi

Ἄνοιγ' ἄνοιγε τὴν θύραν χελιδόνι,
Οὐ γὰρ γέροντες ἐσμὲν ἀλλὰ παιδία.

Atque ipsum etiam ramum qui præferretur, vt diximus, hirundinem dixisse, de his videtur intelligi posse. Sed nos etiam Homericos versus translatos in Latinum recitabimus.

LEMNISCI POEMATIVM Homeri.

Hasce viri in primis opulenti aduenimus ædes,
Qui locuples multumq; potest viuitq; beatus.
Ostia nunc pateant, accedit copia diues
Gaudia quam, dulcisq; quies comitantur euntem.
Omnia vasa bonis multis cumulata redundent.
Pollineæ semper iaceant in corbe placentæ.
Hordea sed nobis nitidam & nunc sesama reddant.
Pulcra nurus molli recubet subnixa sedili.
Quiq; vehant hanc mula trahat validungula currus.
Ipsa per ingrediens electrum stamina ducat.
Annuus ecce tibi redeo annuus, interea istic
Vestibulum exilis posita ante resistet hirundo.
Nunc agè si quid das agè nunc astantibus affer.
O pater Apollinem vialem munere
Afficito, nos tibi gratias habebimus.
Sin das nihil, nos hic tamen non stabimus,
Neq; tecum enim vt habitemus huc aduenimus.

DE CONSILIO AVTORIS.

Consilium autoris atque voluntas fuit, exemplum quoddam singulare fortitudinis hoc opere suo proponere, & Græcos ornare atque insectari, planeq; infamare barbaros. Denique celebrare prædicatione sua res Græciæ. Qua de caussa plurimum commendationis Homericis scriptis accessisse Isocrates putat, atque ideo institutum à maioribus, vt huius poëtæ carmina adolescentes lectitarent, vt & ad odio prosequendam barbariam, & imitandam virtutem suorum popularium incitarentur. Παμηγυρικῷ.

Atque ob hanc etiam voluntatem, non solùm ob præstantiam Musicæ siue artis, siue potius furoris ἐνθέου, à Platone appellati Homerus ἄριστος καὶ θεότατος τῶν ποιητῶν mihi videtur, sed de hoc atque etiam Platonica reiectione, vel magis seductione huius poëtæ, aliàs disseremus.

OPERIS DISTINCTIO.

SEquitur operis distinctio. Hoc igitur libris viginti quatuor absoluitur, insignibus literarum Græcarum notis. Non quidem ab ipso autore ita æditis, sed primùm à Pisistrato conquisitis, & deinde ab Aristarcho vel Zenodoto ordinatis. Cicero quidem vtrunq; Pisistrato attribuit his verbis: Quis doctior ijsdem illis temporibus, aut cuius eloquentia literis instructior fuisse traditur quàm Pisistrati? Qui primùm Homeri libros, confusos antea, sic disposuisse dicitur, vt nunc habemus. Tradidere hoc Græcorum alij multi, & Epigramma ea de re fertur.

De Orat. 3.

Τπάρχῳ.

Plato scribit, Hipparchum filium maiorem natu Pisistrati, quem Harmonius & Aristogiton interemere, cùm alia eruditione instruxisse ciues suos, tum Homeri poëmata primùm in Atticam deportasse & curauisse, vt in festiuitate panathenaica à cantoribus, qui ῥαψῳδοὶ dicebantur, alternis illa concinerentur. Ante hæc igitur tempora dispersa in Græcia carmina fuere huius poëtæ, vt ipse diuersis in locis aliquam partem illorum ediderat. Neque ego existimo Homerum tam egestatem ad illos perpetuos errores, vt multi perhibent, adegisse, quàm cupiditatem & studium cognoscendæ & totius Græciæ, quam suis carminibus illustrare cogitaret, & historiæ quoq; belli Troiani, quod argumentum tractare proposuisset. Viguisse autem adhuc memoriam illarum rerum oportet, siquidem non fuit hic, vt ferè cõuenit, posterior quàm annis siue XXIIII. siue XXVII. siue etiam sexaginta supra centum. Addit Philostratus de rebus gestis ad Troiam, consuluisse vmbram Vlyssis profectum Ithacam in Psychomantium, atque de illo omnia comperisse quæ postea fuerit complexus versibus, cùm quidem pactus esset Vlysses mercedem commemorationis suæ, laudem & celebrationem famæ atque nominis sui. Sed hoc ille sanè confinxerit, siue verum attulerit, quid enim refert? Id quidem obseruauit Appion Grammaticus, primi versus Iliados syllabam primam, duas literas comprehendere, quibus numerus quadraginta & octo designaretur, atque eo probare voluit post omnes Rhapsodias confectas, hunc versum

MH.

sum proposuisse Homerum Iliados operi, vt numerum suorum poëmatum definiret atq; exprimeret. Quæ quidem est perexilis notatio, ita, vt aliæ aliorū multæ. Nam infinita quædam Grammaticorū turba in huius autoris scriptis suam sapientiam conata est ostendere, vnde & hoc natum, cùm illi audacissimè interdum scripturam mutarēt, eos Homeri libros esse castigatissimos, qui essent incastigatissimi. Sed similiter & hoc notatū subtiliter, Iliados versum primū & vltimum parem esse numero syllabarum, primo & vltimo Odysseæ. Sed hæc curiosis relinquantur. Cùm autem nominatim in superioribus Rapsodias Homericos libros, ne ignoretur vocabuli significatio, placet & hoc addere. ῥαψῳδοὺς dictos quondam eos, qui aliena carmina in publicis conuentibus accinerent. Quòd cantiones quasi sutura concinnatione mutua, seu quia collectos aliorum versus cofarcinarent. Sophocles Oedipo Tyr. τὸ δ' ἡμᾶς ῥαψῳδοὺς ἀεὶ παρ' ἡμῶν, quam & paulo antè πανηγυρίστην vocarat. ῥαψῳδία carmen. & ῥαψῳδεῖν verbū. Sunt qui deducant à virgula ὅτι ῥαβδόεχοι ἠγωνίζοντο. Est autem ψ duplex non minus ξ quam πτ, vt λάψαψ. Plato in Ione τὸν ῥαψῳδὸν ait esse interpretem poëtæ, qui audientibus voluntatem & sententiam illius explicet, quapropter non modò elegantem pronunciationem versuum ab hoc, sed etiam enucleationem poëmatum requiri solere. Et quia potissimùm horum studium circa Homerica carmina versaretur, ideo ὁμηρικοὺς dictos accepimus, à verbo ὁμηρίζω, quod Homericum studium significat.

Argumenta autem, hoc est summæ librorū, & vt Græci vocāt, περιοχαὶ, ante explanationem singulorum rectissimè exponentur. Quæ tamen qui separatim volet cognoscere, de Ausonio poterit sumere, qui vtriusq; operis Homerici periochas oratione soluta descripsit. Et nos de Iliade versus Græcos, argumenti loco propositos, singulis libris singulos Latinè factos subiecimus.

A. *Alpha preces Chrysæ, pestis mala, iurgia regum.*
B. *Somnia Betarefert, cœtum populiq; ratesq;.*
Γ. *Gamma fero pugnat pro coniuge Sterope, maritus.*
Δ. *Delta Deum fora. Lasa fides. Primordia pugna.*
E. *Et Venerem & Martem Diomedis tela cruentant.*
Z. *Colloquium Hectoreum narrat cum coniuge Zeta.*
H. *Vra vnus contra Vim solus it Hectoris Aiax.*
Θ. *Concio Thetæ Deûm. Treuum Vu. Hectoris ansa.*
I. *Frustra ad Pelidem legatio venit Iota.*
K. *Cappa exploratum castra egrediuntur Vlixe.*
Λ. *Lambda duces Danaum profligat Troica pubes.*

M. *Ardua. My. Graium subuertunt mœnia Teucri.*
N. *Clam Ioue. Ny. Danaos Neptunus viribus auget.*
Ξ. *Iuno soporifero. Xi. fratrem fallit amore.*
O. *Sentit. O. Neptunus Iunoq; grauem Iouis iram.*
Π. *Pi. Marte insignem necat Hectoris hasta Patroclum.*
P. *Rho Danai cumulant & Troes Marte cadauer.*
Σ. *Sigma Thetis nato Vulcania detulit arma.*
T. *Tau ruit in pugnas atq; iram finit Achilles.*
Υ. *Hy superum exoritur bellum. Vincuntq; Pelasgi.*
Φ. *Prælia. Phi. ripas ad fluminis vrget Achilles.*
X. *Chi fugiens muros ter circum, cæditur Hector.*
Ψ. *Psi ludos Danais funebres præbet Achilles.*
Ω. *O Patri AEacida placato redditur Hector.*

His igitur breuiter expositis, ad explanationem ipsam accedamus. Quo loco sciendum antiquissimos poëtas suos versus ad modos secundum quos accinerentur composuisse. Itaq; minus exquisita esse syllabarum tempora, cùm vox cõuenienter omnia modularetur. Quod posteriores qui ad artem respicerent non fecere. Neque nunc omnino fieri vel debeat vel possit, nisi alicubi hoc ornamento antiquitatis assumto, in qua parte præcipuè Maro laudem meritus est. Neque etiam hæc temerè esse facta à veteribus crediderim, quamuis Plutarchus eos, præ cura rerum, elocutionem minus curasse existimet, adeò vt non cauerit Homerus, quò minus primum statim versum ἄμετρον efferret. De quo quidem ipse viderit quàm ἄμετρον, nam nos illi nequaquam assentimur, quippe cùm studiosè consuetos numeros sæpe illum mutasse compertum habeamus. Nam quid fuerat negotij hunc versum,

Ἐκ Δημητρίου περὶ ἑρ.

Τρῶες δ' ἐρρίγησ' ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν.

ita facere ὅπως ὄφιν αἰόλον εἶδον? Nisi ratione & iudicio vellet illa nouitate numerorum mirificam & terribilem speciem anguis designare? Similiter & alijs in locis plurimis correctiones fuerint perfaciles, quibus etiam dubiũ non est, quin audacia Grammaticorum multa quasi augusta loca antiquitatis profanauerit. Sed nunc libri primi Iliados argumentum narrabimus. Prius tamen lubet indicare nomina nonnullorum interpretum, quæ quidem paucissima de plurimis collecta sciendum est. Sed ne horum quidem ipsorum quisquam nunc extat, præter Eustathium, qui nondũ etiam ad nos peruenit, vt nobis etiam non extare videatur. De hoc igitur, & veterum studia atque assiduitas circa

hunc

hunc autorem intelligi poterit, & noſtri conatus potius quàm elaborationes boni conſulentur, cùm nulla magnopere adiuuentur re, niſi voluntatis honeſtate & promtitudine.

DE INTERPRETIBVS Homericis.

ZEnodotum igitur primùm tradunt, potiente rerum in Ægypto Ptolemæo Philadelpho, Homericos libros collegiſſe & correxiſſe. Qui & autor fuerit bibliothecæ Alexandrinæ inſtituendæ, & curator etiam illius. Hic Philetam Criticum, poſtea ſunt Grammatici vocati, genus autem ipſum ab Ariſtotele exortum eſſe perhibetur. Et Cicero Dolobellæ ſic. Ego tanquam Criticus antiquus iudicaturus ſum. Philetam igitur Zenodotus audierat, quo magiſtro Ptolemæus vteretur. Huic paulò inferior Callimachus, & qui in Ptolemaica illa tempora incidunt, Soſybius, Eratoſthenes, Euphorion, Timarchus, quorum Soſybius Lacon dictus fuit Λυσικός, quòd ſolutis & diſiectis verbis ſolueret ea, quæ in ſpeciem difficiliora viderentur. Eratoſthenes autem πένταθλος, & Quintum Ptolemæum attigit. Euphorion in Syria cum Antiocho fuit.

Ariſtophanes Zenodotum & Callimachum audiuit, alterum quidem puer adhuc, alterum iam adoleſcens, audiuit & Eratoſthenem.

Apollonius & ipſe Callimachum audiuit, & Eratoſtheni ſucceſſit in curatione bibliothecæ Alexandrinæ. Fuit enim ſingulare ſtudium, & eximia voluntas regum Alexandrinorum erga doctos & bonas artes, itaque nullis ſumtibus in conducendis illis, & his augendis ac amplificandis pepercerunt. Quæ honeſtiſſima cupiditas quaſi hæreditate vna cum regno peruenit ad omnes, vſque ad ſeptimum Ptolemæum, quem ob immanitatem rapinarum & cædium κακεργέτην vocarunt Ægyptij. Cuius metu multi docti in omni genere ſcientiarum in exilium conceſſere, & Græcis retulere ſuas artes atque diſciplinas, quæ iam bellis & ſeditionibus continuis propemodum extinctæ fuerant. Sed redeo ad Grammaticos.

Ariſtophanem audiuit Ariſtarchus celebertimus omnium, qui in Homero interpretando emendandoq; operam poſuere, hic multos verſus ἀθέτησε, hoc eſt confixit, quos non agnoſceret pro Homericis, ipſe νέους vocabat.

Huius auditor fuit Dionyſius Thracicæ originis, vnde &

Thrax nuncupatus, & Apollodorus. Eodem tẽpore floruit Crates Philosophus Stoicus, qui Homericus appellatetur. Composuit libros nouem correctionum vtriusq; operis Homerici. Sed nunc deinceps aliorum promiscuè nomina ædemus, quos elaborasse in scriptis Homericis explicandis comperimus. Ac primùm Ptolemæus secundus rex Ægypti, qui Euergetes diceretur, correctiones Homericas edidisse traditur.

Ante hunc etiam Zeno Cittiensis composuisse commentarios in vtrumque opus Homericum, & insuper Margiten. Itemq; huius discipulus Persæus explanasse scripta Homerica fertur. Deinde Aristoteles non ille Stagirites, sed alius quispiam. Aliorum verò interpretum hæc nomina inuenimus:

Aristonicus, in Homerum libros sex.

Agathocles Grammaticus.

Ammonianus.

Apollonius pater Herodiani dyscolus, de Homer. schematis.

Archebius Alexandrinus.

Apollonius Archebij. F. de vocibus Homericis, secundum ordinem literarum.

Asclepiades Myrleanus.

Alexander Cosytæus, cognomento πολυμαθὴς.

Appion cognomento μόχθος.

Aratus Solensis.

Artemio Clazomenius.

Alexander Milesius πολυίστωρ. Itẽ alius Myndius, alius Ætolus.

Archimedes Trallianus, scripsit in Homerum cõmentarios.

Dion Prusensis, qui defendit Homerum contra Platonem, extat huius laudatiuncula Homeri.

Demetrius cognomento Ixion.

Didymus cognomento χαλκέντερος, quasi ærea intestina haberet, quòd esset illius admirabile studium, & assiduitas legendi ac scribendi, edidisse ter. M. quingentos libros traditur. Fuere etiam alij hoc nomine Grammatici posteriores hoc.

Demosthenes Thrax, qui soluta oratione Iliada explicauit.

Dioscurides, de institutis apud Homerum.

Epaphroditus Cheronensis, auditor Archebij.

Hippia. 2. Hippias Eleus, qui, vt Plato ait, Iliada docuit præstare Odysseæ, & introduci ab Homero Ἀχιλλέα μὲν ἄνδρα ἄριστον, Νέστορα δὲ σοφώτατον, Ὀδυσσέα δὲ πολυτροπώτατον.

Heracleon Ægyptius.

Heraclides Pōticus auditor Didymi, de ætate Homeri & Hesiodi.

Heracli-

Heraclides Cilix.
Herodianus Apoll. F.
Harpheſtion Alexandrinus.
Heſſanicus Grammaticus.
Longinus magiſter Porphyrij, cognomento Caſſius, queſtiones ſcripſit Homericas. Vtrum Philoſophus fuerit Homerus. Problematum Homericorum libros duos. De vocibus Homericis multarum ſignificationum.
Maximus Tyrius. De ptiſca in Homero Philoſophia.
Meleager Gadarenſis.
Mnaſea Berytius.
Metaclides.
Neſtor Lycius pater Piſandri poëtæ, cõpoſuit Iliada, in cuius ſingulis Rhapſodijs non reperiretur litera illius Rhapſodiæ nota. Ad quem modum Tryphiodorus & Odyſſæam confecit.
Naucrates Erythræus, commentarios in Homerum.
Philoxenus de gloſſis Homericis, hoc eſt reconditis vocibus. Item commentarios in Odyſſæam.
Plutarchus μιλήτας ὁ ὠμικάς.
Porphyrius Tyrius. De Philoſophia Homerica. De antro Nympharum in Odyſſæa. Quam reges caperet vtilitatem poſſint de lectione librorum Homeri. Libros decem, de omiſſis nominibus ab Homero.
Parthenius Nicaenſis, Dionyſij Thracis F. Fit & alterius Parthenij Chij mentio, qui genus ab Homero ducere crederetur.
Poſidonius neſcio quis, an fortè plures, nam pluribus hoc nomen fuit. Sed & Panætium in Homericis interpretationibus verſatum eſſe traditur.
Ptolemæus Alexandrinus, auditor Ariſtarchi, cognomento Pindarion. Scripſit libros tres Homericorum exemplorum. De forma orationis Homericæ. De Vtide Homerico & Aſteropæo.
Pigres frater Artemiſiæ, reginæ Cariæ, à Suida traditur, quaſi explanans Iliada ſingulis verſibus ſubiecciſſe Pentametrum, vt poſt ἑλομένην.

Μῆνιν οὐ τὸν πάντα πέφατ' ἔχλυε Φοῖβε.

Ptolemæus ſectator Ariſtarchi. Commentarios in Odyſſeam. Librum de Vlyſſis plagis.
Ptolemæus Ariſtonici filius in Homerũ libros quinquaginta.
Ptolemæus Alexandrinus, Hephæſtionis, vt opinor, filius, ſcripſit Anthomerum, opus librorum XXIIII.

Ptolemæus Ascalonites de accentibus Homericis. De correctione Odysseæ Aristarchi.

Proclus auditor Syriani Commentarios in Homerum.

Atque Platonici ferè in hunc aliquid poëtam composuere.

Seleucus Alexandrinus cognomento Homericus.

Syrianus problemata Homerica. Commentariorum in Homerum libros VII.

Soterides Epidaurius scripsit quæstiones Homericas.

Theagenes de Homero.

Tyrannio Phœnix de Homericis accentibus. Dissentire poëtas recentiores ab Homero. Correctiones Homericas.

Tryphiodorus, Comparationum Homericarum explicationem.

Trypho de Dialectis apud Homerum.

Hunc tantum poëtam ex veteribus Xenophanes Colophonius non dubitauit infectari & reprehendere. Cui fertur aliquando Hiero Gelonis F. Tyrannus Siculorum, quærenti quod ægrè duos seruulos alere posset, festiuè respondisse: Cur igitur Homero obtrectaret, qui plus mille hominum pasceret, idque mortuus. Eundem & derisit, atque maledictis incessit, Deorum quoque contemtor Daphidas Telmisensis. Zoilus verò Amphipolites non maledixit solùm Homero, sed illius etiam statuam verberibus afficere solitus fuisse legitur. Quamobrem & ὁμηρομάστιξ appellatus fuit. Vterque quidem dignum factis exitium inuenit. Nam & Daphidam Attalus rex excruciatum necari iussit, & Zoilum Græcorum Olympia concio, de rupe Scironide persecuta præcipitem egit.

Plutarchus ἀποφθ. ῥητ.

PRÆFATIONIS FINIS.

ARGV-

ARGVMENTVM PRIMI LIBRI ILIADOS Homeri.

SAcerdos Apollinis Chryſes, qui expugnatis Thebis amiſiſſet filiam, venit in caſtra Græcorum redemtum illam, quæ Chryſeis patronymica voce dicitur, ſicut & Bryſeis, quarum propria nomina traduntur fuiſſe Aſtynome & Hippodamia. Sed non ſolum non impetrat ab Agamemnone vt filiam ſibi reddat, verum minis inſuper etiam repellitur. Itaq; ad Dei ſui opem confugit, qui motus ſacerdotis precibus peſtilentiam infligit Græcis, qua ſæuiente, Achilles in concionem aduocatis Græcis, ſententiam proponit de inquirendo atque auertendo cauſſam mali, qua prodita à Calchante, conrentio inter duces oritur. Et paulo poſt remiſſa ſacerdoti filia, eripit Agamemno Briſeidà Achilli, quam Lyrneſo capta extra ſortem acceperat. Ita ille iratus Græcis ſuadente matre Thetide à pralijs abſtinet. Thetis autem Iouem exorat, vt iniurias nati ſui vlciſcatur Troianorum victorijs. Quod animaduertens Iuno iurgijs Iouem adoritur. Gliſcente autem contentione, Vulcanus claudicatione ſua riſum dijs mouet, & matrem conſolatur. Inde Muſæ in conuiuio canunt, & fidibus Apollo ludit, & de reliquo die hilariter epulati, noctu dormitum quiſq; ad ſe diſcedunt.

IOACHIMI CAMERARII COMMENTARIVS IN LIBRVM PRIMVM ILIADOS Homeri.

VNC primum librum Iliados, & nonum ac secũdum, vtilem maximè & admirabilem esse censet Fabius. Et sunt profectò exempla insignita contentionum & eius orationis, quæ est apta iudicijs & litibus, vbi animi commouentur, incitantur, ardent. Sed non minus vtile est exemplum vitæ, de leuissima re tãtas iras tantarum cladium extitisse, hoc igitur cognoscere, & sicut Horatius ait, stultorum regum & populorum pernicies iras, vt præuideamus atque caueamus, vtile. Atque id quidem præcipuum in hoc libro. Reliqua autem quæ & ipsa mirificam complectuntur instructionem vitæ, & præcepta virtutis, suis locis rectissimè notabimus. In hoc primo libro Homerico nulla comparatio, id est, παραβολὴ inest.

Μῆνιν ἄειδε]

Protagoras reprehendit hunc versum, quòd Homerus esset imperandi forma vsus verbi in proposito precum. Iubere enim facere aliquid aut omittere, imperare est. Sed vt indicationis forma in verbis non solùm demonstrat, sed etiam definit, interrogat, respondet, statuit, affirmat, negat: ita aliæ etiam formæ seu modi ab vna aliqua significatione nominantur, quamuis plures habeant, cùm omnino nomine carere nõ oporteat, quas tamen ad decem vsque appellationes aliqui, sine quidem causſa, extenderunt. In hoc versu in dimensione numerorum, ει in πηληϊάδεω, vna syllaba, vt diphthongus improprie esse videatur, pronunciabimus. Voce deducta à proprio nomine πηλεὺς, πηλείωνος, πηλείδης, & ectasi πηληϊάδης, & Ionica παρεκτάσει, πηληιάδης, & συνιζήσει, seu συναιρέσει, πηληάδης. Sicut Νηρεΐδες, Νηρεῖδες, Νηρῇδες, nisi malimus esse συνιζῆσιν τοῦ εω, vt χρυσείῳ ἀπὸ σκήπτρῳ.

GENVS

GENVS ACHILLIS.

Iupiter. AEgina, Asopi. F.

AEacus.
huius,

Telamon ex Eudeide huius — *Peleus. huius* — *Phocus matre Psamathe.*

Aiax. — *Achilles de Thetide.*

Ἀχιλλεύς autem in versu vnum λ amittit. Dictus vel quòd Iliensium dolor, hoc est ἄχος ἰλίου futurus esset, vel de facto appellatus, quòd infantum cibum non attigerit, quasi ἄχιλος τὶς ὤν, nam tradunt lac non gustasse, sed enutritum à Chirone medulla leonina, vel hinnuleorum medullis atque fauis.

Hoc loco obseruandum, Homeri quidem opus hoc Iliados proponere narrationem rerum gestarum anno x. belli Troiani, sed passim intexi expositionem aliorũ ferme omnium, quæ nouem annis præteritis acta essent. Quod sit laudabiliter, & artificio quodam οἰκονομικῷ, quemadmodum & Horatius ait:

Ordinis hæc virtus erit & venus, aut ego fallor,
Vt iam nunc dicat iam nunc debentia dici,
Pleraq; differat & præsens in tempus omittat,
Hoc amet hoc spernat, promissi carminis autor.

Hæc dispositio & in Odyssæa mirabilis cernitur, & imitationis summa arte expressa à Marone est. Nam ille orsus à septimo anno errorum Æneæ, enarrationem omnium quæ accidissent, post euersum Ilium, atque huius quoq; expugnationem elegantissima serie pertexuit.

Ἄειδε θεὰ]

Inuocat numen Musarum, hoc enim ex re facilè intelligi potest, quia canere illam vult. Musæ autem cantatrices deæ. Et vnius mentione inuocat vniuersas, vel Calliopen κατ' ἐξοχὴν designat. Fertur autem Rhiani veteris poëtæ versus, quo dicitur, si vna Musa vocata sit exaudire omnes.

Πᾶσαι δ' εἰσαΐουσι μιᾶς ὅτι τοὔνομα λέξις.

Quòd Maro etiam videtur sentisse, cùm sic fecit:

Vos ô Calliope precor aspirate canenti,

Οὐλομένην]

Exitiosam, cuius adiectionis caussam mox subdit, quòd innumerabilia mala, hoc est ingentem cladem inflixerit Græcis, qui nunc Achæi dicuntur συνεκδοχικῶς. Nam Achæi Pelasgi in Thessalia, propriè ita dicti fuere ab Achæo filio Xuthi Æolidæ, vt in Catalogo.

Μυρμιδόνες δὲ κεκλεῦντο καὶ Ἕλληνες καὶ Ἀχαιοί.

Πολλὰς δ' ἴφθ.]

Ad hunc versum referri Virgiliana hæc possunt:

AEneid. 9. —*iuuenum primos tot miserit Orco.* Et:

AEneid. 10. *Multa virum volitans dat fortia corpora leto.*

Homerus autem dicit demissas Orco animas Heroum. Dixit autem ipsos Heroas cibum fuisse auium, sentiens corpora, à quibus iam vita, hoc est anima recessisset. Ἄϊδι autem iam fecit, vt πάριδι à nominatiuo ἄϊς, ἰάπτω mitto, & προϊάπτω quasi ante tempus emitto, vt intelligamus diutius in pace illos viuere potuisse. Ἑλώρια prædas.

Οἰωνοῖσί τε]

Libro primo Zenodotus sic scriptum edidit, vt Athenæus annotauit, οἰωνοῖσί τε δαῖτα. Sed perperam vt idem ait. δαῖτα enim Homerum vocasse hominum non bestiarum cibos, ab æquali distributione, vnde & δαιτρὸς qui carnes assaret, ἀπὸ τοῦ δαίεσθαι, id est à dispertiendo. Vnde & δαῖτα ἐΐσην sæpe dixit. ὁ δ.ύ.

Μοίρας δασσάμενοι δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα.

Διὸς δ' ἐτελείετο βουλὴ]

Ad illam voluntatem & consilium referendum, de quo dicetur postea, quòd cœperit Iupiter, vt vlcisceretur iniurias Achillis cæde Græcorum & Troianorum victorijs, sicut se facturum esse Thetidi promiserat. Aliqui simpliciter διὸς βουλὴν accepere fatum, iuxta illud: Sic fata Deum rex sortitur. & Hesiod. μεγάλου δὲ διὸς νοὸς ἐξετελεῖτο. Alij consilium fuisse Iouis bello moto exonerare grauatam terram hominum multitudine, quod etsi dixit Euripides quoque, tamen huic loco non videtur conuenire, cùm certè tam longo tempore belli antè quoq; multi interierint, & Homerus ordiatur, vt dictum est, à rebus gestis vltimo anno. Versus Euripidis ex Helena sunt:

Πόλεμον γὰρ εἰσήνεγκεν Ἑλλήνων χθονί.
Καὶ Φρυξὶ δυστήνοισιν, ὡς ὄχλου βροτῶν
Πλήθους τ' κουφίσειε μητέρα χθόνα.

De his

De his quinq; versibus festiuè lusit Palladas in Grammaticos, qui ordirentur ab Homero doctrinam suam, epigrammate composito huius sententiæ:

Grammaticæ sunt quinq; artis primordia diræ,
Vnde opus incipiens explicat illa suum.
Quinq; canunt istas de libro principe versus,
Prima furor quarum est, altera pernicies.
Tum post perniciem Danaum mala multa sequuntur,
Sed fortes animas tertia condit humo.
Quarta canes & præda canum. Mox quinta volucres
Continet, irati est consiliumq; Iouis.
Grammaticos igitur quinq; inter tanta necesse est
Esse mala, & casus flebile quinq; genus.

Ἐξ οὗ]

Ex quo, intelligitur autem tempore, vt ἐν βραχεῖ breui. τὰ πρῶτα aduerbialiter. Neutris verò singulariter & pluraliter in aduerbiorum significatione vtuntur, & additur vel omittitur articulus sine discrimine. Pluto:

Περὶ τούτου σφῶν ἐθέλω δοῦναι λόγῃ τὸ πρῶτον.

Et Euripides:

Πρῶτον μὲν εἶδος ἄξιον τυραννίδος

Oedipo Tyr.

Τοῦ τ' αὐτὸ νῦν μοῦ πρῶτ' ἄκουσον.

Sed horum exempla passim obuia. Latini etiam sunt sæpe neutris aduerbialiter vsi, multùm, facilè, perfidùm ridens Venus. sed & pluraliter Horatius:

Insanire putes solennia me neq; rides. Et:
Stabat acerba fremens.—

Διαστήτην]

Dissidij vox Latinis hoc significat. Et est vsus duali numero, quem sunt qui tum primùm inuentum esse perhibeant. Atriden autem, Agamemnona dicit Atrëi filium, qui est secundum alios Plisthenis, qui fuit frater Atrei. Sex enim, vt Pindarus ait, principes de Hippodamia suscepit Pelops, horum nomina exponuntur ita: Atreus, Thyestes, Pittheus, Alcathous, Plisthenes, Chrysippus.

Ἀτρίδης τ' ἄναξ.]

Homerus Agamemnonem & Menelaum Atridas facit. Aliqui tradidere Plisthenis, Atrei filios fuisse, mortuo patre relictos apud auum, qui illos eduxerit pro filijs, vnde & filios Atrei credi-

tos. Sed hoc receptum, fuisse filios illius ex Ærope matre Creica, vt ait Euripides, Oreste.

Generis series talis.

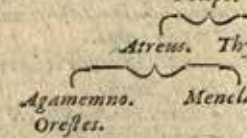

Iupiter.
Tantalus.
Pelops.

Atreus. *Thyestes.*

Agamemno. *Menelaus.*
Orestes.

Ἀναξ ἀνδρῶν]

Celebritatis epithetum, neq; ἄνδρες nunc sexum, sed præstantiam sexus significat. Vt:

Inter se coijsse viros & cernere ferro.

Καὶ δῖος Ἀχιλλεύς]

Sicut & διογενὲς Λαερτιάδη. Iuxta illud Hesiodium: -- ἐκ δ' διὸς βασιλῆες.

Τίς τ' ἄρ]

Coniuncta cum superioribus. Nam & hoc petit explicari carmine diuino: quódnam illos numen commiserit, & tantum certamen excitarit. Hactenus propositio. Sequitur nunc deinceps narratio seu διήγησις.

Λητοῦς τε Διὸς]

Periphrasis Apollinis. Et est in sequentibus ὅ, pro ἐκεῖνος in significatione pronominis, Atticè. Quo loco sciendum veterem dialectum Ionicam planè esse Atticam, Sed postea secundum loca in quæ coloniæ deductæ essent, mutatam fuisse. hac est, vt præcipua. vsus in primis Homerus, sunt & alij veteres, vt Hesiodus, Archilochus, &c.

Νοῦσον ἀνὰ.]

παρένθεσις Ionica pro νόσον. κακὴν] autem dixit sicut mala venena & mala pestis efficiens mali. Sed quomodo autor fuerit cladium & cædis Græcorum Apollo, dicit: quia de pestilētia immissa ab Apolline alienatio regum extitit: ita remotiorem caussam malorum re ipsa, sed vsitato verbo proximam commemorauit.

Λαοὶ

Λαοί]

Λαὸς dictos ἀπὸ τῶν λαῶν, hoc est lapidibus, non solùm Grammatici, sed Pindarus etiam dixit. ὀλυμπ. θ.

Κτισάμαν λίθινον γένος, λαοὶ δ' ὀνόμασθεν. Iuxta hoc:

——quo tempore primùm
Deucalion vacuum lapides iactauit in orbem,
Vnde homines nati durum genus.——

Fertur & de hac re hic versus.

Ἐκ δὴ λάων ἐβλάστησε βροτοὶ λαοὶ δὲ καλεῦνται.

Fabulam Ouid. copiosè Metamor. lib. 1. descripsit. Alij appellationis hanc causſam tradidere. Cecropa regem Atticæ, cupiſſe multitudinem ciuium cognoſcere, & iuſſiſſe ſingulos vnum lapidem certum in locum deponere, quibus numeratis, inueniſſe 20. millia hominum complere ciuitatem ſuam. Atq; inde λαοὺς de congeſtis ſaxis Atticos appellatos fuiſſe. οὕνεκα] Ionicum pro ἐπεὶ ἢ. cauſſalis coniunctio, propterea quòd. Ἀρητῆρα] autem ſacerdotem dixit, quaſi precatorem, quòd hoc genus rebus diuinis, & precibus ac votis curare ſoleat. Λιτὰς] preces. Iliad. ε.

Λιτέσθαι ἀΐοντ' Νηλεΐδαο γέροντος.

Λυσείοις ἄποινα]

Ingentem mercedem, ſeu precium maximum. Grammatici faciunt ἄποινα quaſi ἄφοινα, precium quod pro interfecto pendi ſoleat. Sed ita nominarunt quicquid pro alterius libertate ac capite ſolueretur. Herodotus: Ἐξαπίνης ἄποινα ὑπὸ πλοιοπωλίδος δύο μνέας πορμένας κατ' ἄνδρα αἰχμάλωτος ἐκτίνειν.

In Oratione contra Ariſtocratem dicitur veteres ſic vocaſſe pecuniam, vnde verbum eſſe deductum ἀποινᾶσθαι, id eſt pecuniam exigere.

Στέμματα]

Legunt aliqui ſic, στέμματα Ἀπόλλωνος, vt peculiaris corona illius intelligatur, id eſt laurea. Alij ornatus templi & ſimulacri Apollinis.

Χρυσέῳ]

Craſis, pronunciandum enim χρυσῷ. σκῆπτρον] Scipionem ſignificat, quos reges geſtarent auratos & eburatos. Vt mox:

σκῆπτρον χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον.

Et Virg. *——Sceptroq; inniſus eburneo.*

Est autem ita dictum ab innitendo, quod verbum est σκηρίπτεσθαι & σκηπτεσθαι. ὁ δ. ρ.

Σκηριπτόμενος ἐπέφατ' ἀεσσομένῃ ἐμμεναι ὠδῇ. Et paulò pòst

Πτυχῶν λευκαλέῳ σκεδάγγιον, ἧδε γέροντι σκηπτόμενον.

Κοσμήτορε]

κοσμεῖν & κόσμος ornamentum & decorare significat. Quid autem ordine pulcrius? transfertur igitur hæc vox ad significationem τάξεως, & administrationis. ὡς τὰς ἡγεμόνας δ' ἐκόσμουν ἔνθα καὶ ἔνθα. & κόσμος σπάρτας ἂν ἔλαχες. & ἀκοσμεῖς turbuleti. Philocteta. οἱ δ' ἀκοσμοῦντες ῥητῶν διδασκάλων λόγοισιν γίγνονται κακοί.

Ἀγρεῖδαι]

Pluralis numerus etiam dualem complectitur. Rectè igitur de duobus plurali vti poterimus, sed non è contrario etiam de pluribus duali. Nam hac forma duo de pluralitate secernuntur, quæ tamen hæc necessariò continet. Atque dehinc iam interponuntur τὰ ἀμοιβαῖα, id est expositio in personas spargitur.

Ὑμεῖς μὲν θεοί]

Quàm breuiter, quàm artificiosè beneuolentiam captat voto illius exitus, quem maximè cupiebant. πριάμοιο πόλιν] Troiam πθφραστικῶς dixit.

Simul etiam hoc de affectuum arte expressum, quod ait τῷδ' οἰκάδ' ἰκέσθαι. Ita enim memoriam renouat coniugum & liberorum ipsorum, ita in impetranda sua, benignioribus vtitur vniuersis extra Agamemnonem, cuius animus esset à suis, propter amorem Chryseidos, alienior. εὐκνημίδες] Proceri & eleganti corpore σωματοειδεῖς, vt ῥοδοδάκτυλος ἠώς. Vel armis conspicui, ἀπὸ τῶν κνημίδων. οὐλύμπια δώματ' ἔχοντες] Cælestes sedes. Iuxta illud:

Γαῖα δ' ἐπὶ πάντων ἐστὶ μακρὸς Οὔλυμπος.

Etymologi faciunt οὔλυμπον quasi ὅλον λαμπρόν, & ἠράνιον, ἠρανίον, à luce. Λύσατε] ἔκτασις. ἰλ. θ. Λύσατ' ἰὼν ἐξοχέων.

Εὐφημήσῃ]

Hoc est, religioso silentio approbauerunt petitionem sacerdotis. εὐφημεῖν enim significat quod Latinis fauere linguis. Et ἴσχε εὐφημίαν Sophocli silere est, Trachinijs. Alij fecerunt, acclamarunt. vt εὐφημεῖν cum vlulatu exclamare, in Phædone.

Κερτόμησε δ' ὅπισθε]

Et dura insuper dicta dedit. ἐπέπτυε increpuit, ingessit, extulit.

Πεὶ

Πρὶν μὲν]

Sicut Γλ. ο. πρὶν γ' ἢ κλαγγὴ ἀμφὶ. Negat priusquam interimãt ipsi hostes, aut Ilium capiatur, eminus pugnandum, hoc est nullum prorsus esse finem pugnæ futurum ante victoriam alterius vtrius partis. Et Γλ. σ. Οὐδέποτ' ἐκ κείνου πρὶν μιν κιοῦσες ἀρῆγε ἔδοντας. Ita nunc dicit se liberam Chryseiada amissurum esse nunquam.

Ἐν Ἄργει]

Mycenis fuisse regiam Agamemnonis tradunt, vt Ipse Mycenæus magnorum ductor Achiuum. Et sic fecit Sopho. Ἠλέκτρᾳ. Et nunc ἐν Ἄργει, In Peloponneso accipiunt. Eurip. Oreste tamen & ipse Argos vrbem Peloponnesi sedem regiam Agamemnonis fecit. Grammatici ambas vrbes vtraque appellatione fuisse dictas aiunt.

Ἰὸν ἐπιχρεμέτιλον]

Obeuntem telam, hoc est texentem & sternentem cubile, aut curantem, aut assistentem ad lectum. Ita & apud Æthiopas in sacris adest Neptunus, Ἀγλαΐσι παύροις δ' καὶ ἀριζῶν ἐκαπμβῆς. & πλόσι παῦρις, ἀπὸ παῦρις,

Ἀλλ' ἴθι]

Γηρυκῶς exasperat petitionem leniss. sacerdotis, quasi eiusmodi fuerit qua commoueri posset. γαώτερος autem pro σῶς, vt senior, senex. & frater eius ad rem est attentior. Et:

Tristior & lacrymis oculos suffusa nitentes.

Βῆ δ' ἀκέων]

Tacitè, aut mussitans ἢ. δ' ἀκέων ἔβα κατὰ στρ, paulò pòst. & Γλ. θ. Ἧστο Ἀθηναίη ἀκέων ἰῶ ἀπὸ δ' ἄκης, quod significat percussionem & immobilitatem. ἀκὴ δ' ἐγήγορτο σιωπῇ. Πολυφλοίσβοιο] vndisonum mare dixit πεπιημένως.

Πολλὰ δ' ἔπειτ']

Tum deinde solus vehementer deprecatus est Apollinem. Quare imprecatur malum Græcis, qui approbarant petitionem illius? Quia exercitum odit totum vt autorem orbitatis suæ. Et innuitur hoc loco egregiè Hesiodi sententia:

Sæpe viri peccata luunt tota vnius vrbes.

Ὃς Χρύσῃ ἀμφ.]

Locorum sunt hæc nomina, quibus præsideret Apollo. κμιν-

θεῦ] gentile ἀπὸ τῆς μήτρος. Fuere autem omnia hæc in Troade, & poëtis de gentibus & vrbibus dicatis Dijs illorum compellatæ nomina vſitatum.

Dij patrij indigetes & Romule Veſtaq; mater,
Quæ Tuſcum Tyberim & Romana palatia ſernas. Et:
O Venus regina Gnidi Paphiiq;.—

Apud Macrobium eſt σμῶδές ὅπλον Διὸς. & ἀμφιβέβηκας, tenes. Ὁ δ. δ. μέσον ὑφ' ὁμοῖ ἀμφιβέβηκε.

Εἴ ποτε]

Forma communium precum. Quoties enim habent quaſi meritorum ſuorum fiduciam, veluti debitam gratiam audactes repetere conſueuerunt, vt & illud: Εἴποτε δή τοι ἐγὼ ἐπὶ τοῖσιν ἐχάρην κραδίῃ διὸς ἠὲ καὶ ἔργῳ. Virgilius:

Si quæ tuis quondam pro me pater Hirtacus aris
Dona tulit. Si quæ ipſa meus tibi natus iuuxi,
Suſpendi ve tolo, aut ſacra ad faſtigia fixi.

Καὶ τοῖα μὲν ἴκηα, i. καὶ τοιαῦτα μὲν ἔθυσα ταῦτα. Ἔρεξα] ſi, inquit, ſartum tectum præſtiti templum tuum, quod tibi gratiſſimum eſt. Sic etiam Plato, apud quem eſt huius loci paraphraſis in tertio Polit. Καὶ ἅπαντες εἰ πόντιτε ἢ οἰκίαν οἰκοδομήσειν ἢ ἱερὸν θυσίαις κεχρημένοι δωρήσαιτο, &c. Significat verbum & redimire & coronare. Oedipo Coloneo. Ὡς κεφαλὰς ἔρεξον ἐλαβαὶ ἀμφισίτους.

Καὶ τοῖα]

Nam coxas contectas adipe aris imponebant, atq; illæ erant partes Deorum, quod ab eo obſeruatũ, quod Heſiodus ſcribit ad hunc modum partitum eſſe hoſtiam cum Ioue Prometheum.

Ἐν τοῖσ' ἀθανάτοις σὶν ὀστέα χοιρίνοιο φῦλ' ἀνθρώπων,
Καίεσθ' ὅσ' ἐκάλυψε σὶν ἐντοσθεν δὲ βοείῃ.

Ita paulò pòſt:

Μηρούς τ' ἰξήφωσε καὶ ἐγκατα ἐκάλυψαν.

Κρήσειον] ἐπίκτητος. κρῆσιν καὶ ἔμεσιν. Ὁ δ. υ. ἀπὸ τῆς κραίνω.

Τῶ λ' ἔκλυε]

Φοῖβος traditur dictus à ſplendore & puritate luminis, ἀπὸ τῆς φοίβης, quæ eſt anus materna illius apud Heſiodum. Apollinis nomen Plato variè deduxit, ἀπὸ τῆς πλήσεως, ἀπὸ τῶν βολῶν. fecit ἀπλόον & ἀπολλοῦντα. Plutarchus περὶ τοῦ Εἰ. ἐν Δελφοῖς, Apollinis

nis nomina ad vnitatē refert. Ἀπόλλων ὁ εἰδρύμενος τὰ πολλά. Ἰήτης, ὁ ἥμερος. Νόμιος δὲ ἀγρεὺς ἢ καθαρσίους ὡς οἱ παλαιοὶ ὠνόμαζον. Et collegit Macrobius multarum appellationum huius Dei causſas, quæ omnia ſolarem vim & effectionem innuere videntur. Non aūt eſt dubium quin Sol vitæ autor ſit & conſeruator, dū igitur radios ſuos immittit in terras per aēra ſubtilem & purum omnia ſalutari luce cōplentur. Illis verò in aēris ſpiſſi veneno quaſi tinctis, morbi omnis generis & maximè vehementes illi peſtilentiæ, excitantur. Ideoq. Homerus dicit graſſatum Apollinem ſimilem nocti, & coniecisſe telum piceum in Græcos. Neq; non verū eſt huiuſmodi in aēre letiferam craſſitudinem de terra euaporari ad calorem & æſtum Solis. Ideoq; & canes & iumenta prius ſaeuire Homerus facit quàm homines. & λοιμικὰς κλάσεις, vt vocant Græci, poſt canicu'am ferè incidunt, quo tempore quaſi conceptos æſtus terra exhalat. De peſtilentia iſta, hæc ferme in Troicis Philoſtrati leguntur, ſiue vera ſeu ficta ab illo, vt alia pleraq;. Cùm lupi de Ida monte lixas & calones dilacerarent, atq; inuaderent iumenta quæ circum caſtra paſcerentur, cenſuit Vlyſſes armis exagitandas feras. Sed Palamedi hoc non placuit, qui diceret Apollinem lupos produxiſſe quaſi primordia quædam peſtilentiæ, quos quidem ſoleret vt inter homines canes & mulas configere ſagittis ſuis, prius tamen immittere, beneuolentia motum, hominibus, vt admonerentur futuri mali. Proinde vota nuncupanda Apollini Phyxio & Lycio (quæ nomina ſunt facta à fuga & vel lupis, vel luce) vt ipſe cōuertat ſua tela in beſtias, & morbos in capras. Nos verò ô ſocij, inquit, magna cum diligentia valetudinem noſtram curemus. Conuenit autem ad vitādam peſtilentiam victus tenuis, & frequens motus atq; vehemens. Medicinæ quidem artem ego non didici, ſed ſapientia complectitur vniuerſas. Hæc locutus, carnes vendi in caſtris vetat, & cibos militares interdicit: fructibusq; & oleribus veſci milites iubet. Neq; illi quiſquam refragabatur, quillius vocem omnes ſibi audiendam tanquam diuinam oraculi arbitrarentur. Atq; illa quidem peſtilentia inuaſiſſe de Ponto dicitur in oppida Helleſponti, & Troianos etiam attigiſſe. Græcos aūt non læſit. His addit & naualia certamina, quibus & in primis conſeruarint ſanitatem corporis. Sed hæc vtrum ipſe confinxerit, an aliunde ſumſerit, dicere non poſſum. Peſtilentiam verò extitiſſe in bello nihil mirum, cùm propter victus nonnunquam inopiam & difficultatem, tum periodico etiam illa impetu potuit ingruere.

Βῆ δ' κατ' Οὐλ.]

De Olympi verticibus, vel ad Olympi vertices. κάρηνα enim vertices & ardua loca & arces dicuntur. Vergit autem Sol ad vertices cæli, qui vocantur Poli. Vnde & Plato Ἀπόλωνα quasi ἐπιπολέντα appellatum ait. Ad illos igitur ab Æquinoctiali circulo deflectens sursum & infra Sol abire cernitur. Et, graditur nunc iratus, hoc est infestus & exitiosus Græcis. κῆρ Crasi de κέαρ Acharnensibus. Ἐγὼ δὲ τὸ κῆρ ὦγκ τὸ κέαρ συφεάλλω ἰδών.

Τόξ' ὤμοισιν.]

Arcum, sed pluraliter τὰ τόξα ferè dicunt Græci. Sagittator autem est Apollo propter radiorum Solis penetrabilitatem.

Ἔκλαγξαν δ' ἀρ'.]

Vel communi σωματοποιΐα infecti fideris damna exponit. Vel intelligendum in tali aëris statu fragores quoque & tempestates existere. Itaque tum videmus creberrimas esse mutationes cæli. ipsum etiam arcum argenteum facit propter retusiorem & albescentem tali tempore aciem luminis. Macrobius generalis appellationis hanc causam reddit, quòd Sol enascens per summum orbis ambitum velut arcus quidam figuretur alba & argentea specie, ex quo arcu radij in modum emicent sagittarum. Ἀπάντυσε πάντων] Ita significatur pestilentiæ immissio in Græcos. Apollo enim de cælo se contra naues in insidijs collocat. κατὰ aduerbialiter, pòst. βιοῖο] arcus vel sanè neruus, hoc quidem loco arcus accipiendus, sed βίοιο esset vitæ. hæc forma genitiui Ionici non ignota est. οὐρῆας: à nominatiuo ὀρίνς. Ionicè significantur mulæ. Ἀρσὺν κιόντι] à celeritate, vel nitidos. Vnde & ἀρήτῃ κεραυνῷ, & ἀρήϊα δημῷ. & Ο δ. αἰπὺς ἀρηλὺ χλῶα φέρων.

Αὐτοῖσι]

Ipsis nimirum Græcis aut hominibus. Et crebris arsisse dicit rogis mortuorum corpora. Hi enim apud veteres fuere ritus funerum. Et nunc iusta quidem faciunt socijs, licèt enim, neq; prælia obstant, postea verò dum pugnatur, non nisi pactis inducijs hoc facere conceditur. Tum igitur illi interea heroes, vt initiò dixit, à canibus & volucribus dilaniantur.

Ἐννῆμαρ.]

Pestilentiam seuijsse dicit dies IX. quo numero dierum potuit intelligere Achilles de doctrina Chironis esse malum non leue, sed stabile, cùm post tempus horarum CLXXX. quibus luna quadran-

quadrantem signiferi peragrat, nihil remitteret pestilentia, sed iam de nono die planè confirmaretur, qui est numerus eximius. nam & cōpositus impar, & in prima schemata diuiditur, & primus de imparibus existit Tetragonus στερεὸς numerus inq; cubum triplicatur, & luna tum in conficiendo triente versatur. Itaq; morborum iudicia fieri solent septimo, nono & decimoseptimo die. Sed τῇ δεκάτῃ intelligendum ἡμέρᾳ.

Τῷ γὰρ ἐπὶ φρεσὶ]

Ἥραν ἀέρα esse volunt. Et Plato significasse nominatorem primum id ipsum putat, hocq; posse ita intelligi, si quis sæpe pronunciet illud vocabulum ἥρ, α ἥρ, α. Sed mihi dubium non est, postquam sententiam legi apud Herodotum, quam subscribam, quin & hæc & alia ferè mentio omnis numinum referenda sit ad astrologicam rationem, & eam quidem Ægyptiorum, quam Græci maximè probarunt. Quæ à nobis quibus illa scientia barbarie & superstitione propè tota erepta fuit, quamq; nunc vestigantes vix adhuc è longinquo quasi per nebulam conspicimus. hæc igitur à nobis planè intelligi atque cognosci non possunt, præsertim cùm illa ratio, amissis Græcorū scriptis, penitus ignoretur. Etsi alicubi ita sunt illa manifesta, vt cæcus etiam διακρίνει ἀμφαφόων, vt hic poëta ait: Quale est adulterium Martis, & genesis Herculana, & nonnulla alia, de quibus fortasse aliàs disputabimus. Huc referenda igitur illa cura Iunonis, & studium erga Græcos, similiter & aliorū numinum quæ Græcis fauent, itemq; eorum quæ faciunt cum Troianis. Nec non & heroici partus, qui essent aut Deorum aut Dearum filij. Est enim illa vis effectionum cælestium aut mascula aut fœminina. Sed hæc non admiscebimus huic loco. Sententia autem, de qua dixi, Herodoti hæc est. Euterp. Καὶ τάδε δὴ ἄλλα Αἰγυπτίοισίν ἐστι ἐξευρημένα, μείς τε καὶ ἡμέρη ἑκάστη θεῶν ὅτευ ἐστί. καὶ τῇ ἕκαστος ἡμέρῃ γενόμενος ὁτίοισι ἐγκυρήσει, καὶ ὅκως τελευτήσει, καὶ ὁκοῖός τις ἔσται, καὶ τούτοισι τῶν Ἑλλήνων οἱ ἐν ποιήσει γενόμενοι ἐχρήσαντο. Quæ ita conuertimus: *Sunt præterea & hæc inuenta AEgyptiorum: Primum, quorum numinum quiq; mensis atq; dies proprius sit. Deinde, quæ fata de certis diebus partus exceptura genitos, qui finis vitæ, qui mores futuri sint. Atq; hæc Græci poëtæ ab illis sumserunt & vsurparunt.* Nihil potuisset dici manifestius, quàm Græcos poëtas similiter vt Ægyptij fecissent, naturæ scientiam fabulis inuoluisse, neque profanare voluisse sanctissimam doctrinam, qui mos veterum sapientum proprius fuit. Atq; vtinam libuisset

Platoni magis interpretari & exponere hæc, quàm verbis ostentare & proclamare inexplicata tanquam mysteria. Sed progredimur, vt sentio, longius cupiditate diuinæ scientiæ, cuius neglectio & contemtus maximum crimen barbariæ & inhumanitatis inustura est seculo nostro. Redeo igitur ad rem. Λευκώλενον δ' ἔρην formosam dixit synecdochicè candidis lacertis.

Τὸν δὲ μετ' ἀτρεΐδης.]

Tum surgens Achilles ita dixit. Est autem deliberatio. Ideoq; compellat Agamemnonem imperatorem consulens in medium, quo facto opus esse videatur. Et Homerus quidem facit ipsos reges quoque stantes agere cum populo. At Virgil. ille:

——— *solio rex infit ab alto.*

παλιμπλαγχθέντας formandum à πλάγξω, ad similitudinem τέτληγα. Vnde & πλαγκτὰ rupes. & Odys. φ. πλαγκτή. inter conuicia dictum. Erro. Nunc esse igitur periculum ait, ne reiecti in reditu erroribus agitentur. Quòd autem dicit πάλιν, referri potest ad difficultatem nauigationis, viz enim tandem post varios errores ad Troiam classis Græcorum appulsa fuisse fertur.

Μάντιν]

Vel est hæc ἐπεξήγησις, quod dicit sacrificum aut somniatorem cõsulendum, vt hæc duo genera diuinationum proponi intelligantur. Vel tria memorantur. μαντικὴ augurium, ἱερομαντεία sacrificia vel extispicina. & ὀνειροκριτική, id est visa somniorum. Hippocrates quidem planè μάντιν appellat aruspicẽ, his verbis: ὁ δὲ ἰητρὸς τὰ αὐτὰ ὁρέων εἰ μὲν ἀειγενὲς εἴη ἀφοβότερος ἐστὶ ἰομίζων, εἰ δὲ ἀξύνετον, κακόν. Secundum igitur hunc & antiquissima & Ionica dialecto vsum, interpretari Homericas voces rectissimè poterimus. Nam quòd Plato facit, μαντικὴν quasi μανικὴν, & οἰωνιστικὴν quasi οἰονοϊστικὴν, lusit vt solet. Planè enim factam esse dictionem apparet ἀπὸ τῶν οἰωνῶν, quæ sunt ὄρνιθες, vel simpliciter, vel, vt aliqui malunt, grandiores, id est præpetes. Vnde & Homerica vox τανυοίωνοπόλων. Verùm vt Latinis auspicium quæcunq; obseruatio, & ariolari prædicere atque præcognoscere de quacunque significatione intelligitur. Ita οἰωνίζειν & οἰωνοὶ & ὄρνιθα notat quaslibet diuinationes. Vt Iliad. ω.

a. τὸν δὲ διαπρυσίων ὀξέων ὀδυρόμενον. Phædro.

--μήδε μοι αὐτὴ
Ὄρνις ἐὼ μεδέουσι κακὸς πέλευ.--
Euripides. Oreste de lacrimatione.
Οὐκέτ' ἔστ' οἰωνὸς μέγας.

Et Phœnissis:

Οἰωνοὶ ἐξεμόλου κλήμικα σὰ τέφη.

Aristophanes ὄρνισι.

Ἐσμὲ δ' ὑμῖν ἄμμιγες. διὸ φοὶ. δωδώνη. Φοῖβος Ἀπόλλων.
Ἐλθόντες δ' ὅτου τ' ἐπ' ὄρνις, ἔστω σφὶν ἀπόπτα βέπειν,
Πρός τ' ἐμπελίαν θ' ὡς βιότου κτῆσιν, θ' ὡς γάμων αἴδορος
Ὀρνίθων τ' ἀνομίξειν παιδὸς ὅθ' ὑπὸ μαντείας ὀξυκόρου,
Φήμην τ' ὑμῖν ὄρνις δώσει πρόμοντ' ὄρνιθα καλεῖν,
Σύμβολον ὄρνιν. φωνὴν ὄρνιν. θεράποντ' ὄρνιν. ὅτιον ὄρνιν.

Quamuis autem non improbem accipi μάντιν in significatione οἰωνιστῆ, quo genere maximè vterentur & considerent; tamen nihil vetat quò minus appellatiuè positam vocem sequentia interpretentur, vt Iliad. quoque ὦ.

Ἦ οἳ μάντιες εἰσὶ δυσκλεοὶ ἠδὲ ἱέρηες.

Sed ἱέρηα vocat nunc qui alio nomine θύτης dicitur, qui extis cæsarum pecudum inspectis futura prædiceret, aut occulta aperiret.

Εἴτ' ἀρὰ ὅγ']

Vtrùm ob votum neglectum, aut sacrificium non ritè factum succenseat, & an placari posse videatur. Causam igitur quærit mali, & opem. Solent autem in tæuitia pestilentiæ desperantes, ab humano auxilio confugere ad Deorum implorationem, à quibus etiam hæc mala immitti & puniri humana scelera arbitrantur. De hecatomba, & pecudes quæ essent mutilæ, aut vitiosæ, mactari Dijs nefas fuisse, cùm alibi, tum in Trachinijs diximus.

Ἀνύσασαι]

Quia exuri cum adipe ossa à veteribus consueuissent, quo nidore, quasi pascerentur numina, quibus res diuina fieret. Iliad. δ.

Οὐ γάρ μοι πότε βωμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης,
Λοιβῆς τ' ἠνίστης τε· τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς.

Ex his lusit Aristophanes ὄρνισι, cùm dicit illas fame Deos facilè necaturas, si non patiantur euaporari τὴν μηρίων πιὼ κνισαν.

Τοῖσι δ' ἀν.]

Tum in medium illorum progressus est Calchas, vel ἐπὶ τοῖσι, hoc est μετὰ ταῦτα. Sed κάλχαντα dictū volunt de cogitationum

& cōsiliorum profunditate, ἀπὸ τῆς κάλχης, quæ sit concha purpuræ, & in profundo mari degat, sed emersa suauissimum colorem tingendis vestibus suppeditet.

Ὄχ' ἄριστος] per aphæresin, ἔξοχα. Ὀδ. ο. ὅς κ' ἔξοχα μὲν φιλέησιν ἔξοχα δ' ἐχθαίρησιν. Dixerunt autem & Latini nimium pro admodum. Calchantis genus hoc traditur: Ὁ Κάλχας τοῦ Θέστορος, τοῦ Ἰδμονος τοῦ Λαοθόης. τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ ἀστερίας τοῦ κορωνοῦ.

ὅς ἤδη]

Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox ventura trahantur.

σὺ δὲ σύνθεο]

Vel audi, vel vide, hoc est complectere animo tuo, vt ὀδ. ρ. —ἐμεῖο δὲ σύνθεο μῦθον, vel fidem da. vnde & συνθῆκαι cōuenta.

ἦ μεν]

Particula affirmationis, vsitatius est ἦ μὴν, quod in iureiurando & alijs asseuerationibus ponere consueuerunt.

Κρείσσων γὰρ]

Memorabiles sententiæ κατ' ἐξοχὴν γνῶμαι vocantur. Quæ sunt eiusmodi vt omnium iudicio & assensione comprobentur, propterea in argumentationibus demonstrationum loco assumuntur. κατὰ πέψῃ] Metaphoricōs concoxerit. Et significat χόλος indignationis furorem. κότος] acerbitatem & amarulentiam, καὶ τὸν ζηλόν. θεοπρόπιον vaticinium.

οὔ τις ἐμεῦ]

Hoc omnes qui eloquentiæ studuerunt semper obseruarunt, vt idem alijs verbis dicerent vel explicantes dictum, vel augentes rem, vel etiam exornantes hac copia orationem. In quo præcipua facundiæ laus inesse solet. Atque hæ sunt illæ ἐξηγήσεις & ἐπεξηγήσεις & αὐξήσεις, vt Grammatici nominibus designant, magna cum cura obseruandæ & exprimendæ studiosis eloquentiæ. Sed de his nunc non est disserendi tempus. Visum tamen locum notare. βαρέας infestas vel violentas manus afferet. & est δερκομένοιο dum aspiciam vel aspiciar.

οὐδ' ἦν Ἀγαμ.]

Et hæc figura est excellentiæ, id est τῆς ἐξοχῆς. Sed Agamemnona Plato dictum vult à manendo & perdurando, propter longum illud obsidionis Troianæ tempus. Ἑλικωπίδα κούρην] nigris oculis decoram puellam, aiunt enim ἕλικα nigrum significare. πεπίθοιμεν] fortè mouerimus placatum animum illius, aut placato illo spem conceperimus. Vt Ἰλ. ξ.

Τεῖχος

Τεῦχος μὲν δὴ κατ' ἠπεῖρον ὤ ἐπίπλομεν.
hoc est quo freti fuimus.

Ἥρως Ἀτρείδης]

Plato ἥρωας ἀπὸ τοῦ ἐρᾶν deducit, quòd progenies esset Deorum Dearúmve amore captarum mortalium. Vel quasi ἐρωτικοὺς esse vult, id est ῥήτορας eloquentes & oratores. Atrëa verò ἀπὸ τῆς ἄτης, quam originationem cum historijs illius congruere ait.

ἀμφιμέλαιναι]

Commotos animos nigros vocat, vt mare nigrescit de atris nubibus tempestatum. Vt o. μ.

Σωΐδι ἠφίστοισι κάλυψε γαῖα ὀμῷ ἔπι νύξ.

Et Virgilius: _____ *ponto nox incubat atra.*

Contrà autem tranquillum mare albidum videtur. Vt o. κ.

-- Λευκὴ δ' ἰὼ ἀμφὶ γαλήνη.

Significant & μέλαιναν φρένα Homero constantem atq; gra- *Pyth. 2.*
vem animum, cuius contrarium improbum & leuem Pindarus appellatione albedinis notauit. Translatione ducta ab imis fluctibus & supernatante spumea albedine. Deinde dicit micantibus & quasi inflammatis oculis acerbè intuentem in Calchanta, dixisse Agamemn. Tale & Virgilianum hoc, libro XII.

_____ *tot ardentis ab ore*
Scintillæ absistunt, oculis micat acribus ignis.

Μαντοσύνη κακῶν]

Vocat per summum conuicium vatem sceleratum, qui odio sui, non amore veritatis illa prodiderit. hæc figura solet communiter ἐναρέτως efferri, vt Σωκράτης ἀγαθὸς ἦν. i. ἀγαθὸς Σωκράτης. Sed Poëtæ sæpe ad hunc modum protulère. Sophocl. Philoct. ἔξει σώφρονι βροτῷ. Et Antig. Οὐδεὶς φίλοισι φίλος ἐστὶ μᾶλλον. nec non etiam Thucyd. β. Τὰς βοηθούσας Λοκροὶ μάχῃ ἐκράτησαν.

Τὸ κρήγυον.]

Verum, idoneum. οὐδὲ κρήγυοι διδάσκαλοί εἰσι τύπων. Plato, Alcib. ά. Neque idonei doctores sunt. hoc est verè dicere nequeunt. πτορθίβολα] pluris hanc, inquit, facio, quàm Clytemnestram, dotatam coniugem. Sic enim dixere μνηστὰς & κυριδίας ἀλόχους, quæ filiæ familiarum legitimè viris desponsæ essent. Dicitur & ἀνὴρ κυρίδιος, legitimus maritus. Itaque Herodotus coniunxit in quinto, πέμψαι ἐς τὰς κυριδίας γυναῖκας.

Βούλομ' ἐγὼ]

Alij aliter explicuére hunc locum, sed dupliciter ferè. vt dicat Agamemnon se cupere suo interitu redimere salutem exercitus. Ita ἢ positum fuerit pro καὶ. Quasi sic loquatur: Se viuere nolle, aut præstare incolumes suos. Vel vt hic sensus sit: Malo ego certè saluos esse meos, quàm perire. quod & verius. Sic enim etiam posuit, Iliad. φ.

Ἠ μὴν Ζεὺς μὲ πολὺ βούλεται ἢ Δαναοῖσι.

Et Odyss. μ.

Βούλομ' ἅπαξ περὶ κῦμα χανὼν ἀπὸ θυμὸν ὀλέσθαι,
Ἢ δὴν ἀρτιγαμὴς ἐὼν ἐν ἡσυχίῃ ἐρύκω.

Et illud vulgatum:

Θέλω τύχης κελαχμὸν ἢ φρενῶν πίτνον.

Ἀλλὰ ἕπου]

Sed quamuis ita sit, nihilò tamen minus illam remittere volo. Et deinde λεύσσετε vel est: date igitur operam vniuersi, vt aliunde præmium mihi comparetur. Vel: videbitis enim aliunde mihi præmium inuentum iri, ἀπροσδοκήτως. Verùm ὅμοι volunt esse per Apocopen ὅτι μοι.

Ἀτρεΐδη κύ.]

Hæc sunt primordia iurgiorum, quæ procedente contentione gliscunt, donec furore quodam, vt solet, concluduntur. κύδιστον] vocat vt imperatorem. φιλοκτεανώτατον vt notans & reprehendens auaritiam ipsius. Sed huius orationis caput est, Æquum. Quamuis de nouo diuidi collata præda possit, tamen fieri non oportere, quòd iniquum esse videatur, cogi in commune referre singulos quæ sorte illis obuenerint.

Ξυνήια]

κοινά, communia, id est nondum distributa. ξυνία & diæresi atque ectasi ξυνήια.

Τὰ δίδασαι]

Ἐκεῖνα, illa, distributa sunt. δαίζω, δατίζεται & δίδασαι.

Λαὸς δ' ἤχθ.

Iniquum est postulare multitudinem referre à se, quæ dudum sortito acceperint.

Θεοείκελ' Ἀχιλλεῦ]

Veteres epithetis laudis quasi proprijs vsi sunt. Itaq; ne inimicos quidem atq; adeò hostes suos illis fraudarunt, vt alibi quoq; monui-

monuimus. θεοείκελος autem cum Dis comparandum notat, vel forma vel etiam virtute, vtraque enim re præstantem facilè reliquis omnibus Achillem Homerus introduxit.

Κλέπτε νόῳ]

Ne, inquit, fallere te posse me speres. κλέπτειν enim tegere quasi καλύπτειν significat, vnde & κλέπται qui clàm alienas res auferunt, qui & φῶρες. Sed vt figura hæc sermonis melius perspiciatur, aliquot similes adscribam. Trachinijs. εἰ μὴ συμφοραὶ κλέπτουσί με, id est, fallunt me. Ἠλέκτρᾳ. δόλοισι κλέψαι χειρὸς ἐνδίκου σφαγάς. Iustam cædem fraudibus tegere. Et mox: Ὅπως λόγῳ κλέπτοντες ἡδεῖαν φάτιν φέροιμεν αὐτοῖς, vt oratione simulata seu ficta, lætum illis nuncium afferamus. Pindarus πυθίων. δ. κλέπτων δὲ θυμῷ δεῖμα, occultans metum animo. Sic igitur & hoc loco. Nihil, inquit, dolo agas, non enim me falles. παρελεύσεαι] hoc est, non præteribis, sed deprehendere in fallacia tua. Vel, non vinces me in hoc stadio. qui enim à tergo relinquunt alios cursores, palmam obtinent.

Ἠὲ θέλεις]

εἰρωνικῶς. Scilicet hoc tibi placet te frui tuo præmio, at me spoliatum meo, sic inanem residere ad naues. Irridet enim Achillis sententiam hoc nomine, quod sibi ille consuluisse videretur, neque laboraret quid alijs accideret, si ipse modò suam retineret Briseida.

Ἀλλ' εἰ μὲν]

Oratio est imperfecta, Atticè deficiente fine, quod vocant ἀναντιαπόδοτον. Tale est apud Aristoph. Pluto:

— καὶ ἀποφήνω μόνην
Ἀγαθῶν ἁπάντων οὐδ' αἰτίαν ἐμὲ
Ὑμῖν, δι' ἐμέ τε ζῶντας ὑμᾶς.

Intelligitur enim, missam me facite, aut vicero. Et Thucyd. li. 3. Καὶ ἢν μὲν συμβῇ ἡ πεῖρα. εἰ δὲ μὴ, Μιτυληναίοις εἰπεῖν, ναῦς τε παραδοῦναι καὶ τεῖχη καθελεῖν, hoc est: *Siquidem processisset inceptum*, intelligendum, futurum *vt vellent. Sin aliter iubere Mityleneos, naues tradere, & muros demoliri.* Tale est & hoc: *Siquidem dederint aliud præmium hoc non vilius Græci, ego quidem nihil præterea acturus sum, aut facilè ego quidem patiar. Sin nullum dederint, At ego ipse sumam.* Regia hæc vox est, cùm volentibus nolentibus illis, habiturum se aliam amicam dicit.

Ἦ πού νιν Αἴαντος]

Aiacis quidem Tegmessam fuisse, & Achillis Briseida, notum est. Vlyssis etiam traditur Laodice Cygni filia.

Ἐ πιπεδίς ἀγείρω.]

Aptè legamus remiges, id est aptos & idoneos. ἀγήρουδρο autem pro ἀγιρῶμδρο aut ἀλείρωμεν, mutato modo. Vt Iliad. θ.

-- τῶδε δ' ἰῶσι

Τρωσὶν ἐφ' ἵππα δάμειν, ἰλιώμεθα, Et:

Νῦν δ' ἐπὶ γὰρ φρήσι ἐγείρομεν ὀξὺ δόρπα.

Λὺ δ' ἔ]

Interrupta est compositio, & ἀν pro ἀνὰ Dorica apocopa. vt ἔβδ. πάρ. παρδὲ μοι αὐτὴ ἔθι. vt sit verbum ἀναβήσομεν.

Ἐ κπαγλότατ']

Peruicacissimè, aut vehementissimi animi. Nam in vtramque partem vehementia hac voce significatur. Γλ. γ. ὡς νῦν ἐκπαγλ' ἐφίλησα.

Οὔ φρ' ἡμῖν]

Ironicῶς & hoc dici videtur. sentit enim illam totam indicationem causse morbi, esse compositam & falsam.

Ἀ κήριος autem dixit Apollinem, vel qui ad se accedentes, deprocul repellat, ἀπὸ τῦ πόρρωθεν ἐίργειν, non enim fert sensus illam tantam vim flammæ. Vel, quod verius, idem valet hæc vox quod illa τῦ ἑκηβόλυ, cùius opera in longinquitatem exerceantur. Supernè enim Sol radios suos in terras immittens, illas fouet & calefacit igneâ vi sua.

Τὸν δ' ὑπόδρα]

Frequens dictio apud Homerum, significat contorsionem oculorum in eum cui irascimur. hunc igitur torùum intuitus, sic alloquitur Achilles. Et impudentia plenum, & auaro animo esse dicit Agamemnonem, quorum est vtrumque magnum conuicium, atque Imperatori in primis, quem nihil magis decet quàm grauitas & liberalitas, indutum impudentia esse ait, hoc est totum impudentem, sicut feræ quædam forma hominum indutæ.

Πῶς πίθῃ]

τοι pro σῷ, Tuis verbis, hoc est iussis & imperio. Talia multa sunt passim in scriptis veterum, vt hoc: ἐδίκαιον μοι εἶναι. & Γλ. ο. δέμνι' ὑ καλλιπάρῃ δέκτο δέπας, hoc est ἐδέξατο ἡμᾶς.

Atque

Atque huiusmodi alia qui volet de scriptis autorum vtriusq; linguæ colligere poterit. Tale enim est & hoc Cicerouianum: Quæ mihi sunt inclusa medullis, id est inclusa medullis meis. Et hoc pro Quintio. Ei misero, absenti ignaro fortunarum suarum, omnia vitæ ornamenta, per summum dedecus & ignominiam diripi conuenire. pro, eius. *Attic. 5.*

Ἢ ὁδὸν ἐλθέμεναι]

Obire destinatum iter. vel ad occupandum aliquem locum, vel agendam prædam, vel obsidendum oppidum hostium, vel denique insidias faciendas.

Οὐ γὰρ ἐγὼ Τρώων]

Cur nemo Agamemnoni, si sic agat, parere volet? Quia illum esse dicit secutos se, & hanc operam dare ipsi ac fratri, gratia illorum non odio Troianorum excitatos. Itaque ipsorum iniurijs alienatos, nequaquam futuros esse ait simili voluntatis promtitudine & obsequio. Αἰχμητάων] bellicosorum, συνεκδοχικῶς. αἰχμὴ enim cuspis dicitur hastæ, vt Ἰλ. θ. πάροιθε δὲ λάμπετο δουρὸς αἰχμὴ χαλκείη.

Οὐ γὰρ πώποτε]

Bellorum caussas commemorat, quæ sunt vastationes agrorum, abactionesq; pecorum & armentorum. Αἴτιοι] Nihil est cur illos accusem, à culpa omni erga me absunt. αἰτία enim significat crimen quidem potius quam facinus; & αἴτιος in quem crimen aliquod confertur. Sed & caussam αἰτία simpliciter, & αἴτιος autorem notat, id est qui in caussa esse dicatur, cur aliquid acciderit. Plato Πολιτ. β. Οὐδὲ ἄρα ὁ Θεὸς ἐπειδὴ ἀγαθὸς πάντων ἂν εἴη αἴτιος, ὡς οἱ πολλοὶ λέγουσιν, ἀλλ' ὀλίγων μὲν τοῖς ἀνθρώποις αἴτιος, πολλῶν δὲ ἀναίτιος· πολὺ γὰρ ἐλάττω τἀγαθὰ τῶν κακῶν ἡμῖν. *Proinde cùm bonus sit Deus, non potest ad illum verè caussa omnium referri, vt vulgò faciunt, sed non quidem multorum in rebus humanis autorem esse illum perhibebimus, multorum autem caussas ab eo remouebimus: multò enim certè pauciora sunt bona in terris, quàm mala.* Φθίαν] appellat ἐριβώλακα, id est fertilem à pinguibus glebis. & βωτιάνειραν, quæ alat viros, id est fœcunda sit. Fuit autem Phthia Thessalica vrbs maritima, patria Achillis.

Ἐπειὴ μάλα·

Nam inter vicinos, maximè bella & contentiones oriuntur,

his de causſis quæ dictæ ſunt. Hanc ſententiam expreſſit alicubi in Triſtibus Naſo his verſibus:

Innumeri montes inter me teq́, Siaq́,
Flumina q́, & campi, nec freta pauca iacent.

Et Cicero Philipp. 13. Sed ſi maria, montes, regionum magnitudines intereſſent, odiſſes eum quem non videres.

Τιμὴν ἀρνύμενοι]

Vendicantes tuum honorem à Troianis, ſiue vltionem expetentes à Troianis, & pœnas quas perſolnant Menelao & tibi. Ο'δ.α. Ἀρνύμενος ἰὼν πτολίεθρον Ἰθάκης ἠδ' ἑταίρων. *Dum ſuam vitam aſſerit, & redditum parat ſuis.* Trachinijs. Ὦ τέκνον μαθυσιρονῶν ἐκεῖ ἀρκεῖ πλὴν μαθεῖν ἀρνύμι. horũ nunc intellectum comparo, id eſt nunc demum intelligo cùm nihil prodeſt. Plato Νόμων. ζημίαν αἰσχρὰν ἀρνύμενον. vnde & verbum compoſitum μισθαρνεῖν mercedem capere. quod duabus vocibus Plato dixit πολιτ. α. τὸν μισθὸν ἀρνυμένους. τιμὴ autem πλὴν τιμωρίαν, hoc eſt, pœnam quoque ſignificat. Vt Iliad. γ.

Τιμὴν δ' Ἀργείοις ἀποτίνυμεν ἠπόεικεν.

Τῶν ἕπι]

Referendum ad illud quòd dixerat ἀλλὰ ἔοι ὧδ' μὴ ἀναιδὴς ἔπαπείλει. Neque enim inuſitatum eſt, vt ſinguli de ſe loquentes, plurali numero vtantur: Nos te ſumus ſecuti, & nunc contemnimur neque reſpicimur.

Καὶ δή μοι]

Hoc eſt caput irarum Achillis, quòd ab Agamemnone ita parui fieret, vt non dubitaret hic illi minari, ſe ipſius rem eſſe vi eripturum. Vt igitur Briſeida non tanti faceret, poſſetne ferre hanc tam ſuperbam iniuriam fortiſſimus heros, & virtutis tantum laude celebris? Tales enim ſimpliciter & furenter iraſcuntur, atq; facilius mortem quàm contumelias tolerare poſſunt.

ὦ ἔπι]

Ἀναξορὴ, ἐφ' ᾧ, pro quo multum laboris pertuli. ὑῆες Ἀχαιῶν] ἀπόφασις, id eſt. Græci. Vt παῖδες ἰατρῶν, Medici. Et Ο'δ.λ. παῖδες ϑ Τρώων δίκασαν. Iudices autem Troiani erant.

Πολυδεύκης πολ.]

Aver-

A verbo ἀΐσσω, quod significat impetum & turbulentiam. τοῖς σκιαὶ ἀΐσσουσι, impetu feruntur, seu temerè feruntur. bellum dixit turbulentum.

Νῦν δ' εἶμι]

Nunc eo. sed intelligitur futurum, discessurum enim se minatur domum. Naues autem κορωνίδας dixit, vel rostratas, ἀπὸ τῆς κορώνης, vel nigras, vt aiunt, ἀπὸ τοῦ κόρυ nigro. Vnde & κόρη pupillam deducunt.

Ἐγγύθεν ἢ ἄπωθεν ἐὼν]

Mutatus est casus, vt fit, vel nominatiuus pro genitiuo. Vt illud Iliad. γ.

Ἄμφω δ' ἑλομένω κεραρώτερος ἦεν Ὀδυσσεύς.

id est, ἀμφοτέρων ἑλομένων. vel, quod mihi magis arridet, pro accusatiuo. Quale est illud Iliad. ζ.

Ὀ δὲ χαλκὸν πεπιθὼς ῥῆμά τε γῦιά τε φέρει. id est: τὸν δὲ πεποιθότα. Ex hoc loco ἄλλων εἴσω. Non arbitror, inquit, te opes magnas comparaturum relictum desertione mea inglorium. Est autem cognatio inter hos casus, vnde & in duali numero & in neutris semper, & apud Latinos alicubi, in plurali numero vna illorum forma est, vt τὼ λόγω. τὰ ξύλα. fortes viri, & fortes viros. Similiter & genitiui cum datiuo videtur esse affinitas, quorum & ipsorum casuum vna est in duali numero terminatio. Vt τοῖν λόγοιν. Simile est Iliad. β.

Φημὶ δ' ἐγὼ καὶ τοῖν ὑπαὶ χθονὶ μοῖρα κρυοέσσα
Ἀμφοτέροιν ὀπάσαι θάνατον. -- Et Aristophanis hoc: Nebulis. Τὰς κριτὰς ἃ κερδανοῦσιν ἐν τῷ νῦν δὲ τὴν χορόν, Ἐγὼ φράσω σοι· ἢν δὲ μὴ μάθωσιν βουλόμενοι ὑμῖν φράσαι.

Et Ὀδ. ά.

Μητέρα δ' οὐκέτι οἴω ὑμῖν ἐνὶ μεγάροισι μένουσαν
Αὖτις ἐπὶ πολὺν ἆεθλον. -- pro eo quod est κριτὴν & μάντιν.

Ἄφενος Θ']

Voluntesse ἄφενος Grammatici annuos reditus. Vel quantum in vnum annum satis sit copiarum atq; facultatis. Sed Hesiodus pro copia & bonis simpliciter videtur posuisse. εἰς ἄφενος κατιδόντα. Itemq; Iliad. ϟ.

Μέγα γὰρ οἱ ἴδωκε Ζεὺς ἄφενος. id est, magnas opes. Et est

geminatio ista, de qua dixi, vocum, ἐμήνατο veteribus vsitata, vt tales differentias exquirere, vel potius inuitis verbis extorquere, nihil necesse esse videatur.

Φεῦγε μάλα]

Quantopere nunc irritatum iri Achillem existimãdum, cùm non discedere, sed fugere illum Agamemnonem iubet, vt non modò se discessionem illius nihil morari, sed formidinem ipsi exprobrare videatur? Non enim deserere sese, sed hostes fugere. Quæ autem sequuntur à superbo, & à rege dicuntur. Cicero hinc quædam aptissimè inseruit epistolæ cuidam ad Appium, hoc modo: Tu autem si id agis, vt minus mea caussa, dum ego absum, debere videaris, quàm ego tua laborarim, libero te ista cura. πολὺ ἐμοῖγε σὺ δίκαιος μᾶλλον μέλεσθαι ἢ μήνατό περ Ζεύς. In hoc autem μήνατο Ζεὺς, casum aliqui mutatum aiunt, vt illud: Αὖτε ὁ αὖτε Θυέστ' Ἀγαμέμνονι λῆμα φορεῦσαι. aliqui Boeoticè esse dialectum, secundum quam nominatiuus hoc modo proferatur, vt ποιητὴς, poëta.

Εἰ μάλα κρατερός]

Non enim sunt hæc τῶν ἐπαινετῶν quæ nostro studio, opera, labore, non acquiruntur bona, secundum Peripatericos. Quid igitur, inquit, te vires superbum faciunt, diuinum donum, non bonum proprium?

Ἀπήλιτο]

Mutatum tempus, nam in præsentia minatur, sed significat se persecuturum interminationem. Ita mox ἄγω pro ἄξω dixit. Hæc autem sunt ἐλλειπτικῶς posita. & intelligenda comparationis particula ἤπερ, id est, Sic auferam tibi tuam, vt Apollo mihi meam aufert. Et est παρατατικὸν.

Τίλω μὲν ἐγὼ σὴν ἠΐ' ἐμὴ δ' ἐμοῖς ἑτάροισι.

Γέμω. -- Vt totum tale quasi fuerit.

Ἀπήλιτο δέ οἱ ὠδὶ πιφύσκει, ὥστε ἀποξύνειν τὸ σὸν βεσπίδα ἔπος, ὥσπερ ἀφαιρεῖται τὴν ἐμὴν Χρυσηίδα ὁ Ἀπόλλων, ἵν' δὴ σὺν ἐκείνῳ πεμπόμενος σὺν τῇ ἐμῇ νηῒ δῶ τὸν ἐμοῖς ἑταίροις. Iam πὸν γέρας appositum est ad βεσπίδα.

Σπίθαπτε λασίοις]

Et παχυκλήιος λάσιον κῆρ. Hirsuti enim animosi putantur. vel virile hoc est, esse hirto pectore.

Ἠ ὄγε]

An

An ipse, pro αὐτὸς, quod & mox πλειοναξεις repetitū ὃδ' Ἀτρείδης, i. Ἀτρείδης δὲ. χόλος & χολὴ bilis, cui ira, furor, omnisq; acerbitas commotionum adscribitur. ἴαχε] συνίζησις, vna enim syllaba pronuncianda, vt: —*sceptrog, innixus eburneo.*

Κατὰ φρένα ᾧ]

φρένα mentem, θυμὸν animum commotum, interpretantur. Sed videtur idem bis dixisse ἐφηγητικῶς. Non enim dubium est, quin Homerus mentem, cogitationem, consilia, rationem, in pectore collocarit. Quanquam qui hanc vim, vt Plato fecit, in capite constitutam probare de Homericis etiam versibus voluere, si hoc loco maximè sunt. Mineruam enim ideo aiunt, apprehendentem capillum huius, introduci ab Homero, quòd sensérit rationem, ἡγεμονικὸν vocant, in cerebro residere. Et fieri sanè potest, vt vel Platoni, vel ante hunc Pythagoræ hinc occasio data sit istius dogmatis. Sed non sunt ista huius loci, præsertim cùm breuiter explicari nequeant, itaq; fortasse aliàs à nobis tractabuntur copiosius.

Ἔλκετο δ' οὐκ]

Iamq; ensem educebat de vagina, cùm Minerua aduenit. significatio actiua verbi medij. Et est Α coniunctio superuacua ἀναπληρωματικῶς. vel αἰτιολογικὸν δή.

Quæ dialecticus Attica est.

Πρὸ δ' ἦκε]

Τιμῆσις, ἀφῆκε γὰρ. Istæ numinum φιλοτιμίαι, aut ἠθικῆς, aut ἀστρονομικῆς, aut quod mihi quidem videtur, vtriusque considerationis siue allegoriæ sunt.

Φιλεῖ δὲ ἡ κηδομένη]

Incongrua constructio, quales apud autores veteres passim occurrunt. Vt Virgilianum hoc:

——*nec veterum memini, laterve malorum.*

Non enim dicitur κήδομαί τινος, sed τινί, neque lætor malorum.

Ξανθῆς δὲ κόμης]

Facit enim formosiss. quoq; Achillem, non solùm fortis. Vt:

Νηλεὴς ὃς κλισίηθεν ἀνὴρ ἰὼν ἐς πόλεμον δὲ.

Τῶν δ' ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Νηλείωνα. Nam quod innui quidā volunt τὸ τῶν ἡρώων ξανθόχρουν, probetur sanè & ipsum, quamuis, vt videtur, nimis exquisitum.

Πηλεΐδη Ἀθηναίη]

Ἀθήνη Minerua, & Ἀθηνᾶ & Ἀθηναία, quoniã non sit nutricibus vsa. Vt γαλαθηνὸς qui lac sugit. Nam cùm μῆτις, qua voce cõsilium significatur, grauida esset, deuorata à Ioue traditur, atque ita postea grandis virgo de ipsius capite cum armis erupisse. Verùm Plato facit in Cratylo Ἀθηνᾶν quasi θεννόην vel ἠθονόην. Minerua autem quæ minaretur vel minueret, vt ait Cicero, epithetum magis interpretari videtur τῆς Παλλάδος, ἀπὸ τοῦ παλλεσθαι, quod vibrari significat, vt bellicus gestus intelligatur. Cognoscit autem numen de fulgore eximio oculorum, qui etiam maximè illustres in corpore sunt. Iliad. v. Aiax Oilei F. numen de gressu noscitat. Sed omnino, vt ibi dicitur, ἀρίγνωτοι δὲ θεοί περ. Mox: ἔπνα πτερόεντα, velocia dicta μεταλήψει. magna est enim celeritas volucrium, iuxta hoc:

Volat irreuocabile verbum.

Αἰγιόχοιο]

Qui ægidem teneat. Quo scuto poëtæ Iouem armant, fabricato a Vulcano. Ἰλ. ο. -- ἔχε δ' αἰγίδα θοῦριν,

Δεινὴν, ἀμφιδάσειαν ἀριπρεπέ, ἣν ἄρα χαλκεὺς

Ἥφαιστος Διΐ δῶκε, φορήμεναι ἐς φόβον ἀνδρῶν.

Meritò autem Iouem fulminantem & tonantem armat ἥφαιστος ὁ τοῦ φάεος ἵστωρ, vt Plato ait. Et quidem princeps atque dux, hoc enim valet η crassum, vt intelligatur ille Deus Mulciber ἡγησίφαιστός τις ὤν. Quid enim illorum sine vi ignea fieri posset? Et reuera αἰγὶς significat turbulẽtiam tempestatum, vnde & καταιγὶς procella grandinosa, ἀπὸ τοῦ αἴσσω. Vnde & αἴξ saltatrix bestia videtur deducta. Sed fabulam ita exposuére. Cùm esset Iupiter consilio Rheæ seruatus, quæ pro eo saxum obiecerat deuorandum patri Saturno, defertur tum in Cretam, & traditur educandus Themidi & capræ Amaltheæ. Insidiabantur autem Dij Saturnini, qui Titanes vocantur, Ioui puero, sed fatali quadam illis formidini erat Amalthea. Cùm autem iam manifestum bellum suscepissent aduersus Iouem, suasu Themidis detractam Amaltheæ pellem scuto obduxit Iupiter, ita territis conspectu & victis Titanib. Ægiochus perhibetur appellatus. εἰλήλουθας] Ionicè protulit pro ἐλήλυθας. producta prima & penultima per παρένθεσιν. quale est ξεῖνος & μοῦνος, κεινὸς, νοῦσος.

Ἧς ὑπεροπλίησι]

Ταῖς αὐτοῦ, pro ἑαῖς Ionicè. significat autem ὑπεροπλία poëtica vox, fastum & superbiam & immanitatem.

Τεὸν

Τεὸν μένος]

Hac voce animositas, hoc est vis animi significatur. Iliad. 3.

Ἀνδρὶ δὲ κεκμηῶτι μένος μέγα οἶνος ἀέξει.

Maro violentiam videtur dixisse.

Talibus exarsit dictis violentia Turni.

Λῆγ' ἔριδος]

Talia Horatiana hæc lib. 2. Carm. *Desine mollium Tandem querelarum.* & 3. *Mox vbi lusit satis, abstineto Dixit irarum.*

Εἰς ἔσεται]

Ὅπως ἔσται δὴ τοῦτο. Verbis, inquit, vt lubet, contende. Vtcunq; hoc abiturum, id est, qualecunque tandem futurum, hoc est. τρὶς τόσσα. Sic propemodum dixit Plautus: Pseudolo. Quasi mihi non sexcenta tanta soli soleant credier.

Εἰρύσασθαι]

Custodire, & ἐρύματα munitiones. Firma igitur & valida oportere dicit apud omnes Deorum iussa, sibiq; adeò quãuis irato capessenda esse. & addit caussam, eos esse Dijs caros, qui ipsis libenter obediant. χεῖρα βαρείαν nunc ingentem aut robustam.

Ἀτρεπτοῖς]

Compellauit rursum Atridem contumeliosis seu atrocibus dictis. Interposita enim est hæc deliberatio, in qua consilium potius illi diuinum fuit rationis, impetu iræ. Sed ad iurgia tamen redit.

Οἰνοβαρὲς]

Ingentia conuicia præsertim in regem, quem & sobrium & grauem & animosum esse maximè decet. Dixit autem nunc pluribus, quod paulò antè vna voce, κυνῶπα, κυνὸς ὄμματ' ἔχων. Ceruum autem formidolosiss. animal esse omnibus notum. οἰνοβαρὲς, vel ebrium vel ebriosum vocat. Sic autẽ & ipse Agamemno, cùm iam pœniteret huius facti, loquitur. Iliad. 1.

Ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην φρεσὶ λευγαλέῃσι πιθήσας,

Ἢ οἴνῳ μθύων ἢ μ' ἔβλαψεν θεοὶ αὐτοί.

Nam ita pronunciasse traditur hunc locum Dioscurides auditor Isocratis. Vbi hoc præclarum, quòd nullum sit inter ebrietatem & insaniam discrimen, vt Athenæus ait libro primo.

Τὸ δὲ τοι κήρ.]

Cùm acutũ tonum habet hęc vox, mortem significat, circumflexa, Cor, id est κέαρ. Morte, inquit, peius times periculũ adire & adoriri hostes, vel cum illis acie decertando, vel locandis insidijs.

Η πολὺ]

Nimirum multò est hoc satius. ἐφωνιῶς. & ὅτι intelligitur eius qui contra voluntatem tuam aliquid loqui ausus fuerit.

Δημοβόρος]

Acerbè & seditiosè hoc dicit, exercitui exprobrando ignauiam, aliorum quoque animos aduersus Agamemnonem studens concitare. illa autem vox significat peculatorem & vexatorem Reipublicæ, quique subditos bonis euertat. ἢ γάρ] affirmatiua particula. certè enim, inquit, si esset in illis, quorum tu imperium vsurpas, vlla virtus, nunc postrema hac iniuria tua afficeremur.

Ἐκδοιήσω]

Τμῆσις. δέησις autem poëtæ confirmare seu affirmare significat. Similiter & ὑποσχέσεως coniungendum est. Sed πλεονάζει pleonasmus pro eo, quòd esset τὸ δὲ σκῆπτρον. Virgiliana quidem interpretatio est nota libro duodecimo:

Vt sceptrum hoc dextra sceptrum nam forte gerebat,
Nunquam fronde leui fundet virgulta nec umbras,
Cùm semel in syluis imo de stirpe recisum
Matre caret posuitq; comas & brachia ferro.
Olim arbos, nunc artificis manus ære decoro
Inclusit patribusq; dedit gestare Latinis.

Τυμβὼ ὄρ.]

περιφανεικῶς. i. postquam in montibus cæsum fuit. Et mox, Ῥεελὸ δ' ἀϊὲ χρόμις ἐλεψε φύλα τε & φλοιόν. I mesis. Ῥεελέλεψε δὲ πᾶν χαλκοῦ καὶ φύλα καὶ φλοιόν. id est, Æs nudauit folijs & cortice. Æramentis enim antiquiss. non ferramentis vtebantur. Quare & in Virgiliana interpretatione illud dignum notatu, quod ferro fecerit. λέπος autem testam aut corticem significat. Vnde λεπὶς squamam. Et Herodotus de ouis crocodilorum in secundo ἐκλέπειν dixit, id est nudare testa incubando.

Γρὸς Διὸς εἰρύαται]

Ionicè εἰρύαται, custodiunt. Sanctissimo sensu antiquitatis facit legitima imperia diuini iuris.

Η πῃ τε]

Hoc iureiurando affirmat futurum, vt requiratur opera sua in bello. & dixit Ἀχαιὸς, ἐμφαλιῶς. Vt illud:

AEneæ magni dextra cadis. Et:
Nulla mora in Turno est.

Σὺ δ' ἔνδοθι θυμὸν]

Conficietur intus animus tuus, & discerpetur dolore & indignatione, ob contemtum fortissimi viri. rursumq; se significat in veritate atque etiam ira gloriosè loquens.

Ποὶ δὲ]

Dorica præpositio, & est τμῆσις. προσέβαλε τῇ γῇ τὸ σκῆπτρον. Inflixit terræ.

Ἀνόρουσε]

Vt in re magna & periculosa, non placidè assurgentem facit, sed prorumpentem senem quoque. Et est hæc eximia oratoris imago dulcis quidem illius & lenis, hoc enim ætati Nestoris conueniebat.

Τῷ δ' ἤδη δύο]

Cùm Hercules cepisset Pylum patriam Nestoris, qui illo tẽpore adolescens esset, vt Ouidius quoque Metamorphos. 12. cecinit, interfectis senibus & viris, duæ ætates perierãt hominum, ita tertiæ relictorum puerorum Nestor princeps fuit. Sed Ouidius fecit eo libro quem indicaui, ætatem annorum centum, sic enim illum loquentem introducit: —*Vixi*

Annos bis centum, iam tertia viuitur ætas.

Herodotus autem libro secundo ita scribit: Γενεὰ γὰρ τρεῖς ἀνδρῶν, ἑκατὸν ἔτεα ἐστί. Quod non multum discrepat ab eorum sententia, qui ætatem faciunt annorum 30. Atque ita intelligetur Nestorem ea tum fuisse ætate, vt excederet aliquantum annos 63. μέροπας autem homines dictos volunt propter diuersarum gentium distinctum ab alijs sermonem.

Οἵ οἱ πρόσθεν]

Hoc quò magis verisimile videatur, sic dissoluerunt interpretantes Grammatici, οἱ ἅμα οἱ ἐτράφησαν, ἠδὲ οἱ πρόσθεν ἐγένοντο. Vt sit quosdam antè interijsse, & quosdam deinde, qui vnà cum Nestore adoleuissent. Sed nos simpliciter accipimus vt positũ est. τριτάτοισι forma est superlatiui, sed nihil nisi tria significat.

Ὦ πόποι]

σχετλιαστικὸν, quale hoc: Dij immortales. Aut: Heu mihi. ἀχαΐδα γαῖαν, figura quam Rhetores ὑπαλλαγὴν vocant, quia quasi summutantur verba pro verbis, Grammatici μετωνυμίαν, vt Cicero ait. Vt:

Africa terribili tremit horrida terra tumultu.

Εἰσφῶϊν τάδε]

Id est, περὶ σφῶν μαρναμένοιιν, Ionicè enim vtrunq; ἐκτέταλαι. Et ἀρέσσουν ἢ ὑμῖν idem quod ἀρίστους ὑμῶν. Constructio enim cõparatiui est aut cum genitiuo aut coniunctione, quam.

Ἀλλ' ἀλέγιζον]

Neque vnquam illi me neglexerunt aut spreuerunt. Apollonius cum genitiuo posuit.

Οὐδὲ μεν ἐδὲ βίλος κραπεροφρονος Ἠϊονῆος,
Γευθομένῳ αἰθωνίδεω λιλαιομένω ἀλεγίζαι.

Οἵην Πειρίθοῳ]

Pirithous filius Ixionis de Dia Eioneí filia, cum Centauris cognatus, qui & ipsi essent procreati ab Ixione de simulacro Iunonis, Lapitharum fuit rex, populorum in Thessalia, quos ita dictos perhibent à Lapitha, vel Apollinis & Stilbes Nymphæ, vel Periphantis filio. Quorum proceres hoc loco aliquot nominantur. Gessere autem bellum cum vicinis & propinquitate generis adiunctis Centauris, orta rixa inter pocula in nuptijs Pirithoi, cùm duxisset domum suam Hippodamiam, Butadæ siue Adrasti filiam. Hoc crimen vesanæ ebrietatis in Eurytionem contulit Homerus. Odyl. φ.

Οἶνος σε πρόφρ μλυκυδὴς, ἔϊτ' Εὐρύτιον
Βλάπτ', ὃς ἀν μεγάροισιν ἐλημένος αἴσιμα πίνῃ.
Οἶνος Κένταυρον ἀμύμονα Εὐρυτίωνα,
Ἄασεν ἐν μεγάροισι μεγαθύμου Πειριθόοιο
Ἐς Λαπίθας ἐλθόντ'. ὁ δ' ἐπεὶ φρένας ἄασε οἴνῳ
Μαινόμενος κακὰ ἔρδεσκε δόμον κατὰ Πειριθόοιο.
Ἥρωας δ' ἄχος εἶλε, δὶ ὄκ προθύρου δ' ὀρέοντο
Ἔλκον ἀεικέλιοισι, κατὰ ῥινοὺς τάμνοντες
Ῥῖνάς τ' ἀμφοτέρας. ὁδὲ φρεσὶν ἦσιν ἀασθεὶς
Ἤϊεν ἠΰτε ταῦρος ἀεισίφρονι θυμῷ.
Ἐξ δ' Κενταύροισι Φᾶσθαι τεῖχος ἐπύχθη.
Οἳ τ' ἀπὸ τ' ἀπὸ προθύρου κακὸν οὖρσεν οἰνοβαρείων.

Quorum versuum hic sensus est:

Scilicet instigare mero, solet omnibus illud
Immodice & nulla potum ratione nocere.

Virum

Vinum inter cunctos quondam Eurytionа bimembres
Eximium scelera & vesanas egit in iras
Pirithoi acceptum Lapitharum principis ade.
Non tamen Heroes furias impunè tulere
Insultusq; ferit, magno incensiq; dolore
Protraxere foras uno simul impete cunctis
Vesanum, mox ære metunt cum naribus aures.
Nec tulit Eurytion tacitus mala tanta, suoq;
Insuper illa animo exagitans augensq; querelis
Aeternum excussit, suo generi atq; virorum
Bellum, ac ebrius ipse malum sibi flebile primò.

Hinc occasione data, poëtæ posteriores pugnam illam copiosè descripsere, vt Ouidius quoq; lib. 12. Φῆρας autem volunt Centauros dictos, id est feros, quasi θῆρας per μετάληψιν siue ἀντίφρασιν. Pindarus Pythiorum quarto. Φῆρ δὲ μὲν Σιπύλου Γᾶθεν κικλήσκουσι παρθενίδα. De Chirone. ἐριωκώων] autem poëtica voce ὀρεσσι: siluestres dixit. ποιμένα λαῶν] Sic translata voce à custodibus pecorum appellare reges & principes Homerus solet, significans illorum officium idem esse quod pastorum. Nam vt illi de pabulis prospiciunt pecudibus, vt curant atque enutriunt, vt omnem vim ab illis propulsant: ita principum officium est, omnibus commoditatibus augere subditos, & ab omnibus iniurijs defendere. ἰκπάγλως] audacissimè & atrociter. ἐξ Ἀπίης γαίης] de longinquo. Fuit enim Nestor Peloponnesius, illi verò Thessali. Itaq; nonnulli Ἀπίης voce significari Peloponnesum hoc quoque loco putarunt. Ita quidem dictam ab Apide Phoronei filio. Sic etiam Iliad. γ. ἐξ Ἀπίης γαίης potest intelligi de Peloponneso. Sed terra longinqua est Odyss. ν.

Καὶ γὰρ ἐγὼν ξεῖνος τηλοῦ ναίω ἀνδρὸς ἀπ' αἴσης
Τηλόθεν ἐξ Ἀπίης γαίης. --

Κατ' ἠμαυτὸν]

Pro mea virili. Neque est omnium quisquam eorum, qui hodie viuunt, qui cum illis auderet manus conserere. Atq; illi meis consilijs obtemperarunt. Ita exemplo præstantissimorum virorum istos quoque sibi rectè monenti obsequi vult. ne hoc inhonestum ducant. Et addit etiam mentionem vtilitatis, cùm ait multò satius esse parere eos consilio suo, quàm scilicet illud repudiare. πηλείδη θέλε, vel πηλεῖδ' ἤθελε] Crasi, pro πηλείδα ἤθελε.

Ὦ πεπαῖ Διὸς κῦδος]

Dupliciter accipi hoc potest: vel generaliter, vt omne regnum diuini muneris esse intelligatur, & gloria præstans. Vel, illud tantùm præstare honore, quod diuinitus collatum sit in aliquem, quasi teneát aliqui non acceptum à Deo regnum, vt occupatum vi & oppressione ciuium, iuriq; & legibus contrarium. Sed prior sententia & verior est, & ὁμηρικωτέρα.

Καὶ μοῖραν]

Ita vt res est, pro vera parte locutus es. Significat hæc vox, quod res, verum, debitum est. significat officium, vt Trachinijs, Ἀ'νὴρ ὁ μὴ ὡς ἔοικεν ἐκτίνει γ' ἐμοὶ θανόντι μοῖραν. non videtur, inquit, facturus officium, neque beneficium daturus mihi quod peto. Significat & fatum κατ' ἐξοχήν, intelligitur enim pars diuinitus destinata. Quod totum Herodotus dixit lib. 1. πλὴν πάντων μούνων μοῖραν ἐκ θεοῦ ἀπηυγέναι δεῖ θνητῶν.

Θεοὶ αἰὲν ἐόντες]

Id est ἀθάνατοι. Dij immortales. Et est sententia. Ideóne si diuino beneficio bellator est, conuicia etiam ad maledicendũ suppetunt, hoc est procacem & contumeliosum esse oportet.

Τὸν μὲν βασιλῆα]

Interpellato Agamemnone, hoc est, ad hæc subitò responsionem ille subijciens, ita inquit. Sic dixit Ἰλ. τ. Οὐκ ἔστιν ὑβριστήν, id est ὑπερβάλλοντα Doricè. Non oportet interpellare dicentem.

Σήμαινε]

Noli imperium posthac vsurpare in me. Iliad. β.

Τοῖσιν ἓξ ἑκάστοις αἶψα σημαίνεσθαι οἷσιν ἄνδρα.

Quorum quisque dux est ijs imperet, quid facere oporteat.

ἔστω] Atticè τινί.

Χρεὼν μὲ]

Non decertabo manibus, hoc est non tecum manus cõseram ob puellam.

Εἰσὶ δ' ἄρα μιλῶ]

Hortantium voces, atque ita irati solent ferociter prouocare verbis aduersarios. Agè, inquit, fac periculum. Vt hoc, Iliad. ζ.

Ἄστυ δὲ νῦν ὡς τε θάσσον ἐλίξομεν εἰσαναβᾶσαι.

ἰωνικὸν manabit. & mox ἀνάστητε ἀνάστητε dualiter, Dorica præpositionis apocopa.

Νῆας

Νῆας ἐΐσας]

Consentiente ratione operis ædificatas æquales naues vocat.

Ἐς δ' ἐρέτας]

Vel ἐλλειπτικῶς præpositiones accipiendæ sunt, vt sit ἐσδ' αὐτὴν τὴν νῆα & ἀνὰ αὐτὴν. vel coniungendæ cum verbis, vt fiat ἐσέκρινε & ἐσέβησε & ἐνεῖσε.

Καὶ εἰς ἅλα λύματα]

Mos fuit veteribus in pestilentiæ, & famis, & squalidis temporibus, vsurpare certos ritus ad auertendum malum. καθάρσεις & καθάρματα & καθαρμοί dicebantur, atque etiam περιψήματα, quæ nunc λύματα.

Qua voce in significatione sordiũ simpliciter vsus est Iliad. ξ. λύματα πάντ' ἐκάθηρε. In quos ritus aliquando ea superstitio inuasit, vt hominem talari veste indutum & obuolutum iugularent, & in mare abijcerent. Nam vt est apud Euripidem Iphig. Taurica, Θάλασσα κλύζει πάντα τἀνθρώπων κακά. Hominum vniuersa scelera diluit mare. Apud Romanos quoque viui homines terra defossi simili opinione leguntur, nisi fortasse λύματα lustrales victimas vocat. Vt & concio Atheniensium cæso porcello lustrari solita traditur, quod ipsum κάθαρμα nominabatur, vt Acharnensibus. ὡς ἂν ἐντὸς ἦτε τοῦ καθάρματος, quia sanguis victimæ circum subsellia spargeretur.

Ἀτρυγέτοιο]

Vel immensi maris, vel indefessi, vel sterilis, vel stridentis. Horum enim omnium ἔτυμα in voce reperire possunt. ἀπὸ τοῦ τρύω τὴν κατα πονῶ, ἀπὸ τοῦ τρυγητοῦ καὶ α στερητικοῦ, ἀπὸ τοῦ τρύζειν τὸ α αὐξητικοῦ.

Κνίσση]

Nidorem nunc significat qui de adipe euaporatur cùm adoletur. Sed πένοντο elaborabant. Vnde seruitia Thessalorum πενέστα, laboratores dicti. Ὀτρηρὼ] seduli. δυϊκῶς.

Χειρὸς ἑλόντ' ἀγέμεν]

Vel est Attico more infinitiuum in significatione imperatiui. quale & hoc, Iliad. β.

πάντα μάλ' ἀβεκέως ἀγορευέμεν.

Nihil est omnino hoc apud Græcos vsitatius, Prisciano quidem ἐλλειπτικῶς dici videtur, vt desit verbum finitum, iubeo, volo, impero. Sed potest etiam sic accipi, vt infinitiuus apponatur ad

verbum finitum ἔρχεσθον ἀγέμεν, ite ducere. sicut hoc paulò pòst. δῶκε δ' ἄγειν. Et simili figura Terentius Hecyra. introijt videre. Et Phormione: Vultis eamus visere. Visitatio est posterior supini vox in hac forma Latinis, vt fieret illud, eamus visum. ἔρχεσθον κλισίην pro κλισίηνδε ad tabernaculum.

Οὐδ' ἄρα τὼγε]

Ἀντίφρασιν vocant hanc figuram Græci.

Nec verò Alciden me sum lætatus euntem
Accepisse lacu. Significatur enim summus dolor.

Χαίρετε κήρυκες]

Præconum genus sacrosanctum habetur, quos violari nefas putatur omnium gentium, id est ipsius naturæ, iudicio. Neque hi solùm humanarum, sed etiam diuinarum quondam rerum interpretes & promulgatores erant. Ob eam magis caussam poëta nuncios Iouis & hominum appellat, quàm quòd genus illorum referretur ad κήρυκα quẽdam filium Mercurij, susceptum è Pandroso Cecropide, Iouis nepotem. Est autem oratio Achillis elegans & disserta. Iam enim ira resederat & redierat mens atque ratio ad sese. Itaq; non accusat præcones, neque ministerium sibi tristiss. illorum iniquo animo fert, vt in furore Hercules Licham in pelagus & petras intorquet inclamans, vt est apud Ouidium:

—tune Licha feralia dona tulisti?

Sed benignè compellat & vltrò tradi iubet puellam quam abductum venerant, testesque illos facit de vi & iniuria Agamemnonis. μάρτυροι vt φύλακοι, pro μάρτυρες φύλακες mutatione Ionica.

Τοῖς δήμοις]

Non enim ipsum curat regem. ἦ γὰρ ἂν ὅγε ἀλιτοῖ φρεσὶ δυσ. Quippe vesania & furore animi correptum. Versus est de ijs vnus qui λάσιοι, id est elumbes vocantur, in medio enim minus stabiles numeri sunt. θυΐ] hoc loco furit, vnde θυάδες quæ & μαινάδες famulæ Bacchicæ.

Οὐδέ τι οἶδε]

Periphrasi hac dicit illum desipere, neq; scire consulere Reip. Nam prudentis est de priorum consideratione, facere futurorũ iudicia. Ita de prudentissimo vito Alitherse ait. Odyss. ω.

— ὁ γὰρ οἷος ὅδ' ἔσκε πρόσθεν ἐὼν ἐπίοσσα.

Et Cicero Cæsari scribens sapienti, hanc laudem attribuit, his

his verbis: Quem versum senex Præcilius laudat egregiè, & ait posse eundem ἄμμα πρόσω καὶ ὀπίσω videre.

Λιασθεὶς]

Mox, inquit, declinatis socijs, in littore & solitudine consedit prospiciens mare canum, vt canum fluctum Virgilius dixit lib. 8. Pontum οἰνοπα dicit nigricantem, de vini colore cui maximè solet hoc apponere epithetum, vt appellet αἰθοπα οἶνον, id est nigricans, vt adusta apparent.

Χεῖρας ὀρεγνύς]

Gestus hic enim est obsecrantium maximè Deos, vt manus attollant.

Ο᾽λύμπιος]

Iupiter cælestis & tonans. ὑπερβαλλόμενος, præstare. ἀπέρατε erepta nostra præmia Agamemno possidet. Et in tantis inimicitijs illum tamen honoris præfatione non fraudat, ea est magnitudo excelsorum animorum, vt verbis iniurias vlcisci non velint. Hoc in Homero vbique animaduerti potest, vt alibi diximus copiosius.

Ε᾽ν βένθεσι]

In imis locis pelagi apud senem parentem, id est Nerea. huius enim quinquaginta filiæ numerantur ab Hesiodo susceptæ ex Doride, filia Oceani. Quarum præcipua nomina etiam ponuntur Iliad. σ. Vocant autem senem ἔνθα γεραιὸς τε κραὶ ἅλιος, vt ait Hesiodus.

Χεῖ καπήρεξεν]

Contigit, blandius attrectauit, & nominatim compellauit. εἶδομεν. mutatus modus pro ἵνα εἰδῶμεν.

Ω᾽χαλίβ᾽ ἐς Θήβας]

Thebas nunc dicit Cilicias, quæ & Hypoplacię, vbi rex Eetion fuit, pater Andromaches. Hanc esse vrbem quæ postea dicta sit Adramyttion seu Attramyttion, aliqui tradidere. Sed Plinius Adramyttion olim dictam, Pedasum fuisse scripsit, & in Troade collocat. Fuit autem iuxta & Chrysa, vbi sacerdotio fungeretur Chryses, vel, ingruente bello, cum suis Thebas, in munitiorem videlicet vrbem, confugerat.

Ε᾽κατόμπροι]

Accumulata fuisse dicit funeribus funera. ὄφρ᾽ ἐκπάγλως τε ἥδῃ vel ὄφρ᾽ ἐδῇ, liquescente σ, Vt Iliad. ε.

Ἠὼς μὲν κροκόπεπλος ἐκίδνατο πάσῃ ἐπ' αἶαν.

Et κλῦθι ἄναξ ὄστις ἐσσί. Ὀδ. ε.

ἑλίκωπες] nigris oculis conspicui. δῶρα ἄνακτι] victimas Apollini afferunt, quibus mactatis illius ira placari possit. Regem autem Apollinem propriè dixêre. Quid enim lumine Solis excellentius. Vt illud: Ὦ ἄνα Λητοῦς υἱέ. & Φοῖβε ἄναξ, apud Theognidem.

Περίσχεο παιδός]

Suscipe curam filij. ἑῆος vel est ἑαυτῆς, id est tui filij, vel ἑῆος præstantis & cari, vt accipiunt Ἰλ. τ. τέκνῃ ἐμὸν δὴ πάμπαν ἀποίχεαι ἀνδρὸς ἑῆος. vel etiam vnici metaplasmo ab εἷς ἑεύς.

Πολλάκι γὰρ σέο]

σέο adiungendum ad εὐχομένης, vt sit, patris mei in ædibus audiui. Hoc enim ita solet ferè intelligi, cùm pater aut mater tantùm dicitur. Vt: Tum patris pudor. Et: Tum matrem me ex ea re aut vxorem in culpa inuenturum arbitror.

Παιγὰς Ἀθήνη]

Pro hoc annotatur in aliquibus Homericis exemplis lectum καὶ φοῖβος Ἀπόλλων, quod sanè siue quis ad fabulam, siue etiam allegoriam referat, videtur esse aptius.

Ὃν Βριάρεων]

Apud Homerum quæ διώνυμα reperiuntur, eorum quod ad Deorum appellationem nomen refertur, antiquius putandum, recentius autem quod ad hominum. Vt Iliad. υ.

Ὃν Ξάνθον καλέουσι θεοί, ἄνδρες δὲ Σκάμανδρον.

Αἰγαίονος autem poëta ipse etymon exponit à præstantia virtutis, & gloria, vt sit αἶ incrementi, vel ἀεὶ γαίων, id est γαυριῶν. Hesiodus aũt Briareum, Cotton, Gygen, terræ & cæli filios facit. τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἐπ' ὤμων ἀΐσσοντο ἄπλαστοι, κεφαλαὶ δ' ἑκάστῳ πεντήκοντα. Hos esse illos Deos, aliqui Græcorum tradidêre, qui τριτοπάτερες dicerentur, & quibus Athenienses vota nuncuparent in nuptijs, ob sobolis felicem prouentum. Insidiatos autem fuisse Ioui Deos, cùm occupato regno inclementius in ipsos vteretur, fabulæ quidem tradunt, sed Homerus & hoc ipso quasi inuolucri certè aliquid naturalis historiæ texit atque occultauit, siue de rerum cælestium contrarijs motibus & actionibus, siue etiam effectionibus in terris. Sed nos de his cogitare possumus, dicere nondum possumus. Pergamus igitur ad alia.

Λάβε

Λάβε γόνυων]

Supplicum gestus, de quo paulò pòst copiosius dicemus. Ἔλασε] intra naues & ad mare cogere morientes Græcos. Apollonius 1. de Ouibus:

Πρὸ δ' αὐτοῖ οἱ ἔπαθον ἔσαν νομῆες ἐλῆς. &c. Ἰ.λ.λ.

Ἔλασεν δ' ἐν μέσσοισι μετ' ἀσπίδι πῆμα δαΐκτης.

Οὐ τ' ἄρ' ἴσον, vt perturbatus animo arrogantiam non vitat. vel vultsuam virtutem calamitate aliorum innotescere, iuxta hoc:

Ζωὸν ἀλιμήσαντες, ἐπὶ θνήσιμον ἔπλεον ἦμαρ. Hoc est:

Spernabant viuum, nunc cassum luce requirunt.

Αἶσα μίνωιθα]

Fatum, inquit, impendit tibi paulò pòst. Nam fatale erat, pòst interemtum Hectorem mortem illum quoq; oppetere. Quod tempus hac ira Achillis vrgebatur. Iouem vocat τερπικέραυνον, fulgentem, quiq; mittendis in terras fulminibus delectetur. Fulmina autem & tonitrua ad autorem Iouem referri, notum.

Ἀ'γάνιφον]

Ἀ'γάνιφον, si est ἄγαν νιφόμενον, niuosum significat. Quomodo autem niuosum dicit nunc Olympum, & alibi semper esse serenitate nitidum, neque ventis concuti, neque imbribus madescere? Ergo vel vnde niues decidant, vel etiam vnde niues absint, vt sit ἀπὸ τοῦ νιφετῶν, vel niueum, id est candidum & splendidum, vt nunc hac appellatione αἰγλήεν, vt alibi dicitur, Olympus accipiatur.

Ζεὺς δ' ἐτ' ὠκεανὸν]

Hic quoque locus mihi quidem, quin ad Astrologiam referendus sit, vt dubium non est, ita nihil habeo quod ad explicandum illum affetre possim. Obstat aliqua scilicet vis cœlestis voluntati Achillis, neque potest statim hic compos reddi voti sui. Iupiter quidem illa putanda, sed qui sunt Æthiopes? ad quos etiã remouetur Neptunus è consilio Deorum fauentium saluti Vlyssis. Ego quidem, vt dixi, qualia hæc sint ignoro. & Astrologica tamen esse pro certo habeo. Neque impeditur hæc persuasio mea Platonicorum interpretatione, qui nescio quas Theologias excudunt de his omnibus. Vt de Æthiopibus aiunt, esse lucem illam diuinitatis, cùm se Numen ad quædam cõuenientia principia recipiat, & in suo intellectu quasi epuletur intellectilia, vbi impleatur eximijs quibusdam & vniformibus bonis. Atque illum esse Oceanum manantem de fonte intellectus, vnde mens

O'δ.ά.

illa rerum opifex, omnesque de hac veluti pendentes Dijexurdent. Quæ quidem, sunt enim mirifica, non contemnimus, sed profectò in hunc poëtam inculcari, non de illo exoriri videntur. Nobis quidem sunt & erunt hæc semper Astrologica, quamuis, vt aiebam, ignorata & obscura. Nunc igitur hæc quasi in Musarum quibusdam latebris relinquentes, reliqua percurramus. μετὰ δ' αὖτα dixit, tanquam ἐπὶ δ' αὖτα. Et mox τότ' ἔπειτα, quasi πλεονασικῶς, vt, quid tum postea, & tum deinde. κὐζώνοιο γυναικός] Synecdoche, gracilem & pulcram enim intelligemus, de elegantia eius partis in corpore qua præcingi solent, quæ est in virginibus in primis conspicua.

Αὐτὰρ Ὀδυσεὺς]

Nunc redit ad superiora, & exponit quid de nauigio illo factũ sit, quo veheretur Legatus Vlysses cum Chryseide & donis quæ Apollini offerentur. Dum enim hi nauigant, interea colloquia ista inter matrem & filium fuêre celebrata. Nunc igitur peruenêre Chrysam quò missi fuerant. Atque deinde exponit, vt solet, copiosè quid ibi & quo quicque ordine modoq; gestum sit. Ornat autem τὸ πολυμήθες epithetum, portum: nam in vadoso hærerent naues. Vela, inquit, σύλαντο, id est σωρίσαντο, simplici vsus pro composito, legerunt, id est collegerunt.

Ἱστὸν δ' ἰστοδόκηι]

Reclinasse dicit malum, & reposuisse in quendam locum suum, vt compositum verbum τῆς ἰστοδόκης indicat, vt ὀϊστοδόκην, quæ hastas caperet. ἱστὸς autem textorum telam significat, & malum in naui. ἱστία autem vela, quæ eadem & ἄρμενα. πίλασαν reposuere, vt Ὀδ. κ. πήμαθ' ὅσ' ἐν πόντῳ πολάσατμεν. πρῳρήσιοι autem sunt funes, quibus vtrinq; malus intenditur, vt Odyss. μ.

Ἱστὸν δ' ἀμφοτέρας ἔρρηξ ἀνέμοιο θύελλα
Ἀμφοτέρας --

Ἐκ δ' ἔσαν ἔβδομοι]

Id est, ἐξέβαλον δὲ παῖς εὐνὰς ἤγουν τὰς ἀγκύρας. Verbum compositum dissecuit, quæ τμῆσις dicitur. Sed εὐνὴ ancoram significat, quòd ad hanc nauis consistat & conquiescat, cùm εὐνὴ cubile sit. Ὀλ. ι. σὺ δ' αὖτοῦ λέξιο μίμνων ἑὰων ἐπὶ μαλακῆς. Sunt autem continuæ τμήσεις quatuor in versuum principijs.

Ἐπὶ ῥηχμῖνι]

Litus

Littus dicit simili ratione qua Cicero de Iurisconsultorum doctrina tradidit, littus esse quod fluctus elideret, à verbo ῥήττειν, quod frangere & allidere significat.

Χερνίψαντο]

Facta est vox ἀπὸ τῶν χερῶν καὶ τοῦ νίπτω. Vnde & χέρνιψ aqua quæ manibus affunderetur, vt:

Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόω ἐπέχευε φέρουσα.

Et χέρνιβος vas ipsum siue peluis, vt Iliad. ω.

Χέρνιβον ἀμφίπολος πρόχοτ' ἦ ἅμα χερσὶν ἔχουσα.

Καὶ οὐλοχύτας]

Hordeum, vt aiunt, sale conspersum, quod solebat in hostias mactandas conijci, ob memoriam prisci victus, quum nondum repertis molis integris frugibus vescerentur: itaq; volunt dictas οὐλὰς quasi σώας, id est integras, vt: οὖλε τε καὶ ὠμέγα χαῖρε. Interpretatur autem ipse Homerus Odys. μ. vbi dicit decerptas frondes applicuisse bobus socios Vlyssis. Ο'δ. ω.

Οὐ γὰρ ἔχον κρῖ λευκὸν ἐϋσέλμῳ παρὰ νηΐ.

Apud Latinos etiam nulla sacra sine mola salsa, id est farre molito, vt interpretantur, peragi moris fuit. Vnde & verbum, Immolo, factum esse apparet. Virgiliusq; sic fecit:

Sparge molam & fragiles incende bitumine lauros. Eclog. 8.

Et alibi:

——*mihi sacra parari,* AEneid. 2.

Et salsæ fruges & circum tempora vittæ.

Sunt autem οὐλόχυται, κατα χυθεῖσαι οὐλαί. Ο'δ. γ.

-- ἑτέρῃ δ' ἔχεν οὐλαί. Et mox:

Χέρνιβα τ' οὐλοχύτας τ' κατήρχετο.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὔξαιτο]

Nunc deinceps totius rei diuinæ rationem & peractionem describit, & deinde etiam epulas, omnia percensens atque explicans. Ita enim facere solet in quarumcunque rerum expositione hic poëta, vt minuta etiam & exilia persequatur, vt & illustris hæc sit & illarum certa cognitio. αὐ ἔρυσαν] Fuere qui αὐ particulam hoc loco nihil significare, sed numeros tantùm explere traderent. Sed alij multò rectius ritum mactationis hac innui docuerunt, esse enim αὐτερύειν, εὐχενίζειν, hoc est ceruicem incidere. Quod & Gellius innuere videtur, qui vt compositi huius verbi exemplum istud adducit lib. 15. cap. 3. Et quidem ita factum fuisse antequam iugularent victimam, planius dicit Odys. γ.

Γέλασσε δ' ἀπίκοθεν πίσυρας αὐχένιας. Et deinde:
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀπέλειπε κατὰ χθονὸς εὐρυοδείης
Ἐκ πυρὸς, ἀτὰρ σφάξιν ἠσίσκετο ἔρχαμος ἀνδρῶν.

Addunt & hoc, consuevisse colla victimarum retorquere veteres, vt in cælum intuerentur, earum quidem quæ mactarentur Dis superis, nam quibus manes & inferos placarent, eas depresso capite cædi solitas, id est ἀποδρομιάδας. Et hæc ἱερεῖα nominarunt ἔντομα, vt Apol. primo, dicit Argonautas Dryopis manes venerantes combussisse ἔντομα μήλων.

Μηρύς τ' ἐξέταμον]

Coxas, vt diximus, quæ & μῆρα, & μηρία ὀβ. γ. κνίσην autem adipem nunc significat. notatur eodem verbo & nidor, qui de assatione carnium existit. Δίπτυχα, duplicasse adipem siue omentum dicit, vt vndique ossa contegerentur.

Ὠμοπλῆς]

Exponunt ita, vt aiunt, crudas carnium particulas de singulis membris resectas, impositisse omento, vt Dijs tota victima incendi videretur. Exta autem, quæ σπλάγχνα sunt Græco verbo, de hostia gustare solenne erat, vt apud Plautum: *De extis sum intus satur.* Et Maro: *Pœnul.*

Æneid. 8.

Vescitur Æneas simul & Troiana iuuentus,
Perpetui tergo bouis & lustralibus extis.

Et paulo antè:

Viscera tosta ferunt taurorum.——

Καῖε δ' ὀπὶ χίζης]

χίζαι fissa lignorum vocat. πεμπώβολα] volunt certam veruum formam significare, quorum acies quinæ exirent de manubrio vno. Sed Herodotus in vita Homeri quina verua interpretatur, & probat hoc etiam argumenti fuisse Æolensem Homerum, qui soli omnium Græcorum neque lumbos in sacrificijs comburere, & exta quinis verubus torrere soleant, πέμπε enim illos dicere, quod alij Græci πέντε. χὐ μὴν ὀκάν] Τμηθεῖς, κατακαυθεὶς οἱ μηροὶ. μίσυλλον] ἐμίσυλλον, in frusta secuerunt, hinc enim Maro fecit:

Pars in frusta secant, veruque trementia figunt.

Lusit festiuè hoc versu Martialis in ambitiosum quendam & ostentatorem Homericæ lectionis, qui ineptè verbali voce in coco nominando vsus esset, quem Mistyllum vocaret, sic enim inquit:

Si tibi

Si tibi Mistyllus cocus Æmiliane vocatur,
Dicetur quare non Tarratalla mihi?

Αὐτὰρ ἐπεί] *Postquam exempta fames epulis mensaq; remota,*
Crateras magnos statuunt, & vina coronant.

Ἐπισφύξατο πολλὸς] potu compleuerunt, vt vinum in summo poculo quasi orbiculum facere videretur, vel vt attingeret labra poculi, quæ & σφάιρη; vel reuera coronata frondibus, seu implicita sertis pocula circumlata dicit. δαῖτα autem ἰσόμοιρον, πᾶν ἴσον καὶ ἰσομοίρως διανεμηθῆσαν. Etiam fuere qui interpretarentur πᾶν ἀγαθὸν. cùm sit in 1. Δ. δαιτὸς μὴν ἑὴν ἐκ ἐπιδευὴς, videtur enim negare Vlysses lautas epulas se requirere. Sed vnde Virgilius fecit, Mensæq; remotæ? Quærunt enim Grammatici, vtrum veteribus mensæ de cœna ablatæ fuerint, & plerique hoc factum fuisse non arbitrantur, neque obstat huic opinioni ferè quicquam apud Homerum, nisi illud Iliad. ω.

Ἔδον Θ' πίνον τ' ἔπι καὶ παρέκειτο ῥάπιζα.

quod sonat, quasi nondum ablata mensa fuerit. Sed & huic nodo cuneum repererunt, nam distinctè aiunt hoc legendum, ad hunc modum:

Ἔδον καὶ πίνον ἔπι, Θ' παρέκειτο ῥάπιζα. *Ath. lib. 1.*

Verùm Maro ineptias istas nihil moratus veterum consuetudinem liberè expressit suis versibus, præsertim astipulante suæ gentis more. Plautus Asinar. Ponite pueri mensulam. Et Xenophon quoque συμποσίῳ planè dixit, ὡς αἱ ἀφηρέθησαν αἱ ῥάπιζαι. ἐξ ἔρον ἐνδ] τ μῆσις, & ἔρον τ ἔρωτα dixit.

Παιήονα] Hymnus quo Apollo celebraretur παιὰν & παιών, & hoc loco aucto verbo παιήων dicitur. Vnde παιανίσαι, quod significat & ante conflictum, clamorem, & fusis hostibus, victoriæ exultationem. Vel ipsum Apollinem, vt Apollonius β. voce cõposita: καλὸν ἰηπαιήον' ἰηπαιήονα Φοῖβον ἀγέμενοι.

Ἦμος δ' ἠέλιος] χρυσογραφεῖ & noctem & diem, illam enim relinquit Sol occidens, hanc reddit exoriens. καὶ δὴ νύφας ἦλθε, Θ' ἐπῆλθε τὰς νύφας. Caligo noctis, quasi χεῖται τὸ νέφη. πεπυμένοι] rudentes quibus de puppi, quæ est πέπυμνα, religarentur naues ad terram. de his Ouidius lusisse ista videtur Fast. 4.

Nox aderat querno religant de stipite funem,
Dantq; leui somno corpora functa cibo.
Lux aderat, querno soluunt de stipite funem,
Antè tamen posito tura dedere foco.

Ἠριγένεια]

Auroram roseam vocat. Maro luteam, quæ roseis bigis inueheretur, quo species cæli ante ortum Solem illustris significatur. ἠριγένεια autē matutina, quæ vel tum oriatur, vel id potius quod manè dicimus, gignat. Matutinum quidem Latini à splendore nominarunt, cùm de tenebris iam lucescit. Matuta enim est his quæ Græcis λευκοθέα.

Καὶ τότ' ἔπειτ' ἀνάγοντο]

Ἀνήγοντο ἢ ἀνήχθησαν, quod verbum nauticum est, deque nauibus ipsis & nautis vsurpatum reperitur. Xenophon Ἑλληνικῶν. α. Ὅτι αἱ τῶν Πελοποννησίων νῆες ἐξ Ἀβύδου ἀνηγμέναι εἶεν. Idem: ἐπ' αὐτὰς ἀναχθέντες. ἴκμενον οὖρον] secundum ventum. ἐν δ' ἄνεμος πρῆσεν] ἐκέπρησε δ' ἄνεμος, verbum est πρήθω, τὸ φυσῶ, dicit igitur velum de vento intumuisse. στεῖραν] Carinam quæ
Ὀδ. ι. firmior sit, quasi στερρὰν dictam volunt. διαπρήσσουσα κέλευθα]
Ἰλ. ψ. currens per fluctus, quæ alibi ὑγρὰ κέλευθα. Verbo autem etiam de equis vtitur, ῥίμφα πρήσσοντε κέλευθον. ὑπὸ δ' ἕρματα μακρὰ τάνυσσαν] ὑπετάνυσσαν, ἕρματα autem dicit trabes, quibus fulcirentur erectæ in littore naues.

Αὐτὰρ ὁ μήνιε]

Nunc reuertitur ad Achillem & caussam ipsius, quam mater apud Iouem ageret, qui & ipse post diem iam duodecimum ab Æthiopibus in cælum reuertitur. ἀϋτὴν prælium dixit, vnde clamores non absint. πτόλεμον autem παρεμπτώσει τοῦ τ pro πόλεμον. ἐκ τοῖο] pro τούτου, id est ex eo tempore, hoc est postea. ἠερίη ante lucem, hoc est manè.

Πολυδειράδος Οὐλύμποιο]

Δειρὰς ceruicem significat, & ad eminentia loca transfertur. Quæ autem ἐξοχαὶ sunt cæli, quo nihil leuius est? Significare videtur Homerus distinctionem cæli, & in illas partes signorum duodecim, & fortasse etiam in cingula, quæ designantur ijs circulis, quos παραλλήλους vocant. Quibus quidem re ipsa quasi insignitum cælum non est, ita tamen quasi cælatam hæc quandam speciem illius nobis repræsentant, vnde & Latinam appellationem factam esse verisimile fit.

Καὶ

Καὶ λάβε γούνων]

Γοῦνα, τὰ γόνατα, γόνυα, & μεταθέσει γοῦνα, vnde & γούνασι. ἀνθερεὼν] imum mentum est, quòd barba inde efflorescat. Atq; hoc loco gestum supplicantium expressit. Nam prehendere genua, hoc est ad genua aduolui solebant supplices, vnde & γουνοῦμαι verbum supplico. Et Plinius dicit religionem his quandam gentium inesse, & caussam affert quodam quasi cauo nodorum in genu spiritus vitæ inesse. Idem & antiquos in supplicando mentum attingere solitos scribit. Quod & de hoc Homeri loco manifestum fit. Sed de genibus alibi iæpe apud hunc, Iliad. ζ. Lib. 11. c. 45.

Ἄδρηστος δ' ἄρ' ἔπειτα λαβὼν ἐλλίσσατο γούνων. Ἰλ. φ.
Ὁ δέ οἱ σχεδὸν ἦλθε τεθηπὼς γούνων ἅψασθαι μεμαώς.

Addit & in supplicatione Priami osculum manus, cuius & ipsius Plinius meminit, his versibus:

— ἄγχι δ' ἄρα στάς,
Χερσὶν Ἀχιλλῆος λάβε γούνατα τοῦ κύσε χεῖρας.

Ὀδ. ζ. γουνοῦμαί σε οὔασσα. Atque ita dicit cùm ad conspectum virginis resistendum, neque tangenda sibi genua illius putasset. Item Ὀδ. χ. ἐπεσσύμενος λάβε γούνων, & γουνοῦμαί σ' Ὀδυσσεῦ.

Τίτον Ὀλύμπιε]

At tu illum ab Agamemnone spretum ô Iupiter honore affice. Et mox dicit quo honore.

Ἐπεὶ οὔτοι ἔπι]

Neque enim, inquiunt, quisquam est, cuius formido tibi obstare possit. Quem enim, inquit, metuis? Sed mihi magis εἰρωνεύουσα sic loqui communi quodam vsu sermonis videtur, vt dicat se nihil vereri, neque laborare etiam si ille suas preces repellat, ne magis dubitare possit se esse omnium Deorum cõtemtissimam. Et mox μετὰ πᾶσιν, inter omnes Deos, vel, vt alij maluerũt, apud omnes mortales. λοίγια] ἀπὸ τοῦ λοιγοῦ, pernicie & exitio. Est autem oratio significans cum quanto periculo exauditurus illam esset: Profectò, inquit, hoc pessimum est negocium, cùm ad inimicitias cum Iunone suscipiendas me impellas. αὐτὼς] sic etiam, id est quamuis non irritata sit. Quemadmodum & Latini hac particula sunt vsi. νοήσῃ] ne sentiat te affuisse: ne videat. εἴδ' ἄγε τοι] vt suprà, εἴδ' ἄγε μὴν πείρησαι, quasi dicatur: Si lubet, si vis. τέκμωρ] certissimum signum, quod τεκμήριον.

Η ̓Θκυαέκοσι]

ἦ, inquit: Atticum, sæpissimè apud Platonem, ἦν δ' ἐγώ. ἦ δ' ὅς, inquam & inquit. Virgilius:

——breuiter

Annuit, & totum nutu tremefecit Olympum.

Διέτμαγον digressi sunt à se. Dij autem aduersum Ioui eunt, vel contra illum resistunt: nam feruntur orbes, qui sunt ἕδρα Deorũ, contra illam cæli conuersionem, quæ scilicet Iouialis est.

Αὐτὰρ καρδομίοισι]

Σ' Μαχητικῶς, καρδομίοισι ῥήμασιν aut λόγοις, verbis iratis, immitibus, quasi τὸ κέαρ, id est, animum τέμνουσιν, vt Grammatici ἑτυμολογοῦσι. Significantur & conuitia & maledicta, & irrisiones hoc verbo. δικάζειν] δικάζειν, statuere, decernere.

Χάζεσθαι οἱ ἔδοσαν]

Graues, hoc est, non posse sustinere. Et mox ὃν δ' ἀνήγαγον, & quæ sequuntur, habent constructionis verborum incongruitatem, transit enim à masculino ad neutrum plurale, μή τισιν ταῦτα. Sed huiusmodi apud veteres, & in hoc poëta in primis, plurima occurrere solent. μετάλλα] scisciare, curiosè exquire. Vnde fortassis magis verisimile factũ esse nomen τὰ μέταλλα, quàm quod, vt Plinius, quemadmodum puto, aiet, μετάλλα esse videatur. Videtur autem verbum factum ex eo, quòd percontatores vnum de alio vestigent atque eliciant. εὔκηλος] id est ἄκηλος, placidè, hoc est imperturbatus. δείδοικα κατὰ φρένα] πλεοναστικῶς, vbi enim metuimus nisi animo? tale est: cogitate cum animis vestris. παρειπὼν] blandimentis suis circumuenerit, est enim παραφθεῖν blandè colloqui, suadere, denique orationis artibus aliquem aggredi. Vt Iliad. μ.

Πάρφασον, ἀγαθὴ δ' ἡ παραίφασις ἐστὶν ἑταίρῳ. & rursus Ιλ. ξ. εἰ δ' ἄγε δὴ, πάρφασον. -

Ἀλλ' ἄλλο φρονέω]

Magis es odiosa mihi futura, id est alienus erit à te animus meus. Demosthen. χᾦ Τιμοκράτης· ἔσται ἢ πολὺ ἀκλινὲς πρὸς τὰ πράγματος. Trachinijs, καὶ γὰρ ἀκλινὲς γνώμης λέγει. In his omnibus præpositio abhorrentiam significat. ῥῖγον] triste, luctuosum. Comparatiua forma, non apparente positiuo, vt ἄλγιον, λῷον, βέλτιον, φέρτερον.

Ἀλλ' ἀκέων κάθησο]

Nunc fecit quasi fœmininum ab ἀκέων, quod paulò antè posuit de

fuit de Ioue. Sed & veluti aduerbialiter hoc eodem est vsus, vt: ἀλλ' ἀκέων δαίνυσο καὶ πίνε μοι. Et Il. θ. ἦσο ἀΘλωὴ ἀκέων καὶ πείθεο μύθῳ. Et paulò antè τίς θ' ὅπως τόδ' ἔρεξε, & cætera, superbè dixit: Quid tum postea si ita est, vt scilicet suspicare de Theride, Mihi quidem certè placiturum est. Quale hoc. Sic volo, sic iubeo. ἄασον ἰόντι] congressi mecum. ἀάπτους] violentas, ad quas offendere exitiale sit. Vt inaccessa regia Circes, quo non sine pernicie accedi posset.

Ἐπιγράμψασα] Reflectens animum suum, in timore scilicet, qui paulò antè in ferocia exultasset. ὄχθησαν] cōmoti sunt animis, ingemuere.

Ἐπὶ νηὸς φέρων] Gratificans, gratiam inire volens apud matrem. Odys. γ.

Λύπησ' ἐπ' Ἀθήνην Διὸς ἀγλαὸν ὄμμα φέροντες.

καλῷ ἰλαώσετον] turbam datis, tumultum concitatis.

Ὀλύμπιος] Epithetis significatur Iupiter, vt cùm tonans & hominum pater, atque Deūm rex, dicitur. Atque is, inquit, si videatur, funditus facilè euerterit omnia, vt sit φυσικῶς ἂν. vel te proturbet de sede tua. καθάπτεσθαι ἔπεσι μαλακοῖς] πιθανῶς, id est placato vel delenito verbis.

Δέπας ἀμφικύπελλον] δέπας Ionicum verbum poculum significat, ἀμφικύπελλον formam demonstrat, vt illa genus, hac species appellatione indicetur. Est autem & κυπέλλη nomen alibi apud Homerum positum. Iliad. ι.

Τὼς μὲν ἔφη χρυσοῖσι κυπέλλοις ὑΐος Ἀχαιῶν,
Δίδεχατ' ἀλλοφρονέων ὀλοὸν φρεσὶν ἠδὲ καὶ ἔργῳ.--

Volunt autem dicta ἀπὸ τῆς κυφότητος, quòd gibbera essent. Atque idem intelligendum de composita voce ἀμφικύπελλον, vt si dicatur κυρτὸν & ἀμφίκυρτον. Alij maluerunt vel ansatum, vel quasi opere & cælatura redimitum, vt ἀμφίδετον φιάλῃ. De qua & ipsa dum quærunt Grammatici, quasi in salebris diuersas vias exequuntur. Etiam nos aliquid vel suspicemur, vel si placet somniemus, vt accipiamus ἀμφικύπελλον poculum, quod esset duplex, cuiusque partes sibi ipsis imponi solerent, ita vt vtraque illarum poculi formam vsumq; haberet. Qualia sunt nunc etiam principum & opulentorum & ostentatorum magnificentiæ. ἀφυσσόμενος] vapulantem. ἀργαλέος ἀπτιφόρεσθαι] tenuis dixit,

quod sit difficile atque graue sese Ioui opponere, cùm sentiat in re perniciem & malum maximum esse, vt suo mox exemplo probat. Estq. Græca figura, quale hoc: ἐαὶ μαχέσσασθαι, & χερσὶν ἐμῇσι ἀμφοῖν ἔρωσι, & similia plurima. τύπτον] Ionica forma est præteriti indefiniti secundi, pede, inquit, vibratum deturbauit de cælo. sic enim dixit πεδιφοιτικῶς, βηλὸν θεσπέσιον limen diuinum. κάππεσον] κατέπεσον.

Κάπτεν δὲ Λήμνῳ]

De casu Vulcani φυσικῶς plerique ἀλληγορεῖσι, volunt enim hunc esse ignem, qui in materia adhærescere soleat, & ab æthereis ignis integritate longè abesse. In Lemnum autem defertur, vbi fuisse officinæ quondam præclaræ feruntur, in quibus arma bellica pouissimè excuderentur, de quibus & Σιντίας populos aliqui dictos tradunt. Alij malunt colonos Tyrrhenorum, qui piratæ essent, cùm Lemnum occupassent, sic vocatos fuisse, ἀπὸ τοῦ σίνεσθαι, quòd nocentes essent. Ideoque & alibi hos appellari ἀγριοφώνους. ὀλίγον δ' ἔμπνοιόν πω] σωζεφερικῶς, inquit, ὀλίγον ψυχήν, cùm iam animo linqueter, affuere in tempore sinties qui me refocillarent. Plato etiam τὸ φασιν quasi φαίνον præposita litera π. ἐτυμολογεῖ in Cratylo.

Ὡς φάτο μειδήσας]

Risum Deorum Platonici de alacri & quadam veluti hilari effectione diuinorum operum, ad conseruationem vniuersitatis rerum, interpretati sunt. In qua, veluti propria naturæ suæ occupatione, iucundissimè versarentur. Ad quæ Proclus duos versus adducit, hos:

Δάκρυα τοι σάφα οἶδα πολυτλήμων περὶ θυμὸς ἀέθλων,
Μᾶλλον ἐπεὶ σῶν ἱερὸν ἔμπνοον εἰλάσθησεν.

Ἐπὶ δεξιὰ]

Ordine, id est dextrè, quod inde dicimus, quia Græci dextra omnia fausta esse ducebant. Orsus igitur Vulcanus de dextris partibus poculum circumtulit. ἀφύσσων] verbum significat pincernam agere, hoc est vinum haurire, Vulcanus autem Nectar Dis de cratere haurit, quæ & ipsa vox vini misturam innuit, non enim merum bibebant, sed temperatum conueniente mistione seu κράσει. cui rei apta vasa κρατῆρες, & Ionicè κουτῆρες dicebantur. ἄσβεστος θὼς] immensus, translatio ab igne, qui ita inualuerit vt restingui nequeat. κυπελλοχέοντα] ministrantem. Sedulitatem illam Vulcani Dijs risum mouisse dicit. Sed quomodo occidit

Ο δ'. θ.

occidit illis Sol? Ad ea hoc quæ nobis accidũt referendum. Nam tum Di in sua quasi domicilia se conferunt, hoc est sidera hominibus quæque de suis locis apparent, quæ interdiu nulla conspicerentur. Iouem autem & Iunonem coniuges, poëtæ introducunt, qui consanguinei essent, ambo vno patre & matre editi. Narrant autem fabulæ, Iouem amasse Iunonem sororem suam, quam cùm sciret esse tetricam atque seueram, non fuisse ausum solicitare animum illius. Tandem hac ratione tẽtasse: Cùm enim fortè esset tempestas atrox nymbis & grandine, mutatum se in formam cuculi obtulisse Iunonis conspectui, madidum & trementem. Cuius misertam Iunonem, statim prehensum illum gremio fouisse, qua occasione Iupiter ipsam compresserit. Hoc credo inter aniles fabulas ita olim celebratum fuisse. Nam & Theocritus alicubi sic ait:

Πάντα γυναῖκες ἴσασι τὸ ὡς Ζεὺς ἠγάγεθ' Ἥρην.

Habetis explicationem primi libri Iliados Homericæ, vt nostro quoque iudicio non magni faciendam, ita neq; omnino abijciendam atque contemnendam, vt speramus. Ad quod quidem exemplum, nisi quid nostro studio obstiterit; sequentes etiam libros quàm licebit plurimos vobis & interpretabimur & explicabimus, ac nunc deinceps secundum, cuius lectio & voluptatem & vtilitatem studiosis artium atque literarum bonarum maximam est allatura.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Α.
ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Χρύσης ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος παραγίνεται ἐπὶ τὴν ναύσταθμον τῶν Ἑλλήνων, βουλόμενος λυτρωτάσθαι τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Χρυσηΐδα· οὐκ ἀπολαβὼν δὲ, ἀλλὰ καὶ μεθ' ὕβρεως ἀποδιωχθεὶς ὑπὸ Ἀγαμέμνονος, ηὔξατο τῷ Ἀπόλλωνι κατὰ τῶν Ἑλλήνων· λοιμοῦ δὲ γενομένου καὶ πολλῶν, ὡς εἰκὸς, διαφθειρομένων, ἐκκλησίαν Ἀχιλλεὺς συνήγαγε. Κελεύσαντος δὲ διαταφήσαντος τὴν ἀληθῆ αἰτίαν, καὶ κελεύσαντος Ἀχιλλέως ἐξιλάσκεσθαι τὸν θεὸν, Ἀγαμέμνων ὀργισθεὶς, διηνέχθη πρὸς τὸν Ἀχιλλέα καὶ αὐτοῦ τὸ γέρας ἀπέσπασε τὴν Βρισηΐδα. ὁ δὲ ὀργίζεται τοῖς Ἕλλησι. Θέτις δὲ τοῦ υἱοῦ δεηθέντος εἰς Ὄλυμπον ἀνελθοῦσα, ἠτήσατο παρὰ τοῦ Διὸς, ὥπως τοὺς Τρῶας ἐπικρατεστέρους τῶν Ἑλλήνων ποιήσῃ. Ἥρα δὲ γνοῦσα τοῦτο, διηνέχθη πρὸς τὸν Δία, ἕως αὐτοὺς διέλυσεν Ἥφεστος οἰνοχοήσας ἐν ἐκπώματι χρυσείῳ· οἱ δὲ τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας εὐωχηθέντες εἰς ὕπνον τρέπονται.

ARGV-

ARGVMENTVM A. HOMERI COMPOSITIONIS.

CHryſes ſacerdos Apollinis, accedit ad nauale Græcorum, volens redimere filiam ſuam Chryſeidem: hanc cùm non recuperaſſet ſed & cũ contumelia expulſus eſſet ab Agamemnone precatus eſt Apollinem contra Græcos. Peſte autem orta, & multis, vt conſentaneum eſt, abſumtis, cõcionem Achilles coëgit. Calchante autem aperiente veram cauſam, cùm ſuaderet Achilles placandum eſſe deum, Agamemnon iratus inuectus eſt in Achillem, & ipſius præmiũ abſtulit, nempe Briſeïda. Is verò irascitur Græcis. Thetis autem filio precante, in cælum aſcendens, petijt à Ioue vt Troianos ſuperiores Græcis faciat. Iuno autem hoc noſcens, altercata eſt cum Ioue, quouſq; ipſos reconciliauit Vulcanus, vinum fundens in poculo aureo. Illi autem reliquum diei commanentes in ſomnum vertuntur.

ΙΛΙΑΔΟΣ ΟΜΗΡΟΥ
Η Α. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Λοιμὸς & μιῦις.

Ἄλφα λιτὰς χρύσε, λειμὼν γρατῦ, ἔχθος ἀνάκτων.

Μῆνιν ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
Οὐλομένην, ἣ μυρί' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε·
Πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν
Ἡρώων, αὐτοὺς δὲ ἑλώρια τεῦχε κυνεσσιν,
Οἰωνοῖσί τε πᾶσι· (Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή)
Ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε
Ἀτρεΐδης τε ἄναξ ἀνδρῶν, & δῖος Ἀχιλλεύς,
Τίς τ' ἄρ σφωε θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι;
Λητοῦς & Διὸς υἱός· ὁ γὰρ βασιλῆϊ χολωθεὶς
Νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὄρσε κακήν, (ὀλέκοντο δὲ λαοί)
Οὕνεκα τὸν Χρύσην ἠτίμασε ἀρητῆρα
Ἀτρεΐδης· ὁ γὰρ ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Λυσόμενός τε θύγατρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,
Στέμματ' ἔχων ἐν χερσὶν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος,
Χρυσείῳ ἀνὰ σκήπτρῳ & ἐλίσσετο πάντας Ἀχαιούς,
Ἀτρεΐδα δὲ μάλιστα δύω κοσμήτορε λαῶν.
Ἀτρεΐδαί τε & ἕπποι εὐκνήμιδες Ἀχαιοί,
Ὑμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Ἐκπέρσαι Πριάμοιο πόλιν, εὖ δ' οἴκαδ' ἱκέσθαι.
Παῖδα δέ μοι λύσατε φίλην, τά δ' ἄποινα δέχεσθε,
Ἁζόμενοι Διὸς υἱὸν ἑκηβόλον Ἀπόλλωνα.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησ' Ἀχαιοί,
Αἰδεῖσθαί θ' ἱερῆα, & ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα·
Ἀλλ' οὐκ Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἤνδανε θυμῷ,
Ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ὅπα μῦθον ἔτελλε.

Μή α

ILIADIS HOMERI, AVT A. COMPOSITIO.

Pestis & Ira.

A, preces Chryſæ, peſtem exercitus, inimicitias regum.

IRAM cane dea Muſa *Pelidæ Achillis*
Perniciosam, quæ infinitos Achiuis dolores imposuit,
Multas autem fortes animas Plutoni præmisit
Heroum: ipsos autem laniamenta fecit canibus
Auibusq́, omnibus: Iouis autem perficiebatur voluntas.
Ex quo sanè primum dissenserunt litigãtes, (v. consiliũ.
Atridesq́, rex virorum & diuus Achilles,
Quisnam ipsos deorum litt commisit vt pugnarent?
Latonæ & Iouis filius. hic enim regi iratus,
Morbum per exercitũ suscitauit malum (peribant aũt
Quoniam Chrysen inhonorauit sacerdotem (populi)
Atrides. hic enim venit celeres ad naues Achiuorum,
Liberaturusq́, filiã ferensq́, infinita precia liberationis,
Coronamq́, habens in manib. longè iaculãtis Apollinis,
Aureo cum sceptro: & obsecrabat omnes Achiuos,
Atridas autem maximè, duos principes populorum,
Atridæq́, & alij bene ocreati Achiui,
Vobis quidem dij dent, cælestia domicilia habentes,
Expugnare Priami ciuitatẽ feliciter verò domũ reuerti.
Filiam aũt mihi soluite dilectã, hæc verò precia liberõis
Venerãtes Iouis filiũ longè iaculantẽ Apollinẽ. (accipite,
Tunc alij quidem omnes fauerunt linguis Achiui:
Reuerendũq́, sacerdotẽ, & splendida accipienda precia
At non Atridæ Agamemnoni placuit animo, (liberõis:
Sed inciuiliter dimisit, graue & sermonem mandauit.

Ne te

Μή σε γέρον κοίλῃσιν ἐγὼ παρὰ νηυσὶ κιχείω,
Ἢ νῦν δηθύνοντ', ἢ ὕστερον αὖτις ἰόντα,
Μή νύ τοι οὐ χραίσμῃ σκῆπτρον, καὶ στέμμα θεοῖο.
Τὴν ἐγὼ οὐ λύσω, πρίν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν,
Ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ ἐν Ἄργεϊ τηλόθι πάτρης
Ἰστὸν ἐποιχομένην, καὶ ἐμὸν λέχος αἰνὸν ὀπάζω.
Ἀλλ' ἴθι, μή μ' ἐρέθιζε σαώτερος ὡς κε νέηαι.
Ὣς ἔφατ' ἔδδεισεν δ' ὁ γέρων, καὶ ἐπείθετο μύθῳ.
Βῆ δ' ἀκέων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
Πολλὰ δ' ἔπειτ' ἀπάνευθε κιὼν ἠρᾶθ' ὁ γεραιὸς
Ἀπόλλωνι ἄνακτι, τὸν ἠύκομος τέκε Λητώ·
Κλῦθί μευ ἀργυρότοξ' ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας,
Κίλλάν τε ζαθέην, Τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις.
Σμινθεῦ εἰ ποτέ τοι χαρίεντ' ἐπὶ νηὸν ἔρεψα,
Ἢ εἰ δή ποτέ τοι κατὰ πίονα μηρί' ἔκηα
Ταύρων, ἠὲ αἰγῶν, τόδε μοι κρήηνον ἐέλδωρ,
Τίσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσιν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων·
Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο κορυφὰς χωόμενος κῆρ,
Τόξ' ὤμοισιν ἔχων ἀμφηρεφέά τε φαρέτρην.
Ἔκλαγξαν δ' ἄρ' ὀϊστοὶ ἐπ' ὤμοιν χωομένοιο
Αὐτοῦ κινηθέντος· ὁ δ' ἤϊε νυκτὶ ἐοικώς.
Ἕζετ' ἔπειτ' ἀπάνευθε νεῶν, μετὰ δ' ἰὸν ἔηκε·
Δεινὴ δὲ κλαγγὴ γένετ' ἀργυρέοιο βιοῖο.
Οὐρῆας μὲν πρῶτον ἐπᾴξας, καὶ κύνας ἀργούς.
Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτοῖσι βέλος ἐχεπευκὲς ἀφιεὶς,
Βάλλ' αἰεὶ πυραὶ νεκύων καίοντο θαμειαί.
Ἐννῆμαρ μὲν ἀνὰ στρατὸν ᾤχετο κῆλα θεοῖο·
Τῇ δεκάτῃ δ' ἀγορήνδε καλέσσατο λαὸν Ἀχιλλεύς.
Τῷ γὰρ ὀπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
(Κήδετο γὰρ Δαναῶν, οὓς ῥα θνήσκοντας ὁρᾶτο.)
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἠγορθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
Τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,

Ἀτρεΐδη, νῦν ἄμμε παλιμπλαγχθέντας οἴω

Ne te, senex, cauas ego apud naues offendam,
Vel nunc tardantem, vel post denuo venientem:
Non vtiq; tibi proderit sceptrum & corona dei:
Hanc aũt ego nõ soluam antequã ipsam & senectus ade-
Nostra in domo Argis, procul à patria (at,
Telam percurrentem, & meum lectum curantem:
Sed abi, ne me irrites, saluus vt redeas.
Sic dixit. timuit autem senex, & obediuit mandato:
Ibat autem tacitus iuxta littus multisti repentis maris.
Multũ aũt postea seorsum vadens imprecabatur senex
Apollinem regem, quem pulcricoma peperit Latona:
Audi me argenteũ arcum habẽs, qui Chrysam tueris,
Cillamq; valde diuinam, Tenedoq; fortiter imperas,
Smintheu, si quando tibi gratum templum coronaui,
Vel si quando tibi pingues coxas cremaui
Taurorum & caprarum, hoc mihi perfice desiderium.
Pendant pœnas Danai ob meas lacrymas tuis sagittis.
Sic dixit orans. hunc aũt exaudiuit Phœbus Apollo.
Descendit autem ex cæli verticibus iratus cor,
Arcus in humeris habens, circũiectamq; pharetram:
Clanxerunt autem sagitta in humeris irati,
Quum moueretur ipse autem ibat nocti similis:
Sedit postea seorsum a nauibus, sagittam aũt immisit:
Terribilis autem clangor factus est argentei arcus.
Mulos quidẽ primum inuasit & canes veloces. v. albos.
Sed postea in ipsos sagittam mortiferam immittens,
Fecit semper. a. pyre mortuorũ incendebãtur frequẽtes.
Nouem dies quidem per exercitum ibant sagitta dei:
Decimo aũt ad concionem vocauit populũ Achilles:
Huic. n. in mentib. posuit dea albas vlnas habens Iuno:
(Curã nãq; gerebat Danaorũ, quia vtiq; morientes videbat
Hi. a. post quã congregati sunt in vnumq; conuenerunt,
Hos exurgens affatus est pedes velox Achilles:
Atride, nunc nos iterum errantes puto

Λ' ἐν Σκαιοιστόφι, εἰκὴν θεὸς ἀπὸν γε φύξιμεν.
Εἰ δὲ ὁμῷ πολεμός τ' ἀλαμπὲς, ἠδ' ὁλοιμὸς Ἀχαιοὺς
Λ' μ' ἀγελὴ δὴ ἴκτα μαίνηται ἐρείομεν, ἠ ἱερῆα,
Ἡ' καὶ οἰνοποτῆρας, (ἐπεὶ δὴ τ' οἶδε κὰκ Διὸς ὄσσε)
Οἵ κ' ἔπι ὄπ ποσὶν ἐνώπιον φοῖβος Ἀπόλλων·
Εἴ τ' ἄρ' ὀϊζυρὴν ἐνὶ λοιμὸν ὄπιμέμφεται, εἰδὲ ἑκατόμβης,
Αἴκέν πως ἀρνῶν κνίσης αἰγῶν τε τελείων
Βέλεται ἀΐδασθαι, ἥμιν ἀπὸ λοιγὸν ἀμῦναι.

Ἦ πι ὃ γ' ὡς εἰπὼν, κατ' ἄρ' ἕζετο· τοῖσι δ' ἀνέστη
Κάλχας Θεστορίδης οἰωνοπόλων ὄχ' ἄριστος,
Ὃς ἤδη τά τ' ἐόντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα,
Καὶ νήεσσ' ἡγήσατ' Ἀχαιῶν Ἰλιον εἴσω,
Ἧν δι' μαντοσύνην, τὴν οἱ πόρε φοῖβος Ἀπόλλων·
Ὃς σφιν ἐὺ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ὦ Ἀχιλεῦ, κέλεαί με Διὶ φίλε μυθήσασθαι,
Μήνιν Ἀπόλλωνος ἑκατηβελέταο ἄνακτος;
Τοι γὰρ ἐγὼν ἐρέω· σὺ δ' σύμβλησο καὶ μοι ὄμοσσον,
Ἦ μέν μοι πρόφρων ἔπεσι, καὶ χερσὶν ἀρήξειν.
Ἦ γὰρ ὀΐομαι ἄνδρα χολωσέμεν, ὃς μέγα πάντων
Ἀργείων κρατέει, καὶ οἱ πείθονται Ἀχαιοί.
Κρείσσων γὰρ βασιλεὺς ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρηϊ,
Εἴ περ γάρ τ' αὐτὴν γε καὶ ἤματι πέψῃ,
Ἀλλά γε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον ὄφρα τελέσσῃ
Ἐν στήθεσσιν ἑοῖσι. σὺ δ' εὖ φράσαι ἠδὲ καὶ σώσῃς.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Θάρσησάς μάλα, εἰπὲ θεοπρόπιον ὅ, τι εἰδὰς.
Οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα Διὶ φίλον, ᾧ τ' σὺ Κάλχαν
Εὐχόμενος Δαναοῖσι θεοπροπίας ἀναφαίνῃς,
Οὔτις ἐμεῦ ζώοντος ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο,
Σοὶ κοίλης παρὰ νηυσὶ βαρείας, χεῖρας ἐπιστὰς
Σύμπαντων Δαναῶν, σὲ δ' ἰὼν Ἀγαμέμνονα εἴπῃς,
Ὃς νῦν πολλὸν ἄριστος ἀϊστωτὴν ὑποτίει).
Καὶ τότε δὴ θάρσησε, καὶ ἤυδα μαντις ἀμύμων,
Οὔτ' ἄρ' ὄγ' εὐχωλῆς ὄπιμέμφεται, οὔθ' ἑκατόμβης·

Λ' μ'

Retroceſſuros (ſi modò mortem quidem fugiamus)
Siquidem ſimul bellumq́ domat & peſtis Achiuos.
Sed agè iam aliquē vatem interrogemus, vel ſacerdotē,
Vel & ſomniorū interpretē (etenim ſomniū ab Ioue eſt)
Qui dicat, cur tantū iratus eſt Phœbus Apollo: (ben:
Siue hic nos ob-vota nō-reddita incuſat ſiue ob hecatō-
Aut ſi fortè ouium nidorem, caprarumq́ integrarum
Aſſecutus velit a nobis peſtem depellere.
Certè hic ita locutus ſedit: his autem reſurrexit
Calchas Theſtoridēs, augurum longè optimus,
Qui ſciebat & præſentia, & futura, & præterita,
Et nauibus dux fuit Achiuorum Ilium intra,
Suā propter vaticinationē, quā ei pbuit Phœbus Apollo:
Qui ipſis bene-ſapiens concionatus eſt, & dixit,
O Achilles, iubes ne me Ioui dilecte, loqui
Iram Apollinis longè-iaculantis regis?
Igitur ego dico: tu autem paciſcere, & mihi iura,
Certè quidem mihi promtus verbis et manib. auxiliari.
Certè enim puto virum iratum iri, qui valde omnium
Argiuorum dominatur, & ei obediunt Achiui.
Potentior enim rex quando iraſcitur viro inferiori, «
Quamuis enim iram & eodem die decoxerit,
Tamen & poſtea retinet iram, donec perfecerit
Inpectoribus ſuis. tu autem dic ſi me ſeruabis.
Hunc a. reſpōdens allocutus eſt pedes-velox Achilles,
Confiſus valde dic vaticinium quod ſcis.
Non enim per Apollinem Ioui dilectū (cui tu Calchas
Vota faciens Danais vaticinia oſtendis)
Nemo, inquam, me viuente & in terra videnti,
Tibi cauas apud naues graues manus inferet
Ductorum Danaorum, neq́ ſi Agamemnona dicas,
Qui nunc longè potentiſſimus in exercitu iactatur eſſe.
Et tūc iā fidit, et dixit vates irreprehēſibilis, (tōben,
Neq́ hic nos ob-vota nō-reddita incuſat, neq́ ob hecā-

Ἀλλ' ἔνεκ' ἀρητῆρος ὃν ἠτίμησ' Ἀγαμέμνων,
Οὐδ' ἀπέλυσε θύγατρα, καὶ οὐκ ἀπεδέξατ' ἄποινα,
Τοὔνεκ' ἄρ' ὅδε ἕδακε ἑκηβόλος· ἂδ' ἔπ' ὀδυσσ.
Οὐδ' ὄγε πω λοιμὸν βαρέα κεχολωμένος ἔφεξε,
Πρίν γ' ἐπὶ πατρὶ φίλῳ δόμεναι ἑλικώπιδα κούρην
Ἄποινά τε, καὶ ἀπίστῳ, ἀγέσθω Χρύσην ἑκατόμβην
Εἰς Χρύσην· τότε κέν μιν ἱλασσάμενοι πεπίθοιμεν.
Ἦ πι ὃ γ' ὡς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο. τοῖσι δ' ἀνέστη
Ἥρως Ἀτρεΐδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
Ἀχνύμενος· μένει δὲ μέγα φρένες ἀμφιδαΐχθη
Πίμπλαντ', ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐοικότ'.
Κόρυθα τρωτὸν ἰόντα καὶ ὀστέον ἔγχος ἀφύσσας,
Μύθῳ κακῶν ἀπὸ πάντα τέμει τὸν κρήγυ' ἔειπε·
Αἰεί τοι τὰ κάκ' ὄζεαι φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι·
Ἐσθλὸν δ' οὐ πω εἶπας ἔπος, οὐδ' ἐτέλεσσας
Καὶ νῦ τοι Δαναοῖσι θεοπροπίων ἀγορεύεις,
Ὡς δὴ τῶ γ' ἕνεκ' ἄσπιο ἑκηβόλος ἄλγεα πυκνά,
Οὕνεκ' ἐγὼ κούρης Χρυσηΐδος ἀγλαὰ ἄποινα
Οὐκ ἔθελον δέξασθαι· ἐπεὶ πολὺ βούλομαι αὐτὴν
Οἶκοι ἔχειν· καὶ γὰρ ῥα Κλυταιμνήστρης προβέβουλα,
Κουριδίης ἀλόχου, ἐπεὶ οὔ ἑθεν ὀδὲ χείρων
Οὐδὲ δέμας, οὐδὲ φυήν, οὔτ' ἄρ φρένας, οὔτε τι ἔργα.
Ἀλλὰ καὶ ὡς ἐθέλω δόμεναι πάλιν, εἰ πὴ ἄμεινον
Βούλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι, ἢ ἀπολέσθαι.
Αὐτὰρ ἐμοὶ γέρας αὐτίχ' ἑτοιμάσατ', ὄφρα μὴ οἶος
Ἀργείων ἀγέρωχος ἔω· ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικε.
Λεύσσετε γὰρ δὴ πάντες, ὁμοὶ γέρας ἔρχεται ἄλλη.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἀτρεΐδη κυδιστε, φιλοκτεανώτατε πάντων,
Πῶς γάρ τοι δώωσιν γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί;
Οὐ δέ πω ἴδμεν ξυνήϊα κείμενα πολλά·
Ἀλλὰ τὰ μὲν πολίων ἐξεπράθομεν, τὰ δέδασται,
Λαοὺς δ' οὐκ ἐπικέκλεπτο πάλιν ταῦτ' ἐπαγεῖραι.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν τήνδε θεῷ πρόες· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ

τριπλῆ

Sed gratia sacerdotis quē inhonorauit Agamemnon,
Neq; liberauit filiā, & non accepit precia liberationis.
Idcirco dolores dedit longe iaculans, & adhuc dabit:
Neq; hic prius a peste graues manus continebit,
Quam patri dilectoreddatur illicibus oculis puella,
Inēta, sine redētionis precio, et ducatur sacra hecatōba
In Chrysam, tunc ipsum forte placantes persuadebimus.
Certe hic ita locutus consedit: his autem surrexit
Heros Atrides late-dominans Agamemnon
Contristatus: ira.a. valde, mens circumfusa caligine,
Plena erat, oculi autem ipsi igni lucenti similes erant,
Calchanta primum male intuens allocutus est.
Vates rerum malarū, nunquā mihi gratum dixisti:
Semper animo tuo iucundum est mala vaticinari,
Bonum.a. nondū aliquod dixisti verbū, neq; perfecisti.
Et nunc inter Danaos vaticinans concionaris,
Quòd idcirco ipsis longè iaculans dolores facit,
Quoniam ego puellā Chryseidis præclara liberōis precia
Non volui accipere: quoniam valde cupio ipsam
Domi habere, etenim Clytæmnestræ præposui (sit,
Vxori quā virginē-puellā duxi: quū non ipsa inferior
Neq; corpore, neq; indole, neq; mētibus, neq; itē operibus.
Sed nihilominus, volo ipsam *reddere, si hoc est melius:*
Volo ego populum saluum esse potius, quam perire.
Sed mihi præmium statim præparate, vt non solus
Argiuorum sim sine munere: nam neq; decet.
Videtis.n. hoc omnes, quod mihi præmium abit aliò.
Huic.a. respondit poste a pedibus-præstans diuus A-
Atride gloriosissime, auarissime omnium: (chilles:
Quomodo.n. tibi dabunt præmiū magnanimi Achiui?
Neq; item adhuc scimus communia reposita multa,
Sed quæ quidē ex vrbib. depredati sum⁹, ea diuisa sunt:
Populos aūt non decet iterum-collecta hæc congregare.
Sed tu quidem nunc hanc deo permitte: at Achiui

Τειχομαχῆσαι· τὰ δὲ πάντα τετέλεσται, οἷά περ Ζεὺς
Δῶσι πόλιν Τροίην εὐτείχεϊ ἐξαπαφεῖν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
Μή νύ τοι, ἀγαθὸς περ ἐὼν, δοκέει λίην Ἀχιλῆϊ,
Κλέπτε τόδ' ἐπειγόμενος, πάρ δὲ μὲ πείσεις.
Ἦ ἐθέλει ὅ γε αὖτις ἔχεσθαι, αὐτὰρ ἔμ' αὖτως
Ἤθεα δεύεσθαι κέλεται δέ μιν ἤπερ ἀποδοῦναι;
Ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί,
Ἁρπάξας κατὰ θυμὸν ὅπως ἀπάξιον ἔσται·
Εἰ δέ κε μὴ δώωσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι
Ἢ πὺξ, ἢ Αἴαντος ἰὼν γέρας, ἢ Ὀδυσῆος
Ἄξω ἑλών· ὁ δέ κεν κεχολώσεται, ὃν κεν ἵκωμαι.
Ἀλλ' ἦ τοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεσθα καὶ αὖτις.
Νῆα δ' ἀγέτω μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν,
Ἐς δ' ἐρέτας ὅπιπτε βοᾶς ἀγέρωμεν, ἐς δ' ἑκατόμβην
Θείομεν, αὐτὰρ ἐπὶ αὐτῇ Χρυσηΐδα κληῖδα πάρηον
Βήσομεν· εἷς δέ τις ἀρχὸς ἀνὴρ βουληφόρος ἔστω,
Ἢ Αἴας, ἢ Ἰδομενεύς, ἢ δῖος Ὀδυσσεύς·
Ἦ ἐσὺ Πηλεΐδη πασέων ὀκριοεσσάτη δυσπρῶν,
Ὅφρ' ἡμῖν ἑκάεργον ἱλάσσεαι ἱερὰ ῥέζας.
Τὸν δ' ἂρ ὑποδρηδὸν ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ὦ μοι αἰδήεσσα βοπὶς μενεδηλεόφρον,
Πῶς τίς τοι πρόφρων ἔπος ἐν φρεσὶ πείσεται Ἀχαιῶν,
Ἢ ὁδὸν ἐλθέμεναι, ἢ ἀνδράσιν ἰφθιμάχοισιν;
Οὐ γὰρ ἐγὼ Τρώων ἕνεκ' ἤλυθον αἰχμητάων
Δευρὸ μαχησόμενος· ἐπεὶ οὔ τί μοι αἴτιοί εἰσιν.
Οὐ γάρ πώποτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν, οὐδὲ μὲν ἵππους
Οὐδέ ποτ' ἐν Φθίῃ ἐριβώλακι βωλοκορήσαι
Καρπὸν ἐδηλήσαντ', ἐπεὶ μάλα πολλὰ μεταξὺ
Οὔρεά τ' σκιόεντα, θάλασσά τε ἠχήεσσα·
Ἀλλὰ σοὶ μὲν, ὦ ἀναιδὲς, ἅμ' ἑσπομένω, ὄφρα σὺ χαίρῃς,
Τιμὴν ἀρνύμενος Μενελάῳ, σοί τε κυνώπα,
Πρὸς Τρώων, τῶν οὔ τι μετατρέπῃ, οὐδ' ἀλεγίζεις·
Καὶ δή μοι γέρας αὖτις ἀφαιρήσεσθαι ἀπειλεῖς,

ἃ τέ μοι

Tripliciter quadrupliciterq; cõpensabimus si quãdo Iu-
Det vrbem Troiam bene muratã debellare. (piter
Huic autem respondens dixit rex Agamemnon:
Neq; sic, quamuis tu fortis, deo similis Achilles
Falle mẽte, quoniã non pteribis, neq; mihi persuadebis.
Nunquid vis vt ipse habeas præmium sed me invanum
Sedere indigentem, iubes autem me hanc reddere?
Sed si quidem dabunt præmium magnanimi Achiui,
Accõmodãtes secundũ animũ meũ vt aque dignum sit.
Si autem non dederint, ẽgo certè ipse accipiam
Vel tuum, vel Aiacis ventens præmium, vel Vlyssis
Abducam accipiens: ille autem irascetur ad quem ibo.
Sed certè quidem de his pòst consultabimus etiam alias:
Nunc a. agè nauem nigram deducamus in mare diuũ.
Intus a. remiges idonee congregemus, intus a. hecatõben
Ponamus, ipsam verò Chryseida pulcram genas
Ascendere faciamus: vnus a. aliquis princeps vir cõsul-
Vel Aiax, vel Idomeneus, vel diuus Vlysses, (tor sit,
Vel tu Pelide omnium terribilissime virorum,
Vt nobis longè iaculantem places sacra faciens.
Hunc a. torue intuens allocutus est pedes-velox Achilles,
Heu impudẽtia indute, vulpina mẽte prædute,
Quõdo aliquis tibi prõtus obediẽs verbo erit Achiuorũ,
Vel vt ad insidias eat, vel aduersus viros fortiter pugnet?
Non enim ego Troianorum gratia veni hastatorum
Hucpugnaturus (quũ nulla in re ipsos incusare possim.
Non enim vnquam meas boues abegerunt, neq; equos,
Neq; vnquam in Phthia gleboſa populoſa
Fructum leserunt, quoniam valde multi
Montesq; vmbrosi intermedij sunt, mareq; resonans)
Sed te, ô valde impudens consequimur vt tu gaudeas,
Honorẽ conseruantes Menelao, tibiq; canino-vir aspe-
A Troianis, quos neq; reuereris, neq; curas, (ctu,
Etiam mihi præmium ipse auferre minaris,

Ὣ ἔπι πόλλ' ἐμόγησα, δόσαν δέ μοι υἷες Ἀχαιῶν,
Οὐρῆι Διὶ πτολίεθρον ἐϋσκοπον ἐξαλαπάξαι.
Τρώιων· οἱ δ' ἐμὸν κῆρ ἐναίσιμα πάντα νοήσας
Ἀλλὰ τὸ μὲν πλεῖον πολυάϊκος πολέμοιο
Χεῖρες ἐμαὶ διέπερσ' ἀτὰρ ἰῶ πότι δασμὸς ἵκηται,
Σοὶ τὸ γέρας πολὺ μείζον, ἐγὼ δ' ὀλίγον τ' φίλον τε
Ἔρχομ' ἔχων ἐπὶ νῆας, ἐπεὶ μάλα κεκάμω πολεμίζων.
Νῦν δὴ ἔπειτα Φθίηνδ', ἐπεὶ πολὺ φέρτερός ἐστιν
Οἴκαδ' ἴμεν σὺν νηυσὶ κεροσσόεσσιν, ἐπεὶ δέ σ' ὀΐω
Ἐνθάδ' ἄτιμος ἐὼν, ἄφενος μέγα πάντοθεν ἀφύξειν.

Τὸν δὴ ἠμείβετ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
Φεῦγε μάλ', εἴ τοι θυμὸς ἐπέσσυται· οὐδέ σ' ἔγωγε
Λιλαίομαι εἵνεκ' ἐμεῖο μένειν· παρ' ἔμοιγε μένοντι
Οἵ κέ μ' ἐμὴν δίκοιεν· μάλιστα δ' ἐμοὶ πέλει Ζεύς.
Ἔχθιστος δ' μοί ἐσσι διοτρεφέων βασιλήων.
Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη, πολεμοί τε μάχαι τε.
Εἰ μέγα καρτερός ἐσσι, θεὸς πό τοι σ' ἔδωκεν.
Οἴκαδ' ἴων σὺν νηυσὶ σῇς, σῇσι τε ἑτάροισι,
Μυρμιδόνεσσιν ἄνασσε· σέθεν δὴ ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω,
Οὐδ' ὄφομαι κοτέοντος· ἀπειλήσω δέ τι καὶ δί,
Ὡς ἔμ' ἀφαιρεῖται Χρυσηΐδα φοίβος Ἀπόλλων,
Τὴν μὲν ἐγὼ σὺν νηΐ τ' ἐμῇ, καὶ ἐμοῖς ἑτάροισι
Πέμψω, ἐγὼ δ' αὖ ἄγω Βρισηΐδα καλλιπάρηον
Αὐτὸς ἰὼν κλισίηνδε· τὸ σὸν γέρας· ὄφρ' εὖ εἰδῇς
Ὅσσον φέρτερός εἰμι σέθεν· σὺν δ' ὄνομ' ἔπηται
Ἶσον ἐμοὶ φάσθαι, καὶ ὁμοιωθήμεναι ἄντην.

Ὡς φάτο. Πηλεΐωνι δ' ἄχος γλυκὺ θυμὸν ὄρινε,
Στήθεσσιν λασίοισι δίχα δέ οἱ ἤπαρ ὀρώρει,
Ἠ ὅγε φάσγανόν ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Τοὺς μὲν ἀναστήσειν, ὁ δ' Ἀτρεΐδην ἐνάριζε,
Ἠὲ χόλον παύσειε, ἐρητύσειέ τ' θυμόν.
Ἕως ὃ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Ἕλκετο δὴ ὀκ κολεοῖο μέγα ξίφος· ἦλθε δὲ Ἀθήνη
Οὐρανόθεν· πρὸ γὰρ ἧκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,

Ἄμφω

Sup quo multũ laborauí, dederũt. a mihi filij Achiuorũ
Noe quidẽ tibi vnquã æquale habeo p̃miũ, quãdo Achi-
Troianorũ deprædabuntur bene-habitatã vrbem: (ui
Sed quidem maiorem partem impetuosi belli
Manus mea gubernant. sed si quando diuisio venerit,
Tibi pramiũ multò maius, ego paruũq; dilectũq; tamen
Habens venio ad naues, postquam laboraui bellans.
Nunc. a. vado Phthiam, quoniam multò melius est
Domum ire cum nauibus rostratis: neq; te puto
Hic inhonoratus cùm sim, diuitias & opes exhausturũ.
Hunc. a. respondit postea rex virorũ Agamemnon,
Fuge sane, si tibi animo sedet: neq; te ego
Rogo gratia mei manere: apud me & alij erunt,
Qui me honorabunt, maxime autem prudens Iupiter.
Inimicissimus autem mihi es regũ à Ioue nutritorum.
Semper enim tibi contentioq; grata, bellaq; pugnaq;.
Si valde fortis es, deus certe tibi hoc dedit.
Domum verò vadens cum nauibusq; tuis & tuis socijs,
Myrmidonibus impera: te autem ego non curo,
Neq; magni-facio iracentem. minabor autem tibi sic,
Quoniam à me aufert Chryseida Phœbus Apollo,
(Hanc quidem ego cum nauiq; mea & meis socijs
Mittam) ego quoq; abducam Briseida pulcram-genas,
(Ipse veniens ad tentoriũ) tuum pramium, vt bene scias
Quantò melior sim te: timeat autem & alius
Æqualem se mihi dicere, & assimilari contrà.
Sic dixit: Pelida. a. dolor factus est, intus aũt ipsi cor
In pectoribus hirsutis in ancipitem partem cogitauit,
An ipsemet ensem acutum extrahens à coxa
Hos quidem dimoueret, ipse autẽ Atridem interficeret:
An iram sedaret, compesceretq; animum.
Interea dum hac agitaret per mentem & per animum,
Traxit autem è vagina magnum ensem, venit Pallas
Celitus, pramiserat enim dea alba-vlnas Iuno,

Ambos

Ἀμφὶ ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τ', κηδομένη τε·
Στῆ ῥ' ὀπιθεν, ξανθῆς δὲ κόμης ἕλε Πηλεϊωνος,
Οἴῳ φαινομένη· τῶν δ' ἄλλων οὔτις ὁρᾶτο.
Θάμβησεν δ' Ἀχιλλεύς, μετὰ δ' ἐτράπετ' αὐτίκα δ' ἔγνω
Παλλὰς Ἀθηναίη, δεινὼ δέ οἱ ὄσσε φάανθεν·
Καί μιν φωνήσας ἔπτερόεντα προσηύδα,
Τίπτ' αὖτ' αἰγιόχοιο Διὸς τέκος εἰλήλουθας;
Ἦ ἵνα ὕβριν ἴδῃ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο;
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω· τὸ δὲ κεν τελέεσθαι ὀΐω,
Ἦ ῥα θοὰς παύσει τάχ' ἀπὸ μενεϊνὰς ὀλέσας.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ἦλθον ἐγὼ παύσουσα τὸν μένος, αἴκα πίθηαι,
Οὐρανόθεν· πρὸ δέ μ' ἧκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε, κηδομένη τε.
Ἀλλ' ἄγε λῆγε ἔριδος, μηδὲ ξίφος ἕλκεο χειρί·
Ἀλλ' ἤτοι ἔπεσίν γε μιν ὀνείδισον ὥς περ ἔοικεν·
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ τελεσσθήσεσθαι ἔπος·
Καί ποτέ οἱ τρεῖς πρόσσε παρήσεται ἀγλαὰ δῶρα,
Τρῶες εἵνεκα τῆσδε. σὺ δ' ἴσχεο πείθεο δ' ἡμῖν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Χρὴ μέν σφωΐτερόν γε θεὰ ἔπος εἰρύσσασθαι,
Καὶ μάλα περ θυμῷ κεχολωμένον· ὡς γὰρ ἄμεινον·
Ὅς κε θεοῖς ὑπείκῃσι, μάλιστ' ἐκλύουσιν αὐτοῦ.
Ἦ, καὶ ἐπ' ἀργυρέην κώπην σάκε χεῖρα βαρεῖαν·
Ἆψε δ' ἐς κλισμὸν πάλιν ἔγχεϊ καὶ ξίφος, ἁδὺ ἀπίθησε
Μύθῳ Ἀθηναίης· ἡ δ' οὐλύμπονδε βεβήκει,
Δῶμα τ' ἐς αἰγιόχοιο Διὸς μετὰ δαίμονας ἄλλους.
Πηλεΐδης δ' ἐξαῦτις ἀάρτροπος ἔπεσι τοῖς
Ἀτρεΐδῃ προσέφη, καὶ ἔπτατο λιγέϊ χόλῳ.
Οἰνοβαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο,
Οὔτέ ποτ' ἐς πόλεμον ἅμα λαῷ θωρηχθῆναι,
Οὔτε λόχον δ' ἰέναι σὺν ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν
Τέτληκας θυμῷ, τὸ δέ τοι κὴρ εἶδεται εἶναι).
Ἦ πολὺ λώϊόν ἐστι κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν,

Δῶρ

Ambos simul ex animo amansq́, curansq́.
Stetit autem retro, & per flauam comam cepit Peliden,
Soli apparens, aliorum verò nullus videbat.
Expauit a. Achilles: retro a. conuersus statim cognouit
Palladem Athenaeam, terribiles aũt ei oculi lucebant:
Et ipsam vocans, verba alata alloquutus est.
Cur huc Ægiochi Iouis progenies venisti?
An vt iniuriam noscas Agamemnonis Atridæ?
Sed tibi edico, hoc autem & perfectum iri puto,
Suis superbijs citò tandem animum perdet. (ua:
Hunc rursus allocuta est dea cæsijs oculis Miner-
Veni ego sedaturatuam iram (si modò persuadearis)
Calitus, præmisit autem me dea alba-vlnas Iuno,
Ambos simul ex animo diligensq́, curansq́.
Sed agè quiesce à contentione, neq́ ensem trahe manu:
Sed certè verbis quidem conuitiator, sicut erit.
Sic enim edico, hoc & perfectum erit.
Et aliquando tibi ter tot aderunt splendida dona
Iniuria caussa huius. tu aũt cohibe te, obtẽpera a. nobis.
Huic a. mutua oratione respõdit pedes-velox Achilles,
Oportet quidem vestrum dea verbum custodire,
Quantumuis sim ex animo iratus, sic enim melius.
Quisquis vtiq́ dijs obtẽperauerit, magis exaudiũt ipsũ.
Dixit, & in argẽteo manubrio tenebat manũ grauẽ,
Rursus a. vagina impulit magnum ensem, neq́ fuit in-
Verbo Minerua hac. a. calum ascendit (obediens
In domos agida tenentis Iouis, ad dæmonas alios.
Pelides autem iterum contumeliosis verbis
Atridem allocutus est, & nondum cessabat ábira.
Vino grauate, canis oculos habens, cor verò cerui:
Neq́ vnquam in bellum vnà cum populo armari,
Neq́ ad insidias ire cum primoribus Achiuorum
Ausus es animo: hoc autem tibi mors videtur esse.
Certè multò melius est per exercitum latum Achiuorũ

Dona

Δῶρ' ἀποαιρεῖσθαι ὃς τις σέθεν αἶσαν ἐίσει.
Δημοβόρος βασιλεύς, ἐπεὶ ὑπηνάνοισιν ἀνάσσεις.
Ἦ γὰρ σὺ λῴζησαι νεῶν ὕσσα πολυβήϊα.
Ἀλλ' ἔκλυθι καὶ ἐμεῖο. θεὸς ὅπῃ μέγαν ὅρκον ὀμόσσας,
Ναί μάλα δή σε σκῆπτρον, τό μὲν οὔποτε φύλλα θάλλει
Φύσει, ἐπεὶ δὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσι λέλοιπεν,
Οὐδ' ἀναθηλήσει· περὶ γὰρ ῥά ἑ χαλκὸς ἔλεψε
Φύλλα τε καὶ φλοιόν· νῦν αὖτέ μιν υἱες Ἀχαιῶν
Ἐν παλάμῃς φορέουσι δικασπόλοι, οἵ τε θέμιστας
Πρὸς Διὸς εἰρύαται· ὃ δέ τοι μέγας ἔσσεται ὅρκος·
Ἦ ποτ' Ἀχιλλῆος ποθὴ ἵξεται υἷας Ἀχαιῶν
Σύμπαντας· τοῖς οὐ τι δυνήσεαι ἀχνύμενός περ,
Χραισμεῖν, εὖτ' ἂν πολλοὶ ὑφ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
Θνήσκοντες πίπτωσι· σὺ δὴ ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξεις
Χωόμενος, ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔπεφνε.

Ὣς φάτο Πηλεΐδης· πὰρ δὴ σκῆπτρον βάλε γαίῃ
Χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον· ἕζετο δ' αὖτε.
Ἀτρεΐδης δ' ἑτέρωθι ἐμάχετο. τοῖσι δὲ Νέστωρ
Ἡδυεπὴς ἀνόρουσε λιγὺς Πυλίων ἀγορητής,
Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.
Τῷ δὴ ἤδη δύο μὲν γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων
Ἐφθιάθ', οἵτισιν πρόσθεν ἅμα τράφεν ἠδ' ἐγένοντο,
Ἐν Πύλῳ ἠγαθέῃ, μετὰ δὲ τρίτατοισιν ἄνασσεν·
Ὣς σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέφη·
Ὤ πόποι, ἦ μέγα πένθος Ἀχαιΐδα γαῖαν ἱκάνει.
Ἦ κεν γηθήσαι Πρίαμος, Πελάσγιός τε παῖδες,
Ἄλλοι τε Τρῶες μέγα κεν κεχαροίατο θυμῷ,
Εἰ σφῶϊν τάδε πάντα πυθοίατο μαρναμένοιϊν,
Οἵ περὶ μὲν βουλῇ Δαναῶν, περὶ δ' ἐστὲ μάχεσθαι.
Ἀλλὰ πίθεσθ'· ἄμφω δὲ νεωτέρω ἐστὸν ἐμεῖο.
Ἦ δὴ καὶ πρότι ἐγὼ Πειρηθόῳ τε καὶ Δρυάντι
Ἀνδράσιν ὠμίλησα, θεῶν ἐπιείκελα βουλάς·
Οὐ γὰρ πω τοίους ἴδον ἀνέρας, οὐδὲ ἴδωμαι,
Οἷον Πειρίθοόν τε Δρύαντά τε ποιμένα λαῶν,

Κενταύ-

Dona auferre quicunq; tibi contra dixerit:
Populi-vorator rex, quoniam vilibus præes:
Certè enim Atrida, nunc postremũ contumeliã faceres.
Sed tibi edico, atq; adeò magnum iuramentum iuro,
Certè per hoc sceptrũ, quod quidè nũquã folia & ramos
Producet, postquã primùm incisionè in mõtib. reliquit,
Neq; pullulabit (circùm enim ipsi gladius decorticauit
Foliaq; & corticem) nunc iterum ipsi filij Achiuorum
In manibus portant iudices, quiq; leges
A Ioue hauserunt: hoc a tibi erit magnum iuramentũ.
Certè aliquãdo Achillis desideriũ veniet filijs Achiuorũ
Vniuersis. his autem non poteris, doleas licèt,
Prodesse, quando multi ab Hectore homicida
Morientes cadent: tu autem intus animum lacerabis
Iratus, quando fortiss. Achiuorum non honoraris.
Sic dixit Pelides: sceptrum autem proiecit in terram
Aureis clauis transfixum: consedit autem ipse.
Atrides verò ex alia parte irascebatur. his aũt Nestor
Suauiloquus surrexit, argutus Pyliorum orator,
Cuius à lingua melle dulcior fluebat sermo:
Illiam duæ quidem ætates varie linguium hominum
Defecerãt, qui cũ ipso antea simul nutriti sunt & geniti
In Pylo diuina, inter tertios verò regnabat.
Hic illis bene-prudens concionatus est, & dixit,
O dij, certè magnus luctus Achiuã terram inuadit,
Certè lætabitur Priamus, Priamiq; filij,
Alijq; Troiani valdè gaudebunt ex animo,
Si vos hæc omnia audient de pugnantes, (ritia,
Qui quidè consilio Danais antecellitis & pugnandi pe-
Sed persuadeamini: ambo autem iuniores estis me.
Iam enim aliquando ego & cum melioribus quam vos
Viris conuersatus sum, et nunquã me ipsi parui-pende-
Non. n. vnquam tales vidi viros, neq; videbo, (runt.
Qualẽ Pirithoũq; Dryantemq; gubernatorẽ populorũ,

Caneumq;

Καυτέα τ' Ἐξάδιόν τε Θ' ἀντιθεον Πολύφημον,
Θησέα τ' Αἰγείδαο θεοῖς ἐπιείκελον αὐδήν.
Κάρπηθοι δηκεῖοι ὅπου χθόνιον βάρος ὠδρῶν
Κάρμασι μὲν ἔδ', καὶ καρτίστοις ἐμάχοντο
Φηρσὶ ὀρεσκῴοισι, Θ' ὤκπάγλως ὀτόλεσσαν.
Καὶ μὲν τοῖσιν ἐγὼ μιξόμιλος ἦλθον ἀπ' Πύλου ἠλιβάτοιο,
Τηλόθεν ἐξ Ἀπίης γαίης· κλέος ἆρα πω ὀπὶ
Καὶ μαχόμην κατ' ἐμαυτὸν ἐγώ· κείοισι δ' οὐ τις
Τῶν οἳ νῦν βροτέοισιν ὅπου χθόνιοι μαχέονται·
Καὶ μέν μευ βουλέων ξυνίοντ', πείθοντό τε μύθῳ.
Ἀλλὰ τί ἦνδε Θ' ὔμμες ἐπεὶ πείθεσθαι ἄμεινον·
Μήτ' σὺ πόδ', ἀγαθὸς περ ἐών, ἀπαίρειν κύριε,
Ἀλλ' ἔα ὡς οἱ πρῶτα δόρ' ἀγέσθω ἠδ' ἀχαιῶν·
Μήτ' σὺ Πηλεΐδη ἤθελ' ἐριζέμεναι βασιλῆϊ
Ἀντιβίην· ἐπεὶ οὔποθ' ὁμοίης ἔμμορε τιμῆς
Σκῆπτοῦχος βασιλεύς, ᾧπερ Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν.
Εἰ δ' σὺ κάρτει γ' ἐσσι, θεὰ δέ σε γείνατο μήτηρ,
Ἀλλ' ὅγε φέρτερός ἐστι, ἐπεὶ πλεόνεσσιν ἀνάσσει.
Ἀτρεΐδη, σὺ δ' παῦε τεὸν μένος· αὐτάρ ἔγωγε
Λίσσομ' Ἀχιλλῆϊ μενεαίνειν χόλον, ὅς μέγα πᾶσιν
Ἕρκος Ἀχαιοῖσιν πέλεται πολέμοιο κακοῖο.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύμητις βασιλεὺς Ἀγαμέμνων,
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα γέρον κατὰ μοῖραν ἔειπες,
Ἀλλ' ὅδ' ἀνὴρ ἐθέλει πάντων ἔμμεναι ἄνδρων·
Πάντων μὲν κατάπειθ' ἑκάστῳ, πάντεσσι δ' ἀνάσσειν,
Πᾶσι δ' σημαίνειν, ἅπερ οὐ πείσεσθαι ὀΐω.
Εἰδέ μιν ἀθανάτοισι θεοῖς ποίησε γέροντα,
Τοὔνεκά οἱ πρόσθεν γε ἐάσομεν εἰπέμεν ἔπη;

Τὸν δ' ἄρ' ὑποβλήδην ἠμείβετο δῖος Ἀχιλλεύς,
Ἦ μὰλ' καὶ ἐγώ τε κεφαλὴν ἀνεός τε καλεοίμην,
Εἰ δὴ σοὶ πᾶν ἔργον ὑποείξομαι ὅττί κεν εἴπῃς·
Ἄλλοισιν δὴ ταῦτ' ἐπιτέλλεο, μὴ δ' ἐμοί γε
Σήματ' ἐπισκοπέειν· ἐρέω δέ τοι ἄλλο δὲ θυμῷ
Ἄλλο δὲ πιέρια, συδ' οἱ φρεσὶ βήσεται ἧσιν·

χερσὶ

Ceneumq; Exadiumq; & aqualem deo Polyphemum,
Theseumq; Ægidem similem immortalibus.
Fortissimi certe illi terrestrium nutriti sunt virorum:
Fortissimi quidem erant, & cum fortissimis pugnabant
Beluis monticolis, & terribili modo interfecerunt.
Et quidem cum his conuersabar ex Pylo veniens,
Procul ex Apia terra, (vocabant enim ipsi)
Et pugnabam pro meis viribus ego: cũ illis autem nullus
Eorum qui nunc homines sunt terrestres, pugnaret:
Et mea cõsilia audiebant, mihiq; obedientes erãt verbo.
Sed obedite & vos, quia obedire melius.
Neq; tu abisto (excellens quamuis sis) auferas puellam,
Sed concede vt ei primum dederunt pramiũ filij Achi-
Neq; tu Pelide, velis contendere regem (uorum,
Contra: quia nunquam similem sortitus est honorem
Sceptriger rex, cuiq; Iupiter honorem dedit.
Si autem tu fortior es, dea autem te genera uit mater,
Tamen hic potentior est, quia pluribus imperat.
Atride, tu autem compesce tuam iram: sed ego
Precabor Achillem deponere irã, qui magnũ omnibus
Septum Achiuis est belli mali.

Huic autem vicissim respondit rex Agamemnon,
Ita sanè hæc omnia senex secundum decens dixisti:
Sed hic vir vult supra omnes esse alios,
Omnes esse in sua potestate vult, omnibus & dominari,
Omnibus & præcipere, quæ non persuasurum puto.
Si autẽ ipsum bellicosum fecerunt dij semper existentes,
An propterea ipsi permittunt contumelias loqui?

Hunc autem interpellato sermone respõdit diuus Achilles,
(certè timidum & vilis vocari possem,
Si iam tibi in omnibus cesserò quam dicis.
Alijs iam hæc iube, non enim mihi
Præcipe: non enim me tibi obtemperaturum puto.
Aliud autem tibi dico, tu aũt in præcordijs mitte tuis,

Manibus

Χερσὶ μὲν οὔτι ἔγωγε μαχήσομαι εἵνεκα κούρης
Οὔτε σοί, οὔτε τῳ ἄλλῳ, ἐπεί μ' ἀφέλεσθέ γε δόντες·
Τῶν δ' ἄλλων ἅ μοι ἐστὶ θοῇ παρὰ νηῒ μελαίνῃ,
Τῶν οὐκ ἄν τι φέροις ἀνελὼν ἀέκοντος ἐμεῖο.
Εἰ δ' ἄγε μὴν πείρησαι, ἵνα γνώωσι καὶ οἵδε·
Αἶψά τοι αἷμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρί.
Ὣς τώγ' ἀντιβίοισι μαχεσσαμένω ἐπέεσσιν
Ἀνστήτην· λῦσαν δ' ἀγορὴν παρὰ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Πηλείδης μὲν ἐπὶ κλισίας καὶ νῆας ἐΐσας
Ἤϊε σύν τε Μενοιτιάδῃ, καὶ οἷς ἑτάροισιν·
Ἀτρείδης δ' ἄρα νῆα θοὴν ἅλαδε προέρυσσεν,
Ἐς δ' ἐρέτας ἔκρινεν ἐείκοσιν, ἐς δ' ἑκατόμβην
Βῆσε θεῷ· ἀνὰ δὲ Χρυσηΐδα καλλιπάρῃον
Εἷσεν ἄγων· ἐν δ' ἀρχὸς ἔβη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
Λαοὺς δ' Ἀτρείδης ἀπολυμαίνεσθαι ἄνωγεν·
Οἱ δ' ἀπελυμαίνοντο, καὶ εἰς ἅλα λύματ' ἔβαλλον.
Ἔρδον δ' Ἀπόλλωνι τεληέσσας ἑκατόμβας,
Ταύρων ἠδ' αἰγῶν παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο·
Κνίση δ' οὐρανὸν ἷκεν ἑλισσομένη περὶ καπνῷ.
Ὣς οἱ μὲν τὰ πένοντο κατὰ στρατόν. οὐδ' Ἀγαμέμνων
Λῆγ' ἔριδος, τὴν πρῶτον ἐπηπείλησ' Ἀχιλῆϊ,
Ἀλλ' ὅγε Ταλθύβιόν τε καὶ Εὐρυβάτην προσέειπε.
(Τώ οἱ ἔσαν κήρυκε καὶ ὀτρηρὼ θεράποντε)
Ἔρχεσθον κλισίην Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος.
Χειρὸς ἑλόντ' ἀγέμεν Βρισηΐδα καλλιπάρῃον.
Εἰ δέ κε μὴ δώῃσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι
Ἐλθὼν σὺν πλεόνεσσι· τό οἱ καὶ ῥίγιον ἔσται.
Ὣς εἰπών, προΐει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε.
Τὼ δ' ἀέκοντε βάτην παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο·
Μυρμιδόνων δ' ἐπί τε κλισίας καὶ νῆας ἱκέσθην.
Τὸν δ' εὗρον παρά τε κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ
Ἥμενον· οὐδ' ἄρα τώγε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεύς.
Τὼ μὲν ταρβήσαντε, καὶ αἰδομένω βασιλῆα,

Manibus quidē non ego pugnabo gratia puellæ, (distis.
Neq; tecū, neq; cū alio quouis, quū à me auferetis & de-
Aliarum a. rerū quæ mihi sunt velocē apud nauē nigrā,
Harum nihil vtiq; feres accipiens inuito me.
Alioqui agè fac periculum, vt cognoscant & isti:
Statim tibi sanguis niger fluet per lanceam.
Sic hi contrarijs contendentes verbis (uorum.
Surrexerūt, soluerunt. a. contentionē apud naues Achi-
Pelides quidem ad tentoria & naues æquales
Iuit, cumq; Menœtiada & proprijs socijs:
Atrides autem nauem velocem in mare deduxit,
Intus. a. remiges elegit viginti. intus autem hecatomben
Imposuit deo, (hryseidem verò pulcrigenam (Vlysses.
(ōscēdere fecit adductā: in ea. a. princeps ascēdit prudēs
Qui cùm ascendissēt, nauigabant per humidas vias.
Populos autem Atrides lustrari iussit.
Illi autem lustrabantur, & in mare sordes iaciebant.
Faciebant autem Apollini perfectas hecatombas
Taurorum et caprarum iuxta littus maris infructuosi.
Nidor autem ad cælum ibat involutus circa fumum.
Sic hi quidē hac occupabātur per exercitū: neq; Agamemnō
Cessabat à rixa, qua primùm minatus fuerat Achilli.
Sed hic Talthybiumq; & Eurybatem affatus est:
(Hi ipsi erant præcones & fortes ministri)
Abite ad tentorium Pelidæ Achillis,
Manu accipientes adducite Bryseida pulcrigenam.
Si autem non dederit, ego ipse auferam
Veniens cum pluribus: quod illi & horribilius erit.
Sic dicens præmisit, durum autem mandatum iussit.
Hi inuiti iuerunt iuxta littus maris infructuosi:
Myrmidonum. v. ad tentoria q; & naues peruenerunt.
Hunc. a. inuenerunt apud q; tentoriū & nauem nigram
Sedentem: neq; sanè hos intuitus, lætatus est Achilles.
Hi quidem perterriti & reuerentes regem,

Στήτω, ἠδὲ ἕκαστον ἐφώνεον, ὃν ἑτέροιπε·
Αὐτὰρ ὁ ἐγγὺς ἰὼν ἠνίπαπε, φώνησέν τε.

Χαίρετε κήρυκες Διὸς ἄγγελοι ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν·
Ἄσσον ἴτ'· οὐ γάρ μοι νεμεσίζομαι, ἀλλὰ Ἀχαιῶν,
Ὑμῖν σῶϊ μετ' ἐμὲ Βρισηΐδος εἵνεκα κούρης.
Ἀλλ' ἄγε δι' ὀνόμασσον Πατρόκλοις ἔξαγε κούρην,
Καὶ σφῶϊν δὸς ἄγειν· τὼ δὲ αὐτὼ μάρτυροι ἔστων,
Πρός τε θεῶν μακάρων, πρός τε θνητῶν ἀνθρώπων,
Καὶ πρὸς τῆς βασιλῆος ἀπηνέος, εἴποτε δή ποτε
Χρεὼ ἐμεῖο γένηται ἀρὴν ἀλεύασθαι ὀλοὸν
Τοῖς ἄλλοις· ἦ δὲ λίην ὀλοῇσι φρεσὶ θύει,
Οὐδὲ τι οἶδε νοῆσαι ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω,
Ὅππως οἱ παρὰ νηυσὶ σόοι μαχέοιντο Ἀχαιοί.

Ὣς φάτο. Πάτροκλος δ' ἑτάρῳ ἐπιπείθετο φίλῳ.
Ἐκ δὲ ἄγαγε κλισίης Βρισηΐδα καλλιπάρῃον,
Δῶκε δ' ἄγειν· τὼ δ' αὖθις ἴτην παρὰ νῆας Ἀχαιῶν·
Ἣ δ' ἀέκουσ' ἅμα τοῖσι γυνὴ κίεν. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Δακρύσας, ἑτάρων ἀφαρ ἕζετο οἷσι γεραιοῖς,
Θῖν' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς ὁρόων ἐρίβωλον ἀπείρονα πόντον.
Πολλὰ δὲ μητρὶ φίλῃ ἠρήσατο χεῖρας ὀρεγνύς·

Μῆτερ, ἐπεί μ' ἔτικες γε μινυνθάδιόν περ ἐόντα,
Τιμὴν πού μοι ὄφελλεν ὀλύμπιος ἐγγυαλίξαι
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης· νῦν αὖ ἧ ἕδε μὲ τιτύσθη ἔπλετο.
Ἦ γὰρ μ' Ἀτρεΐδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
Ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπούρας.

Ὣς φάτο δακρυχέων. τὸν δ' ἔκλυε πότνια μήτηρ,
Ἥμενος εὐρέι πόντῳ ἅλὸς παρὰ γέροντι·
Καρπαλίμως δ' ἀνέδυ πολιῆς ἁλὸς, ἠύτ' ὀμίχλη·
Καὶ ῥα πάροιθ' αὐτοῖο καθέζετο δακρυχέοντος,
Χειρί τε μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε,

Τέκνον, τί κλαίεις; τί δέ σε φρένας ἵκετο πῆμα;
Ἐξαύδα· μὴ κεῦθε νόῳ, ἵνα εἴδομεν ἄμφω.

Τὸν δὲ βαρυστενάχων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Οἶσθα· τίη νύ σε ταῦτ' εἰδυίῃ πάντ' ἀγορεύω;

Ἤχομεν

Steterũt, nequaquã. v. ipsum alloquebãtur, nec interro-
Sed hic cognouit suis in mentibus, dixitq;, (gabant,
Saluete præcones Iouis nuncij, atq; etiam virorum,
Propius accedite, nihil mihi vos culpandi, sed Agame-
Qui vos præmisit Briseidis causſa puellæ. (mnon,
Sed age generose Patrocle educ puellam,
Et ipsis da vt ducant, vos ipsi autem testes estote
Coram dijs beatis, coramq; mortalibus hominibus,
Et coram rege illaudato, si vnquam post hac
Opus me fuerit sauam pestem remouere
Ab alijs. certè enim hic perniciosis consilijs furit,
Neq; scit intelligere præsentia nec futura,
Vt sibi apud naues sălui pugnare queant Achiui.
Sic dixit, Patroclus autem dilecto obediuit socio.
Eduxit autem ex tentorio Briseida pulcrigenam,
Deditq; ducẽdã: hi. a. retro iuerunt ad naues Achiuorũ:
Illa verò inuita vnà cum his mulier ibat. sed Achilles
Lacrymas, a socijs statim sedit seorsum separatus,
Littus ad maris cani, respiciens in purpureum pontum.
Multa. a. matri dilectæ supplicauit manus porrigens,
Mater, cum me pepereris vt essem breuis temporis,
Honorem mihi debebat Olympius tradere
Iupiter altitonans: nunc. a. neq; me paululũ honorauit.
Certè enim me Atrides latè dominans Agamemnon
Inhonorauit: habet enim præmiũ quod per vim rapuit.
Sic dixit lacrymãs: hunc. a. exaudiuit venerãda ma-
Sedens in profunditatib. maris apud patrẽ senem. (ter,
Statim autem prodijt è cano mari velut nebula:
Et ante ipsum sedit lacrymantem,
Manuq; ipsum demulsit, itaq; locuta est,
Fili quid fles? quis tibi verò mentem inuasit mœror?
Dic, ne celes in animo, vt sciamus ambo. (Achilles:
Hanc. a. grauiter-suspirans allocutus est pedes-velox
Nosti: cur tibi hæc scienti omnia dicam?

Ὡ χάμβ' ἐς Θήβην ἱρὴν πόλιν Ἠετίωνος,
Τὴν δ' διεπραθόμην πᾶ, τὰ δ' ἤγομεν ὧδε δὲ πάντα·
Καὶ τὰ μὲν ἐὺ δάσσαντο μετὰ σφίσι γ' υἷες Ἀχαιῶν,
Ἐκ δὴ ἔλον Ἀπρείδη Χρυσηίδα καλλιπάρηον·
Χρύσης δ' αὖθ' ἱερὴς ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος,
Ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Λυσόμενός τε θύγατρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,
Στέμμα τ' ἐχων ἐν χερσὶν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος,
Χρυσείῳ ἀνὰ σκήπτρῳ· καὶ ἐλίσσετο πάντας Ἀχαιούς.
Ἀτρείδα δ' μάλιστα, δύω κοσμήτορε λαῶν.
Ἐῦ δ' ἤγορ μὲν πάντες ἐπευφήμησ' Ἀχαιοί,
Αἰδεῖσθαί θ' ἱερῆα, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα·
Ἀλλ' οὐκ Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἰὼδατο θυμῷ,
Ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὴν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε.

Ὃ 20. Χωόμενος μή ὁ γέρων, πάλιν ὠίχετο. τῷ δ' ἄρ' Ἀπόλλων
Εὐξαμένῳ ἤκουσε, ἐπεὶ μάλα οἱ φίλος ἦεν·
Ἦκε δ' ἐπ' Ἀργείοισι κακὸν βέλος, οἱ δὲ νυ λαοὶ
Θνῆσκον ἐπασσύτεροι· τὰ δ' ἐπῴχετο κῆλα θεοῖο
Πᾶσι κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν. ἄμμι δ' μάντις
Εὖ εἰδὼς ἀγόρευε θεοπροπίας ἑκάτοιο·
Αὐτίκ' ἐγὼ πρῶτος κελόμην θεὸν ἱλάσκεσθαι.
Ἀτρεΐωνα δ' ἔπειτα χόλος λάβεν· αἶψα δ' ἀναστὰς
Ἠπείλησε μῦθον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστί.
Τὴν μὲν γὰρ σὺν νηῒ θοῇ ἐλίκωπες Ἀχαιοὶ
Εἰς Χρύσην πέμπουσιν, ἄγουσι δὲ δῶρα ἄνακτι.
Τὴν δ' ἔκ περ κλισίηθεν ἔβαν κήρυκες ἄγοντες
Κούρην Βρισῆος, τήν μοι δόσ' υἷες Ἀχαιῶν.
Ἀλλὰ σύ, εἰ δύνασαί γε, σάωσον παῖδα ἑοῖο.
Ἐλθὲ σὺ λιμπὸν δὲ Διὰ λίσσου, εἴ ποτε δή τι
Ἢ ἔπει ὤνησας κραδίῃ Διὸς, ἠὲ καὶ ἔργῳ.
Πολλάκι γάρ σεο πατρὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄκουσα
Εὐχομένης, ὅτ' ἔφασθα κελαινεφέι Κρονίωνι
Οἶον ἀτιμήσειν ἀργύρεον τοξοφόρον μοῦνον,
Ὅ τινά ποτε μὴ ξωὸν ἢ ἠὲ λυμήνατο βουλὴ

Ἥρη τ',

Iuimus in Theben ſacram ciuitatem Eëtionis:
Hanc diripuimus & adduximus huc omnia.
Et hæc quidē bene diuiſerunt inter ſe filij Achiuorum,
Elegerunt autem Atridæ Chryſeida pulcrigenam:
Chryſes autem poſtea ſacerdos longè-iacentis Apollinis,
Venit ad veloces naues Achiuorum ferro-veſtitorum,
Liberaturus q̄ filiā ferens q̄ infinita precia liberationis,
Coronamq̄ habens in manib. longè iaculātis Apollinis,
Aureo cum ſceptro, & deprecabatur omnes Achiuos:
Atridas autem maximè duo ornamenta populorum,
Tunc alij quidem omnes linguis fauerunt Achiui,
Veverādūq̄, eſſe ſacerdotē, & ſpledida accipiēda pretia
Sed nō Atridæ Agamemnoni placuit animo: (liberōis.
Sed malè dimiſit, acerbum & verbum mandauit.
Iratus autem ſenex retro abiuit: hunc autem Apollo
Precātem exaudiuit, quoniam valde ſibi amicus erat:
Miſit autem in Argiuos malam ſagittam: populis autem
Moriebantur frequentes: ibant autem ſpicula dei
Per totum exercitum latum Achiuorum: nobis a. vates
Bene ſciens cōcionabatur vaticinationes longè-iacētis:
Statim ego primus hortabar deum placari.
Atridem a. poſtea ira cepit: ſtatim autem exurgens
Minatus eſt verbum, quod iam perfectum eſt.
Illam quidem enim cū naui velocis nigrioculi Achiui
Ad Chryſem mittunt: ducunt autem dona regi.
Hanc autem nuper è tentorio tuerunt præcones ducētes
Puellam Briſei, quam mihi dederant filij Achiuorum.
Sed tu, ſiquidem potes, auxiliare filio tuo,
Vadens ad cælum Iouem precare, ſi vnquam aliquid
Vel verbo iuuiſti cor Iouis, vel etiam opere.
Sæpe enim te patris in ædibus audiui (turnio
Gloriantem, quum dicebas à faciente-nigras-nubes Sa-
Solam inter immortales crudelem cladem remouiſſe:
Quando ipſum colligare cæleſtes voluerunt alij,

400 Ἤρητ', ἦ δ' Ποσειδάων, Ἐνοσίχθων Ἀβλιών·
Ἀλλὰ σὺ πίσυνος ἐὼν θέσπα φράζεο, μισμαῦ,
Ὥς κ' ἐκατόγχειρον καλέσασ' ἐς μακρὸν Ὄλυμπον,
Ὃν Βριάρεων κικλήσκουσι θεοί, ἀνδρες δέ τε πάντες
Αἰγαίων· ὅδε γάρ τε βίην πατρὸς ἀμείνων,
Ὅς ῥα παρὰ Κρονίωνι καθίζετο κυδιόωντι·
Τὸν δ' ἐκατὸν δείσαντε μάκαρες θεοὶ ὠδύσαντο.
Τῶν τόν γε μνησάμενος, παρίζεο, καὶ λάβε γούνων,
Αἴκέ πως ἐθέλῃσιν ὑπὲρ Τρώεσσιν ἀρῆξαι.
Τοὺς δ' ἤδη πρύμνας τε καὶ ἀμφ' ἅλα νῆας Ἀχαιῶν
Κτεινομένους, ἵνα πάντες ἐπαύρωσιν βασιλῆος,
Γνώσεται ἠδ' Ἀγαμέμνων ἐυρυκρείων Ἀτρεΐδης
Ἣν ἄτην, ὅτ' ἀρείϊ Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔπιζεν.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Ὦ μοι τέκνον ἐμόν, τίνα σ' ἔφρεσον αἶσα πικρὴν;
Αἴθ' ὄφελες πρόφρων νηῒν ἀδάκρυτος καὶ ἀπήμων
Ἧσθαι· ἐπεὶ νύ τοι αἶσα μινυνθάδιον περ ἔπ' μάλα δηρόν·
Νῦν δ' ἅμα τ' ὠκύμορος καὶ οἰζυρὸς περὶ πάντων
Ἔπλεο· τῷ σοι κακὴ αἶσ' ἤτορι κήδε' ἐφῆσα.
Τὴν πρὸς δὲ προΐδυῖα ἔπος Διὶ τερπικεραύνῳ
Εἶμ' αὐτὴ πρὸς Ὄλυμπον ἀγακλυτόφορον, αἴκε πίθηται.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν νῆσι παρήμενος ὠκυπόροισιν,
Μηδὲ μάχεσθαι πολέμου δηλήμονος ἐπιπάνευε πάμπαν.
Ἐλθὼν γὰρ ἐς ὠκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας
Ἔνθεν ἔβη μετὰ δαῖτα. (θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἕποντο)
Δωδεκάτῃ δέ πι αὖτις ἐλεύσεται Ὄλυμπόνδε·
Καὶ τότ' ἔπειτά τοι ἐγὼ Διὸς ἐν χαλκοβατὲς δῶ,
Καί μιν γουνάσομαι, καὶ μιν πείσεσθαι οἴω.

Ὣς ἄρα φωνήσασ', ἀπέβη λευκώλενος Ἥρη·
Χώσατο δ' ἔνδοθι θυμὸν ἐϋζώνοιο γυναικὸς.
Τλῆ δὲ βίη ἀέκοντος ἀπούρων. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς,
Ἐς Χρύσην ἵκανεν, ἄγων ἱερὴν ἑκατόμβην.
Οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πλωτὸν σχεθον ἔνδοθι πόντου,
Ἱστία μὲν τείλαντο, θέσαν δ' ἐν νηῒ μελαίνῃ·

Iuno & Neptunus, & Pallas Minerua:
Sed tu quum veniſſes, ipſum dea liberaſti a vinculis,
Statim (centimanum vocans in magnum Olympum,
Quem Briareum vocant dij, viri autem omnes,
Ægaonē. hic. n. duplo rurſus virib. ſuo patre pſtantior.
Qui apud Saturnium ſedebat eo honore latus: (ioue.
Hunc & exhorruerũt immortales dij, nec ligauerunt. ſ.
His nunc illis in memoriã reuocatis, aſſide, & prehende
Si aliquo modo velit Troianis auxiliari: (genua,
Ad puppes verò vſq; & ad mare expellere Achiuos
Cæſos vt omnes fruantur rege,
Noſcat autem & Atrides latè dominans Agamemnon
Suum detrimẽtum, quod fortiſſ. Achiuorũ nihili fecit.
Huic reſpondit deinde Thetis, lacrymas effundens,
Heu fili mi, cur te enutriui in malum pariens?
O vtinam apud naues ſine lacrymis & ſine noxa
Sederes, quoniam tibi fatum paululum, neq; multũ diu:
Nunc. a. & citò moriturus, & arumnoſiſ ſupra omnes
Es, idcirco te malo fato peperi in ædibus.
Hoc autem dictura verbum Ioui gaudenti fulmine
Vado ipſa in Olympũ valde-niuoſum, ſi perſuadeatur.
Sed tu quidem nunc nauibus aſſidens velocibus
Iraſcere Achiuis, bello autem abſtine omnino.
Iupiter enim in Oceanum ad inculpatos Æthiopas
Heſterna iuit ad conuiuium. (dij. a. ſimul omnes ſecuti
Duodecima autem rurſus veniet ad cælum: (ſunt.)
Et tunc poſtea vadam Iouis ad ænea-baſis domum:
Et ipſius genib. aduoluar, et me ipſum perſuaſurũ puto.
Sic vtiq; locuta abijt: hunc autem reliquit ibi
Iratum in animo propter formoſam mulierem,
Quam vi ab inuito abſtulerant. Sed Vlyſſes
In Chryſen peruenit, ducens ſacram hecatombem.
Qui quando portũ valde profundũ intra peruenerunt,
Vela quidem collegerunt, poſuerunt; in naui nigra:

Ἰὸν δ' ἰέμεν δὲ κῆπλα ᾗ, ᾗ τοῖο σιν ὑφέπτης,
Κὰρπαλίμως· ἡ δ' εἰς ὅρμον ᾗφερυσαν ἐρετμοῖς·
Ἐκ δ' εὖ νῆας ἔβαλλ', κὰτ' ὄ φρυμνήσι' ἔδησαν·
Ἐκ δ' αὐτὶ βαῖνον δὸς ῥηγμῖνι θαλάσσης·
Ἐκ δὲ καπμήλους βῆ ἐκηβόλος Ἀπόλλων·
Ἐκ δ' Χρυσηΐδα νηὸς βῆ πολυπόρου.
Τὴν μὲν ἔπειτ' ὄπα βαῖσε ἄγων πολυμήλους Ὀδυσῆα,
Γαπεὶ φίλῳ ἐν χροὶ τίθει, καί μιν ᾗφάτιπε·

Ὦ Χρύσα, ᾗά μ' ἔπεμψε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Παῖδα τίσι ἀγέμεν, φοίβῳ θ' ἱερὴν ἑκατόμβην
Ῥέξαι ὑπὲρ Δαναῶν, ὄφρ' ἱλάσσομέθ' αἴ κεν ἁπ
Ὅς νῦν ἀργείοισι πολύστονα κήδε' ἐφῆκεν.

Ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δ' ἐδέξατο χάρων
Παῖδα φίλην. τοὶ δ' ὧκα ἑκατόμβην κλῃτὺν ἑκάμβλιν
Εἶσαν ἔπισσαν εὐδμήτου ᾗὲλ βωμοῦ.
Χερνίψαντο δ' ἔπειτα, ᾗ οὐλοχύτας ἀνέλοντο.
Τοῖσιν δ' Χρύσης μεγάλ' εὐχετο χεῖρας ἀνασχών,

Κλῦθί μευ ἀργυρότοξ', ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας,
Κίλλαν τ' ζαθέην, Τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις·
Ἦ ῥά μέν ποτ' ἐμεῦ πάρος ἔκλυες εὐξαμένοιο,
Τίμησας μὲν ἐμέ, μέγα δ' ἴλαο λαὸν Ἀχαιῶν·
Ἦ δὴ ἔπ ᾗ κείμοι πὸ ὀπὶ κρήηνον ἐέλδωρ,
Ἦ δὴ νῦν Δαναοῖσι ἀεικέα λοιγὸν ἄμυνον.

Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τὸν δ' ἔκλυε φοῖβος Ἀπόλλων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὔξαντο, ᾗ οὐλοχύτας ᾗοβάλοντο,
Λὐτὰρ ἔπειρ εὔξαντο, ᾗ ἔσφαξαν, καὶ ἔδειραν,
Μηρούς τ' ἐξέταμον, κατὰ τ' κίσαν ᾗκάμψαντο,
Δίπτυχα πᾶσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμῆστὶ ἔθηκαν,
Καῖε δ' ὀπὶ χέρνης ὁ γέρων, ὀπὶ δ' αἴθοπα οἶνον
Λείβε. νέοι δ' πὰρ αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσίν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κῆ μῆρὰ κάη, ᾗ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
Μίσυλλόν τ' ἄεσαν τ' ἄμφ', ᾗ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
Ὤπτησάν τ' ᾗφελῶς, ἐρύσαντό τε πάντα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου, τ' τύκοντό τ' δαῖτα,

Δαίτυντ'

Malum.a. thecæ accõmodarunt, rudentibus dimittẽtes
Statim hanc autem in portum protraxerunt remis:
Anchoras eiecerunt, ac puppes ligauerunt:
Verùm & ipsi exierunt in littus maris,
Et hecatomben exposuerunt longè iacienti Apollini.
Sed & Chryseis naui exiuit pontigrada.
Hanc quidem postea ad altare ducens prudens Vlysses,
Patri caro in manibus posuit, & ipsum allocutus est,
O Chryse, præmisit me rex virorum Agamemnon:
Filiamq; tibi vt ducerem, Phœboq; sacram hecatõbem
Facerem pro Danais, vt placemus regem,
Qui modò Argiuis multi-suspirij dolores immisit.
Sic dicens, in manibus posuit: hic.a. suscepit gaudens
Filiã dilectam. hi aũt statim deo gloriosam hecatõbem
Ordine statuerunt bene-ædificatum circa altare.
Manus lauarunt postea, & fruges salsas sumserunt.
His autem Chryses valde precabatur manus eleuans,
Audi me argẽteum-arcũ habens, qui Chrysen tueris,
Cillamq; valde-diuinam, Tenedoq; fortiter imperas.
Iam quidem aliquando me antea exaudisti precãtem,
Honorasti quidem me: valde.a. læsisti populũ Achiuo-
Item & nunc mihi perfice desiderium, (rum.
Iam nunc à Danais sæuam pestem remoue.
Sic dixit orans. hunc autem exaudiuit Apollo.
Sed postquam precati sunt, & fruges salsas proiecerunt,
Retro traxerunt quidẽ primũ, & iugularunt, & exco-
Coxasq; secuerũt, aruinaq; cooperuerunt, (riarunt,
Dupliciter facientes, super ipsis autem crura posuerunt.
Adolebat.a. in lignis incisis senex, super.a. rubrum vinũ
Libabat, iuuenes autem apud ipsum tenebant verua-
quinq; ordines habentia, manibus.
Sed postquam coxæ coctæ sunt, & viscera gustarunt,
Ac minutatim secuerũt alia, & in verub. transfixerũt,
Assarunt accuratè, traxeruntq; omnia. (uiuium,
Cæterùm vbi quieuerunt à labore, præparaueruntq; cõ-

Δαίνυντ' ἔδεθλα θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος, θ' ἑδητύος ἐξέρεον ἔντο,
Κοῦροι μὲν κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
Νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
Οἱ δ' παννύχιοι μολπῇ θεὸν ἱλάσκοντο,
Κοῦροι ἀείδοντες παιήονα κοῦροι Ἀχαιῶν,
Μέλποντες ἑκάεργον· ὁ δὲ φρένα τέρπετ' ἀκούων.
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, θ' ὁδὸν ἐκίαθε ἐλθεῖν,
Δὴ τότε κοιμήσαντο θοᾶς παρὰ νηυσὶν ἑκάστου.
Ἦμος δ' ἠερίη φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Καὶ τότ' ἔπειτ' ἀνάγοντο μετὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν.
Τοῖσιν δ' ἵκμενον ἧκεν ἰὴ ἑκάεργος Ἄπολλον.
Οἱ δ' ἴσον ἱστὸν ἔστησαν, ἀειράμενοι δ' ἐΐσια λευκὰ πίτναντο·
Ἐν δ' ἄνεμος φρῆσεν μέσσῃ ἱστίῳ, ἀμφὶ δὲ κῦμα
Στείρῃ περφύρεον μεγάλ' ἴαχε νηὸς ἰούσης·
Ἡ δ' ἔθεεν κατὰ κῦμα διαπρήσσουσα κέλευθα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκοντο κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν,
Νῆα μὲν ὀκριόωσαν ἐπὶ ἠπείροιο ἔρυσσαν
Ὑψοῦ· δοκὶς γὰρ μάλα νηὸς ἵεσαν ὑπὸ γαμφάδας,
Αὐτοὶ δ' ἐσκίδναντο κατὰ κλισίας τε νέας τε.
Αὐτὰρ ὁ μήνιε νηυσὶ παρήμενος ὠκυπόροισι
Διογενὴς Πηλέος υἱὸς πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
Οὔτέ ποτ' εἰς ἀγορὴν πωλέσκετο κυδιάνειραν,
Οὔτέ ποτ' ἐς πόλεμον, ἀλλὰ φθινύθεσκε φίλον κῆρ,
Αὖθι μένων, ποθέεσκε δ' ἀϋτὴν τε, πόλεμόν τε.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ὀκτὼ τε δυωδεκάτη γένετ' ἠώς,
Καὶ τότε δὴ θεοὶ ἔλυμπον ἴσαν πάντες ἅμ' αἰὲν ἐόντες,
Πάντες ἅμα, Ζεὺς δ' ἦρχε· Θέτις δ' οὐ λήθετ' ἐφετμέων
Παιδὸς ἑοῦ, ἀλλ' ἤγ' ἀϊδύζετο κῦμα θαλάσσης,
Ἠερίη δ' ἀνέβη μέγαν οὐρανὸν, ἔλυμπόν τε.
Εὗρεν δ' εὐρύοπα Κρονίδην, ἄπαρ ἥμενος ἄλλων
Ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος ἐλύμποιο.
Καὶ ῥα πάροιθ' αὐτοῖο καθέζετο, θ' λάβε γούνων
Σκαιῇ· δεξιτερῇ δ' ἄρ' ὑπ' αἰγιόχοιο ἕλοῦσα,

Αιοσε-

Conuiuati sunt: neq; in aliquo animus indiguit cibo a-
Sed postquã potus & esca desideriũ exemerũt, (quali.
Pueri quidem crateras coronauerunt vino,
Distribuerunt q; omnibus incipientes poculis.
Hi autem totam diem cantu deum placabant,
Latum canentes Paana pueri Achiuorũ, (audiens.
Canentes longè operantem, is aũt mentem delectabatur
Quando autem sol occidit, & crepusculum supervenit,
Tunc sanè dormiuerunt in puppibus nauis.
Quando a. manè genita apparuit rosea digitos aurora,
Et tũc post ea receſſerunt ad exercitũ latum Achiuorũ.
His a. concitatum ventũ misit longè iaculans Apollo.
Hi verò malũ erexerunt, supraq; vela alba extẽderunt.
Ventus a. inflabat medium velum, circũ autem vnda
Carinam nigra valde resonabat, naui eunte.
Hæc autem currebat per vndam pertransiens vias.
Sed postquã venerunt ad exercitum latum Achiuorũ,
Nauem quidem hi nigram in continentem traxerunt
In summã arenam, ac longuria longa subextenderunt.
Ipsi autem sparsi sunt per tentoria q; naues q;.
Verùm hic trascebatur nauibus assidens velocibus
Generosus Pelĕi filius, pedes velox Achilles, (ciente,
Neq; vnquã in concione versabatur illustres viros fa-
Neq; vnquam in prælio, sed consumebat dilectum cor
Illic manens, desiderabat autẽ clamoremq; pugnamq;.
Sed quando iam ab illo duodecimus factus est dies,
Et tunc iam ad Olympum iuerant dij semper existẽtes,
Omnes simul, Iupiter a. præibat: Thetis a. non oblita est
Filij sui, sed emersit ex vnda maris, (mandatorũ
Matutinã q; conscendit in magnum cælũ olympumq;:
Inuenit a. late videntẽ Saturnidem seorsum sedentem
In summo vertice eminentis olympi: (ab alijs,
Et ante ipsum sedit, & prehendit genua
Sinistra manu, dextera autem mento apprehendens,

Suppli-

Διαπρύσιον πεσοίσῃ· Διὸς Κρονίωνα δ' ἄνακτα,
Ζεῦ πάτερ, ἠμὲν δὴ σε μετ' ἀθανάτοισι γεραίρω
Ἠδ' ἐπιειρήνῃ, ἠὲ ἔργῳ, τό δὲ μοι κρήηνον ἐέλδωρ.
Τίμησόν μοι υἱόν, ὃς ὠκυμορώτατος ἄλλων
Ἔπλετ' ἀτὰρ μοῖρ' οὔ μιν ἔτι ζώουσαν ἀνάξεις.
Ἦ τίμησον. ἐλὼν γὰρ ἔχει βίη ὠκὺς Ἀχιλλεύς
Ἀλλὰ σύ περ μὲν τίσον ἐλύμηθ' ἑκυρὸν Ζεῦ.
Τόφρα μὲν ὄφρα Τρῶσι πιθήσεται ἐγχεσπάλοις, ἠφρ' ἀπὸ λαοὶ
Υἱὸν ἐμὸν τίσωσιν, ὀφέλλωσίν τε ἑὴν μνῆ.
Ὣς φάτο· τὸν δ' οὔ πω προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ἀλλ' ἀκέων δίιπτο. Θέτις δ' ὡς ἥψατο γούνων,
Ὡς ἔχετ' ἐμπεφυῖα, ἔρειπε δὲ ὑὸν ἀνέσθαι,
Νημερτὴς μὲ δὴ μοι ἀποκρο, ἠ κατάνευσον,
Ἢ ὀπίθι· ἐπεὶ οὔ τοι ἔπι δέος· ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
Ὅσσον ἐγὼ μετὰ πᾶσιν ἀτιμοτάτη θεός εἰμι.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ἦ δὴ λοίγια ἔργα· ὅτ' ἐμὲ ἔχθοδα πᾶσιν ἐφήσεις
Ἥρῃ, ὅταν μ' ἐρεθίσσῃσι ὀνειδείοις ἐπέεσσιν.
Ἦ δ', ἠ καὶ οὕτως μοι ἐπιπρὸ ἀθανάτοισι θεῆσι
Νείκεῃ, καὶ τί μάλα μάχην Τρώεσσιν ἀρήγω.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν αὖθις ὑπόσχεο, μηδὲ νοήσῃ
Ἥρη· ἐμοὶ δέ κε τοῦτο μάλιστα τῶ ὄφρα πλέοτο.
Εἰ δ' ἄγε τοι κεφαλῇ κατανεύσομαι, ὄφρα πεποίθῃς.
Τῶ γὰρ ἐξ ἐμέθεν γε μετ' ἀθανάτοισι μέγιστον
Τέκμωρ· οὐ γὰρ ἐμὸν παλινάγρετον, οὐδ' ἀπατηλόν,
Οὐδ' ἀπελευτητόν γ', ὅ τι κεν κεφαλῇ κατανεύσω.
Ἦ, καὶ κυανέῃσιν ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων.
Ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπερρώσαντο ἄνακτος,
Κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο· μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὄλυμπον.
Τὼ γ' ὡς βουλεύσαντε, διέτμαγεν· ἡ μὲν, ἔπειτα
Εἰς ἅλα δῦν βαθεῖαν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου·
Ζεὺς δ' εἰς δώματα ἕὸν πατρὸς εἰσῆλθε θύραζε
Ἑξείης, σὺν δ' ἄρ θεοὶ ἐξανέσταν ἕδεθλα
Πατρὸς ἐνὶ μεγάροισι, πρὸς ὃν τέκος· οὐδέ τις ἔτλη
Μεῖναι ἐναντίβιον, ἀλλ' ἀντίοι ἔσαν ἅπαντες.

ὣς ὃ

Supplicans allocuta est Iouem Saturnidem regem,
Iupiter pater, si quando te inter immortales iuui,
Vel verbo, vel opere, hoc mihi perfice desiderium,
Honora mihi filium, qui breuissimæ vitæ præ cæteris
Est. sed ipsum nunc rex virorum Agamemnon
Inhonorauit, habet. n. munus eius ereptũ q; ipse vi cepit.
Sed tu ipsum honora Olympie & prudens Iupiter.
Tamdiu autem Troianis adijce robur, donec Achiui
Filiũ meũ honorent, angeantq; ei honorem. (Iupiter:
Sic dixit. hanc. a. non allocutus est nubes congregans
Sed tacitus diu sedit. Thetis. a. sicut apprehẽderat genua,
Sic tenebat inhærens, & rogabat secundo iterum:
Verum quidem iam mihi promitte & annue,
Vel abnue (quoniam non tibi est timor) vt bene sciam,
Quantum ego inter omnes inhonoratissima dea sim.
Hanc. a. grauiter suspirãs allocutus est nubiũ cõgrega-
Exitialia sanè opera. q. me rixari impellis, (tor Iupiter,
Iunoni, quando me irritat contumelijs verbis.
Hæc aũt & vanè mecum semper inter immortales deos
Contendit: atq; me dicit in pugna Troianis auxiliari.
Sed tu quidem nunc rursus abi, ne te intelligat
Iuno, mihi autem hæc erunt curæ vt perficiam.
Sed agè, iam tibi capite annuam vt persuadearis.
Hoc enim à me cum immortalibus maximum
Signum. non enim meum irrenocabile, neq; dolosum,
Neq; sine fine quodcunq; capite annuam.
Dixit, & nigris supercilijs annuit Saturnides,
Ambrosiæ autem comæ defluxerunt regis
Ex capite immortali: ac magnum concussit Olympum.
Isti sic consultantes disiuncti sunt: hæc quidem postea
In mare dissilijt profundum à splendido Olympo:
Iupiter. a. in suam domũ: dij verò simul oẽs surrexerunt
Ex sedibus, sui patris in occursum: neq; aliquis sustinuit
Expectare venientem, sed obuij steterunt omnes.

Sic

Ὣς ὁ μὲν ἔνθα καθέζετ' ἐπὶ θρόνου· οὐδέ μιν Ἥρη
Ἠγνοίησεν, ἰδοῦσ' ὅτι οἱ συμφράσσατο βουλὰς
Ἀργυρόπεζα Θέτις, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος·
Αὐτίκα κερτομίοισι Δία Κρονίωνα προσηύδα,
Τίς δ' αὖ τοι δολομῆτα θεῶν συμφράσσατο βουλάς;
Αἰεί τοι φίλον ἐστὶν ἐμεῦ ἀπὸ νόσφιν ἐόντα,
Κρυπτάδια φρονέοντα δικαζέμεν. οὐδέ τι πώ μοι
Πρόφρων τέτληκας εἰπεῖν ἔπος ὅ, τι νοήσεις.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Ἥρη, μὴ δὴ πάντας ἐμοὺς ἐπιέλπεο μύθους
Εἰδήσειν. χαλεποί τι ἔσοντ' ἀλόχῳ περ ἐούσῃ·
Ἀλλ' ὃν μέν κ' ἐπιεικὲς ἀκουέμεν, οὔ τις ἔπειτα
590 Οὔτε θεῶν πρότερος τόν γ' εἴσεται, οὔτ' ἀνθρώπων·
Ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε θεῶν ἐθέλοιμι νοῆσαι,
Μή τι σὺ ταῦτα ἕκαστα διείρεο, μὴ δὲ μεταλλα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη,
Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπας;
Καὶ λίην σε πάρος γ' οὔτ' εἴρομαι, οὔτε μεταλλῶ,
Ἀλλὰ μάλ' εὔκηλος τὰ φράζεαι, ἅσσ' ἐθέλησθα·
Νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα, μή σε παρείπῃ
Ἀργυρόπεζα Θέτις, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος.
Ἠερίη γὰρ τοί γε παρέζετο, τὰ λάβε γούνων·
Τῇ σ' ὀΐω κατανεῦσαι ἐτήτυμον, ὡς Ἀχιλῆα
Τιμήσῃς, ὀλέσῃς δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος, προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Δαιμονίη, αἰεὶ μὲν ὀΐεαι, οὐδέ σε λήθω·
Πρῆξαι δ' ἔμπης οὔτι δυνήσεαι, ἀλλ' ἀπὸ θυμοῦ
Μαῖον ἐμοὶ ἔσεαι· τὸ δέ τοι τὰ ῥίγιον ἔσται.
Εἰ δ' οὕτω τοῦτ' ἐστὶν, ἐμοὶ μέλλει φίλον εἶναι.
Ἀλλ' ἀκέουσα κάθησο, ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ·
Μὴ νύ τοι οὐ χραίσμωσιν ὅσοι θεοὶ εἰσ' ἐν ὀλύμπῳ,
Ἄσσον ἰόνθ', ὅτε κέν τοι ἀάπτους χεῖρας ἐφείω.
Ὣς ἔφατ', ἔδδεισεν δὲ βοῶπις πότνια Ἥρη·
Καὶ ῥ' ἀκέουσα καθῆστο, ἐπιγνάμψασα φίλον κῆρ.

Ὤχθησαν

Sic hic quidem illic resedit in solio, neq; ipsum Iuno
Ignorauit, intuita quod contulerat cum eo consilia
Argenteos pedes habens Thetis filia marini senis:
Statim irritatiuis Iouem Saturnium alloquuta est:
Quis a rursus tecũ dolose deorũ consultauit consilia?
Semper tibi gratum est me sine seorsum quum es,
Occulta cogitãtem decernere, neq; aliquod adhuc mihi
Promtus toleraſti dicere verbum quodcunq; cogitas.
Huic respondit postea pater virorumq; deorumq;:
Iuno, ne omnia mea spera verba
Scire, difficilia tibi erunt, vxor quamuis mea sis:
Sed quod quidem decens fuerit audire, nullus postea
Neq; deorum prior hoc sciet neq; hominum:
Quod autem ego seorsum a dijs vellem intelligere,
Ne tu hac singula interroga, neq; perscrutare.
Huic respõdit postea bouinos oculos habẽs venerãda
Molestissime Saturnide, quale verbũ dixisti? (Iuno,
Et valde te antè neq; interrogo, neq; perscrutor.
Sed valde quietus hac consultas quæ vis:
Nunc autem valde timeo in mente, ne te seducat
Argenteos pedes habens Thetis filia marini senis.
Matutina enim tibi assedit, & apprehendit genua:
Cui te puto annuisse verè, vt Achillem
Honores perdas autem multos in nauibus Achiuorum.
Huic vicissim respõdens dixit nebularũ congregator
Misera semper quidẽ suspicaris, nec te lateo. (Iupiter:
Facere autem tamen nihil poteris: sed animo ingrata
Magis eris meo: hoc tibi & molestius erit.
Si autem sic hoc est, mihi quoq; gratum erit.
Sed tacita sede, meo & obedi verbo:
Ne te non iuuent quotquot dij sunt in Olympo
Propè venientem, quando tibi inuictas manus iniecero.
Sic dixit: timuit a bouinis oculis veneranda Iuno,
Et tacita sedit quum remisisset dilectum cor.

AEgrè

Ὣς ἄχετο δ' αἰὲν ἀδῦμα Διὸς θεοὶ ἠμιόνεσσιν.
Τοῖσιν δ' Ἥφαιστος κλυτοτέχνης ἦρχ' ἀγορεύειν,
Μητρὶ φίλῃ ὀπίπευε φέρων λευκωλένῳ Ἥρῃ,
Ἦ δὴ λοίγια ἔργα πάϊ ἔσεται, οὐδ' ἔτ' ἀνεκτά,
Εἰ δὴ ὀρῳ ἕνεκα θνητῶν ἐριδαίνετον ὧδε.
Ἐν δ' ὄμβριμον ὀρνύσετον ἐλαύνετον δὲ θάλειαν
Ἑσθλῆς ἕσεσθαι ἕδος· ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ.
Μητρὶ δ' ἐγὼ αὖ πρόφρονι θυμῷ αὐτῇ περ ἐοῦσῃ,
Γαμβρὸς φίλος ὀπίπευε φέρῃ Διΐ, ὄφρα μὴ αὖτε
Νεικείῃσι πατὴρ, σὺν δ' ἡμῖν δαῖτα ταράξῃ.
Εἴ περ γὰρ κ' ἐθέλῃσιν ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς
Ἐξ ἑδέων συφελίξαι· ὃ γὰρ πολὺ φέρτατός ἐστιν.
Ἀλλὰ σὺ πὴ γ' ἐπίεσσι καταπιθέσθαι μειλιχίοισι·
Αὐτίκ' ἔπειθ' ὔλαος ὀλύμπιος ἔσεται ἡμῖν.
Ὣς ἄρ' ἔφη· καὶ ἀναΐξας δέπας ἀμφικύπελλον
Μητρὶ φίλῃ ἐν χερσὶ τίθει· καὶ μιν προσέειπε,
Τέτλαθι μῆτερ ἐμὴ καὶ δύσαχνο, κηδομένη περ,
Μή σε, φίλον περ ἐοῦσαν, ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδωμαι
Θεινομένην· τότε δ' οὔ τι δυνήσομαι ἀχνύμενός περ
Χραισμεῖν. ὀργαλέος γὰρ ὀλύμπιος ἀντιφερέσθαι.
Ἤδη γάρ με θεὸν τὸ πρόσθεν ἀλεξέμεναι μεμαῶτα,
Γίγλ' ποδὸς ἁψάμενος ἔβαλ' οὐδοῦ θεσπεσίοιο.
Πᾶν δ' ἦμαρ φερόμην, ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι,
Κάππεσον ἐν Λήμνῳ· (ὀλίγος δ' ἔπ θυμὸς ἐνῆεν)
Ἔνθά με Σίντιες ἄνδρες ἀφ' ὑπὸ κομίσσαντο ποσσίν.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ θεὰ λευκώλενος Ἥρη.
Μειδήσασα δὲ παιδὸς ἐδέξατο χειρὶ κύπελλον.
Αὐτὰρ ὃ τοῖς ἄλλοισι θεοῖς ἐρδέξια πᾶσιν
Ὠινοχόει γλυκὺ νέκταρ ἀπὸ κρητῆρος ἀφύσσων·
Ἄσβεστος δ' ἄρ' ὀρώρει φίλος μακάρεσσι θεοῖσιν,
Ὡς ἴδον Ἥφαιστον διὰ δώματα ποιπνύοντα.
Ὣς τὸ πρὶν μὲν πρόσθεν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Δαίνυντ'· οὐδ' ἔπι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐίσης,
Οὐ μὲν φόρμιγγος περικαλλέος ἣν ἔχ' Ἀπόλλων,

Μουσάων θ',

AEgrè tulerunt autem in domo Iouis dij cælicolæ:
His autem Vulcanus inclitus artifex incepit cõcionari,
Matri dilecta amabilia ferẽs albas-vlnas habẽti Iunoni,
Certè pestifera opera hæc erunt neq; tolerabilia,
Si iam vos gratia mortalium contenditis sic:
Inter deos autem tumultum excitetis, neq; conuiuij
Boni erit voluptas: quoniam peiora vincunt.
Matrem aũt ego admoneo ipsam, quãuis intelligentem,
Vt patri dilecto amabilia afferat Ioui, vt ne iterum
Iurget pater, & nobis conuiuium conturbet.
Si enim vult Olympius fulgurum auctor
Ex sedibus euertere, hic enim multùm potens est.
Sed tu hunc verbis demulce mollibus:
Statim postea beneuolus cælestis erit nobis. (xa habet
Sic dixit, et surgens poculũ quod labia introrsus insle-
Matri dilectæ in manibus posuit: & ipsam allocutus est.
Tolera mater mea & sustine, mœsta quamuis sis:
Ne te dilectam quamuis existentem, oculis videam
Verberatam: tunc non potero, quamuis doleam,
„ Iuuare. difficilis. n. cælestis Iupiter vt ei repugnetur.
Iam enim me & alias adiuuare studentem
Iecit pede, extrahens à cælo (v. limine) diuino.
Totam autem diem ferebar: vnà aũt cum Sole occidente
Decidi in Lemnum, parum autem animi erat mihi:
Ibi me Sintij viri statim exceperunt cadentem.
Sic dixit: risit autem dea albas-vlnas habens Iuno.
Ridens autem filij suscepit è manu poculum.
Sed hic alijs dijs à dextra exorsus omnibus
Propinabat, dulce nectar ab cratere hauriens.
Inextinguibilis autem excitatus est risus beatis dijs,
Postquã viderunt Vulcanum per domũ ministrantem,
Sic tunc quidem totam diem vsq; ad Solem occidentem
Conuiuabãtur: neq; amplius animus indiguit conuiuio
Neq; lyra perpulcra quam tenebat Apollo, (aquali,

Μυσάων θ', αἳ ἄειδον ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατέδυ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο,
Οἱ μὲν, κακκείοντες ἔβαν οἶκόν δὲ ἕκαστος.
Ἦχε ἑκάστῳ, δῶμα περικλυτὸς ἀμφιγυήεις
Ἥφαιστος ποίησ' εἰδυίῃσι πραπίδεσσι·
Ζεὺς δὲ πρὸς ὃν λέχος ἦι' ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς,
Ἔνθα πάρος κοιμᾶθ', ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱ-
κάνοι·
Ἔνθα κάθευδ' ἀναβάς· παρὰ δὲ χρυσόθρονος Ἥρη.

ΤΕΛΟΣ.

Musisq, quæ canebãt inuicem-excipientes-se voce pul-
Sed postquam occidit splendida lux Solis, (cra.
Hi quidem dormiturientes iuerunt domum vnusquisq,
Vbi singulis domum inclitus vtroq, pede claudus
Vulcanus fecerat doctis artibus.
Iupiter aũt ad suum lectũ iuit cælestis fulgurum-auctor
Vbi antea dormiebat, quando ipsum dulcis somnus in-
naderet, (Iuno.
Illic dormiuit ascẽdens: iuxtaq, auream-sedem-habens

FINIS.

LIBER PRIMVS ILIADOS HOMERICÆ, LATINIS VERSIBVS REDditus à Ioachimo Camer.

IVrgia perniciosa cano tristemq; furorem
AEacidæ, longi Danais incendia luctus.
Per quæ cassa animis inferna sede receptis
Corpora diripuere canes, variæq; volucres,
Sparsa solo Iliaco fortissima corpora regum.
Sic æterna Iouis placuit sententia cordi.
Musa mihi caussas memora quo nomine primum,
Quóve Deo ductor Græcorum & diuus Achilles,
Correpti immani pugnarint prælia voce.
Omnis ab irato defluxit Apolline pestis,
Qui mala per totos edebat funera campos,
Replebatque vagis cæsorum stragis aceruis.
Vna sacerdotis contemti iniuria Chrysæ
Caussa fuit Clarij feralis numinis iræ,
Quem procul à classis sermone Atrida feroci
Increpitans, iunctisque minis statione fugarat.
Venerat hic celeres Danaum prece supplice naues,
Proque sua apportans redimenda munera nata,
Ornamenta Dei, vittas sacrasque coronas,
Aurea sceptra manu retinens, orabat Achiuos.
In primis geminos Atrei de sanguine fratres,
Quos erat imperium penes & ius nobile regni.
Atridæ atq; omnes, fortissima turba, Pelasgi,
Sic vos totius diuina potentia cæli
Victores Phrygia saluos deducat ab vrbe,
Atq; det in patriam cursum ventosque secundos,
Natam infelici genitori reddite Graij,
Reddite non vili natam mercede solutam.

Hic alij Argiuæ proceres atq; agmina plebis
Acclamare, senem reuereri, sumere dona,
Vnius Atridæ sed erat diuersa voluntas,
Ille malè acceptum vatem propellit, & vltro

Accu-

Accumulat dictis conuitia facta superbis.
Si te ego posse inuisse senex, conspexero, curua
Rostra frequentantem, seu nunc, iterumue reuersum,
Non mihi te eripiet sceptrum non infula Phœbi.
Hanc non reddituam, dum seruam tarda senectus
Excipiat procul à patrijs distantibus oris
Mœnibus Argolicis, ubi plenos sedula fusos
Euoluet digitis, & nostra cubilia sternet.
Ergo age te nostris catus è conspectibus aufer,
Ne stet nostra tua damno indignatio vita.
Hæc ubi dicta dedit paret trepidante sacerdos
Mente, premens tacito diuum sub pectore vulnus.
At simul hostiles resonante in littore turmas
Tutus ut euasit, sublata sidera voce
Complens, Latona genitum in sua vota vocauit.

Arcitenens, Chrysæ dominus, Cillæque beatæ,
Sminthie, qui Tenedum dextra moderaue potente,
Grata sacram templi venerandi victima nostris
Casa tuas manibus terram si planxit ad aras,
Exta, subiectis ut serunt pinguia flammis,
Caprarumque boumq; has exaudire querelas
Phœbe meas propera, ac in Achaica corpora missis
Humida nostra tuis dilue lumina telis.

Sic ait insistens precibus, quas Phœbus ab alto
Mentibus exosis Danaos suscepit Olympo.
Ergo abijt vasti summo de vertice cali,
Suspensusq; arcus humeros habilemque pharetram,
Quam concussa intra strepitum fecere sagittæ.
Ipse velut tenebræ ac obscura nubila noctis
Castra, locum ingrediens aduersus cœpit Achiua.
Inde in confertos detorsit spicula Grajos,
Consequitur stridens argentea aspicula clangor.
Principio iumenta cadunt & magna canum vis,
Tabida mox ipsos hominesque infudit arundo.
Et tam crebra rogis illata cadauera flamma
Pascebat, longè splendebant ignibus arua.
Castra nouem Phœbi fuerant infesta diebus
Insidijs: Decimo Iunonis cogit Achilles
Conuentum monitu, Grajum cui damna dolebant,
Cum perimi immeritos indigna morte videret.

Ergo Pelidæ iuueni subiecit, vt illis
Concilium Danaum vellet de rebus habere.
Illi vbi multiplici iam conuenere caterua,
Surgit ad hos plantis inuictis fultus Achilles,
Atq; ait: Atride nunc spes sublapsa refertur
Nostra retro tantum non capta pellimur vrbe.
Atq; vtinam pateat nobis via, sitque reuerti
Quantumuis vel inerte fuga de morte potestas.
En simul atterimur bello, morboq; perimus.
Quin igitur consultum aliquem iuuat ire Deorum,
Clarum relligione virum, quin carmina vatum
Discimus, aut tacita volitant quæ somnia nocte?
Namq; ea dispergit densis Saturnius vmbris,
Si qua nos certi tandem fiamus ab arte,
Quæ sit Apollinei non cognita caussa furoris,
An damnet votis, anne irrita sacra reposcat,
Aut factis tenerò ve agno, integrà ve capella,
Hoc si fortè malum placatus munere sedet.

Dixit & assedit. Cunctisq; silentibus insit
Calchas Thestorides vatum celeberrimus vnus,
Qui fuit in Danais, qui iam præsentia posset
Explicuisse, futura sua prædicere voce,
Et quæ præteriere modis dissoluere miris.
Huic quondam auguriumq; & præscia pectora rerum
Artes Phœbe tuas dederas. hunc nauibus omnes
Vnanimes statuere ducem Simoentis ad vrbem.
Qui tunc communis fatur cupido ore salutis.
AEacide superum regi dilecte Tonanti,
Suades vt longè iaculantis Numinis iras
Pandamus, tibi nos morem gessisse iuuabit.
Ergo tuis animis hæc accipe dicta, mihiq;
Iuratus verbisq; manuq; auertito pestem.
Namq; aliquis nostro exardescet carmine princeps,
Sat scio, qui cunctos iussis domat vnus Achiuos,
Estq; humili metuenda viro iracundia regis.
Qui si forte nigram premat intra viscera bilem,
Nec mox optatæ vindictæ copia detur,
Aspera tantisper læso fouet vlcera corde,
Supplicium donec quæsitum occasio monstret.
Quare agè dic quid me iubeas sperare salutis.

Hu

Huic confirmanti Pelides talia contra
Voce refert. Vates aude & responsa Deorum
Intrepidus, quacunq; tenes, expone Pelasgis.
Per tibi Latoida præsentia numina iuro,
Donec ego valido terram pede tristis obibo,
Nemo tibi Danaos vim cunctos afferet inter,
Non ipse Argolici cui cessit gloria regni.

Atq; ita sepositæ cepit formidine Calchas:
Non damnat votis, non irrita sacra reposcit
Phœbus, ab Atrida spretus mouet ista sacerdos,
Filia cui non est precio dimissa repenso.
Hæc fuit, hæc fiet multorum causa malorum.
Pestifero Diuus neq; spargere desinet arcu
Tela prius quàm nata patri reddatur inempta,
Chryseaq; boues centum mactentur ad aras.
Posse ita fœlicem videat promittere Phœbum.

Hæc vbi fatus erat, reliquis assedit Achiuis,
Cum ferus in medios oculis spiritibus ignem
Prosilit Atrides, vultuq; animoq; minaci,
Nec magis insano capitur violenta furore
Ac primum Vatem maledictis impetit ardens.

Quando vnquam scelerum Vates plenissime, verum
Exiit ore tuo? quis me dum ladere tentas
Abstinuisse soles, quæ non hostilia fatis?

At tua lingua bonum nunquam, non dextra peregit.
Et nunc falsa etiam Danais oracula iactas,
Quòd pro detenta Chryseide Graia puella
Agmina letifera configat arundine Phœbus.
Qua sibi me solido tantum deuinxit amore,
Vt iam Tyndaridos languescant coniugis ignes:
Nam quid ego referam raras in virgine dotes,
Ingenium, artifices q; manus formamq; genusq;,
Nulla Clytemnestram melior fortuna secuta est.
Quamuis hanc teneris mihi sors coniunxerit annis,
Quamuis prima tori intulerit vestigia nostro,
Omnia sed mitto, quando vti stat ate iubemur
Mittere, non nobis est cernere funera Graij
Vestra voluptati. Cur vos ego sinere nolim?
Hæc tamen hac cupido reddetur lege parenti.
Ne, dictis infandum, soli vos inter bonorum

Expertes, penes est quos rerum summa, feramur.
Quare agite & regi quæ detis dona parate.
Viribus hunc præstans contra est assatus Achilles,
Maxime rex Danaum quæ nunc te Atrida sinistra
Vexat anaritia species, quæ munera censes
Magnanimos reparata tibi dare posse Pelasgos?
An retinent plenas æraria publica cistas?
Nunquid in aquales diuisas omnia partes
Miles habet quæ de Phrygijs spolia vrbibus egit?
Nec fas est prædæ repetitas ducere sortes.
Quod dabit obsessa si Iupiter vrbe potiri,
Hanc concede Deo, referetur terq; quaterque
Gratia, nec meritorum obliuiscemur Achiui.
AEacida his dictis Atrides talia reddit.

Falleris ô diuum soboles pulcerrime Achilles,
Si me vestra putas fraudum commenta latere.
Scilicet oblectent te tua munera, nostræ
Sint inhonorata partes? Hanc reddere suades,
Reddetur, sed enim ne sis ignarus Achille
Quanquam Marte vales, si non animo vsq; reuoluent
Quæ mihi pro erepta venient Chryseide dona,
Magnanimi Argiui, seu tu, seu Maximus Aiax,
Seu Laertiades spoliati forte gemetis.
Quicquid erit post videremus, nunc istud agamus.
Spumigero nauem properemus mergere Ponto
Remigium aptantes, pecudesq; imponere sacras,
Formosamq; suo Chryseida mittere patri.
Atq; his dux aliquis rebus princepsq; legatur,
Aut Aiax aut Idomeneus aut diuus Vlysses,
Aut tu, præcipuo natus Pelida furore,
Ille sagittiferi sacris de more peractis,
Exitiale malum propulset Apollinis iram.

Tum sic torua tuens est ore locutus Achilles,
Heu mihi lucro inhians, profligatiq; pudoris,
Quis Danaum promtus animus tua iussa capessat?
Seu sit in hostiles legio ducenda cohortes,
Seu sit opus facta vel via, castrisve locatis.
Non ego Dardanios Teucrum Marte colonos
AEgeum innocuos, enauis, scilicet, aquor.
Nam neq; abegerunt mihi equorum armenta boumve,

Nec

Nec sola frugiferæ vastarunt pinguia Phthiæ,
Quando inter freta lata iacent, montesq; iugosi,
Sed tua, sed fratrisq; tui lacrymabile nobis
Gratia suasit iter, nostroq; asserta labore
Gloria vestra, canis, quos tu nunc putide spernis.
Et mihi ademturum te tradita dona minaris,
Pro quis multa tuli, quasi non tibi plurima semper
Obueniant, quoties Troianas vincimus vrbes.
Nam pars luctifici nostrarum maxima belli
Est manuum, parta pars est tua maxima prædæ.
Ipse fatigatus pugna, quæ munera dantur,
Consulo pauca boni, quare hoc nunc accipe dictum,
Quando ita contemtus tibi sum, cum classe reuerti
Est animus, Phthiæq; domus remeare paternas.
Sed nisi decipior, stabunt fastidia magno
Hæc Atrida tibi, cumq; a te priuer honore
Nominis & famæ, hæc ad te quoq; damna redibunt,
Nec tua nostri exors opulenta potentia crescet.

Dixerat, Atrides contra cui talia fatur:
I igitur, quoniam sedet hæc sententia corde,
Non te ego nostra orabo moras hic nectere caussa,
Sunt alij digno qui me venerentur honore,
Ante geretq; mei curam Saturnius omnes.
Nam quid dissimulem cunctos inuisior inter
Vno te mihi nemo duces, quoniam tibi semper
Rixæ gliscit amor, belliq; cupidine flagras,
Nullaq; vesanam satiant fera prælia mentem,
Quod si forte alijs inuicto robore præstas,
Sic Deus, AEacide non est tua gloria, fecit.
Nunc agè cum ratibusq; domum socijsq; profectus,
Myrmidonum tua regna tene, neq; te moror, aut te
Irato moueor, simul ista minantia dicta
Accipe, vti certus Chryseida poscit Apollo,
Hanc ego naue patri propria socijsq; remittam,
Hæc ita vi pulcram rapiet Briseida dextra
Exceptam sorti nuper tibi, ne inscius erres,
Quantum te nostri superet præstantia regni.
Neve alius fama nobis se comparet æqua.

Dixit. At AEacidæ mens acri fixa dolore
Perfurit, accenso secum dum corde volutat,

Num faciat mucrone viam, iuguletq; tyrannum,
An frenet potius furiati pectoris æstus.
Dum dubitat, dum mens nunc huc nunc voluitur illuc,
Iam simul ingentem vagina eduxerat ensem,
Cùm propè sollicita Iunone excita Minerua,
Namq; illam cura amborum studiumque tenebat,
Astitit, & iuuenem flauo complexa capillo,
Sese vni ostendens, acies latet agminis omnes.
Obstupuit tactu AEacides & lumina torquens
Versa retro, agnouit diuinæ Palladis ora,
Quique micant oculi radiantis fulminis instar.
Quam simul ac vidit celeri est ita voce locutus:
Nata patris summi, quid ad hoc te littus adegit?
Nunquid vt aspicias Agamemnonis ausa superbi?
At tibi prædico quod non vanum auguror esse,
Hunc aliquando sui perdet vecordia fastus.
Cerula Tritonis tum sic est virgo profata,
Repressura tuas, si auscultes, cælitus iras
Assum sollicita Iunone excita Minerua,
Namq; illa amborum cura studioq; mouetur,
Ergo agè quantumuis intendas iurgia verbis,
Hunc modo da rixis finem, ne stringere ferrum
Sustineas. Nam tempus erit cùm quæ facit iste
Triplicibus placare volet conuitia donis.
Nec procul illud abest sæuum cohibeto furorem,
Et tibi propitijs diuis pareto duabus.

Sic Dea, sic pedibus velox respondit Achilles.
Vestra Deæ semper mihi iussa capessere fas est,
Iam quoq; cùm rabidus furit imis mentibus ardor,
Sic res ipsa monet. Nam numina vestra colentes
Cælicolæ pariter vos exaudire soletis.

Sic fatus capulo niueo splendente metallo,
Complexus magnum vagina condidit ensem.
At Dea pacato terras relliquit Achille
Lucida templa Iouis repetens, sedesque Deorum.
Nec tenuit sæuam flammati pectoris iram
Pelides, dictisque malis Agamemnona contrà
Aggreditur, veteris reuocans exordia litis.
Heu mihi victe mero, vultuque proterue canino,
Et tremulo timidi corde ignauissime cerui.

Quando

Quando vnquam armatas acies producere campo
Ausus es, aut te principibus coniungere Graijs,
Hostile vt posses includere fraudibus agmen?
An quoniam intentant ibi certum plurima letum,
Tutius erepta est conuertere præmia nobis?
Si qui forte tibi quæ non placuere locutus,
Dira lues populi. At nisi inertibus imperitares,
Iam tua supremo staret petulantia fine.
Sed tibi prædico, & iusiurandum insuper addam,
Forte manus Danaum nos olim tota requiret,
Cum tu Priamidæ suppressos ense videbis,
Ense colorato miseranda sanguine turbæ,
Ipse dolens frustra cupies succurrere victis,
Tunc tua serò malæ laniabunt pectora curæ,
Quod fuerit per te, cunctis qui præstat Achiuis,
Laude sua & decoris merito spoliatus honore,
Tunc ego non vllis precibus preciòve mouebor.
Vt sceptrum hoc ramis iam pridem & frondibus orbum
Montana exectum radicitus arbore, nunquam
Virgultis imò rursus de stirpe virescet,
Postquam gnaua manus fabri de matre recidit,
Et secuit tunicas ferro, crinemq; decorum
Nunc proceres manibus portant insigne Pelasgi,
Qui leges & iura Iouis sub numine dicunt.
Hæc vbi dicta dedit, fuluo distincta metallo
Sigea infligens telluri sceptra resedit,
Eq; alia Atrides instaurat prælia parte.
Tum Pylius cuius mellitus ab ore fluebat
Sermo senex, superans Hybleum sermo liquorem,
Hos inter dulci medium se voce ferebat.
Secula præteriti qui bina peregerat æui,
Cuique per extinctæ Neleia mœnia turbæ
Antè duplex ortus & funera duxerat ætas,
Ipse Pylo effœtus iam tertia regna tenebat,
Tunc interfari atq; hæc promere corde fideli.
Heu mihi quos luctus, quos fundet Achaia fletus,
Quæque manent Priamum, quæq; huius gaudia natos,
Quæ ducet Troiana cohors læta ocia mente?
Cùm patefacta duùm fuerit discordia regum,
Quorum consilijs belloq; est inclita virtus,
Et quorum cunctos vincit laus vtraq; Graios.

Ergo mihi ambo seni natu parete minores,
Et mea iam vobis longè præstantibus olim
Consuetudo virûs fuit acceptissima priscis.
Nam nec ego tales vidi, nec postmodo cernam,
Quales Pirithoum, regnatoremq; Dryanta,
Caneaque Exadionque acimmanem Polyphemum,
Et similem superis AEgiden Theseà divum.
Atq; hi terrigenis valido cum robore cunctis
Gentibus antevent, sanissima prælia dextra
Pugnauere sua, & genus extinxere Gigantum
Montibus assuetum victus tolerare ferarum.
Isti me socio sunt usi & abusq; remota
Accitere Pylo, cumque his communia iunxi
Agmina proque mea iussi fera bella virili.
Nec quisquam, hoc quotquot mortales tempore viuunt,
Audeat armatos hos contra stringere ferrum.
His ego consilio dubijs in rebus adesse,
Ac ipsi nostros monitus audire solebant.
Vos igitur simulem mihi concedatis honorem,
Auscultate seni, quondam auscultasse iuuabit,
Tuque nec AEacidem donato munere prima,
Sed sine quam Graij dederunt retinere puellam.
Tu quoq; ne regem verbis Pelida lacesse,
Vsq; probri impos animi, maledicta rependens,
Namq; haud sceptrigeri est vulgaris gloria regis,
Cui decus ipse hominum pater addidit atq; Deorum.
Quòd si matre Dea es præcellens viribus ortus,
Hic te legitimi tamen anteit pondere regni.
Tuq; Atrida prior turgentia pectora sedа,
Aft ego Peliden precibus placauero blandis,
Namq; hic oppositò pro muro est vnus Achiuis.
Dixerat. Atrides retulit, cui talia princeps:
Sic res est vt rere senex. Sed quis ferat istum,
Cuius quo se non præfracta superbia tollit.
Omnia vult verſare suo qui subdita nutu,
Omnesq; imperio premere, & iussis moderari,
Quod, vel ego fallor, vel non succedere cernet.
An quoniam egregium bello nulliq; secundum
Numina fecerunt magni immortalia cœli,
Quos vult vnq; malis dictis impune lacessit?
Sic ait Atrides, sic dicere plura volentem

AEacides

Æacides orsus medio sermone repressit.
At mea culpetur merito dementia, & excors
Iure vocer, tua si mandata ego nulla recusem
Esse aliis dominum licet haud mihi. Namq; ego posthac
Non sequar imperium q; tuum fascesq; superbos.
Præterea hæc animo non lenta dicta reconde,
Haud mea pro tenera nudabit virgine dextra,
Nec te contra aciem, neq; contra quemlibet, ensis.
Quando mihi rapitis quam donauistis Achiui,
Sed rerum hic intra classem quod vnq; mearum
Inuito abstuleris nunquam mihi. Verum agè vires
Experiare tuas, vt Graiate ste Phalange.
Extemplo hasta tuo destillet nostra cruore.
Hactenus infesto verbis exercita, vtroq;
Seditio ratus animis surgente quieuit,
Adq; suas Danaum dilapsa est concio naues.
Ipse Menœtiade & socij Peleius heres
Ad classem inq; suas sedes comitatus, abiuit.
Atrides celerem Neren deduxit in vndas,
Bis denos instructam delecto remige nauem.
Inq; sacras ponit pecudes captamq; puellam.
Centum propulcra pecudes Chryseide Phœbo.
Omnibus his demum princeps accedit Vlysses.
Et iam vela ferat innabat vada salsa Carina,
Cùm iubet Atrides populum de more piari.
Iiq; piabantur, vastoque piacula ponto
Fundebant, Clarij placantes numina sacris,
Mactabantq; capras & curuo in littore tauros,
Fumens ætherea nidor se volvit in auras.
Talia dum castra operatur Dorica pubes,
Cœpta Agamemnonimas non oblimiscitur ira,
Talthybiumque ad se iubet Eurybatenque vocari
Præcones famulosque suos. Tum talia fatur:
Pelide ad puppes celeri pede tendite gressus,
Adductam hinc vestris Bryseida sistite palmis.
Quod si non sinet ipse, tamen deducere certum est
Stipatum Danaum, nec solam forte, caterua.
Hæc vbi dura dedit verbis mandata superbis,
Illi per steriles tristes gradiuntur arenas,
Myrmidonumq; pedes pergunt aduertere rostris.
Atq; hos aspiciens, vt propter forte sedebat,

Classemque ac socios, non est lætatus Achilles,
Tum trepidi procul ad conspectum heroa resistunt,
Et nullos dant ore sonos, mussantq; timore,
Hoc animo AEacides cernens, sic incipit vltro:
Saluete, interpres, præcones, turba Deorum
Atq; hominum, propius consistite, non mihi vestrum
Caussa mali est studium, sed quo mittente venitis
Atrides, teneram Briseida ducere. Sed tu
Dis sate Patrocle his accitam trade puellam.
Quos nunc istius testes simul inuoco facti,
Erga immortalesq; Deos, hominesq; caducos,
Erga ipsumq; ferum regem, si quando futurum est
Auxilium, vt poscant rerum discrimina nostrum
Cùm miseri Phrygio sternentur Marte Pelasgi.
Huius enim rabiosa agitat præcordia pestis,
Nec sinit vt sensus ad publica commoda flectat,
Omnia prospiciens ventura, anteacta recordans,
Qua ratione suos saluos ex hoste reducat.
Sic fato obsequitur caro Patroclus amico,
Educitq; foras mœsto Briseida vultu,
Illa sequens gressus lentos inuita mouebat.
At lacrymans socijs vbi se subduxit Achilles,
Aspiciens nigri canentes æquoris vndas,
Multa precans supplex tendebat brachia matri.
O genitrix, per te quoniam mihi contigit æui
Summa breuis, saltem mihi conseruaret honorem
Iupiter altitonans, clari regnator Olympi,
Nunc neq; tantillum decoris laudisq; reliquit
Quodq; erat Atrides Danaum mihi ductor ademit.
Præmia nostrorum rapiens abducta laborum.
Hæc inter lacrymas audiuit verba profusas,
Fortè senem propter discumbens Nerea, mater,
AEquoreas intra sinuosi gurgitis ædes.
Nec mora, ceu nebulæ, canis erupit ab vndis,
Ipsius ante pedes plorantis Diua residens,
Atq; manum prehendens præfato nomine cœpit:
Quid fles, quæ vetuum pectus mala, nate, fatigant?
Dic agè, neu celare velis, vt vterq; sciamus.
Sic matri AEacides dicenti pauca marinæ,
Larga trahens imo retulit suspiria corde,
Nil horum te diua latet, quid nota renarrem?

Etioneas

Etioneas Thebam expugnauimus arces,
Et multam euersa prædam deueximus vrbe,
Hanc diuiserunt inter se sorte Pelasgi,
Exemtamque dedere prius Chryseida regi.
At Chryses captæ, patens Phœbique sacerdos,
Venerat Argolicas celeres prece supplice naues.
Proq; sua portans redimenda munera nata
Ornamenta Dei, vittas, sacraque coronas,
Aurea sceptra manu retinens orabat Achiuos,
In primis geminos Atrei de sanguine fratres,
Quos penes imperium & ius esset nobile regni.
Hic alij Argiua proceres atq; agmina plebis
Acclamare senem, reuerens, sumere dona.
Vnius Atride sed erat diuersa voluntas,
Ille malè acceptum miserum propellit, & vltro
Accumulat dictis conuitia facta superbis.
Hic abit, at læso retinentem corde dolorem,
Fundentemque preces non auersatus Apollo,
Namq; hunc immenso complectebatur amore,
Noxia in immeritos conicit tela Pelasgos,
Per totas acies & castra vagantia tela,
Altera & alterius subigebant funera funus.
Iamq; aderat Phœbi promens oracula Cates,
Mox ego tum primus diuum placare iubebam.
Quo dicto Atrides subitas exarsit in iras,
Euentuque mihi nimium non vana minatur.
Namq; hanc veloces referunt iam naue Pelasgi,
Chryseoque simul deportant munera Phœbo.
Sed mihi præcones dudum Briseida, vezis
Iussu abduxerunt, mea præmia, verum agè si quid
Diua potes earum mater ne desere natum.
Et pete cælestes sedes sublimis Olympi,
Saturnoque precare fatum, memoraque benignam
Si quam operam huic vero quondam factiue dedisti.
Nam meminit te sæpe domi iactare paterna.
Te quondam exitium diuis ex omnibus vnam
Auertisse Iouis indignum, cum cetera turba
Cælicolum huic nexu & vincula dura pararent.
Iuno, Neptunusq; & terra numina Phœbi,
Siue ea Pallas erat. Verum te diua cælestum
Prohibuisse nefas, & centimanum Briarea,

Quem superi, mortale vocat genus AEgeona,
Accitum auxilio socium iunxisse Tonanti,
Qui simul ac valida superans virtute parentem,
Ad Saturnigenæ partes se contulit, illis
Impia repressu ceciderunt vincla timore.
Hæc genua amplectens memora si flectere possis
Forte Iouem, Teucris vt opem ferat, inque Pelasgos
Sæuiat, & naues intra maris æquora circum
Comprimat occisos, vt in omnes pœna redundet,
Regis & illius ferat hos iniuria fructus.
Ipse etiam Atrides magnus sua rex Agamemno
Damna recognoscat, quòd laude orbauerit omnes
Qui viuit Graios virtute & robore belli.
Hunc contrà lacrymis Thetis est affata cohortis.
Heu mihi nate malo miserabilis edite partu,
Cur ego sustinui tali te educere fato?
Cui cum Parcà legat propè deficientia fila,
Gaudia debueras tranquilla carpere mente,
Nunc infelicis spacium breue contigit æui,
Vsq; adeò infausta genitum te aue nate paterni
Aspexere lares. Nunc has ego porto querelas
Cælicolum domino, sub Olympi tecta niuosi.
Interea alta trahens per Phthias ocia naues,
Vt semel irato cœpisti pectore, dura.
Namq; heri ad Oceani freta circumdantia terras
Transijt, & diuos assum sit cælitus omnes
Iupiter, AEthiopum conuiuia læta frequentans.
Quem cùm luce sua bis sexta reduxerit Eo
Limina quæ solido summi Iouis ære coruscant
Accedam, atq; ipsum genibus complexa precabor,
Nec spreta indecorem videor latura repulsam.
Hæc effata graui cruciata dolore reliquit
Acacidæ raptam plangentia corda puellam.
Iamque rates Ithacum & quæ debita sacra vehebat,
Chryseos fausto prehensabat flamine portus.
Subductæ tum vela legunt detracta carinæ,
Inque suas sedes submissum fune reclinant.
Non segnes malum iuuenes, remisque sub altos
Nauem adigunt portus, sonat anchora iacta profundo.
Annexamque ligant retinacula linea puppim.
Tum simul in siccas ipsi egrediuntur arenas,

Et Lato-

Et Latonigenæ ducunt sua munera Phœbo.
Ipsa etiam molli Chryseis littora planta
Calcat: at hanc aras assistens propter Vlysses,
Dextram addit dextræ patriæ. Dehinc talia fatur.
Huc tibi me Danaum misit rex reddere natam,
Et pecudes Phœbo centum mactare sacratas,
Vt mala quæ sæua mouit lugubria pestis
Arginis, misso placatus munere pellat.
Sic ait, inq; manus patri dedit. ille recepta
Nata lætus erat. Sed diuo Graia inuentus
Constituunt aras sacra centenaria circum,
Et dextras liquidis tingunt in fluminis vnda,
Conficiuntq; molas, diuum libamina, salsas.
Tum Chryses geminas tollens ad sidera palmas
Sic ait: O me, qui Chrysam Cyllanq; gubernas,
Quiq; regis Tenedum, rursum audi Phœbe precantem.
Vt prius in meа vota tuas deflexeris aures,
Vltus dessectum Danaum per funera vatem,
Sic mihi des cupida quod te nunc mente reposco,
Letiferam properes Danais auertere pestem.
Talibus orantem vatem exaudiuit Apollo,
At prece perfecta, salsa cum fruge litassent,
Corripiunt cæsas pecudes & tergore nudant,
Secta tegit nidor femorum e compagibus ossa,
Et gemina implicitas celant abdomina partes,
Tum simul adiiciunt cruda vndiq; frustula carnis,
Admouet ipse foco senior, Bacchiq; liquorem
Inuergit, quinis verubus stat in ordine pubes.
Et iam tosta ignis femorum consumserat ossa,
Et libata deis depauerat exta iuuentus,
Quod superest, in frusta secant verubusq; refigunt.
Deinde referunt asso studiosè ex ignibus artus,
Sic tum Graia deo, mensisq; operata iuuentus
Vescitur æquali cunctis dape lege tributa.
Cumq; exemta fames epulis potusitus esset,
Crateras pueri statuunt, & vina coronant,
Circum perq; ferunt omnes, & pocula libant.
Graia diem totum placabat carmine pubes
Latoum & pulcrum celebrans Paana canebat.
Ille suis hilares prabebat laudibus aures,
Iamq; nigra occiduo surgebant sole tenebræ,

Cùm nauis iuxta somnum cœpere rudentes.
Iamq; rubescebat roseis aurora quadrigis,
Cùm reditum cursumq; parant reuehique per altum,
Aspirat flatus Phœbus ventosq; secundos.
Erigitur malus, panduntur candida vela.
Illa inflat, tument Zephyris. AEgea carinam
Inachiam ferit, & fluctu circumsonat vnda,
Currit iter, veloxque secat maris aquora nauis,
Quam simul vt castris tandem est appulsa Pelasgis,
In terram atq; altas iuuenum manus vrget arenas,
Et trabe suppositâ porrectum in littore firmant,
Deinde redeunt per quisq; suas naualia sedes.
At proles odium flagrantibus inclita Pelei
Seruat alens animis, atque otia tractat acerba,
Nec magis in Danaum solennes pergere cœtus
Sustinet & duri vitat discrimina Martis,
Et sua tristificis absumens pectora curis,
Bellorum pugnaq; minas fremitusq; requirit.
Iamq; exorta diem bis sextum aurora vehebat,
Et Saturnigena duce turba beata Deorum
In cælum remeat. Sed nati cærula mater
Haud oblita preces, emersit ab æquoris vndis,
Circumfusa petens cælestes aere tractus,
Cùm dubiam faciunt incerta crepuscula lucem.
Forte sub æthereis solus considerat oris
Iupiter in summo splendentis vertice mundi.
At Thetis ante ipsum genua amplexata sinistra
Procubuit, mulcens dextra immortalia colla.
Tunc Saturnigenam sic ora precantia soluit.
O pater, aut verbis aut si tua numina rebus
Vna Deos inter defensum sedula tuui,
Annue supplicibus Thetidos Saturnie votis,
Atq; meo, fatis cui vita brevissima cessit,
Redde suas laudes & nomen honoris Achilli,
Cui rapuit Graium spreto sua munera ductor,
Quod ne impune ferat rex effice maxime Diuum,
Tamq; diu Phrygijs legionibus adyce vires,
Vt merita absumat casus vindicta Pelasgos,
Donec ademta meo crescat veneratio nato.
Dixerat: At nubes qui cogit ad ætheris orbes
Iupiter, haud illas reddit tacito ore loquelas,

Immo-

Immotumq́ diu silet, illa insistit & orat,
Et genua amplectens mentum tenet, atq́ ita fatur:
Quid metuis planè auxilium promittere roganti,
Abnue siue palam, ne sit contemtior inter
Deos, & nostri sint hæc exempla pudoris.
Tum pater ex imo gemitum dans pectore fatur:
O mihi pestiferum caussas tua vota malorum,
Hinc inimicitia atq́ odium Iunonis amarum
Existet, cum me maledictis aggredietur.
Nanq́ Deos inter semper me incessere gaudet
Litigiosa probris, dum res me ait vsque iuuare
Teucrorum, & Phrygijs successus addere pugnis.
Nunc agè clam nostra fac coniuge cuncta recedas,
Quæq́ petis secura mea committito curæ,
Namq́ effecta dabo, simul vt dubitatio cesset,
Firmabo æterno promissa fidelia nutu,
Quo sit cælicolis signo mea certa voluntas
Præcipuo, neque enim fas est hoc fallere quenquam,
Nec reuocare potest vllus ne auertere casus.
Sic ait, atque supercilijs pater annuit atris,
Ambrosiæque altè diuino à vertice regis
Defluxere comæ, magnumq́ tremiscit Olympus.
Atq́ ita consilium dissoluitur. illa profundos
Insilit in fluctus lucentis ab æthere axe.
Iupiter in sua tecta redit sub limina cæli.
Quo veniente Dei vacuata sedilia linquunt,
Assurgunt q́; suo patri, neq́ sustinet vllus
In solio accumbens illo ingrediente manere.
Tum diuina toro structo sibi membra locauit.
Nec latuit Thetidos Iunonem inceptio visa,
Cumque suo sensit consultauisse marito.
Mox ita iurganti voce est aggressa tonantem,
Quis nam nunc iterum fraudum plenissime, tecum
Secretos habuit conuentus. Me sine semper
Sic arcanatibi sunt consiliabula cordi.
Nec me participem rerum sinuesse tuarum.
Tunc hominum sic respondit pater atque deorum:
Sit e posse putas omnes cognoscere sensus
Iuno meos, erras. Nam & si me fata maritum
Esse tibi voluere, tamen quædam grauiora
Sunt, quam vt ferre queas. Verum quòd fas sinit vsq́

Conscia eris rerum præ cunctis prima mearum,
Nec prius hæc cuiquam Diuumq; hominumq; patebunt.
Sed quæ immortales alios celauero cunctos,
Tu quoq; ne studeas rogitando exquirere curæ.
Hunc grandæua aspiciens Iuno sic lumine fatur.
Quod verbum exijt ore tuo sauissime coniunx?
Quando ante hæc aliquid rogitando exquirere cœpi?
An turbata vnquam per me tua cœpta fuerunt?
Sed mea corda metus nunc non leuis intrat, & angit
Candida cærulei ne mentes filia Nerei
Auferat ereptas tibi, nam tecta aere mane
Supplice te gestu genibus complexa tenebat,
Auxilium cui te puto promisisse petenti,
Æacidem vt lasum cade Dicisceat Pelasgum.
Tum genitor cultu quo nubila congregat, inquit:
Quicquid ego instituo semper scelerata putando
Elicis, & rerum te non latet ulla mearum.
Nec tamen hæc aliud tibi ab improbitate paratur,
Quam nostra ira tibi magnorum causa malorum.
Quod si sic vt vis habet res sic mihi cordi est.
Proinde tace, residensq; tuum veneraré maritum,
Ne tibi si excitus violentam iniecero dextram,
Omnes afflicta nequeant succurrere Diui,
Quot quot clara colunt conuexi mœnia cæli.
Dixerat, illa graui siluit perculsa timore,
Inq; reclinata pressit sua pectora mente.
Exoritur Diuum Ionis alta per atria murmur.
Mulciber hæc inter fabricandi clarus in arte,
Consolans placida tristem sermone parentem.
Sic ait: O facinus malum & intolerabile, si vel
Humana in tantas agitabit gratia rixas,
Inq; dijs moto faciet sanare tumultu:
Gaudia nulla dapum, mensarum nulla voluptas.
Quandoquidem exultat pari rerum pessima victrix.
Nunc ego te genitrix, quanquam sapis ipsa, monebo,
Læsa Ioui dictis vt places corda benigna,
Ne lata ille noua commixta lite profanet.
Namq; potis dominus qui terris fulmina spargit,
Si velit ex imis conuellat sedibus orbem,
Vsq; adeo cunctis immensis viribus anteit.
At tu lenifica mulce fera pectora verbis,

Atq;

Atq; ita propitium nobis dea redde tonantem.
Dixit, & exurgens bipatentia pocula matri
Obtulit, inq; manus tradens hæc insuper addit,
Fer mea, quanquam agrè est, hunc mater firma dolorem,
Ne tua cara rapi ploranti lumine cernens
Corpora, non possim turpes defendere plagas,
Tanta habet irato se offerre pericla tonanti.
Nam meminit tibi cum quondam auxiliarier ausum,
Me pede proiecit tractum alto à limine cæli.
Illa dies miserum vidit me tota cadentem,
Cumque sua occiduis sol ora recondere umbris,
Lemniaca collapsus humo, vix agra trahebam,
Quaque super tenuissima erant spiracula vitæ.
Tum me sublatum fouerunt Sinties, omni
Semianima à casu reparantes corpora cura.
Sic fato arridens, & candida brachia luno
Extendens, manibus suscepit pocula nati.
Ille alijs dextro circumfert ordine diuis
Fundens de pleno nectar cratere suaue.
Soluitur in longos Vulcani aterna cachinnos,
Turba ministerio diuorum. Talibus illum
Transegere modis, dum mergitur aquore, sol em.
Concordi dapibus vescentes ore paratis.
Tum lyra Phœbeo sonat aurea pollice tacta,
Alternaq; canunt Musa bona carmina voce.
Iam Phaethonteos caligo extinxerat ignes,
Cum sua quisq; subit conclauia nocte deorum,
Structa fabri gnauis manibus conclauia claudi.
At sua quo solitus fuerat dare fessa quieti
Membra prius, lectum conscendit Iupiter altum,
Capturus somnos, & iuxta regia luno.

FINIS.

INDEX RERVM ET VERBORVM IN HISCE COMmentarijs explicatorum.

A

Academici nobilissima philosophorum natio 7
Achæi vnde dicti 32
Achilles 12, 40, 42, 48, 53. vnde dictus 31. eius genus ibid. ortatio 62
Ad laqueum redactus 3
Adramyttion 63
Adulterium Martis 41
Ad vitandam pestilentiã quæ conueniant 39
Æschyles 10
Agamemnon vnde dictus 44
ἀγάννιφον 65
ἄϛα θεά 31
ἀδίριζον 58
Ἀέλιον quasi ἀενάον 54
αἴθοπα οἶνον 63
αἰγὶς quid? 54
Αἰγαίους etymon 64
Αἴσων 51
Αἰχμή 49
ἄκτιας 49. ἄκτιος ibid.
ἄφρικτος 51
ἅμα πτέσθαι καὶ ὀπίσσω videre 63
ἀμφικύπελλον 73
Anaxagoras 8. eius celebre ad amicum dictum ibid.
Animæ diuisio triplex Homerica est 9
Antiquorum de scriptis Homericis iudicium 2
Ἄνδρες non sexum sed præstantiam sexus significat 34
ἀνθερίκων 71
Ἀνηρκυρίδιος 45
Ἀνθρήμων 36
ἀντίφασις 62
ἀπιλήσω 52
Ἀπεπάδειν 35
Apollo 69
Apollo ἰὸς ἐργὸς cur dictus 48
Apollo quomodo cædiũ & cladium auctor 34. cur sagittator 40
Apollonius 58, 65, 69
Ἄπινα quid 35
Ἀπορρέγμαλα 10
Argos 37
Aristophanes 43. 47
Aristoteles 7, 8. eius laus ibid.
Ἀρά 35
ἀργαλίες ἀνδρὶ φέρουσι 73
Ἄριστον μέτρον 10
ἄσπιστος γίγνος 74
Attalus rex 28
Atreus 34. vnde dictus 45
Αὐξήσας 44
αὖτως 71
αὖ particula 67
Bellorum causſæ 49
καθάρσιος, καθάρματα, καθαρμοί 61
Cæli etymon 70
κωρὸν φυλάσσειν 10
Calchas vnde dictus 43. eius genus 44
Capra Amalthea 54
κάρηνα 40
κατὰ μοῖραν 60
καλλιγενὲς ἀπὸ τῆ ἄϊσθαι 54
κίαρ 55
Cecrops rex Atticæ 35
κέρος 54
Centauris 58
κερτομίοις ἐπέεσσιν 72
Chrysippus 9. porticum fulcire dictus est ibi.
κλείειν 47
κνίσση 61, 68
Commoti animi nigri ab Homero appellantur 45
κόρος 44
κοσμῆν, κόσμος 36
Crates philosophus Stoicus 26
κρατῆρες 74
Crito 8
Cur à maioribus institutum, vt adolescentes Homeri carmina lectitarent 21
κῦδος 60
κωκῦσαι 55
ἀκίζω 46
δαῖτα Homero quid 32
δίρας 70
δαιτρός 32
δέπας 73

Deuca-

Deucalion 35
Dij Saturnini 54
Dioscurides auditor Isocratis 55
Diuinationum tria genera 42
δημοβόρος 56
δίηγησις 34
διαστὴν 33
διὸ βελὴ quid 32
δωδώνη 43
inter Ebrietatem & insaniam nullum discrimen 55
ἐκλείπειν 56
ἐκπάγλως 59
ἐμπεσὼν ὁ μὴ κτεινάτιον 20
ἑλικῶπις κόρη 44
ἑλίκωπες 64
Ἑλλάδιος 32
ἐξεργὰν 56
ἐξηγήσας, ἐπεξηγήσας 44
ἑξεῦ 33
Eobanus Hessus 3
ἔπεα πτερόεντα 54
ἐπεσφαλὲς πετοῦ 69
ἐπιξήνησις 42
Epigrammata de patria Homeri 14
ἑπιθεῖν 10
ἑρμαῖα 70
ἔρχεσθον ἀγείμεθ 62
ἑρύμαλα 55
Euripides 32,33,37,42, 61. eius de fato sententia 10
ἠώς 66
Eurytion 59
εὐφημᾶν 36
Exta σπλάχνα 68
ἴσος 53
Fabius 29. eius de Homero iudicium 6
Fatalis necessitatis nulla est fuga 11
Fatalia vasa in cælo duo posita 12
Gellius 67
Genus orationis δι' ἀμφοτέρων 17
Gestus supplicantium 71
γοῦμαι 44
Græci dextra omnia faciebant 74
γένια 71
de Hecatomba mactari dijs nefas 43
Herculana genesis 41
Herodoto in nominum & temporis assignatione plurimum fidei tribuendum 15
Heroes ἀπὸ τῶν ἥρωος 45
Heroici partus 41
Heroici versus cur ita dicti 19
Hippias Eleus 26. Iliada docuit præstare Odyssæa ibid.
Hirsuti animosi 52.
Homerus ἄριστος καὶ πανάρ. ταῖος τῶν ποιητῶν 22
Horatius 17,35. eius de Homero testimonium 9
γὰρ 56
ἦ μὴν particula iurandi 44
Ἥρη λευκώλενος 42. (74
Ἥφαιστος vnde dictus 54,
Interpretes Homeri. 215
Iocus in Grãmaticos 33
Isocratos 21
ἰσὸς quid? 66
Iupiter ὑετικέραυνος 64
Λαοὶ vnde dicti 35
Lapithæ 58
Latini neutris aduerbialiter vti 33
Licha 62
Λοιμικὴ καλαστάσις 39
λύμαλα 61
Macrobius 39,40
μάντις in significatione οἰωνιστοῦ an liceat accipere 43
Martialis iocus in ambitiosum 68
Matuta 70
μέλαιναι φρένες Homero quid 4
Menelaus 9,34
μετὰ 40
μίτραι vnde dictæ 72
μιτρηφόρη 44
μίτρα 27
μιτρωνυμία 57
μυδὲν ἄγαν 10
μῦτις 54
Minerua 53,54
μισθαρνεῖν 50
μίσυλλον 62
Morborum iudicia fiunt septimo, nono, & decimoseptimo die 41
Mos apud Latinos parandi facta 67,68
μῦθος 44
Musæ cantatrices deæ 31
Mycenæ regia Agamemnonis 37

ναὶ μά 56
Narratio quid 17
Nestor 57. Peloponnesus 59
Νηρηΐδες 30
Νιρεύς 53
Νῦσος 54
ὅ γε pro αὐτός 53
ὅ pro ἐκεῖνος Atticè 34
ὀδυσσεία 19
οἰνοβαρέω 55
οἰωνίζειν 42
ὁμηρισταί 23
ὅμοι pro ὅτι μοι 46
Oratio prosa 17
ὄρνεις 42
Orestes 34
ὄστις 56
Ossa cum adipe à veteribus exuri solitum 43
οὕνεκα ῥεπειδὴ Ionicè 35
ᾠδή 19
παιάν 69
Pallas ἀπὸ τοῦ πάλλεσθαι 54
Panathenæorum festiuitas 23
παλιμπλαγχθέντας 42
παραβολὴ nulla in primo libro Hom. 30
Parmenides 8
παρειπεῖν 72
Pelops 34
Peripatetici 9. mediocritatē extulerūt ibi.
Philetas 16
Philosophia 4
Φοῖβος Apollo cur 38
Philostratus 22
Phthia Thessalica vrbs maritima 49
Pigres frater Artemisiæ reginæ Cariæ 27
πηλεύς 30
Piritho⁹ filius Ixionis 58
Pisistratus primùm Homeri libros confusos disposuisse dicitur 22
πλαγκταί 42
Platonicorum de anima historia Homer. est 8
Plisthenes frater Atrei 33
Poli 40
πολύφλοισβον 37
Polydanias 11
πριάμου πόλις 36
Principes & reges cur ποιμένες λαῶν appellantur 59
Proclus 74
πρύμνα 69
ἡ ἀψῳδία 23
Risus deorum prou. 74
ῥυθμοί 17
σαώτερος 37
Socrates auctor & parēs sapiētiæ cur dicatur 6
σκῆπτρον vnde dictum 36
στέμματα 35
στεῖρα 70
στεφάνη 69
Supplicum gestus 65
Suræ 16
συνθῆκαι 44
Tantalus 34
τέκμωρ 71. τεκμήριον ibi.
Terræ filij tres 6[illegible]
Thales [illegible]
Theocritus 3, 74
θεοπρόπεον 4[illegible]
Thessalorum seruitia πενέσται 61
θύτης 43
Thyestes 34
θυμός 53
τιμή 50
τοι pro σοῦ 48
τρὶς τόσσα 55
τριτοπάτερες dij 64
Variæ opiniones de morte Homeri 16
Vini effecta 11, 59
Vlysses 8, 22, 36, 66, 69
Vtrum veteribus mensæ de cœna ablatæ fuerint 69
ξεῖνος 54
ξυνήια 46
Zeno Cittiensis 9. libros quæstionū Homericarum cōposuit ibid.
Xenophon 69, 70
Zenodotus 24. primùm Homericos lib. collegit & correxit ibid. auctor bibliothecæ Alexandrinæ ibid.
ζεύς 60
Zoilus Amphipolites ὁμηρομάστιξ 28
ὑββάλλειν pro ὑποβάλλειν Doricè 60
ὑπεροπλία 54
ὑπόδρα quid Homero 48

FINIS.

COMMENTARII IN LIBRVM SECVNDVM HOMERICÆ ILIADOS,

Auctore

IOACHIMO CAMERARIO
Pabepergenſi.

ITEM CONVERSIO GRÆCORUM verſuum in Latinos, eodem auctore.

Acceſſere recèns Græca verba cum interpretatione Latinæ è regione poſita.

Cum INDICE copioſo.

FRANCOFVRTI
Apud Ioannem Wechelum.
M D LXXXIV.

OPTIMO ET DOCTISSIMO VIRO PETRO COLLATINO AD OENIPONtem, Musarum antistiti, amico, S.

CVM visum esset emittere secundum librum Homericæ Iliados, hoc tempore à nobis ferijarum diebus, & cõuersum Latinè, & explicatum in schola nostra, hortata me fuit, Petre, voluntas summa erga me & studium maximum tuum, ad te peculiariter, vt hũc laborem operæ nostræ mittere vellemus. Nam non modò de literis tuis humanissimis ad me scriptis, sed sermone etiam communium amicorum facilè intellexi, & quanti me facere, & quàm præclarè de ingenij nostri, quantulumcunque, id est opusculu, sentire soleas. Ego verò huiusmodi literis & istiusmodi doctrinæ tantum tribuo, quantum sæpenumero verbis ostendere sum conatus, & me, si quid in hoc spacio laudis, in me vel iudicio, vel saltem beneuolentia eruditorum conferatur, vt verè dicam, admodum delectat. Sed animaduerto, mi Petre, & fortunam nostrorum studiorum fieri indies deteriorem, & me in quadam desperatione, non iam dignitatis, sed salutis illorum, sæpe animo consternari & frangi. Quid enim calamitatis impendeat virtuti & sapientiæ, de his, quæ fieri cernimus, existimare non est difficile. Non autem solummodo externam quasi impressionem barbaria vix iam eruditio literarum atque doctrina sustinere potest, sed sua etiam infelicitate laborat, cum, qua ad hanc conseruandam & augendam interdum præclara rationes inita comperimus, illa perceleriter, modò perturbari, modò subuerti consueuerint. Nullus successus laboribus

respondet, nulla fortuna benignitas conatus adiuuat. Itaq; mihi sæpe subit vereri, hoc sæculum non esse id, in quo bonæ res atq; artes fundari instituiq; posse videantur, vt possimè prope modum nobiscum agi putandum, qui illas nunc colimus & exercemus, nati, vt apparet, vel vno sæculo prius, vel vno posterius quàm oportuerit. Nam recordari licet, quantus paulò ante fuerit eruditionis honor, quanta existimatio, quanta etiam præmia, in non maximis laboribus doctorum illis temporibus, & facilis via famæ ac celebritatis. Nostra verò ætate qui versantur in literis, & quorum omne tempus, omnisq; occupatio in optimarum artium atq; disciplinarum studijs consumitur sine re, sineq; laude, si quid fortè est ad posteritatem excellentis doctrinæ futurum, suis vigilijs & sudoribus apertum & patefactum iter musarum relinquent secuturis, sua diligentia & assiduitate perpurgato atq; complanato loco, sepribusq; & dumis recisis atq; dejectis. Sin quod Deum omen auertat, barbaria oppresserit omnia, si non honorati ores illi posteri, at certè quietiores sunt futuri, qui ad quamvis potius animos applicabunt suos, quàm ad hæc extincta & desita Musarum studia, quorum nos renouandorum adhuc spes tamen vel sonet vel etiam ludit. Sed pleriq; nostrum, vt opinor, idem nunc visu venit, quod sæpe mercatoribus strenuioribus, vt quemadmodum hi in negotia quædam ita nonnunquam implicantur, vt non ipsi iam hæc agant, sed ab ijs agantur, sic nos non tam voluntate, quàm necessitate in his studijs hæreamus. Sint sanè aliqui (vt de nostro grege loquamur etiam splendidius) tanta animi magnitudine præditi, vt in veritate propositi, & in recto quodam cursu perseuerandum, & contra omnes aduersantis fortunæ quasi reflantes ventos, pergendum sibi putent, tamen huiusmodi & pauci reperientur, & in opinione simili erunt miseria. Quem tamen locum, quia est honestissimus, nos tenere volumus, vt quamvis beati isti nostram infelicitatem rideant, consolemur tamen nos illis speciosissimis sententijs de pulcritudine & diuina forma φρονησεως, quæ certè extra hæc studia esse atque subsistere nequit, & Stoica quadam pervicacia, tam despicamus contemtores Musarum, quàm ipsi spernunt atq; insectantur cultura illarum, nostrasque res contra indoctorum potentiam & opes, augeamus ipsi præclarissima persuasione magnitudinis & excellentiæ, vt nobis saltem hæc splendida, sine primis expetenda, denique cuiusdam in terris beatitudinis efficientes esse videan-

videantur. Sed nescio quo pacto, dum tecum iucundiss. quasi colloqui cœpi, huc sum delapsus, & in hac mentione fui longior, nisi fortè, vt sit, de quibus maximè scirem atque nossem, quaq; ipse facerem & exercerem, disserui etiam copiosius, iuxta veteris poetæ versus:

Nauita de ventis, de tauris narrat arator,
Enumerat miles vulnera, pastor oues.

Et apud te hac potissimum peritum eiusdem quasi artificij, & in hoc proposito istaq; cura coniunctum nobis. Reuertamur igitur ad rem. Ac de autore quidem quem explicandum suscepimus, ea est fuitq; semper omnium doctorum persuasio, vt qui hunc laudare iam velit, actum, vt aiunt, agere videatur. Vtinam reduci in scholas & studiorum tractationem sic possit, vt meretur is, cuius tanta est bonitas, nihil enim dicam amplius. Nostram autem operam etsi meo ipsius iudicio perennem, non prorsus tamen inutiliter consumtam esse confido, sed nauatam amatoribus horum studiorum, quæ pulcerrimo humanitatis nomine appellantur. Nam & multis cùm verbis tum rebus expositione nostra illatum quoddam lumen est, antè quidem aliquantò obscurioribus, & quærendi de nonnullis amplius viam demonstrauimus & patefecimus. Nihil dicam arroganter, neque enim decet: nihil etiam dolosè, nam non est necesse: sed diligentiam possum verè prædicare, quam in hoc potissimùm genere, ego multique alij sæpenumero solemus desiderare. Itaq; non multa in multis explicatoribus reperiunt paulò doctiores, quæ nesciant, cuiusmodi certè in nostris inesse nonnulla spero. Accessi enim huc non de subito proposito, neq; χθεσινῶ, vt dicitur studio, sed post multorum annorum assiduam huius autoris lectionem, & sedulam annotationem eorum, quæ ad illius scripta intelligenda facere viderentur. Neque me fugit hoc scriptionum genus esse humile & abiectum, poteramque, si vellem, iactitare me in quibusdam eximijs locis sigillatim tractandis, vt fecere quondam Græci, qui ζητήματα & προβλήματα Homerica edidere, qualia & nos collecta quædam repositaque habemus, verùm studijs nunc puerilibus consulere voluimus, & seruire vtilitati discentiũ bonas literas, non existimationi nostræ. Itaque & carmina conuertimus Græca in Latina, quàm bene non curo, quàm fideliter & studiosè facilè apparebit vtriusq; linguæ non imperitis. alligaui autem me ad legem quandam traductionis talem, vt, si possem, verba verbis annumerarẽ, qua nusquam

nisi numeris cogentibus solutum me esse uolui. Atq; in hoc & profuisse me plus aliquanto discipulis nostris, & suscepisse nō minus bonum laborem arbitror, quam quosdam & gentis & eruditionis fama tumentes, quorum nuper allata uersiones ad nos fuere, Aristophanica atq; Homerica, tales quidem profectò, ut me uehementer illorum in hoc conatu puderet, cùm legerem. Quod ego non dicerem, qui nūquam ex aliorum depressione eminentiam quærendam esse putarim, nisi perspexissem, quam magno & præsenti cū damno talia scripta uolui frequentaria, necesse esset. Primum enim, quod & ipsum, in his quidem, de quibus loquor, aliter se habet, ut bene reddita sint Latinis, bona uerba Græca singula, quid hoc prodest? uel quanto potius opere nocet, si non illam bonam etiam atq; aptam Latinæ linguæ formam componantur? Id autem nullo modo tali ordine interpretationis seruato fieri potest. Cum non solum plurima in hac lingua proprietate diuersa sint atque discrepent, sed multa etiam in Latinis sæpe redundent de Græcis sæpe desint. Ita fit igitur, ut qui de huiusce modi conuersionibus Græce discere uelit, is neq; Græci sermonis cognitionem adipiscatur, & Latinitatem corrumpat atq; depranet. Nam uideat hæc obsecro aliquis: Et Sunium altum Atheniensium, καὶ τὸν ὑψηλὸν Σούνιον. Et hoc: Nil cura considens gratia horum etiam fabrum ferrarium præberem: οὐδὲν μεριμνῶν ὅπως τούτων ἐπιχαλκεύσω παρέξομαι ἄν. Postea: Quid igitur hoc tumultuanti ad Eschylum, τί δῆτα ἐπὶ τοῦτο πτοηθέντι Αἰσχύλον. Et mox: Parum boni est sicut hic, ὀλίγου τὸ χρηστὸν ἐστὶν ὥσπερ ἰσθμὸς. Item: Legibus nos impedia quæ possint cunctari, τῶν νόμων ἡμᾶς ἀπέργειν ἃ ἐνδέχεται μέλλειν. Et ante: Malim es longè arte & staliadum, πολὺ μᾶλλον τεχνικὸν καὶ παράβολον. Sed quid ago? Quæ potest satis esse annotatio totius illius conuersionis, non aliquarum partium. Et audent tamen isti insuper etiam profiteri, se poetarum lineamēta & figuras expressuros esse. Quos ferre poteramus, si non uerba & res cum corrumperent atq; disperderent, tum obscurarent ac depranarent. Quapropter, ut à talibus scriptis, qualia nos quidem illa legisse dximus, nam alij fortasse in similitre uersati forte sint laudabilius, refugiendum tanquam luē & peste quadam uersusque linguæ censeo, ita multum conferre, uicinam quādam, & quam minimè fieri possit, longè abductam uersionem huiusce doctrinæ iudico, ut perspicere quam proximè ac certissimè discētes possint, quid de quo factum sit. Sed non modò uerba, uerùmetiam

totam

totam formam bonam inculpatamq́ esse volumus. Neq; tamen non docendi sæpe caussa audacius aliquid vertere solemus. Verùm hoc cùm in scholis fit, diligẽter auditores monendi sunt, non tradi huiusmodi vt vera, sed quò melius quale id sit, quod ita vertatur male, cognosci & intelligi possit. Vt verbi caussa, si dicam, μέλλω ποιήσειν, sum futurus facere, interpretabor vt Græcam figuram, sed addam Latinum esse, facturus sum. Item, χρείαν ἔχω, opus habeo, sed Latinum esse, opus mihi est. Item, φέρεται χαλεπῶς τῷ πράγματι, fertur grauiter hac re, cùm Latinè dicatur: fert hãc rem grauiter. Herodotus ita: τὰ τοῦ θεοῦ πρεσβύτερα ἐποιεῦντο ἢ τὰ τῶν ἀνδρῶν. Fecerunt antiquiora, sed antiquiora alijs fuere, latinitas subijcit. ὄφλειν δίκην, debere sonat pœnam, sed dare aut pendere pœnas rectè vertemus. Sed ineptè hæc tam multa congero, cùm tibi scribam, fuit tamen demonstranda ratio quædam sententiæ de conuersionibus meæ, & iudicium probandum. Quod superest, te mi Petre, oro, vt quemadmodum nullo meo merito beneficio ve inuitatus, tua sponte me diligere cœpisti, ita vel constantia caussa beneuolentiam erga me tuam velis custodire. Vale. Tubingæ, XV. Calend. Decembris.

IN SECVNDVM LIBRVM ILIADOS HOMERI PRÆFATIO.

SÆPE de hoc loco quasi præconia feci optimarum literarum, atque studiorum humanitatis, & facienda iterum atque iterum mihi esse intelligo. Vt enim his moribus, & in nostra gente verissimum esse cõperimus, quod dicitur, non requiri ad venundãdum bonum vinum signum, quod inuestigari hoc & vltro appeti soleat: Ita plerisque bonis rebus, totisque tabernis virtutis, & proclamatione & indicatione, & singulari etiam atque exquisita inuitatione opus videmus esse. Hic error est vnus de grauissimis & deterrimis seculi nostri. Tanta & tam obstinata neglectio optimarum artium atque disciplinarum, ea virtutis desertio, & eiusmodi fastidium occupauit animos hominum, vt quiduis potius agere ac meditari, quàm salutaribus & diuinis præceptis sapientiæ, & honestatis culturæ, addicere curam & studium suum, & mentem intendere velint. In quo hoc est in primis mirum & miserabile, vix adhuc enatam rectitudinem atq; veritatem, cùm iam primùm animi & sententias dignas ac conuenientes cum sua cælesti origine concipere, & actiones laudabiles edere incœpissent. Tum igitur & illas impulsas atque debilitatas, & hos de splendidissimis exordijs tam turpiter delapsos fuisse. Recordari enim possumus quæ fuerit patrum nostrorum ætate, disciplinarum atq; artium tractatio, quàm nullæ aut certè exiles literæ, & eruditio, quàm doctrina obscura atque aspera. Hæc nos corrigi, mutari, & lætissima quasi germina sapientiæ existere, & philosophiæ ramos latissimè spargi vidimus. Quanta

tum alacritate & auiditate ab illis prioribus tanquam inamœnis quibusdam & tetris ac obsoletis sedibus ad hunc nitorem & pulcritudinem atque puritatem studiorum decurrebatur. Quæ omnium expectatio, quæ cupiditas horum, à quibus tanquã barbariæ grauissimo regno liberarentur. Quæ occursatio, appetitio, quæ significationes voluntatis atque promptitudinis conspiciebantur? Hic ardor atque vehementia quàm non diu duravit, quàm celeriter refrixit atque euanuit? Pudet me profectò nostræ vanitatis, vel miseret etiam infelicitatis. Citò enim reperti fuêre de præcipuis & maximis amatoribus rectiorum studiorum, qui non solùm ab his deficerêt, sed etiam ad hostes illorum & barbariam transirent. Qui omnem elegantiam bonitatemque tam intelligendi quàm eloquendi contrariam & inutilem iudicarent, atque hæc contemnere & deridere non dubitarent, quasi assentantes suis partibus alienis ab illorum specie atque splendore. Sed sit hoc non inanitatis neque leuitatis nostræ, ac potius miseriæ & calamitatis temporum nostrorum, quibus hæc studia omni honore destituta, omni spoliata decore, nuda à fauore hominum, priuata præmijs in summa inopia vagantur atque oberrant. Quæ iam vox dolori sufficere, quæ lacrymæ mœrorem restinguere, quæ indignitati querimoniæ satis esse poterunt. Quid tamen dicemus esse, stultitiámne an infelicitatem an vtrunque? ab ijs etiam in hac parte vulgarem amentiam confirmari atque augeri, qui partim ipsi opinione eruditionis & doctrinæ ornati, magnam dignitatem consecuti fuere, partim hanc eandem sperant atque ambiunt. Quod enim hominum genus est Philosophiæ infestius, quàm illi qui aut huius tenuitate ac simplicitate spreta, magnificentiam istam opum & gloriæ concupiuerunt, aut qui de hac tantum modo quasi fructus quosdam ad similem famem explendam decerpere nituntur? Cùm ergo hoc tantum donum benignitatis diuinæ, quo nihil maius neque melius terris datum, vndique ita grauiter affligatur, & tam periculosè laboret, sua imbecillitate, hominum stultitia, prauitate, malitia, temporum iniuria, vt supera & infera in huius perniciem atque excidium consentire ac conspirasse videantur, quid nos agimus scilicet? aut quæ esse spes potest defendendi huius aduersus tot & tam validos oppugnatores? Ego quidem, vt verum fatear, non bonam illam neque firmam habeo. Vincitur enim atque opprimitur augescentibus indies difficultatibus. Veruntamen in hoc conatu quasique propugnatione Philosophiæ non aliter quàm in honestissimo proposito tuendæ patriæ, ad extre-

extremum, & in vltima quoque desperatione perseuerandum nobis statuimus, vt prius occumbere & cadere decretum sit, quàm cedere loco & ignauia, ac formidine, atque etiam vi hostili pulsos fugatosque arma animumque abijcere, & qualicunque auxilio illam inter homines diuinitatem destituere. Quid enim est in terris diuinius Philosophia, aut quid omnium aliarum rerum tantam vim habet, vt diuinitatis nomen atque appellationem mereatur? Hæc omnia quæ ad vitam bene ac laudabiliter & beatè degendam disposita atque apta sunt, ea ipsa introduxit & perfecit. Hæc ad officia mutua, & actionum honestatem genus humanum excitauit & instruxit. Hæc hominum inter se voluntates comitate quadam ac mansuetudine temperauit. Cumque in vita communi multa contraria atque ingrata accidere soleant, salutarem hæc proposuit distinctionem rerum aduersarum, ostenditque alias sibi stultitia & dementia homines imperitos accersere, alias immitti inenitabili interdum casu, vt quasi fatales esse videantur. Harum alteras docuit cauendas & declinandas, alteras æquo patientique animo ferendas esse. Eadem & naturæ adita ingressa caussas in hac rerum vniuersitate abditas protulit, & cùm originem illarum tum progressiones, tum verò & constitutionem, atque velut munia quædam demonstrauit, & tandem ad quem finem quidque factum, creatum, destinatum esset edisseruit. Illa erexit oculorum mentiumque humanarum aciem in cælum, & deduxit non ad fortuitam, quam cum bestijs communem haberent, sed incredibili voluptate intelligentiæ præditam contemplationem ineffabilis pulcritudinis, ordinis, constantiæ, consensionis in quadam admirabili varietate, & quasi discursu. Quid ego nunc dicam de eloquentia, quam nemo vnquam repertus est tam alienus à doctrina & eruditione, quin concupisceret, & illa præstantibus tantum bonum inuideret. Id enim est eiusmodi, vt hoc solo excellens natura hominum, qua reliquas ipsi animantes superant, atque infra se positas tanquam de cælesti fastigio despiciunt, declaretur, & ad cognoscendum mirifica specie venustatis producatur, vt is qui hoc consecutus sit, omnibus alijs rebus illas facilè vincere atque anteire possit. Cùm etiam omnium quæ in vita geruntur atque fiunt, magna sit confusio, & fortunæ summa incertitudo, vt sæpenumero prudentes admodum fallantur spe sua; & immeritò affligantur, contrà verò stolidi, & voti compotes fiant, & successibus augeantur, eloquentia in primis illa distinguit atque separat, quam vt omnia contingant alia;

adipisci non possunt fatui atque vecordes, cùm sit opus & effectio animi sapientis, & intelligentia atque peritia rerum, atq; vt dicam semel virtutis copia initructi & referti. Neque me fugit, quàm non solùm hæc pars, sed tota Philosophia multos habeat reprehensores ac vituperatores, qui non vno quidem illi nomine infamiam huic imponere conentur, sed ad eundem tamen exitum calumniarum tendere, & hanc consentiente studio criminari soleant. Quibus respondimus sæpe aliàs, at feciſſe tamen hoc & postmodo facturi frustra videmur. Quid enim efficias veritate rationum apud eos qui excæcati stultitia, & erroribus impliciti, neque quid verum sit vident, neque quid cum ratione dicatur attendunt? Quid autem possit oratio apud illos tales & tam vehementes vel hostes vel contemtores suiꝰ Quin statim obstrepere audias, atque dicentibus reclamare, neque pati illos loqui, neque ipsos velle cognoscere. Negant horum studiorum vllum esse vsum, negant dignitatem habere. Non tam ad virtutem aiunt quàm ocij inertiam comparata esse. Grauis & crimineſa accusatio, cuius responsionem difficilem, nõ profectò rei vitium, sed temporum atque hominum iniuria reddit. Si tamen iniquũ putatur, hominum culpas & peccata in ea transferre, quibus plerique abutantur, multò fuerit certè iniustius alienæ desipientiæ ac improbitatis pœnam dare, & externam quandam ignominiam sufferre. Nemo formam ideo abominandam putat, quòd hac ad suæ pudicitiæ & domesticæ famæ cõtaminationem quasdam abuti comperiamus. Nemo integras vires, neque fortitudinem idcirco damnat, quòd & multi valẽtes imbecilliores pulsare, & fortes ignauos obtruncare consueuerint. Illi enim reprehendendi, qui ea quæ subministrat natura ad vitæ iucunditatem & commoda, cõuertunt vel ad suum vel etiam aliorum malum atque perniciem. Non innocentes res culpandę sunt, quas aliqui peruersè vsurpent. Quod si quis iam etiam formam ingens malum esse perhibeat, quòd ob formosæ Helenæ raptum tot heroas mortem ad Troiam oppetierint, cùm vim illi Paris attulisset. Aut ob Orphei lacrymabilem interitum Musicam abominetur, aut ipsam virtutem denique vitandam fugiendámq; esse censeat, quæ tot tristissimos casus Herculi obtulerit, quos nisi incredibili vi mentis, & infracto animo atq; corpore nequaquam sustinere potuisset, hunc, quid enim nisi furere credemus, dimittamus, neque committere velimus, vt cum insano turpiter rixemur. Ac veteribus quidem & priscis temporibus, cùm sapientiæ atque eloquentiæ professio, & quoddam quasi artificium floreret in

ret in Græcia, nec non apud Barbaros quoque laudem admirationemq; inueniret, alio nomine ab inuidis hæc ſtudia cõtumeliam & conuicium ſuſtinuerunt, quæ diluit alicubi copioſè & ſplendidè Iſocrates. Tum enim profeſſorum auaritia & cupiditas malè audijt, qui non virtuti ſed lucro operam darent. Quod quidem optarim, alijs ſaluis, hoc etiam tempore exprobrari & verè objici poſſe, vt enim premeret hoc aliquos, qui optima & pulcerrima re perperam vtentes magis ſe quàm illam læderent, vtq; in his philoſophiæ dignitas fortè periclitaretur? Ita quaſi caput huius in tuto eſſet, neque vita atque ſalus in diſcrimen vocaretur. Nunc ea eſt clades atque afflictio doctrinæ ac ſapientiæ, vt cùm non modò qui diſcant vltro oratione accerſere, cohortationibus excitare atque inflammare, monitionibus inſtruere & confirmare ſoleamus, ſed cùm etiam gratuitam libẽter operam, cùm nonnulli noſtrùm facultates ipſi proprias impendant, quod haud ſcio an nunquam factum fuiſſe reperiatur, profeſſioni ſuæ, tamen deſerta deſtitutaq; à cultoribus Philoſophia ſine reſpectu, nuda & egens, ſolitudines frequentat atque tenet. Neque obeſt huic vllum non dico peccatum, ſed ne crimen quidem ſuum. Nihil fecit ipſa, nihil commeruit mali. Verùm ſeculi flagitia & labes, hominum malignitas, velania, rabies, nocent. ea hanc exagitant atque profligant. Cùm nihil ſit in precio, niſi audacia in facinoribus, calliditas & verſutia in conſilijs, in ſententijs leuitas, diuitiæ & opes in conditionibus, in moribus ſuperbia, luxus, faſtidium. Hæc regnum iam obtinuere, pulſa temperantia, electa bonitate, fugata conſtantia, ſublata æqualitate, victa, fuſa, proſtrataque comitate, frugalitate, continentia, modeſtia. Quàm longè, obſecro, hæc vita humana ab humanitate ipſa abeſt? In qua pulcritudo & decus virtutis continetur. Quid igitur intereſt inter hæc hominum & ferarum ſecula? Quin hæ illis ſuperiores eſſe multis quidem modis videntur. Maior in feris celeritas, maius robur, vaſricies ſingularis, plurima denique in illis potiora, quæ ſi enumerare velim, pereſſe copioſius poſſim. Quæ omnia non ſolùm compenſari ſapientia & virtute, quæ eſt hominis excellentia, & in dicendo faciendoque conſpicitur, atq; eminet, ſed etiam obſcurari poterant & debebant. cùm verò hæc abſit & deſideretur, quid vtilitatis habet diſſipatos & ritu beſtiarum vagos homines congregatos, & in vrbibus collectos, & ciuitatib. coniunctos fuiſſe? Si quæ hoc perfeciſſe ſapientia atque eloquentia, beſtiarumq; victum & cultum emendauiſſe creditur, nunc exulat toto propemodum orbe terrarum, ſiq; mortales in ſuis cœti-

bus alieni ab vtraque, non minus quàm si essent dissipatissimi, siue æquo & bono, siue virtute & decore, indisertam & dementem vitam degunt, conuulsis recti prauique terminis, omni bene laudabiliterq; viuendi ratione perturbata. Si neque virtuti præmia, vel emolumentorum vel gloriæ propositæ sunt, neque vitijs vlla iusta animaduersionis formido impendet. Si neque rudes disciplina perpoliuntur, neque imperiti doctrina excoluntur, neque prudenter cogitata, neque eleganter enunciata probantur, ac magni fiunt. Est autem verissimum id quod Isocrates egregiè scriptum reliquit: Non esse aliud signum certius sapientiæ, quam disertam orationem, vt qui bene dicant eos intelligentia valere necesse sit. Quod habeatur oratio constans, & cùm virtute ac legibus cõsentiens pro simulacro animi magni, & integritatè atq; fide grauitateq; præditi. Quapropter vix vlla alia deformitas & turpitudo ætatis nostræ maior est & detestabilior, quàm hæc ignorationis & contemtus optimarum artium atque disciplinarum & studiorum humanitatis, à quibus non solùm elegantia & copia orationis suppeditari, neque vis contentionum, neque illustratio & explicatio dubiorum, sed conformari etiam mens ad veritatem, & animus sententiarum pondere quasi stabiliri solet. Ideoque ijs rationibus, quibus ad alijs fidem faciendam & in persuadendo vtimur, eisdem ipsis & in consultationibus & deliberationibus, omni denique cogitatione assentimur & acquiescimus. Neque videtur re ipsa interesse quicquam inter eos, qui cum animo suo de faciendis & fugiendis, de vero & recto, de honesto, vtili, concessis, de iure & æquo, deque his contrarijs quærunt, tum reperta & constituta alijs respondent, & eos qui causas orant, & negocia dicendo explicant. Eadem enim quasi materia est vtriusque propositæ decisionum, & expediendi iudicij, dubitationum exclusionis, & eorum omnium, de quibus ambigere, & veluti timbare animi solent, tollendorum atque remouendorum, nominibus quasique apparatu quædam esse diuersitas videtur. Nam verbosi hi locutores & argumentatores, qui multitudinem non abhorrent, qui fora & strepitus iudiciorum non refugiunt, quíque fremitum concionum non reformidant, ij Oratores appellatur. Qui verò sapienter ipsi secum quamcunq; rem considerant, prudenter & disertè respondent, atque interpretantur, ij in negocijs ciuilibus consulti, in literis & doctrina propriè Philosophi vocantur, quodam generis nomine, quo omnia comprehenduntur, quæ cum ratione, modo, laude, rectitudine fiunt atque dicuntur. Vnde nihil potest abesse, quod scientiæ, erudi-

eruditionis, sapientiæ ac humanitatis famam tueatur & custodiat. Hæc omnia cùm Philosophia complectatur & tradituram se studiosis sui promittat, quod deterius aut magis nefarium scelus fuerit, quàm illam vituperare, vel etiam conuitijs atque maledictis incessere? aut huius insectatores & aduersarij leuiusne ac tolerabilius delinquere, aut minus execrabiles videntur, quàm ij qui nefario sacrilegij scelere se alligant, & Deorum templa compilant, aut violant? Hi enim pietatem, eximiam quidem illam & maximam virtutem, sed vnam conuellunt. At illi omnium virtutum fontem & summam demoliuntur. Hi grauissima merentur supplicia ob profanatos honores quosdam institutos & habitos numini. Quid illi? qui ipsam etiam diuinitatem in terris polluunt fastu ac temeritate sua. Quantus igitur se contra hos dicendi campus aperiat, quàm iustæ & speciosæ causæ suppeditent, videtis. Nos tamen in illorum non accusatione potius quàm Philosophiæ defensione occupari oportere vnquam putauimus. Quòd autem in istas pestes rerum diuinarum atque humanarum diximus aliquid durius, hoc magnitudo sceleris, & summa indignitas extorsit. Neque verò tam inuecti in hos quàm protegere & defendere Philosophiam studuisse putari debemus. Vobis etiam quasi ob oculos iste horror tanti sceleris ponendus fuit, vt & hæc studia maiori cupiditate appeteretis, & ab illis retortos & auersos vehementius & peius odisse, & longius refugere atque declinare velletis. De his etiam rebus si fortè vel hodierna, vel vnquam aliàs habita oratione modum excessisse videamur, venia dari debebit, & incenso animo mirifico amore studiorum istorum meo, & curæ atque solicitudini eximiæ de patria, quam in tanta spe & facultate maximorum bonorum, ac planè felicitatis ipsius, & vitæ beatæ, pertubari atque impediri cum stultitia tum etiam malitia, molestissimè ferrem. Quæ verò & à nobis toties vobis studia philosophiæ commendantur, & de quibus aliorum magnifica legitis encomia, ad horum nunc quasi perennem fontem iterum vos adducimus, vnde omnis eruditio atque doctrina ac sapientia irrigata illos multiplices & suauitate atque magnitudine præstantes fructus artium & literarum edidit & procreauit. Quòd si Athenienſium ciuitati gloriosissimum fuit, fruges à Cerere, vt fertur, ipsis demonstratas & tributas, reliquis gentibus & nationibus diuisisse, non minus claritatis & splendoris meritò conciliauerit huic autori, illorum, quæ ex ipso manasse, & ad omnes alios profluxisse bona commemoranimus, quasi in omnes terras & vniuersa

loca deriuatio & dispersio. Neque me fugit hæc ipsa quosdam credere & dicere fabulosa & veterũ figmenta esse, & hæc omnia magis in Homerica scripta inculcari, quàm inde colligi solere. Quorum, vt opinor, satis superq; refellimus falsissimam opinionem, cùm proximè plurimorum quasi fluminum sapientiæ ortus in Homero indicaremus atque demonstraremus. Quòd autem hanc persuasionem ab antiquitate acceptam libenter tenemus, & sanctè conseruamus, magis veritatem asserit quàm refutat. Cùm enim hoc à plurimis affirmetur, & diuturna prædicatione percrebuerit, vt non nouum iam, certum & indubitatum videri haberiq; debeat, præsertim cùm nõ aliqui tradiderint alios quosdam de Homericis scriptis profecisse, & scientia auctos esse, sibi verò lectionem illius nihil profuisse, sed potius omnes vno ore sibi illum ad sapientiam & doctrinam fuisse magistrum cõfiteantur, quóque est quisq; vir melior, eò honestiora & frequentiora testimonia beneficij huius, eruditionis & literarum, illi autori tanquam Deo ipsi primitias quasdam alimoniæ & nutrimẽti disciplinarum atque artium, rependit & consecrat. Ex hoc illud est natum, vt Græci quemcunq; laudare magnificè & in suo genere esse principem significare vellent, eum igitur vt Homerum nominarent, quo modo Cicero scribit à Panætio Platonem appellari. Anaxagoras autem summus philosophus, quem & Periclem & Socratem & Euripidem audiuisse scimus, primus existimatur paulo quàm priores scripta Homeri lectitasse diligentius, & præcepta illorum de virtute atque iustitia studio maximo collegisse & exposuisse. Hunc secutus Metrodorus Lampsacenus necessarius & familiaris illius ea potissimùm notauit, quæ ad naturæ rerum & caussarum cognitionem viderentur pertinere. Quantum autem communis consensus eruditissimæ nationis Græcorum huic tribuerit, etiam hinc liquet, quòd cùm vt à teneris annis, & prima ætate optimis præceptis vitæ atque morum iuuentus imbueretur & educaretur ad eruditionem doctrinæ, singulari cura anniterentur, instituerunt vt pueri legerent Homeri poëmata, & ediscerent, nullam rati educationis meliorem neque vtiliorem rationem iniri, quàm si tantus autor quamuis imbecilli ætati familiaris fieret, neque alia magis idonea fundamenta ad summam perfectionem iaci posse, quàm in quib. non solùm tota atq; integra virtus & sapientia contineretur, sed partes etiam illarum sigillatim & quodammodo distinctæ inessent. Democritus etiam clarissimus philosophus suorum scriptorum prædicatione Homeri poëmata ornauit. Et de carminis bonitate

Tusc. 1.

Diog. Laer. in vita Anaxag.

tate & varietate orationis libros composuit. Huic tamen tanto & humanam conditionem prætergressо autori, æmulos atque obtrectatores non defuisse, antea diximus. Nam & Xenophanes quidam Colophonius, & postea Zoilus atque Daphida Grammatici hunc arrodere non dubitarunt. Viuũ autem fertur odio suo & infectationibus exercuisse nescio quis Sagaris nomine, nihil enim amplius de hoc traditum inuenimus. Cùm autem memorentur alia multa poëmata, quorum autor Homerus fuerit, duo opera Iliados & Odysseæ, & illud de quo disserui, omnis doctrinæ eruditionisq; quasi orbem conficere, & sola sine dubitatione ab Homero elaborata creduntur. Nam vt alia taceam, partim minuta, partim grandiora scripta, quæ ad hunc autorem referuntur, quoddam cui nomen Oechalia esset, compositum à Creophylo Samio, cuius & Plato meminit, amico & hospite Homeri, propter bonitatem Homeri visum atque habitum traditur. Quod & quodam epigrammate significatur, quo poëma introducitur, veluti deplorans hanc iniuriam alienationis, tali sensu:

Sum Samij labor, illius quondam hospes Homeri
Qui fuit, & casus Euryteplore tuos,
Flauam Iolemq; simul: sed Homeri dicimur esse
Scripta, Creophyli qua Ioue teste fumus.

Sed de his verba facere in præsentia non decreuimus. Quod autem Plato videtur & ipse minus præclarè sentire, & loqui inclementius de Homero, quale esse existimandum, & de reprehensione illa tota sententiam atque iudicium statueramus nunc etiam proferre, & interponere quasi honorariam cognitionem nostram, hoc enim concedi nobis rectè posse arbitrabar, vtriusq; studiosissimo & maximo amatori. sed intelligo me prolixiorem quàm fortasse oportuerit fuisse, neq; etiam hanc disputationem & veluti scholam, quæ breuiter absolui non queat, attexendam insuper esse, quam tamen alio magis idoneo tempore, si videbitur, explicare vobis non grauabimur. Nunc igitur ad propositum opus & laborem explicationis secundi libri Iliados accedamus, quæ inscribitur Ἀλφειὸς β΄. deque hoc nomine diximus antea quoque. Atque haud scio an ijdem qui postea Ἀλφειδαί, prius Ὀμηρίδαι dicti fuerint. Quamuis non lateat me distinxisse hæc nomina plerosque, qui tradiderint Ὀμηρίδας: fuisse posteritatem Homericam, qui solerent generis sui poësin publicè recitare atque concinere. His deficientibus succedisse alios non magis Homericum genus, sed similes artifices carminum illius, à

quibus multis in locis hæc corrupta & deprauata, multos etiam versus passim insertos, quasiq; suppositos esse commemoratur. Primas autem in hac professione & opere tenuisse ferũt Cynæthi Chij sodalitium, & eundem autorem esse hymni in Apollinem, qui sub Homeri nomine legitur, eumq; primum Syracusis decantasse eas quæ Rhapsodiæ vocatæ sunt, vel quia tenerent in manu virgulam cantores illi, vel quia diuersas partes poeseos Homericæ concinnarent, vt argumentum serie quadam contexeretur, vel quia versus qui sunt στίχοι, olim ῥαψῳδοὶ dicerentur. Sunt etiam qui tradant hos primum ἀρνευτὰς appellatos, quòd victori in hoc Musices certamine præmium dari soleret agnus. Cùm autem postea dispersum prius & dissipatum vtrunque opus collectum & compositum esset, tum de cõsentiente & apta cantilena ῥαψῳδοὶ vocatos, qui versus connecterent, & conuenientem in iungendis illis ordinem seruarent. Sed de his satis vel potius nimium, neq; enim tales narrationes vel vtilitatem vel iucunditatem aliquam præcipuam habere possunt.

ARGV-

ARGVMENTVM SECVNDI LIBRI ILIADOS Homeri.

IVpiter noctu, ita vt sit, voluens animo suo quæ superiore die petijsset Thetis a se, & quid ipse illi promisisset, cùm ante oculos sibi versaretur Achilles, hoc consilium cepit. Somnum iubet suis verbis hortari Agamemnonem, vt vniuersos Græcos armare velit. Adesse enim tempus Troiæ expugnandæ. Ille veritus vt multitudo ab se alienior imperata libenter fecerit, de principum sententia tentaturus animos militum pro concione, suadet vt in patriam vna secum reuertantur, omissa Troiæ obsidione, in qua tam longum tempus frustra cõsumsissent. Quæ non intellecta perfacile ad id quod maximè cupiebant, Imperatoris oratione adducuntur. Itaq; passim totis castris reditus apparatur. Totq; annis frustra laboratum esset, nisi Vlysses subiciente Minerua, Agamemnone reliquisq; dubitantibus, ipse ad sedandũ motum, & retinendum exercitum Imperatoris munus obijsset. Quibus præclarissimis conatibus obstrepentem Thersitem sic accepit, vt hoc exẽplo reliqui ad imperia ducum capessenda instruerentur, cum maxima admiratione Vlyssis. Hæc sequitur luculenta oratio, qua ille Græcis suadet vt durare in bello, neq; prius desistere velint ab oppugnandis Troianis, quam Ilium ceperint, in quam sententiam & Nestor quadam grauissimè locutus, Agamemnoni vtilem ordinandi exercitus rationem demonstrat. Tum ille re diuina facta vocatisq; Græcie principibus copias instruit. Quæ deinceps ordine recensentur, exponiturq; nauium numerus, quibus aduecti essent Græci. Postremò & Troianorum duces atq; auxilia commemorantur.

IOACHIMI CAMERARII COMMENTARIVS IN LIBRVM SECVNDVM ILIADOS Homeri.

Somnia Beta refert, populi cœtumq́; ratesq́;.

EXPONEMVS enim versibus Homericos versus, non spe laudis alicuius in hoc genere, sed vt nostra studia excitemus exemplo nostro. Vt autem interpretis munere, quod suscepimus, diligenter fungamur, non longè à verbis discedemus, ac illis potius, quantum quidem Latinæ linguæ nobis comperta proprietas sinet, inhærebimus.

Ἄλλοι μὲν ῥα θεοί]

Ex hoc illud:

Cætera per terras omnes animalia somno,
Laxabant curas, & corda oblita laborum,
Ductores Teucrûm primi & delecta iuuentus,
Consilium summis regni de rebus habebant.

Et fortasse hoc quoque:

Nox erat & terras animalia fusa per omnes
Alituum pecudumq́, genus sopor altus habebat
Cùm pater in ripa, gelidique sub ætheris axe
AEneas tristi turbatus pectora bello
Procubuit,——

Ἱπποκορυσταὶ]

De copijs equestribus συνεκδοχικῶς & pedites intelligendæ. Facit autem mentionem militum potissimùm, quia de bello historia texitur, cùm noctu etiam in pace dormiri soleat. Sed ἱπποκορυσταὶ sunt equorum agitatores, siue equestria prælia facientes, κορύσσεσθαι enim armari vel incitari significat, vt Iliad. δ'.

Ἢ τ' ὀλίγη μὲν πρῶτα κορύσσεται,-- Et Ἰλ. π.

Γάτρο-

-- Πάτροκλος δὲ κορύσσετο νώροπι χαλκῷ.

Et mox: πόλεμόν τε κορύσσων.

Placuit quibusdam significari hac voce & iubas equinas, quibus galeæ bellatorum exornari quondam solerent.

Νήδυμος ὕπνος]

Vnde non citò expergisci aliquis possit. Νῆ enim negat, vt νηποινεὶ impune, νηρίθμοι innumeri. Sed ex hoc soluitur quæstio, cùm nunc dicat non potuisse somnum capere Iouem, quare in primo obdormuisse dixerit? Non enim pernoctare in quiete potuisse ait, vt Virgilius:

—neq; enim dat cura quietem.

Μερμήριζε]

Quæsiuit cum animo suo, aut varijs in cogitationibus agitabatur, vt Odyss. δ.

Ὅσσα δὲ μερμήριζε λέων ἀνδρῶν ἐν ὁμίλῳ
Δείσας ὁππότε μὲν δόλιον περὶ κύκλον ἄγωσι.

Ἤδε δέ οἱ]

Hæc alternanti potior sententia visa est. Nam & cùm superiores versus fecit, ad verbum μερμηρίζειν Homericum respexisse Maro videri possit, hos inquam:

Atq; animum nunc huc celerem nunc diuidit illuc,
In partesque rapit varias, perq; omnia versat.

Πέμψαι ἐπ' Ἀτρείδῃ]

Sicut ναυσὶν ἐπὶ γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν, ad naues, vel est ἀναστροφὴ, vt sic ordinati possit, ἐπιπέμψαι τῷ Ἀτρείδῃ, id est immittere Agamemnoni.

Οὖλον ὄνειρον]

Ὄνειρον interpretati sumus somnum. Intelligitur autem Deus quidem autor visorũ, quæ per quietem & soporem, hoc est dormientibus offerri solent, quæ somnia dicũtur, vt apud Ouidium quoque in Somni illa regia collocantur. Cõsueuere autem Græci poëtæ ijs, quæ vsu venire in natura rerum aut accidere hominibus cernuntur, vt sunt quas ποιότητας & πάθη vocant, corpora quasi quædam per εἰδωλοποιΐαν affingere, & exprimere notiones nostras similitudine quadam formæ. Vt Fama est apud Maronem efficta, & apud Homerum ἔρις, itemq; Ἄται & Λιταί. Ita faciũt de ijs quæ accidere alijs rebus solent ipsi naturas seu οὐσίας, vt hoc loco Deus quidam ὄνειρος introducitur. Quare autem οὖλον hunc vocat? Grammatici volunt nocentem accipi nunc opor-

tere, qui missus esset ad seducendum Agamemnonem, cuius error exitialis fuerit Græcis, cùm vox molle etiam & placidum noter. sed eadem & implicationis & cincinnationis habet significationem, vnde & crines οὖλοι, & panis οὖλος, & manipuli οὖλοι nominantur. Atque hæc congruere appellatio videtur somniorum Deo, qui θαυματοποιὸς sit. Neq; enim somnijs quicquam magis intricatum, aut, vt ita loquar, magis crispum esse possit. Atque haud scio an non sit οὐλὴ cicatrix à sanitate, sed potius à corrugatione cutis. Quin etiam οὔλιος ἀστὴρ, ἴλ. λ'. non tam ὀλέθριος quam cincinnatus intelligi videtur posse, vt hac significatione crinitam stellam, id est Cometen notari accipiamus. Sed de hoc statuet quisque quod voluerit.

Βάσκ' ἴθι]

Repetitio est proprietatis linguæ, vt nunc iam, & eia agè. Hoc loco quæritur cur non fiat, quòd somnus diuinitus immissus nũciauerit. Ac alij aliter Iouem à mendacio liberant, quod, vt opinor, non admodum necesse fuerit, cùm & hoc sit referendum ad illas multiplices species σοφισμάτων, quibus mortales, θεοὶ σφάλλουσι κρείττονες πεφυκότες, vt Euripides scripsit. Sed ita aliqui hunc excusant, quòd iusserit educi exercitum ad Troiam oppugnandam πανσυδίῃ, hoc est vniuersum, at Agamemnonem hoc non animaduerso, cùm reliquisset præstantem virtute Achillem, & socios illius Myrmidonas, nequaquam contemnendam copiarum partem, non paruisse monitis Iouis. Quid autem est quòd dicit, consensisse in excidium Troiæ omnes deos precibus motos Iunonis, quod sequens historia manifestè refellit. Hoc igitur satis liquidè & planè falsum & fictum est. Aristoteles in libro De fallacibus conclusionibus, id est ἐλέγχων σοφιστικῶν, vbi de accentuum ambiguitate loquitur, duo Homerica exempla adducit, quorum vnum est Iliad. ψ', alterum adducit de somnio Agamemnonis, quod Iupiter dixerit, διδόμεν δὲ οἱ εὖχος ἐλέσθαι, sic enim scribere qui Ioui quasi patrocinentur, non διδόμεν, vt Iupiter victoriam iubeat somnum conferre Agamemnoni, & sit διδόμεν pro διδόμεναι, & hoc rursum pro διδόναι, in significatione imperatiui. Si enim esset διδόμεν, diceret se addicere illi victoriam, quæ cùm non sequuta fuerit, mentiretur. Sed hoc hemistichium nusquam in Homeri legitur libris, ijs quidem quos habemus, vt alio exemplo Aristotelem vsum esse appareat, nisi memoria lapsus fuit, vt quibusdam videtur in mentione Calypsus libro secundo Ἠθικῶν Νικομαχείων, & tertio τῶν μετὰ τὰ φυσικὰ, vbi fecerit

cerit apud Homerum Hectorem κοὐδ' ἀμφρονέοντα, cùm non legatur ἀμφρονέων, sed ὀλιγοπειθέων. Τ'λό.

Ἀμφὶς ὀλύμπ.]

ἀμφὶ φράζεσθαι, id est dissentiunt, vt Odyss. ά. de columnis Atlantis αἳ γαῖαν τε κατὰ στάσιν ἀμφὶς ἔχουσι. Mox ἀμβρόσιος ὕπνος, dulcis sopor: nam deorum cibum suauissimum & fragrantissimum Ambrosiam dicit esse Homerus, & oleum ἀμβρόσιον appellauit suauissimi odoris, Iliad. ξ'.

Εὕδεις Ἀτρέος]

Eleganti vsus est proœmiolo, in quo est memorabilis sententia, quæ principes hortatur ad vigilatiam, & curam subditorum. Ita & attentum breuiter reddit Agamemnonem, cùm officium ipsi suum in memoriam reuocat, & autoritatem nuncij constituit, qui à Ioue se missum diceret. κηρύκεσσιν λιγέως] capillatos prisco more Græcis. εὐρυάγυιαι] latis vijs seu regionibus vrbem, & de hoc magnam dicit.

Μελίφρων]

Mellitus vel melliti sensus, id est gratus & iucundus, ita enim placidus est somnus, & quasi amœnorũ visorum, & apud Theocritum ὕπνος μέλλος γλυκίων dicitur.

Φῆγδε]

Id est ἐφῆκε ἴφι, hoc est παραχρῆμα: ἐῶ. Iam sibi persuaserat futurum illo die, vt Troiam caperet, ignarus diuini consilij, & mox ἥσπερ δὴ τότε ἔμελλεν ἁλιαι, dixit τμῆσαι, vt sit ὅλεθρος ἁλιαι Τρωσὶ καὶ Δαναοῖς, obiecturum illum miserias & luctus tam Græcis quàm Troianis de belli prælijs.

Ἀμφέχυτ' ὀμφή]

Circumfundebatur voce diuina, id est in auribus tum etiam illius verba somnij resonabant. Ac nunc deinceps vestitus virilis describitur. χιτῶνα] tunica inferior, quòd quasi circum membra fluat, hoc est ἀπὸ τοῦ περὶ χεῖσθαι τῷ σώματι, posito ι. pro ῡ, vt in Ἰλιος, quemadmodum aiunt, ὀτιφλοῦνται, qui illo morbo affliguntur, & πίδακα ἀπὸ τοῦ πιδύειν τὸ πιεῖν. & ἴλιαι atq; ὅμιλος. Νεμάνο.] quid significaret, quæsiuere. Atque aliqui acceperunt recentem, aliqui molliter & scitè pertextum, aliqui etiam nulla artificis manu elaboratum, sed diuini operis, vt sit νή, quemadmodum in νήγρετος negatiua, ita hic iam erit χιτὼν ἀχειρόκμητος, seu ἀχειρότευκτος, φάρος, pallium significat, huic poëtæ etiam muliebre. Odyss. ι.

Αὐτὴ δ' ἀργύφεον φάρος μέγα ἔμπυτο νύμφη.

Nam illic læna, id est pallio grauiore vel duplici, vt Iliad. κ'.

Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν πορφυρέαν τοῦ φοινικόεσσαν,
Διπλῆν, ἐκταδίην --

contra frigora comparato Vlysses vestitur, vt nauigaturus.

Αὐτὰρ ὁ μὲν χλαῖναν τε χιτῶνα τ' ἔμπυτ' Ὀδυσσεύς.

Vt paulò pòst etiam τὴν χλαῖναν, id est, pallium abijcit. Et:

Carthagini AEneæ Tyrio fulgebat murice læna,
Demissa ex humeris.——

tempore scilicet hiemali, vt ostenderat antè:

Dum pelago desæuit hiems, & aquosus Orion. Et postea:
Quin etiam hiberno moliris sidere classem.

Sed quia Agamemno bellator nunc est, & in expeditione versatur, accipere, vt opinor, possumus militare pallium, seu paludamentum, Græci χλαμύδα & χλανίδα dixere. πέδιλα à pedibus, talaria, vt:

—*primùm pedibus talaria nectit.*

Ὑπὸ ποσσὶν ἔδησε καλὰ πέδιλα.

Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμ.]

Id est, ἀμφέβαλε τοῖς ὤμοις, suspendit de humeris ensem argenteis clauis insignem. ξίφος autem Homerus etiam φάσγανον vocat, vt Iliad. π'.

Τὼ δ' αὖτις ξιφέεσσι συνέδραμον· ἔνθα Λύκων μὲν
Ἱππικόμου κόρυθος φάλον ἤλασε· ἀμφὶ δὲ καυλὸν
Φάσγανον ἐρραίσθη --

Vocarunt & σπάθην à stringendo. Sed apud Xenophontem περὶ Ἱππικῆς, ξίφος gladium significat minus latum, & ad ictus punctim inferendos magis idoneum, μάχαιρα autem, quæ & κοπὶς, latiorem ensem ad plagam cæsim faciendam oportunum. Quorum hi quondam Gallici, illi Hispanici seu Iberici, quibus & Romani vsi, appellati fuêre. Hactenus exornatur & apud Maronem Euander, cui tamen pro pallio pantheræ pellis applicatur Æneid. 8.

Consurgit senior, tunicaque inducitur artus.
Tum lateri atq; humeris Tegeæum subligat ensem.
Demissa ab læna pantheræ terga retorquens.

Εἵλετο δὲ σκῆπτρον]

Scipionem regium Vulcani opus, vt postea dicitur. Hæc enim insignia

insignia principatus fuere apud veteres, quia seniores ipsius etiam naturæ ordine, & hominum consensu præesse debent. Seniorum autem gestamina scipiones, vt incedant firmius baculis nisi. Sed regum & principum scipiones conspicui preciosa materia atq; opere ipso fuerunt, vt, Achilles Iliad. ά.

-- ποτὲ δ' σκῆπτρ' βοῆς χαίη
Χρυσείοις ἥλοισ πτ' ὀρμένοιο --

Et Maroni, Sceptrum eburneum, & primus sceptris Latinus, cùm scilicet & alij proceres adessent cum sceptris. Denique σκηπτέχους βασιλῆας communiter Homerus appellat.

Η ὡς μὲν ῥα]

Maturini temporis ab ortu auroræ descriptio. Maro aliter non Dijs, sed hominibus afferentem lucem auroram introduxit libro 11.

Aurora interea miseris mortalibus almam
Extulerat lucem, rebus operúmq; labores.

Cogebantur, thema ἀγείρω.

Βουλὴν δ']

Alicubi legitur βουλὴν δ' ἄρ, eadem sententia. Egregia autem consultatio proponitur à poëta, & imperator introducitur prudens, qui non statim suum animum multitudini aperiat, sed cõmunicet prius rem cum senioribus, id est ducibus, de quorum sententia illam pro concione postea exponeret.

Πυκινὴν ἠρτύνετ]

βουλὴ, id est consilium, significat tam rem, id est deliberationes, quàm cœtum deliberantium, vt ἀρχὴ magistratus, honorem & hominem. βουλευτήριον, locum & cœtum iudicij. πυκινὴν autem βουλὴν densam vocat, id est graue & sapiens consilium, atque etiàm secretius, ad hæc enim omnia densitatis intellectus transferri potest. ἀνύπνιον] insomnis, seu per quietem ἐπιῤῥημαλικῶς, & mox εἶδος, μέγεθος, φυὴν, faciem, staturam, habitum, dixit, & ἀμβροσίην διὰ νύκτα, vel iucundam, quies enim huius temporis propria. dulcedinem igitur somni, & huius gratissimã quietem indicat epitheton. Velut Grammatici nugantur, ἀμβροσίη quasi ἀναῤῥοιτίη, quòd noctu mortales non obambulare, neque diuersari in publico soleant.

Ἀλλ' ἄγετ' αἴκέ πως]

Nunc hoc agite, inquit, si quo modo induere arma possimus

Græcis. Innuit igitur poëta imperatorem dubitasse de voluntate militum, & intellexisse hos iam belli pertæsos esse, atque ita deinceps suam sententiam exponit, quam illi sequuntur. θωρήξομεν] id est armemus, συνεκδοχικῶς, atq; est vel modi ἐναλλαγὴ, vel vocalis συστολὴ, quæ perhibetur Ionicæ fuisse dialecti, intellectus enim requirit subiunctiuum modum. ᾗ θέμις ἐστὶ] vel, vt par est, aut quemadmodum fieri solet, vel, quatenus me decet, & rectum est.

Πολυκληῖσι]

Interpretantur μεταληπτικῶς, vt sit multis remis instructas naues, nam κληίδας esse sedilia quædam in nauibus remigum.

Ἀγορήσατο τῷ μετέειπεν]

De hac elocutionis forma alibi disseruimus, non enim eiusdem significationis verba, quasi à balbutiente poëta, repeti existimandum. Sapientissimè autem vir Nestor, etsi assentitur imperatori, & somnio credit, tamen subindicat dubitationem & formidinem suam. Νοσφιζοίμεθα] auersaremur, inquit, eum qui narraret hæc nobis.

Βουλῆς ἐξῆρχε]

De senatu primus exijt, eumque alij exurgentes & ipsi secuti fuêre.

Ἠΰτε ἔθνεα]

Prima hæc parabola Homerica apicularum, animalis non grandis quidem illius, sed multiplici laude celebris. Et notantur in his versibus ea, quæ ὁμοιόπτωτα vocantur, βοτρυδὸν verò de agmine denso examinis dixit, vt Maro:

——— *& lentis vuam demittere ramis.*

Ἅλις] confertim, & ἁλίσαι cogere seu congregare. πεποτήαται] Ἰωνικῶς, à verbo ποτῶμαι.

Ἐστιχόωντο]

Significat verbum ordinum incessionem, vt Iliad. δ'.

Τεύχεα ποικίλ' ἔλαμπε, τὰ εἱμένοι ἐστιχόωντο.

item ἰλαδὸν, denso agmine, seu turmatim, & facere ἰλὰς propriè equitum, propter conuersionum crebritatem.

Ὄσσα]

Rumorem, Iouis nuncium dicit: nam fit vt hi diuinitus sæpe spargantur, & voluntates atque animos hominum commoueant. δεδήει] exarserat, vt intelligamus vehementem fuisse incitationem. τετρήχει] fremebat concio, πεποιημένως, vt opinor,

alij

alij à ταράσσεσθαι duxere, id est tumultuabatur, formatio est ὑπερσυντελικοῦ abiecto augmento. ἀπεδῆ] vix tandem consedere, & paulò antè λαῶν ἱζόντων, occupantium sedes. ἐρήτυθεν] tenuerunt sedes suas, formatione Æolica, & est passiuum positum actiui loco. Iliad. ὁ.

Αὐτὸν τ' ἰσχανάασκον, ἐρητύοντό τε λαόν.

Nisi quis ausit facere, vt καθ' ἕδρας dirimat, ita enim accipi poterit, collocatos fuisse Græcos in sedibus suis, ἀνὰ δὲ κρείων Ἀγαμέμνων ἔστη.] τμητικῶς, ἀνέστη δὲ.

Πέλοπι πληξίππῳ]

Pelopa equestrem vocat. Nam & equestri certamine vicisse Oenomaum, & obtinuisse præmium victoriæ Hippodamiam fertur. Genus autem Homerus Agamemnonis sic à Ioue deducit, vt mox dicemus, in quo posteriores nescio quid innouarunt. Quæ relinquamus sanè nunc, hoc autem cōsideremus, regnum Agamemnonis & principatum legitimum, id enim sceptrum accipiendum, regum insigne, poëtam ab ipso Ioue per Mercurium deducere ad Agamemnonem. Nam sapientia & eloquentia magnis viris diuinitus potestatem in alios cōfert, vt hos præstare atque dominari reliquis, non solùm humanarum legum, sed diuinæ etiam constitutionis ius quoddam iubeat. Sed genus Agamemnonis ita deducitur:

Iupiter suscepit, ἐκ πλουτοῦς τῆς τμώλου, *vel vt alij* κρόνου, *Tantalum.*

Hic ex Euryanassa, Pelopem.

Huius & Hippodamiæ filiæ Oenomai,

Atreus & Thyestes.

Atrei & AEropes Creticæ mulieris, filij

Agamemnon & Menelaus.

Thyestæ filius AEgisthus.

Διακτόρῳ Ἀργειφόντῃ]

Nuncium deorum Mercurium à poëtis introduci constat. Ἀργειφόντης autem quia Argum, vel hominem, vel canem oculatissimum custodem Inus, iussu Iouis interemerit. Aut quia sit numen hoc purum & φόνου καθαρὸν, id est pacis. Sed & intelligi posse existimo nitore quodam conspicuum Mercurium, quod vt destitutus priorum autoritate affirmare non ausim, ita stellæ Mercurialis στιλβούσης appellatio adiuuare possit.

Αὐτὰρ ὁ αὖτε Θυέστ']

Æolica dialecto, vocatiui terminatio posita pro nominatiuo.

Nihil autem innuit Homerus de illa horribili dissensione, & nefarijs odijs, quæ exercuerint hi fratres inter se, vt Tragici fecere, sed Thyesta vt iunior frater succedit in administratione regni maiori Atreo, & illius filios curat ac tuetur summa fide, atque de his maximo nato Agamemnoni tradit sceptrum ac regnum paternum. Hoc sceptrum summa religione venenari Chæronensis scripsit Pausanias, & appellare δόρυ, quod hastam notat, ac suspicatur in Phocida delatum esse ab Electra filia Agamemnonis, locus extat in Bœoticis.

Ὦ φίλοι ἥρωες]

Secundus Homeri liber exempla habet eximia deliberationum & suasoriæ materiæ, quod & ipsum annotauit Fabius. Hoc autem loco introducitur Agamemno simulata oratione cohortans milites ad fugam, hoc est festinatam reuersionem in patriam. Quæ oratio est, ad consilium tentandi animos militum, summo artificio accommodata. Primùm autem miserabilem fortunam belli deplorat, & aduersos casus conqueritur. Deinde Troianorum vires hoc nomine extollit, quòd ipsi quamuis pauci, tamen auxilijs vicinarum gentium subleuentur & defendantur, postremò diuturnitatem & tædia belli cõmemorat, patriæq; & coniugiorum mentione ad reditum animos Græcorum concitat. Sed inter hæc passim eiusmodi sententiæ inseruntur, vt nemo nisi ignauus tali oratione moueri possit, ac fortes potius in spe expugnandæ Troiæ confirmentur. Quomodo enim Iupiter, qui antè promiserat victoriam, nunc relinquere bellum iussit? Idem si est vtbium vastator, quamuis lõgum fiat, Troiam etiam certè delebit. Quanta autem turpitudo hæc putanda, cædere tantam multitudinem tam paucis, quamuis auxilijs externis adiuuentur? Reliqua est mora belli, & respectus suorum, quæ fortes non abstrahere solent à virtutis & laudis proposito. Itaque imperatorem periculum videmus facere voluntatum militarium, & tentare animos multitudinis, vt intelligere possit vtrum promtitudo ad bellum gerendum, & fortitudo ac patientia in his etiam tunc duret, vt si intellectum sit, fractos esse, ad cõfirmandos ipsos consilium & oratio adhibeatur, quemadmodum & fit. Nam & valde properant bellum relinquere, & vix retinentur, & tamen postea præsentissimis animis, & magno ardore illud gerunt. Atq; has imperatorias artes, vt nobis poëta vtiliter proponit, ita hoc quoque discendum, interdum incidere atque obijci principibus tantas difficultates, vt nisi diuinitus sustentarentur, & ipsi ruerent,

rent,& omnia subuerterentur. Itaque accersitur & hoc loco Mineruæ numen, quod fulciat autoritate & eloquentia sapientissimi viri Vlyssis laborãtes res,& reuocet ab errore multitudinem, & animos illorum conuertat ad respectum laudis, & decoris. Quo loco egregiè docet Homerus, illos motus heroicos & eximios, quibus animi impelluntur ad aggressiones rerum grauiũ & arduarum esse diuinos, ideoq; successus nunquam absunt, sed præter omnium opinionem, & spem cum admiratione maxima incepta hæc feliciter abeunt, & præclara κατορθώματα existunt, quod in audacia & temeritate humana fieri non solet. Nam celeriter tales conatus debilitantur, & res euertuntur, ac exitus infelices, sæpe etiam numero miserabiles, incepta stultæ audaciæ excipiunt atque concludunt.

Σχέτλιος]

Indignantis vox,& ipsum etiam Iouem accusantis. Significat enim certè σχέτλιος, sceleratum, quo Agamemno, quasi in vero dolore, verbo nunc vtitur, vt existimetur mirificè esse cõmotus, qui etiam Deo ipsi propemodũ maledicat. In Teutonica lingua vox penè eadem simili in significatione vsurpatur, *Schentlich.*

Δυσκλέα]

Inglorium, vel post vel ob amissam magnam partem copiarũ. Et mox: κάρηνα πολίων, arces & mœnia & turres, quæ omnia sunt ardua & conspicua, vt est in corpore vertex.

Αἰσχρὸν γὰρ]

Ratio ignominiosi reditus. Siquidem tanto exercitu & tam instructo ita longo tempore bellum non potuerit conficere.

Ὅρκια πιστὰ τάμοντες]

Vt Latini fœdus icere & ferire & percutere dixere, propter cædi tum solitas pecudes, vt apparebit & in Iliad. γ'. vel quòd porcus solenni cum precatione silice feriretur, Romano quidem ritu, vt exposuit Liuius lib. 10. Notatur autem versus Maronis in octauo:

——— *& cæsa iungebant fœdera porca.*

Propter porcæ mentionem, cùm porcus mactari consueuerit.

Ἐφέστιοι ὅσσοι]

Troianos, ait, singulos, si denis Achiuis opponi debeant, non exæquaturos decuriarum numerum. Eos autem vult intelligi & assumi, quorum patria Troia sit, id est qui focum & latem in vrbe Troia habeant, non externos, quos mox plurimos esse confi-

tetur. Hæc autem accipiemus ὑπερβολικῶς ab Agamemnone dici, de ingenti copia Græcorum, si cum paucitate Troianorum illa conferatur. Nam si de Troianis tantùm, vt aliqui tradidère, intelligendum sit, quod ponitur Iliad. θ'.

Χίλιαρ ἐν πεδίῳ πυρὰ καίετο πάρ δὲ ἑκάστῳ
Εἵατο πεντήκοντα, σέλα πυρὸς αἰθομένοιο.

Definitus scilicet numerus Troianorum fuerit, qui compleretur millibus quinquaginta. Græcorum verò omnium, qui venerint ad Troiæ oppugnationem, alij fuisse plus minus centum viginti, alij centum quadraginta millia, voluere. Si enim ponatur nauium numerus is, qui expressus est in Catalogo, mille centum octoginta sex, (tot enim de scriptis Homericis, quæ ad nos peruenere, colliguntur) cùm alij fecerint numerum hunc M. C. LXVI. alij M. C. LV. nisi fortè scriptura mendosa extat, Thucydides verò scripserit: Πεποίηκε γὰρ χιλίων καὶ διακοσίων νεῶν τὰς μὲν βοιωτῶν, ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ἀνδρῶν, τὰς δὲ Φιλοκτήτου πεντήκοντα, δηλῶν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τὰς μεγίστας καὶ ἐλαχίστας. quamuis hic, vt fieri solet, numerum propinquum ducentarum nauium, de illis C. LXXXVI. compleuisse videatur. At Euripides χιλιόναυν στόλον maiore incertoq; eo numero dixit in Oreste. Si igitur vsque ad Philocteten singulis ducibus attribuãtur centeni viceni pro numero nauium, quæ vnumquenq; illorum sequuntur, postea verò quinquageni tantùm, exibit numerus, centenum viginti nouem M. septingentorum & nonaginta de nauibus scilicet primum M. & VII. in quibus centeni vigeni vehantur, deinde de nauibus C. LXXIX. in quas conscenderint quinquageni tantùm. Id autem ideo faciendum, quòd Homerus in mentione Philoctetis numerauerit socios quinquaginta, cùm antè de Bœotijs incipiens, numerum posuisset centum & viginti. Atque hæc computatio videtur esse vera, collegit enim λογιστικῶς poëta eas naues, in quibus veherentur centeni viceni, & hunc illis numerum præscripsit. Item eas in quibus veherentur quinquageni, præscripto & his numero, vtq; idem Thucydides quoq; videtur sensisse. Verùm si tãtummodo excipienda sint septem Philocteteæ naues, in quibus L. veherentur, reliquus iam nauium numerus ductus in centum viginti, efficiet hominum numerum, centenum quadraginta millium, mille quadringentorum octoginta. Quibus addantur socij Philoctetis trecenti quinquaginta, eritq; omnium summa C. XL. M. mille octingenti XX. Qui numerus si maximè ad quindecim Myriades expleretur, vnde quidem adhuc absunt

absunt octo. M. CC. & LXXX. tamen ad quinquaginta millia, id est Myriades quinque, primum iam triplex esset, & longè à decuplice, qui hoc loco proponitur, abesset. Restat igitur hoc, vt ea figura rem explicemus, quam suprà retulimus, aut illa quinquaginta M. Iliad. ϵ'. non de Troianis tantùm accipiemus. Sed hæc fortasse prolixius quàm oportuit disseruimus, quare ab illis ad ea, quæ supersunt, explicanda pergamus.

Ε'φέστιοι]

Ἀπὸ τῆς ἑστίας, quæ & ἰστία Dorica dialecto Corinthiorum & Siculorum. Quæ Latinis Vesta, cui cùm publicorum tum priuatorum ædificiorum sedes & fundamenta consecrabantur. Huius igitur erat ignis sacer, qui fouebatur publicè, hoc est in templis Deorum, certa etiam religione, Romanorum quidem ritu, quem ex Asia allatum perhibent, & Maro significat:

Sic ait, & manibus vittas Vestamq́; potentem,
Æternumq́; adytis effert penetralibus ignem.

Hic in domibus erat focus, & ijdem penates, id quod luculento in Homerico Hymno canitur:

Ε'σσὶν ἣ πασάων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν
Ἀθανάτων τ' Θεῶν, γαμετὴ ἐρικυδέα τ' ἀνθρώπων,
Ε'ρσεν ἀέξιον ἔλαχε, πρεσβυτέρα γενεῇσι.

Et in Hymno in Venerem, dicitur Vestam per Iouis patris caput iurasse, virginem se permansuram, ideoque Iouem illi hunc honorem habuisse, vt æde media collocatam, tam apud deos quàm homines, venerabilem & sanctam esse vellet.

Διακοσμηθέωμεν]

Ordinaremur. Sic inquit distributis nobis in decurias, singuli Troiani, qui ministrarent nobis potantibus, cuique decuriæ attribuerentur. κοσμεῖν enim & disponere, ac instruere & ordinare significat, sine ordine enim & in confusione ornatum nihil esse potest.

Ε'γχέσπαλοι]

Bellatores esse dicit, qui hastas vibrarent, quod fiebat priusquam illa conijceretur in hostem: nam ictus impetu adiuuabatur, & reddebatur vehementior. Ita & aliquis apud Maronem rotat ensem, & telum Æneas fatale coruscat.

Διὸς μεγάλου]

Emenso enim cælo siue æthere, Sol, hoc est percurso orbe signifero, qui per medium cælum transit, annuum spacium tem-

poris designare solet. Nunc annis igitur nouem oppugnatam Troiam dicit, & interea tam naues ipsas, quàm instrumenta harum corrupta esse.

Σπάρτα λέλυται.]

De sparto extat disputatiuncula apud Gellium lib. 17. cap. 3. placuit ferè eruditioribus funes significari lineos & cannabinos, quarum soleat seri materia. Plinius lib. 19. cap. 1. Hinc fuisse nauium armamenta apud eũdem interpretati sunt, quoniam, cùm sparta dixit, significauerit fata. Libro verò 14. cap. 9. dubitare se scribit idem autor, num sparta genista sit, & nunquid hanc designauerit Homerus, cùm dixit: Nauium sparta dissoluta. Nondum enim, inquit, fuisse Africanum vel Hispanum spartũ in vsu, certum est. Et cùm sutiles fierent naues, lino tamen, non sparto vnquam sutas. De quibus videmur rectè posse hoc loco interpretari κώπετα, non modò funes, sed etiam vela nauium, nam δόκα trabes significat. Sed si ita sit Gellius dubitauit, an non potius vltima syllaba acui debeat. Nam hic est accentus peculiaris deriuationum, vt λικτός, γραπτός, πεπτός, sed ipse tamen suam dubitationem soluit, quòd propriè nunc nauium armamenta sic vocentur, & notetur certum quoddam genus satorum, itaq; accentu hoc vocabulum ab illo generali distingui, vt ξανθός, & proprium κάνθος, δῆμος & δημός, βροτὸς & βρότος.

Αἰδέπω.]

Grauissimæ hæ sunt tentationes, cùm & coniugum atque liberum relictorum tam mollem facit mentionem, & cùm assueuerat frustra tantos labores ab illis sustineri. Iam etiam se complectitur imperator, quò minus sibi miles futuram ignominiosam fugam arbitretur, fugiamus inquit. αὖτως] id est, at res incœpta sic hæret neque perficitur.

Ὣς φάτο]

Iam igitur cognoscit imperator incertis atque etiam fractis animis militem in aciem produci quàm inutile fuisset. Omniũ enim animi non belli gloriam, sed domesticã quietem spectant, atque redire volunt in patriam, non capere vrbem hostium, illi quidem qui consilij capti expertes fuerant. Hanc autem tantam & subitam tumultuationem eleganti similitudine ventorũ colluctantium, & tempestatis maris expressit, cum qua confert incitationem turbulentam Græcorum festinantium fugere, hoc est celeriter relinquere bellum & terram hostilem, vt illud:

Heu fuge nate Dea teq; hũc, ait, eripe flammis.

Πᾶσι

Πᾶσι μετὰ]

Totius multitudinis animi commouentur, πᾶν φρασικλὲς, omnibus qui in multitudine erãt, hoc enim significat nunc μετὰ.

Πόντε Γ' ἐφίσθη]

Geminata similitudo ventorum & maris perturbantium, & segetes concutientium. κύματα μακρὰ profundos fluctus dixit. Significat autem verbum omne spacium longitudinis, vt μακρὰ γραμμὴ ἢ ὁδὸς, altitudinis, vt δένδρεα μακρὰ. Etsi Philostratus, vt opinor, arguratur μακρὰ δένδρεα accipienda, quarum altius defixæ sint radices, vt non simpliciter proceræ significentur, iuxta hoc:

—quantum vertice ad auras
AEthereas, tantum radice in tartara tendit.

Mare Icarium à filio Dædali præcipitato in illos fluctus cùm incautius subuolaret, iuxta hoc:

Icarum Icarijs nomina fecit aquis.

Inter Cycladas hoc pelagus fuit, vt Ouidius quoque indicat libro 8.

Parte Samos fuerat Delosq; Parosq; relicta,
Dextra Lebynthos erat fœcundaq; melle Calymna,
Cùm puer audaci cœpit gaudere volatu.

Plinius ab Insula Icaro vna de Cycladibus vicinum mare appellatum scripsit. In hanc autem eiectum cadauer Icari ab Hercule tumulatum fuisse, & ex eo nomen Insulæ factum, cui antè Pergamo nomen esset.

Λάβρος]

Sunt enim Zephyri interdum flatus, cùm vehementes, tum pluuij quoque, vt Odyss. ξ'.

Κύξ δ' ἀρ' ἐπλήσθη κακὴ σκοτομήνιος· ὗε δ' ἄφα Ζεὺς
Γ' ἰμὼν χος αὖταρ ἀπὶ Ζέφυρος μέγας αἰὲν ἔφυσε.

Ἐπί τ' ἠμώς]

Concutit ventus spicas, qui sunt στάχυες, & ἀστάχυες, siue spicis imminet atque intorquet sese, vt Iliad. τ'.

Ξανθὸς ἄφαρ δὲ θέμεν κεφαλὰς, --

Γ' ἴσατ' ἀφρομέων]

Hoc est puluis sublatus concursu Græcorum conglomerabatur supra illos. sed paulò antè λάβρος ἐπαγίζων, notat largis imbribus vehementem, & tempestuosum ventum, & ἀνέμοιο καταγὶς, venti impetus grandinosus. Iliad. π'.

Ἤματ' ἐπουρίσαι ὅτε λαβρότατος χέει ὕδωρ Ζεύς--

καλαγὶς vertò & καταγίζει, atque ἐπαγίζει, vel est factum de hoc, quod oriente Capella, quæ Olenia dicitur, sidere hiemali, imbres & grandines, atque turbines concitari solent. vel ductum est verbũ ἀπὸ τῆς ἄγης, hoc est ab impetu & cõcitatione, vnde & ἄγιες dictæ videntur, quia saltu concitatiore per rupes ferantur.

Θύρας τ' ἐξεκάθηρεν]

Vel ἐξεκάθηρεν, vel dicit sentinas repurgasse Græcos, vel detersisse fossas, quibus admitterentur vndæ de mari ad naualia, per quas facilè in illud deduci naues possent.

Λὐτὰρ ὁ ὑρμαὶν]

τ' πιεροβολικῶς ferit aurea sidera clamor, & mox ὑπὸ δ' ἴχετον, κατὰ τμῆσιν pro ὑφῆρει. ὑπ' ἐρωφρα] aduerbialiter. Fata enim concedebant Græcis Ilij expugnationem. Sic & ὁ Ἰλ. ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσι, vltra fatales miserias, vecordia sua homines mala sibi accersunt.

Λὐτὰρ τοὶν]

Indefessa. πρύω enim affligo & conficio significat. Habet oratio Iunonis indignationis affectum. εὐρέα νῶτα θαλάσσης] ingentia & patentia maris spacia dicit, καὶ αφορικῶς. Nam hæc pars in corporibus animantium latissimè aperitur. Sed Virgilius dixit alio intellectu, dorsum immane mari summo, scopulorum & latentium saxorum in mari vastitatem.

Καὶ δίκην ἐύχοιτο.]

Dupliciter possumus interpretari hos versus, vel sic. Atque hanc gloriã relinquent Troianis raptæ Helenæ? vel hoc modo: κατ' ἐυχολιῶ ἤ λίπωσι, id est κατ' ἐυχῶ. Ἰλ. ἡ.

Ἐν δ' ἄρα οἱ ἄμ' οἰμωγὴ ἐγὼ ἐύκνημοι Ἀχαιοὶ πίλνει ἀϊδηῶν.

vt sensus sit. Atque Helenam relinquent Troianis secundum vota illorum? Helenam autem Argiuam dixit, vel cõmuni quadam appellatione, vel etiam propria. Fuit enim proneptis Persei. Nam facto patrem huius Tyndareum, (cùm fabulæ Iouem ferant) filium Oebali, nepotem Persei, ex filia Gorgophone, cuius auus Actisius tenuit Argos, vel Spartanam dicit, id est Peloponnesiacam, vt suprà: καὶ Ἀργεῖ πατρὶ πάσσῃ. Nam Peloponnesi regnũ fuit relictum Agamemnoni, quæ appellaretur Ἄργος ab Argo nepote Phoronei. Vrbem autem Argos Oresten primùm occupasse perhibetur. Virgilius hanc appellationem assumsit, libro primo cùm ait, ornatus Argiuæ Helenæ. Ἀχαιοὶς ἐπίταρνε] bonis &

nis & clementibus, vel etiam suauibus verbis. ἀμφιελίσσας νῆας] dicit agiles naues. γλαυκῶπις] autem epitheton est Mineruæ, qua voce significantur oculi glauci siue cæsij, siue noctuini, vt Plautus dixit: Iunonis epitheton βοῶπις, quo significantur bouis oculi, quæ cur ita fecerit, mihi quidem parum liquet. Sed venit in mentem cogitanti, & liquiditatem quandam illam coloris ætheream vim, quæ est Mineruæ, & hanc turbulentorem aëris spissitudinem notare, attributam Iunoni. Verùm de hoc & similibus quæramus amplius.

Διὶ μῆτιν]

Ἀτάλαντον, quasi ἰσοτάλαντον æqualem, à ponderatione facta vox. Nam τάλαντα sunt libræ iuga Homero. Iouem autem μητιέτην etiam alibi poëta, & Vlyssem πολύμητιν vocat. Nam hunc vbique exquisitis laudibus intelligentiæ atque sapientiæ ornat. Iouem verò scripsit Hesiodus, vel quisquis autor fuit illius Theogoniæ, grauidam Minerua ex se deuorasse μῆτιν, atque ita ipsum partu illam edidisse. Vim enim mentis & consiliorum atque rationis, non solùm diuinam, sed summi Dei opus esse, veteres senserunt.

Εὐσέλμοιο]

Nauem suam trāstris & remis optimè instructam, siue etiam firmam, & validis tabulatis compactam, non attigisse Vlyssem ait, quippe cui non esset fuga cordi, sed stetisse ibidem dolore animi afflictum, cùm non inueniret quid in tanto discrimine rerum facere posset. Atque est hoc pulcerrimum exemplum facinorum eorum, quæ heroica vocamus, qua non videntur esse humani cuiusdam & communis modi. Hæc ergo tum demum existunt, cùm alia nulla prodessent, neque priusquam diuinitus excitentur ad conandum & agendum animi.

Φεύζεσθ' ὄν]

Quanta probra hæc sunt, fugere illos abiectos in nauibus? Nam ignauia & formido maxima his verbis obijcitur Græcis. Et ostendit Dea, ignominiam hanc sustinendam vniuersis, etiam ijs qui à consilio & voluntate fugæ longissimè abfuerint, atque hoc pacto ad omnia experiunda fortem virum Vlyssem & sapientem quasi calcaribus quibusdam subditis extimulat. πολυκληΐσας νῆας] vocat firmas & compactas, vt suprà εὐσέλμους. Nam σέλματα certæ tabulæ sunt, vt de fracta naui Sophocles Antigona, ὑπτίοις κάτω στρέψας τὸ λοιπὸν σέλμασιν ναυτίλλεται. Volunt tamen & σέλματα, & κλεῖσας esse sedilia remigum.

Ita vtrumque vocabulum significarit instructionem & copiam remigij.

Χλαῖναι]

Clamydem abiecit vt esset cursus expeditior, nam res in eo vertebatur, vt neq; lentè neque placidè geri posset.

Εὐρυβάτης]

Monen hunc Ithacensem Eurybaten alium fuisse atq; illum Agamemnonis Eurybaten Iliad. α. Sanè suos quique præcones habuere principes & duces. Ipse verò nunc Agamemnoni sceptrum eripit, nam autoritate summa opus erat, qua imperator iam destituebatur. Hæc autem nisi singulari quodam impetu diuinitatis fierent, seditiosè fierent.

Δαιμόνιε]

Habet hæc vox apud Homerum semper aliquam increpationis significationem, sed non semper acerbam & quasi infestam, vt cùm alicuius nimiam promtitudinem etiam in virtute coërcentes, illum improbum aut insanum vocamus. Ita posuit ἰλ. ζ'.

Δαιμόνιε φθίσει σε τὸ σὸν μένος,--

Aliter autem Iliad. η.

Δαιμονίη ἀεὶ μ' ὀΐεαι οὐδέ σε λήθω.

Iratus enim ita loquitur Iupiter. Et hoc loco quamuis non faciat conuitia principibus Vlysses, tamen vehementius increpat, quò magis ad laudem & virtutem conuertantur. Atque hoc eloquitur mollius. ἐν βουλῇ δ' οὐ πάντες ἀκούσαμεν, ipse enim certè consilio interfuerat. Sed placare vult principes verbis, nō lædere.

Μήτι χολ.]

Præruptius paulò hoc inferri videtur. Referemus autem vel ad superiora, vt fiat: cùm ipse quiesce, tum alios reprime, ne seditionem rex vlciscatur, vel ad sententiam conuenientem, quam intelligamus animo nostro, vt sit tale: prouidendum vobis, aut cauendum, ne iratus rex in turbulentos grauius postea animaduertat.

Θυμὸς δ']

Non est leuis neque euanida regis ira. repetitur & pluraliter. διοτρεφέων βασιλήων, non discrepante sensu.

Δαιμόνι ἀτρ.]

Vulgus conuicijs etiam reprimit, atque non verbis solùm inclementibus, sed verberibus etiam afficit.

Ἐναρίθμιος]

Ἐναρίθμιος]

Cuius neque in bello, neque in pace respectus sit, vel cuius ratio nulla habeatur, aut qui locum ipse non habeat, neque inter consultantes, neque inter pugnantes.

Ἀγκυλομήτεω]

Significat verbum consilij calliditatem. ἄγκυλον enim incuruum & hamatum significat, vt ἀγκυλατόξα, & ἄγκιστρον hamus. Quanta enim est temporis, cuius Deum Saturnum esse volunt, prudentia, aut quid non longa dies homines docet? Sed de caussa epitheti etsi in mentem nobis alia quoque veniebant, tamen nondum scilicet satis exculta, & nouitate adhuc horridiuscula cogitatione diutius versare atque fingere placuit. Sequentem autem versum:

Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσι βασιλεύῃ.

Aristarchëi cõsinxerunt, vt suppositititium. Et maluerunt sic legere, vnum esse regem oportere, cui hoc, id est vt rex sit, diuinitus fuerit collatum. θέμιστες autem sunt iura, vt Iliad. π'.

Οἳ βίην ἀνέχρῃ σκολιὰς κρίνωσι θέμιστας.

Et θεμιστεύειν ius dicere. ο'.

-- θεμιστεύῃ δ' ἕκαστος.

Παίδων ἠδ' ἀλόχων. --

Δίεπε φρασίν]

Obibat exercitum reprimens tumultum, & sedans commotam turbam, autoritate quadam regia. βρέμεται & σμαραγεῖ, πεπυκμένα, sicut & πολυφλοίσβοιο θαλάσσης, à sonitu, strepitu, fremitu, murmureq; vndarum & fluctuum.

Θερσίτης δ' ἔπη]

Ea quæ ad argumentum, hoc est propositam narrationem veluti extrinsecus assumũtur, ac quasi obiter, vt ita dicam, accersuntur, à Græcis ἐπεισόδια vocati solent. In his aut probabilitas quæritur, vt Idotheæ velum Odys. ι. contra omnem humanam fidem Vlyssi salutare à poëta introducitur. Aut est affectus aliquis tristior vel hilarior, vt canis Vlyssis senio confectus, illacrymans & mox moriens. Odys. ρ'. Et Vulcanus ridiculi gratia. Iliad. α. & Irus colluctans cum Vlysse Odys. σ'. aut vtilis doctrinæ & exempli gratia, vt hoc loco Thersites. Aut ad commoditatem & cõsensionem expositionis, vt somnus Iliad. ξ'. opprimens Iouem interea, vt liberè confirmare Græcos Neptunus possit. Aut in his est ornatus & elegantia, atque copia expositionis, vt colloquium

Diomedis & Glauci, Iliad. ζ'. Æneæ & Achillis Iliad. υ'. Denique etiam maiestas & granditas, vt pugna Deorum, Iliad. φ'. Itaq; & hoc legitur in eo libro, qui extat Aristotelis nomine de Poëtica, qui vt nobis ab illo autore editus nõ videtur, ita nequaquam negauerim hanc esse ab aliquo ἐπιτομὴν confectam scriptorum pluribus libris de Poëtica Aristotelis, quamuis alterius etiam Aristotelis non Stagiritæ de Poëtica liber editus à Diogene memoretur. Sed in hoc quem nos habemus, hæc fermè reperiuntur. Totam Odyssiæam esse narrationem quandam prolixam de quodam, qui multis annis à patria abfuerit, errabundus solus, inter Neptuni insidias. Illiusque rem domesticam interea fuisse dissipatam à iuuenibus petulantibus, qui ambirent nuptias relictæ uxoris, & filio necem struerent. Tandem illum diuexatum tempestatibus reuersum ad suos, ignotum omnibus, cumque paucis aggressum aduersarios, se & suis incolumibus, vicisse. Hæc argumenti igitur summa, reliqua verò ἐπεισόδια esse, eo in libro quem diximus, scribitur. Hoc autem Thersitæ ἐπεισόδιον etiam ad laudem ampliorem Vlyssis à poëta introductum fuit, vt ipse indicat, cùm mox hoc facinus Græcos præ reliquis præclaris Vlyssis actionibus facit celebrare. Sed habet optimam & salubertimam cõtra seditiones subiectionem, & exemplum non solùm improbitatis, cuius insigne odium proponitur, verùm etiam virtutis, cuius laudem magnificentissimè celebrari videmus. Fuisse autem Thersites traditur filius Agrij, qui frater fuerit Oenei, cuius pater fuisset Portheus, vt dicit poëta Iliad. ξ'.

Πορθεῖ δ' υἷες παῖδες ἀμύμονες ἐξεγένοντο,
Ὠλένιον τ' ἠΰν Ῥευδώνη Φαίπτωνί τε Κηρυδῶνι,
Ἄγριος ἠδὲ μέδων, πέμπτος δ' ἰῶ ἐπόντι Οἰνῆϊ.

Porthea autem & Porthaona dixere. Ita reperitur fuisse frater patruelis Diomedis Thersites, vno gradu inferior, ita vt subnotauimus:

	Πορθάων.	
Ἄγριος	Μέλας	Οἰνεύς
Θερσίτης		Τυδεύς
		Διομήδης.

Quare tradunt, quod & Calaber exposuit, huius pugni ictu ab Achille interfecti, mortẽ ex omnibus Græcis solùm Diomedem grauissimè tulisse. Sed tale nihil Homerus dicit, ne vllam etiam minimam labem aspergat Diomedi, quẽ & ipsum omnibus

bus modis ornatum introducit. Egregiè autem fecit poëta, cùm stultissimo & ignauissimo animo consimile corporis quasi domicilium attribuit. Nam istæ portentosæ deformitates & turpitudines corporum vix vnquam non similes animos includunt. Et quamuis reperiantur etiam aliquando non pulcris corporibus, neque formosi, boni & sapientes, vt testatur etiam noster Poëta Odyss. θ'.

Ἄλλος μὲν γάρ τ' εἶδος ἀμύμονος ἐκπρεπὲς ἀνήρ,
Ἀλλὰ θεὸς μόρφωι ἐπὶ οἱ οὐκ ἐπέφυκε.

Tamen naturæ cuidam ipsius sensui semper,
Orator est pulcro venustè è corpore tortus.

Ἐκολώα]

Obstrepebat, tumultuabatur, Iliad. ά. ὃν δὲ θεοῖσι κολωὸν ἐλαυνέτην. & κολιὸς græculus à strepitu & garrulitate appellatus putatur.

Μάψ ἀτὰρ]

Loquacem & celeri lingua fuisse Thersiten dicit, sed oratione composita ad vanitatem & captationem auræ atq; risus popularis. Interpres autem ita fuisse ridiculum Græcis id, quod Thersites placuisset, & egregium esset visum, vt sic fiat, εἰναὶ δὲ γελοῖον τοῖς Ἀργείοις, ὅτι ἐν ἔπαυτε, ἤγγνδέξαν αὐτῶι τῶ Θερσίτηι. Esse Græcis ridiculum solebat, quicquid Thersitæ probaretur.

Αἰχμητὰς]

Sed talis, atq; etiam imbellis, cur non relictus in Græcia fuit? Quia homo seditiosus nō potuit domi remanere in ocio, & hoc genere natus repudiari non debuit. Est autem ἔκφρασις seu διατύπωσις insignis deformitatis & turpitudinis. φολκὸν] strabum interpretati sunt, id est oculis distortis. κυρτὼ ὤμω] humeri extantes obliquo gibbo, vt κυρτὸν κῦμα ο. ἰλ. α'. quasi rotundatum tumulo quodam. φοξὸν volunt esse capite acuto.

Ἐπιλώβητα λάχνη]

Tenuem capillum quasi flosculi comam, obduxisse caluam dicit. Faciamus igitur verbum ita, ἀνέω & κατὰ μετάθεσιν, ἀνίω, & λῶβα, παρακμάζω μίσω, & cum duabus præpositionibus ἐπιλώβητα: vel ἴω, ἰνίω, vt ἔπαπω ἤνοπα μίσω, & ἰνλώβητα Ἀγαιῶν. ο. ἰλ. ά. εἰν ὅτε ἐπιλώβητα εἶεν ἰόντες. Hoc autem ἴω volunt esse per μετάθεσιν factum ἀπὸ τοῦ ὄω, vt sit ἐπιλώβητα, ἀπὸ τοῦ τυχεῖν, vel quæramus aliquid melius.

Ἔχθιστος]

Infensissimus erat præstantissimis. νεμέσσηθεν, ἐνεμεσσήθησαν, succensuerunt. μακρὰ βοῶν] vt paulò antè quoque ὀξέα κεκλυγὼς. Hoc enim vnum norunt seditiosi, vociferari, vnde & clamatores vulgò dicuntur.

Τέο δ' αὖτ']

Id est τοῦ, quod valet τίνος. Quid te sollicitat, aut quid est de quo queraris, & quod nunc etiam requiras? Est autem oratio omnibus sensibus turbulentiæ instructa, vt nihil seditiosius fieri potuerit, neq; odiosius ad vulgarem audientiam. Primùm enim obijcit ei copiam & splendorem vitæ, quæ sunt inuidiosa maximè. Deinde voluptates exprobrat, rem indignissimam & imperatori & in bello. Postremò, quod est inuidiæ caput, suorum virtute abuti Agamemnonem dicit, & illorum labore atq; sanguine parta occupare. Atque ita refricat & vulnus vetus iniuriæ allatæ Achilli, non huius quidem honoris gratia, sed quia facti inuidia erat recens, & exemplum hoc singulare superbiæ & cupiditatis regiæ. Hæc capita orationis verbis & sententijs aptis ad perturbandos multitudinis animos, & eleuandam imperij autoritatem elaborata sunt.

Πλεῖαί τοι]

Refertum dicit esse tabernaculum Agamemnonis ære. Nos addidimus excuso ære. Nam significat vasa potissimùm ærea, id est τρίποδας & λέβητας, sed & arma, vt opinor, quibus omnibus regium tentorium resplenderet, ad quandam magnificentiam exornatum. Mulieres autem dicit plurimas, quæ extra sortem datæ essent Agamemnoni, id est exemtæ de præda priusquam illa distribueretur, quæ γέρα dicebantur, nam erant præmia hæc virtutis & principatus.

Υἱὸς ἄποινα]

Mercedem filij qua ille redimatur, vel ἐλλεπτικῶς ὑπὲρ υἱοῦ. Et ignauissimus iste clamator nunc se fortem facit, & sic argumentatur seditioso enthymemate: Si militum sit opera & periculum, præmia quoque & commoditates illis eripi non oportere. Nos, inquit, defatigamur, tu fruere quæsitis à nobis. Atque ita accusat grauissimum imperatorem non solùm auaritiæ, sed planè neglectionis suorum, quibus veluti iumentis sine omni humanitate ad suam vtilitatem & bonum abuteretur.

Ἄπο νόσφι]

Id est ἠΰτινα κατέχης ἀπονοσφίσας τοῦ κοινοῦ δηλονότι. Quam tu de com-

de communi præda subtraxeris. Ita iam cupiditatibus obsequentem suis Agamemnona aliena etiam inuadere, & peculatus insimulat.

Οὐ μὲν ἔοικεν]

Iam etiam philosophatur nugator iste. Et composita oratione ad grauitatem commonefacit imperatorem officij, & autorem eum esse mali, suis oportere negat. omnia seditiosissimè.

Ἀχαιΐδες]

Increpatio est militum patientiæ. Hoc enim agit, multitudinem vt concitet aduersus principes, ad imperium detrectãdum.

O verè Phrygia nequ; enim Phryges.

πέπονες] molles & faciles dicit, à mari fructibus metaphoraducta, vel etiam à cucumeribus, quæ πέπονες, quia molescant, appellantur. κακὸν ἐλέγχεα] apposititia quidam forma orationis dixit, vt *iuuenes fortissima frustra Pectora*, vel potius vt hæc, scelus, labes, sterquilinium.

Γέρα πεπίεμεν]

Concoquere ea quæ deuorauit. Quo verbo notat auaritiam Agamemnonis, & est translatio du ra à gulosis, qui difficulter cibos, quibus sese ingurgitarunt, possunt concoquere. Vsus est verbo & Apollonius in primo, ἅμα δὲ πάντα πάλαι θρεπτήρια πίσσω. id est, reliqua omnia quæ debebantur educationi meæ, ea abs te habeo, atque illis plena sum, vel consumsi, vt Iliad. δ'. χολὸν θυμαλγέα πέψει, concoquit aut digerit, μεταφορικῶς, vt diximus. Fecit autem γέρα per apocopen ἀπὸ τοῦ γέραα.

Ἦ ῥά νύ σ']

Acerbè intorsit orationem κατ' ἀποσοφίλω in Agamemnonem. Aliter enim profectò, hæc esset vltima tua petulantia, id est faceret ille ne posthac insultare, & vim atque iniuriam afferre alteri posses.

Ἠνίπαπε]

ἀνίπτω increpationem vel obiurgationem dixere, verbum ἰνίπτω, μέσως, ἤνιπα. In tertia persona ἤνιπε & geminatione, ἤνιπαπε, vt Attica ἀναβέβρωκε, ὁ δ'. σ'. λύτ' ἤνιπεσ' ἀνιπτήν.

Ἀτάσθαλ' ἔχων]

Nomina regum non te decet versare & voluntare in ore tuo, ignauo scilicet & improbo, non oportet te mentionem regum facere, neque de illorum factis loqui, vt, in ore est omni populo.

Νέσσι τ' ἀφυλ.]

Negat ad eum pertinere curam reditus, neque ab illo huiusmodi tempora atque occasiones obseruari oportere.

Τῷ, νῦν]

Coniunctionis significationem habet τῷ, sed ἐπιτατικῶς, vt videtur, vt integrum sit, ἀντὶ τοῦ ἤδη ποτέ τῳ. Proinde Odyss. ν'.

Τῷ σε καὶ ἐν δώμασι φόνος λάβοι. & Ο'δ. π'.

Τῶν νῦν μή τοι ἔτι, οὐ χιὼν ἐσθ' ὅπῃ ἔλθοις Ἀγλαΐδων.

Proinde vide ne fortè & tibi mulier delitiæ eripiantur vitæ tuæ, & hoc loco, proinde tu hic nunc resides & male dicis imperatori. Sed in lingua Latina, imperandi vocabulum addere vsitatum, vt proinde tona eloquio.

Μηλέτ' ἔπειτ']

Execrationibus solemus obstringere fidem nostram, vt illa vulgaria: Dispeream: Ne viuam: Emoriar si non hanc vxorem duxero. Plaut. Di me perdant, si illam vxorem duxero. Sed hanc disertam fecit hoc loco poëta: nam & suum & filij vnici caput deuouet Vlysses, nisi vltus fuerit illam Thersitæ petulantiam. Hoc enim est, non dicar Telemachi pater, illo scilicet extincto, vel est idiotismus, qualis & in Teutonico sermone frequentatur. Non vocer magis pater Telemachi, vt cùm illum, nolle se suis nominibus appellari, nisi hoc aut illud perfecerint.

Τάτ' αἰδῶ]

Αἰδὼς: pudor, verendam partem vocat, & dicit renonem, vel capistrum lumborum, vel tale aliquid.

Ὦρσε δ' ἔπειτ']

Sequitur tonitrua fulmen, vt debuit. ἰδνώθη verò curuatum illum fuisse ad ictum significat, vel se contorsisse ad ictum. Curuationem significat & Iliad. μ'. ἰδνωθὲς ὀπίσω, sed additum aduerbium reflexionem & retorsionem notat. μεμάρπῃ] dorsum, quia in auersa corporis parte hic situs est τῶν φρενῶν, quæ adhærent iuxta Homerum hepati. ἀχρῆον ἰδών] deformè tuens, vt torquum tueri dicimus. Significatur autem in dolore animi contractio, & distorsio vultus, repræsentans illius labores, vt in Eunucho, os distorsit sibi carnifex.

Οἱ δ' ἐγέλασσαν.]

Ambiguitas tollitur distinctionis nota. Non enim ob ipsum indoluisse Græcos dicit, sed quamuis essent animis afflictis, cadente scilicet spe reditus, tamen non potuisse continere risum ad conspectum vapulantis Thersitæ.

Ὣς ἄρ

Ὃς δὲ δὴ ἄλλ]

Prosopopœia vulgaris, qua laudes Vlyssis de sermonibus multitudinis amplificantur. λωβητῆρα ἰάπτοντα] procacem seu petulantem maledicum.

Θυμὸς ἀγαλλόμενος]

Vt superbi in lingua Latinâ dicuntur præstantes & excellentes, atque etiam elati vanitate, itidemq; in Teutonica.

Ὣς φάτο]

Mutatio numeri, habita intellectus nõ verbi significatione, vt *Pars in frusta secãt*, & alibi ἦ πλεῦνες ἔσαν ἠδ' ἄλκιμοι ἄνδρες Ἀχαιῶν ἀπονέοντο.

Πολύπριδος]

Cicero Planco ita. Itaque Homerus non Aiacem nec Achillem, sed Vlyssem appellauit πολύπριδα. Significat eorũ esse gloriam rerum gestarum, qui peregerint, quamuis ad perficiẽdum aliorum operæ multo plus contulisse videantur. Sed quæsitum de loco Ciceroniano, cùm certè etiam Achilles πολύπριδες appelletur ab Homero λ, ω. atque etiam Oileus λ, β. Sed vt memoria labi potuit Cicero, non enim hoc per omnia defendere licet, ita fortasse significare voluit frequenti epitheto hoc ornari ab Homero Vlyssem, sed Achillem atque Aiacem non item. Cõstat autem consilijs Vlyssis captam Troiam, de cuius subiectione, & omnia fatalia impedimenta remota, & auxilia adiuncta, denique etiam equus ligneus extructus fuerit.

Μῦθον ἀκούσαι]

Simul vt exaudire verba vniuersi, simul vt consilium & sententiam dicentis perspicere possent. ἀγορήσαιο, καὶ μετέφης. Non quasi balbutiens idem dicit, sed hoc concionantem ita locutum esse.

Ἀτρεΐδη νῦν δή]

Admirabilis oratio Vlyssis, & omni virtute eloquentiæ perfecta hoc loco exponitur. Exordio vtitur commouere cùm iam turba esset aliquantulum sedata, nam apud insanientes adhuc & tumultuantes contrarium esset. Mox vt præditus autoritate grauissimè illos accusat, & exprobrat perfidiam maximum in tota quidem vita scelus, sed in militia eximium, & obijcit ignauiam. Sed hoc loco reuocat ipse se, & obiurgationem efferuescentem reprehendit, ne nimis increpando de integro animos multitudinis perturbet, atque indulget sensui illorum aliquid laxans, tanquam contumacibus equis frenos, vt con-

uertere ad arbitrium & regere illam possit. Postremò quod valet ad vulgus plurimũ, etiam religionem copiosissimè quidem, & spem prædictionum diuinarum injecit. In quo etiam diutissimè immoratur. Sed hæc nunc deinceps sigillatim percurramus.

Ἐλέγχιστον]

Culpandum maximè hoc est apud omnes mortales, infamiam summam tibi conciliate volunt. μέροπας] aiunt dictos homines, vel quòd distincto sono vocis vtantur, quod alijs animantibus denegatum sit, vel quòd διάλεκτοι diuersarum nationum atque gentium non consonent, ὁ enim vocem significat, & flectitur ὁπός. Non desunt qui tradant à Merope terrigena, qui in Coo insula regnarit, humanum genus ita appellatum.

Ἄργος ἱππιοβότειο]

Vel simpliciter campestre & pascuis abundans τὸ Ἄργος dixit, vel est epitheton, vt aliqui volunt, historiæ seu fabulæ, quod Neptuno in Argiua regione quædam prata, quæ carperent equi illius, consecrata fuerint. Neptunus autem, vt notum, ἵππιος est. Et hunc perhibent de Argiuæ regionis possessione cum Iunone contendisse, atque illam fuisse adiudicatam Iunoni. Vnde & Maro Argiuam Iunonem vocauit.

Ἐκαθσπατ' ἰὼν.]

Numerus mutatus, nam ἱκπέρσαντι positum est pro ἱκπέρσαντας. Possumus autem hoc totum de sacramento dato imperatori accipere, iuxta formulam quæ exponitur in oratione Lycurgi contra Leocratem: ὅτι καλεῖν τὼ ἡγεμόνας, ὅτι ζῶντας ὅτι ἀποθανόντας. vel innuitur coniurationis historia, de qua Pausanias in Cotinthiacis ita: Πέραν δὲ τῆς Γλαυκῆς πέφυκε χάλκειόν ἐστιν ἄγαλμα, αἰχμὴ δὲ ὑπὸ τὰ ἀγάλματα. Ἄργεια ἀρτέμιδος καὶ Διὸς καὶ Ἀθηναίας. Λυκέας δὲ ἐποίησε μηχανεὼς τὸ ἄγαλμα εἶναι Διὸς, καὶ Ἀργείων ἕνεκα τῆς ὁδοῦ. Ἴλιον γράψαντας ὑπὲρ τοῦ θώμου τοῦ ἐμοῦ ἐν πλειόνων, ἐς ἃ ἦλθε τὸ Ἴλιον ἑλεῖν, ἢ μαχομένους πλειόνων ἀνθρώπων ἀπολέσθαι. Id est: *Vetus Pelasgi sepulcrum, ahenum est paruum, quod sustinet simulacra prisca Dianæ, Iouis, Minervæ. At Lyceas quidem fecit esse simulacrum Iouis, cognomento machinatoris. Additq; Argiuas copias proficiscentes ad bellum Troianum illo in loco coniurasse, perseueraturas se se in bello, donec vel Ilium cepissent, vel exercitus morte deletus esset.* Ideo videri potest fecisse hoc poëta.

Ἴλιον

Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι.

Iuratos esse Argiuos, tum demum reuersuros in patriam, cùm Ilium expugnassent. Coniuratio autem Græcorum contra Troianos apud poëtas celebris est, vt Horatius cecinit:

Quam multo repetet Græcia milite
Coniurata tuas rumpere nuptias. Et Ouidius:
——coniurataque sequuntur
Mille rates.——

Ἦ μὴν ϐ]

Nunc indulget aliquantulum Græcis orator, vt mulceat atq; mitiget animos illorum, néve illi perpetua acerbitate obiurgationis quasi obrigescant, & est in hac concessione vsus comparatione, vt admodum iustus dolor tam diuturnæ moræ esse videatur. Sanè, inquit, reuersio in malo & dolore laborem & molestiã habet, ita sumus interpretati & versibus nostris, vel sic. Qui afficiuntur dolore, & affliguntur malo, ijs labor est reuerti, id est, illi scilicet quamprimum redire domum cupiunt, ac laborant.

Περιτροπέων]

Vertens annus. Sic dixêre quos vulgò currentes vocant. Hoc ergo significat verti annum iam nouum, vel abijsse annum nouum & conuersum esse. Nam fines annui temporis ad initia recurrunt.

Τλῆτε φίλοι]

Cohortatio vehemens, paruum adhuc tempus vt durent, qui longius & diuturnius consumserint. Hos versus Cicero elegantissimè conuertit, de quo totum locum descriptum subiecimus. Cicero de Diui. lib. 2. Nam illud mirarer, si crederem quod apud Homerum Calchantem dixisti ex passerum numero belli Troiani annos auguratum, de cuius coniectura sic apud Homerum, vt nos ociosè conuertimus, loquitur Agamemnon.

Ferte viri & duros animo tolerate labores,
Auguris vt nostri Calchantis fata queamus
Scire ratos ne habeant, an vanos pectoris orsus.
Namq; omnis memori portentum mente retentant,
Qui non funestis liquerunt lumina fatis,
Argolicis primùm vt vestita est classibus Aulis,
Quæ Priamo cladem & Troiæ, pestemq; ferebant,
Nos circum latices gelidos fumantibus aris,
Aurigeris diuûm placantes numina tauris,
Sub platano vmbrifera fons vnde emanat aquâi,

Vidimus immani ſpecie tortaq; Draconem
Terribilem, Iouis vt pulſu penetrabat ab ara,
Qui platani in ramo foliorum tegmine ſeptos
Corripuit pullos. Quos cum conſumeret octo
Nona ſuper tremulo genitrix clangore volabat,
Cui ſerus immani lanitans vt ſecta morſu.
Hic vbi tam teneros volucres matremq; peremit,
Quos luci edederat genitor Saturnius, idem
Abdidit, & duro formauit tegmine ſaxi.
Nos autem timidi ſtantes mirabile monſtrum
Vidimus in mediis diuum verſarier aris.
Tum Calchas hæc eſt fidens voce locutus:
Quidnam torpentes ſubito obſtupuiſtis Achiui?
Nobis hæc portenta Deum dedit eſſe creator
Tarda & ſera nimis, ſed fama ac laude perenni.
Namque aues tetro mactatas dente videtis,
Totum Troiam belli exantlabimus annos,
Quæ decimo cadet & pœna ſatiabit Achiuos.
Edidit hæc Calchas quæ tam matura videtis.

Sed hic locus inter errata memoriæ quæ μνημονικὰ ἁμαρτήματα vocantur, iam pridem ab eruditis annotatus eſt, non enim certè Agamemnon hæc loquitur, ſed Vlyſſes.

Ἐ βαν ἐέρσαι]

Id eſt abſtulêre, quadam proprietate Græcæ linguæ dixit.

Χθιζὰ τὶ καὶ πρωΐζα]

Id eſt heri & prid die, quod diuſtertius dicas, quod dicitur χθὲς καὶ πρώϊζα. Significat autem pronerbialis hæc quædam orationis figura, id quod ſimpliciter diceretur, nuper, aut modò, ſeu paulò ante. Hæc apud Græcos frequens eſt. Ariſtophanes Ranis χθὲς καὶ πρώην κωπᾶς. Vſus & Plato in Gorgia, & Herodotus χθὲς καὶ πρώην. Item Lucianus indocto, & in Hesiodum. Sophocles Electra paulò aliter extulit.

Οὐ χθὲς καὶ πρώην κἀχθὲς, ἀλλ' ἐξ οὗ πατὴρ
Ζῶν πρὸς θανόντος ἐξέπραξε τοῦ πατρός.

Dicit hoc igitur Vlyſſes, eos qui nondum interierint, teſtes ſe habere eorum, quæ dicturus ſit. Etſi volunt ita eum longũ tempus belli tam diuturni eleuare, vt mentione paucorum dierum, & quidem proximorum longiſſimi temporis tædium obſcuret.

Ἐς Αὐλίδα]

Αὐλὶς

Αὐλὶς vrbs & portus Bœotiæ, cuius τὸ ἔθνικὸν Grammatici fecêre ἀπὸ τῆς Αὐλίδος Αὐλίτης καὶ πλεονασμῷ τοῦ μ, interpositâ litera μ. idque de hoc loco Homerico, vbi dicitur illo in loco exercitum Græcorum coactum fuisse. Sed retentam etiam classem tempestatibus tradunt fabulæ, donec placaretur Diana Imperatoris mactata filia, vt ait Lucretius:

Aulide quo pacto Trivai virginis aram
Iphianassai turparunt sanguine fœde
Ductores Danaûm delecti. ——

Nam Iphigenia eadem & Iphianassa intelligitur. Ouidius lib. 12. idem innuit, quem locum, quia hunc Homericum breuiter interpretatur, adijcere placuit, sed ille pro virgine, vt Græci quoque tradidere, suppositam ceruam scripsit:

Nec dilata foret Virginis vltio, nisi aquora sæuis
Inuia fecissent Ventis, Bœotaq; tellus
Aulide piscosa puppes tenuisset ituras.
Hic patrio de more Iouî cum sacra parasset,
Vt vetus accensis incanduit ignibus ara,
Serpere cæruleum Danaï vidêre Draconem
In plataneum, cuius ad stabat proxima sacris.
Nidus erat volucrum bis quattuor arbore summa,
Quas simul & matrem circum sua damna volantem
Corripuit serpens, auidaq; recondidit aluo.
Obstupuêre omnes. At Vates prouidus augur
Thestorides, Vincemus, ait, gaudete Pelasgi,
Troia cadet, sed erit vestri mora lenta laboris,
Atq; nouem volucres in belli decerpit annos.
Ille vt erat Virides amplexus in arbore ramos,
Fit lapis, & seruat serpentis imagine saxum.

Ἀμφὶ σᾶϊ]

Ἀμφὶ circùm, quasi aduerbialiter, vt, stant aræ circùm, & ante. Virg. 4. Æneid.

Anna, vides toto properari littore circùm.

Μέγα σῆμα]

Portentum seu monstrum, de hoc enim tempus belli prædicit Calchas, & φοινὸς est varius, aut rubens, nam draconibus inesse maculas sanguineas traditur, vt δαφοινὸν accipiamus nùc, qui alibi à poëta φοινήεις dicitur, φοινὸν enim cruentum seu puniceum est, vt Ἰλ. π'. πᾶσιν δ' ἁρπάλιμον αἷμα φοινὸν, σμερδαλέον apud Homerum est ingens & horribile.

Νήπια τέκνα]

Νήπια τέκνα, de homine transtulit, propriè enim νήπιοι infantes dicuntur, id est paruuli, atque etiam stolidi. ὑπὸ πεπτηῶτες πετάλοις sub ramis latitantes.

Κατὰ τέκν' ἐφ.]

Κατέφαγε τέκνα, & λᾶαν dixit à recto λάας τοῦ λάου, est & λᾶε λαὸς, vt λαὸς ὑπαὶ ῥιπῆς, Iliad. μ'.

Ὡς οὖν δεινὰ πέλωρα]

Monstra. Significat autem vocabulum visu quod horribile sit, vt Iliad. μ'.

Φοινήεντα δράκοντα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον.

Ab hoc πελώριος, terribilis. Iliad. ή.

Σεύατ' ἔπειθ' οἷός τ' πελώριος ἔρχεται Ἄρης.

Τὰ δὴ νῦν]

Tendit, inquit, ad finem vaticinium, decurso spacio annorum nouem, & decimo instante.

Μῦθον ἐπαινήσ.]

Ionica ἔκτασις, pro ἐπαινέσαντες, & adiungēda hæc ad rectum positum in versu suprà tertio, Ἀργεῖοι.

Γερήνιος ἱππότα]

Ἱππότην Nestora significare volunt exulem, cùm tamen Nestorem poëta equitem faciat præstantem, vt manifestè in Catalogo, cùm dicit neminem parem fuisse Menestheo in equis & viris instruendis præter Nestorem. Et Odys. γ'. ἱππηλάτα Νέστωρ, quo certè verbo equestris rei peritus significatur. γερήνιος] etiam haud scio an non sit gentilis Nestoris appellatio, quamuis de Hesiodo versus exponantur in Epitome Stephani, qui Gerenis fuisse tradant Nestorem, cùm Pylus ab Hercule caperetur, ita de duodecim filijs Nelei hunc vnum superstitem relictum: quamuis & Strabo scribat à Gerenio Nestorem vocatum Gerenium, quo delatus fuerit de vastitate priore. Non solùm enim non extat nomen τῆς γερήνου vel γερηνίας, vel γερηνίου apud Homerum, sed Pausanias etiam in Laconicis ait eam, Gereniam dictam vrbem, quæ sit Ἐνόπη apud Homerum, Iliad. ι.

Καρδαμύλην, Ἐνόπην τ'. --

Exponunt etiam Græci aliqui γερήνιον ἔντιμον γέροντα, id est senecta ætate venerabilem, vel honorabilem senem: atque ita, si videatur, & nos epitheton intelligamus. Philostratus scripsit in suis Heroicis, Herculem non solùm vt innocentem Nestorem, & qui refra-

refragatus fuisset consilijs patris & fratrum suorum, quæ illi ceperant de subtrahendis Herculi Geryonæ bobus, hunc igitur nō modò Herculem cōseruasse, sed etiam propter insignem in adolescentia probitatem mirificè amasse, & restituisse in paternum regnum, fuisseq; Nestorem autorem Græcis, vt in iurando testē Herculem nominarent. Sed huius oratione iam confirmatus Agamemno, tandem & ipse imperatore digna loquitur. Omnia autem facta & composita sunt præclaro artificio, & ratione rhetorica. Nam vt Agamemnon eam habuit orationem, qua tegeret ille quidem sententiam animi sui, neq; eam multitudini planè exponeret, facturus periculum voluntatis ipsorum, ita Vlysses aperte & liberè cum illis agit, alios verbis placans, alios minis & verberibus coërcens. At Nestor eodem & ipse intendit orationem suam, multoq; est iam apud non solùm sedatam, sed placidam & quietam multitudinem asperior, sic tamen vt non in vniuersos sæuire, sed paucos quosdam turbulentos accusare videatur, ita & veniæ spem facit mollioribus, & præfractis terrorem incutit, & grauiter interminatur ijs, qui imperium deinceps detrectassent. Atque ita subijcit consilium salutare Agamemnoni ordinandi atque instruendi exercitus.

Σωφρονίαν]

De coniuratione Græcorum diximus suprà, συνθεσίας autem dixit quæ συνθῆκαι appellantur, pacta quædam & conuenta. Hæc autem retulêre aliqui ad illam coniurationem Græcorū, de qua Isocrates in Helenes encomio, cùm principes Græciæ in spe omnes nuptiarum huius, σωφρονοῦντες, inquit, πίστεις ἔδοσαν καὶ ἔλαβον ἀλλήλοις βοηθήσειν, εἴπερ τις ἐπιχειροίη τὰ ἀζωθέντα λαβεῖν αὖτις.

Ἐνταῦθ' ἦ]

Omnia, inquit, consilia, & omnes rationes nostræ euanescēt, aut recident ad nihilum tanquam igne consumtæ, vel hoc dicit, an nihil proderunt, an nulli vsui erunt consilia & rationes nostræ, sed suspendentur ad ignem? Iuxta illud Hesiodi:

Ἔνθα δὲ πηδήσειε μὲν ἀσπὶς κάπνῳ καταβεῖσα.

Et Aristophanes:

Ἢ μὴ 'ἀσπὶς ἐν πυρὶ φιλάλωκε μήποτε.

Vt contrà de armis quæ curarentur, ait poëta, ὡς καπνῷ καπήσηκα, &c. Ὅρκια τ'. σπονδαὶ ἄκρητοι καὶ δεξιαί, testibus, etiam dijs, ait, sanctia fuisse illa fœdera, & solenni ritu religionis datam acceptamque fidem. In sacris autem profundi vinum solebat, vt

Iliad. α. ἐπὶ δ' αἴθοπα οἶνον ἔχευαν. In precationibus quidem innocationibusque deorum hoc facere consueuerant, vt in conuiuijs semper, & vt Iliad. π'. Achilles precaturus Iouem, Patroclum vt seruaret incolumem:

Εὐχετ' ἔπειτα ἰὼν μάκαρι Διὶ Πηλείδης Ζεῦ,
Οὐρανίδη, --

Et in fœdere Iliad. γ'.

Οἶνον δ' ἐκ κρητῆρος ἀφυσσάμενοι δεπάεσσιν
Ἔκχεον, ἠδ' ἱερῶν θεοῖς αἰὲν ἠῶντες.

Sed ἐκχέαι σπονδάς cùm dicit, videtur innuere merum dijs profundi solitum fuisse, cùm tamen legatur Iliad. γ'. κρητῆρι δὲ οἶνον μίσγον, quod sonare videtur perinde quasi in cratere, cui à temperatura nomen, vinum miscuerint. Sed vel est ibi vsus poëta communi & vsitato verbo, significans tantùm hoc in crateta vinum precones infudisse, vel intelligemus Spondarum vinum meracius fuisse. Coniunctioaum autem & amicitiæ atq; fœderum fuisse σπονδάς, etiam hæc verba indicant, ἔκσπονδος, exclusus vel non comprehensus fœdere: ὑπόσπονδος, qui fœderis legibus tenetur, facta pace aut inducijs, παράσπονδος fœderis violator, & Phœnissis, κομπὸς εἰ σπονδαῖς πνικτός, ἀλλ' ἐσώζου. Sic εἶεν.

Μῆχος]

Ἀμηχανία συντυχόντα, hoc est nihil explicamus, omnia hærent, nihil procedit eorum quæ agimus inter simultates & contentiones nostras. μῆχος autem μηχάνημα est, vt πάθος πάθημα. ἔχων ἀτιμφίβουλον] ficmo & destinato consilio atq; proposito.

Τοὺς δ' ἕα]

Ita indefinitè dixit vnum aut alterum, id est paucos quosdam qui clandestina cõsilia ineant, & multitudinem perturbare solent. ἄλλους δ' ἐκέλευσα αὖθις] nunquam tamen, hoc perficient hinc, vt discedant domum bello imperfecto.

Ἦ ἐῶ καὶ]

Dubitat igitur sapientissimus senex, vtrum veritas sit in promissione diuina. Non ille quidẽ de hoc dubitat, sed ἱρωνεύεται in eos inuehitur, qui ipsum Deum refragatione sua arguere mẽdacii viderentur.

Ἀσφαλῶς]

Inter incongrua & inconsequentia notatur & hoc, dixerat enim ὑπερφυΐαν κρείσσονα, & nunc infert rectum ἀσφαλῶν.

Ἐλένης

Ἑλένης ὁρμηματά τ᾽]

Nos fecimus raptus Helenæ & lacrymas. Sed interpres consilia & dolores intellexit Græcorum, quos Helenæ vlciscendę caussa pertulerint. Sed nostra tamen sententia non videtur prorsus reijcienda.

Κατὰ φῦλα, κτ᾽]

Interpretati sunt simpliciter, monere Nestorem vt nationes Agamemno singulas quibusdam ordinibus distinguat, atque ita producat exercitum in expeditionem. Sed cùm fecerint aliqui Homerum Atheniensem, ob id quod & per Mineruam iurantem, & vsurpātem Ἀθηναίης nomen, introduxerit imperatorem, quorum alterum moris, alterum διαλέκτου esset Atticæ, multò certior hæc coniectura esse potuerat, mentionis φυλῶν & φρητρῶν. Nam Atheniensium fuit ciuitas distributa in tribus quatuor, & horum quæq; rursum in φρατρίας tres, quo etiam pacto nunc censet Nestor, tributim & curiatim exercitum esse distinguendum. Iam & φυλὴ in re militari, maximè equestri, turmæ fuit appellatio[illegible]t nihil aliud subijcere videatur hoc loco senex, quàm facere [illegible]rus apud Xenophontem, cùm ordinibus suis præficit, qui illo[illegible]ducant & hoc agit, quiq; vt ijs pareant, qui ipsis essent præpositi. Neque obstat quod φῦλα dixit, non φυλὰς, nam ita fuit in versu aptum, vt neque φρατρίας, sed φρήτρας. Omnino autem senex monet distinguendum esse exercitum, & instruendam aciem certa quadam ratione, ne in confusione pugnetur, néve tanquam in tenebris latere & ignorari possit ignauia. θεσπεσίῃ] aduerbialiter, diuino quodam infortunio, an diuinitus fiat, quò minus vrbs capiatur.

Ἡμύσειε]

Inclinaretur, hoc est procumberet atque rueret, quo de verbo & superius dictum, μετ᾽ ἀπερήκτους εἰς ἀμηχάνους, vt μετὰ ἔθνος ἑταίρων, εἰς ἔθνος, qui me obijcit grauissimis & infinitis contentionibus. ἔς γε μίαν] deest nomen vnde verbum dictum est, βουλή.

Ἀμφὶς ἰδὼν]

Iubet parari ad bellum, hoc est animo agitare pugnæ & præliorum discrimina, & currus vndique perspicere, vt sit ἀμφὶς ἰδὼν dispiciens.

Στυγερῶ κριν.]

Vt decernamus Marte, id est conseramus prælium, vt & Maro.

Inter se coijsse viros & cernere ferro.

Hæc enim vera lectio, vt Seneca docuit.

Οὐ γὰρ παυσωλή]

Cur terret insuper Græcos magnitudinem laborum commemorando? Non ille quidem terret, sed mauult confirmatis iam animis suorum, maiora potius belli incommoda videri militibus, quàm falsò minora sperari, iuxta hoc Cyri dictum apud Xenophontem Παιδείας ς'. Κρεῖττον μείζονα οἰηθέντας μείονα ἰδεῖν, ἢ μείω ἀκούσαντας μείζονα εὑρίσκειν.

Ἀμφιβρότης]

Interpretantur latum clypeum, qui tegeret totum viri, seu hominis corpus: talibus enim veteres fuisse vsos perhibent, & de Empedocle citat Plutarchus Quæst. Conui. 5. ἀμφιβρότην χθόνα, dicitq; ita appellasse illum corpus animæ circumdatum.

Ἄρκιον ἐσσεῖται]

Iam addit minas regaliter. Sed Aristoteles lib. 3. πολιτικῶν docet, fuisse apud veteres quoddam regum genus, qui in pace non haberent potestatem occidendi quēquam, in bello verò, & cùm exercitus ad pugnas educti essent, impune in detrectantes imperium animaduertere, & illos interficere possent. Dicit autem tum non magis profuturū vlli fugam canum & volucrium, hoc est, facturum se ne quis effugiat laniatus illorum, occisus & abiectus insepultus. Addidit autem post hunc versum Aristoteles initium alterius:

Πὰρ τὸν ἐμοὶ θάνατος.—

Quem, vt videmus, nostri libri non habent, vt hinc etiam cōiectura fieri possit, alijs illum exemplis huius poëtæ vsum fuisse.

Κάπνισσαν]

Excitasse ignes in tabernaculis dicit συνεκδοχικῶς. Nam fumus ante flammam, cùm materia ardorem ignis concepit, euaporatur. μῶλον Ἄρηος] Martis impetū, seu vim, vel etiam prælia Martis, id est belli discrimen. Quisq; autem suorum deorum, id est numinum patriorum opem inuocat.

Αὐτόματος δέ οἱ]

Menelaum dicit aduenisse inuocatum, id est ἄκλιτον, βοὴν quidem ἀγαθὸν, id est bellicosum, nam βοὴν bellum appellasse veteres, scribitur in Athenæi libro quarto, à clamoribus, vt apparet, & strepitu pugnantium, & certè βοὴν ἀγαθὸς διομήδους à poëta dicitur, qui bellicosissimus heros introducitur. Ibidemq; redarguitur

gnitur Platonica huius loci reprehensio. Venit igitur frater ad imperatorem sua sponte, ne vocari quidem enim debuit. Ideoq; Grammatici aliqui iugulatunt subiectam rationem versu proximo:

Ἤδεε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἐπονεῖτο.

tanquam alienam & superuacaneam sententiam. Siue enim ita accipiamus, vt pleriq; interpretati sunt, sciuisse Menelaum, quòd in labore & occupatione sacrificij versaretur Agamemnon, ridiculum videri volunt, dici hoc non ignorasse fratrem, quod illi notum esse necesse esset. Siue intelligamus non fugisse Menelaum, quantis in curis & solicitudinibus esset frater, atque ideo se præteritum non tulisse molestè. Neq; hoc, aiunt illi, consentaneu[illegible] e[illegible], oblitū fu[illegible] imperatorem fratris, cuius maximè caussa sac[illegible]ifi[illegible]um, [illegible]retur, illius enim iniurias vlturi, oppugnatum [illegible]m & Priami[illegible] aduenerant. Sed hæc nos vnà cum innumer[illegible]ibus alijs c[illegible]osis exquisitionibus Grammaticorum relinquamus. Atque accipiamus simpliciter, in summo quodam studio erga fratrem vltro affuisse Menelaum, cùm non fugeret eum quantos labores ille sustineret animo suo.

Μὴ πρὶν ἐπ']

ἐκλεπτικὴ locutio, itaque intelligemus δὸς, aut particulam significantem votum: Vtinam non antè Sol occidat, neq; tenebræ obducantur, quàm vrbem cepero, & est sanè votum nequaquam timidum neque verecundum.

Χαλκῷ ῥωγάλεον]

Ferro, vt nunc loqueremur, lacerum, vt Odys. v'. vestimenta dicit Vlyssi accommodasse Mineruam, quo magis ignoraretur, ῥωγαλέα ῥυπόωντα, pannosa & sordida.

Ἀμέταρτον]

Vt ἄφθονον de copia & abundantia dixêre, sic ἀμέταρτον nunc πόνον magnum vel ingētem, simili origine & ratione appellauit.

Λεγώμεθα]

Ne tempus, inquit, verbis teramus, & differamus rem, monet cauendum, ne occasio rei bene gerendæ prætermittatur, quam si amiserint, futurum sit postea, vt frustra requirant. Itaque & Alexandrum interrogatum, qua maximè re Græcia fuisset potitus, respondisse ferunt, μηδὲν ἀναβαλλόμενον, id est celeritate, qua ipsa & Cæsarem maximas & admirabiles res confecisse legimus. Sic tamen habendum, vt, quemadmodum Salustius ait, & consulto & maturè facto opus sit.

Θωῦσι κρίοντες.]

Principes, inquit, vnà cum imperatore discurſitabant occupati in acie inſtruenda, interque illos Minerua & bellicum & amicum Græcis numen verſabatur. Cuius ægida Iouis quoddam ſcutum, vt alibi diximus, breuiter ἐκφράζει. ἀγήρατον] quæ nullo temporis ſpacio, aut iniuria corrumpi poſſet. & ἀθανάτην ſimiliter vel ſempiternã, vel geſtamen deorum immortalium, in qua extantes conſpicerentur centenæ oræ, quarum flexu & implicatione ſcuti ambitus contineretur. Eas aureas dicit fuiſſe, & ita preciosas, vt ſingulæ centenis bobus æſtimari potuiſſent, atq; ipſa quidem animalia dicit, non pecuniam. Pecunia enim & ſignatum æs ad vſum comparãdi neceſſaria, quæ moneta & νόμισμα, non repetiuntur introducta à poëta, qui ne minimarum quidem rerum exquiſitas mentiones omiſit, & permutationem rerum diligenter deſcripſit, Iliad. ζ.

Ἄϊδηλος.]

Interpretantur vocabulum de eo, quòd ignis conſumat materiam, nam ἀΐσσειν eſt vaſtare & affligere. Flamma igitur vaſtatrix, ſeu infeſta, vt ἀϊδηλότατος ἀϊδήλων ἰλύϊ.

Ἐρχομένων ἄπο.]

Ita de his progredientibus æris ſplendor emicabat, vel de horum armis eminebat quaſi iubar quoddam, vt ſit ἀπὸ χαλκοῦ. θαυμάσιον] ſignificat certè admirabile & diuinum quiddam, forma, natura, magnitudine ſua.

Χλωῶν ἠγερέθοντο.]

Hæc auium genera ſignificauit Virgilius ita Georg. 1.

——quæ Aſia circum
Dulcibus in ſtagnis rimantur prata Cayſtri.

Cygnorũ autem ſimilitudine de copijs armatis vſus eſt idem libro 7.

Atq; ex hoc Λειμῶνα Ἀσίου Homerum dixiſſe poſſumus conijcere, nam & Aſia prata, & Aſia palus inde videtur factum. Intelligetur autem pratum Aſium, Lydiæ pratum, vnde & apud Apollonium Ἀσίδος nomine Lydia ſignificari traditur. Et Aſiam vocari citharam inuentum Lydorum. Sanè Herodotus Μελαμπόδην ſcribit Lydos dicere Aſiam totam nominatam non ab vxore Prometheï Aſia, ſed ab Aſia nepote Manis, ἀπὸ Ἀσίου τοῦ κότυος τοῦ Μάνεω, de quo & tribus Sardibus vocetur Aſias. Ideoque aliqui fecêre hoc loco, Ἀσίῳ ἐν Λειμῶνι, eſſe Ἀσίου genitiuum καὶ ἀνυπερ-

πλῶ

πλὴν ab Ἀσίῳ, vt τυμωλίῳ περάμοιο, τ' λ. pro τυμωλίῳ, à nominatiuo Ἀσίης & τυμωλίης, ὁ τμῶλος. Strabo in mediterranea Lydia vltra Timolum montem Austrum versus, locum esse ait nomine Λιμῶνα, atque hunc designari à poëta incolas dicere, adiectione Ἀσίῳ, nam & Asiæ & Caystrij heroum Lydiæ lucos ibi illos monstrare.

Γ'πὸ δ' ἔβραχε γαῖα ποδῶν καὶ ἵππων.]

Terra resonabat ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν ἵππων. In prato Scamandrio, à flumine Scamandri, ἐν πεδίῳ τῷ Σκαμανδρίῳ. Iliad. υ. Sequuntur autem ὑπερβολικὴν similitudines duæ, musicarum & foliorum. ὥρης igitur innumerabiles nunc dicuntur. ὥρη autem id est vere tempore κατ' ἐξοχὴν, quo omnia virere & florere solent, quod mox totum posuit ὥρῃ ἐν ἐαρινῇ.

Ἠΰτε μυίαων]

Intelligemus verbum quod sententia requirit, volitant, aut colliguntur. γάλακτος] lacteus liquor. διαρραῖσαι dispergere illos cupientes.

Οὔμυα δ' ἔβη]

Ad exprimendam imperatoris eximiam maiestatem, diuinas quasdam particulas composuit, quæ essent certis in numinibus maximè insignes. Mox aliam & ipsam illustrem similitudinem intulit, tauri quasi regnantis in armento, præstantis animo & viribus. Victor enim & robore excellens imperio vnus semper potitur, vt & Maro fecit:

Nec mos bellantes vna stabulare, sed alter
Victus abit,——

Ἔσπετε νῦν μοι μοῦσαι]

Inuocat Musas nunc offerēte se difficiliore narratione, vt poëtæ consueuere facere. Estq; & in hoc Maro imitatus cum summa dexteritate Homērum, atque etiam interpretatus in diuersis locis. Æneidos 7.

Pandite nunc Helicona deæ, cantumq; mouete,
Qui bello exciti reges, quæ quemq; secutæ
Compleuerint campos acies, quibus Italia tum
Floruerit terra alma viris, quibus arserit armis.
Et meminisse enim diuæ & memorare potestis,
Ad nos vix tenuis fama perlabitur aura.

Æneidos libro 6.

Non mihi si linguæ centum sint, oraq; centum,
Ferrea vox, omnes scelerum comprendere formas,

Omnia pœnarum percurrere nomina possem.

Κλέος οἶος]

Sola ad nos fama peruenit. Quod tamen & ipsum amplius etiam Maro extenuauit.

BOEOTIA SIVE CLASSIS recensio.

Separarunt hanc partem Grammatici à superioribus & præscriptione peculiari insignierunt. Estque hæc valde conspicua & illustris, enumerationem complectens nauium, quibus classis Græcorum absolueretur, & nomina, patriamq; ducum, qui singulis populis præessent. Expressit autem poëta hoc loco quasi in tabella terram Græciæ, & in hac potentiores atque nobiliores ciuitates, & loca illustriora depinxit χωγραφικήν quadã ἀφήγησιν, seu πίνακος. Quæ nunc vniuersa mutata vel deleta, atq; extincta potius sunt, hisq; magis indies temporibus vastantur, quibus à ferissima & immanissima gente Scytharum tenentur. Atque cùm de illa natione omnia, quæ in terris laudem merentur, quæ pulcra & expetenda ducuntur, quæ immutabili quodam omnibus seculis iudicio præclara vel diuina etiam esse statuuntur, quæ virtutis & sapientiæ nominib. appellare consueuimus, ea igitur, cùm è Græcia Deus in omnes terras atque nationes deduxerit ac deriuarit conseruandæ veteris memoriæ caussa, in singulari quadam gratitudine animi nostri, hoc tempore pictura etiam quadam ob oculos cupientum cognoscere, Homerici seculi statum quendam Græciæ ponere decreueramus, ideoque omnia de quibus adiumenta ad distertam explicationem sperare potuimus, magna cura & conquisiuimus & perspeximus, in primis Strabonis scripta, qui etiam Homericam quandam explanationem profiteretur. Quæ vtinã edita essent incorruptius, ita enim scatent mendis, vt non solùm diligentem, sed etiam eruditum lectorem insistere innumerabilibus in locis & hærere necesse sit. Nos tamen de hoc, & de alijs Græcorum libris, quorum copia nobis fieri potuit, non pauca excepisse cõsidimus, quæ in Hometicis declarandis non modò necessariam cognitionem, sed historiæ quoque quasi amœnitatem quandam habere videantur. Verùm illam picturam, de qua diximus, in præsentia conficere, vel, vt sic dicam, procurare non potuimus. Nam adhuc per multa minus disponebantur, & erat confusa ratio nostra, & alia quo-

que,

quoque, quæ nihil attinet commemorare, obstabant nobis. Huius tamen expressionem atque editionem nequaquam abiecimus animo nostro, ac potius cogitamus breui non aggredi tantum, sed etiam absoluere, implorato omnium, qui nobis opitulari posse videantur, auxilio atque succursione. Nihil autem habebit incommoditatis res, tabella hæc, etiamsi post nostrorum commentariorum lectionem demum conspiciatur, ac potius tum illa fortasse etiam vtilius atque iucundius spectabitur, inferente nonnihil lucis explicatione nostra. Sed ad rem. Bœotiam hanc partem vel Catalogum inscripsere Grammatici, imitatione quadam Platonica, cuius dialogi omnes geminas habent inscriptiones, quarū ferè vna est personæ alicuius, quæ in illo quasi primarum partium introducitur. Ita & hanc fecere Bœotiam, à Bœotis enim orditur poëta naues & populos, & principes exercitus recensere.

Βοιωτῶν μέ]

Quæsitum quare orsus fuerit à Bœotis in pertexēdo nauium catalogo. De quo verissimè Aristarchus, ita illi in mentem venisse forte hinc vt narrationem inchoaret, vt de initio Iliados ipse respondet interroganti Luciano, temere incepisse ἀπὸ τῆς μήνιδος, quia illud verbū tum subierit. Quod si fuisset exorsus aliunde hoc loco, vel totius poëseos aliud fecisset principium, etiam de illo scilicet quæreretur, cur ita factum videretur. Fuit autem certè alicunde incipiendum. Et est meo iudicio illustri vsus ingressione, de qua ordine pulcerrimo narrationem instituta, id est expositionem nationum & vrbium Græciæ persequi posset. Supra igitur à latere orientis Solis vergente Aquilonem versus, is enim situs Bœotiæ, incipiens & quidem à portu noto & celebri deduxit vel circumduxit planè χωγραφικῶς locorum descriptionem, quæ tum in Græcia maximè celebria & clara essent. Plurium autem nomina, vt fit, antiquis quoque temporibus mutata fuēre. Nunc verò toties capta, oppressa, vastata Græcia, nihil est reliquum integritatis neque in nominibus, neque nationibus & vrbibus. Quæsi, vt merentur, deplorare vellemus, neque verba neque sententiæ fortè deessent, quibus dolorem nostrum & indignitatem rei exprimeremus, sed neque tempus neque locus tantam immotationem tulerit, præsertim alienioris & inculcatæ disputationis. Quòd autem interdum poëta quasi resilit de incepta expositione, neque loca locis continuat, vt cùm de Ætolia ad Cretam deuenit, id vel quia agmina ita ordinata fuisse in-

telligi vult, vel aliquam ob cognationem populorum illorum factum crediderim. Sed ad rem. Quinque fuisse duces Bœotij agminis scribit poëta, de quibus vnũ tantummodo reuersum domum è bello Pausanias annotauit Leytum. Hyrie illis temporibus supra Aulidem fuit. Hæc autem insignem portum habuit, apud quam congregata classis Græcorum, & hinc placatis tãdem ventis, cùm illi aliquantisper aduersati nauigationem impedijssent, soluta fuit. Scolus infra plateas ad ripam Asopi, de quo oppido prouerbialem versum Strabo commemorat:

Εἰς Σκῶλον μήτ' αὐτὸς ἴμεν μὴ τ' διῖξω ἕπεσθαι.

Sub Cithærone enim fuisse loco aspero & inculto, in regione dicta Parasopia, vbi Mœnades Penthea dilaniasse traduntur. Schœnum autem in regione Thebana quæ si vera sunt, vicinitatem hoc loco poëta planè neglexit. Scripsit autem Pausanias Asopum altissimos solere iuncos alere, vt de his quoq; nomen inditum oppido videri possit. Verùm σκῶλος sentium & spinarũ est appellatio. Eteonos, Scarphe postea dicta, in tumulo sita, vnde & epitheton factum πολικνήμου. Loca .n. tumulosa κνημοὶ vocantur, vel cliui montium, quòd supra pedes sint montium tendentibus ad verticem, ἴδης ἐν κνημοῖσι. Iliad. λ'. Nam & πόδα νείατον ἴδης poëta dixit, & κορυφὰς montium. Thespia, quæ postea Thespiæ, sub monte Helicone. Hæ visebantur quondam ob spectabile simulacrum Cupidinis elaboratum à Praxitele, vt & Cicero Verrina 6. & donatum Glyceræ, vt Strabo. Sed Athenæus ita lib. 13. Phryne in Eleusinio conuentu, & festiuitate Neptuni, vniuersa Græcia aspiciente, pallam posuit, & crinibus solutis in mare se demersit, adq; illius exemplum expressit Apelles imaginem Veneris, quæ ἀναδυομένη dicitur. Praxiteles verò statuarius, amator ipsius Gnidiam Venerem secundum illam effinxit. Idem in Cupidinis basi infra scenam theatri, inscripsit:

Praxiteles quem senserat ipse, expressit amorem,
Exemplum è propria nobile mente trahens,
Meq; mei precium Phrynæ dedit. Ast ego flammas
Lumine non arcu spargo cupidineas.

Cùm autem illi optionem dedisset, vt eligeret de suis operibus, Cupidinem aut Satyrum tripodibus impositum, acceptum Phryne Cupidinem consecrauit Thespijs. Hactenus Athenæus, cuius sententiam etiam hoc adiuuat, quod Phryne Thespiensis fuisse perhibetur, vt illo simulacro suam patriam voluisse ornare videatur.

videatur. Græca autem est Tanagra, de qua Pausanias ita, bellum enim visum. Tanagræi, inquit, suę ciuitatis originem in Pœmandrum referunt filium Chersilai, cuius pater fuerat Iasius filius Eleutheris, nepos Apollinis, & Æthusæ Neptuni filiæ. Pœmandrum autem aiunt duxisse Tanagram Æoli, vel vt Corinna fecit, Asopi filiam, quæ cùm viuendi mirificè longum tempus confeciſſet, homines illarum regionum mutâsse nomen mulieris, & Anum nominasse, id est γραῖαν. Idemque nomen & vbi factum, quod vsqueadeò fuerit frequentatum, vt Homerus quoq; fecerit in Catalogo, Thespiam Græamq;. Sed postea tamen illam veterem appellationem recuperasse. τὸ δὲ εὔχορον μυκάλησσαν, interpretantur τὴν πλατεῖαν χώραν, esse enim χορὸν apud Homerum πλὴν χώραν, vt Odyſ. μ'.

-- ὅθι τ' ἄνεῳ ἠελγυείης
Οἰκία ἔ χοροί εἰσι. --

Sed etiam in sua significatione vocabulum retinere simili intellectu possumus, vt sint εὔχορα loca, quæ latè excurrãt & quasi expatientur. Mycalesſi autem miserabilem vastationem & cladem exposuit Thucydides libro 3. κ'ρμα iuxta Euripum ad sinistram Aulidos, eo loci Amphiaraum absorptum terra vnà cum curru fugientem ferunt, id tamen alibi accidisse alij perhibent, & hoc loco fracto curru Adrasti, ipsum Arionis equi virtute fuisse conseruatum. Pindarus fecit apertam terram fulmine Iouis, vt dehiscceret Amphiarao fugienti Periclymenum, atque ita illum ereptum fuisse turpitudini auersi vulneris. Fugam autem præclara sententia excusat, quòd fatalis vis etiã diuinas soboles euertat: ὁ δ' δαιμονίοισι, inquit, φέβεσθαι φύσιν δὲ, & παῖδες Σιῶν, τιμᾶ. Erithræ sub Cithærone monte, vel vicinæ Hysijs vt Strabo, vel cum his eædem, vt innuere videtur Eurip. Bacchis.

Υ'σιαί τ' Ἐρυθραί, αἵ Κιθαιρώνος λέπας
Νέρθεν κατοικοῦσιν.

Appellatæ à filio Athamantis Erythro, vt Pausanias Ἠλιακῶν β'. Eleſsium & Eleona & Hylen, dicta oppida à posito palustri & virgultoso apparet. Itaque scribuntur & cum aspiratione ἑλέσιον & ἑλέων. Sed in mediterraneis Bœotiæ regionibus multa loca eluuionibus vastata perhibent, ipsos etiam amnes atque lacus aliò defluxisse, & eorum quæ in Catalogo memorentur, aliorum ne vestigia quidem, aliorum ruinas tamen apparêre. Peteona vicum in agro Thebano collocat Strabo, & Ocaleam inter Haliartum & Alalcomenas. Ex Pausania etiam in

vicinia apparet fuisse Ocaleam Thespiarum. Medeona vicinum facit Onchesto Strabo, & ait Φοινικοῦντα quoque dictum à monte Φοινικίῳ, sub quo situm esset oppidum. Copæ ad Aquilonem iuxta Copaidas aquas sitæ, vnde & κῶπαι, id est à remigio dictæ creduntur, anguillis quondam celebres. Eædem & Cephissides à fluuio Cephisso dictæ, & alibi aliter, in mediæ Bœotiæ quasi cauo quodam collectæ, & longo tractu restagnantes. Copaidum tamen communis fuit appellatio. Eutresis intra Thespias & Platæas in agro Thespiensi. Thisbe postea pluraliter Thisbæ finitimæ Thespiensibus, maritima, habuit portum Thisbœum. Coronea in colle sita prope Heliconem, de hac sunt κορωναῖοι. De Messeniaca autem Coronæa κορωνίδι. In hac negant talpas non solùm nasci, sed ne viuere quidem illatas aliunde potuisse. Fuit & Haliartus appellatus ab Haliarto, vt Coronea à Corono filijs Thersandri, nepotibus Sisyphi, teste Pausania, Copaidas aquas, quæ ab illo Haliartiæ feruntur appellatæ illa parte sui, & ipse herbidus propter irrigua aquis loca. Platæa postea Platææ, celebres victoria Græcorum, qua libertas Græciæ fusis fugatisque Persis parta fuit. Paluſtres & ipsæ priscis temporibus, vt ipsa appellatio indicat. πλάτη enim palma remi dicitur, etsi à Platæa Asopi F. appellatas scripsit Pausanias. Vltra Asopum fuêre varia & calamitosa postea fortuna vsæ. Glissanta scribunt sub Hypato monte fuisse, stadijs septem à Thebis ad sinistram proficiscentibus in Peloponesum. Apud hunc prælium commissum inter Thebanos & eos qui ἐπίγονοι nominantur, posteritas eorum qui duce Adrasto Polynicis socero ad Thebas occiderant, quorum fuit imperator Ægialeus filius Adrasti, qui solus tum de ducibus interijsse perhibetur, vt pater antè solus mortem euaserat. Thebæ vrbs celebris citra Asopum versus Euripum. Quòd autem poëta dixit ἑπτάπυλαι, alij docuêre de oppidulis vicinis Thebarum accipiendum: nam Thebas post expugnationem τῶν ἐπιγόνων instauratas tum non fuisse. Aliqui Potnias significari voluêre, quas collocat vltra Asopum Pausanias, Thebis distantes stadijs decem. Plerique Thebanos hos fuisse, quos poëta distinguere voluerit vallis adiectione ab incolis arcis Thebanæ, quæ à Cadmo primùm iuxta oraculum in colle condita Thebarum appellationem habuerit. Onchestus vltra Dircen præterfluentem Thebarum, & ipse appositus Copaidi. Habuit templum Neptuni, vnde Onchestius ille deus dictus Ouidio quoque x.

Onchestius illi
Est Neptunus auus.

Templum

Templum Strabo ait fuisse solum absq; luco, sed Homerum illum locum ornare voluisse splendidiore appellatione. Arne putatur esse Chæronea. Sed Grammatici hic alij aliter legére. Quidam τάφρη (idque esset numeris aptius) non enim Ἄρνη Troianis temporibus in Bœotia fuisse. Sed hanc Pausanias dictam ait ab Arna filia Æoli. Fuerèque qui & hanc & Mideam, absorpsisse lacum crederent. Zenodotus, vt docuit Strabo, legit:

Οἵη πολυσταφύλου Ἀκρίου ἔχον.

Isq; videtur oblitus fuisse, cùm scripturam mutaret ad hunc modum, querelarum Hesiodi de sterilitate patriæ suæ, quæ hieme esset infelix, æstate difficilis, neque vllo tempore bona. Neque Tarna, ferendum, quæ Asiatica esset Poëtæ, κατ' ἀφαίρεσιν pro Atarna, hæc vicina fuit Lesbo, & gentile est Ἀταρνεύς. Mideam fuére qui ablatam eluuione Copaidos, vt diximus, putarent. Pausanias ait esse Lebadeam, primùm ita dictam à matre Aspledonis, qui & ipse dederit alteri oppido nomen, deinde à Lebado Athenienſi. Ibi celebre fuit templum & oraculum Trophonij, sed & in Argolide fuit Midea non longè à Tirynthe, vnde μιδέατις ἡρωΐνη Alcumena vocata fuit. Nisam fecére vicum Heliconis. Apollodorus, citante Strabone, in Bœotia Nisam omnino reperiri negauit. Itaque scripsére aliqui, Γ' ἔαντε ζαθέην. Ilus enim, priore breui, vt Strabo ait, iuxta Anthedona fuit locus augusta specie. Aliqui scripsére, κρεῖσσόν τε ζαθέην sentientes eam, quæ postea dicta fuerit κρίσσα in sinu Crisæo. Non etiam nulli φῆρας transscripsére, nam & iuxta Mycalessum Pheras fuisse volunt. Sed has exquisitiones non est cur moremur. Anthedon extrema maritima Bœotiæ vrbs, ad sinistram Thebis ad Euripum tendenti, & supra illam mons Mesabion, huius vrbis cuius fuit Glaucus Anthedonius, qui herba quadam gustata mutatus fertur in piscem, vel vt alij speciosius finxére, in deum marinum.

Οἵ θ' Ἀσπληδόνα]

Orchomenios distinguit hos Bœotios ab Arcadicis, nam ille Ὀρχομενὸς est & πολύμηλος, hic μινύειος. Hunc postea Bœotium nominatum fuisse Thucydides scripsit lib. 4. Minyeum autem vocat à Minyis gente ita appellata à Minya filio Chrysæ, qui esset filius Neptuni & Chrysogeniæ filiæ, Almi filij Sisyphi. Hunc locupletissimum fuisse scribit Pausanias, & opulentissimis locis annumerare poëtam, & hunc Orchomenon aiunt Iliad. i.

Οὐδ' ὅσ' ἐς Ὀρχομενὸν πολύεργον πω, --

Minyæ filius fuit Orchomenus, ab hoc genti & vrbi nomen

factum, retenta tamen non minus antiqua appellatio. Sed Minyam scribit Pausanias etiam thesaurum admirabili opere extruxisse. Quod nisi Græci magis studerent externis celebrandis quàm suis, potuisse non minus præclaras expositiones componi de illo Minyæ thesauri opere, & Tirynthijs mœnibus, quàm de pyramidibus Ægypti. Fuisse & præpotentem ciuitatem, ex eo intelligi potest, quòd occiso Clymeno nepote Phryxi filij Presbonis à Thebanis quibusdam coniuratis in cædem illius, Erginus Clymeni filius, Thebanos eò adegerit, vt coacti fuerint annuum tributum soluere Orchomenijs, à quo ciuitatem postea fertur liberasse Hercules, & valde afflixisse Minyas. In hac gente Eteocles filius Andrei, & Euippes filiæ Leuconis neptis Athamantis, creditus Cephisi filius, primus sanum & sacra instituit Gratijs, vnde Theocritus filias illas Eteoclis vocauit:

Ὦ Ἐτεόκλειοι βόγαβρες καὶ, οἱ Μινύειον
Ὀρχομενὸν φιλέοισαι ἀπιχθόμενόν ποτι Θήβας.

Sic enim legendum, non vt quidam temere mutarunt, Ἐτεόκλειοι χάριτες. Ἀστλήδεια postea vocarunt υἱὸν τέλλου, etiam absq; α. extulerunt aliqui vocabulum.

Ἄκτορος Ἀζείδαο]

Clymenus habuit filium Azea, huius fuit Actor, eóq; illius filia Astyoche furtim suscepisse, ait poëta, Martem geminos, Ascalaphum & Ialmenum, horum Ialmenum in reditu delatum fuisse in Pontum, & esse coloniam Orchomeniorum. Achæos in Ponto Strabo ait quosdã tradere. ὑπερῷον dicit γυναικωνῖτιν seu γυναικεῖον, vbi muliebris sexus diuersaretur, in parte domus & secretiore & remotiore. Odyss. ε.

Εἰς ὃ ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ
Κλαῖε ἑὸν πόσιν Ὀδυσῆα. -

Et paulò antè:

Ἦ ῥ' ὑπερῴοιό τευ φρεσὶ σὺν θέτο θέσπιν ἀοιδὴν,
Κήρυκι Γλαύκοιο Πολυμήδεος, Κλύμακα δ' ὑψηλὴν κατιβήσετο οἷο δόμοιο.

Vt dubium esse non possit, quin conclauia illa fuerint editiore in parte domus. Est autem ὑπερῷον, & expressa vocali ι, ὑπερῴιον.

Αὐτὰρ Φωκῆας]

Transit ad Phocenses vicinos Orchomeniorum poëta. Supra autem regio hoc nomine Bœotiam fuit ad Aquilonem. Dictos illius

Illius incolas quosdam Phocenses scripsit Pausanias, à Phoco Ornytionis filio Chorinthio, vna ætate prius quàm Æacides Phocus eò venisset, à quo vniuersos Phocenses nominatos. Horum duces facit fuisse Schedium & Epistrophum Nauboli Ornitidæ, vt Apollonius fecit, nepotes, filios Iphiti. Atque Schedium quidem de bello Troiano reuersum aiunt fratre amisso. Cyparissum ab Anticyra distinguit Strabo, itemq; Crissam à Cirra, sed Pausanias, inferior quidem ille Strabone, nam vixit Adriani temporibus, facit Cyparissum Anticyram, & Cirræ ait fuisse vetus nomen Crissæ, quo & Homerus vsus fuerit. Idem scribit & montes supra Anticyram & rupes habere crebras, & ferre helleborum, cùm nigrum ciendæ aluo, tum album ad vomitus prouocandos idoneum, vsum autem esse in medicinis radicis. Strabo autem hoc tradi ait, laudatum helleborum nasci in Anticyra Oetæa ad sinum Maliacum, verùm ad medicationes apparari singulari artificio in Phocide. Ideoque multos proficisci Anticyram Phocensem, indigentes curationis & purgationis. Reperiri autem in Phocica medicatum semen, Sesami simile, quo adhibito temperari soleat helleborus. In Stephani Epitome legitur fuisse Cyparissum ab aliquibus & Apolloniadem vocatam. Python autem, quæ etiam πυθὼ, vt πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ. Iliad. ἀ. Vrbs in monte Parnasso sita, quæ, similiter vt incolæ, Delphi dicta, sacra Apollini, cuius celeberrima oraculorum ibi veluti officina fuit. His nihil verius credebatur. Vnde & Cicero Bruto scripsit: Hæc ex oraculo Apollinis Pythij tibi edita puta, nihil potest esse verius. His reddendis præerat sacerdos, quæ Pythia vocabatur. Hæc interpres dei responsa dabat furens, insistens tripodi in antro. Quæ omnia veterum scriptis sunt celebratissima. Appellatam vrbem à sciscitando, quod est πυθέσθαι, priore postea producta syllaba, vt in ἀθάνατος & διάκονος, magis probatur, quàm à corruptis & putrefactis illo in loco serpentis ossibus confixi iaculis ab Apolline, quem fuisse Delphinem nominatum volunt, & ex eo Delphos. De priore autem appellatione ludos Pythia ducunt, vt Ouidius quoq; primo Metamor. Verùm hoc ποιητικώτερον. Itaque & in Homerico hymno in Apollinem, & fuisse serpentem fœminam, & illic tabuisse interfectam dicitur.

Ἐξ οὗ νῦν Πυθὼ κικλήσκεται.

Delphinium autem Apollinem ibidem legitur ex eo cognominatum, quòd Apollo Delphinis specie in nauem Cretensium insiluerit, eamq; appulerit in Crissæum sinũ, vt essent qui curarẽt

templum suum. Pausanias à Delpho filio Apollinis, & Celænus vel Thyæ nomen loco factũ tradere quosdam scripsit. Itidemq; Pythona vocatam à Pythe filio Delphi. Daulis septem stadijs Panopeo, qui postea Phanoteus dictus, distans, nemorosus locus, & ex eo nomen reperit. Δαῦλον enim Δασὺ. Hic Terea generum Pandionis illa scelera designasse volunt, quæ poëtæ memorant, non in Thracia. Philomelam autem in hirundinem fuisse Phocenses credidêre mutatam, non Procrin. Cui cùm transformatæ quoque in auem Tereus esset terribilis, ita reliquisse illa loca, neque omnino in Daulide apparere hirundines. Sed Philomelam plerique lusciniam factam tradidêre, ideoq; miratur Martialis, eam esse garrulam auem, quæ muta puella fuerit. Anemoria, quæ & Anemolia, fines Phocidis & Delphorum. A ventis dicta, quorum impetu procellæ & grandines de propinqua rupe, cui nomen κατοπτηρίῳ, id est speculæ in illam deferrentur. Hyampolis, quæ primùm Ὑάντων πόλις, tenuere enim Hyantes Thracica gens pulsi ex Bœotia à Cadmo, intra Abas & Opuntem in via. Cephissus fluuius sinuoso flexu per Phocida fertur, oritur iuxta Lilæam, quæ abest Delphis milibus decem, & influit in aquas Copaidas. Strabo annotauit, Cephissos esse septem, in Phocide, in Attica, in Salamine, Sicyone, in Scyro, Argis. Et Apolloniæ, quæ est vicina, Dyrrachio, fontem hoc nomine. Significari autem vel vnam ciuitatem eorum, qui dicerentur παραποτάμιοι, & Ἐπικηφίσσιοι, vel etiam plures in ripa fluminis, rectè, vt opinor, poterimus accipere.

Λοκρῶν δ' ἡγεμόνευι]

Sequuntur Locri, qui cognominantur Epicnemidij, à Cnemide rupe. Sed Poëta hos ita distinxit ab alijs eiusdem nominis, vt opposita loca habere Eubœæ diceret. Sunt enim & Hesperij, qu[illegible]zolæ quoque, & Opuntios etiam ab Epicnemidijs separauerunt. Sed Epizephirij coloni τῶν Ὀζολῶν, in Italia. Cynus nauale Opuntiorum. Opus Patroclis patria, quæ & Ὀπόεις, vt Σιμόεις & Ἀμαθόεις. Sed Φλιοῦς suæ formæ est, vnde & Φλιάσιος gentile dissimile habet illorum, etsi Φλιούντιος quoque Stephani Epitome habet. Calliaron vastum fuisse suis temporibus Strabo ait. Nomen habere putatur à fertilitate & cultu εὐήροτος ὤν. Bessa à positu dicta ὅτι βησσώδης ὁ τόπος, id est saltuosus. βῆσσαι enim saltus. Ἰλ. λ'. οὔρεος ἐν βήσσῃσι. Scarphe, quæ postea Scarphea. Augea, alia etiam fuit Laconica. Tarphe nemorosa, nam τάρφεα densa sunt Homero. βαθείης τάρφεσιν ὕλης. Ἰλ. ε'. Pharygas postea dixêre. Thronium,

nium, & ipsum in ripa Boagrij fluuij, quem torrentem esse dicit Strabo, sæpeque transiri pedibus siccis, sæpe exundare ad passus quadraginta. Sed de duce horũ Aiace Oilei filio, reiecêre Grammatici tres versus, quibus ille describitur, alios alia de caussa. Primum quòd non fuerit Telamonio hic Aiace breuior. Secũdum quòd lineis thoracibus Græci tum non vsi reperiantur. Tertium confixit Aristarchus secutus Thucydidem, qui vniuersos Græcos negat vspiam ἕλληνας vocasse poëtam, atque hoc nomen Thessalis modò & Phtiotis tribuisse. Sed hæc fortasse refutare, & versus certè bonos retinere non admodum difficile, nos tamen in his immorari alienius fuerit.

Οἱ δ' Εὔβοιας]

Eubœa insula inter alia nomina etiam Μακρίδος habuit, nam longo tractu exæquat oras Atticæ, Bœotiæ, Locridos, & Maliensem, fretumque hoc toto spacio efficit. Chalcidos peruetusta vrbs & præpotens, opibusq; & viris abundans, ideoque multæ hinc coloniæ cùm alia in loca orbis terrarũ, tum in Italiam deductæ, potientibus adhuc rerum optimatibus, qui dicerentur ἱπποβόται, quorum imperium durauit vsque ad rempublicam ab Atheniensibus recuperatam eiecto Pisistrato Tyranno. fuit Chalcis & in Ætolia, & in Elide, quarum & ipsarum poëta mẽtionem fecit. Eubœæ incolæ ab Homero dicuntur Abantes, non εὐβοεῖς aut εὐβοιεῖς. Siue ab heroe Abante Neptuni. F. Seu à Thracia gente, quæ de Abis Phocidos in insulam inuaserit. Hanc nunc Nigropontum appellant. Eretria maxima Eubœæ vrbs post Chalcida, vltra Geræstum, hanc εἰρετρίαν dixit poëta Ionica productione, vt εἰν, εἰνάλιος, ξεῖνος. Eretriam diripuit & incendit iussu Darij Datis, transtulitq; illos in Asiam, vt Herodotus ἐρατοῖ scripsit. Ab hac Eretrici philosophica familia Menedemi. Istiæa, in versu liquescit σ vt Iliad. θ'

Ἠὼς μὲν κροκόπεπλος ἐσκίδνατο πᾶσαν ἐπ' αἶαν.

Et Odyss. ε.

Κλῦθι ἄναξ ὅστις ἐσσί.-

Hæc prius Talantia, postea Oreos dicta. Cerinthus maritima. Dion promontorium contra fretum Daunium. Carystos marmore nobilis. In hac repertum lapidem Carystium nominatum scribit Strabo, quem carpere & nere consueuissent vt lanam, & inde texere mappas, quarum sordes igne abstergerentur, ipsis illæsis. Fuit & in Laconica Carystos vino nobilis. Styra prope latomias Carysti. χαλκοδοντιάδης pleonasmo α, vt φαεθοντιάδης,

ἀφ' τῦ καλκέδονος. Quòd autem dicit occipitio capillato fuisse Euboenses, bellicosos innuit. Hoc autem tonsuræ genus illos vsurpasse primùm in Græcia, Plutarchus in Theseo ait, non quidem acceptum ab Arabibus, vt aliqui existimerit, neque à Mysis, sed repertum à se, qui cominus cum hostibus cõgredi, & cum illis manus conserere solerent, itaque ne prehendi crinibus facilè possent, rasa fronte in pugnas prodibant. Hac & Theseæ vsum idem autor scribit, & ab eo nomen ductum κυρβασιάδες. Alexandrum etiam refert, reliquis quæ fieri aliquando vellet, & apparati ad prælium omnibus imperatis, hoc addidisse, barbæ militum vt reciderentur, nullam enim posse ansam dari meliorem hostibus. Quòd autem ὀιστικὰς μᾶλλον his tribuerit poëta (ex sunt fraxini, vt ita dicam, ictrices) Strabo ait significare voluisse Euboenses cominus pugnare & non vti fundis aut sagittis solitos. Iraq; de quodam inter ipsos prælio pacto, hæc extare in quadam columna, μὴ χρῆσθαι τηλεβόλοις, id est telis quæ eminus in hostem conijcerentur. Eodem pertinent versus Callimachi adducti à Plutarcho in Theseo:

Οὔπω πολλ' ὄπιν ἄξονα πυίοντα, νέδε θαμειὰς
Σφενδόνας, εὖτ' ἂν δὴ μόλωσι ἄρης σιωπῇ
Ἐγκλίνῃ, ξυστῶν ἢ πολύσειστον κόντων ἔρεβος,
Ταύτης γὰρ κῆδος δαίμονες εἶσι μάχης
Διασῶσαι Εὐβοίης δυσκλυδοι. --

Addit Strabo, duplicem & hastarum vsum fuisse, id est τῶν δοράτων. Itidemq; κόντων, quæ, vt opinor, lanceæ sunt, & τῆς σαρισσης atque τῦ ξυστῦ, nam & manu his feriri hostem, & hæc tela concitamentis emitti solita. Horum autem præliorum quæ sunt consertatum manuum, & cùm pugnatur cominus armis (Græcè συσσάδην, & ἐγχείης dicitur, & σαδὴν, etiá αὐτοσαδὶν. Iliad. ν'.) Horum igitur fuisse Euboenses principes, contrà verò Locrenses cõgressus hostium vitantes poëtam introduxisse, atq; copijs armatis suorum projectos sagittas emittentes in densum agmen Troianorum, & ordines illorum turbantes. Versus factos non bene Latinos, non enim his versionibus fama nobis quæritur, subiecimus, de Iliad. ν'.

At non Aiacem Locri comitantur Oilei,
Non erat his pugnare animus, quia cominus armis
Aereatis galeis qui cristatisq; carentes
Non tereres clypeos gestantes, non etiam hastas

Fraxi-

Fraxineas, arcus sed docti intendere neruis,
Iliacam petiere animis fidentibus vrbem,
Agminaq; immissis tum Troia densa sagittis
Turbabant, socium tecti fulgentibus armis,
Oppositum hostiles acies atq; Hectora contra,
Ipsi clàm post quos spargebant tela latentes.

Οἱ δ' ἄρ' Ἀθήναι]

Strabo docet intelligendum inter copias Atheniensium fuisse & Megaricas, quam regionem postea Dorienses occuparint. Erechthei populũ vocat Athenienses, quem tradunt & Erichthonium vocatum, Vulcani filium & Telluris. Ab hoc Erechthidæ nominantur Athenienses. Erechthei filius fuit Pandion, huius Erechtheus minor, huius Cecrops minor, huius Pandion minor, huius Ægeus, huius Theseus, post quem regnum Athenis esse desijt, ita Pausanias. Interpretantur autem coli ab Atheniensibus Erechthea annuis sacrificijs, cuius Cicero quoque, & delubrum se vidisse, & sacerdotem affirmantem introducit Cottam de Natura Deorum libro 3. huius templi & Herodotus meminit, & ipsum terrigenam vocat, id est γηγενῆ, intelligi tamen possit ipsi deæ festiuitatem institui solitam, vel annuam, vel post certos annos, vt hæc de Ἀθηναίοις, quæ postea παναθήναια appellata fuere accipiamus, minora quidem annua, maiora quinquennia, instituta ab Erechtheo, & aucta à Theseo. Et Herodotus Vrania scribit regnante Erechtheo Athenienses vocatos, qui antè fuissent Cranai & Cecropidæ. Menestheus autem perhibetur fuisse filius Peteo, filij Ornei, filij Erechthei. πετεῶο factum est ab πετεῶ per προσχηματισμὸν poëticum literæ ο. Est autem πετεῶ Attica declinatio, vt Ἀνδρόγεω, λεῶ. κοσμῆσαι instruere.

Αἴας δ' ἐκ Σάλα.]

Æacus Æginam insulam tenuit appellatam nomine matris Asopi filiæ, cùm antè οἰνώνη vocaretur. Huius & Endeidos filiæ Chironis & Charielus, quamuis Megarenses Scirronis non Chironis tradiderint, filij Telamon & Peleus. Ex Psamathe autem Nereide Phocus. Quo disci iactu à Peleo per fraudem interfecto, cùm non defenderet neque probaret Telamon patri se non fuisse participem consilij cædis fraternæ, patriam reliquit, & venit Salamina. Huius fuit filius Aiax & Teucer, sed hic nothus susceptus ex Hesiona Laomedõtis filia. Qui sine fratre reuersus, hic enim sibi mortem consciuerat, à patre non fuit receptus, ita

exul delatus in Cyprum, Salamina Cypriam condidit. Sed hic versus:

Στῆσε δ' ἄγχι Σαλαμῖνος Αἰανέων ἴσαν ἕδραν.

A Grammaticis configitur, repugnare enim dicunt sequentia, in quibus neque Athenienſibus adiungantur Salaminij, & cum Aiace Theſſalicæ naues coniungantur. Atque aiunt diſceptantibus quondam Athenienſibus & Megarenſibus de illius inſulæ poſſeſſione, verſu hoc vel à Piſiſtrato vel Solone inculcato, viciſſe Athenienſes, quòd locupletiſſimè teſtem producerẽt Homerum, qui vetuſtiſſimis temporibus coniunxiſſet Salaminios cum Athenienſibus. Sed Megarenſes aiunt alios oppoſuiſſe verſus, in quibus nomina eſſent Megaricarum vrbium, quos Homerus feciſſet, vt Strabo expoſuit. Inſula eſt ante Eleuſinem, nobilitata illa celeberrima pugna nauali, qua conſilio & virtute Themiſtoclis ingens claſſis Perſarum penè deleta fuit.

Οἳ δ' Ἄργος τ' εἶχον]

Nunc deinceps Argolicas copias perſequitur, atque orditur ab vrbe quæ regioni ipſi nomen dedit. Annotauit Strabo Argos apud Homerum poni & per ſe, & cum adiecto, per ſe cùm ponatur, non ſolùm vrbem, ſed etiam Peloponeſum ſignificare, vt Iliad. ά.

Ἡ μετέπρωθεν οἶκον ἐν Ἄργεϊ πηλόθι πάτρης.

Non enim certè vrbs domus illius erat, inquit, ſed ſi fuit domus in Peloponeſo, intelligi poteſt etiam fuiſſe Argis in vrbe. Nam Mycenas & Argos vrbes vicinas, nõ enim interfuiſſe accepimus amplius ſex M. paſſ. p c e c. Ideoque à Tragicis poëtis fuiſſe nomina confuſa idem autor indicauit, atque id certè fecêre, vt in Euripidis Tragœdijs cùm alijs apparet, tum in Herculidis. Sed Homerus non permiſcuit appellationes harum vrbium, & certè Ἀργεῖος vniuerſos Græcos vocauit. Verùm epithetis loca diſtinxit, vt Ἄργος πελασγικὸν Theſſaliam diceret, & Ἀχαϊκὸν, Peloponeſum. Nam ἵππιον & ἱππόβοτον communiter volunt appoſuiſſe. πολυδίψιον quid ſit quæſiuêre, vt Iliad. δ'.

Καί κεν ἐλέγχιστος πολυδίψιον Ἄργος ἱκοίμην.

Vtrum expectatam & deſideratam patriam dixerit Agamemno μεγαλοφρικῶς, vt apud Xenophontem, ſitire ſe ait Cyrus gratiam quam ſuis referre poſſit. An ſit potius πολυδίψιον, aut ſine δ, πολύψιον, aut diremtum vocabulum interpoſita coniunctione ἅ, id eſt exitiale, quod πολύφθερον dixiſſe videri poſſit Sophocles Electra:

πολύφθα-

Πολύφθαρτ' τὸ δῶμα Πελοπιδῶν τόδε.

Ἴπτω enim affligere & corrumpere significat. Sed hæc relinquamus. Ἄργος quidem quin hoc loco significet vrbem in Peloponeso, dubium non est, etsi Peloponesum interpretes voluerunt. Maxima enim pars Peloponesi attribuitur mox Agamemnoni. Huius præterfluentium aquarum alueos æstate desiccari solitos scripsit Pausanias, vt simpliciter dictum illud πολυδίψιον, siticulosum Ἄργος, accipi rectè posse videatur. Nomen inditũ vrbi idem autor tradit, ab Argo nepote ex filia Phoronei, antè cùm diceretur ἄστυ Φωρονικόν. Argi filius fuisse ex pluribus perhibetur & Phorbas, huius Triopas, Triopæ gemini natu maiores Pelasgus & Iasus, minores Xanthus & Agenor, à Pelasgo dicti fuêre Pelasgi, vt & de Euripidis Oreste apparet:

Πάλαι Πελασγοὶ Δαναΐδαι δεύτερον.

Pelasgum autem reperisse aiunt panis cocturam, cùm prius granis frumenti vescerentur. Iasi (de quo & ipse Ἴασον Ἄργος appellatum, Odys. σ. ἀν' Ἰασὸν Ἄργος Ἀχαιοί, quamuis non vrbs tantùm, sed tota regio designetur) Iasi igitur fuisse aiunt filiam Io, quæ est apud Herodotum Inachi, ea in Ægypto peperit Epaphum. Epaphus Libyen, ex qua Neptunus traditur suscepisse Belum, qui fuit pater Ægypti ac Danai. Itaque Danaus iure hæreditario postulauit regni partem in Græcia, iudicantibus Argiuis, cùm teneret illud Gelanor filius Sthenelæ, qui fuerat filius Crotopi nepos Agenoris, idq; cùm obtinuisset, posteritatem Agenoris omni potestate spoliauit, & à se Danaos cognominauit, Pelasgos & Argiuos priore appellatione, vt & Euripides sensit, citante Strabone lib. 5. versus hoc docentes ex Archelao, quos asscripsimus:

Δαναὸς ὁ πεντήκοντα θυγατέρων πατὴρ,
Ἐλθὼν εἰς Ἄργος ὤκησεν Ἰνάχου πόλιν,
Πελασγιώτας δ' ὠνομασμένους Τοπρὶν
Δαναοὺς καλεῖσθαι νόμον ἔθηκ' ἀν' Ἑλλάδα.

Ita reperitur regia nobilitas Græciæ hinc esse Ægyptiaca, illinc Phrygia à Tantalo, vt mox dicemus copiosius, nam hæc fortasse sciri atque planè cognosci, non inutilis curiositatis fuerit, ac potius historiæ dignæ studio eruditionis, atque etiam allaturæ nonnullam instructionem ad prudentiam animis, in cõtemplatione mutabilitatis rerum omnium, & admirabili tamen atque diuina cùm conseruatione tum instauratione & propagatione regnorum & imperiorum. Addamus igitur reliqua. Danai igitur

scelus in fratris Ægypti filios notum est, qui insidiari pudicitiæ patrueles fratres virginibus suis denuncians, docuit ferro se pudicitiamq; suam tueri, quo à patre accepto adductos ignorantes illos in suos thalamos interfecêre vniuersos, excepto Lynceo, quê sponsa Hypermnestra traditur conseruasse. Hic postea regnum obtinuit Argis, deque Hypermnestra suscepit filium Abantem. Abantis fuêre Proetus & Acrisius, quorum hic Argos, ille Tirynta tenuit, quam vrbem muniuisse exquisito opere fertur, vsus fabris Cyclopibus accersitis è Lycia. Proeti filius fuit Megapenthes, Acrisij autem nepos è filia Danae Perseus, hic permutauit regnum cum Megapenthe, cui cùm Argos concessisset, ipse in Tiryntbia regione vrbem condidit Mycenas, quo loco fortè exciderat ensis capulus, qui Μύκης dicitur, vnde & Mycenas, vel nescio qua alia de caussa nominatas volunt. Ijsdem fere temporibus venit in Græciam Pelops filius Tantali, pulsus ab illo Phryge, vel ipse fugiens iniustum & intolerabile imperium patris, vt fabula impiæ cœnæ quam Dijs dederit cõtruncato filio, innuere videtur, nec solum virtute regnum in Græcia obtinuit, sed opibus & diuitijs quibus instructus aduenisset, vt Thucydidi placet. Hic & Oenomaum filium Alxionis, vel vt poëtæ prodidere Martis & Harpinnæ Asopidos, Pisæ regno spoliauit, & affinitate coniunxit sibi potentes in Græcia, nam & sororem Nioben Amphioni vxorem dedit, potienti tum rerum in Bœotia, & filiam Lysidicem Alcæo, & Nicippem, siue vt alij Antibiam, vel vt alij etiam Astydamiam Sthenelo, Persidis. Non enim pecunia modò abundauisse, cuius magnam vim in Europam ex Asia attulisset, sed numerosa sobole quoque eum principatum putatur obtinuisse, vt de suo nomine etiam regioni nomen imponeretur, & Peloponesus vocaretur. Sed Mycenæum regnum, illò enim reuertendum, tenuit Eurystheus, quem etiam Argis natũ scripsit Homerus Iliad. τ'. Alcæus verò qui esset Persei filius, vt est in Hercule furente, pater Amphitryonis, Tirynthæ, atq; huius frater Electryon pater Alcumenæ Mideam tenuit. Nam Persei filij quatuor, quos ex Andromeda susceperit, à Græcis nominantur, Alcæus, Sthenelcus, Mestor, Electryon. Herculem autem accepimus fuisse filium Iouis & Alcumenæ, quæ esset nupta cum Amphitryone filio, vt diximus, Alcæi, qui & Ἀλκεύς, vnde Hercules Ἀλκείδης dicitur. Sed cum hoc nuptam fuisse Lysidicen Pelopida suprà memorauimus, ita enim aliqui tradidere, verùm cùm perhibeatur & Alcumenæ matrem fuisse Lysidicem Pelopis F. Ita coniuges Amphitryo & Alcumena eandem matrem habuerint,

quod

quod absurdum videtur. Quare ijs accedo, qui, vt Pausanias Arcadicis tradit, fecêre Amphitryonem filium Alcæi, & Laonomes filiæ Gunei mulieris Pheneatidos. Ita genealogiæ hæ fuerint, vt subiecimus.

Iupiter *Danae* *Acrisione*
Perseus *Andromeda filia Cephei Palæstini*
Alcæus, Laonome. *Electryon* *Lysidice*
Amphitryo *Alcumena.*
Hercules

Ita reperitur manifesto Hercules, Persides & Pelopides. Eurystheus autem & ipse Persides ac Pelopides hoc pacto:

Perseus *Sthenelcus* *Eurystheus.*

Sed aliqui interposuêre Thessalum auum Eurysthei, vt Stheneleus sit Persei nepos, quod mihi quidem probatur, nam sic præcisè æqualis fuerit Herculis Eurystheus, vt debet esse iuxta Homerica Iliad. τ'. Quamuis repererim à plurimis tradi Stheneleum fuisse Persei filium, fratresq; ipsius nominari, Mestorem, Alcæũ, Electryonem. Sed Eurystheus proficiscens ad bellum in Atticam aduersus posteritatem Herculis, quam defenderet Demophon filius Thesei consobrini Herculis, (nam Thesei mater Æthra neptis fuit Pelopis filia Pitthei, qui Troezena tenuit, nõ solùm fortis vir, sed etiam sapiens atq; eruditus, quippe quem etiam libros primùm composuisse memoriæ traditum est, similiter & Alcumena Herculis mater neptis fuit Pelopis, vt est dictum) contra Herculadas igitur ad bellum proficiscens Eurystheus, regnum suum commisit atq; tradidit affini suo Atreo, qui illo interfecto ipse tenuit, sic Mycenę Pisatis posteritati Pelopis accessêre. Accessere mox & Laconicæ opes à Tyndareo, cuius filias duxêre Atridæ, vt notum est. Sed regnum Argiuum in tres partes fuit diuisum, regnante, vt Pausanias vult, Anaxagora pronepote Proëti, nam tum demum liberatis Argiuis mulieribus insania à Melampode, & hunc & fratrem Bianta in cõmunitatem regni scribit assumtos esse, id quod alij in tempora Proeti retulêre, cuius filias furentes sanauerit Melampus, pactus partem regni quam mox cum fratre dimiserit. Cum Biante fuit nupta Pero Nelei filia. Sed series talis reperitur triplicis generis.

Βιαντίδαι	Μελαμποδίδαι	Ἀναξαγορείδαι
Bias	*Melampus*	*Anaxagoras*
Talaus	*Antiphates*	*Alector*
		Iphis

Adraſtus	*Oiclas*	*Capaneus*
AEgialeus	*Amphiaraus*	*Stheneleus*
Cyenippus	*Amphilochus*	*Cyllacabes.*

Verùm τὸν Ἀναξαγορίδου hi maiores fuêre, Proetus, Megapenthes Argiuus, qui eſſet pater Anaxagoræ. Ex his apparet Amphiaraũ fuiſſe minorem natu Adraſto & Capaneo, à quo & pulſum regno Argiuorum Adraſtum Sicyona fugiſſe ad auum maternum Polybum, aiunt, eoq; defuncto tenuiſſe regnum Sicyonium, & Sicyone Adraſtum ſepultum fuiſſe Herodotus ſcripſit τραγῳδίᾳ. Poſtea ferunt gratiam inter Amphiaraum & Adraſtum reconciliatam, & inſuper affinitatem iunctam fuiſſe, tradita Eriphyle ſorore Adraſti in matrimonium Amphiarao. Iam ſi Iphis, vt fecit in Supplicibus Euripides, idem fuit Euadnes pater, quem ſupra expoſita generis ſeries facit fratrem Capanei, fuit cũ hoc nupta fratris filia. Exponuntur hæc ab alijs paulò aliter, ſed ego nihil his quæ commemoraui, neq; certius neq; magis conſentaneum reperi. Atque hinc etiam manifeſtum fit, qua ratione ad Diomedem Argiua res peruenerit, cùm fuerit Ætolus. Habuit enim Tydeus filiam Adraſti vxorem, Diomedesq; fuit nepos illius, & vnà cum Euryalo tutor filij Ægialei, qui Cyanippus vocaretur. Quo mortuo abſque liberis tenuit regnum ſolus Cyllarabes filius Stheneli, qui cùm neque ipſe liberos reliquiſſet, ita Oreſtes Myceneus Argos occupauit, qui & victinus eſſet, & auxilijs adiuuaretur cùm Spartanorum tum Arcadum atq; Phocenſium. Iam etiam hoc traditur, Pelopidis rerum potientibus in Peloponeſo & in ditione ſua tenẽtibus regionem Argiuam ferè totam, cùm abeſſet Diomedes in Ætolia, opemque ferret patri, atq; vlciſceretur inimicos illius, filios Agrij, qui patruum regno expuliſſent, vt Pauſanias κορινθιακοῖς, poſtquam inciderit expeditio belli Troiani, veritum Agamemnona ne Diomedes, interea dũ abeſſet, Argos repeteret, audierat enim habere illum magnas copias, ad ſocietatem belli, & poſſeſſionem vrbis Argiuæ eum reuocaſſe, retulit hoc Strabo libro decimo. Fuit autem vetus appellatio incolarum vrbis Argiuæ & Spartanæ, vt Achiui dicerentur ab Achæi filijs Archandro & Architele generis Danai. Nam filijs fratris interfectis, cùm nemo appeteret nuptias pollutarum cæde virginum, obtulit illas ducere volentibus pater ſine muneribus & donis, hoc eſt ἀναίδητος, ita maritos aliæ aliunde repererunt. Achæus autem fuit Xuthi filius, & Creüſæ Erechtheidos, Xuthuſq; habuerat patrem Hellena filium Deucalionis, à quo & Ἑλλὰς appellata in Theſſalia. potiente autem rerum Tiſameno

filio

filio Orestis, & Hermiones, Dorienses posteritas Herculis coacto exercitu paternum & maiorum suorum hæreditarium regnum repetiêre, ductoribus Aristomachi filijs Temeno & Cresphonte, & nepotibus filijs Aristodemi Eurysthene & Patrocle. Etsi Herodotus Ἐρατοῖ scribit, dicere Lacedæmonios ductorem suum fuisse ipsum Aristodemum filium Aristomachi, qui patrem habuit Cleodæum, auum Herculem, siquidem Cleodæus filius Hylli fuit, quem Hercules susceperat ex Deianira filia Oenei. Iure autem optimo illa loca repetere se dicebant Dorienses, quòd essent non solùm Pelopidæ, vt Atridarum posteritas, sed etiam Persidæ. Tisamenus igitur Argis & Sparta eiectus, illa loca occupauit quæ tum Iones tenuere, maritima pleraque, vnde & Ægialus regioni nomen factum videtur, magis quam ab Ægialeo rege, de quo mox dicetur, vbi nominatas ciuitates ab Homero hoc loco singilatim persecuti fuerimus. De Argis autem satis dictum. Intra hos & Epidaurum fuit Tiryns, de qua & ipsa mentio suprà habita. Hermione fuit intra Isthmium in vicinia Troezenis, interpositis iugis montium. Hic esse ad inferos descensum facilem, prouerbio iactari solitum, scripsit Strabo, quia sepelirentur mortui sine naulo, quod alibi apponi illis in Græcia soleret. Asine ad dextram Masetis maritima, distans Masete ad XXXVI. M. P. Troezen nobilis quondam vrbs, & portu insignis, cuius nomen Pogon, de quo prouerbium natum: In glabros, vt iuberẽtur Troezena petere. Hæc sacra fuit Neptuno, cui & primitias frugum offerre soliti fuére, & monetam signarunt tridente. Strabo ait appellatam à Troezene fratre Pitthei, qui ante hunc regnum illius tenuerit, & à se nominarit. Epidaurus antè dicta Epitaurus, Æsculapij numine celebris: vbi templum fuisse illius scribit Strabo plenum tabellis, in quibus curationes essent perscriptæ, quales extiterint & Triccæ & in insula Co. Ægina autem insula ante Argolida non ignobilis, quamuis & loci hoc nomen in Epidauria regione, sed insulam nominasse Homerum indubitabile esse volunt, ideoq; & scripturam mutasse quosdam Strabo indicauit, vt non οἵ τ' ἔχον Αἴγιναν legerent, sed νῆσόν τ' Αἴγιναν. In hac Phidonem primum argentum signasse tradidêre. Ad Masetis vrbem iter fuit quondam ex oppido Hermiones, videturq; sita fuisse intra Troezenem & Epidaurum μεσόγειος οὖσα. Capaneo autem non temere epithetum ἀγακλειτοῦ addidisse poëtam credibile, qui apud Euripidem:

Οὐκ ἔλασσον Ἄρεως εἰς μάχην φρονῶν.

Etiam inuito summo Ioue vrbem Thebarum expugnaturum se gloriatus fuit.

Οἵ δὲ Μυκήνας]

Mycenas conditas fuisse à Perseo diximus, hanc potentia atque opibus quondam ciuitatem sibi æqualem Argiui deleuerunt, inuidentes illi gloriam societatis belli Persici, miserat enim octoginta ciues auxilio Lacedæmonijs in Thermopylas, cùm Argiui quiescerent, vel oraculo iussi, quod apud Herodotum extat πολυμνίᾳ, vel alia quacunque de caussa. Corinthus vrbis nomen notum, huius arx Acrocorinthus dicta, fontem limpidissimam habuit, Pirenen. Emporium fuit celebre, Horatius Corinthum bimarem dixit, loci autem opportunitate diuitiæ illi & opes partæ, ob quam & dirutam Cicero vult à Romanis, duce L. Mummio. Hanc restituit postea Augustus. Fuêre cùm aliæ coloniæ huius ciuitates, tum Syracusæ in Sicilia, quam deduxit Archias. Eadem meretricibus, vt fit in ocio & abundantia rerum, nobilis, de quarum & aliarum voluptatum atque delitiarum impensis prouerbium natum: Multis esse inaccessam Corinthum. Fuêre autem pleræque meretriculæ Corinthiæ perfacetæ, vt illa quæ reprehẽsa, quòd minus sedulò telam detexerit, imò ego hoc paruo tempore, inquit, τρεῖς ἱστοὺς καθεῖλον. Significabat autem se spoliasse atque euertisse tres naues, nam ἱστὸς & malum nauis & telam notat. In hac & Lais illa Talantiæa floruit, quam fuisse tamen Corinthiam negant, priscam appellationem fuisse Ephyram volunt, vt Iliad. ζ.

Ἔστι πόλις Ἐφύρη μυχῷ Ἄργεος ἱπποβότοιο·

ductam ab Ephyra filia Oceani. Corinthum autem dictam à Corintho filio Marathonis, vt Sicyona quoque ab eiusdem Marathonis F. refertur à Pausania. Cleonæ fuêre intra Corinthum & Argos in via, has peculiariter dictas putat Strabo εὐκτιμένας à poëta, quòd non solùm opere, sed natura quoque munita vrbs esset. Orneas à præterfluente appellatas ait Strabo. Abfuêre Argis versus Sicyona & Phliuntem XVI. M. pass. Aræthyrea quæ & Arantia, postea Phlius dicta. Sicyon Mecone quoque dicta prisco nomine. Hæc nobilitata veteribus regibus fuit, vt Homerus quoque docet, cùm dicit in ea regnasse Adrastum, de quo superius memorauimus. Et illustre exemplum posterioribus temporibus humanitatis & virtutis tulit Aratum. Ab hac & Sicyonij calcei, delicatioris operis. Hyperesiæ, postea Ægira. Gonoessa, intra Hyperesien & Pellenen. Huius verum nomen Donusam

fuisse

fuisse Pausanias scripsit, sed Pisistratum vel ipsum, vel amicum aliquem ipsius, cui colligēdorum carminum Homeri negocium dedisset, ignorantem hoc fecisse τοσάσιον, cum esset verum nomen apud Homerum λασίαον. Pellene, finitima Sicyonijs vltima ciuitas Achiuorum, octo mil. pass. à mari, fuit & vicus hoc nomine, vbi lænæ multiplices texerentur, vt prouerbio quoque celebratæ fuerint, πελληνικὴ χλαῖνα, & χειτὼν πελληνιακός. Pellene autem Thracica fuit. Ægion, celebre fabula Iouis à Capra enutrito. Helice vrbs maritima Ægio distans ad quinq; M. pass. absorpta fluctibus, sicut & Bura annis duobus ante pugnam Leuctricam, vt annotauit Strabo. Intumescens autem vnda terræ motu incitata, abstulit & vrbem, & vetustum fanum Neptuni Heliconij. Ægialon autem totum, dicit reliquam oram Achaiæ complexus loca maritima illius hac appellatione, quæ & ipsa Achaiæ fuit, vt suprà diximus, magis à politu facta, quàm ab alicuius regis nomine, vt videtur.

Κυδίοων]

Superbiens, hoc se magnificè efferens. Atque putat Thucydides magis potentia Agamemnonis coactum exercitum illum, quàm religione cōiurationis factæ ante nuptias Helenæ, de qua suprà retulimus, & Pausanias ita in Laconicis: Πρεῖσοι δ' ἵππους καλκημένους μνῆμά ἐστι. Τυνδάρεως γὰρ θύσας ἐπὶ τοῦτο ἵππους, ἐπεὶ Ἑλένης ἐξώρκωσε μνηστῆρας ἐπιστὰς ὅπλα τὰ ἵππου φέρων· ἐὸ ὄρκος ἦν Ἑλένην καὶ τὴν γῆμαι τινὰ ἐκείνων Ἑλένης ἀδικουμένης, ἐξορκίσας δὲ τὸ ἵππου κατώρυξεν ἐπὶ τοῦτο. *Hinc progressis occurrit monumentum, & vocatur, equi. Nam Tyndareus hoc loco immolasse equum traditur, & adductis ad profecta procos sacramento omnes adegisse tales: Velle ab Helena, & eo cui data fuisset, vniuersos eum & iniuriam propulsare. Atq; ita sacramento dicto defodisse equum illo in loco.* Sanè verisimile fit, non tam vt fratris iniurias & Helenæ raptum vlciscereturexercitum coēgisse Agamemnonem, quàm vt Persidis hac etiam in parte non inferior videretur, qui duce Hercule Asiæ bellum intulissent, & cepissent Ilium, potiente rerum Laomedonte. Sed hæc fortasse parum ad institutum.

Οἵ ῥ' ἔχον κοίλην]

Lacedæmona hoc loco manifestè regionis nomen est, in qua vrbs Sparta fuit, vt Herodotus quoq. πλυνσίᾳ. Docet aūt Strabo, & alij apud poëtam, & vrbem Lacedæmona vocari, & ita certè postea communiter dicta fuit. Sed quid est κοίλην, κατὰ τόπους?

Cauam Lacedæmonis esse regionem tradidêre, & est à Strabone expositus Euripidis hic versus de Lacedæmone:

Κοίλη γὰρ ὄρεσι, περίδρομος τραχεῖά τε.

Et fertur priscis temporibus illam palustrem fuisse, donec Eurotas aquas ad mare deduxerit, de quo & fluuio nomen inditum. Hic fuisse perhibetur Myletis filius Lelegis indigenæ regis, à quo illa gens Lelegum vocata sit. Sed Mylete sine prole mascula defuncto, regnum occupauit Lacedæmon filius Taygete & Iouis, hic vxorem habuit Spartam Eurotæ filiam, & à se regioni, à matre monti, ab vxore vbi nomen fecisse traditur. Gentile à Sparta est Spartiates Græca forma, & Latina Spartanus. A Lacedæmone συγκεκομμένον Lacon, & Lacæna fœmininum. Sed κητώεσσα significare putatur amplam regionem, nam & cete grãdia sunt, atque haud scio an liceat accipere piscosam, hoc mutarunt aliqui & fecêre, καιετάεσσον, quo Nepetæ ferox regio significetur. καιέταν enim Bœotos appellare, quam alij Græci καλαμίνθην. Vel quòd esset voraginosa de crebris terræ motibus, voragines enim dici volunt καιετοὺς. Indeq; καιάδα baratrum Lacedæmoniorum esse nominatum. Ciuitas fuit Lycurgi legibus, vt Herodotus scribit, de dissolutissima redacta ad grauissimam, itaquẽ disciplina Lacedæmoniorũ nulla sanctior habita: hanc Cicero alicubi laudans septingentos annos amplius vnis moribus, & nunquã mutatis legibus vsos dicit. Fuit tamen illorum excellentia rei potissimùm bellicæ, vnde non abfuerunt etiam culpandæ cupiditates potentiæ. Hæc cesserat in sortem Aristomedi filijs, Eurystheni & Patrocli, indeque familiæ Patroclidarum, qui postea & Eurypontidæ dicti, & Eurysthenidarum ductæ. Pharis, vltra Eurotam mare versus. Sparta, decliuiore loco sita sub Taygeto monte, quę absque muris fuit vsque ad cladem Leuctricam. De hac oraculum editum, auaritia perituram, cuius initium fertur:

Ἀφιλοχρηματία Σπάρταν ὀλεῖ.

Idq; periculum impendere omnibus opulentis ciuitatibus ait Cicero. Messe, quæ esset, dubitatum. Alij eam quæ Messoa diceretur, hanc tamen Laconicam negat esse vrbem Strabo, isq; putat per Apocopen ita dixisse poëtam Messenen, quæ ad Laconicam pertinuerit, ita vt idem κρῖ, τὸ κρῖμνον, & δῶ τὸ δῶμα, & alia huiusmodi affert multa μὰψ, μαψιδίως. ἄλκιμος pro ἀλκιμέδων. Itemq; Hesiodo, βρῖ, ῥ βριθὺ seu βριαρὸν. Sophocli ῥᾷ pro ῥᾴδιον. Epicharmo λί, pro λίαν, & συρακὼ pro συρακοῦσαι. Empedocli ὄψ pro ὄψις. Antimacho ἄλφι pro ἄλφιτον. Euphorioni etiam ἦλ

pro

pro ἧλος. Philetæ ἔρι pro ἔριον, & Arato πηδὰ pro πηδάλια. Simmiæ δωδὼ pro δωδώνη. Sed huiusmodi multa reperiuntur, concisa & abscisa, quibus hoc Μέσση pro Μεσσήνη, si videatur, simile sanè faciamus, etsi negatur fuisse hoc ciuitatis nomen, sed regionis, antè quidem reductos Messenios in patriam à Thebanis duce Epaminonda. Quin etiam in Odyssea poëtam regionis hoc nomen non vrbis manifestè facere volunt, vt Pausanias quoque asserit, adducens illa de Ὀδ. γ'. Ἐς Φῆραι δ' ἵκοντο Δοκλῆος ποτὶ δῶμα υἱέος Ὀρτιλόχοιο. & Ὀδ. φ'. Τοὶ δ' ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλοιϊν, οἴκω ἐν Ὀρτιλόχοιο δαϊφρονος. Dicit enim Pheras Messeniacas, id est vrbem in regione Messeniorum Pheras. Bryssiæ, vltra montem Taygetum. Augiæ, ad dextram, Sparta tendentibus ad mare, à Gythio distantes quatuor M.P. hæ dictæ Ægiæ postea traduntur. Amyclæ & ipsæ sub monte Taygeto sitæ, nomen habuêre ab Amycla filio Lacedæmonis, patre Hyacinthi, quem ab Apolline amatum, & fortuito ictu disci necatum fabulæ ferunt. Fuitque monumentum Hyacinthi Amyclis in Apollinis templo infra illius simulacrum. Ab Amyclis, Amyclaides & Amyclæ soleæ exquisitioris operis & ferratæ, dictæ fuerunt, fortè quæ essent gentis appellatione Laconicæ, & canes Amyclæi. Horum colonia Amyclæ in regione Caietana, quas tacitas Amyclas Maro dixit lib. 10. alludens ad prouerbium, vt videtur, Amyclas silentium perdidisse. Fuit autem Laconica vna de vrbibus centum quæ in Lacedæmonia quondam floruisse perhibentur, ideoq; & Ἑκατόμπολις vocata. Sed illam defecisse frequentiam iam suis temporibus, Strabo scripsit, vsque adeò, vt præter Spartam non essen[illegible]a quàm triginta numero in ea oppidula. Helos, maritimu[illegible] oppidum iuxta Alphëi ostium, ab Helio Persei filio natu min[illegible]. Hoc primùm expugnasse Dorienses scribit Pausanias, & seruitio incolarum vsos, qui dicti fuerint εἵλωτες, eoque nomine communiter seruitia Laconica postea appellata. Hoc Strabo regnante Agide Eurysthenis F. esse factum ait, fuisseque seruitutem illam certam atque definitam, vt illos neq; liberare dominis, neque vendere externis liceret. Laas est Las, ad dextram Gythij distans ab hoc ad v. M.P. à mari pass. M.CCC. In hanc Thesea cùm rapuisset, Helenam aiunt se recepisse, quam cùm Dioscuri cepissent, fuisse cognominatos Λαπέρσας. Oetylus, fuêre qui legerent ἠδ' οἴτυλον, vt fieret nomen vrbis Tylus. Pronunciarunt autem οἴτυλον vt δάκτυλον, & οἰτύλον vt Ἡδύλον.

Ἀπάτερθε δ']

Non fuisse fratrum copias permistas, sed discretas, ait poëta. Ἑλένης autem ὁρμήματα, nos raptus vertimus, vt suprà quoq; indicatum est, cùm interpretes curas & ærumnas significare vocabulum velint.

Οἵδε Πύλον τ' ἐν.]

Tres Pylos fuisse etiam prouerbiali versu ostenditur:

Est Pylus ante Pylum, est vltra hunc etiam Pylus alter.

Sed eum qui cognominetur Triphyliacus seu Lepræaticus, vel etiam Arcadicus, sumendum ait Strabo pro Nestoris patria, qui habet epitheta Homerica, ἠμαθόεντος & vrbis Nelei. Sequimur autem Græcos in vsu generis, etsi illi quoque non semper forma masculina vtuntur, nam Latini suo more fœmininam fecére Pylon, vt Corinthum, iuxta hoc:

Et Nelea Pylos, neq; adhuc Pittheia Troezen.

Nestoris igitur Pylus Triphyliacus, non Eliacus neq; Messeniacus, secundum Strabonem, qui etiam docet hunc abfuisse à mari circiter qu[illegible] M. pass. Et Alpheum fluuium per Triphyliam & Pisatida ferri, neq; vsquam vel Messeneum vel Elida, quam cauam dixerint, attingere, & hanc totam regionem vsq; ad Messenen Homerũ appellasse eodem quo vrbem nomine Pylon. Nam poëtam hoc facere in mentionibus locorũ, paucis exceptis, non tam vt oppida, quàm nationes & populos nominet, de quibus postea ciuitates constitutæ fuerint. Sed Pausanias Μεσσηνιακοῖς, Messeniacum Pylum attribuit Nestori sub Coryphasio sitam, vbi & Nestoris domum demonstrari ab incolis solitam ait. Et dictum putat ἠμαθόεντα à sabulo, solum enim fuisse tenue & arenosum, verùm in secundo Ἠλιακῶν transfert in Eliacam Pylon. De epitheto autem & Strabo quærit. Nam sui Pyli neq; fluuium neque terram arenosam esse vult. Sed quia sit illud littus angustum, &, vt ipse ait, θινῶδες appellatum, ἠμαθόεντα credibile putat. Quin etiam ab amne præterfluente, quem alij Pamissum, Amathum alij vocent, epithetum ductum videri posse censet. Arene appellata ab Arene filia Oebali, vxore Apharëi Samicum postea. Arcem fuisse Strabo Arenes putat, & Sami appellationem ex re obtinuisse, σάμους enim edita loca dici. Ducitur autem coniectura, cùm nusquam reperiatur alibi Arene, à fluuio Anigro, qui sit Minyeus apud poëtam, iuxta cuius ostium Arenem fuisse alibi dicitur. Iliad. Λ'.

Ἔστι δέ τις ποταμὸς Μινυήϊος εἰς ἅλα βαλέων,
Ἐγγύθεν Ἀρήνης, —

Θρύον,

φρύον, ea Thryoessa alibi in colle sita. Iliad. λ'.

Ἔστι δὲ τις Θρυόεσσα πολις αἰπεῖα κολωνη.

Hæc ab herba dicta, quam θρύον Græci vocant, postea epitalium, in vado Alphei, hoc enim loco pedibus adhuc ille trāsitur fluuius Alpheus, vt Strabo scripsit. In Arcadia oritur iuxta vicum Aseam, vbi & Eurotæ fontes sint, ita vocatus, quòd aquæ illius sanent vitiligines, vel ab Alpheo quodam Heliade, id est nepote Solis, in ipso summerso. Pausanias Ἀκακήσιον apud Phylacū fontes esse dicit Alphei, & hunc auctum fontanis aliis aquis in campo Tegeatico demergi, & rursum exoriri iuxta Aseam, cōfundiq; cum Eurota. Veraq; statim ab origine terram subit, & absconditaquas, postq; longum interuallum iterū erumpunt, & ferunt hic in Pisatida, Eurotas verò in Laconicā. Influunt aūt in Alpheum cùm alij fluuij tum Celadon & Erymanthus ciuldē, quo mons vnde oritur, nominis, isq; longo tractu per Arcadiā & Pisatida fluens aquis auctis iuxta Olympiam in mare Siculum defertur, manifesto, vt Strabo docet lib. 6. ostio, qui & fabulam illi subterraneo meatu illius in Siciliam, & cōmistione cum fonte Arethusæ ibidem refellit, quā tamen Maro non repudiauit, quin potius cùm dixisset,

—Alpheum fama est huc Elidis amnem
Occultas egisse vias subter mare.— Addit affirmationem:
—qui nunc
Ore Arethusa tuo Siculis confunditur vndis.

Fabula copiosè narratur Metamorph. lib. 5. Sed quæ à Seruio, vel cuiuscunque illa explicatio Virgiliana est, hoc loco referuntur, per sunt futilia. Maro autem, vt vix quicquam, ita ne hoc quidem temere fecit, subter mare ferri Alpheum, & cum Arethusæ fonte in insula commisceri, sed penè ad verbum de veteri oraculo trāstulit, quod subiecimus:

Ὄρυγμα δὲ κεῖται ὑπὸ θροΐδι πόντῳ,
Θεσπιακὸς καθύδωρος ἐν Ἀλφειοῦ βαθύζει,
Μισγόμενον πηγαῖς ὑελήεσσι Ἀρεθούσης.

Dicere autem ὑπορύσσειν videtur πρὸς πλησιόρυσσαν vel ὑπορρύχιον. Nam & erumpit statim in mare, & in Elide mutata in fontem atque patefactis meatibus subterraneis peruenisse in Siciliam fertur, quod & Maro tetigit:

Sic tibi cum fluctus subterlabere Sicanos,
Doris amara suas non intermisceat vndas.

Vel potius ab Euripo Euboeæ iuxta Chalcidem, nam Chalcide fuisse Arethusæ dictas aquas Strabo refert. Pausanias similib. hi-

ſtorijs hanc etiam conatur aſſerere Ἡλιακῶν ά. Æpy vbi fuerit, & quare εὔκτιτον dixerit poëta, quæſiuêre. Aliquibus placuit Margalas eſſe Amphipoleos, ſed quia natura munitus ille locus non ſit, ideo ſumſêre quidam in Maciſtia neſcio quem locum editũ & munitum natura, vbi ſteterit iſtud Æpy. Atque hi volunt Αἴπυ dictum à poſitu, vt Ἕλος, Αἰγιαλὸν. Σάμον vnde Σταμικὸν, de quo paulò antè. Alteri εὔκτιτον opere munitum & eductum in altitudinem accipiunt. Ibidem, id eſt in Maciſtia & Cypariſſeis fuit & Amphigenia. Pteleon non magis habitari Strabo ſcripſit, & coloniam fuiſſe aduenarum de Pteleo Theſſalico. Helos, alij locum iuxta Alpheum accepêre, alij oppidum, vt & in Laconica, alij poſuêre iuxta Halotium, vbi & Dianæ Eleæ fanum fuit. Dorion alijs campus, alijs mons. Nulla huius ait Strabo extare veſtigia, quamuis aliqui locum accipiant ſignificatũ ab Homero in Meſſeniæ Aulone. Pauſanias etiam intra Cypariſſias & Andaniam vltra fluuium Electram verſus Cypariſſias, ruinas oſtendi ait Dorij, idem à Pylis Arcadicis quatuor M. P. Fluuiũ abeſſe ſcripſit nomine Βαλύραν, quòd in illum abiecerit lyram Thamyris, in moleſtia & dolore cæcitatis. Hunc fuiſſe filium, ait, Philammonis & Argiopæ nymphæ Parnaſſidos, quæ grauida cùm non reciperetur à Philammone, vt vxor, tranſierit in Thraciam ad Odryſſas, ideoq; vocati Thamyrin Thracem & Odryſſam. Idem fabulam ἠλληγόρησεν ad hunc modum. Thamyrin poëtam amiſiſſe oculorum lumen in diuturno morbo, id quod & Homero acciderit. Verùm hunc nihilò minus ſtudium carminis perſecutum eſſe, illum verò victum dolore & ægritudine abieciſſe omnem curam poëticæ.

Οἰχαλίηθεν]

Hoc etiam loco quæſiuerunt quæ nam hæc Oechalia fuerit, πόλις εὐρίτου οἰχαλιῆος. At hanc mox poëta manifeſtè Theſſalicam facit. Sed tam longè adduci Thamyrin incõueniens viſum. Accepêre igitur alij Oechaliam iuxta Andaniam Meſſeniacam, alij Euboicam, ſed nos poëtam ſequamur.

Στεῦτο γὰρ εὐχόμενος]

Στεῦτο volunt apud poëtam habere ſignificationem aſſeuerationis vel potius iactantiæ, ideoq; notant illud Odyſ. λ'.

Στεῦτο δὲ δυψάων, πιέειν δ' οὐκ εἶχεν ἐλέσθαι.

Illos enim verſus de Tantalo decem, vt adulterinos confixit Ariſtarchus, atque illud στεῦτο inculcatorem feciſſe aiunt contra Homericum vſum. Etſi profectò origo rectè duci à verbo videtur

tur quod stare significet. Neq; ita accipere hoc etiam loco absurdum. στεῦτο enim, inquit, εὐχόμενος νικήσειν. Astabat iactitans se ipsas Musas cantando posse vincere, si certare vellent.

Πηρὸν θέσαν]

Vsitata Græcis figura, vt Theocrito:

Ἀντὶ γυναικὸς ἔθηκε κακὰν τὰ ἀπάρθεν τ' ἦμεν.

Fecêre illum cæcum, πηρὸς autem læsus dicitur quacunque corporis parte, vnde πηροῦν verbum, vt Ranis:

Κἄν τι πηρώσω γέ τοι

Τὸν παῖδα τύπτων τἀργύριόν τοι κείσεται.

Sed κατ' ἐξοχὴν significatur maximè nobilis membri, id est oculorum læsio.

Ἐκλέλαθον]

Dixit actiua significatione, obliuionem illi obiecêre artis fidicinæ, ita & Theocritus:

-- τὰν γὰρ ἀοιδὰν

Οὔτι πωείς ἀΐδαν γε τὸν ἐκλελάθοντα φυλαττεῖς.

Est autem ab aoristo verbum factum cum reduplicatione, λανθάνω, ἔλαθον, λελάθω, obliuionem induco, aut memoriam extinguo.

Οἱ δ' ἔχον Ἀρκάδ.]

Arcades vetustissimam in Græcia gentem se credi voluêre, atque adeò regionem ipsam ante lunam fuisse, vt Ouidius:

Orta prior luna, de se si creditur ipsi,
A magno tellus Arcade nomen habet.

Herodotus Arcadas & Cynurios in Argolide ait solos αὐτόχθονας esse in Peloponeso, id est non aduenisse aliunde, vt reliquos populos. Et Ἀρκάδες προσέλληνοι dicti. Multæ autem fuêre appellationes gentis, sed maximè insignes, vt Pelasgi dicerentur à Pelasgo terrigena, qui solus in illa terra fuerit, vel potius eximius atque præstans reliquis, & vnus dignus repertus, cui regnũ committeretur, vt Pausanias interpretatur fabulam. Hic excoluisse nonnihil putatur vitam hominum nihil adhuc magnopere à bestiarum vita differentem. Nam & tunicas pelliceas reperisse, & ostendisse glandium fructus hominibus, quibus admodum fuerint delectati, quòd meliorem adhuc cibum gustassent nullum. Illas autem aiunt faginas fuisse, vnde & Pythia βαλανηφάγους Arcades in oraculo dixit, quod extat apud Herod. κλειοῖ. Postea appellati fuêre Lycaones, à Lycaone Pelasgi. F. quem in lupum

mutatum fabulæ tradunt, æqualem maximè Cecropis, vt Pausanias ait. Mox Arcades ab Arcade nepote Lycaonis, ex filia cui nomen Calysto. Deq; huius etiam filio Azane, Azanes, vt in oraculo. Ἀρκάδες Ἀζᾶνες βαλανηφάγοι. Regio hæc mediterranea fuit Peloponesi. Nam in huius faucibus Isthmum tenuere Corinthij, ab his maritimi Epidaurij fuerunt, & ante Epidaurum Troëzena, atq; Hermionen, sinus Argolicus, & reliqua ora Argolidos. His finitimi vndequaque Lacedæmonij, quos excepere Messenij. Nam & Messenia ad mare peruenit, ad Methonen, & Pylum, atq; Cyparissias. Supra autem ab altera parte Isthmi, vbi fuit Lechæum promontorium, vicinos habuere Corinthij Sicyonios in vltima regione Argiuorum. Vltra Sicyonem fuit Achaiæ Ægialos. Latus autem maritimum versus occasum Peloponesi, contra insulas Echinadas, tenuere Elei. Horum regio finitima Messenijs ad Olympiam & ostium Alphæi, Achiuis verò ad Dymen. Horum igitur populorum omnium qui marginem Peloponesi coluere in medio Arcades fuere, vndique excelsi à mari, ideoq; rei nauali planè imperiti, bellicosa tamen natio & fortis, melior quidem in auxilijs aliorum, quàm proprio Marte, vnde & prouerbium de ijs, qui per se & soli minus valeant, sed cum alijs bonam operam dare soleant, vel etiam, qui cùm se nequeant sua virtute excellere, alios augeant, Ἀρκάδας μιμεῖσθαι, id est idem facere quod Arcades. Sed nunc ad nominata loca à poëta aggrediamur. Cyllene, mons altissimus in Arcadia, appellatus à Cyllene filio Elati. In hoc merulas cādidas capi Pausanias scripsit. Strabo ait, ad perpendiculum dimensam huius altitudinem alios fecisse stadia xx. Hi exquisitissima ratione (si faciamus stadiū pedum DC.) sunt pass. bis M. CCCC. Alios quindecim, id est pass. M. D. CCC. Plinius, vt notum est, stadium docuit efficere passus CXXV. ita erunt illa XX. stadia II. M. D. pass. & hæc XV. mille pass. noningenti LXXXV. Sed Plutarchus in vita Pauli Æmylij, scribit affirmare Geometras neque altitudines montium, neque profunditates aquarum vltra stadia dena extendi, & Olympum tamen Eumeli dimensione paulò altiorem repertum, cuius altitudo cùm celebris sit, Plinius q; Dicæarchum tradidisse scribat, altissimum inuentum Pelion, nempe pass. M. CCL. qui ratione Pliniana perficiunt stadia decem, aliter excedunt pass. L. Hæc ergo cùm ad hunc modum tradita sint, suspectus locus Strabonis sit, non tam quidem à librarij mendo, quibus tamen editio scatet, quàm errore autoris. Sed hęc fortasse alieniora hactenus attigisse satis fuerit, quamuis à liberali eruditione huiusmodi etiam

ζητήμα-

ζητήματα nequaquam abhorreant, in qua cùm noſtrum verſetur ſtudium, hæc aliena videri non debent. Verùm perſequamur nunc iam reliqua. In antro Cyllenes concubuiſſe cum Maia filia Atlantis Iouem tradidêre poëtæ, & ibidem natum Mercurium, vnde Cyllenius vocatur, & a Marone Cyllenia proles. Sub monte autem vicino huic nomine Sepia buſtum fuiſſe Æpytium, id eſt Æpyti filij Elati, qui Sepis ictu in venatione interierit. σῆπες autem Græci ſerpentem vocant, paruum quidem illum, ſed tanta vi veneni præditum, vt putredine immedicabili à ſe percuſſos perdat. Pauſanias hoc ſe quoque genus vidiſſe ſcribit, elleq; magnitudine viperæ puſillæ, colore cinericio, ſparſis punctim maculis varium, capite lato, collo anguſto, amplo ventre, cauda paruula, hos ſerpentes ſimiliter vt Ceraſtas, idem autor eſt, ingredi non directè, ſed obliquo meatu, vt cancros videmus incedere. Plinius libro 20. cap. 2. ſcribit σῆπες latinè dici millepedem, oblongam, piloſis pedibus, pecori præcipuè nociuam. Quòd autem buſti Æpytij mentionem fecerit Homerus, tanquam ſpectabilis monumẽti, eò factum idem Pauſanias putat, quòd aliud nullum memorabilius ille cognouerit, cùm ipſe illud viderit, nequaquã admirabilis operis, fuiſſe enim ait, tumulum terræ incluſum ſubiectis ſaxis. Pheneos, vltra montem Cyllenem verſus Achaiam, intra Stymphalum & Orchomenum, non longè ab Ægiris vrbe Achaica. Orchomenij autem finitimi fuêre Mantineenſibus. Rhipen, Stratiam, & Eniſpen Strabo prorſus ignorari ait, neque ſi reperiri poſſint loca harum, quicquam hoc profuturum in tanta vaſtitate Arcadiæ, quod ſi nobis obſtare pati vellemus, nunquam ſuſcepiſſemus hunc tractatum, in quo non minus ſtudioſè verſandum puto propter cladem & calamitates terræ Græciæ, ſed aliquantò etiam accuratius, vt quæ temporum vis & iniuria euertit, noſtra memoria, quatenus licet, conſeruentur. Pauſanias ſignificat iuxta amnem Ladona, qui in Alpheum defertur, quo loco nominatur Coruorum inſula fuiſſe, qui dicit has inſulas in Ladone quoſdam extitiſſe ſuſpicatos. Sed illorum opinionem redarguit, quòd quidem Ladon amnis ſit nulli neq; Græcorum neque Barbarorum fluuio ſpecie ſecundus, verùm tam ſpacioſas illius aquas non eſſe ait, vt inſulam includere poſſint, non maiorem naue oneraria. Nonnulli in Clitoria regione has collocarunt. Tegea, celebris ſepulcro Oreſtis, de quo Herodotus κλέος, ab hac Tegeates, & Tegeæus, vt Pan Tegeæus. Mantinea, in margine Arcadiæ contra Argiuos, quà & in Arcadiam via, nobilis illa memorabili pugna, in qua Epamynondas Lacedæmo-

niorum iterum victor cecidit, cõfossus iaculo à filio Xenophontis Gryllo. Stymphalus, à Stymphalo filio Elati, vt Pausanias. Hãc ait Strabo quondam iuxta paludem Stymphalida fuisse, nondũ patefactis voraginibus, neque defluentibus aquis, tum autem abfuisse à palude ad M. M. pass. Apud hanc paludem illæ perhibẽtur ἀνδροφάγοι volucres educatæ, quarũ siue extinctio, seu dispulsio inter Herculis labores refertur. Sunt & Stymphalides boues apud Callimachum, hymno in Dianam, eximio robore, sed à Stymphis regione Epirotica, non ab Arcadica Stymphalo, vt Grammatici volunt. Parrhasia, à Parrhaso, vt aiunt, filio Lycaonis. Vnde fecit patronymicum, cùm Arcadicam vellet dicere Callisto Ouidius:

Parrhasis erubuit.

Pausanias Apollinis Parrhasij fanum collocat in monte Lycæo ad ortum spectans.

Ἀγκαίοιο παῖς]

Ancæus filius Lycurgi, Aphidantis Arcadis filij pronepos, fuit enim Lycurgus Alei filius, nepos Aphidantos. Ancæus quidem inter Argonautas nominatur. Agapenor autem cùm suis in reditu tempestatibus depulsus in insulam Cyprum, dicitur Paphũ condidisse. Arcadibus autem mediterraneis, rei naualis studium esse non potuit. His igitur naues Agamemno suppeditat.

Οἵ ῥ' ἄρα Βουπράσιον]

Buprasion apparet fuisse potentem ciuitatem in regione Eleis, siue partem huius, quæ deleta postea fuerit. Itemq; Hyrmine deleta. Nomen tamen retinuit Buprasij locus, qui esset inter Elidem & Dymam in via, & Hyrmine iuxta Achaicam Cyllenen promontorij nomen. Myrsinos, postea Myrtuntium maritima à Dyma Elida venientibus, distans Elide circiter X. M. pass. Petram Oleniam, coniectura Strabo colligit esse rupem Scolin vocatam, certi enim se quicquam habere negat. Alisium, iuxta Amphilochida regio montana, dicta postea Alesiæa.

Τῶν αὖ πέντε]

Quatuor Eleensium facit ductores, quos, vt solet, vetustissima appellatione nominat Epeos, ab Epeo filio Endymionis, quem quidem fabulæ ferunt à Luna adamatum, suscepisse ex illa liberos quinquaginta numero. Alij verius scripsisse putantur, fuisse huius ex Hyperippe Arcadis filia tres filios, Pœona, Epeum, Ætolum, & filiam Ericydam. Ac Epeum dedisse genti nomen hac in parte terrarum, vt duos illos & ipsos quoque alijs in locis. Sed

Epei

Epei & Anaxirses Coronidos perhibetur fuisse filia Hyrmina, quam imposuisse & vrbi nomen verisimile, deque hac suscepisse Neptunum Eleum, quem magnificantes genus hoc Ἥλιον, qui est Sol, dixêre. De hoc Eleorum ductum nomen. Elei filius fuit Augeas ille pecoris ditissimus, cuius stabula emundauit Hercules. Augeæ Agasthenes filius successit, Phileus autem alter filius è patria discessit in insulam Dulichium. At Hyrmina nupsit Phorbanti filio Lapithæ, peperitq; Actorem, qui habuit in matrimonio Molionen, matrem Creati & Euryti, quos poëta Neptuni fuisse filios ait Iliad. λ'. & ideo fortasse ab auo materno Molionas vocat, Iliad. tamen ψ'. Ἀκτορίωνας. Hi gemini fuêre inuicti virtute & amore fraterno, donec ab Hercule insidijs circumuenti necarentur. Poëtæ autem significantes incredibilem quandam voluntatum & operarum coniunctionem introduxêre hos fratres cum manibus singulos quaternis & totidem pedibus, quòd vtriusque scilicet alterius quasi propriæ essent manus, & ipsius pedes. Iam Creati fuit Amphimachus susceptus de Olenia Theronice, cuius soror germana Euryto genuit Thalpium. Diores autem Amaryncea patrem habuit, aduenam Thessalum, virum fortem, cuius in funebribus ludis omnibus in certaminibus, præter equestre, se victorem fuisse gloriatur Nestor Iliad. ψ'. neque hoc solo se concordia & studio vnanimi Actoris filiorum superatum fuisse.

Οἵ δ' ὀκ Δουλιχίοιο]

Hoc etiam loco mirificè torserunt se Homerici, atque alij aliter loca nominata à poëta cõstituerunt. Sed cùm alibi terrarum atque etiam in mari multiplices mutationes accidisse comperiantur, tum verò harum insularum quæ ante Ætoliam essent, suo iam tempore dimidium cum terra cõiunctum, scribat antiquissimus autor Herodotus εὐτέρπῃ, possumus simpliciter accipere, & quidem rectissimè, vt opinor, Echinadas plures quidem significare poëtam, sed nominare Dulichium tantùm. Neque assentiemur ijs, inter quos & Pausanias, qui in Cephalenia fuisse volũt Dulichium, quod tenuerint παλεῖς, vt postea quidem fuerint vocati. Nam Homerus manifestè insulam Dulichium facit. Iuxta hanc igitur fuêre Echinæ, quæ & Echinades, vel ab aliquo prisco cultore, vel ab Echinorum piscium illo in mari copia, vel etiam ab acutis scopulis, vt ὀξεῖαι, quæ sunt Homero θοαὶ ibidem sitæ. Plinius Dulichium ab Echinadibus temere distinxit. Quòd autem nondum Echinades omnes terræ adiunctæ fuerint, putat

Pausanias in caussa esse vastitatem Ætoliæ, non enim posse tantam copiam limi de inarato solo à flumine aduehi, quanta deferretur à culto. Strabo quidem suis temporibus quæ longissimè ab ostio Acheloi distaret, inter hoc & illam fuisse circiter duo M. pass. scripsit, proximam autem non abfuisse pass. DCCC. Huius verò autoris ætas, vt ipse manifestè testatur, incidit in primos annos imperij Octauiani. Pausaniæ autem in Adriani imperatoris tempora, vt inter hos non pauciores anni intercedant ducentis, id quod ad historiæ certitudinem non ignorari multum retulerit. Cephalenia, ante Echinades, quam Strabo vult esse eandem quæ & σάμη, siue σάμος, à poëta dicatur, sed Plinius Samen nominat vt insulam separatim. Strabo Apollodorum ait Samon quidem & Samen vrbis esse nomen apud poëtam concedere, sed insulæ Samon tantùm, itaque scribendum λουλιχίῳ σάμῳτε, non σάμη. ο'δ.ά. Putat autem Cephaleniam dictam à Cephalo Deionei filio, qui eam tenuerit. De Ithaca quidem dubium non est, in qua Neritus mons, vt ο'δ.ί.

-- ἐν δ' ὄρος αὐτῇ
Νήριτον εἰνοσύφιλλον.

Id quod significat frondium concussionem, vt ἐνοσίχθων terræmotor, sed Νήρικος vrbs fuit Epiri. Zacynthus & ipsa iuxta nemoribus conspicua, ideoq; à poëta τ'λήεσσα, & à Marone nemorosa dicitur. Iam etiam hoc fieri potest, & verum esse existimo, vt insula Cephalenia postea nominata fuerit ea quæ Homero est Samenam Cephalenes omnes communiter vocat, quibus dux præfuit Vlysses. Crocylea, & Ægilips, & illa de Odyssea Νήρικος, in Epiri fuere Chersoneso, vbi nominaretur λευκὰς ἀκτὴ, quam tamen perfosso Isthmo Corinthios insulam effecisse scribit Strabo. Epirus autem significat terram, quæ non, vt νῆσος, mari vndiq; alluatur, sed hac parte contra insulas memoratas terra aquilonaris Epirus propriè dicta, in quam etiam potentia Ithacensium regum se extendit, vt ο'δ.ώ. Laërtes inquit:

Οἷος Νήρικον εἷλον εὐκτίμενον πτολίεθρον
Ἀκτὴν Ἠπείροιο κεφαλληνέσσιν ἀνάσσων.

Verùm ἀντιπέραια appellatione communi, non propria, vt nos fecimus in conuersione nostra, volunt esse dicta à poëta loca Epiri maritima, quæ insulas istas spectarent, vel trans mare illud sita essent, in Acarnania.

Αἰτωλῶν δ' ἡγεῖτο]

Ætoli

Ætoli Acarnanibus vicini, interfluente Acheloo, longo & flexuoso tractu, magnoq; impetu aquarum, qui cùm sæpe confunderet Ætoliæ & Acarnaniæ fixos terminos, Hercules, qui esset gener Oenei, putatur in alueum coëgisse aquas, vt ferretur innocentius, & minus exundatione sua corrumperet terram propinquam, παραχελωίδα vocatam, deq; hoc fabulam certaminis & luctæ Herculis cum Acheloo fictam esse. χαλκὶς autem ad Acheloum sita fuisse traditur. Strabo montem Chalcida nominat. Sed & Pleuron & Pylene & Olenos interiere, vestigijs tantummodo reliquis. Itaq; nouæ eruut quæ à posterioribus nominantur Pleurone & Olenos. Similiter & Chalcis collocata in meditetraneis locis Ætoliæ, cum poëta maritimam faciat. Calydona autem quòd montanam dicat Homerus, de regione accipiendum monet Strabo, nam illa in partes duas diuisa, montanam fuisse attributam Pleuroni, campestrem verò Calydoni. Nominatur & in Britannia Calydon, & silua Caledonia.

Οὐδ' ἄρ' ἔτ' αὐτὸς]

Ambiguum hoc est, nam possumus intelligere ipsum tum fuisse mortuum Oenea, id quod verisimile certè est, nepote illius iam laude belli florente. Sed fuêre tamen qui Oenea pulsum à fratris Agrij filijs venisse ad Diomedem tradiderint, vt Pausanias retulit Corinthiacis. Argos, & nepotis auxilium imploraſſe. Quo facilè impetrato, & suppliciū de inimicis aui cùm exegisset Diomedes, reduxisse secum Argos Oenea fertur, & omne studium atque curam viuenti impendisse, quoque in loco mortuum sepelisset, eum de nomine illius Oenoen appellasse. Licet igitur ita etiam accipiamus:

Οὐδ' ἄρ' ἔτ' αὐτὸς ἦεν ἐὼν ὀλίγος δὲ ξυνῆφε Μελέαγρος.

Vt poëta dixerit ἀποσημαντικῶς, non magis fuisse Meleagrum superstitem, sed iam mortuum.

Κρητῶν δ' Ἰδομενεὺς]

Ab Ætolis Occidentalibus & Septentrionalibus transilit ad Cretenses orientales & meridionales, & ad alias insulas, relicta nunc quidem Thessalia, quā & ipsam mox describit. Fortasse hoc etiā ideo fecit, quòd à mari noluit recedere, eamq; caussam puto esse veri non absimilem. Ita enim insularū historia confecta, ad reliquā adhuc Græciam, quasi de toto corpore dorsum extans reuertitur, & adiunctione Thessaliæ, totā illam carmine suo poëta absoluit atq; perficit. Sed hoc loco quòd ἑκατόμπολιν Cretam dicat, id est in qua colerentur vrbes centum, in Odyssea verò ὀδ. τ.

huius nonaginta tantùm vrbes faciat, credamus sanè hoc loco ποιητικῶς plenum numerum positum τῶν ἑκατὸν, cùm tātùm nonaginta essent, & ita facere poëtæ consueuêre, vt in significatione copiæ numerum definiant, vt centum & mille faciant, tam eorum quæ hunc non assequantur, quàm quæ excedant. Idomeneus filius fuit Deucalionis, nepos Minois, vt dicitur Odys. τ'. Gnossus, ita enim dicitur mutata tenui in mediam, quondā ciuitas prima in Creta, quam & Homerus ingētem vocauit Odys. τ'. regia Minois fuit. Gortyn & Gortys, & Gortyna. Ipsa quoque potens & magna ciuitas in Creta campestris, quam suis temporibus Strabo sine mœnibus fuisse ait. Lyctus Lacedæmoniorum colonia vt Aristoteles πολιτικῶν β'. Habuit nauale χερσονήσου appellatione, vbi Britomarteos templum fuisse Strabo scribit. Myletum & Lycastum in numero vrbium mediterranearum exposuit Plinius, Strabo scripsit fuisse euersas, & agrum tenuisse Gnosios atque Lyctios. Gortyniorum idem fuisse ait Phæstum & Rhytium. Phæstus nobilis ciue Epimenide, quem expiatorem nominarunt.

Ἐνυαλίῳ ἄνδρε]

Μετονομαστικῶς Martem dixit, vt gradiuū Maro, & Tritoniam Pallada, Mineruam. Fecêre autem aliqui ἐνυάλιον deum quendam Martium, non ipsum Martem, vt Latini Bellonam. Huius matrem introduxêre τὴν ἐνυὼ, quod vocabulum furorem belli significat. Fabula etiam memoratur Enyalium quendā in Thracia prouocasse Martem ad pugnam, à quo cæso Mars nomen obtinuerit, vt Minerua à Pallante.

Τληπόλεμος]

Rhodus insula Carica, antè vocata Ophiusa, & Telchinis. Hæc ad nostra etiam tempora nonnihil retinuerat pristinæ fortunæ atque dignitatis, defensa sæpius aduersus Scythicam immanitatem, nuper tamen ignauia atq; miseria seculi nostri inualescente, & ipsa in potestatem Turcarum venit. Hæc & Æthræa dicta fuit, propter cōstantem & perennem quandam serenitatem, vnde & Solis propria credita, cuius ingens simulacrum, quem Colossum dixêre, inter miracula seu θεάματα septem orbis terrarum numerarunt. Charetis Lyndij opus altitudine cubitorum 70. vt epigramma testatur:

Κολοσσὸν ἡλίου ποθ' ἑπτάκις δέκα,
Χάρης ἐποίει πηχέων ὁ Λίνδιος.

Opulenta fuit insula, & artificibus celebris. Pindarus fecit sub

mari

mari aliquando hanc latuisse, & productam à Parcis tributam Soli, & depluisse in illam aurum Minerua genita, idem vnum de filijs septem Solis susceptis ex Rhodo nympha, genuisse ait Lindum, Ialysium, & Camirum, conditores vrbium quæ à poëta nominantur. fuisse hunc tradunt Cercaphum, cum quo esset nupta Cydippe. Videtur autem Rhodios ἀκμαιόχρως dicere in laude, nam & hoc certè vocabulum potest, & honorificam mentionem illius ciuitatis poëta facit. Sunt superbi igitur Rhodii, vt superbum Ilium, id est excellens & præstans alijs vrbibus potentia, & coniugium superbum Veneris. Tlepolemum autem fuisse filium Herculis & Astyochæ poëta cecinit. Pindarus Astydamiæ filiæ Amyntoris. Olymp. 7. Placet autem hanc esse Astyocheam, cuius suprà mentio facta Astyoches nomine, quæ filia fuerit Actoris, nõ illius Elei, sed filij Azei Clymeni nepotis, qui fuisset filius Presbonis, nepos Phryxi. Et hanc tamen Ephyren volunt esse Eliacam, quod & Hercules Elida oppugnarit, & Selleis fluuius illic fuerit nominatus.

Διοτρεφέων αἰζηῶν]

Αἰζηοὶ, dicuntur ætate florentes, à vitæ vigore, quòd tum maximè viuere homines videantur, cùm ætate & viribus integris præditi sint. Sed Tlepolemus fugit ob occisum Licymnium, vel fortuito ictu, vel quomodocunque: oraculo autem consulto in Rhodum se contulit, vt Pindarus. Ibiq; & mortuum, relatis ossibus illius interfecti à Sarpedone, vt Heroa Rhodios coluisse accepimus. Licymnius autem fuit Herculis auunculus, hoc est frater Alcumenæ, τόθεν quidem, vt Pindarus ait. Nam Electryon illum perhibetur suscepisse de muliere Phrygia, nomine Midea, à qua & nomen inditum fuerit Argolicæ vrbi.

Ὤρχησεν]

Forma Æolica poëtæ familiaris, pro ὠκίσησαν. Atque videtur Tlepolemum facere conditorem trium in Rhodo vrbium, vel hoc dicit, Argiuos in illas tres ciuitates distributos tum fuisse. Argis enim volunt eadem factam, & ibi ostensum fuit Licymnij sepulcrum, vt Pausanias retulit.

Καὶ σφισι ἔκαν.]

Iuxta Pindaricam ἀπὸ δοχμὰν, ἔνθα πη βρέχει θεὸς βαθὺ νέφος ἐμμεν χυσοῖς πτάλοισι πόλιν. Nam illum respexisse ad hunc versum verisimile, quem tamen quidam Grammatici ἠτίωσαν, id est reiecerunt tanquam inculcatum.

Νιρέα δ' ἄνδρα]

Syme insula Carica. Ter autem ἐπαναλήψει Nirei nomen, neque vnquam postea in tota historia iterum illius meminit. Id verò ideo factum esse à poëta Galenus ait, vt declararetur, quam sint inutiles viri forma præstantissimi, quoties illis præter formã nihil adest, quod ad vsum vitæ conducat. Philostratus retulit in Heroicis suis, hunc in Mysia progressum vnà cum viro ad prælium vxorem Telephi Hieram, formosissimam fœminam interfeciss. Dixit autem κύμασιν vt ἠρωϊκῶς, & Syma.

Οἳ Κῶ ἔχον]

De quo expressum hoc:

——*quo pulcrior alter*
Non fuit, excepto Laurentis corpore Turni.

Οἵ τ' ἄρα Νίσυρον]

Sporades insulæ dictæ, quæ sparsæ per mare essent. Inter has Nisyrus, quam tradidere fabulæ fragmentũ esse insulæ Co, quod ab hac Neptunus abruperit & iniecerit giganti Polybotæ, quem fulmen Iouis non prostrauisset. Inter Telon & Coã media, distãs ab vtraque plus minus x. M. pass. molari lapide abundans. Carpathos, quam transpositis literis, vt in κραδίη, κράπιεσσιν dixit, edita insula, nomen dedit mari Carpathio. Calus & vrbem hoc nomine habuit. νῆσοι autem καλύδναι aliqui accepere σὺν τοῖς πρὸ αὐτῶν τὰς προφάσεις, quarum καλύδνα vna esset, postea dicta καλύμνα. Plinius nominat Calydnam & duas Calydnas. Alij voluêre nomen fuisse insulæ καλύδναι, vt vrbi Ἀθῆναι, posteaq; vocatas καλύμναι, illiq; sic ordinarunt hunc locum: εἰ δ' ἄρα νήσους ἔχον, Νίσυρος, Κρᾶνα τε, Κάλυδνα, Κῶν, Ἐπίκλειαν Κάλυδνας. *Fœcundas, melle Calymna.* 8. Metamorph. legitur, cùm enim mel insulanum præclarum esse scripsit Strabo, & Attico non inferius, tum Calymnion in primis. Quia etiam Calydnas accepêre nonnulli Zacyntho vicinas insulas duas πλωτὰς aliquando dictas, & postea προφάσεις, vt in scholijs Apollonij legitur, quod tamen minus consentaneum videtur. Cos autem insula Carica. Hanc Strabo frugiferam esse, & vinum ferre suauissimum tradit. In hac fuit sub vrbe templum Æsculapij, in quo curationes variæ perscriptæ viserentur, deque his Hippocratem valde exercitatum credidere. Huius ciuis & Phileta fuit, elegiographus nobilis. A Cois transtulit Augustus tabulam Apelleam Ventris ἀναδυομένης, quam tabulam consecrauit Iulio patri. Huius autem precium fuit, remissio indicti Cois tributi cẽtum talenta, quæ summa pecuniæ

cuniæ fuerit nummi nostratis circiter L X. M. coronatorum. Est autem diuersa hæc insula à Ceo, quam Ceam dixêre Latini, cum qua in Stephani Epitome cõfunditur. Ab hac enim κεῖος & κήιος, vt Simonides & Bachylides κεῖοι fuêre, ab illa verò κῶος, vt Hippocrates κῶος.

Νῦν δ' αὖ τοὺς ὅσσοι]

Pelasgi fuêre dicti qui postea Thessali. Ἄργος autem πελάσγικον, nunc vocat Thessaliam, vel sanè vrbem Ἄργος conditã à filio Lyncei Abante. Alum & Alopen, tam in Thessalia quàm Locride fuisse perhibent, atq; aliqui maluêre Locridos vrbes hoc loco intelligere, quod eò vsq; regnum Pelëi sese extẽderit, aliqui etiam, quò magis hoc obtinerent, scripturam mutarunt, & fecêre:

Οἵ τ' Ἄλον, οἵ τ' Ἀλιοῦνθ', οἵ τ' Τρηχῖν' ἐνέμοντο.

Fuisse enim certè in Locride Aliuntem. Sed nos in Thessalia maneamus. Phthia sedes regia Pelei, quam ἐριβώλακα, id est opimã Poëta vocat. Iuxta hanc fuisse Hellada vrbem regiam Hellenis filij Deucalionis, qui in Phthiotide ac tota Thessalia regnasse perhibetur. Sed rectius, vt puto, alij regionem esse Ἑλλάδα credidêre hoc loco. Trachin, quæ & Trachis, sub Oeta monte à salebris appellata, vt videtur. Dicti autem Thessali fuêre Achæi ab Achæo filio Xuthi, nepote Hellenis, à quo & ipso regioni nomen impositum. Myrmidones autem ab Æginetis, qui cum Peleo illa loca occuparunt. Sed Æginetæ cur Myrmidones vocati fuerint, fabulam retulit prolixè Ouidius libr. 7. Metamorph.

Κούρης χωόμενος]

Ἕνεκα τῆς κούρης. Briseida autem dicit ablatam sibi ab Agamemnone. Hæc fuit nupta cum Mynete, vt intelligi potest ex Ἰλ. τ'. qui Lyrnessi imperium tenuit, cùm illa caperetur, & in patriæ defensione occubuit. Illud autem καὶ δὲ μύνυτ' ἔβαλεν, Dorica seu Æolica (nam his dialectis multa communia sunt) forma extulit, & verbum diffidit, fuerat enim vsitatum & simplex, κατέβαλέ δὲ τὸν μύνητα. ἀνστήσεσθαι] pro ἀναστήσεσθαι Dorica apocope.

Οἱ δ' εἶχον Φυλάκην]

Phylace non procul à Thebis Phthioticis, ab hac Phylaceius Protesilaus, & matres Philacëides Ouidio. Vrbs vltra montem Othryn ad ortum, huic vicina Pyrasus, dicta Demetrium, à fano celebri Cereris, quod abesset ab vrbe ad pass. XXX. πύρασον legimus in Stephani Epitome, vno ρ, quòd esset frugifero in solo posita, ἀὴρ τῶν πυρῶν. Itona, Stephanus refert & σιτῶνα vocatam à frumentis. Antron, à specubus habere nomen creditus, ab

hac vrbe Antronius Asinus in prouerbium venit, nam tulisse illam magnitudine & specie præstantes asinos accepimus. Legêre aliqui pluraliter ἀγχιάλους Ἄντρωνας. Pteleos, inter Antrona & Alon, ab arbore, vt videtur, quæ πτελέα, id est vlmus dicitur. Quæsitum fuit, an ab hac πτελεατικὸς οἶνος esset apud Theocritum:

Καὶ Πτελεατικὸν οἶνον ἀπὸ κρητῆρος ἀφυξῶ.

An potius à Ptelea Ephesia, vel ipsa Epheso, quæ Pteleæ quoque nomen haberet.

Ἔχεν κατὰ γαῖα]

Ἀναστροφὴ, κατεῖχε γαῖα, mortuum fuisse dicit, ab eo quod accidere mortuis solet, vt humentur. Iliad. γ'.

-- τοὺς δ' ἤδη κατέχεν φυσίζοος αἶα.

Ἀμφιδρυφὴς]

In luctu & planctu laceris genis, id est vidua, vt in oraculo:

Γολλὰς Ἀργείων ἀμφιδρυφέας τότε θήσει.

Post occidionem quãdam virorum. Protesilaum autem habuisse vxorem Polydoram tradidêre, vt refert Pausanias Messeniacis, filiam Meleagri & Cleopatræ, quæ accepto nuncio de morte viri, se ipsam interemerit. Alij Laodamiam Acasti Peliadæ filiam, mulierem Thessalicam cum hoc nuptam fuisse tradidêre, ad quam vnum diem ab Orco remissus ipse fuerit, cuique persuaserit ad inferos sese vt sequi vellet, quæ & Ouidius in epistola Laodamiæ secutus est.

Δόμος ἡμιτελὴς]

Domus imperfecta. Significat domi relictam solam coniugem ductam paulò antè, de qua nõdum filios suscepisset, quibus familiæ stabiliuntur. στύλοι γὰρ εἰσι δόμων παῖδες ἄρσενες, inquit Iphigenia Taurica: vel etiam intermissas inchoatas substructiones regiæ sedis, vel simpliciter ἡμιτελῆ δόμον dixit, altera sui parte defectam, viro mortuo. γάμος enim τέλεος vocatur, & domum perficit. Ab Hectore autem occisum hunc ante alios festinãtem in terram hostilem exilire de naui, poëtæ pleriq; posteriores tradidêre, atque id antè oraculo fuisse proditum, fatale esse vt is caderet, qui primus Troianũ solum attigisset. Sed Homerus Dardanum interfectorem fuisse Protesilai ait, ideoq; fuêre qui hanc gloriam Æneæ, quiq; Achatæ socio illius conciliarent. Huius sepulcrũ & lucus fuit in Thracica Chersoneso, vt Herodotus quoque scripsit, Calliope.

Πόθεόν γέ μεν]

Non

Non illi quidem ductore carebant in desiderio licèt amissi imperatoris. αὐτοκασίγνητος, frater germanus, nam fratrum significatio latius extenditur.

Οἱ δ' Φέρας]

Pheræ etiam Messeniace à poëta nominantur. Sed Thessaliæ fines fuerunt Pelasgitidis Thessaliæ, non procùl à palude Bœbeide, cuius regionem vicinam circa Demetriadam Bœbeo dixere, sed vrbem videtur poëta nominasse. Fuit autem tempus cùm Thessalia clausa vndiq; montibus tota aquis restagnarat, postea patefacto meatu intra Ossam & Olympum, terræ motu, vt sentit Herodotus Polymnia, defluxêre aquæ, & aperuêre terram cultoribus, multis fluminibus conuenientibus in Peneum, & remanente palude Bœbeide. Glaphyre, & Iolcus Magnesiæ attribuuntur, annexæ Thessaliæ. Magnetas tamen vocat poëta nominatim quidem nullos, sed indiserte accolas Penei & Pelij. Iolcos regia Peliæ, quæ & Iaolcos Ionicè, vbi Argo nauis extructa fuit, & collecta societas ab Iasone ad nauigationem Colchicam. Admetus autem, vt traditur, filius fuit Pheretis, nepos Crethei filij Æoli, qui habuisset patrem Hellena filiũ Deucalionis, nepotem Promethei. Pelias frater, Nelei filius Neptuni & Tyrus, vt dicitur Odyss. λ'. Huius filia Alcestis vxor Admeti vicaria morte redemisse dicitur vitam mariti, reducta in lucem mox tamen & ipsa ab Hercule, extat fabula apud Euripidem.

Οἵ ῥ' ἔφεσ' Μηθώνην]

Μηθώνην, dixit producta prima syllaba. Fuit autem & in Peloponeso & in Thracia. Thracicam Philippus diruit, in illius oppugnatione oculo amisso, ictus sagitta cui hostis gloriosè nomen suum inscripsisset versu hoc:

Ἀντίφιλος Φιλίππου βασιλεῦ πάμπρ βέλος.

Tum Philippum tradunt remisisse in vrbem cum sagitta hunc versum:

Ἀντίφιλος Φίλιππος ἰὼ λάβε χρεμάσασαι.

Thaumacie, Melibœa, Olizon & ipsæ Magnesiæ attribuuntur, subijciunturq; Philoctetæ ditioni. Huius fabulam exposuimus copiosè in enarratione Philoctetis Sophocleæ.

Οἵ θ' ὑπὲρ Τρηχῖνα]

Reuertitur nunc in Thessaliam poëta, eiusq; regionem quæ Istæotis dicta fuit, atque vetustiore etiam nomine Doris, vicina Dolopiæ & Pindo monti. Trieca vetustissimum habuit Æscu-

lapij templum, vnde & Triccæus ille appellatus. Sed Ithomen voluére aliqui non Ithomen, sed Thomen appellatam ab Homero, vt ita legẽdum fuerit, χαὶ Θώμην κλωμακόεσσαν, id est prærupto loco sitam. κλώμακας, vt apparet, à præfractione, aspera & acuta iugorum loca vocarunt. De Oechalia quæritum (nam alibi quoq; Oechaliæ nominantur) quæ fuerit πόλις εὐρύτου, capta ab Hercule. Atq; alij in Messenia collocarunt in Carnasio, vbi est vrbs Andania. Alij in Thessalia, vbi postea deserta regio, nomen tamen retinuerit, vt Eurytion diceretur. Euboenses autem apud se Oechaliam illã constituére, quibus consentanea ait Pausanias fecisse Creophylum perueterem poëtam. Qui & Messeniacam fuisse putat maximè probabile esse. Idemq; Machaonem & Podalirium à Messenijs vindicari dicit, & repeti à Thessalis, vt suos ciues, atq; dicere non fuisse Coronidis filios, sed Arsinoes filiæ Leucippi, atq; etiam ostendere Triccam incultum in Messenia locum. Præterea hoc vti argumento, quod apud Homerum Nestor perbenignè curet fauciũ Machaona, ita enim officiosum erga hominem externum esse illum non oportuisse. Quin etiam, quò maximè hæc comprobare videantur, demonstrare Gereniæ illos sepulcrum Machaonis, & fanum filiorum huius Pheris. Sed hæc singularia quædam ambitioni illius ciuitatis relinquantur conciliantis sibi celebritatem hanc & gloriam heroum istorum, vt facere in alijs aliæ consueuére. Nos autem, quod maximè & geographicis historijs & poëtæ consentaneum est, Thessalicas faciamus has vrbes.

Οἵ τ' ἔχον Ὀρμένιον]

In Strabone legimus secunda syllaba producta, hanc postea vrbem appellari solitam, vicum quidem suis temporibus sub monte Pelio in sinu Pegasæo, vnde non potuerit procul abesse Bœbeis palus. Fuisse inter hanc & Demetriada supra 111. M. pass. terrestri itinere, in quo esset sita Ioleus, circiter M. pass. distãs Demetriade. Hanc esse voluit Demetrius Grammaticus Phœnicis patriam. Conditam enim vrbem ab Ormeno filio Cercaphi, nepote Æoli. Habuisse autem Ormenum filios, Amyntorem & Euæmonem, quorum ille Phœnicem, hic Eurypylum genuerit. Itaque successisse Eurypylum & in patrui regnum, cùm filius abesset Phœnix. Ideoq; correxit versum Iliad. i.

Οἷον ὅτε τρωσὶν λίπεν ἔνδατα καλὰ μάχεσθαι, vt faceret,

Λίσσων Ὀρμένιον παῖδ' ἀμύμονα.

Crates συγχέοντος ipsius Grãmaticus refellit hunc, & Phocensem fecit

fecit Phœnicem. Sed Cratetem rursus Demetrius, verùm hæc iam non magis ad hunc locum pertinent. Fontem τ' περείας nominauit, fuit enim nobilis ille in Thessalia, facit & τ' λ. ζ'. fontium Μεσσηΐδος καὶ τ' περείας mentionem. Μεσσηΐδα autem in Laconica collocarunt, τιτάνοιο autem λευκὰ κάρηνα, ποθιφραστικῶς conspicuam candore vrbem Titanũ dixit, quod & appellatione ipsa indicatur, τίτανος enim calcem significat. Vrbem accipit Stephanus postea nominatam τευτάνιον, ita enim in Epitoma legitur, alij montis esse nomen tradiderunt.

Οἵ δ' Ἄργισσαν]

Argissam Strabo Argusam postea vocatam scribit, sitam ad Peneum. Reperi & hoc nomine dictam Thessalicam Larissam. Gyrtone, quæ postea Gyrton Perhæbica vrbs ad ostia Penei. Gyrtonios autẽ Phlegyas prius appellatos à Phlegya fratre Ixionis, Strabo retulit. Orthe, creditam ait Strabo arcem Phalamnæorum, ad Peneum iuxta Tempe. Elone, sub Olympo, postea Limone dicta. Ὀλοοσσόνα albam vocat, quod λευκάργιλος esset terra illa, id est cretosa.

Υἱὸς Περιθόοιο]

Cum Ixione fuisse nuptam Dian Atticam mulierem, filiam Deionẽi tradidere. Cuius filium fecerunt Pirithoum, vt Ouidius quoque:

Duxerat Hippodamen audaci Ixione natus.

Sed poëta ait fuisse Iouis filium Pirithoum, vel propter excellentem virtutem illius, vt Hectorem quoque Ioue genitum dixit, Iliad. ν'.

Ἕκτωρ, ὃς Διὸς εὔχετ' ἐρισθενέος παῖς εἶναι.

Vel non Ixionis, sed Iouis fuisse filium, vt Herculem & Dioscuros, significat, iuxta fabulam quæ Iouem in equum mutatũ diu circumcursitasse fert, dum potiretur concubitu Diæ vxoris Ixionis, itaq; περίθουν appellatum ἀπὸ τοῦ ποθιθεῖν. Quæri etiam possit, vtrúmne apud Ouidium lib. 6. non mala fortè lectio esse videatur, *Varius Deonida serpens.* Nam & licentissimè posteriores poëtas patronymica formauisse constat, & cum Proserpina filia, quæ esset Δηωὶς, vt aliqui fecère, ἀπὸ τῆς Δηοῦς, penultima producta, fabulæ Iouem non commiscent. Et fabula Diæ non solùm μεταμόρφωσιν Iouis in equũ vt habuerit, fieri queat, sed etiam in serpentem. Mirifica enim poeticarum fabularum est varietas.

Φῆρας λαχνήεντας]

Centauros dicit feram & immanem gentem Thessalicam,

quos de Pelio repulisse dicit poëta, & adegisse ad Æthicas, qui tũ loca perhibentur tenuisse circum montem Pindum.

Κορώνη Καινείδαο]

Coronus filius Cænei, de quo in Iliad. ά. vnus de Argonautis. ὑπέρφιαλον autem magnanimũ, vel etiam ferocem accipiemus, vt filius patris similis fuerit. Cænea enim inuictis viribus præditum deorum fuisse magnum contemtorem traditur, atq; illum fixisse iaculum in publico, imperasseque illud adorari à prætereuntibus. Vnde & in prouerbium venisse καινέως δόρυ vel ἀκόντιον, vt opinor, de immani impietate, & condigna etiam pœna illius. Nam quamuis vinci fauciariq; Cæneus non posset, tamen obrutus arborum stipitibus viuus ad inferos demissus fuit, vt & Apollonius fecit:

Ἀλλ' ἀῤῥηκτος, ἄκαμπτος ἐδύσατο νέρθε χάεσς.

Γυναῖκά τ' ὄρος Κύφος]

Perræbiæ mons Cyphus, & vrbs poëtæ, atque hoc loco etiam ad Epirum & Ætoliam peruenit. Ex Thessalia autem pulsos à Lapithis Peræbos ferunt. Dodone verò in Molossis collocatur, Peræbi & Enienses in Ætolia. Apparet igitur circa Pindum concurrere nomina nationum plurium, quarum ibidem fines commiscerentur, Macedonum, Thessaliæ, Ætoliæ, Molossorum. Dodonẽ hiemalem vocat, quòd septentrionalior esset. Hæc habuit celebre quondam oraculum Iouis, vbi redderentur responsa,

Ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο. Ο' δ. ξ'.

Herodotus ceciniisse mulieres duas barbaras oracula scripsit, quæ propter stridorem à Græcis columbæ dictæ fuerint, indeq; columbas responsa dedisse petentibus diuulgatum. Est & in prouerbio Græcorum ἀοιδωνικὸν χαλκεῖον in loquaces & garrulos. Titaresius fluuius alio nomine Europus, è monte Citario oritur, cuius aqua pinguior à Penei limpidissimo flumine respuitur, ideoque poëta dicit de Stygis erumpere vndis. Fontis hoc nomen esse volunt apud inferos, de quo nunc ait poëta hunc fluuium scaturire. Introducuntur autem ita iurantes Dij à poëta, vt Iuno Iliad. ξ'.

Γαῖαν καὶ πάντα θεὰ Τιτῆνας ὑπαυδᾶν,
Καὶ τὸν καταιβόμενον Στυγὸς ὕδατος ὄστε μέγιστος
Ὅρκος δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσι.

Docuit autem in Theogonia Hesiodus quam pœnam petiuta numina sustineant, nempe irrequietem annuam, quo tempore

pore neque ambrosiam neque nectar gustarent. Post hunc autem veluti morbum, nouem annis extra consortium & conuictum aliorum deorum illis obertrādum esse, ac decimo demum anno recuperare pristinam fortunam.

Μαγνήτων]

Vlteriores facit Magnetas, nempe Penei fluuij & Pelij montis accolas. Dixêre autem τὸ πήλιον, & ὁ πήλιος. πρόσθος δὲ] παρωνομασία hæc dicitur figura, vel vt alij παραγραμματισμός aut παρήχημα, vt παυσάμβος παυσανίας, & σαμία μία ναῦς.

Τίς τ' ἄρ.]

Qui inter duces virtute reliquis, quiq; equi strenuitate præstiterint, addidit poëta Catalogo, vt sua etiam excellentiæ laus tribueretur. Excipit autem Achillem & ipsum & equos illius, in quibus omnia incomparabilia essent ad præstantiam. Sed Thessalicis equis tribuit primas, itaque & cùm in certamine funebri vellet Diomedem victorem introducere, accersit poëta numen Mineruæ, quod victoriæ Eumeli resisteret. Frāgitur ergo iugum, & ipse de curru delabitur, & vix post alios omnes aduenit.

Ἵππων δ' ὑμαπὰ καλὰ ἐλαυνόων προσόδοιο ἵππους.

Sed & oraculum præfert alijs Thessalicum equitatum.

Γαίης μὲν πάσης τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἄμφιον
Ἵπποι Θεσσαλικαὶ, Λακεδαίμονι δ' ἐν γυναῖκες,
Ἄνδρες δὲ οἱ πίνουσ' ὕδωρ καλῆς Ἀρεθούσης,
Ἀλλ' ἔπι τοὶ μὲν ἔασιν ἀμείνονες, οἵ τε μισθὸν
Τίρυνθος ναίουσι καὶ Ἀρκαδίης πολυμήλου,
Ἀργεῖοι λινοθώρηκες κέρδεα πολέμοιο·
Τμεῖς δὲ ὦ Μεγαρῆες, ὅτι τείρεσθ' οὔπι πόνδρῳ,
Οὔτε δυωδέκατοι, ὅτ' ἀλόγω, οὔτ' ἐν ἀέθμῳ.

Toto alijs terris prius orbe Pelasgicon Argos,
Thessalica sed equa, sed Sparta fœmina ciuis,
At bibitur quibus vnda viri præstant Arethusæ,
Quos etiam superant inter Tyrinthia sedes
Oppida quæ tenet Arcadiamq; Argiua iuuentus,
Linteus in Martis quos armat præsia thorax.
At vos ô Megarum colitis qui mœnia, nec iam
Tertia pars nec quarta manet, quum bis nec sexta,
Quorum non numerus ratio non vlla putatur.

Reperitur tamen oraculum alicubi sic expositū, vt non Thes-

salicis equis, sed Thracijs palma tribuatur, tali scriptura, ἵππων ὀρχήσεως. Neque hoc in Megarenses vtdestinetur, sed Ægienses. Theocritus verò manifestè in Megarenses tortè, in Thyonicho:

Ἄμμες δ' ἴσμεν λόγῳ ἴσον ἐς οἶκον ἀεθμοθέτα,
— Δύσταν Μεγαρῆες ἀλιμοπάτην ὀνίμεν.

Admetum autem nunc & τὰ. ϕ'. ὁμηλιάδην vocat, forma peculiari nominis patronymici ab auo facto, vt Ἀχιλλεὺς Achilles dicitur. Fuit enim Pheres Admeti pater. Primam autem produxit, cùm sit communiter ὁ ἵππος.

Οὐρῆας ὠὺς]

Equarum commendatio, quæ fuerint æquales ætate & colore in velocitate maxima, vt volare, non currere viderentur. In iugalibus autem fœminæ laudantur veteribus, vt & Agamemnonia Æthe. Et prægnantem Olympia vicisse Plinius annotauit. ὠκύχας autem τὰς ὁμοιοτρόχους, vt οἰκίας, τ' ἐμηλίωσε.

Σκαφὺν ὀπὴ]

Dorsis obæsis & ita teretibus quasi ad circinum descripta essent, fuisse equas ait. σκαφύλιον enim alij circinum, quem διαβήτην veteres dixêre, alij amussim esse tradidere. Laudatur autem hæc forma dorsi exæquati, vt lacunati & quasi gibberi reprehendi solet.

Ταὶ δ' ἐν Πιερίῃ]

Seruijsse Admeto Ioue imperante vel captum amore iuuenis voluntate sua Apollinem fabulæ tradunt. Sed hoc loco egregiè poëta ab Apolline, quem Νόμιον vocant, quid enim omnium animantum valere atq; vigere, sine hoc numine, vt poeticè loquar, possit? Ab Apolline igitur Nomio præclaræ istæ equæ educantur in Pieria quidem, id est pinguibus & plenis pascuis. ἀτειρεμονέσας] Perseuerans in ira & indignatione aduersus Agamemnonem. Quemadmodum & ἀποκαρτερῶν perseuerare est in propositæ mortis fortitudine.

Δίσκοισι πέρτ.]

δίσκον quem & σόλον dixêre, iacere solebant in altum, sed notate etiam longitudinem iactus, vt apparet ὑπὲρ δ'. αἰχμάων autem iacula dicit, vel ab incitatione, vt aiunt Grammatici, id est ἀπὸ τοῦ ἄγαν ἰέσθαι, vel quòd amenta fuerint de caprino facta corio, vel quòd in capras illa penetrent, παρὰ τὸ αἶξαι ἐπ' αἶγας, vel etiam παρὰ τὸ ἀΐσσω, id est ab impetu.

Λωτὸς ἐρισθόμενος.]

Lotus

Lotus herba, nam & arboris hoc nomen, odorata. De arbore tibiæ factæ, quæ lotinæ à materia vocatæ fuerunt. Sed in Ægypto herba eximia illa fuit, vnde λωτοφάγοι in suam poesin poëta videtur introduxisse. ἐλεόφιλον verò σέλινον, id est quod nunc composito verbo ἱλεοσέλινον dicitur.

Εὖ πυκασμένα]

Rectè repositi, seu accuratè subducti, ne scilicet, vt fit, ociosi læderentur.

Οἵ τ' ἄρ' ἴσασι]

Reliquos Græcos dicit. Vtitur autem similitudine vehementi inflammati orbis terrarum, & tonitruum Iouis, in poëtica sublimitate expositionis.

Εἰς Ἀρίμοις]

De Atimis quæsitum vbi terrarum fuerint. Atq; alij in Lydia, alij in Phrygia, quam Κατακεκαυμένην dixere, aliqui inter Mæandrum & Lydiam, vt Strabo ιβ'. alij in Cilicia, alij in insulis Pithecusis collocarunt, alij in Syria, cum quibus sentire videtur Herodotus Thalia, sic scribens: Ἀπὸ δὲ Ἰλλυσσοῦ πόλιος Συρίων μέχρι Σερβωνίδος λίμνης, παρ' ἣν δὴ τὸ Κάσιον ὄρος τείνει ἐς θάλασσαν. Ἀπὸ δὲ Σερβωνίδος λίμνης ἐν τῇ δὴ λόγος ἐστὶ Τυφῶ κεκρύφθαι, ἀπὸ ταύτης ἤδη Αἰγύπτου. Ab Ilyssio iam rursus est Syriorum regio, vsq; ad paludem Serbonida, iuxta quam tendit in mare mons Casius. Serbonidem verò paludem, in qua sepultum Typhona fama fert, Ægyptum excipit. Typhonis autem nomen à poëtis ἀπὸ τῆς κατασκευῆς vsurpatur, vt alia multa. Ipsum verò significat vapores & æstuationes terrenos, de quibus tempestates & nimbi existere putantur, vnde & flatuum tempestuosorum hunc parentem fecit Hesiodus. Sed Pindarus in Cilicia videtur statuisse Atina, sic enim canit Πυθιον δ'. Οἷ ἐν αἰπὺ ναιετάοντα κεῖται θεῶν πολέμιος Τυφὼς ἑκατόγκαρανος πάλαι Κιλίκιον βριάς· πλουσίων μιν ἄξιον, νῦν γε μὰν ταῖν ὑπὸ κύμασι ἁλιπρήνει ὄχθῳ σὺν κεμάτ' ἄμπνοι πεῖραι λαχόντα. Non tamen explanatur his, neque apertè demonstratur vbi illud cubile Homericum Typhonis fuisse putandum sit. Quippe cùm illi Pithecusas, id est Ænariam attribuerit Maro, siquidem huic Inarime esse ὑφὶν ea putatur, cuius nomē apud Homerum Ἀρίμοις, quasi ille legerit, aut suspicatus sit dici γαῖαν ἠνα-ρίμοις, est autem locus Æneidos 9.

Qualis in Enboico Baiarum littore quondam

Saxea pila cadit, magnis quam molibus antè
Confirmatam ponto iacuunt, sic illa ruinam
Pronatrahit, pontumq; cadu illisa recumbit,
Miscent se maria & nigra attolluntur arena,
Tum sonitu Prochyta alta tremit durumq; cubile
Inarime Ioui imperijs impostа Typhoeo.

Iam hoc quoque non prætereundum silentio, ab eadem origine verbi τύφειν, quod fumi euaporationem notet, cadere diuersas huius nominis formas, τυφὼν, τυφὼς, & τυφωδὴς.

Ὦκέα Ἶρις]

Correpta penultima ab ὠκύς. Sed Ἶρις est nuncia deorum ab eo quòd mandata perferat, & sermone exponat, vt Ἶρις, ὀλοή.

Ἶρι θεῶν κλητῆρε καὶ ἀγγέλω Οὐκέτ' ἀπαγγέλλεσκε κιὼν, ὅτε κέν τις ἀεώρει.

Nimirum ἀπὸ τοῦ εἴρειν, ἤγουν λέγειν.

Αἰσυήταο γέρο.]

Senis indigenæ bustum fuisse illo in loco celebre accipiendū, cui nomen Æsyeta. huius mentio fit Iliad. ν'. qui pater fuisset Alcathoi generi Anchisæ. ὀλοίτροχος] id est πρεσβυτικός, obseruans. ἄκριτος μῦθος, vt oratio immensa si dicatur. ἀλίαστος πόλεμος] bellum ingens, cuius vis omnia oppressura esse videatur, vt λιάζεσθαι, id est ἐκκλίνειν, possit nemo. ἐμαδὲς ἀλίαστος, ἰλαμέ.

Πολυασπίδων]

Aut sparsam dicit & collectitiam multitudinem auxiliorum, aut copiam. Vult autem instruere principes quosque suæ ciuitatis militem, & esse duces suorum, ne in confusione res perperam geratur.

Βατίεια]

Vnde factum nomen fuerit, non satis explicant interpretes. Tradidere autem nomen fuisse Batiæam filiæ Teucri, vt citatur de Mnasea in Epitoma Stephani ὡς τῶ ἀφ' ἑκάτου, de qua locū appellatum suspicari possumus, cuius esset vetustior busti Myrinæ, hanc Amazonem fuisse perhibent, dictamque πολύσκαρθμον, vt Achillem ποδώκεα. Σκαρθμὸς γὰρ τὸ τὰς πόδας ἐχεῖν κινεῖν ἐμφερῆ. Vnde σκαρθμὸς, illa σὺν ποδῶν εὐκινησία.

Τρωσὶ μὲν]

Strabo veluti regiones quasdam Troianas facit nouem. Sed Homerus manifestè vocat Troianos eos, quibus Hector præfuerit,

fuerit, & eos quibus Pandarus. Hectori autem dubium non est quin attribuerit ciues Iliacos. Dardanios autem fuisse accolas Idæ montis planè dicitur Iliad. υ. Ζέλειαν verò facit Cyzico vicinam Strabo, & Ἀφνείους appellatos Zeliæ ciues scribit Lycios accolas paludis Ἀφνίτιδος, quæ ἀσκυλίτις esset.

Οὐδ' ἄρα τόξον]

Non arcum, sed peritiam sagittandi. Nam arcum quem ad Troiam habuit de cornibus ab ipso interfectæ capræ siluestris, elaboratum à fabro cornatio fuisse dicitur Iliad. δ'. Ita interpretes quidem, sed arcum accepisse aliquem ab Apolline possumus intelligere, & non est obscurum quid tali diuinorum munerum mentione significet poëta, nempe excellentem peritiam, & diuinam quandam.

Οἵ θ' Ἀδράστειαν]

Adrastia intra Æsepum fluuium, & Priapum vrbem maritimam, per quam defluit Granicus. Plinius scribit Parium coloniam esse, quam Adrastiam Homerus nominarit, hanc ab Adrasto rege conditam tradunt, qui cõsecrarit Nemesis simulacrum dictum Adrasteæ, vt citatur ex Antimacho:

Ἐσ τὸ δ' ἵκες Νέμεσις μεγάλη θεὸς ἠὲ πάρος περ
Πρὸς μακάρων ἔλαχε, βουλῇσι δὲ οἱ ἔπεσσε θεοπρόπες
Ἄδρηστος, πέμπειν περὶ ῥόον Αἰσήποιο.

Alij ab Adrastea Idæ reginæ Troicæ nominatam vrbem volunt, alij ab Adrastea Iouis nutrice. Ἄπειρον δ' ἄρα γαῖαν] populum Apæsi, quem & vrbi atque præterfluenti nomen indidisse volunt. Eadem & ἄπωσος apud Homerum. Iliad. ί.

— ὃς ῥ' ἐν Παισῷ
Νειὸν ἐπλυκτήμονι πλυνῆϊς.--

Pityea, intra Parium & Priapum. Aliqui eandem & πιτυοῦσαν dictam, & Lampsacum postea nominatam tradidêre, propterea quòd pinus illo in loco multæ proueniret. Tiriam autem montem Troadis fuisse volunt, & huius accolas Meropidis nunc subijci intelligemus.

Οἵ δ' ἄρα Περκώτην]

Percote vrbs Troadis quæ & Percope. Practium autem non vrbem sed fluuium docet esse Strabo intra Alydum & Lampsacum, & accolas sanè poëta memorat, dicit enim πράκτιον ἀμφιρύουτα. Sestus autem & Abydus, vrbium nobilium sunt nomina, veteri amore Leandri & Herus, & mirabili opere pontis, quo

Xerxes Asiam Europamque iunxit, paulùm supra Abydum, quæ Asiatica esset, & infra Sestum ad littus excurrens, de Chersoneso in mare. Arisba, intra Percoten & Abydum, ab Arisba Teucri filia, vt aliquibus visum. αἴσυμα autem equos nigros dicit, vt αἴσυμα οἶνον, nigrum vinum, aut sanè fuluos.

Πελασγοὶ ἔγχ.]

Bellicosos Pelasgos vocat. Hæc gens Argiua vel Arcadica plurima orbis terrarum loca inuasit, & huius nomen latissimè sparsum est, itaque Strabo lib. 5. scripsit ab Athenien sibus illos πελαργοὺς appellatos, quòd vt ciconiæ volatu, ita ipsi erroribus vagarentur. Nunc ergo Helle spontiacam gentem dicit Pelasgorum in Troade, qui vrbem Larissam haberent, quo nomine & in Thessalia fuit. Hanc Strabo vult Cumam Æolicam esse, & Pelasgos ab Æolensibus deletos.

Λίθοιο]

Incertum vtrum Pelasgum dicat τὸν Λίθοιο gentili voce, an filium Pelasgi, nepotem Teutami.

Αὐτὰρ Θρήϊκας]

In Europam transit. Thraciæ autem Strabo Chersonesum tres sinus efficere docuit, Septentrionalem Propontidos, Orientalem Hellesponti, Australem Ponti, qui cognominetur Niger. Significat igitur accolas Hellespontiacos poeta Thracas. Atq; aliunde fortè Rhesi copias adducit, quem dicit filium fuisse Ἠϊονῆος, vnde licet suspicemur Ἠϊόνα, vrbe Chersonesi appellatam. Helles autem Pontum ab Helle sorore Phryxi nominatum, omnibus notum. Etsi Herodotus Thracas in Bithynia supra Mysos collocat, appellatosque scribit Bithynos transgressos ex Europa, vbi Strymonij vocarentur, πελυμνίους.

Εὔφημος]

Ciconas, annotatur in Epitoma Stephani, vbi de Cyzico verba fiunt, esse Ismari incolas.

Αὐτὰρ Παιόνων]

Pæonas Thracicam gentem vicinam Macedoniæ vltra Axiũ fluuium, hos volunt Pannonas esse, qui nunc sunt Vngari, finitimas sanè inter se gentes fuisse satis constat, Macedonas, Pæonas, & qui nunc Vngari vocantur. Sed Axium negat Strabo puras aquas habere, verùm in propinqua regione Amydonis ait fontem esse, cuius limpidissimæ vndæ in fluuium turbidum deferri cernantur, itaque mutatum versum ita:

Ἀξίου,

Ἄξιν, ὃ καλλίστων ὕδωρ ἐπιτίδηται ἀγῶν.

Non enim speciosam aquam Axij terram perfundere, sed terræ aquas conspicuas miscere fluuio. Etsi diuersum sensisse poëtam apparet Iliad. φ'. vbi dicit de eodem fluuio, quasi hunc versum interpretans:

Ἄξιός ὃς καλλίστων ὕδωρ ἐπιρρέεται ἰσιν.

Si igitur verum est quod Strabo de turbiditate fluuij dicit, fieri potest, vt vel puritatem ille veterem amiserit, vel comparatione dixerit Homerus pulcerrimas aquas esse fluuiorum Thracicorum, vt Ξάνθου μὶς ὕδωρ, Pindarus τὴν σοιχάων, vel aliud quæratur, quo poëtæ locus explicetur.

Παφλαγόνων]

Redit in Asiam. Paphlagonia autem regio dicta fuit inclusa Ponto Haly fluuio, Phrygia & Bithynia, hanc & Pylæmeniam cognominatam Plinius scripsit, & adiect huic Venetos, à Nepote Cornelio, à quibus in Italia ortos cognomines eorum Venetos credi postulet. Quòd autem apud Venetos esse dicit mulos agrestes, videtur significare mulos ibi esse sui generis animantes, vt & in Cappadocia Theophrastum scribere tradit Plinius. Cytorus autem mons dictus fuit, vt apud Catullum, Cytore buxifer, & Cytoriaco pectine legitur in Ouidio. Sesamum verò Amastrin à Mænade Amastride vocatam Strabo vult, assentiente de mutato nomine & Plinio. A Parthenio fluuio ad Amastrin traduntur pass. M. circiter XI. Ab Amastri ad Erythmos (scopulos hos duos esse Strabo ait rubros, qui postea fuerint appellati ἐρυθροὶ) pass. M. circiter VII. A Cytoro ad Αἰγιαλὸν (quem locum alij Αἰγιαλὸς pluraliter dixêre, alij reposuere Κρωβιαλοὶ) totidem. Ad Cromnam ab Erythinis totidem. A Cromna ad Cytorum pass. M. circiter XI. Ægialum autem aliqui longissimè remouerunt, vt Apollonius quoq; videtur lib. 2. Παρθένιος autem fluuium eodem ille autor libro tradit hinc appellatum, quod in illius

Filia Latonæ linquens terrestria rura,
Calorumq; petens sedem splendentibus undis,
Exhilaret grato defessum frigore corpus.

Αὐτὰρ Ἀλιζώνων]

In Stephani Epitoma coniectura ea ponitur Ἀλιζῶνας vocatos quasi Ἀλαζόνας, propter superbiam & fastum opulentiæ. Plinius Bithynicam gentem facit, & addit nominis caussam, quòd illa gens mari præcingatur. Straboni negocium exhibuit huius loci interpretatio. Putat enim Chaldaicam gentem fuisse iuxta Tra-

pezuntem, atque hos tenuisse Ἀλύβην, & habuisse nomen Ἀλύβων, mox χαλύβων; alij autem alibi hos collocarunt. Argenti autem germen apud hos esse dictum apparet, propter metalla argenti, siue argentifodinas regionis illius.

Μυσῶν δ']

Μυσὸς vel esse colonos Scythicorum Mysorum, vel dictam gentem ab arbore, quæ Græcis ὀξύη, Lydis μύση vocetur, id est, vt opinor, ornus, quibus abundaret mons horum Olympus, à quo & Olympiani dicti fuêre, teste Herodoto, Polymnia. Græcis ἔσχατος τῶν Μυσῶν prouerbiali figura de laboriosis & difficilibus mandatis; Latinis, vltimus Mysorum de homine nihili fertur, vt Cicero posuit in oratione pro Flacco.

Ἀλλ' οὐκ οἴων.]

Sed non augurio potuit depellere pestem.

Κεράϊζε]

Profligauit & dissipauit. Non autem intelligendũ fuisse Mysos Troianos, quòd poëta dixerit, ibidem & alios Troianos fuisse profligatos ab Achille, nisi generali quadam appellatione accipiamus τρῶας dici, qui cum Priamo facerent. Nam sic distinguere, in fluuio fuisse afflictos ab Achille & Troianos, & alios qui Troiani non essent, nempe auxilia, videtur esse πολυεργώτερον.

Φόρκις αὖ]

Phrygiam dicere videtur quæ Ἑλληποντιακὴ & Ἐπίκτητος appellata fuit. Ascaniam autem paludem & regionem Niceæ vrbis in Bithynia dictam Strabo scribit.

Μῄονιν αὖ]

Μαίονες & Μῄονες Ionica mutatione sunt Lydi, à Lydo Atyos filio nominati. Gygæa palus, postea Colœ vocitata, à Plinio Gygeum stagnum in Sardiana regione, iuxta quam fuisse perhibent Ὕδην dictam vrbem regiam Omphales postea Sardis appellatã, idem & poëta significat Iliad. ὑ. vbi subijcit Timolo Gygeam paludem vicinam vrbi Ὕδης. τμῶλον verò Timolum dixêre Latini vt Alcumenam, Æsculapium, Herculem.

Καρῶν ἡγήσατο]

Cariæ loca Iones occuparunt, Miletum vrbem quæ antea vocaretur Lelegeis, Pityusa vetustiore etiam nomine Anactoria, Nileus tenuit. Hanc Pausanias Achaicis Miletum scribit appellatam à Mileto Cretensi, qui pulsus à Minoe receptus fuerit à Caribus. Vnde & fieri potest, vt lingua Græca insincera ea gens vteretur,

retur, annotatum enim est genera nominum vitiare illos consuevisse, vt in fœminis masculina forma vterentur, & contra in masculinis fœminina. Fuit gens contemta, vnde & Τ'λ. *ι. τίω δ'ἐμὲν ὦ καρὸς αἶσχη, & ὦ καρὶ ὀκνήσητε*, prouerbium quo & Plato vsus, de parua iactura. Φερῶν ὄρος] Huius enim accolæ φερῆες, vel quasi φερῶν ὄρος, abundare enim tradunt illas siluas pinu arbore, cuius fructus vel flores vt alijs placet, φερῆες dicantur à similitudine horũ vermiculorum. Aut sanè à Phthirone filio Deucalionis. Mæander fluuius Cariæ, antè dictus ἀναβαίνων, quod solus omnium fluminum in illis mirabilibus conuersionibus contra suos fontes fluere videretur. Tanta autem est aquarum istarum & tam multiplex refluxus, vt omnia implicata & flexuosa, Mæandri appellatione significari soleant. Hoc autem perhibent inditum fluuio nomen à Mæãdro duce Carum in furorem verso, cùm se in eum demersisset, vel quia de stulto voto immolasset dijs filium suum, vel quia matri deum Pessinunte cõsecrata dona militi diuisisset. Mycale in media Caria sita, quasi Μυχαλὴ, vt aliqui tradidere, vrbs conspicua altitudine sua.

Νάσης Λ'μφίμα.]

Elegans mutato nominum ordine repetitio. Sed quem dicat veluti virginem auro redimitum ad bellum profectum fuisse, incertum, redditurq; subiuncto numero singulari tota expositio obscura, etsi intelligere possumus τὸν Νάσην significari, quem solum incipiens dixisset Carum ducem fuisse.

Σαρπηδὼν δ'] De remotiore Lycia aduenisse cum suis dicit Sarpedona, hũc filium tradunt fuisse Iouis & Europæ, fratrem Minois & Rhadamanthi, socium huic addit filium Hippolochi Glaucum. Xanthum autem Lyciæ fluuium ferunt erupuisse de terra eruta à Latona cùm parturiret, vt Calaber:

Ὅτ'ποτ' ἐκγλύπτοιο Διὸς δέμας αἰθρώσσειεν,
Λητὼ δὴ κείφησιν ἀνδρώσασα χέρεσσι
Τρηχὺ πέδον Λυκίης ἐκκυδίου, ὅππῃ ἔσῳο
Δάμναθ' ὑπ' ὠδίνεσσι πολυστόνῳσι κύμη.

De Lycijs Herodotus κλείω ita: Lycij ab antiqua origine sunt Cretenses. Nam Creta olim tota in Barbarorum potestate fuit. Cùm autem inter Europæ liberos Sarpedonem atque Minoa, in Creta discordia esset orta, cumq; factio Minois fuisset superior, pulsus & eiectus cum suis Sarpedon in terram Asiæ, Milyada sese

contulit. Nam ea quondam Milyas fuit, quam nunc Lycij incolunt. At illo tempore appellabantur Milyæ, Solymi. Sub imperio autem Sarpedonis, undecunque sanè nomine facto, vocati fuêre Termilæ, & nunc etiam accolæ Lycios nominant Termilas.

Postea Athenis eodem venit Lyeus filius Pandionis, pulsus ab Ægeo fratre, & cum Sarpedone mansit, atque ita de Lyco procedente tempore nomen Lycijs inditum fuit.

FINIS.

ΤΡΟΘΙ-

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Β ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Ζεὺς ὄνειρον ἐπιπέμψας Ἀγαμέμνονι, παρακελεύεται τοὺς Ἕλληνας ἐξάγειν αὐτὸν ἐπὶ τὸν πόλεμον. ὁ δὲ, πρῶτον μὲν τῶν ἀρίστων συνέδριον συνήγαγεν· ἔπειτα δὲ ὁκκλησίαν ποιησάμενος, ἀποπειρᾶται αὐτῶν, παρακελευσάμενος φεύγειν εἰς τὰς πατρίδας· κατέχει δὲ αὐτὰς Ὀδυσσεὺς Ἀθηνᾶς προνοίᾳ, καὶ Νέστωρ δημηγορήσας· εἶτα τροφὴν ἀνελόμενοι, ἐξοπλίζονται αὐτοί τε, καὶ ἡγεμόνες· ὁμοίως δὲ καὶ οἱ Τρῶες Ἴριδος αὐτοῖς ἀπαγγελάσης. Κατάλογον δὲ ὁ ποιητὴς ἐποίησε τῶν στρατευμάτων, καὶ τῶν νηῶν.

ARGVMENTVM B. HOMERI COMPOSITIONIS.

IVpiter somnium immittens Agamemnoni, hortatur vt Græcos educat ad bellum. Hic autem primum quidem optimatum concilium congregat: postea autem concilio inito inter ipsos, hortans fugere in patrias: detinet autem ipsos Vlysses Mineruæ prudentia, & Nestor concionans: postea cibo sumto armantur ipsiq; & ductores: similiter autem & Troiani, cùm Iris ipsis annunciasset. Numerationem autem Poëta fecit exercituum & nauium.

ΙΛΙΑΔΟΣ ΟΜΗΡΟΥ
Η Β. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Οἶτος Ὁ Καταλογος.

Βῆτα δ' ὄτρον ἔχει, ἀγορὴν, καὶ νῆας ἀριθμεῖ.

Ἄλλοι μὲν ῥα θεοὶ τε, καὶ ἀνέρες ἱππιοκορυσταὶ
Εὗδον παννύχιοι· ἀτὰρ οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος,
Ἀλλ' ὅγε μερμήριζε κατὰ φρένα, ὡς Ἀχιλῆα
Τιμήσῃ, ὀλέσῃ τε πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ἦ δὲ δέοι κατὰ θυμὸν ἀείσατο φαίνετο βουλή,
Γέμψαι ἐπ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ὄτρον ὀτρηρόν.
Καί μιν φωνήσας, ἔπτα πτερόεντα προσηύδα.
Βάσκ' ἴθι νῦν ὄτρυνε κάρη κομόωντας Ἀχαιούς,
Ἐλθὼν ἐς κλισίην Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο,
Πάντα μάλ' ἀρθμήσας ἀγορευμεναι ὀξὺ κέλευθα
Θωρηχθῆναι ἐκέλευε κατὰ κομόωντας Ἀχαιούς
Γμωσσίδη. τὼ τόρκει ἔλοι πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων. οὐδὲ τ' ἀμφὶς ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Ἀθάνατοι φοβέονται· ἐπιγραμψὰ δ' ἅπαντας
Ἤρηλιοπμένη· Τρώεσσι δὲ κῆδε' ἐφῆπται.
Ὡς φάτο. βῆ δ' ὄτρος, ἐπεὶ τ' ἀμφ' ὄτρα ἄκουσε·
Κὰρπαλίμως δ' ἵκανε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Βῆ δ' ἀρ' ἔτ' Ἀτρεΐδαο Ἀγαμέμνονα· τὸν δ' ἐκίχανεν
Εὕδοντ' ἐν κλισίῃ, περὶ δ' ἀμβρόσιος κέχυτο ὕπνος.
Στῆ δ' ὄτρος κεφαλῆς Νηλήϊος υἷϊ ἐοικὼς
Νέστορι, τὸν πρὸ μάλιστα γερόντων τίε Ἀγαμέμνων.
Τῷ μιν ἐϊσάμενος, προσεφώνεε θεῖος ὄνειρος·
Εὕδεις Ἀτρέος υἱὲ δαΐφρονος ἱππιοδάμοιο;
Οὐχὴ παννύχιός τις εὐδρι βουληφόρον ἄνδρα,
ὯΙ λαοί τ' ὀπιτετράφαται, τά τε πόντα μέμηλε.
Νῦν δὴ ἐμέθεν ξώνης ὦκα· Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,

Ὅς σεῦ

ILIADIS HOMERI B COMPOSITIO.

Somnium & Catalogus.

B. autem somnium habet, concionem: & naues enumerat.

Cæteri quidem diiq́, & viri equites galeati,
Dormiebãt per totã noctẽ, Iouem aũt nõ cepit dul-
Sed is voluebat in animo quomodo Achillẽ (cis somnus:
Honoraret, perderet antẽ multos apud naues, Achiuos.
Hoc autem ei in animo optimum visum est consilium,
Mittere ad Atridem Agamemnonem pernitiosum So-
Et ipsum cõpellans, verba cita dixit, (mnium:
Valde agè pernitiosum Sõniũ, celeres ad naues Achi-
Et cùm veneris in tentoriũ Agamẽnonis Atrida, (uorũ,
Omnia valde verè nuncia sicut iubeo:
Armare ipsum iube comatos Achiuos,
Omnibus copijs, nunc enim capiat ciuitatem latiuiam
Troianorum: non. n. amplius diuersè cælestes domos ha-
Immortales sentiunt: inflexit enim omnes (bentes
Iuno supplicans: Troianis autem funera impendent.
Sic dixit: iuit aũt Somniũ, postquã sermonẽ audiuit.
Statim autem peruenit celeres ad naues Achiuorum:
Iuit aũt ad Atridẽ Agamemnonem, hũc autem inuenit
Dormientẽ in tentorio, (circũ autem diuinus fusus erat
Stetit. a. super capite, Nelei filio similis (Somnus
Nestori, quem maximè senũ honorabat Agamemnon.
Huic se assimilans, alloquutus est diuinum Somnium,
Dormis Atrẽi fili valde prudẽtis equũm-domitoris?
Non oportet per totã noctem dormire consiliariũ virũ,
Cui populi sunt commissi, & tot cura sunt. (sum,
Nunc verò mihi ausculta citò: Ionis autem tibi nuncius

Ὅς σῦ ἄϝευθεν ἐὼν, μέγα κήδεται, ἠδ' ἐλεαίρει
Θωρῆξαί σε κέλευσε καρηκομόωντας Ἀχαιούς
Πάντυδε· τῶ γάρ κεν ἕλοις πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων. οἱ γάρ τε ἀμφὶς ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Ἀθάνατοι φείδονται· ἐπὶ γαμέῃ δέ σε πᾶσιν
Ἥρη λοισθήσει· Τρωσὶν δ' ἀκὴν ἐφέπεσθαι
Ἐκ Διός. ἀλλὰ σὺ σῇσιν ἐχ φρεσὶ, μή σε λάθῃ
Λίσσεσθαι, ὑτ' ἄν σε μειλίχιον ὕπνος ἀείρῃ.

Ὣς φάτο φασγανόεις, ἀπὸ βήσετο· τῷ δ' ἅλιτ' ἄυπτε
Τὰ φρονέοντ' ἀτὰρ θυμόν, ἀρ' ὑ πλέεσθαι ἔμελλε.
Φῆ δ' ὅγ' ἀϊστώσων Γερήνιον πόλιν ἠμαθόεσσαν,
Νήπιος· οὐδὲ πὼ ἤδη, ἀρὰ Ζηὶ μήδετο ἔργα.
Θήσειν δ' ἔτ' ἔμελλεν ἐπ' ἔλγεα τ', ἔστε καὶ πὼ
Τρωσὶ τ', ἠδ' Δαναοῖσι δι' ἀκριτὰς ὑσμίνας.
Ἔγρετο δ' ἐξ ὕπνου· θεῖον δέ μιν ἀμφέχυτ' ὄμφή.
Ἔζετο δ' ἀρθωθείς. μεδέων δ' ἐνδύσετο χιτῶνα,
Καλὸν, νηπόδιον· περὶ δ' αὖ μέγα βάλετο φᾶρος·
Ῥωσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα·
Ἀμφὶ δ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον.
Εἵλετο δ' σκῆπτρ' πατρώϊον ἄφθιτον αἰεί,
Σὺν τῷ βὰν κίε νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
Ἠὼς μὲ ὀρθὴ πρὸς βήσετο μακρὸν ὄλυμπον,
Ζῆνί φόως ἐρέουσα, θεοῖς δ' ἀθανάτοισιν·
Αὐτὰρ ὁ κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευε
Κηρύσσειν ἀγορὴν δὲ καρηκομόωντας Ἀχαιούς.
Οἱ μὲ ὀκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
Βουλὴν δ' πρῶτ' ἔγε μεγαθύμων ἷζε γερόντων
Νεστορέην παρὰ νηὶ Πυλημάχεω βασιλῆος·
Τοὺς ὅγε συγκαλέσας, πυκινὴν ἰὼν ἤρτυνε βουλήν,

Κλῦτε φίλοι, θεὸς μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος
Ἀμβρόσιον δι' νύκτα· μάλιστα δ' Νέστορι δίῳ
Εἶδος ἔ, μεγέθός τε, φυήν τ' ἄγχιστα ἐοικώς.
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μ' ἀπεφώνεεν ὧδε·
Εὕδεις Ἀτρέος υἱὲ δαΐφρονος ἱπποδαμοιο;

οὐ χρὴ

Qui quum procul sit a te, valde te curat & miseratur:
Armare te iussit comatos Achiuos
Omnibus copijs: nūc autem capias ciuitatem latiniam
Troianorum, non n. amplius diuersa cælestes domos te-
Immortales sentiunt: inflexit enim omnes (nentes
Iuno supplicans: Troianis autem funera impendent
Ex Ioue. sed tu tuis habe mentibus, neq; te obliuio
Capiat, quando te dulcis somnus remiserit.
Sic fatus abijt: illum autem reliquit ibi.
Hæc voluentem in animo, qua non euentura erant.
Dixit enim is capturum Priami vrbem die illo,
Stultus: neq; ea sciebat quæ Iupiter moliebatur opera.
Ponere enim adhuc parabat dolores q; singultusq;,
Troianisq; & Danais per fortes pugnas. (vox:
Surrexit aūt ex somno: diuina autem ipsum circūfudit
Sedit autem a rectius. mollem autem induit tunicam,
Pulcram, nouam; circa autem magnum tecit pallium.
Pedibus autem sub teneris ligauit pulcra calciamenta.
Circum autem humeros posuit ensem argenteis clauis.
Accepit autem sceptrum paternum incorruptū semper,
Cum hoc iuit ad naues Achiuorum loricatorum.
Aurora quidem dea conscendit magnum Olympum,
Ioui lumen annunciatura, & alijs immortalibus.
Sed is præconibus argutis vocibus iussit
Edicere ad concilium comatos Achiuos. (leriter:
Hi quidem edixerunt: illi frequētes affuerunt valde ce-
Cōcilium aūt primum magnanimorum statuit senum
Nestoream apud nauem Pylij regis. (tionem,
Quos hic cum coēgisset, prudentem struebat consulta-
Audite amici, diuinus mihi in somnis venit Somnus
Diuinā per noctem, maxime a Nestori diuino (deus,
Figuraq;, magnitudineq; corporeq; similis erat.
Stetit autem supra caput, & ad me verba fecit,
Dormis Atrei fili prudentis equum-domitoris?

» Οὐ χρὴ παννύχιον εὐδειν βουληφόρον ἀνδρα,
Ὧ λαοί· ὃ πιστὰ φάσθαι, ἃ πάρα μέμηλε.
Νωϊν δ' ἐμέθεν ξυνίει ὦκα· Διὸς δ' ἐξ ἀγγελός εἰμι,
Ὅς σευ λίην ἐὰν μέγα κήδεται, ἠδ' ἐλεαίρει.
Θωρήξαί σε κέλευσε κάρηκομόωντας Ἀχαιούς
Πάμπρωτον· νῦν γὰρ κεν ἕλοις πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων. οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Ἀθάνατοι φρίζουσιν, ἐπὶ γαμψωνυξὶ δ' ἄπαντας
Ἤρηλ' ὀτρύνει· Τρώεσσι δὲ κήδεται ἔφπίαι
Ἐκ Διὸς· ἀλλὰ σὺ σῆσιν ἔχε φρεσίν. ὡς ὁ μὲν εἰπὼν,
Ὤχετ' ἀποπτάμενος, ἐμὲ δ' ἡλυκὶς ὕπνος ἀνῆκεν.
Ἀλλ' ἄγετ' αἴκεν πως θωρήξομεν υἷας Ἀχαιῶν·
Πρῶτα δ' ἐγὼν ἔπεσιν πειρήσομαι, ἠδὲ κελεύσω
Καὶ φεύγειν σὺν νηυσὶ πολυκλήϊσι κελεύσω·
Ὑμεῖς δ' ἄλλοθεν ἄλλος ἐρητύειν ἐπέεσσιν.
Ἦπιον ὧς εἰπὼν, κατ' ἄρ' ἕζετο. τοῖσι δ' ἀνέστη
Νέστωρ, ὃς ῥα Πύλοιο ἄνασσε λιθήμασθοιο,
Ὅς σφιν εὐφρονέων, ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
Εἰ μέν τις τ' ἄλλος γε Παναχαιῶν δοῦρος ἔειπεν,
Ψεῦδός κεν φαῖμεν, ὃ οἱ πρόφρονι μῦθος ἀμύμων·
Νῦν δ' ἴδεν ὃς μέγ' ἄριστος ὁμοίϊος ἔμμεν ἁπάντων.
Ἀλλ' ἄγετ' αἴκέν πως θωρήξομεν υἷας Ἀχαιῶν.
Ὣς ἄρα φωνήσας, βουλῆς ἐξῆρχε νέεσθαι.
Οἱ δ' ἐπαΐξαντες, πείθοντό τ' ποιμένι λαῶν
Σκηπτοῦχοι βασιλῆες· ἐπισσεύοντο δὲ λαοί.
Ἠΰτε ἔθνεα εἶσι μελισσάων ἀδινάων,
Ἐξέρπει δ' ἀπὸ πέτρης ἀεὶ νέον ἐρχομενάων,
Βοτρυδὸν δ' ἐπέτονται ἐπ' ἄνθεσι εἰαρινοῖσιν,
Αἱ μὲν, τ' ἔθνεα ἄλλη ποτέονται, αἱ δέ τε ἔθνα·
Ὣς δ' ἔθνεα πολλὰ, νεῶν ἀπὸ καὶ κλισιάων
Ἠϊόνος προπάροιθε βαθείης ὁδὶ χέοντο
Ἰλαδὸν εἰς ἀγορὴν· μετὰ δέσφιγξ ὦτα δεδήει,
Ὀρμαίνων ἰέναι, Διὸς ἄγγελος· οἱ δ' ἀγέροντο·

τετρήχει

Non oportet per totam noctem dormire consiliariũ virũ
Cui populúq́, commissi sunt, & tot curæ sunt. (sum.
Nunc.v.mihi auscultà propere, Iouis verò tibi nuncius
Qui quum longè sit à te, valde curat & miseratur.
Armare te iussit comatos Achiuos
Omnibus copijs. nunc enim capias ciuitatem latiuiam
Troianorum. non. n. amplius diuersè cælestes domos ha-
Immortales sentiunt: inflexit enim omnes (bentes
Iuno supplicans. Troianis aũt funera imminent (tum
Ab Ioue. sed tu tuis habe mentibus: sic illud quidẽ loqu-
Iuit auolans: me autem iucundus somnus reliquit.
Sed agite, si quo modo armemus filios Achiuorum.
Primùm autem ego verbis tentabo, quatenus fas est,
Et fugere cum nauibus multorum transtrorũ iubebo.
Vos autem aliunde alius cohibete verbis.
Verum hic sic loquutus cõsedit. his autem assurrexit
Nestor, qui Pyli rex erat arenosæ:
Qui ipsis bene sentiens concionatus est & alloquutus:
O amici, Argiuorum ductores & principes,
Si quidem aliquis somnium Achiuorum alius dixisset,
Mendacium diceremus, & repudiaremus amplius:
Nunc aũt vidit qui multò præstãtissimus in exercitu iactat se
Sed agite si quo modo armemus filios Achiuorũ. (esse:
Sic loquutus, concione incepit excedere.
Hi surrexerunt, paruerunt́q, rectori gentium
Sceptrigeri reges: accurrebant autem gentes.
Sicut examina eunt apum frequentium,
Petra excauata semper recens venientium,
Racematim volant in floribus vernis: (illuc:
Quædam quidẽ huc frequenter volauerunt, alia autem
Sic horum gentes multæ à nauibus & tentorijs
Littus ante immensum procedebant
Confertim in concionem: inter aũt ipsos fama lucebat,
Iouis nuncia, concitans ire: hi autem conueniebant.

Turbata

Τρῶάς δ' ἠγορέη, ἀπὸ δ' ἵστατο νεῖα γεγάα
Λαῶν ἐζομένων, ὁμάδος δ' ἦν ἶφι κατ' αὐτάς
Κήρυκες βοόωντες ἐρήτυον, εἴ πῃ τ' αὖτις
Σχοίατ', ἀκούσαι δ' διοτρεφέων βασιλήων.
Σπουδῇ δ' ἐξεπλάγησαν ἐρήτυθεν δὲ καθίζον
Παῦσαν δ' ἀμβολίαι κλαγγῆς· αἶψ' δ' ἔκρεκε λαμέμνων
Ἐπτ', ἀκὴν προτὶ ἔειπε (πρὶν Ἥφαιστος κάμε πύκνον.
Ἥφαιστος μὲν δῶκε Διὶ κρονίωνι ἄνακτι·
Αὐτὰρ ὁ δῶκε Ζεὺς δῖος ἀγγελόεντι·
Ἑρμείᾳ δ' ἄνακτι, δῶκε Γέλοπι πληξίππῳ·
Αὐτὰρ ὁ αὖτε Γέλοψ δῶκ' Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν·
Ἀτρεΐδῃ δ' ἐπέβησκεν, ἐλίπε πλυτὸν Μυκήνην·
Αὐτὰρ ὁ αὖτε Μυκήνη Ἀγαμέμνονι λείπε φορεῖσθαι,
Πολλῆσι νήσοισι, καὶ Ἄργεϊ παντὶ ἀνάσσειν)
Τῷ ὄγ' ἐρεισάμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

Ὦ φίλοι ἥρωες Δαναοί, θεράποντες Ἄρηος,
Ζεὺς μεγάλα Κρονίδης ἄτην ὀλέσσε βαρεῖαν·
Σκληρὸς, ὃς ἔμπης μοι κατένευσε καὶ ὑπέσχετο, καὶ κατένευσεν,
Ἴλιον εὐκτιμένην ἐυτείχεον ἐξαλαπάξαι·
Νῦν δὴ κακὰ μήδετο βουλὰς, καί μοι κελεύει
Δυσκλέα Ἄργος ἱκέσθαι, ἐπεὶ πολὺν ὤλεσε λαόν.
Οὕτω που Διὶ μέλλει ἅδην μετὰ φίλον ἦμαρ,
Ὃς δὴ πολλάων πόλιων κατέλυσε κάρηνα,
Ἠδ' ἔτι δηὖτε τὰ γε δώσειν δοιμήσεται·
Λίην γὰρ δὴ πάσῃ γε βίῃ καὶ ἐπιπρέπει ἀνάσσειν
Μέμφ' ἔτι τοῖσιδε πάσι δὲ τ' ἀνδρὸς ἀγαυοῦ,
Ἄφρηκτ' ἐστὶ πόλεμον πολεμίζειν, ἠδὲ μάχεσθαι
Ἀνδράσι παυσιπόροισι· τέλος δ' ὅπῃ ὔμμε πιφύσκω.
Εἴπερ γὰρ κε ἕκητι Διὸς αἰγιόχοιο
Ὀρκια πατήσαντες ἀρήσομεθ' ἡμεναι ἄμφω,
Τρῶας μὲν λέξασθαι ἐφήσομαι ὄφρα ἕασιν,
Ἡμεῖς δ' ἐς δεκάδας διακοσμηθέντες Ἀχαιοὶ,
Τρώων δ' ἑκάστῳ ἀνδρὶ ἕκαστον ἐλοίμεθα οἰνοχοεύειν,
Πολλαὶ κε δεκάδες δεύοιατο οἰνοχόοιο.

τόσσον

Turbata autem fuerat concio: subtus autẽ gemuit terra
Gentibus sedentibus. tumultus aũt erat: nouem. a. ipsos
Præcones vociferantes cohibebant, si quando à tumultu
Desisterent, audirent & diuinos reges.
Confestim autem sedit populus: tenebant autem sedes
Cessantes a clamore: sursum autẽ diuinus Agamemnon
Constitit sceptrũ tenens: (quod Vulcanus laborauit fa-
Vulcanus quidẽ dedit Ioui Saturnio regi, (bricans.
Sed Iupiter dedit internuncio Argacidæ:
Mercurius aũt rex, dedit Pelopi agitatori equorum.
Sed rursus Pelops dedit Atreo duci populorum.
Atreus aũt moriens reliquit diuiti pecudum Thyeste.
Sed rursus Thyestes Agamemnoni liquit vt gestaret,
Et multis insulis & Argo omni imperaret)
Huic is incumbens verba cita dixit:
O amici heroes Danai, famuli Martis,
Iupiter me valde Saturnius detrimẽto deuinxit graui,
Durius: qui antea quidem mihi promisit, & annuit
Troia depopulata bene-murata me reuersurum.
Nunc aũt malam deceptionem cogitauit, & me iubet
Inglorius vt Argum redeã, postquã multũ perdidi po-
Sic Ioui debet præpotenti gratum esse, (pulum.
Qui iam multarum vrbium dissoluit fastigia,
Et adhuc dissoluet: huius enim potentia est maxima.
Turpe enim hoc est & posteris auditu,
Incassum sic talem tantumq; populum Achiuorum
Imperfectum bellum gerere, & pugnare
Cum viris paucioribus: exitus autem nondum apparet.
Si enim velimus Achiuiq; Troianiq;
Fœdera fidelia ferientes numerari vtriq;,
Troianos quidem eligere indigenas quotquot sunt,
Nos autem in decurias disponamur Achiui,
Troianorum. a. virũ singulũ accipiamus ad ministrã-
Multa decuria indigeret pocillatore (dũ potum,

Tantum

Τόσσον ἐγὼ φημὶ πλέας ἔμμεναι ὑῶας Ἀχαιῶν
Τρώων οἳ ναίουσι κὴ πόλιν. ἀλλ' ὀτρύνωμεν
Γωλλέων ἐκ πολίων ἐγχέσπαλοι ἀνέρες ἔλθειν,
Οἵ με μέγα πλάζουσι, καὶ οὐκ εἰῶσ' ἐλέσθαι
Ἰλίου ἀκρόπολιν εὐναιόμενον πολυβρον.
Ἐννέα δὴ βεβάασι Διὸς μεγάλου ἰότητι.
Καὶ δὴ δοῦρα σέσηπε νεῶν, καὶ σπάρτα λέλυται·
Αἱ δέ πὴ ἡμέτεραί τ' ἄλοχοι, καὶ τέκνα τέκνα,
Εἵαται ἀμφιδρόμοις πυκιδίεσσιν· ἄμμι δ' ἔργον
Λύτης ἀχνυμένοιν, ἕ εἵνεκα δεῦρ' ἱκόμεσθα.
Ἀλλ' ἄγε δή, ὡς δὴ ἔγχ' εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
Φεύγωμεν σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
Οὐ γὰρ ἔτι Τροίην αἱρήσομεν εὐρυάγυιαν.

Ὣς φάτο. τοῖσι δ' θυμὸν ὀρίνατο βουλήν τε,
Πᾶσι μετ' ἀνθρώποισι κατὰ στρατὸν οἳ ἔσαν ἔξω.
Κινήθη δ' ἀγορὴ, ὡς κύματα μακρὰ θαλάσσης
Πόντου Ἰκαρίοιο, τὰ μέν τ' εὖρός τε νότος τε
Ὄρσαντ' ἐπαΐξας πατὴρ Διὸς ὀκριφιάων.
Ὡς δ' ὅτε κινήσῃ ζέφυρος βαθὺλήϊον ἐλθών,
Λάβρος ἐπαΐξας, ὀρθαὶ δέ τε κῦμα κορύσσει·
Ὡς τῶν πᾶσ' ἀγορὴ κινήθη, τοὶ δ' ὀϊάλητο·
Νῆας ἐποιτύνοντο· πόδων δ' ὑπὲρ ἔτρεχε κονίη
Ἴστατ' ἀλεομένη· τοὶ δ' ἀλλήλοισι κέλευζ
Ἀπιδμεναι νηῶν, καὶ ἐλαύνειν εἰς ἅλα δῖαν,
Οὐρούς τ' ἐξεκάθαιρον. ἀϋτὴ δ' οὐρανὸν ἶκεν
Οἴκαδε ἰεμένων, ὑπὸ δ' ἤριον ἔρματα νεῶν.
Ἔνθα κεν Ἀργείοισιν ὑπὲρ μόρον ἠὲ τόκος ἐπύχθη,
Εἰ μὴ Ἀθηναίην Ἥρη πρὸς μῦθον ἔειπε,

Ὤ πόπο αἰγιόχοιο Διὸς τέκος ἀτρυτώνη.
Οὕτω δὴ οἶκόνδε, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
Ἀργεῖοι φεύξονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
Καὶ δὴ κεν εὔκλειαν Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ λίποιεν
Ἀργείην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλοὶ Ἀχαιῶν
Ἐν Τροίῃ ἀπόλοντο φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης;

Tantum ego aio plures esse pueros Achiuorum,
Troianis qui habitant in vrbe: sed auxiliares
Multis ex ciuitatibus vibratores hastarum viri sunt,
Qui me valde prohibent, & non sinunt volentem
Troia expugnare bene cultum oppidum.
Nouem iam praterierunt Iouis magni anni,
Et iam ligna corrupta sunt nauium, et funes soluta sunt:
Et nostræ vxores & imprudentes nati,
Sedent in adibus exspectantes, nobis autem opus
Frustra imperfectum, cuius gratia huc venimus.
Sed agite, vt ego dixero, pareamus omnes,
Fugiamus cum nauibus dilectam in patriam terram,
Non enim amplius Troiam capiemus latiniam.
Sic dixit, his autem animum in pectoribus cõmouit
Omnib. inter multitudinẽ, quicunq; nõ consiliũ audiue-
Mota est añt concio, vt fluctus ingentes maris (runt.
Pelagi Icarij: quos quidem Eurusq; Notusq;
Commouit erumpens patris Iouis ex nebulis: (niens,
Sicutq; quum mouerit Zephyrus ingentem segetem ve-
Impetuosus ingruens, nutatq; campus spicis:
Sic horum tota concio mota est: hi autem clamore
Ad naues ruebant: sursum a pedibus autem puluis
Stabat sublatus: hi autem alij alios adhortabantur
Vt apprehenderent naues, & traherent in mare diuinũ:
Sentinas q; expurgabant: clamor autem in cælum iuit
Domum euntium: subtrahebãt autem fulcra nauium.
Tunc Argiuis præter fatum reditus contigisset,
Nisi Minerua Iuno sermone affata fuisset.
Proh facinus, agidem tenentis Iouis filia indomita,
Sic domum, dilectam in patriam terram
Argiui fugient per lata dorsa maris,
Gloriam autem Priamo & Troianis reliquerint
Argiuam Helenam, cuius gratia multi Achiuorum
In Troia perierunt procul dilecta a patria terra?

Sed

Ἀλλ' ἴθι νῦν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Σοῖς δ' ἀγανοῖς ἐπέεσιν ἐρήτυε φῶτα ἕκαστον,
Μηδὲ ἔα νῆας ἅλαδ' ἕλκέμεν ἀμφιέλισσας.

Ὣς ἔφατ'. οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Βῆ δ' ἴκατ' οὐλύμποιο κορυφὰς αἰζηθεῖσα,
Καρπαλίμως δ' ἵκανε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Εὗρε δ' ἔπειτ' Ὀδυσῆα Διὶ μήδεα ἶσα θεοῖσιν
Ἑστάοτ' οὐδ' ἄρα πώ ἑ ἐΰσσελμοισι μελαίνης
Ἅπτετ'. ἐπεὶ μιν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει.
Ἀτρεΐδῃ δ' ἰσταμένη, προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη.

Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Οὕτω δὴ οἰκόνδε, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
Φεύξεσθ' ἐννήεσσι πολυκλήϊσι πεσόντες,
Καδδείσει εὐώλιῳ Πριάμῳ, καὶ Τρωσί, λοίπην
Ἀργείῃ Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλοὶ Ἀχαιῶν
Ἐν Τροίῃ ἀπόλοντο φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης;
Ἀλλ' ἴθι νῦν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν, μηδὲ τ' ἐρώει
Σοῖς δ' ἀγανοῖς ἐπέεσιν ἐρήτυε φῶτα ἕκαστον,
Μηδὲ ἔα νῆας ἅλαδ' ἕλκέμεν ἀμφιέλισσας.

Ὣς φάθ'. ὁ δ' ξυνέηκε θεὰ ὃ πα φωνησάσης·
Βῆ δ' ἴθυς, κόπτε δ' ἀλαῖνε βαθὺ στόμα· τὼ δ' ἐκόμισθε
Κῆρυξ Εὐρυβάτης Ἰθακήσιος, ὃς οἱ ὀπήδει.
Λαὸς δ' Ἀτρεΐδεω Ἀγαμέμνονος αὖτις ἐλήλθει,
Δέξατο δ' οἰ σκῆπτρον πατρώϊον ἄφθιτον αἰεί·
Σὺν τῷ ἔβη κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
Οὔ τινα μὲν βασιλῆα, καὶ ἔξοχον αἰδέσσεσκεν,
Τόνδ' ἀγανοῖς ἐπέεσιν ἐρητύσασκε παρίστας,
Δαιμόνι', οὔ σε ἔοικε κακὸν ὡς δειδίσσεσθαι·
Ἀλλ' αὐτὸς τ' κάθησο, καὶ ἄλλους ἵδρυε λαούς.
Οὐ γὰρ πω σάφα οἶσθ' οἷός νόος Ἀτρεΐδαο.
Νῦν μὲν πειρᾶται, τάχα δ' ἴψεται υἷας Ἀχαιῶν.
Εἰ δὲ βελὴν δ' ὑπὸ πάντες ἀκούσαμεν οἷ ἔειπε.
Μή πη χολωσάμενος, ῥέξῃ κακὸν υἷας Ἀχαιῶν,
Θυμὸς δ' μέγας ἐνὶ διοτρεφέος βασιλῆος·

τιμὴ

Sed abi nunc ad populũ Achiuorum are armatorum,
Tuisq; blandis verbis detine virũ quenq;: (pellũtur.
Nec sine naues in mare trahere, qua hinc & inde im-
Sic dixit: nec aduersata est dea glaucis oculis Mi-
Profecta a.a.est ab Olympi verticib. desiliens, (nerua:
Statimq; venit veloces ad naues Achiuorum.
Inuenit deinde Vlyssem Ioui consilio parem
Stantem: neq; hic nauem bene transtratam & nigram
Tangebat: quia ipsum dolor corde & animo mouaserat.
Prope autem stans alloquuta est casia Minerua:
Diuine Laërtiade, prudentissime Vlysses,
Sicne domum dilectam in patriam terram
Fugietis in naues multa transtra habentes ingruentes,
Gloriam autem Priamo & Troianis reliqueritis
Argiuam Helenam, cuius gratia multi Achiuorum
In Troia perierunt dilecta procul a patria terra?
Sed i nunc ad populum Achiuorum, neq; cunctaris:
Tuis aũt blandis verbis detine virum quenq;, (liũtur.
Neq; sinas naues in mare trahere quæ virunq; impel-
Sic dixit: hic autem intellexit dea vocem loquentis:
Iuit. a. currendo, pallium aũt proiecit: illum vero tulit
Præco Eurybates Ithacensis qui eum sequebatur.
Ipse autem Atridæ Agamemnoni obuius veniens
Accepit ab eo sceptrum paternum incorruptũ semper.
Cum hoc iuit circũ naues Achiuorum are armatorum.
Quẽcunq; quidem regem & præstantem virũ inuenit,
Hunc blandis verbis detinebat astans,
Infelix, non te decet vt timidum trepidare,
Sed ipseq; sede, & alios sedere fac populos.
Nondum enim perspicue scis quis animus sit Atridæ.
Nunc quidem tentat: mox aũt ledet filios Achiuorum.
In concilio enim omnes audiuimus quid dixerit:
Ne iratus afficiat aliquo malo filios Achiuorum.
Ira autem magna est a Ioue nutritis regis: «

Τιμὴν δ' οὐκ Διὸς ὧδε, φιλεῖ δέ ἑ μητίετα Ζεύς.
Ὅτινα δ' αὖ δήμου τ' ἀΐδηλα βοόωντα τ' ἐφεύρῃ,
Τὸν σκήπτρῳ ἐλάσασκε, ὀμοκλήσασκέ τ' ἐπέεσσι,
Δαιμόνι', ἄβρεμες ἦσο, καὶ ἀλλέων μῦθον ἄκουε,
Οἳ σέο φέρτεροί εἰσι· σὺ δ' οὐ πόλεμος, καὶ ἀΐδρηις,
Οὔτε ποτ' ἐν πολέμῳ ἐναρίθμιος, οὔτ' ἐν βουλῇ.
Οὐ μέν πως πάντες βασιλευέμεν εὐθὰδ' Ἀχαιοί.
Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔστω,
Εἷς βασιλεύς, ᾧ ἔδωκε κραταιὸν πῆχυ ἀγκυλομήτεω
Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσιν βασιλεύῃ.
Ὡς ὅγε κοιρανέων διεπρο πάτρῳ οἷσιν ἀγορεύοι.
Ἄνδρα δ' ἐποτρύνω νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων
Ἠχῇ, οἳς ὄπα κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
Αἰγιαλῷ μεγάλῳ βρέμεται, σμαραγεῖ δέ τε πόντος.
Ἄλλοι μὲν ῥ' ἕζονθ', ἐρήτυθεν δὲ καθέδραι·
Θερσίτης δ' ἔτι μοῦνος ἀμετροεπὴς ἐκολώα,
Ὅς ῥ' ἔπεα φρεσὶν ἦσιν ἄκοσμά τ', πολλά τε ἤδη
Μάψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον ἐριζέμεναι βασιλεῦσιν,
Ἀλλ' ὅ, τι οἱ εἰδωτι γελοῖον Ἀργείοισιν
Ἔμμεναι. αἴσχιστος δὴ ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε·
Φολκὸς ἕλιξ, χωλὸς δὴ ἕτερον πόδα, τὼ δέ οἱ ὤμω
Κυρτὼ, ὀπιπτύσσοντε συνοχωκότε· αὐτὰρ ὑπερθεν
Φοξὸς ἔην κεφαλήν, ψεδνὴ δὲ ἐπενήνοθε λάχνη.
Ἔχθιστος δὲ Ἀχιλλῆϊ μάλιστ' ἦν, ἠδ' Ὀδυσῆϊ·
Τὼ γὰρ κείνεσκε· πάτ' αὖτ' Ἀγαμέμνονι δίῳ
Ὀξέα κεκληγὼς λέγ' ὀνείδεα· τῷ δ' ἄρ' Ἀχαιοὶ
Ἐκπάγλως κοτέοντο, νεμεσσηθέντ' ὀνὰ θυμῶ.
Αὐτὰρ ὁ μακρὰ βοῶν, Ἀγαμέμνονα νείκεε μύθῳ.
Ἀτρεΐδη, τί δ' αὖτ' ὀπιμέμφεαι, ἠδὲ χατίζεις;
Πλεῖαί σοι χαλκοῦ κλισίαι, πολλαὶ δὲ γυναῖκες
Εἰσὶν ἐνὶ κλισίῃς ἐξαίρετοι, αἵ τοι Ἀχαιοὶ
Πρώτῳ δίδομεν, εὖτ' ἂν πόλιν ἐξαλαπάξω-
Ἦ ἔτι καὶ χρυσοῦ δεύεαι, ὅν κέ τις οἴσει
Τρώων ἱπποδάμων ἐξ Ἰλίου ἕρκος ἄπυρα,

ὃν κεν

Honor autẽ ab Ioue est: diligit.a.ipsum sapiens Iupiter.
Quẽcunq; rursus plebeiũ virũ vidit, vociferatemq;
Hunc sceptro percussit, increpitauitq; verbo, (offendit,
Miser, quietè sede, & aliorum verba audi,
Qui te præstantiores sunt: tu aũt imbellis & inualidus,
Neq; vnquam in bello numerandus, neq; in concilio.
Non quidem vllo pacto omnes regnabimus hic Græci,
Non bonũ est multorũ principatus: vnus princeps esto,
Vnus rex, cui dederit filius Saturni obliqua-concilia-
Sceptrumq; & iura, vt ipsis dominetur. (habẽtis
Ita iste regens gubernabat exercitum: illi.a.ad con-
Rursus ruebant a nauibus & tentorijs (cilium
Tumultu, sicut quum fluctus multisreperi maris
Littore magno edit somitum, fremit autem pontus.
Alij quidem sedebant, quiescebantq; per sedes:
Therſites autem adhuc solus loquaciss. tumultuabatur,
Qui verba mẽtibus suis immoderataq; multaq; sciebat,
Frustra, sed nõ pro eo ac decebat vt aduersaretur regib.
Sed quodcunq; ei videbatur ridiculum Argiuis
Esse. s.id dicebat. *turpissimus aũt vir ad Troiam venit.*
Strabo erat, claudus autẽ altero pede, & ipsius humeri
Curui & in pectus contracti, & desuper
Acutus erat capite, rara autem percurrebat lanugo:
Inimicissimus autem Achilli maximè erat & Vlyssi.
Hos enim obiurgabat. tũc rursus Agamemnoni diuino
Altè clamans dicebat conuitia. huic Achiui
Vehemẽter oderãt, indignabanturq; in animo. (mone,
Sed hic multũ vociferans, Agamẽnonẽ obiurgabat ser-
Atride, quid adhuc conquereris, aut quare *indiges?*
Plena tibi are tentoria, multæ & mulieres
Sunt in tentorijs selectæ, quas tibi Achiui
Primo damus quum vrbem capimus.
An item & auro indiges quod quis apportet
Troianorũ equitum ex Troia filius dona redemtionis,

Οὔκεν ἐγὼ δώσας ἀχαιοῖσιν, ἢ δήμος Ἀχαιῶν,
Ἡ ἐμοὶ αὖ καὶ εἴλω ἅ μοι χαλεπὸν καὶ ἀφίλοτιμον,
Ἤντ' αὐτὸς ἄποινα τόσσ' ἀποτίσαι, ἢ μὴ ἔοικεν
Ἀρχὸν ἐόντα, κακῶν δὴ πᾶσι κέκλημαι ὑμὲ Ἀχαιῶν.
Ὦ πέπονες, κάκ' ἐλέγχε', Ἀχαΐδες, οὐκέτ' Ἀχαιοί,
Οἴκαδέ περ σὺν νηυσὶ νεώμεθα· πρὸς δ' ἐῶμεν
Αὐτοῦ σὺν Τρώεσσι γέρα τέμεν, ἔμπεδα ἧται,
Ἠ ῥά τί οἱ χ' ἡμεῖς παρεστάμεν ὀτρυνέομεν, ἠὲ καὶ οὐκί·
Ὃς καὶ ἐμοῦ Ἀχιλῆα ἔο μεγ' ἀμείνονα φῶτα
Ἠτίμησε· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας αὐτὸς ἀπούρας.
Ἀλλὰ μάλ' οὐκ Ἀχιλῆϊ χόλος φρεσίν, ἀλλὰ μεθήμων.
Ἦ γὰρ ἂν Ἀτρεΐδη, νῦν ὕστατα λωβήσαιο.

Ὣς φάτο, νεκρείων Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν
Θερσίτης· πολλὰ δ' ἤδη ἐπεπάσατο δῆν Ὀδυσῆϊ,
Καί μιν λοιδορέεσκεν, ὀνείδεσι πῶν ἐπὶ μάθῳ.
Θερσίτ' ἀκεχήμων, λιγὺ μὲν ἐὼν ἀγορητής,
Ἴσχεο, μηδ' ἔθελ' οἶος ἐριζέμεναι βασιλεῦσιν.
Οὐ γάρ ἐγὼ σεῦ φημὶ χερειότερον βροτὸν ἄλλον
Ἔμμεναι, ὅσσοι ἅμ' Ἀτρεΐδῃσ' ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον·
Τῶ, νύ καὶ βασιλῆας αἰὲν τεμὲ ἔχων ἀγορεύοις,
Καί σφιν οἰείδετά τ' ἀρφέροις, ὄφρα τι φυλάσσῃς.
Οὐδὲ νῶϊ πω σάφα ἴδμεν ὅπως ἔσται πάλιν ἔργα.
Ἠ εὖ, ἠὲ κακῶς ἐσθλὸν ἔθεμεν υἷες Ἀχαιῶν.
Τῷ, νῦν Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν
Ἤνεσαν ὀνείδιζον, ὅτι οἱ μάλα πολλὰ δίδασιν
Ἥρωες Δαναοί, σὺ δ' ὄνειδεα μοῦνον ἀγορεύεις.
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται,
Εἴκ' ἔπος ἀφραίνοντα κιχήσομαι, ὡς νῦν τῶδε,
Μηκέτ' ἔπειτ' Ὀδυσῆϊ κάρη ὄμοισιν ἐπείη,
Μηδ' ἔπ Τηλεμάχοιο πατὴρ κεκλήμενος εἶναι,
Εἰ μὴ ἐγών σε λαβὼν, ὥστε μὲ φίλα εἵματα δύσω,
Χλαῖνάς τ', ἠδὲ χιτῶνα, τά τ' αἰδῶ ἀμφικαλύπτει,
Αὐτὸν δ' κλαίοντα θοὰς ἐπὶ νῆας ἀφήσω,
Πεπληγὼς ἀγορῆθεν ἀκείοσι πληγῇσιν.

Quem ego vinctum ducam vel alius Achiuorum?
An mulierem iuuenem, cui miscearis per amorem,
Quamq; ipse seorsum detineas? non quidem decet
Vt qui princeps sit, in mala inducat filios Achiuorum.
O imbelles, mala vituperia, Achaica, non item Achiui,
Domum cum nauibus redeamus. hunc autem sinamus
Hic in Troia præmia sua concoquere, vt sciat
An in aliquo ipsum nos adiuuimus, an non:
Qui & nunc Achillem ipso multo meliorem virum
Iniuria affecit: fruitur. n. dono quod per vim illi abstulit 240
Sed multa non est Achilli ira mentibus, sed facilis.
Alioqui enim Atrida, nunc postremum iniurius esses.
Sic dixit, obiurgans Agamemnonem pastorem populorum
Thersites. huic autem cito astitit diuinus Vlysses,
Et ipsum torue intuens duro alloquutus est sermone,
Thersite loquuleie, vocalis vt vt sis concionator,
Desine, neq; velis solus contendere cum regibus.
Non. n. ego, quam tu sis, censeo ignauiorem mortalem
Esse, qui cum Atridis ad Troiam venerunt. (alium
Quare ne reges in ore habens, concioneris,
Et ipsis conuitia inferas, reditumq; serues.
Neq; adhuc aperte scimus quorsum euadent hæc opera,
An bene, an male redibimus filij Achiuorum.
Quare nunc Atridæ Agamemnoni pastori populorum,
Sedes iactens conuitia, quia ei valde multa dant
Heroes Danai. tu autem deblaterans concionaris.
Sed tibi edico (hoc & perfectum erit)
Si cubi te insanientem inuenero, sicut hic,
Ne posthac Vlyssi caput humeris adsit,
Neq; Telemachi pater vocer,
Si non ego te comprehensum & caris vestibus exutum,
Pallioq; & tunica, quæq; pudenda contegunt,
Te inquam flentem veloces ad naues dimisero,
Verberans è concione acribus plagis.

Ὡς ἄρ' ἔφη· σκήπτρῳ δ' μιζ' ἀφρεῖζ, ἡδὲ Θ' ὦμω
Πλῆξεν. ὁ δ' ἰδνώθη, θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ.
Σμώδιξ δ' αἱμα πέεσα μιζ' ἀφρέϊ ἐξυπάρέσα,
Σκήπτρον ἰσοπυχυσέν. ὁ δ' ἀρ' ἔζετο, ζαρβησέν τ'
Λ'λγήζας δ' ἀχεῖον ἰδὼν, ἀπομόρξατο δάκρυ.
Οἱ δ' Θ' ἀχνύμενοι πᾶρ, ἐπ' ἀυτῷ ἡδὺ γέλασσαν.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,

Ὦ πόπο, ἦ δὴ μυρί' Ὀδυσεὺς ἐσθλὰ ἔοργε,
Βυλάς τ' ἐξάρχων ἀγαθάς, πολεμόν τε κορύσσων·
Νῦν δ' τὸ δὴ μέγ' ἄριστον ὃ Ἀργείοισι τέτυχται,
Ὅς τ' λοβοπήσαι ἐπιβόλον ἔσχ' ἀγορᾶων.
Οὐθλὸ μὲν πάλιν αὖθις ἀνήσεται ὑμέας ἀγλαὸν
Νέεσθαι βασιλῆας, ὀϊδίοις ἐπέεσσιν.

Ὣς φάτ' ἄνηθις. ἀτὰρ δ' ὀπολίπρηνος Ὀδυσεὺς
Ἔστη σκῆπτρον ἔχων· τῷ δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Εἰδομένη κήρυκι, σιωπᾶν λαὸν ἀνώγει,
Ὡς ἅμα θ' οἱ πρῶτοί τε, Θ' ὑσταῖοι ὑμῖς Ἀχαιῶν
Μῦθον ἀκούσαν, Θ' ὁππῶς φρεσὶ μήσεται ἀπτὰ βουλή·
Ὅς σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο, Θ' μετέπειτα,

Ἀρεΐδῃ, κῶδή σε μάλ', ἐθέλουσιν Ἀχαιοὶ
Πᾶσιν ἐλέγχιστον θέμεναι μεροπήσι βροτοῖσιν·
Οὐδέ τι σκεπλέονζι τετυχήσειν, ἰῶν ὑπὲρ ἔπεσσιν
Ἐνθάδε δὲ τοι σείοντες ἀπ' Ἄργεος ἱπποβότοιο,
Γλῶσσ' ἀκάρησαν τ' εὐτείχεον, ἀτρεκέως θάμα.
Ὣς τε δὴ παῖδες νεαροὶ, χῆραί τ' μυμῶσιν,
Ἀλλήλοισζι ὀδύρονται, οἴκοιδε νέεσθαι.
Ἦ μὲν Θ' πόνος ὅδε νίκην δὲ πέεσθαι·
Καὶ γάρ τις θ' ἔνα μῦθον μείων ἀπὸ νῆς ἀλόχοιο,
Ἀσχαλάᾳ θάλαμόνδε πολυζύγω, ἰῶν ὑπὲρ ἄελλαν
Χειμερίαν εἰλέοζιν, ὀϊομένη τ' θάλασσαν·
Ἡμῖν δὴ ἔνα πεῖδε μέλεσθαι ὀϊόπονον ὀϊαπᾶσι
Ἐνθάδε μιμνόντεσσι· πολὺ δ' ἐμεμείζομ' Ἀχαιὸς
Ἀσχαλάαν θάλαμόνδε νέεσθαι κεφωτίσιν· ἀλλὰ Θ' ἕμπης
Λιζόν τοι δηρόν τ' μένειν, κεῖσόν πε νέεσθαι.

τλῆτε

Sic dixit, sceptroq; dorsum atq; humeros
Percussit, ille.a. cõpressit: humidaq; ei excidit lacryma.
Vibex autem cruentus scapulis exortus est
Sceptro ab aureo: ipse autem sedit timuitq;,
Dolens autem & turpiter intuens, abstersit lacrymam.
Illi autem quamuis mœsti, super ipso suauiter riserunt.
Sic autem quispiam dicebat ad propinquum alium: 270
O dij, certè infinita Vlysses bona fecit,
Auctor bonorum consiliorum, bellumq; instruens.
Nunc .a. hoc quàm optimum in Argiuis fecit, (nib.
Qui hũc contumelioſum conuiciatorẽ coërcuit à cõcio-
Non diu ipsum iterũ rursus permittet animus superbus
Obiurgare reges contumelioſis verbis.
Sic dixerũt multitudo, sed vrbiũ expugnator Vlysses
Surrexit sceptrum habens, iuxta aũt cæsia Minerua
Similis præconi silere populum iussit,
Vt simul primiq; & postremi filij Achiuorum
Sermonem audirent, & intelligerent consilium:
Qui ipsis bene-sentiens concionatus est, & dixit,
Atride, nunc te rex volunt Achiui
Omnibus probroſissimum facere mortalib. hominibus:
Neq; tibi perficiũt promissum quod subierunt, i. promi-
Huc venientes ab Argo equestri, (serunt,
Videlicet vt *Ilio exciſo* bene-adificato redirent.
Tanquam enim vel pueri tenelli vidnæve mulieres
Inter se desiderant domum redire.
(certè n. & molestũ est vt quis molestia affectus abeat.
Etenim si quis vnũ mensem manens procul à sua vxore
Triſtatur apud nauẽ multas sedes habentẽ, quam pro-
Hibernæ torquent, commotumq; mare: (cella
Nobis autem nonus est qui reuoluitur annus
Hic manentibus: quò non ægrè fero Achiuos
Triſtari apud naues roſtratas, sed tamen etiam
Turpe diuq; manere, inanemq; redire. a

Τλῆπ φίλοι, Ϣ μείνατ' ὀπὶ χρόνον, ὄφρα δαῶμεν
Εἰ ἐτὸν Κάλχας μαντεύεται, ἠὲ Ϣ ἐκκί.
Εὖ γὰρ δὴ τόδε ἴδμεν ὀι φρεσὶν, ἐσί τ' παίτης
Μάρτυροι, ὃς μὴ κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι
Χθιζά τ', Ϣ πρωΐζ', ὅτ' ἐς Αὐλίδα νῆες Ἀχαιῶν
Ἠγερέθοντο, κακὰ Γ Ἐλένῳ, Ϣ Τρωσὶ φέρουσαι,
Ἡμεῖς δ' ἀμφὶ ἀδὶ κρήνὴν, ἱερὸς κτ' βωμὸς
Ἔρδομεν ἀθανάτοισι τελήεσσας ἑκατόμβας,
Καλὴν ὑπὸ πλατάνῳ, ὅθεν ῥέει ἀγλαὸν ὕδωρ·
Ἔνθ' ἐφάνη μέγα σῆμα· δράκων ὀλὸν νῶτα δαφοινὸς,
Σμερδαλέος, τόν ῥ' αὐτὸς ὀλύμπιος ἦκε φόως δὲ,
Βωμοῦ δ' ὑπαΐξας, ὡρμήθη πλατάνιστον ὄρουσε.
Ἔνθα δ' ἔσαν στρουθοῖο νεοσσοὶ, νήπια τέκνα,
Ὄζῳ ἐπ' ἀκροτάτῳ, πετάλοις ὑποπεπτηῶτες,
Ὀκτὼ, ἀτὰρ μήτηρ ὀγδόη ἦεν, ἣ τέκε τέκνα·
Ἔνθ' ὅγε τοὺς ἐλεφὰς κατέπινε τετριγῶτας·
Μήτηρ δ' ἀμφεποτᾶτο ὀδυρομένη φίλα τέκνα·
Τὴν δ' ἑλιξάμενος, πτέρυγος λάβεν ἀμφιαχυῖαν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κτ' τέκνα ἔφαγε στρουθὸν, Ϣ αὐτὼ,
Τὸν μὲ ἀείρας θῆκεν θεὸς, ὃς ἀρ' ἔφηνε·
Λᾶας γὰρ μιν ἔθηκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω·
Ἡμεῖς δ' ἑστάοτες, θαυμαίομεν ᾗ ἐπύχθη.
Ὡς δ' ὃ δράκ' ἱερὰ πήματ' ἐναντία θῆκεν ἑκατόμβας,
Κάλχας δ' αὐτὸς ἔπειτα θεοπροπίων ἀγόρευε·
Τίπτ' ἀνεώγεθ' ὑμεῖς κομόωντες Ἀχαιοί;
Ἡμῖν μὲν πόδ' ἔφηνε πάρος μέγα μητίετα Ζεύς,
Ὄψιμον, ὀψιτέλεστον, ὅκ κλέος ὄντ' ἀπολεῖται.
Ὡς οὗτοι κτ' τέκνα ἔφαγε στρουθὸν, Ϣ αὐτὼ,
Ὀκτὼ, ἀτὰρ μήτηρ ὀγδόη ἦεν, ἣ τέκε τέκνα,
Ὡς ἡμεῖς τοσσοῦτ' ἔτεα πολεμίξομεν αὖθι,
Τῷ δεκάτῳ δὴ πτόλιν αἱρήσομεν εὐρυάγυιαν.
Κεῖνοι δ' ὧς ἀγόρευε· τὰ δὴ νῦ πάντα τελεῖται.
Ἀλλ' ἄγε μίμνετε πάντες ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Αὐτοῦ, εἰσόκε δεῦρο μάλα Πριάμοιο ἕλωμεν.

a 5

Tolerate amici, & manete ad tempus, vt sciamus
Si verum Calchas vaticinatur, an & non.
Probè.n.iam hoc scimus in mentibus: estis autem omnes
Testes, quos non Parcæ inuaserunt mortem ferentes
Heriq́, et nudiusterti⁹, quãdo in Aulidẽ naues Græcorũ
Congregabantur, mala Priamo, & Troianis ferentes:
Nos autem circumcirca fontem sacra per altaria,
Faciebamus immortalibus perfectas hecatombas
Pulcra sub platano, vnde fluebat lympida aqua.
Illic apparuit magnum signum, draco dorso sanguineus
Horribilis, quem ipse Olympius misit in lucem,
Quum ex altari prosilijsset ad platanum perrexit:
Ibi erant passeris pulli parui filij
Ramo in extremo, sub folijs volitantes,
Octo: sed mater nona erat, quæ peperit filios.
Ibi ille hos miserabiliter comedit stridentes:
Mater autem circumuolabat lugens dilectos filios:
Hanc circumactus ala prehendit circum clamantem.
Sed postquam filios deuorauit passeris, & ipsam,
Hunc quidem clarum fecit deus qui ostendit:
Lapidem enim ipsum fecit Saturni filius versuti.
Nos autem stantes admirabamur quod factum erat.
Vt igitur terribilia portẽta deorũ subiére hecatombas:
Calchas autem statim postea vaticinans dixit,
Cur muti facti estis comati Achiui?
Nobis quidẽ hoc ostendit signũ magnũ prudens Iupiter,
Serum, quod tardè perficitur, cuius gloria nunquã peri-
Vt hic filios deuorauit passeris, & ipsam, (bit.
Octo: sed mater nona erat, quæ peperit filios:
Sic nos tot annos bellabimus hic:
Decimo autem ciuitatem capiemus latiuiam.
Ille sic interpretabatur: hæc iam nũc omnia perficiũtur.
Sed agè, manete omnes bene ocreati Achiui
Istic, quoadvsq́, ciuitatem magnam Priami capiamus.

Ὣς ἔφατ'. Ἀργεῖοι δ' μάλ' ἴαχον· ἀμφὶ δὲ νῆες
Σμερδαλέον κονάβησ' ἀΰσαντων ὑπ' Ἀχαιῶν,
Μῦθον ἐπαινήσαντες Ὀδυσσῆος θείοιο.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέφη Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ.
Ὦ πόποι, ἦ δὴ παισὶ ἐοικότες ἀγορήασθε
Νηπιάχοις, οἷς οὔ πω μέλεϊ πολεμήϊα ἔργα.
Πῆ δὴ συνθέσθαι τ', ἠδ' ὁρκια βήσεσθαι ἡμῖν;
Ἐν πυρὶ δὴ βουλὰς τελέομεν, μήδεά τ' ἀνδρῶν,
Σπονδάς τ' ἄκρητον, καὶ δεξιάς, ἧς ἐπέπιθμεν.
Αὔτως κε ῥηϊδίως ἐπιδαίομεν, κεν ἕλωμεν
Εὐρέμεναι δυνάμεσθα, πολὺ χείρονα πάσσυδ' ἐόντες.
Ἀτρεΐδη, σὺ δέ θ' ὡς περὶ ἔσχεο μέμφεα βουλῇ,
Ἀρχὺν Ἀργείοισι κρατερὰς ὑσμίνας.
Τόσσδε δὴ ἔα φθινύθειν, ἕνα εἰδῶ, πίσυρ' ἢ Ἀχαιῶν
Νόσφιν βουλεύων· αἶσις δὴ ἐκ θεόφιν αὐτῷ
Πελὶν Ἄργος δὴ ἰέναι, πρὶν εἰδῶ Διὸς αἰγιόχοιο
Γνώμεναι εἴπ' ψεῦδος ἐπόσσεται, ἠὲ καὶ οὐκί.
Φημὶ δ' ἔγωγε καταευξάσθαι μεμενέα Κρονίωνα
Ἤματι τῷ ὅτε νῆσοι ἐπ' ὠκυπόροισιν ἔβαινον
Ἀργεῖοι, Τρώεσσι φόνον, καὶ κῆρα φέροντες,
Ἀστεροπὰων δεξιόν, αἰσιμα σήματα φαίνων.
Τῶ, μήπως πρὶν ἐπιχέομεν οἶκόνδε νέεσθαι,
Γείτονα πὰρ Τρώων ἀλόχῳ κατακοιμηθῆναι,
Τίσασθαι δὴ Ἑλένης ὁρμήματα θ' συναχάσσαι.
Εἰ δέ τις ὀκπάγλως ἐθέλει οἶκόνδε νέεσθαι,
Ἁπτέσθω ὅς τινα οἶσε νεῶν ἐυσσέλμων μελαίνων,
Ὄφρα πρόσσω δὴ ὧν θᾶσσον, καὶ πότμου ὀλίσσῃ.
Ἀλλὰ αὖ ἄλλοι, αὐτός τ' εὖ μήδεο, πείθεό τ' ἄλλῳ·
Οὔπω ἀπόβλητον ἔπος ἔσσεται ὅ, τι καὶ εἶπω.
Κρῖν' ἀνδρας κατὰ φῦλα, κατὰ φρήτρας Ἀγάμεμνον,
Ὡς φρήτρη φρήτρῃφιν ἀρήγῃ, φῦλα δὲ φύλοις·
Εἰ δέ κεν ὣς ἔρξῃς, καί τοι πείθωνται Ἀχαιοί,
Γνώσῃ ἔπειθ' ὅσσοι τε κακοὶ κατὰ λαὸν ἑῶν,
Ἠδ' ὅσσοι ἐσθλοὶ ἔασι· κατὰ σφέας γὰρ μαχέονται·

γνώσεαι

Sic dixit. Argiui. v. valde clamarũt, (circum. ana-
Terribiliter resonuerunt clamantib. Achiuis) (uis
Sermonem laudantes Vlyssis diuini.
His autem dixit Gerenius eques Nestor:
Proh facinus! certè pueris similes loquimini
Infantibus, quibus non sunt cura bellicosa opera,
Quò iam pactaq́, & iuramenta ibunt nobis?
Ingne iam consiliaq́, erunt curaq́, virorum,
Sacraq́, mera, & dextræ quibus credidimus.
Frustra n. verbis contendimus, neq́, aliquam rationem
Inuenire possumus, etsi multo tempore hic moremur.
Atrida, tu autem sicut prius habens firmum concilium,
Impera Argiuis in fortibus prælijs:
Hos autem sine corrumpi vnũ & duos qui ab Achiuis
Seorsum consultant: profectus autem non erit ipsis,
Prius Argos ire quam & Jouis agida-tenentis
Cognoscamus an falsa promissio, an & non.
Dico enim igitur annuisse præpotentem Saturnidem
Die illo quando nauibus in citis conscenderunt
Argiui Troianis mortem & parcam ferentes,
Fulgurans dextera, fausta signa ostendens.
Quare non aliquis prius festinet domum redire,
Priusquam aliquis apud Troianorũ vxorem dormiat,
Punire & Helenæ abitumq́, gemituq́,.
Si autem aliquis nimium velit domum ire,
Tangat suam nauem bonas sedes habentem & nigram,
Vt ante alios mortem & fatum assequatur.
Sed rex tu bene cura, & crede alteri,
Non abiectum verbum erit quodcunq, dicam.
Secerne viros per gentes & per tribus, Agamemnon:
Vt tribus tribubus auxilientur, gentes & gentibus.
Si a. sic facies, & tibi obediunt Achiui, (militibus,
Cognosces postea quis ex ducibus ignauus sit, quisve ex
Sine quis strenuus erit, per seipsos enim pugnabunt.

Cognosces

Γνώσεαι ἠ εἰ Ϲ θεσπεσίην πόλιν ἐξαπαφξις,
Ἠ αἰεὶ ῶν κακότητα, Ϲ ἀφειδέα πολέμοιο.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
Ἦ μὰν αὖτ' ἀγαθῆ τε, καὶ ἐσθλὰ γέρον ἴδμεν Ἀχαιῶν.
Αἴ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ, Ϲ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον,
Τοιῆδε δέκα μοι συμφράδμονες εἶεν Ἀχαιῶν.
Τῶ κε τάχ' ἡμύσειε πόλις Πριάμοιο ἄνακτος,
Χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσι ἁλοῦσά τε, καὶ προμάντε.
Ἀλλὰ μιν Ζεὺς ὄλβιος Κρονίδης Ζηλήμονε ἔδωκεν,
Ὅς μιν μετ' ἀφνειὴν ἔλασεν, Ϲ εἰκέα βάξιν.
Καὶ γὰρ ἐγὼν, Ἀχιλῆϊ τ', μαχοσπόρῳ εἵνεκα κούρης
Ἀϋβρίοις ἐπέεσσιν ἐχώσαμεν ἐν φρεσὶ θυμόν.
Εἰ δέ ποτ ἔς γε μίαν βουλεύσομεν, οὐκέτ' ἔπειτα
Τρωσὶν ἀναβλήσεις κακὸν ἔσσεται οὐδ' ἠβαιόν.
Νῦν δὴ ἔρχεσθ' ὅπως δεῖπνον τάχα σύμμιγα ἅρμεν·
Εὖ μὲν γὰρ σάκος ἀμφὶ φέρων ἐϋ δινήεντα,
Εὖ δέ τις ἵππους ὠκυπόδους ἐπὶ δεῖπνον ἀείρῃ,
Εὖ δέ τις ἅρματος ἀμφὶς ἰδὼν, πολέμοιο μεδέων·
Ὡς κε πανημέριοι συνερώκοιμεν ἀϋτῇ ἀρηϊ.
Οὐ γὰρ παυσωλή γε μετέσσεται οὐδ' ἠβαιόν,
Εἰ μὴ νὺξ ἐλάσασα διέκρινεν μέσσον ἀνδρῶν.
Ἱδρώσει μέν τευ τελαμὼν ἀμφὶ στήθεσσιν
Λαισήϊος ἀμφιβρότης, ὠθεῖ δ' ἔγχει χεῖρα καμεῖται·
Ἱδρώσει δὲ τεὸν ἵππος ἐϋξόον ἅρμα ἰόντων.
Ὅν δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε μάχης ἐθέλοντα ἰδοίμην
Μιμνάζειν ἢ ἐπὶ νηυσὶ κορωνίσι, ἢ ἐπὶ πάγῳ
Λῆγον ἐόντ' ἐπὶ φυζέμεν κῦμα, οὐδ' οἰωνός.
Ὡς ἔφατ'. Ἀργεῖοι δ' μέγ' ἴαχον, ὡς ὅτε κῦμα
Ἀκτῇ ἐφ' ὑψηλῇ, ὅτε κινήσῃ νότος ἐλθὼν
Πρόβλητι σκοπέλῳ. τὸ δὴ ἔκποτε κύματα λείπει
Παντοίων ἀνέμων, ὅτε τε ἕλῃ ἤπειρόνδε ἰόντα·
Ἀΐσσοντες δ' ὀρίονται, κάδε σκίδνανται κατὰ νῆας,
Καπνισαί τ' κλισίας, Ϲ δεῖπνον ἕλοντο·
Ἄλλος δ' ἄλλῳ ἔρεζε θεῶν αἰγλήεσσιν

εὐχό-

Cognoſces verò ſi & ex vaticinio ciuitatem nõ deſtrues,
An virorum ignauia & imperitia belli.
Huncreſpondens alloquutus eſt rex Agamemnon,
Certè quidèrurſus dictione ſententiæ vincis filios Achi-
Vtinã enim, Iupiterq; pater, et Pallas, & Apollo, (uorũ.
Tales decem mihi conſuliores eſſent Achiuorum.
Sic citò nutaret ciuitas Priami regis
Manibus ſub noſtris, captaq; direptaq;.
Sed mihi agiochius Saturnides Iupiter dolores dedit,
Qui me inter incurabiles lites & contentiones mijcit.
Etenim ego Achilles q; pugnauimus gratia puellæ
Contrarijs verbis: ego autem incepi litem.
Si a. vnquam in vnũ conſultabimus, nõ amplius poſtea
Troianis dilatio mali erit, neq; paululum.
Nunc autem venite ad cœnam, vt conducamus martẽ.
Bene quidem aliquis haſtã acuat, bene & ſcutũ ponat,
Bene & aliquis equis cœnã det veloces pedes habentibus.
Bene et aliquis currũ vtring; videns, belli curã habeat,
Vt per totam diem ſæuo decernamus marte, i. bello.
Non enim ceſſatio poſtea erit, neq; paululum:
Niſi nox veniens dirimat robora virorum.
Sudabit quidem alicuius lorũ circa pectora (tigabit:
Scuti circũtegentis hominem: circa a. lanceã manũ fa-
Sudabit & alicuius equus politum currum trahens.
Quem autem ego ſeorſum a pugna volẽtem intelligam
Manere apud naues roſtratas, non ei poſtea
Poſſibile erit fugere canes & aues. (fluctus
Sic dixit: Argiui. v. valde ſtrepuerunt, ſicut quãdo
Littore in alto, quando mouet Notus veniens
Porrectũ ad ſcopulũ, quem nunquã fluctus relinquunt.
Diuerſorum ventorum, quando huc vel illuc fluunt:
Surgentes autem ruebant ſparſi ad naues,
Fumigaruntq; in tentorijs, & cœnam capiebant.
Alius a. alij ſacrificabat deorum ſemper-exiſtentium,

Orans

Εὐχόμενος θάνατόν γε φυγεῖν, ἠμῶλον ἄρηος.
Λύτταρ ὁ βοῶν ἱέρευσεν ἀνὰξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Πίονα, πενταέτηρον, ἰαχμενέι Κρονίωνι.
Κίκλησκεν δ' ἠγέρετας ἀείσας Πάμαχαιῶν.
Νέσσεν μὲν πρόμολόν τε, καὶ Γόμφιον ἀνακτα.
Αὐτὰρ ἔπειτ' Λίμνην τε δύω, καὶ Τυδέος υἱόν.
Ἐκλυε δ' αὖτ' Ὀδυσῆα Διὶ μήδεα ἀπτόλεμον.
Αὐτόματος δ' οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Ἦ ῥα δὲ καὶ σφὼ κῆρ ἐφράσσατο, καὶ ἐπέτελλε.
Βὰν δ' ἴμεν ἐς λαὸν πολεμήϊον, αἶψα δ' ἔπειτα.
Τοῖσι δ' ἐπευχόμενος, μετέφη κρείων Ἀγαμέμνων.

Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε, κελαινεφὲς, αἰθέρι ναίων,
Μὴ πρὶν ἐπ' ἠέλιον δῦναι καὶ ἐπὶ κνέφας ἐλθεῖν,
Πρίν με κατ' ἀρχὰς βλῆτρον Γερήνιον μελάθρον
Λίξαλόεν, πρῆσαι δ' πυρὶ δηΐῳ θύρετρα·
Ἐν πυρὶ δ' ἑκατὸν τε καὶ ἐννήϊοι δαῖξαι
Χλιδῶνας δόρατος· πλεῖες δέ μοι ἀμφ' αὐτὸν ἔπαρον
Πρωῒ ἐν κονίῃσιν ὀδὰξ λαζοίατο γαῖαν.

Ὣς ἔφατ' ἠδ' ἄρα πώ οἱ ἐπικραίαινε Κρονίων·
Ἀλλ' ὅγε δέκτο μὲν ἱερὰ, πόνον δέ οἱ ἀμφέρσεν ὀφέλλων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὔξαντο, καὶ ἐλόχυτα πρόσθεν ἔθεντο,
Αὖερυσ' μὲν πρῶτα, καὶ ἔσφαξαν, καὶ ἔδειραν,
Μηρούς τ' ἐξέταμον, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
Δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτοῖς δ' ὠμοθέτησαν·
Καὶ τὰ μὲν ῥ' ἀρίζησιν ἀφύλλοισι κατέκαιον,
Σπλάγχνα δ' ἄρ' ἐμπείραντες, ἵν' εἴρυτο πᾶν ἐφ' ἑῶιον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἔκαιε, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
Μίσυλλόν τ' ἄρα τἄλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
Ὤπτησάν τε περφερέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου, τεύξαντό τ' ἔδητα,
Δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος, καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο.
Τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Ἀγρηΐδην κύδιστε ἀνὰξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,

Μηκέτι

Orans vt mortem fugeret, & stragem Martis.
Sed hic bouem sacrificauit rex virorum Agamemnon
Pinguem, quinquennem, valde potenti Saturnidæ.
Vocauit autem senes optimates omnium Græcorum,
Nestorem quidem primum, & Idomeneum regem,
Sed postea Aiaces duos, & Tydei filium:
Sextum autem rursus Vlyssem Ioui consilio similem:
Spontaneus autem ei venit vocem. bonus Menelaus.
Sciebat enim in animo quantum frater laborabat.
Bouem aũt circumsteterunt, & salsas fruges acceperũt.
His orans dixit rex Agamemnon: (there habitans,
Iupiter glorioſiſſ. max. nigras nebulas faciens, in æ-
Non prius Sol occidat, & tenebræ adueniant,
Quam me pronum deijcere Priami palatium
Ardens: vrere & igne combustiuo portas.
Hectoream verò loricam circa pectora diuidere
Ense sciſſam, multi & circa ipsum socij
Proni in pulueribus mordicus capiant terram.
Sic dixit: neq; ei perfecit Saturnides: (augebat.
Sed hic suscepit quidem sacrificia, laborem. v. magnum
Sed post quã precati sunt, et molas proiecerunt, (riarũt,
Rursus traxerũt quidẽ primum, & iugularũt & exco-
Cruraq; inciderunt, valdeq; omento cooperuerunt,
Dupliciter facientes, in ipsis. a. crudas carnes posuerunt:
Et hæc quidem lignis sciſſis sine foliis vrebant:
Inteſtina. a. infigentes tenebãt super Vulcanũ, i. ignem.
Sed vbi valde crura cõbusserunt, & inteſtina cõederũt,
Minutimq; inciderunt alia, & circũ veruа fixerunt,
Assaueruntq; valde scienter, traxeruntq; omnia.
Sed postquã cessauerunt a labore fecerunteq; cõmunium,
Conuiuati sunt, neq; animus indigebat cõiuio æquali.
Sed postquam potus & cibi amorem ademerunt,
His deinde incepit senilis eques Nestor,
Atride glorioſiſſime rex virorum Agamemnon,

Ne nunc

Μηκέτι ταῦτ' ἄλλοθ' αὖτις ἀλεγεώμεθα, μηδὲ δαῆρον
Ἀμβατὸν ὠμβάσθαι ἔργον, ὅ δὴ πάρος ἐγκυδάξει.
Ἀλλ' ἄγε, κήρυκες μὲν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
Λαὸν κηρύσσοντες ἀγειρόντων κλισίηνδε·
Ἡμεῖς δ' ἀθρόοι ὧδε κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν
Ἴομεν, ὄφρα κε θᾶσσον ἐγείρομεν Ἶφι μάχεσθαι.
Ὡς ἔφατ'. οὐδ' ἀπίθησε [illegible] ἀνὴρ ἀγαμέμνων.
Αὐτίκα κήρυξιν λιγυφθόγγοισι κέλευσε
Κηρύσσειν πολεμόνδε κάρη κομόωντας Ἀχαιούς.
Οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
Οἱ δ' ἀμφ' Ἀτρεΐωνα διοτρεφέες βασιλῆες
Θωῦσσον κρίνοντες· μετὰ δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Αἰγίδ' ἔχουσ' ἐρίμαλλον, ἀάπτῳ ἀθανάτην τε,
Τῆς ἑκατὸν θύσανοι παγχρύσειοι ἠερέθονται,
Πάντες εὐπλεκέες, ἑκατόμβοιος δ' ἕκαστος·
Σὺν τῇ παμφαάσσουσα, διὲξιοῦσα λαὸν Ἀχαιῶν,
Ὄρνυσθ' ἰέναι. ἐν δ' ἤνορέην ὄρσε ἑκάστῳ
Κὰρ δὶ ἀλήκτου πολεμίζειν, ἠδὲ μάχεσθαι.
Τοῖσι δ' ἄφαρ πόλεμος γλυκίων γένετ' ἠὲ νέεσθαι
Ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἠΰτε πῦρ αἰδηλον ἐπιφλέγῃ ἄσπετον ὕλην
Οὔρεος ἐν κορυφῇς, ἐκάθεν δέ τε φαίνεται αὐγή·
Ὣς τῶν ἐρχομένων ἀπὸ χαλκοῦ θεσπεσίοιο
Αἴγλη παμφαάουσα δι' αἰθέρος ἠρανὸν ἷκε.
Τῶν δ' ὡς τ' ὀρνίθων πετεηνῶν ἔθνεα πολλὰ,
Χηνῶν ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δουλιχοδείρων,
Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι, Καϋστρίου ἀμφὶ ῥέεθρα,
Ἔνθα καὶ ἔνθα πτῶσσι ἀγαλλόμενα πτερύγεσσι,
Κλαγγηδὸν προκαθιζόντων, σμαραγεῖ δὲ τε λειμών·
Ὣς τῶν ἔθνεα πολλὰ νεῶν ἀπὸ κλισίαζον
Ἐς πεδίον προχέοντο Σκαμανδρίοιο· αὐτὰρ ὑπὸ χθὼν
Σμερδαλέον κονάβιζε ποδῶν αὐτῶν τε, ἵππων τε.
Ἔστησαν δ' ἐν λειμῶνι Σκαμανδρίῳ ἀνθεμόεντι
Μυρίοι, ὅσσα τε φύλλα, καὶ ἄνθεα γίγνεται ὥρῃ.

Ἠΰτε

Ne nunc diu iterum dicamus, neq; diu
Differamus opus, quod Deus dabit. (habentium
Sed age præcones quidem Achiuorum æream-loricam
Populum vocantes congregent ad naues:
Nos a congregati hic in exercitu lato Achiuorum
Eamus, vt citius sustitemus impetuosum martem.
Sic dixit, neq; non persuasus est rex virorũ Agame-
Statim præconib. arguta-voce-præditis iussit (mnon.
Vocare ad bellum capite comatos Achiuos. (citer.
Hi quidẽ vocauerunt, illi a congregati sunt valde velo-
Hi a circa Atridem diuini reges (Minerua,
Irruerunt distinguentes: simul a glaucos oculos habẽs
Ægidẽ habens valde honoratã, non senescentẽ, immor-
Cuius centũ simbriæ totæ aureæ pendebant, (talemq;.
Omnes bene plicatæ, centum nummorum. a vnaquaq;:
Cum hac impetũ faciens ibat per populum Achiuorum,
Adhortans ire, robur autem immisit vniuscuiusq;
Animo, vt incessanter bellaret & pugnaret.
His a statim bellum dulcius factum est, quàm redire
Super nauibus concauis dilectam in patriam terram.
Velut ignis lucens, (vel edax) comburit immẽsam syluã
Montis in verticibus, procul autem apparet splendor:
Sic horum abeuntium, æris diuini
Splendor valde apparens per aërem in cælum ibat.
Horum sicut auium volatilium gentes multæ,
Anserũ, vel gruum, vel cygnorũ longum-collum-habẽ-
Asiatico in prato, Caystrij circa fluenta, (tium
Huc & illuc volant gaudentes alis,
Resonanter sedentium, resonat autem & pratum:
Sic horum gentes multæ a nauibus & tentorijs
In planitiem ruebant Scamandriam: sed subtus terra
Terribiliter resonabat pedibus ipsorumq; & equorum.
Steterunt autem in prato Scamandrio florido
Infiniti, quotq; folia & flores gignuntur tempore verno

Velut

Ἠ ὔτε μυιάων ἀδινάων ἔθνεα πολλὰ,
Αἵ τε κατὰ σταθμὸν ποιμνήϊον ἠλάσκαζεν
Ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε γάλακτος ἄγγεα δεύει·
Τόσσοι δὴ Τρῶες καρηκομόωντες ἀχαιοὶ
Ἐν πεδίῳ ἵσταντο βεβῶσιμεμαῶτες·
Τὰς δ᾽ ὥστ᾽ αἰπόλια πλατὶ αἰγῶν αἰπόλοι ἄνδρες
Ῥεῖα διακρίνωσιν ἐπεί κε νομῷ μιγέωσιν·
Ὡς τοὺς ἡγεμόνες διεκόσμεον ἔνθα καὶ ἔνθα
Ὑσμίνην δὲ σὴν εἶεν. μετὰ δὲ κρείων Ἀγαμέμνων
Ὄμματα καὶ κεφαλὴν ἴκελος Διῒ πρηπερὰ νίῳ,
Ἀρηϊ δ᾽ ζωστῆρι, στέρνον δὲ, ποσσὶ δὲ κῶνι.
Ἠ ὔτε βοῦς ἀγέλῃφι μέγ᾽ ἔξοχος ἔπλετο πάντων
Ταῦρος, (ὃ γὰρ τε βόεσσι μετάπρεπε ἀγρομένῃσι)
Τοῖον ἄρ᾽ Ἀτρεΐδην ἤκε Ζεὺς ἤματα κεῖνα,
Ἐκπρεπέ᾽ ἐν πολλοῖσι, καὶ ἔξοχον ἡρώεσσιν.
Ἔσπετε νῦν μοι μοῦσαι ὀλύμπια δώματ᾽ ἔχουσαι·
(Ὑμεῖς γὰρ θεαί ἐστε, πάρεστέ τε, ἴστέ τε πάντα,
Ἡμεῖς δὲ κλέος οἶον ἀκούομεν, οὐδέ τι ἴδμεν)
Οἵτινες ἡγεμόνες Δαναῶν, καὶ εἰσαρχοι ἦσαν·
Πληθὺν δ᾽ οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ᾽ ὀνομήνω,
Οὐδ᾽ εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι, δέκα δὲ στόματ᾽ εἶεν,
Φωνὴ δ᾽ ἄρρηκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη,
Εἰ μὴ Ὀλυμπιάδες μοῦσαι, Διὸς αἰγιόχοιο
Θυγατέρες, μνησαίαθ᾽ ὅσοι ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον.
Ἀρχοὺς αὖ νηῶν ἐρέω, νῆάς τε πάσας.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΝΕΩΝ, Η ΤΟΙ ΒΟΙΩΤΙΑ.

Βοιωτῶν μὲν Πηνέλεως, καὶ Λήϊτος ἦρχον,
Ἀρκεσίλαός τε, Προθοήνωρ τε, Κλονίος τε·
Οἵ τ᾽ εἶλιον εἶχεμονῆ, καὶ Ὑρίην πετρήεσσαν,
Αὐλίδα τε, Σχοῖνόν τε, πολύκνημόν τ᾽ Ἐτεωνόν,

Θίσπειαν,

Veluti muscarum frequentium gentes multæ,
Quæ in stabulo pastorali errant
Tempore in verno, quando lac vasa madefacit.
Tot contra Troianos comati Achiui
In campo stabant disrumpere promti.
Hos autem vt greges magnos caprarum caprarij virî
Facile distinguunt postquam in pascuis miscentur:
Sic hos ductores digerebant huc & illuc,
Vt ad prælium irent: inter quos rex Agamemnon
Oculis & capite similis Ioui gaudenti fulmine,
Marti autem balteo, pectore autem Neptuno.
Velut bos in armento valde eximius est omnium
Taurus: (hic enim boues inter relucet congregatus.)
Talem Atriden posuit Iupiter die illo,
Valde præstantem inter multos & eximium heroas.
Dicite nunc mihi Musæ cælestes domos habentes,
(Vos enim deæ estis, adestisq; scitisq; omnia:
Nos a famam solum audiuimus, neq; quicquã scimus)
Qui duces Danaorum & principes erant.
Multitudinem autem non ego dicam, neq; nominabo,
Neq; si mihi decem quidem linguæ, decem & ora essent,
Vox & infrangibilis, æreum & mihi cor ineesset:
Nisi cælestes Musæ Iouis agiochi
Filiæ commemorent quot sub Ilium venerunt.
Principes nauium dicam, naues q; omnes.

DENVMERATIO NAVIVM VEL BOEOTIA.

BOEotijs quidem Penelaus & Leitus imperabant,
Arcesilauus q; Prothoenor q; Clonius q;
Qui q; Hyriem habitabant & Aulidem petrosam,
Schœnum q; Scolum q; iugosam q; Eteonum,

Θέσπειαν, Γραῖαν τ' ἐν εὐρύχορῃ Μυκαλησσόν,
Οἵ τ' ἀμφ' Ἄρμ' ἐνέμοντο, καὶ Εἰλέσιον, καὶ Ἐρυθρὰς,
Οἵ τ' Ἐλεῶν' εἶχον, ἠδ' Ὕλην, καὶ Πετεῶνα,
Ὠκαλέην, Μεδεῶνά τ' ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Κώπας, Εὔτρησίν τ', πολυτρήρωνά τε Θίσβην,
Οἵ τ' Κορώνειαν, καὶ ποιήεν Ἀλίαρτον,
Οἵ τε Πλάταιαν ἔχον, ἠδ' οἳ Γλίσσαν τ' ἐνέμοντο,
Οἵ θ' Ὑποθήβας εἶχον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Οἴχησόν θ', ἱερὸν ποσειδήϊον ἀγλαὸν ἄλσος,
Οἵ τ' πολυστάφυλῃ Ἄρνην ἔχον, οἵ τε Μίδειαν,
Νίσσαν τ' ζαθέην, Ἀνθηδόνα τ' ἐσχατόωσαν·
Τῶν μὲν πεντήκοντα νέες κίον, ἐν δὲ ἑκάστῃ
Κοῦροι Βοιωτῶν ἑκατὸν, καὶ εἴκοσι βαῖνον.
Οἵ δ' Ἀσπληδόνα ναῖον, ἰδ' Ὀρχομενὸν Μινύειον,
Τῶν ἦρχ' Ἀσκάλαφος, καὶ Ἰάλμενος, υἷες Ἄρηος,
Οὓς τέκεν Ἀστυόχη δόμῳ Ἄκτορος Ἀζείδαο,
Παρθένος αἰδοίη, ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα
Ἄρηϊ κρατερῷ· ὁ δέ οἱ πρελέξατο λάθρῃ·
Τῶν δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
Αὐτὰρ Φωκήων Σχεδίος, καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον,
Υἱέες Ἰφίτου μεγαθύμου Ναυβολίδαο·
Οἳ Κυπάρισσον ἔχον, Πυθῶνά τ' πετρήεσσαν,
Κρίσσάν τε ζαθέην, καὶ Δαυλίδα, καὶ Γανοπῆα.
Οἵ τ' Ἀνεμώρειαν, καὶ Ὑάμπολιν ἀμφενέμοντο,
Οἵ τ' ἄρα παρ ποταμὸν Κηφισσὸν δῖον ἔναιον,
Οἵ τ' Λίλαιαν ἔχον πηγῆς ἐπὶ Κηφισσοῖο·
Τοῖς δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οἱ μὲν Φωκήων στίχας ἔσταν ἀμφιέποντες,
Βοιωτῶν δ' ἔμπλην ἐπ' ἀριστερὰ θωρήσσοντο.
Λοκρῶν δ' ἡγεμόνευεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας,
Μείων, οὔτι τόσος γε, ὅσος Τελαμώνιος Αἴας,
Ἀλλὰ πολὺ μείων, ὀλίγος μὲν ἔην, λινοθώρηξ.
Εἰχείη δ' ἐκέκαστο πανέλληνας, καὶ Ἀχαιοὺς·
Οἳ Κῦνόν τ' ἐνέμοντ', Ὀπόεντά τ', Καλλίαρόν τε,

βῆσσάν τε,

Thespiã, Grniamq́, & latũ-locũ habentẽ Mycalessum.
Quiq́ circũ Harma habitabant, & Ilesiũ & Erythras:
Quiq́ Eleona tenebant, & Hylem, & Peteona,
Ocaleam, Medeonaq́ bene-ædificatam vrbem,
Copas, Eutresinq́, multas colũbas habẽtemq́ Thisben:
Quiq́ Coroneam & herbosam Haliartum,
Quiq́ Plateam possidebant, & qui Glissam habitabãt:
Quiq́ Hypothebas habitabãt bene-ædificatam vrbem,
Onchestumq́ sacrum Neptunium clarum nemus:
Quiq́ vitiferam Arnem habitabant, quiq́ Midiam,
Nissamq́ diuinam, Anthenodaq́ vltimam:
Horum quidem quinquaginta naues ibãt, in vnaquaq́
Pueri Bœotiorum centum & viginti ibant.
Qui v. Aspledona habitabant, et Orchomenũ Minyeũ,
His imperabat Asclaphus & Ialmenus filij Martis,
Quos peperit Astyoche in domo Actoris Azĩdæ,
Virgo verecunda, superiorẽ partem domus cum ascen-
Marti forti: hic autem ipsi concubuit clam. (disset,
Horum triginta concauæ naues ibant.
Sed Phocensibus Schedius & Epistrophus imperabant,
Filij Iphiti magnanimi Naubolidæ:
Qui Cyparissum habitabant, Pythonaq́, petrosam,
Crissamq́, diuinam, & Daulida, & Panopea,
Quiq́ Anemoriam, & Hyampolim circũ habitabant:
Quiq́ apud fluuium Cephissum diuinum habitabant.
Quiq́ Lileam habitabant fonte in Cephisso:
Hos simul quadraginta nigræ naues sequebantur.
Hi quidẽ Phocensiũ turmas ordinarũt circa laborãtes:
Bœotiorum autem propè in sinistra armabantur.
Locrensibus autem dux erat Oileus velox Aiax
Minor, non tantus quantus Telamonius Aiax,
Sed multò minor: paruus. n. erat lineũ thoracẽ habens.
Lancea autem ornabat omnes Græcos & Achiuos.
Qui Cynumq́ habitabant, Opoentaq́, Calliarumq́,

Βῶν αὖτ', Σκῦρόν τε †, Φ Αὐγέας ἐρατεινάς,
Ταρφίν τ', Θρόνιόν τε, Βοαγρίου ἀμφὶ ῥέεθρα·
Τῶν αὖ πεντήκοντα μέλαιναι νῆες ἔποντο
Λοκρῶν, οἳ ναίουσι πέρην ἱερῆς Εὐβοίης.
Οἳ δ' Εὔβοιαν ἔχον μένεα πνείοντες Ἀβάντες,
Χαλκίδα τ' Ἐρέτριάν τ', πολυστάφυλόν θ' Ἱστίαιαν,
Κηναῖόν τ' ἔφδοον, Διῖον τ' ἀπὸ πρόμαχον,
Οἵ τ' Κάρυστον ἔχον, ἠδ' οἳ Στύρα ναιετάασκον·
Τῶν αὖ Ἐλεφήνωρ, ὄζος Ἄρηος,
Χαλκωδιονιάδης, μεγαθύμων ἀρχὸς Ἀβάντων·
Τῷ καὶ Ἄβαντες ἕποντο ποδήνεμοι, ὄπιθεν κομόωντες,
Λόγχῃσι μεμαῶτες ὀρεκτῇσι μελίῃσι
Θώρηκας ῥήξειν δηΐων ἀμφὶ στήθεσσι·
Τῷ καὶ πεντήκοντα μέλαιναι νῆες ἔποντο.
Οἳ δ' ἄρ' Ἀθήνας εἶχον εὐκτίμενον πολίεθρον,
Δῆμον Ἐρεχθῆος μεγαθύμου, ὃν ποτ' Ἀθήνη
Θρέψε Διὸς θυγάτηρ, πῆκε δ' ζείδωρος ἄρουρα,
Καδδ' ὃν Ἀθήνῃσ' ἵσσε ἑῷ ἐνὶ πίονι νηῷ,
Ἔνθάδε μιν ταύροισι, καὶ ἀρνείοις ἱλάονται
Κοῦροι Ἀθηναίων, περιτελλομένων ἐνιαυτῶν.
Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευε μένης Πετεῶο Μενεσθεύς.
Ἔπους Τῷ δ' οὐ πω τις ὁμοῖος ἐπὶ χθονὶ πεδίλα κίρνη
Κοσμῆσαι ἵππους τε †, Φ ἀνέρας αἰχμητάς·
Νέστορος οἶος ἔην ἐριδαίνειν· ὁ γὰρ προγενέστερος ἦεν.
Τῷ καὶ πεντήκοντα μέλαιναι νῆες ἔποντο.
Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας·
Στῆσε δ' ἄγχ' Ἀθηναίων ἵσταθ' φάλαγγος.
Οἳ δ' Ἄργος τ' εἶχον, Τίρυνθά τ' τειχιόεσσαν,
Ἐρμιόνην, Ἀσίνην τε, βαθὺν κόλπον ἐχούσας,
Τροιζῆνά, Ἠιόνας τε †, Φ ἀμπελόεντ' Ἐπίδαυρον,
Οἵ τ' ἔχον Αἴγιναν, Μάσητά τε κοῦροι Ἀχαιῶν.
Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Καὶ Σθένελος Καπανῆος ἀγακλῆος φίλος υἱός.
Τοῖσι δ' ἅμ' Εὐρύαλος τελαμώνιος ἰσόθεος φὼς

Μηκιστέως

Bessamą, Scarphemą, & Augiæ amabiles:
Tarphenąs, Throniumą, Boagrij circum fluenta:
Hunc simul quadraginta nigræ naues sequebantur
Locrorum, qui habitant è regione sacram Eubœam.

Qui a. Eubœam habitabāt robora spirātes Abantes,
Chalcidąs, Ipretriamą, abūdantemą: vuis Histiæam:
Cerinthumą, maritimam, Diją, altum oppidum,
Quiąs Carystum incolebant, & qui Styra habitabant,
Horum rursus dux erat Elephenor, ramus Martis
Chalcodontiades, magnanimorum princeps Abātum:
Hunc simul Abantes sequebantur veloces, à tergo co-
Pugnaces, promti porrectis hastis (mati,
Thoracas disrumpere inimicorum circa pectora.
Hunc simul quadraginta nigræ naues sequebantur.

Qui a. Athenas habitabant bene ædificatā vrbem
Populū Erechthēi magnanimi, quē aliquādo Minerua
Nutriuit, Iouis filia, peperit autem alma Tellus,
Athenis autem collocauit in suo pingui templo:
Illic enim ipsum tauris & agnis placant
Pueri Athenienſium absolutis singulis annis:
His rursus præerat filius Petēi Meneſtheus.
Huic nondū quisquam vir inter terrestres fuit similis
In instruendis equitibus ą, & viris scutigeris:
Nestor solus contendebat. hic n. ætate grandior erat:
Hunc simul quinquaginta nigræ naues sequebantur.

Aiax autē ex Salamine ducebat duodecim naues,
Statuit a. ducens vbi Athenienſiū stabant phalanges.

Qui a. Argosą, habitabant, Tirynthą, bene mu-
Hermionē, Asinemą, profundum sinū habetes: (ratā,
Troezenā, Eionasą, & vitibus consitam Epidaurum:
Quią, habitabant Æginā, Masetą, iuuenes Achiuo-
His rursus præerat bello strenuus Diomedes, (rum:
Et Sthenelus Capanei incliti dilectus filius.
Vnà verò cū his Euryalus tertius ibat, similis deo vir,

Μυκηναίους ἦγε Τυδαΐδαο βίη ἀγαθοῦ Διομήδους.
Συμπάντων δ' ἡγεῖτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης.
Τοῖσι δ' ἅμ' ὀγδώκοντα μελαίνας νῆες ἕποντο.
Οἱ δ' Ἄργος τ' ἐνέμοντο, καὶ Ἀλκομένας τε Κλεωνάς,
Οὐρηάς τ' ἐνέμοντο, Ἀραιθυρέην τ' ἐρατεινήν,
Καὶ Γονόεσσαν, ἠδὲ Μυκήνας πτολιέθρους,
Οἵ θ' Ὑπερησίην τε, καὶ Ἀστερίην Γονόεσσαν,
Πελλήνην τ' εἶχον, ἠδ' Αἴγιον ἀμφενέμοντο,
Αἰγιαλόν τ' ἀνὰ πάντα, καὶ ἀμφ' Ἑλίκην εὐρεῖαν.
Τῶν εἴκοσι νηῶν ἦρχε κρείων Ἀγαμέμνων
Ἀτρεΐδης· ἅμα τῷγε πολὺ πλεῖστοι, καὶ ἄριστοι
Λαοὶ ἕποντ'· ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσατο τεύχεα φαεινὰ
Κυδιόων, ὑπὲρ πάσας μετὰ φῶτας ἠρώησεν,
Οὔνεκ' ἄριστος ἔην, πολὺ δ' πλείστους ἄγε λαούς.
Οἱ δ' εἶχον κοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσαν,
Φᾶρίν τε, Σπάρτην τε, πολυκτήμονά τε Μέσσην,
Βρυσειάς τ' ἐνέμοντο, καὶ Λευγὰς ἐρατεινάς·
Οἵ τ' ἄρ' Ἀμύκλας εἶχον, καὶ Λάκος τ' ἔφδουν πολιέθρον,
Οἵ τε Λάαν εἶχον, ἠδ' Οἴτυλον ἀμφενέμοντο·
Τῶν αὖ ἀδελφεὸς ἦρχε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
Ἑξήκοντα νεῶν· ἀπάτερθε δὲ θωρήσσοντο.
Ἐν δ' αὐτοὺς κίεν, ὅσοι περιμήκιες ἵππηες
Ὁπλίσαν πόλεμον δὲ μάλιστα ἦν ἵππα θυμῷ
Τίφθαν Ἐλείης ὁρμήματά τε, σταχάς τε.
Οἵ δ' Γύλον τ' ἐνέμοντο, καὶ Ἀλόπην ἐρατεινὴν,
Καὶ Θρύον Ἀλφειοῦ πόρον, καὶ ἐυκτίμενον λίπυ,
Καὶ Κυπαρισσήεντα, καὶ Ἀμφιγένειαν ἔναιον,
Καὶ Πτελεὸν, καὶ Ἕλος, καὶ Δώριον, ἔνθα τε Μοῦσαι
Ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θρήϊκα παῦσαν ἀοιδῆς,
Οἰχαλίηθεν ἰοῦσαν ἀπ' Εὐρύτου Οἰχαλιῆος.
Στεῦτο γὰρ εὐχόμενος νικήσειν, εἰ καὶ αὐταὶ
Μοῦσαι ἀείδοιεν κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο·
Αἱ δὲ χολωσάμεναι πηρὸν θέσαν, αὐτὰρ ἀοιδὴν

Θεῖον

Mecisteifilius Talaonidæ regis.
Omnibus autem præerat strenuus in prælio Diomedes.
Hos autem simul octoginta nigræ naues sequebantur.
Qui autem Mycenas incolebant celebrem vrbem,
Opulentamq; Corinthum, bene-habitataq; Cleonas,
Ornias q; habitabant, Arathyreamq; amabilem,
Et Sicyona, vbi Adrastus primum regnauit:
Quiq; Hypereſiamq;, & excelſam Gonoeſſam,
Pellenamq; habitabant, & Ægium incolebant,
Et oẽm oram illã maritimã, & circa Helicẽ ſpatioſam,
Horum centum nauibus imperabat rex Agamemnon
Atrides: ſimul hunc quamplurima & præſtantiſſimæ
Copia ſequebantur: ſed ipſe induit ſplendidum æs,
Exultans quia omnes inter elucebat heroas: (copias.
Quoniã ſtrenuiſſimus erat, & quamplurimas ducebat
Quiq; habitabant concauã Lacedæmona immẽſam,
Pharemq;, Spartãq;, abundantemq; colũbis Meſſenem:
Bryſiasq; habitabant & Augias amabiles:
Quiq; Amyclas tenebãt, Helosq; maritimũ oppidum:
Quiq; Laam habitabant, & OEtylon incolebant,
His ipſius frater præerat in-prælio ſtrenuus Menelaus,
Sexaginta nauibus: ſeorſim. a. (cum copijs Agam.) ar-
Sed ipſe ibat ſuis ſtudijs fretus (mabantur.
Adhortans ad bellum, maximè verò cupiebat animo
Vlciſci Helenæ motuq; gemituq;.
Quiq; Pylumq; habitabant & Arenen amabilem,
Et Thryon Alphæi vadum, & bene ædificatum Æpy,
Et Cypariſſeentem & Amphigeniam habitabant,
Et Pteleon & Helos, & Dorion, vbi Muſæ
Occurrentes Thamyrim Threicium ſpoliarunt cantu,
Ex OEchalia venientem ab Euryto OEchalienſi rege:
Aſſerebat. n. gloriabũdus ſe relaturũ victoriam etiamſi
Muſæ canerent ſecum, filiæ Iouis Ægiochi. (ipſæ
Illæ autem iratæ, cæcum fecerunt, & ei cantum

Θεσπρωτίην ἀφίκοντο, καὶ Δωδώνην ἐκατόμβην.
Τῶν αὖθ' ἡγεμόευε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Τῷ λ' ὑπεπείκοντο γλαφυρὰς ἐπιβαινόντες ὁδίτας.
Οἱ δὲ ἔχον Ἀρκαδίην, ὑπὸ Κυλλήνης ὄρος αἰπὺ
Αἰπύολον παρὰ τύμβον, ἵν' ἀνέρες ἀγχέμαχοί εἰσι,
Οἵ Φενεόν τ' ἐνέμοντο, καὶ Ὀρχομενὸν πολύμηλον,
Ῥίπλην τε, Στρατίην τε, καὶ ἠνεμόεσσαν Ἐνίσπην,
Καὶ Τεγέην εἶχον, καὶ Μαντινέην ἐρατεινήν,
Στύμφηλόν τ' εἶχον, καὶ Παρρασίην ἐνέμοντο,
Τῶν ἦρχ' Ἀγκαῖος παῖς κρείων Ἀγαπήνωρ
Ἑξήκοντα νεῶν· πολλὸς δὲ νηὶ ἑκάστῃ
Ἀρκάδες ἄνδρες ἔβαινον ὀπιπεύοντες πολεμίζειν.
Αὐτὸς γὰρ σφιν δῶκεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Νῆας εὐσταλμους πόντον διὰ οἰνοπα πλῆσθαι·
Ἀτρεΐδης· ἐπεὶ οὔ σφι θαλάσσια ἔργα μεμήλει.
Οἱ δὲ ἔσαν Βυρσαίόντε, καὶ Ἠλίδα δῖαν ἔναιον,
Ὅσσον τ' Ὑρμίνην, καὶ Μύρσινον ἐσχατόωσαν,
Πέδρην τ' Ὠλένην, καὶ Ἀλείσιον ὑψόθι πέτρης,
Τῶν αὖ πεντάρες ἀρχοὶ ἔσαν, δέκα δ' ἀνδρὶ ἑκάστῳ
Νῆες ἔποντο θοαί· πολέες δὲ ἔμβαινον Ἐπειοί.
Τῶν μὲν ἄρ' Ἀμφίμαχος, καὶ Θάλπιος ἠγησάσθην,
Υἷες ὁμῶς, Κτεάτου, ὄδε, Εὐρύτου Ἀκτορίωνος·
Τῶν δ' Ἀμφοτερίδης ἦρχε κεκασμένος Διώρης·
Τῶν δὲ τετάρτων, ἦρχε Πολύξενος θεοειδής,
Υἱὸς Ἀγασθένεος Αὐγηϊάδαο ἄνακτος.
Οἱ δὲ ἐκ Δουλιχίοιο, Ἐχινάδων θ' ἱεράων
Νήσων, αἵ ῥα πρόσθεν ἁλὸς Ἠλίδος αἶπα,
Τῶν αὖθ' ἡγεμόευε Μέγης ἀτάλαντος Ἄρηϊ,
Φυλείδης, ὃν τίκτε Διὶ φίλος ἱππότα Φυλεύς,
Ὃς ποτε Δουλιχίηνδ' ἀπῳκάσατο πατρὶ χολωθείς.
Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Αὐτὰρ ὑπὸ Κεφαλλῆνας μεγαθύμους
Οἵ ῥ' Ἰθάκην εἶχον, καὶ Νήριτον εἰνοσίφυλλον,
Καὶ Κροκύλειά θ' ἱμοντο, καὶ Αἰγίλιπα τρηχείαν,

οἵτε

Diuinũ ademerũt, et obliuiſci fecerunt artẽ pulſandi-
His rurſus præerat Gerenius eques Neſtor: (cithará.
Horum autem nonaginta concauæ naues incedebant.

Quiq́ habitabãt Arcadiã ſub Cyllenes montẽ altũ,
Prope Æpyti monimentũ, vbi viri cominus pugnãtes,
Qui Pheneumq́ incolebant & Orchomenũ pecoroſum,
Ripenq́, Stratienq́, & altam Enispen,
Et Tegeam habitabant & Mantineam amabilem:
Stymphelumq́ tenebant & Parrhaſien habitabant:
His imperabat Anczi filius rex Agapenor,
Sexaginta nauibus: multi autem in naui qualibet
Arcades viri conſcenderant rei militaris periti.
Ipſe enim eis dedit rex virorum Agamemnon
Naues bene-tranſtratas ad tranſfretandũ nigrũ pontũ
Atrides: quoniã non ipſis marina opera erant curæ.

Qui a. Bupraſiumq́ & Eidem nobilem habitabant,
Quantum agri Hyrmine, & Myrſinus extrema
Petraq́, Olenia & Aliſium, intus continet: (quẽq́,
Horũ rurſus quatuor duces erãt: decem. v. virũ vnum-
Naues ſequebãtur veloces, multi. a. eas cõſcenderãt Epei.
His quidem Amphimachus & Thalpius præerant,
Filij, alter quidem Cteati: alter. a. Euryti Actorionis.
Illis verò Amaryncides imperabat fortis Diores.
Quartis autem præerat Polyxenus deo-ſimilis
Filius Agaſthenis Augeiadæ regis.

Qui a. venerunt ex Dulichio Echinadibuq́ ſacris
Inſulis, quæ habitantur trans mare è regione Elidis:
His rurſus præerat Meges ſimilis Marti
Phylides, quem generauit Ioui dilectus eques Phyleus,
Qui quondam in Dulichium migrauit patri iratus:
Hunc ſimul quadraginta nigræ naues ſequebantur.

Sed Vlyſſes ducebat Cephallenenſes magnanimos,
Qui Ithacam tenebant, & Neritum frondoſum,
Et Crocylia habitabant & Ægilipam aſperam:

Quiq́,

Οἵ τε Ζάκυνθον ἐχον, ἠδ' οἱ Σάμον ἀμφεμέμοντο,
Οἵ τ' Ἠπειρον ἔχον, ἠδ' ἀντιπέρην ἠϊόνα τε·
Τῶν μὲν Ὀδυσσεὺς ἦρχε Διὶ μήδεα τ' ἀτάλαντος·
Τῷ δ' ἅμα πεντήκοντα μελαινάων ἐπέπλεον νηῶν.
Αἰπόλιον δ' ἦγε Θόας Ἀνδραίμονος υἱός.
Οἵ Πλευρῶν' Οἰνήν τε καὶ Ὠλενον, ἠδὲ Πυλήνην,
Χαλκίδα τ' ἀκτήν, Καλυδῶνά τε πετρήεσσαν·
Οὐκέτι δ' Οἰνῆος μεγαλήτορος υἷες ἔσαν,
Οὐδ' αὐτὸς ζώεσκε, φαεινὴ ξυνὸς Μελέαγρος,
Τῷ ὄφρα περ ἐπέφαντο Ἀχαιοῖσιν Αἰτωλοῖσι·
Τῷ δ' ἅμα πεντεκαίδεκα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Κρηθμὸν δ' Ἰδομενῆος δυσκλυτὸς ἦγεμόνευεν,
Οἳ Κνωσόν τ' εἶχον, Γόρτυνά τε τειχιόεσσαν,
Λύκτον, Μίλητόν τε, καὶ Ἀργινόεντα Λύκαστον,
Φαιστόν τε Ῥύτιόν τε, πόλεις εὖ ναιετάουσας,
Ἄλλους θ', οἳ Κρήτην ἑκατόμπολιν ἀμφεμέμοντο·
Τῶν μὲν Ἰδομενῆος δυσκλυτὸς ἦγεμόνευεν.
Μηριόνης τ' ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ.
Τοῖσιν δ' ἅμ' ὀγδώκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Τληπόλεμος δ' Ἡρακλείδης, υἱὸς μέγας τε,
Ἐκ Ῥόδου ἀντιάων ἄγε Ῥοδίους ἀγερώχους·
Οἳ Ῥόδον ἀμφενέμοντο διαπρύσιοι κεκορυθμένοι,
Λίνδον, Ἰηλυσόν τε, καὶ Ἀργινόεντα Κάμειρον·
Τῶν μὲν Τληπόλεμος δυσκλυτὸς ἦγεμόνευεν,
Ὃν τίκεν Ἀστυόχη βίῃ Ἡρακληείῃ,
Τὴν ἄγετ' ἐξ Ἐφύρης ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος,
Πέρθεος ἄστεα πολλὰ διαπραθὼν αἰζηῶν.
Τληπολέμῳ δ' ἐπεὶ οὖν ἀφαρ' ἐνὶ μεδρώεντι θυμῷ
Λύτο ἅπασι ἑοῖσι φίλοις μήδεα καὶ πόνοι,
Ἤδη γηθόσυνον Λυκίμνιον, ὄζον Ἄρηος,
Λίψας ἐν νήεσσι πολυκλήϊσι ἄγεσθαι,
Βῆ φεύγων· δὴ πάντα τέλεσσε Διὸς πάϊς ἀμφὶς ἰδυίῃ
Υἱέες, ἡγεμόνες τε βίης Ἡρακληείης.
Λυτὸ δὴ τότ' ἐς Ῥόδον ἶξεν ἀλώμενος, ἔνθα πάθοντ

τειχὸς

Quiq; Zacynthũ habitabant, & qui Samũ incolebãt:
Quiq; Epyrum habitabant, & obiacentia incolebant:
His quidem Vlysses imperabat Ioui consilio par: (tes.
Hunc simul naues sequebantur 12. proras rubras habẽ-
Ætolis autem imperabat Thoas Andræmonis filius,
Qui Pleurora habitabant, & Olenum, & Pyleneu,
Chalcidaq; maritimam, Calydonaq; petrosam:
Non .n. amplius OEnei magnanimi filij erant: (ger,
Neq; ité amplius ipse erat: mortuus .a. erat flauꝰ Melea-
Huic .a. omnia erant commissa, vt imperaret Ætolis:
Hunc aũt simul quadraginta nigræ naues sequebantur.
Cretenſib. autem Idomeneus hasta clarus præerat,
Qui Cnossumq; incolebãt, Gortynãq; bene cinctã mœ-
Lyctũ Miletumq; & albicantem Lycastum, (nibus,
Phæstumq; Rhytiumq; ciuitates bene habitatas,
Aliq; qui Cretam centum vrbium habitabant:
His igitur Idomeneus bello clarus præerat,
Meriones q; similis Marti viros occidenti.
Hos autem simul octoginta nigra naues sequebantur.
Tlepolemus autem Heraclides fortisq; magnusq;
Ex Rhodo 9. naues ducebat Rhodiensium superborum,
Qui Rhodum habitabant trifariam distincti,
In *Lindum, Ielyssumq; & albicantem Camirum:*
Horum quidem Tlepolemus hasta strenuus dux erat,
Quem peperit Astyochia vi Herculea, i. Herculi.
Quam duxit ex Ephyre fluuio ab Selleente,
Depopulatus ciuitates multas nobilium iuuenum.
Tlepolemus .a. postquã nutritꝰ est in domo bene exstru-
Statim patris sui dilectũ auunculũ interfecit, (cta,
Iam senescentem, Licymnium, ramum Martis.
Statim .a. naues fecit: multas autem copias colligens,
Abijt fugiens per mare: minati sunt enim ipsi alij
Filij nepotesq; fortitudinis Herculeæ i. Herculis.
Sed hic Rhodum venit errans, ærumnas perpessus.

Tripli-

Τεῦχθ' ὑπ' Ἐπειῶν, καὶ φυλάδων, ἠδὲ Φίλητος
Ἐκ Διὸς, ὅστε ἥκοῦσι, Θ' ἀνδρώπισι νάσσατο·
Καὶ σφιν θεσπέσιον πλῆτ' ἀκαπνοῖο Κρονίων.
Νιρεὺς δ' αὖ Σύμηθεν ἄγεν τρεῖς νῆας ἐΐσας,
Νιρεὺς, Ἀγλαΐης θ' υἱὸς, Χαράπιός τ' ἄνακτος,
Νιρεὺς, ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε
Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα·
Ἀλλ' ἀλαπαδνὸς ἦεν, παῦρος δέ οἱ εἵπετο λαός.
Οἳ δ' ἄρα Νίσυρόν τ' εἶχον, Κράπαθόν τ', Κάσον τε,
Καὶ Κῶν Εὐρυπύλοιο πόλιν, νήσους τε Καλύδνας,
Τῶν δ' αὖ Φείδιππός τε Θ' Ἄντιφος ἡγησάσθην,
Θεσσαλὲ υἷε δύω Ἡρακλείδαο ἄνακτος·
Τῶν ὑπὸ τεσσήκοντα γλαφυραὶ νέες ὠκὺχέοντο.
Νῶιν δ' αὖ τοὺς ἔσαν τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἔναιον,
Οἵ τ' Ἄλον, οἵ τ' Ἀλόπην, οἵ τε Τρηχῖν' ἐνέμοντο·
Οἵ τ' εἶχον Φθίην, ἠδ' Ἑλλάδα καλλιγύναικα,
Μυρμιδόνες δ' ἐκλεῦντο, Θ' Ἕλληνες καὶ Ἀχαιοί,
Τῶν αὖ πεντήκοντα νεῶν ἦν ἀρχὸς Ἀχιλλεύς.
Ἀλλ' οἵγ' ὑπὸ πολέμοιο δυσηχέος ἐμέμνοντο.
Οὐ γὰρ ἔην ὅστις σφιν ὁμοίϊος ἐγγυαλίξαι.
Κεῖτο γὰρ ἐν νήεσσι ποδήνεμος δῖος Ἀχιλλεὺς
Κούρης χωόμενος Βρισηίδος ἠϋκόμοιο,
Τὴν ὁπ' Λυρνησσοῦ ἐξελέμενος πολλὰ μογήσας,
Λυρνησσὸν δῆσας περθήσας, Θ' τείχεα Θήβης·
Καδδὲ Μύνητ' ἔβαλεν, Θ' Ἐπίστροφον, ἐγχεμάχοντε,
Υἱέας Εὐηνῆος Σελληΐδαο ἄνακτος.
Τῆς ὅγε κεῖτ' ἀχέων, πάχα δ' αὖσεσθαι ἔμελλεν.
Οἳ δ' ἔχον Φυλάκην, Θ' Πύρασον ἀνθεμόεντα,
Δήμητρος τέμενος, Ἰτωνίδα τε μητέρα μήλων,
Ἀγχίαλόν τ' Ἀρίσβην, ἠδὲ Πτελεὸν λειμωνόεντα.
Τῶν αὖ Πρωτεσίλαος ἀρήϊος ἡγεμόνευε
Ζωὸς ἐών· πάρος δ' ἤδη ἔσχε χθὼν μέλαινα.
Τοῦ Θ' ἁμφίδρυφὸς ἄλοχος Φυλάκη ἐλέλειπτο,
Καὶ δόμος ἡμιτελής· πὸν δ' ἔκτανε Δάρδανος ἀνὴρ

Νῶιν

Tripliciter.a.distincti habitarunt per-tribus, & delecti
A Ioue, qui Dijs & hominib.imperat: (fuerunt
Et ipsis ingentes diuitias demisit Saturnius.
Nireus.a.rursus ex-Syma duxit tres naues equales
Nireus, Aglaies filius Charopiq; regis, (l.laterib.
Nireus, qui pulcerrimus vir ad Ilium venit
Aliorum Danaorum.post irreprehensibilem Pelidem:
Sed imbellis erat: pauca autem ipsum sequebatur copia.
Qui aut Nisyrū tenebant, (rapathumq; Casumq;,
Et Con Eurypyli ciuitatem, insulasq; Calydnas:
His rursus Phidippusq; & Antiphus praerant,
Thessali filij duo Heraclidæ regis.
Horum triginta concauæ naues ordine ibant.
Nunc.a.ipsos quicunq; Pelasgicū Argos habitabāt:
Quiq; Alon, quiq; Alopen, quiq; Trechinā incolebant:
Quiq; tenebāt Phthiā et Hellada pulcras-mulieres-ha-
Myrmidones.a.vocabātur et Hellenes et Achiui: (bentē,
Horum rursus quinquaginta nauium erat princeps A-
Sed hi non belli horrisoni recordabantur. (chilles.
Non enim erat qui ipsis in ordines dux esset.
Iacebat.n.ad naues pedibus-velox diuinus Achilles,
Ob puellam iratus Briseidem bene-comatam,
Quam ex Lyrnesso abstulit quum multum laborasset,
Lyrnessum depopulatus & muros Thebarum,
Mynetem autem deiecit & Epistrophum bellicosos
Filios Euenei Selepiadæ regis.
Ob istam is iacet mœrens, cito autem surrecturus erat.
Qui.a.habitabant Phylacem & Pyrrhasum floridā
Cereris nemus, Itonaq; matrem ouium,
Marittimamq; Antrona & Pteleum herbosum:
Horum rursus Protesilaus bellicosus dux erat
Quum viueret: tunc.a.iam detinebat cum terra nigra:
Huius.a.& genas lacerata vxor in Phylace relicta erat,
Et domus semiperfecta. hunc.a.interfecit Dardanus vir

De nani

Νηὸς ἀπὸ πρώτοιο πολὺ προβέβηκεν Ἀχαιῶν.
Οὐδὲ μὲν οὐδ' οἱ ἄναρχοι ἔσαν, πολέων γε μὲν ἄρχεν.
Ἀλλὰ φρεσὶ κόσμησε Ποδάρκης δῖος Ἄρηος,
Ἰφικλον υἱὸς πολυμήλου Φυλακίδαο,
Λύσκον εἰσάμενος μεγαθύμου Γρηνικίδαο,
Ὃς πλοτίρους ἔχεν υἱὸν ὁδ' ἄσσοτέρους, ἠδὲ μέλοιεν
Ἥρως Γρηνικίλος ἀρήϊος, ὃν δέ ῥα λαοὶ
Δεύοντ' ἠγεμόνος, πολέων δὲ μιν ἐσθλὸν ἔοντα·
Τῷ ῥ' ἅμα τοσσατίοι κόμισαν μήλοισι ἔποντο
Οἳ δὴ Φερὰς ἐκέμοντο παρ' Βοιβηΐδα λίμνην,
Βοίβην, Ἠλαφύρας, Ἐρύθρας τ' ἐὐκτιμένην τε Γλαώνην·
Τῶν ἦρχ' Ἀδμήτοιο φίλος παῖς ἐυδεκαετὴς
Εὔμηλος, τὸν τέκτ' Ἀδμήτῃ πάκτι δῖα γυναικῶν
Ἄλκηστις, Πελίαο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστη.
Οἳ δὴ ἔσαν Μηθώνην, Θαυμακίην τε ἐκέοντο,
Καὶ Μελίβοιαν ἔχον, Ὀλιζῶνα δ' ἠνορέαασαν,
Τῶν ἦρχε Φιλοκτήτης ἰὸν ἐὺ εἰδὼς,
Ἑπτὰ νέων· ἑκάστη δὲ νεὴς ἐκάκοντα κώπας
Ἐμβέβαε, ἰὸν ἐὺ εἰδότες ἰφθίμαχοι.
Ἀλλ' ὁ μὲν, ὠδίνων κεῖτο κρατὶ δῖος ἀνάσσων,
Λήμνῳ ἐν ἀγαθῇ, ὅθι μιν λίπον υἷες Ἀχαιῶν
Ἕλκεϊ μοχθίζοντα κακῷ ὀλοόφρονι ὕδρου.
Ἔνθ' ὅ γε κεῖτ' ἀχέων· πάχα δ' μνήσεσθαι ἔμελλον
Ἀργεῖοι ἄνακτος ἐνὶ στήθεσσι Φιλοκτήτεω αὖθις.
Οὐδὲ μὲν οὐδ' οἱ ἄναρχοι ἔσαν, πολέων γε μὲν ἄρχον·
Ἀλλὰ Μέδων κόσμησεν, Οἰλῆος νόθος υἱὸς,
Τὸν ῥ' ἔτικε Ῥήνη ἐυπαρῄῳ Οἰλῆϊ πολιπόρθῳ.
Οἳ δὴ εἶχον Τρίκκην, Ἰθώμην κλωμακόεσσαν,
Οἵ τ' ἔχον Οἰχαλίην πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιῆος,
Τῶν αὖθ' ἡγείσθην Ἀσκληπιὼ δύο παῖδε
Ἰητῆρ' ἀγαθὼ, Ποδαλείριος, ἠδὲ Μαχάων·
Τοῖς δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ὀτρύνοντο.
Οἳ τ' ἔχον Ὀρμένιον, οἵ τε κρήνην Ὑπερείην,
Οἵ τ' ἔχον Ἀστερίην, Τιτανοῦντά τε λευκὰ κάρηνα,

τοὶ

De naui desilientē multò primum ante alios Achiuos.
Haud tamē isti carebāt duce: cupiebāt tamen Protesil.
Sed ipsos instruxit Podarces ramus Martis (ducē.
Iphicli filius diuitis pecore Phylacida,
Frater germanus magnanimi Protesilai,
Junior ætate ille autem prior erat & præstantior,
Heros Protesilaus bellicosus: sic neq; copia (nuum)
Indigebant duce (desiderabāt tamen ipsum vtpote stre-
Hunc simul quadraginta nigræ naues sequebantur.
Qui a. Pheras habitabant apud Bœbeidem paludē,
Bœbem, & Glaphyras, & bene ædificatam Iaolcum:
His imperabat Admeti dilectus filius, vndecim nauib.
Eumelus: hunc sub Admeto peperit nobilissima mulierū
Alcestis inter Pelias filias forma præstantissima.
Qui verò Methonem & Thaumaciam habitabāt,
Et Melibœam tenebant, & Oliz̄onem asperam:
His Philoctetes ipse præerat iaculandi peritus
Septem nauibus: remiges a. in vnaquaq; quinquaginta
Cōscenderant iaculandi periti ad fortiter pugnandum.
Sed hic quidē in insula iacebat ingentes dolores patiens
Lemno in diuina, vbi ipsum reliquerant filij Achiuorū
Vlcere laborantem malo pernicioso colubri.
Ibi ille iacebat mœrens: citò autem recordaturi erant
Argiui apud naues Philoctetæ regis. (ducem)
Neq; isti sine duce erant (desiderabāt quidem Philoct.
Sed Medon ipsos instruxit Oilei vothus filius,
Quem peperit Rhena sub Oileo vrbium euersore.
Quiq; habitabant Triccem & Ithomen asperam,
Quiq; habitabāt Oechaliā ciuitate Eurytī Oechalij.
His rursus duces erant Æsculapij duo filij,
Medici boni, Podalirius & Machaon.
His triginta concauæ naues ordine ibant.
Quiq; tenebant Ormeniū quiq; fontem Hyperiam,
Quiq; incolebant Asterium, Titaniq; albos vertices,

Hernm

Τῶν ἦρχ' Εὐρύπυλος Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός.
Τῷ δ' ἅμα πεσπόμενοι μάλα πολλοὶ καὶ ἐπιστοι.
Οἱ δ' Ἀργισσαν ἔχον, Γυρτώνην τε, Ορθην τε,
Ορθην, Ηλώνην τε, πόλιν τ' Ολοοσσόνα λευκήν.
Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευε μενεπτόλεμος Πολυποίτης
Υἱὸς Ρηξηνορίδαο, θεοειδὴς πάρος Ζεύς·
(Τόν ῥ' ἐτέκ' Ρηξηνορίδῃ πάρος ἀμύμονι Γίππῳ
Ηδ' Ἀπόλλων αὐτὸς φῶτ' ἐτίσατο λαοσσόῳ·
Τὼ δ' οὐκ ἦστην οἶος, Καλήσιος πάλαι ἦεν)
Οὐκ οἷος· ἅμα τῷγε Λεοντεὺς ὄζος Ἄρηος,
Υἱὸς ἀμαθύμοιο Κορώνου Καινείδαο·
Τοῖς δ' ἅμα πεσπόμενοι πολλοὶ καὶ ἐπιστοι.
Γυναῖξ δ' οὐκ Κύφον ἦγε δύω, θεοείκοσιν ἶσας·
Τῷ δ' Ενιλῆες ἔποντο μενεπτόλεμοί τε Περαιβοί,
Οἵ ῥα περὶ Δωδώνην δυσχείμερον οἰκί' ἔδυντο,
Οἵ τ' ἀμφ' ἰμερτὸν Τιτάρησσον ἔργ' ἐνέμοντο·
Ὃς ῥ' εἰς Πηνειὸν προΐει καλλίρροον ὕδωρ·
Οὐδ' ὅγε Πηνειῷ συμμίσγεται ἀργυροδίνῃ,
Ἀλλά τέ μιν καθύπερθε δι' ἐλαίοιο ῥέεθρου,
Ὅρκος γὰρ δεινὸς Στυγὸς ὕδατός ἐστιν ἀπορρώξ.
Μαγνήτων δ' ἦρχεν Προθοος Τενθρηδόνος υἱός,
Οἵ περὶ Πηνειὸν, καὶ Πήλιον εἰνοσίφυλλον
Ναΐσκον, τοὺς μὲν Προθοος θοὸς ἡγεμόνευε·
Τῷ δ' ἅμα πεσπόμενοι πολλοὶ καὶ ἐπιστοι.
Οὗτοι δὲ ἡγεμόνες Δαναῶν, καὶ κοίρανοι ἦσαν.
Τίς τ' ἄρ τοι πρῶτος ἦρχε μάχης, σύ μοι ἔννεπε Μοῦσα,
Αὐτούς, ἠδ' ἵππους, οἱ ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν ἕποντο.
Ἵπποι μὲν μετὰ πάντας ἔσαν Φηρητιάδαο.
Τὰς Εὔμηλος ἔλαυνε, ποδώκεας ὄρνιθας ὡς,
Οἴστειχας, οἰέτεας, ταὶ φύλλα δὴ ὠίοντο εἴκας·
Τὰς ὁ γε Πιερίη θρέψ' ἀργυρότοξος Ἄπολλων,
Ἄμφω θηλείας, φόβην ἄρεος φορεούσας.
Ἀτρεΐδῃ δ' αὖ μετὰ ἦεν ἔπι Τελαμώνιος Αἴας,
Οὔφρ' Ἀχιλεὺς μήνιεν· ὁ δὲ πολὺ φέρτατος ἦεν,

Ἵππους δ'

Horum dux erat Eurypylus Euæmonis præclarus filius.
Hunc simul quadraginta nigræ naues sequebantur
Quiq; Argissam tenebant, & Gyrtonem habitabãt
Orthen Eleonemq;, cinctatemq; Oloossona albam:
His rursus præerat bellicosus Polypœtes
Filius Pirithoi, quem immortalis genuit Iupiter.
(Hunc sub Pirithoo peperit inclita Hippodamia
Die illo quando feras vltus est villosas. (i. centauros)
Hos. a. ex Pelio expulit, & ad Æthicas adegit.)
Non solus: vna cum eo Leontes ramus Martis,
Filius magnanimi Coroni Cœnidæ.
Hos simul quadraginta nigræ naues sequebantur.
Gonneus. a. ex Cypho ducebat duas & viginti naues:
Hunc Enienes sequebantur bellicosiq; Perabi.
Qui circa Dodonem valde brumale domos posuerunt,
Quiq; circa desiderabilem Titaresium arua incolebãt:
Qui in Peneum immittit pulcrè-fluentem aquam.
Neq; hic Peneo cõmiscetur argenteos vortices habenti,
Sed in ipsum superne influit tanquam oleum.
Iuramenti enim grauis Stygis aquæ est riuus.
Magnetibus præerat Prothous Tenthredonis filius,
Qui circa Peneum & Pelium frondosum
Habitabant, his quidem Prothous velox dux erat:
Hunc simul quadraginta nigræ naues sequebantur.
His duces Græcorum & principes erant.
QVIS horum præstantiss. erat tu mihi dic Musa,
Ipsorum & equorum qui simul Atridæ sequebantur.
Equæ quidem multò præstantissimæ erant Pheretiadæ,
Quas Eumelus equitabat, pedibus veloces vt sunt aues:
Similis pilo, coæuas, velut ad perpendiculũ tergo similes.
Quas in Pieria nutriuit argenteũ arcum gestans Apollo,
Ambas feminas, terrorem belli ferentes.
Virorum. a. multò præstantiss. erat Telamonius Aiax,
Interea dũ Achilles irascebatur: hic. n. multò fortiss. erat,

Γ' ἵππων θ' οἱ φορέεσκ' ἀμύμονα Πηλείωνα.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κεχωρισμένος πενθήμορσι
Κεῖτ', Πατρόκλοιο δ' ἀμύμονος ἱμείρων
Ἀρετὴν· λαοὶ δ' ὡρμήθησαν ἀγορήνδε
Δισκοὶ ζὺν τεύχεσι, καὶ ἁρματοπῆγες ἵπποι,
Τοξοσύναι θ' ἵππειαι θ' ἁρμαξιτοῖσιν ἕκαστε
Λαῶν ἐρεπόμενοι, ἐλιοβριθὲι δ' ἐτέλεσσαν
Ἐς σφ' ἄρματα καὶ εὖ πυκασμένα κεῖτο ἀνάκτων
Ἐν κλισίῃς· οἱ δ' ἀρχοὶ ἀριπρεπέα φίλον υἱὸν
Φοίνων εἴσω ἔθεν καὶ ἔθηκε χρατερὴν ὑσμίνην.
Οἱ δ' ἄρ' ἔθεσαν πυκὶ χρῷ πᾶσα νέμοντο.
Γαῖα δ' ὑπαὶ στονάχιζε, διὶ ὡς πρηκτῆρι ἐοικώς
Χωομένῳ, ὅτε τ' ἀμφὶ Τυφωέϊ γαῖαν ἱμάσσῃ
Εἰν Ἀρίμοις, ὅθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς.
Ὣς ἄρα τῶν ὑπὸ ποσὶ μέγα στονάχιζε γαῖα
Ἐρχομένων· μάλα δ' ὦκα διέτμαγεν πεδίοιο.
Τρωσὶν δ' ἄγγελος ἦλθε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις
Παρ Διὸς αἰγιόχοιο, σὺν ἀγγελίην ἀγορῆθεν.
Οἱ δ' ἀγορὰς ἀγέροντο δόμῳ Πριάμοιο ἄνακτος.
Πάντες ὁμηγερέες, ἠμὲν νέοι, ἠδὲ γέροντες.
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἶρις
Ἐΐσατο δ' υἱῷ φωνῇ Πριάμοιο Πολίτῃ,
Ὃς Τρώων σκοπὸς ἷζε ποδώκεσσι πεποιθώς
Τύμβῳ ἐπ' ἀκροτάτῳ Αἰσυήτεω γέροντος,
Δέγμενος ὁππότε ναῦφιν ἀφορμηθεῖεν Ἀχαιοί·
Τῷ μιν ἐϊσαμένη μετέφη πόδας ὠκέα Ἶρις,

Ὦ γέρον, αἰεί τοι μῦθοι φίλοι ἄκριτοί εἰσιν,
Ὡς ποτ' ἐπ' εἰρήνης· πόλεμος δ' ἁλίαστος ὄρωρεν.
Ἦ μὲν δὴ μάλα πολλὰ μάχας εἰσήλυθον ἀνδρῶν,
Ἀλλ' οὔπω τοιόνδε, ποτίδρομον ἀνδροτῆτα.
Λίλιον δὲ φύλλοισιν ἐοικότες, ἢ ψαμάθοισιν,
Ἔρχονται πεδίοιο μαχησόμενοι πρὸς ἄστυ.
Ἕκτορ, σοὶ δὴ μάλιστ' ὀπταλλόμαι, ὧδέ μοι εἰπεῖν.
Πολλοὶ γὰρ κατ' ἄστυ μέγα Πριάμου ὀπίκουροι·

Α᾽ΜΗ Δ᾽

Equiq; qui ferebant irreprehensibilem Pelidem.
Sed hic quidem in nauib. rostratis per pontū transeūtib.
Jacebat iratus Agamemnoni rectori populorum
Atridæ: eius autem copiæ apud litus maris
Delectabantur, discos & hastilia mittentes
Sagittasq;: equi autem apud currus suos singuli
Lotum mandentes in paludeq;-nutritum apium,
Stabant: currus autem bene tecti iacebant principum
In tentoriis. Illi autem ducem bellicosum desiderantes
Vagabantur huc & illuc per exercitū, neq; pugnabant.
Illi autem ibant, ac si igne terra tota pasceretur.
Terra.a.resonabat, sicut resonat *Ioui fulmine gaudēti*
Irato, quando circa Typhoeum terram verberat
In Arimis, vbi dicunt Typhoei esse cubilia:
Sic horum sub pedibus valde gemebat terra
Gradientium: valde.a. velociter pertransibant campū.
Troianis.a. nūcia venit in pedib. vētū hīs velox Iris
A Ioue Ægiocho cū nuncio tristi. v. non contemnen-
Hi conciones habebant in Priami vestibulis (do:
Omnes congregati & iuuenes & senes.
Prope autem stans allocuta est pedibus velox Iris:
Similis erat autem voce filio Priami Politæ,
Qui Troianorum speculator sedebat pedum velocitate
In tumulo summo Æsyti senis: (fretus
Obseruans quando a nauibus sese mouerent Achiui.
Huic similis ipsum alloquuta est pedibus velox Iris:
O senex, semper tibi verba placent indiscreta:
Sicut olim quū pax esset: bellum.a. ineuitabile ortū est.
Sanè iam sapius pugnis interfui virorum,
Sed nondum tales tantasq; copias vidi.
Valde enim foliis similes vel arenis,
Veniunt per campum pugnaturi circa ciuitatem.
Hector, tibi autem maximè iubeo sic facere.
Multi enim in ciuitate magna Priami auxiliares:

Ἄλλων δ' ἀνδρῶν γλῶσσα πολυσπερέων αἰθρώπων.
Τοῖς δ' ἐκ νηῶν καὶ σκηνέων, οἷσι πρῶτα ἄνασσε
Τῶν ἡ ἔξηγεῖτο διακοσμήσας πολίτας.
Ὡς ἔφαθ'. Ἔκπαγλος δὲ θεᾶς ἔπεσ' ἠγορόωσιν.
Αἶψα δ' ἔλυσ' ἀγορήν, ὁδὸν δὲ πύκασαν ἰόντες.
Βάσσυν δ' ὠΐγνωτο πύλαι, ὄκα δ' ἴασυν λαοί,
Γίζοθ' ἱππῆες τ' πολιὴ δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
Ἔστι δέ τις περπάσιος ἕδρη πόλιος αἰπεινὴ καὶ ὤνη,
Ἐν πεδίῳ ἀπάνευθε, πεδίρομος ἔστ' ἐπὶ θῖνα.
Τὴν ἦοι μὲν ἄνδρες Βατίειαν κικλήσκουσιν.
Ἀθάνατοι δέ τε σῆμα πολυκλήϊδος Μυρίνης·
Ἔνθα δὴ Τρῶες τ' ἐδιέκριθεν, ἠδ' ἐπίκουροι.
Τρωσὶ μὲν ἡγεμόνευε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ
Πηλαμίδης· ἅμα τῷ γε πολὺ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι
Λαοὶ θωρήσσοντο μεμαῶτες ἔγχεϊ σείειν.
Δαρδανίων αὖτ' ἦρχε δύος παῖς Ἀγχίσαο
Αἰνείας· (τὸν μὲν γὰρ Ἀγχίσῃ τέκε δῖ' Ἀφροδίτη
Ἴδης ἐν κνημοῖσι θεὰ βροτῷ εὐνηθεῖσα)
Οὐκ οἶος· ἅμα τῷγε δύο Ἀντήνορος υἷε,
Ἀρχίλοχός τ' Ἀκάμας τ', μάχης εὖ εἰδότε πάσης.
Οἳ δ' Ζέλειαν ἔναιον ὑπαὶ πόδα νείατον Ἴδης
Ἀφνειοί, πίνοντες ὕδωρ μέλαν Αἰσήποιο
Τρῶες, τῶν αὖτ' ἦρχε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱὸς
Πάνδαρος, ᾧ περ τόξα θεὸς πόρε φαίδιμα δῶκεν.
Οἳ δ' Ἀδρήστειάν τ' εἶχον καὶ δῆμον Ἄπαισον,
Καὶ Πιτύειαν ἔχον καὶ Τερείης ὄρος αἰπύ,
Τῶν ἦρχ' Ἄδρηστος τ' καὶ Ἀμφίος ἀλκιόωρος,
Υἱ. δύο Μέροπος Πηκασίου, ὃς περὶ πάντων
Ἤδεε μαντοσύνας, κεδνὸν παῖδας ἐᾶσχε
Στείχοντ' ἐν πολέμου φθισήνορα· τὼ δ' οἳ οὐκ ἤ
Πιθέσθην· κῆρες γὰρ ἄγον μελανόχροες θανάτοιο.
Οἳ δ' ἄρα Περκώτην, καὶ Πράκτιον ἀμφενέμοντο,
Καὶ Σηστόν, καὶ Ἀβυδόν ἔχον, καὶ δῖαν Ἀρίσβην,
Τῶν αὖθ' Ὑρτακίδης ἦρχ' Ἄζιος ὄρχαμος ἀνδρῶν·

Ἄσιος

Alia autem aliorum lingua diuersigenûm hominum:
His vnusquisq; vir imperet quibus præest,
Hosq; educat, instructis suis ciuibus.
Sic dixit. Hector. a non dea orationem ignorauit.
Statim aũt dimisit concionem: ad arma aute ruebant.
Omnes. a. apertæ sunt portæ, & extra ruerunt copiæ
Pedestrosq; equestresq;: multus. a. tumultus coortus est.
Est autem quædam ante ciuitatem alta columna
In planicie seorsum, circùm hinc & inde,
Quam quidem homines Batiam vocant.
Immortales. a. sepulcrum agilimæ Myrinnes, (lites.
Illinc iũc Troianiq; distincti fuerũt, & auxiliares mi-
Troianis quidem dux erat magnº ornata galea Hector
Priamides: simul cum hoc quam plurimæ & præstãtiss.
Copiæ armabantur promtæ lanceis.
Dardanijs rursus imperabat strenuus filius Anchisæ
Æneas (hunc autem sub Anchise peperit diua Venus
Ida in imis partibus dea cum homine cubans)
Non solus: vnà cum eo duo Antenorũ filij
Archilochusq; Acamasq;, bene periti omnis pugnæ.
Qui autem Zeleam habitabant sub pedem imũ Idæ
Diuites, bibentes aquam nigram Æsepi
Troiani: his rursus præerat Lycaonis clarus filius
Pandarus, cui & arcum Apollo ipse dedit.
Qui. a. Adrestiamq; incolebant & ciuitatẽ Apæsi,
Et Pityeam tenebant, & Teries montem altum,
His imperabat Adrastusq; & Amphius linithorax,
Filij duo Meropis Percosij qui supra omnes
Nouerat vaticinia: neq; suos filios sinebat
Proficisci in bellum pernicioſum: illi autem ipsi non
Obediuerunt. Fata enim eos ducebant nigræ mortis.
Quiq; Percotem & Practium incolebant,
Et Sestum & Abydum tenebant, & diuinam Arysbem:
His rursus Hyrtacides præerat Asius princeps virorum:

Ἄσιος Ὑρτακίδης, ὃν Ἀρίσβηθεν φέρον ἵπποι
Αἰθωνες, μεγάλοι, ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος.
Γίπποθοος δ' ἄγε φῦλα Πελασγῶν ἐγχεμάχων,
Τῶν οἱ Λάρισσαν ἐριβώλακα ναιετάασκον,
Τῶν ἦρχ' Ἱππόθοός τε, Πύλαιός τ' ὄζος Ἄρηος,
Υἱέ δύω Λήθοιο Πελασγοῦ Τευταμίδαο.
Αὐτὰρ Θρηϊκας ἦγ' Ἀκάμας Ϛ Πείροος ἥρως,
Ὅσσους Ἑλλήσποντος ἀγάρροος ἐντὸς ἐέργει.
Εὔφημος δ' ἄρχε Κικόνων Ἰασίδαο,
Υἱὸς Τροιζήνιος διοτρεφέος Κεάδαο.
Αὐτὰρ Πυραίχμης ἄγε Παίονας ἀγκυλοτόξους,
Τηλόθεν ἐξ Ἀμυδῶνος, ἀπ' Ἀξιοῦ εὐρυρέοντος·
Ἄξιος, ὃς κάλλιστος ὕδωρ ἐπικίδναται αἶαν.
Παφλαγόνων δ' ἦγε πτολεμιστὰς λασιογύους
Ἐξ Ἐνετῆς, ὅθεν ἠμιόνων γένος ἀγροτεράων,
Οἳ ῥα Κύτωρον ἔχον, Ϛ Σήσαμον ἀμφιεμόντα,
Ἀμφί τ' Πάρθενιον ποταμὸν κλυτὰ δώματ' ἔναιον,
Κρῶμνάς τ', Αἰγιαλόν τε, Ϛ ὑψηλὴν Ἐρυθίνας.
Αὐτὰρ Ἀλιζώνων ἀπὸ Δύβης, Ϛ Ἐπίστροφος ἦρχον,
Τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης, ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γένεθλη.
Μυσῶν δ' Χρομίς ἦρχε, Ϛ Ἔννομος οἰωνιστής.
Ἀλλ' οὐκ οἰωνοῖσι ἑοῖς ἐπιπρὸ κῆρα δαίφρων
Ἀλλ' ἐδάμη ὑπὸ χερσὶ ποδώκεσι Αἰακίδαο
Ἐν ποταμῷ, ὅθι καὶ Τρῶας κεραΐζε Ϛ ἄλλους.
Φόρκυς αὖ Φρύγας ἦγε Ϛ Ἀσκάνιος θεοειδὴς
Τῆλ' ἐξ Ἀσκανίης· μέμασαν δ' ὑσμῖνι μάχεσθαι.
Μῆστλά τε αὖ Μόψος τε, Ϛ Ἄγκαιος ἠνησάσθην,
Υἱέ Πυλαιμένεος, τὼ Γυγαίην τέκε λίμνην,
Οἵ Ϛ Μήονας ἦγον ὑπὸ Τμώλῳ γεγαῶτας.
Νάστης αὖ Καρῶν ἡγήσατο βαρβαροφώνων,
Οἳ Μίλητον ἔχον, Φθιρῶντ' ὄρος ἀκριόφυλλον,
Μαιάνδρου τ' ῥοάς, Μυκάλης τ' αἰπεινὰ κάρηνα.
Τῶν μὲν ἄρ' Ἀμφίμαχος, Ϛ Νάστης ἡγησάσθην,
Νάστης, Ἀμφίμαχός τε Νομίονος ἀγλαὰ τέκνα,

Οἳ καὶ

Asius Hyrtacides, quem ex Arisba ferebant equi
Ardentes, magni, a fluuio Selleente.
Hippothous a. ducebat getes Pelasgorum bellicosorũ,
Eorum qui Lariſſam fertilem habitabant.
His præerat Hippothous & Pyleus ramus Martis,
Filij duo Lethi Pelasgi Teutamidæ.
Sed Thracas ducebat Acamas, & Pirous heros,
Quotquot Helleſpontus impetuoſus intus continet.
Euphemus autem dux Ciconum erat bellicosorum
Filius Troezeny nobilis Ceadæ. (uentes,
Sed Pyrachmes ducebat Paeonas curuis arcubus-
Procul ex Amydone ab Axio late fluente:
Axio, cuius pulcerrima aqua diffunditur ſuper terrã.
Paphlagonibus aũt præerat Pylaemenis denſum cor,
Ex Eneti⁹ ubi mularũ generatio agro colẽdo idonearũ,
Qui Cytorum tenebant, & Seſamum incolebant,
Circaq; Parthenium fluuiũ inclitas domos habitabant,
Cromnamq;, Ægialumq;, & altos Erythinos.
Sed Halizonibus Dius & Epiſtrophus imperabant,
Longè ex Alybe, vnde argenti eſt origo.
Myſijs autẽ Chromis præerat & Ennomus augur.
Sed non auguriis euitauit mortem nigram:
Verùm interfectus eſt a manibus velocis Æacidæ
In fluuio (ſ. Xantho) vbi Troianos trucidabat & alios.
Phorcys rurſus Phrygios ducebat, et Aſcani⁹ diuinus
Procul ex Aſcania: promti a. erant præliopugnare.
Meonijs rurſus Meſthles & Antiphus præerant,
Filij Pylaemenis: hos Gygea peperit palus:
Qui & Meonas ducebant ſub Tmolum natos.
Naſtes rurſus Caribus præerat barbarè loquentibus,
Qui Miletũ incolebãt, Phtirorumq; montẽ frondoſum,
Meandriq; fluenta, Mycalesq; altacacumina:
His quidem Amphimachusq; & Naſtes præerant,
Naſtes Amphimachusq; Nomionis clari filij,

Ὅς τε χρυσὸν ἔχων, πόλεμόνδ' ἴεν ἠΰτε κούρη,
Νήπιος· οὐδέ τι οἱ τό γ' ἐπήρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
Ἀλλ' ἐδάμη ὑπὸ χεροὶ ποδώκεος Αἰακίδαο
Ἐν ποταμῷ. χρυσὸν δ' Ἀχιλεὺς ἐκόμισσε δαΐφρων.
Σαρπηδὼν δ' ἦρχε Λυκίων, τε Γλαῦκος ἀμύμων,
Τηλόθεν ἐκ Λυκίης, Ξάνθου ἀπὸ δινήεντος.

ΤΕΛΟΣ.

LIBER

Qui & aurum gestans ad bellum ibat velut puella,
Stultus: neq; quicquam ipsi hoc depulit grauem mortẽ,
Sed mortuus est sub nauibus velocis Æacidæ
In fluuio. aurum. a. Achilles abstulit prudens in bello.
Sarpedon. a. præerat Lycijs, & Glaucus irreprehen-
Procul ex Lycia, Xantho à verticoso. *(sibilis*

FINIS.

LIBER SECVNDVS ILIADOS HOMERICÆ LATINIS VERSIBVS REDditus à Ioachimo Camer.

Somnia Beta refert, populi cœtumq́, ratesq́,

IAm diuûm genus ac hominum turba inclita bello
Perpetua placidam carpebant nocte quietem,
At te peruigiles agitant Saturnie curæ
Sollicitis dum tecum animis promissa reuoluis
Cælesti diuæ nutu firmata marinæ.
Quam rationem ineas crebris nauales propter
Argiuorum vt funeribus decoretur Achilles.
Optimaque hæc dubiæ visa est sententia menti,
Mirificum regi Graiorum immittere somnum.
Ergo hunc in cæli pater ad se templa vocatum
Nomine compellans verbis celerantibus infit:
Mirifice ito age somne ratesq́, inuise Pelasgum,
Et pete Tantalidæ tacitus tentoria regis,
Cui memori mandata refer cælestia linguæ.
Vt iubeas totis Graios educere castris,
Armatasq́, acies perituræ aduertere Troiæ.
Nunc etenim capiendæ aduenit terminus vrbis.
Cum veteres iras concordi mente repulsis
Cælicolæ posuere odijs: nam supplice cunctos
Sermone & precibus flexit Saturnia blandis.
At mala iam miseris impendent plurima Teucris.
Sic ait: at Iouis imperio discedere somnus
Audito properat, celeresq́, inuisere naues,

Et

Et petere Argiua ductorem Agamemnona classis.
Quem dulci & reperit resolutum membra sopore
Nestoris in facie Dersus, rex omnibus unum
De senibus quem præcipuo obseruabat honore,
Huic similis cæli Somnus delapsus aborsis
Atrida supra caput astitit, atq; ita fatur:
Iamne etiam dormis Atreo sate bellipotente?
Stertere perpetuam non dignum est principe noctem,
Cui populiq; salus & tanta negocia curæ.
Nunc mea qua tussu porto Iouis accipe dicta,
Absentem quem cura tui & miseratio tangit.
Totis te iubet Argiuos educere castris,
Armataque acies pernitura aduertere Troia.
Nunc etenim capienda aduenit terminus urbis,
Cum Deteres irus concordi mente, repulsis
Cælicolæ posuere odijs, nam supplice cunctos
Sermone & precibus flexit Saturnia blandis.
At mala iam miseris impendent plurima Teucris
A Ioue. Tu quæ dico animis retinere memento,
Ne cum mellito fugiant elapsa sopore.
Hæc ubi dicta dedit, discessit, at ille relictus,
Spem cupida dubiam concepit mente, quod illo
Posse die euerti Troiæ considere urbem,
Cum stolido Iouis esset inexplorata uoluntas,
Qui mala Dardanijs decreuerat atq; Pelasgis
Plurima, lugubri per dira pericula belli
Se se immissurum. Tum pulso dicta sopore,
Sollicitas resonare ducis diuina per aures.
Atq; ille erecto consedit corpore, textus
Inducens tunica mollis sua membra recentis,
Desuper & chlamydem sibi rex accommodat amplam,
Et nitidas circum nectit talaria plantas.
Tum lateri argento distinctum subligat ensem,
Et patrium dextra sceptrum immortale capessit:
Atq; ita per Graium ingreditur classem ære nitentum.
Iam Dea cælestes aurora inuisere sedes
Vt Saturnigena & dijs immortalibus alma
Orta ferat lucis uentura nuncia Solis,
Cum iubet Atrides præcones uoce ualentes
Cogere Graiorum cætum, præconia totis
Tum fiunt, populiq; coit mox concio, castris.

Nestorea ille senum iuxta naualia primum
Magnanimum, Pylij regis, venerabile tantis
Consilium de rebus habet, ducibusq; vocatis
Res dubias regniq; oblata negocia tractat.
Accipite ô proceres, quæ per mihi visa tenebras,
Et placida capto fuerint ostensa quiete,
Nestoris in facie & procero corpore diui,
Quem mihi tum verbisq; suis gestuq; decente
Ad caput astantem dare talia dicta putaui.

Iam ne etiam
Stertere
Cui populiq;
Nunc mea quæ
Absentem quem
Totis te iubet } vt suprà.
Armataiq; acies
Nunc etenim cap.
Cùm veteres
Cœlicolæ
Sermone &
At mala iam

A Ioue, tu quæ dico animis retine: ista locutus
Auolat ille, quiesq; simul me grata relinquit.
Nunc agite armandi belli ad discrimina Graios
Consilium inueniamus, ego sermonibus omnes
Aggrediar fictis, regem vt decet, & celeri illos
Funeream suadebo fuga relinquere Troiam,
Remigio instructis cum nauibus. Ast aliunde
Vos alius, reuocare bonis incumbite verbis:
Dixerat Atrides, illo residente Pyli rex
Surgit arenosi Nestor, cupidoq; salutis
Communis, grauibus fatur de pectore verbis:
O Danaûm imperio & virtutibus inclita turba,
Totò alius si quis narraret ab agmine Graium
Talia visa, fidem sibi non acquireret autor,
Cùm verò ille, penes tanti quem gloria regni est
Viderit, armandi bella ad discrimina Graios
Consilium capiamus, ait. Tum sede relicta
Ipse sua primus surgit soluitq; senatum,
At regis cœtu dimisso fida capessunt
Sceptrigeri consulta duces, magnoq; caterua

Concur-

Concursant fremitu, & densatur concio plebis.
Ac veluti quondam leui de rupe racemi
Conglomerantur apum volitantq; examina cælo
Crebra, per ambrosijs vernantes floribus hortos,
Atq; alia huc, illuc alia conferta reflectunt
Agmina, discurrit totis exercitus agris.
Sic populi à ratibus legiones ire frequentes
Cernere erat, littusq; vagas complere cohortes.
Hos gressum instigans studijs flagrantibus inter
Nuncia fama Iouis mediam se læta ferebat.
Conueniunt ipsi & confertum per fora magno
Agmen inhorrescit strepitu, resonatq; sedentes
Subter terra, nouem populi cohibere furorem
Instant precones, mandantq; silentia turbæ,
Auribus accipiant vt regum dicta loquentum.
Repressi tandem sua quisq; loca occupat, inq;
Conuentu tacite resident, tum rex Agamemno
Procedit sceptrum gestans memorabile dextra.
Fecerat ignipotens hoc donaratq; tonanti
Iupiter ipse sato Maia fidoque ministro,
Acceptum Pelopi dederat Cyllenius, idem
Rectori ille Pelops populorum tradidit Atreo,
Cuius rellictum locuples sibi morte, Thyestes
Iussit decedens Agamemnona ferre potentem,
Inq; mari & totis latè dominarier Argis.
Hoc tunc innitens celeri est sic ore locutus:
O socij heroes Danai, Mauortia turba,
Iupiter ingenti turbat mea pectora luctu,
Qui prius, heu nunc infestus clarissima signa
Ipse dedit reditus Troum capta vrbe secundi.
Cuius erat promissa mihi victoria nutu.
Idem triste agitans fallaci in pectore versat
Consilium, & iubet vt patrios inglorius Argos
Reducam accisas hostili clade cohortes.
Scilicet ista Iouis excelso sententia regi
Mente sedet, cuius munitas excidit vrbes,
Excindetque manus immensa potentia diuæ.
Ista quidem turpis nos olim fama sequetur,
Audiet & nostrum iuniorum dedecus ætas,
Agmina tanta viris collecta è talibus, arma
Nec quicquam longo diuturni tempore belli

Mouisse, & numero multò inferioribus esse
Hostibus haud potuisse pares, inireq; pugnas,
Nam nec adhuc dubij sors est manifesta duelli.
Quod si iam nos & percusso fœdere Teucri,
Quotquot habent ipsi vrbe lares numeromur, vt horum
Quiq; vnus denis dispenset pocula Graijs,
Crediderim multas carituras esse ministro
Nostrorum, tanto est magis ingens copia, turmas,
Et superat ciues Troiæ. Verùm vndiq; multis
Auxilia hos virtute leuant de gentibus, & me
Speque bona frustrantur & illos Marte tuentur,
Delendæq; meis obstant conatibus vrbis.
Præteriere nouem iam nunc magni Iouis anni,
Exesæq; trabes carie, fluxique rudentes
Dissoluere rates. at turba domestica nostros
Sollicita vxores & dulcia pignora nati
Expectant reditus. Nos cuius venimus ergò
Frustra exercet opus, nec habet dilatio finem.
Nunc concordi omnes quæ dicam mente sequamur,
Scandamus naues & rura paterna petamus,
Non etenim Iliacam magis expugnabimus vrbem.
Sic ait, at faciles mouet hæc oratio mentes
Vulgaris turbæ, quibus illa ignota voluntas
Regis erat, dudumque habiti consulta senatus.
Ergo ruunt quanto fluctus maris impete quondam
Icario in pelago quos Eurus & humidus Auster
Excitat insurgens cæli de nubibus atris.
Ac veluti in densas Zephyri violenta feruntur
Flabra procelloso segetes cum turbine, & vrgent
Insultu graciles atq; insectantur aristas:
Tota graui quatitur sic horum concio motu.
Tum magno clamore rates vaga turba petessit,
Currentumq; pedes subter vis pulueris exit.
Inter seq; vocant ad agendas in mare naues
Communi studio atq; opera. Mox tergere fossas
Suppositasq; trabes rectis subducere proris.
Tendentum in patriam ferit aurea sidera clamor.
Atq; ita fatali tunc obsidione relicta,
In patriam pubes Graiorum fortè redijsset,
Ni compellatam Tritonida Iuno moneret.
Heu mihi nata Iouis bello inclita virgo tonantis,

Siccine

Siccine lata fuga repetent maris æquora Graij,
Inq; reuertentur sedes sine laude paternas?
Quodq; optat Priamus quod cætera copia Troiæ,
Argiuam tanto frustra sudore petitam
Hic Helenam pro qua tot mortem obiere, relinquent,
Occisi à patria longè distantibus oris.
Nunc agè belligeras Graiorum inuise cateruas,
Eq; fuga reuocare bonis incumbito verbis,
Neve agiles patere in pelagus deducere naues.
Dixerat, at dictis paret Tritonia virgo,
Labitur & cæli de vertice concita summo,
Et tendit celeres Graium ad naualia gressus.
Atq; ibi consilijs præstantem cernit Vlyssem
Littore, vehementi perculsum corda dolore
Stare, nec æratas manibus contingere puppes.
Quem mox assistens propter Dea talia fatur.
O Laertiade, diuum genus, inclite Vlysses,
Ergo fuga patriam iam dilectosq; penates,
Intra fluctiuagas fusi per transtra carinas,
Immemores longo repetetis tempore belli?
Quodq; optat Priamus, quod cætera copia Troiæ
Argiuam, tanto frustra sudore petitam
Hic Helenam pro qua tot mortem obiere Pelasgi,
Occisi à patria longè distantibus oris,
Linquetis dubij tanto in discrimine Martis?
Ergo agè belligeras Graiorum inuise cateruas,
Eq; fuga reuocare bonis incumbito verbis,
Neve agiles patere in pelagus deducere naues.
Sic ait, ille deæ percepta voce locutæ,
Ad turbam celeri cursu fertur, chlamydemq;
Abijcit, hanc tulit Eurybates Ithacesius, illum
Qui fuerat famulus fidus præcoque secutus.
Ac primùm ad regem properans Agamemnona currit,
Deq; illo sceptrum patrium inuiolabile sumit,
Quod gestans Danaum classem petit ære nitentum,
Hic quos in strepitu proceres, turbaque videbat
Sese immiscentes, verbis obiurgat amicis:
Non decet hæc formido viri fortem improbe mentem
Ignauusq; timor. Quin tu primùm ipse quiescis
Deinde aliud cohibes vulgus, neq; enim tibi planè
Atridæ quæ sit notum est sententia regis.

Qui nunc tentatis mox iram obuertet Achiuis.
Non interfuimus consultus scilicet omnes,
Et mala ab illius nobis metuenda furore.
Et grauis esse solet ducis inde gnatio summi,
Cui Deus ipse addita decus cumulatque fauore.
At quos de grege militia cernebat ouantes,
Hos sceptro ferions dictis increpat amaris.
Hic scelerate sede, ac alijs dicentibus aures
Prabeto, tibi qui virtute & robore praestant.
Nam neq; te vires ornant, neq; gloria belli,
Qui nullo in pugna numero es, nullog; senatu.
Nunquid in his autem castris regnabimus omnes?
Non bene turba regit. Rex gentibus imperet vnus,
Vnus & acceptas rerum moderetur habenas,
Quis Saturnigena tenet istud numine donum,
Vt sceptro populos & iure coërceat aquo.
Sic ille imperio turbatum compulit agmen.
Tum ratibus repetit fora concio tota relictis
Cum sonitu, qualis quondam aquoris editur vndis
Turbine commotis resilit cum littore fluctus,
Et pelagus gemitu reboat pontusq; remugit.
Ac repressit alij loca tam sua quisq; tenebant,
At non Thersites tacito fert ore, feroxque
Obstrepit & Danaum cetum clamoribus implet.
Non huic multorum deformis copia deerat
Verborum, aptaq; duces vanis incessere rixis,
Et risum facere Argiuis. Hoc turpior alter
Nemo sub Iliacam Grasorum venerat vrbem.
Lumine erat strabus, atq; vnopede claudus, in arcto
Pectore gibbe humeris extantes penè cohibant,
De capitis rarus volitabat acumine pilus.
Nec quisquam Aacida magis aut infestus Vlyssi
Alter erat, male quos dictis lacerare suetus.
Tunc strepera Atrida fecit conuitia lingua.
Illi tota cohors ira tamente Pelasgum
Succensere, ipse ingenti clamore malignis
Increpitat, regem incessens Agamemnona dictis.
Quid nunc Atride vis amplius atq; requiris?
Aere tua excusso tentoria plena refulgent,
Innumera tibi sunt, Grasorum dona, puella,
Excenta è preda, ante alios quas accipis omnes

A nobis,

Anobis, si quam bello expugnauimus Vrbem.
An tibi deest aurum? genitor pro corpore nati
Quod ferat, ipse ego sine alius quem traxero densa
Teucrorum ex acie vinctúq; onerauero captum.
Aut etiam tibi nunc mulier iuuenilibus annis
Quaritur ad Veneris secreta cubilia? verum
Non hoc regi erat, damnis affligere ciues.
O fatui, nam qua vobis opprobria dicam
Digna, pudor Danaûm vere non mascula proles,
Nunc saltem inscensis ratibus patria arua petamus,
Solus hic in Phrygijs aliorum & pramia campis
Demoret, & Martis nostros intelligat vsus.
Ipseq; vtrum à nobis multùm ve parùm ve iuuetur
Qui dudum, at quanto maiori laude celebrem,
Aeacidem affecit probris, cui dona puellam
Eripuit Danaum violentus publica iussis.
Ac quàm sit placido Pelides corde, videte,
Quamq; animo miti, nisi enim foret, hoc tua iam nunc
Atrides furor & staret vis vltima fine.
Sic ille in regem vesana Agamemnona lingua
Inuehitur. Mox hunc Ithacus cum propter Vlysses
Astitit, inq; truens Thersiten lumine toruo,
Sauo exultantem temere sermone retundit.
Thersita immodica verborum copia abundans,
Quamuis tinnula vox tibi sit, tamen ore proterue
Desine principibus lites intendere solus.
Nam neq; mortalis te quisquam ignauior alter
Tantalidum quot quot fratrum venere secuti
Auspicia Iliados pugnatum ad mœnia Troia.
Ergo tua non te decet improbitate loquela
Nomina contemerare ducum, atq; aspergere probris.
Nec tibi tam magna sit vestra reuersio cura,
De qua etiam quid fiat adhuc scit nemo secunda
Num Danaum excipiat sors, an contraria pubem.
Proinde tona in regem sauis Agamemnona dictis
Plurima, q; exprobra quæ dant huic munera Graij
Inuidia, & leuibus, intendito crimina verbis.
At tibi prædico & dictis facta insuper addam,
Si posthac similis rabie te forte furentem
Videro, qua coràm nunc despis, haud mihi saluum
Posthac sustineant iugulí caput, haudq; ego posthac

l

Telemachi genitor sim nomine dictus Vlysses,
Ni vestimentis spoliatum te, chlamydemque
Exutum & tunicam, quibus & pudibunda teguntur,
Indignis miserè casumq; redegero naues
Ad celeres plagis, lacrymantem & multa querentem.
Sic fatus sceptrum inflixit dorsoq; humerisque
Plorantis seq; incuruantis verbere, de quo
Suffuso exoritur liuenti sanguine vibex
Aurati adflictum sceptri; mox ille resedit,
Perculsusq; metu magno tactusq; dolore,
Et turpes tristi lacrymas detersit ab ore.
Hic Danai quamuis mœrenti pectore risum
Non possunt tenuisse, aliquisque ita in agmine fatur.
Pro superi quæ iam bona conciliauit Vlysses
Argiuis, dum consilijs communia princeps
Commoda procurat, sopitaq; suscitat arma.
Vix aliud tamen hoc facto est præclarius vllum,
Garrula cum iurgatoris compescuit ora.
Quem posthac, vt credo, minus petulante iuuabit
In proceres iacere & reges conuicia lingua.
Hæc inter vulgo se mutua verba serente,
Murorum in medium procedit terror Vlysses,
Assistitq; tenens sceptrum. Quem cæsia propter
Ingreditur Pallas, mandatq; silentia turbæ,
Vltimus vt simul audiret primusq; loquentem,
Perciperetq; suo dictorum pectore sensum.
Ille insit, verbisq; fidelibus ora resoluit:
Nunc te rex inter cunctos Agamemno Pelasgi
Mortales opplere parant, & inurere probris,
Nec præstare fidem, quam quondam tota dederunt
Agmina, & instructus patrijs exercitus Argis,
Non ante hostili se velle excedere terra,
Quàm subuersa cadant direptæ pergama Troiæ.
Qui iam ceu pueri infantes, muliebris & expers
Turba maritorum, questus lamentaq; fusis
Ingeminant lacrymis, reditusq; cupidine tabent.
Nec tamen ipse nego miserum esse dolore reuerti
Affectos longo. Siquidem prohibentibus vndis
In pelago hybernis, sæuaq; vrgente procella
Aura rates vno si mense aduersa moretur,
Corde aliquis dilecta arcetur coniuge tristi,

At nu

At nos iam vertens hic nonus detinet annus.
Haud igitur desiderio iustisq; querelis,
O Danai, hic intra naues succenseo vestris.
Attamen & mansisse diu, vacuosq; reuerti
Turpe nimis fuerit. Quare hanc vos pectore forti,
O socij, tolerate moram dum noscere vatis
Calchantis possimus, an exitus illa sequatur
Prædicta, an vanis nos verbis luserit augur.
Scimus enim cuncti & perspectum corde tenemus,
Vosq; mihi testes omnes, quos proxima nondum
Prælia cum Teucris dudum commissa tulerunt.
Cum Danaum cita colligeretur in Aulide classis,
Exitium Priamo Troiæq; latura colonis,
Nos liquidos circum fontes altaria donis
Cælicolum, augentes centeno sanguine fuso
Sacra ferebamus perfecta ingentia ritu,
Sub Platani riuus, qua stirpe perennis inundat.
Hic varia immanis, dictu mirabile, serpens
Dorsa ferens maculis, iussu Iouis excitus, altam
Irrumpit platanum, ex ara digressus, in illa
Passeribus summa trepidabant arbore rami
Octo graues, inter genitrix quos nona sedebat.
At Draco pipitu pullos lugubre querentes
Corripit, atq; omnes funesto deuorat ore.
Tum matrem plorante suorum in funere cantu
Obuolitantem ala tortu reuolutus, & altum
Clamantem capit, atq; super sua pignora mactat.
Mox vbi post pullos laniarat & ille parentem,
Clara dedit tum signa Deus, qui eduxerat illum,
Nam pater hunc saxum fecit Saturnius. At nos
Attonita stetimus portenta ad talia mente.
Ergo turbatis monstri formidine sacris,
Vatidico Calchas sermone timentibus infit:
Cur ostenta Deûm taciti exhorretis Achiui?
Quæ pater ostendit magni regnator Olympi,
Sera sed æterno quæ tempore fama celebret.
Sicut enim serpens octono passere rictus
Iste cruentauit patulos, nonamq; parentem
Adiecit natis, ita nos pugnabimus annis
Marte nouem, resides spaciosæ ad mœnia Troiæ,
Et decimo tandem captam spoliabimus vrbem.

Nunc ijs, quæ vates cecinit, quia terminus instat,
Durate Argiui. Priami neq; linquite salsum
Imperium, aut nondum capta discedite Troia.
Dixerat, at fremitu Danaï naualia magno
Compleuere, cana resonant clamore carinæ:
Acta Ithaci diuinoloqui dum laude celebrant,
Tum Nestor dictis hæc dicta Gerenius addit.
Heu mihi quid fieri posset puerilius istis
Quæ facitis? quasi nulla magis sint prælia vobis
Ignauus cordi sunt ne hæc promissa fideq;?
Scilicet & consulta cadent animiq; virtes?
Non secus ac flammis consumta ardentibus, & iam
Fœdera euanescent & iuncta numine dextra
Teste Deum turpi spem fallent crimine vestram?
Namq; quid hæc sibi vult tanta discordia litis
Pugnaq; verborum? cum nullo fine labores,
Et nullo insistat diuturnum cardine bellum.
At tu decretum Atrei clarissima proles
Consilium vrge animo atq; instaura prælia ductor.
Atq; istos pessum ire sinas vnum ve duos ve,
Occulto exercent qui concita fabula cœtu
Necquicquam, neq; enim prius hinc soluemur, & Argos
Optatos reuehemur, Olympi nosce re quonam
Quam detur manifesta cadat promissio regis.
Namq; mihi esse fides summo à Ioue facta videtur,
Indubitata die qua classis littore primum
Nostra neces ad Dardana clademque profecta est,
Prospera cum dextra demisit fulmina parte.
Quare ne reditus illis sit tanta cupido,
Quin prius in serua capta vrbe exuuiis victor
Teucridos incubuisse nurus velit, & scelerato
Vlciscar raptus Helenæ & lacrymabile probrum,
Quod si quis tamen hæc fuerit contra improbus ausus
Instruere in patriam reditus, attingito naues
Ille palam defossi; foris nigramq; carinam,
Vt primus fuso meritas det sanguine pœnas.
At tu rex animo & tecum consulta reuolue,
Rectaque prabeto tibi subijcientibus aures.
Non ego te leuia aut curis indigna monebo,
Quippe tuus, certos iam totus delige castris
Quos Agamemno viros populis præponere Graiûm

Quemq;

Quemq; suo & generi possis, & subsidio sit
Et genus & populus sibi. Quod si feceris & te
Audierint Danai, mox hoc discrimine facto
Ignauiq; duces, timidusque per agmina miles,
Et fortes noscentur item, virtusque patebit.
Tum facile ipsa tibi res declarabit, an urbem
Expugnare vetet vis aduersa fati,
Aut ratio belli non vera timorq; tuorum.
Nestoris his verbis, Agamemnon talia reddit.
Clare senex quàm magna tua est facundia lingua?
O mihi si diuum pater & cum Pallade Phœbus
Dignentur bis quino, viros adiungere tales,
Publica qui mecum, quærat consulta senatus,
Iam Priami regnum iam nostro mœnia Troia
Marte cadant faciantq; graues euersa ruinas.
Sed me calipotens magnis Saturnius vrget
Iupiter inuoluitq; malis, qui tristia mouit
Iurgia, damnificaque nocentia prælia lingua,
Mutua qua mecum pro virgine gessit Achilles.
Autor ego quæ fui rabida temerarius ira.
Quod si forte iterum redeat concordia nobis
Iam sit Dardaniæ cladis mora nulla futura.
At nunc ite dapes sumturi & bella geramus.
Atq; aliquis mucro videat sit acutus & hasta.
Componatque aliquis clypeum, hic ne pabula det
Curet equis, alius nunc certo lumine currus
Vndiq; respiciens paret ad certamina belli,
Marte diem certum est victoriam deferre,
Nec prius incepti requies erit vlla laboris,
Immissa dirimant quàm prælia diræ tenebræ.
Tunc clypei ingentis fortes de pectorum
Ancipiti in pugna fuso sudore madescet,
Tunc etiam hasta manus affliget pondere fessas,
Tunc & equi currus sudabunt ante citatos.
Quod si quem pugnæ fugere extra aciemq; manere
Velle rates ad prostratas cognouero, non sic
Vitabit tamen ille canum volucrumq; rapinas.
Hæc vbi dicta dedit, magnis clamoribus illi
Erumpunt ferunt quondam ceu littora fluctus,
Quos scopulis grauis insilit pendentibus Auster,
Ventorum affnetis varias perferre procellas

Omnibus à cæli venientium partibus alti.
Concio tum repetit naues dimissa focumq;,
Intra quisq; sua accendit tentoria, & ignem
Excitat, vt dapibus vescantur ritè paratis,
Atq; alius diuorum alium prece supplice poscit
Auxilium, vt letum effugiat Martiusq; furorem,
Sacra ferens. At rex Agamemno hæc inter opimum
Quinquennem sibi magno bouem Saturnie mactat,
Graiorumque vocat proceres clarumq; senatum,
Nestora cum primis atq; Idomenea, duosq;
Aiaces, ac Tytiden, his sextus Vlysses
Accedit, non ingenio minor ille tonante.
Sed Menelaus ad hos bello inclitus aduenit vltro,
Norat enim curas fratris magnosq; labores.
Hi manibus salsas fruges ad sacra tulere,
Atq; bouem circumstantes cinxere corona.
Tum sic rex verbis Agamemno precantibus infit:
Iupiter altitonans summi rex maxime cæli,
Ne prius occiduas liceat contingere metas
Solis equos, tenebras terris noctemque vehentes,
Quàm deiecta mea Priami fumantia dextra
Tecta ruant, postes inimicus & hauriat ignis.
Ipse cadat lacera confossus pectora veste,
Et densa iaceat sociorum in strage suorum
Hector, at hi circum ductorem in puluere fusi
Expirante premant tellurem mordicus ora.
Dixerat, at nondum Iouis exorata voluntas
Affuit. Ille quidem sibi sacra oblata recepit,
Ast aucto ingentes cumulauit Marte labores.
Tum prece perfecta salsa cum fruge litassent,
Reflexumq; boum cedunt, & tergore nudant.
Secta tegit nidor femorum è compagibus ossa,
Et gemina implicitas cælant abdomina partes.
Tum simul adijciunt crudæ vndiq; frustula carnis,
Quis dehinc materia foliorum experte crematis
Mox confixa super Vulcano viscera torrent.
Et iam tosta ignis femorum consumserat ossa,
Et libata Deis gustauerat exta senatus,
Quod superest in frusta secant verubusq; refigunt.
Dein referunt assos studiosè ex ignibus artus,
Finitoq; parant epulas agitare labore,

Et

Et vesci æquali cunctis dape lege tributis.
Cumq; exemta fames epulis, potu sitis esset,
Nestor deinde senex sic ore Gerenius insit.
Maxime rex Agamemno Atrei clarissima proles,
Nunc instauratis cessent certamina verbis,
Atq; operi mora quod tulerit Deus omnis abesto.
Ergo age præcones cogant densa agmina Graium,
Armatasque vocent turmas de nauibus, at nos
Instructas vnà properemus obire phalangas,
Et celeri Martis committere prælia dextra.
Sic ait ille, senis neq; rex parere recusat
Vtilibus monitis. Tum turba sonora iubetur
Præconum ad pugnam Danaum concire phalangas.
Hi quod erant iussi faciunt, atq; agmina cogunt.
Quis illi regem proceres Agamemnona circum
Intermisti atiemque struunt cernuntq; cohortes.
Cæruleis tum nata oculis Iouis inclita Pallas
AEgida concutiens centeno vmbone retextam,
Admirabile opus, cuius centum aureus vmbo
Quisq; boum æquaret precium, quam nulla senectus
Interitusq; suo nullus spoliaret honore,
Hanc quatiens medijs sese legionibus infert,
Acceleratq; gradus & pectora viribus auget.
At confirmatis diuino numine Graijs
Gliscit amor pugnæ, belliq́ue cupidine flagrant.
Prælia tum poscunt auidi tum prælia malunt
Conserere, in patriam quàm classe redire soluta.
Ac veluti ingentes vbi siluas montibus altis
Corripuit flamma, & longè emicat igneus ardor:
Sic radij nitido fulgentis ab agminis ære
Omnia peruolitant latè loca & æthera tangunt.
Nec secus ac magnæ volucrum densæq; caterua
Ansere multiplici aut grue olore ve guttura longo
Asia prata petunt liquidiq; fluenta Caystri,
Ac pennis cælo lætis spaciantur aperto,
AEquore nunc viridi resident plaudentibus alis,
Graiorum in ripas ingens effusa Scamandri
Copia de ratibus castrisq; exercitus omnis
Eductus strepit, alma pedes subterque virorum,
Subter equumq; fremit, pulsataq; terra remugit.
Illi incedebant per florida prata Scamandri

Innumeri, æquales foliis & floribus, aut quæ
Mille volant veris per ouilia tempore muscæ,
Cum nitidi plena lactis stant flumine mulctræ,
His numero Danaum latos per copia campos
Opplebat, Teucrosque infesto Marte petebat.
Vtq; greges magnos caprarum fortè in eisdem
Pastibus hæc quibus est confusos cura reducunt,
Distinguuntq; leui conamine: Sic legiones
Disponunt proceres, & ab omni parte formant
Instantem ad pugnam. Quos inter rex Agamemno
Luminibus summum referens & fronte tonantem,
Pectora Neptuno similis, valida Ilia Marti:
Taurus vt armentis dominatur agrestibus ingens
Ille boum princeps: sic multos arduus inter
Præstantis heroas Iouis excellebat honore.
Dicite nunc Musæ quæ tecta tenetis Olympi,
Quippe deæ vos estis, & est præsentibus acta
Notaq; res vobis. fugiunt nos omnia, quorum
Fama modò ad seras tenuis perlabitur aures,
Qui numerusq; ducum & fuerint quæ nomina regum.
Nam populi cœtum verbis comprendere non est.
Non mihi si linguæq; decem & totidem ora loquantur,
Indefessaque pectore vox procedat aheneo:
Ni Ioue natarum nos omnipotente sororum
Numen Olympiadum doceat monstretq; sub alta
Venerit Iliados quæ copia Pergama Troiæ.
Nunc memorabo duces classiu cunctasq; carinas.

BOEOTIA, SEV NAVIVM Catalogus.

BOEotum dux Peneleos & Leitus, atq;
Arcesilaus erant, Prothoenorq; Clonimusq;,
Hos Hyrie ciuesq; sequuntur & Aulidos altæ.
Quiq; colunt Schœnum & Scolum, & tuga crebra Eteoni,
Et qui Thespiam, & coream, & campos Mycalesi,
Harmaque qui circum, Ileumq; habitant, & Erythas,
Quique tenent Eleona atq; Hylon, ac Peteona,
Ocaleam, firmis Medeonis & oppida muris,
Copas, Entresin fœtam Thubenque palumbis.
Quiq; Coroneam, qui gramineumq; Haliartum.

Quique

Quiq; Plataean habent, cumque his tuus incola Glissas,
Ardua quiq; habitant Thebanæ mœnia vallis,
Onchestique tibi lucos Neptune dicatos.
Fœcundaque vuis ciues Arnæ atq; Midiæ
Et Nissæ ingentis, veterisq; Anthedonis oræ.
Horum quinquaginta ibant in classe carinæ,
Bisq; decem & centum Bœotos quæq; vehebat.
At qui Aspledona habent, quiq; Orchomenum Minyeũ,
Triginta implebant fluitantes æquore naues.
Hos dux Ascalaphusque & frater Ialmenus, ambo
Martia ducebant proles, quos Actore nata
Azida Astyoche clàm partu virgo crearat,
Sed Schedius Phocense & agebat Epistrophus agmen
Naubolidæ Iphiti soboles generosa parentis.
Hos ciues Cyparisse tui, & de rupe sequuntur
Pythonis comites, quique altæ mœnia Crissæ
Daulida quique tenent; quiq; arua colunt Panopei,
His se Animoriæq; & Hyampolis agmina iungunt,
Quique habitant sacri Cephissi ad fluminis vndas,
Quique propinquo habitant Cephissi fonte Lilæam.
Quadraginta omnesq; secant hi nauibus æquor,
Et parent ducibusque suis, & parte sinistra
Bellica Bœotas acies iuxta arma capessunt.
Aiax ductor erat populi Locrensis Oilei,
Ille quidem multò minor ac Telamonius Aiax
Lintei & indutus thoracis septa gerebat,
Vincebat cunctos hastæ tamen arte Pelasgos.
Hunc qui Cynon habent, Opoentaque Calliaronq;,
Bessamque & Scarphen simul Augeas & amœnas,
Tarphenque Thronionq; Boagrij ad alta fluenta,
Atratis ratibus cum quadraginta sequuntur.
Vltra qui sacram Locri arua colunt Eubœam.
Sed qui Eubœam habent virtutis robora Abantes,
Chalcidaque, Iretriamq;, vuis fœtamque Istiæam,
Littoreum & Cerinthon, & alti mœnia Dij,
Quique Carystum habet, & Styra qui tenet incola miles,
Magnanimum regit hos præclarus ductor Abantum,
Chalcodontiades Elephenor Martia proles.
Fronte illum rasa celeres comitantur Abantes.
Arma parati hastis hostilia rumpere longis.
Hique suo complent denas quater agmine naues.

Huic Athenarum linquens firma oppida ciuis,
Accedat populus numero præstantis Erechthei,
Quem genitum eduxit quondam tellure Minerua
Intra & opima suis delubra sacrauit Athenis.
Nunc bubus atq; ouibus venerans colit Attica pubes.
Hos Peteo decies imponit quinq; Menestheus
Progenitus ratibus, quo non præstantior alter
Exornare acies & equos ad bella parare,
Excepto Pylo, quod hic esset grandior annis.
Atacem bis sex puppes Salamine sequuntur
Cecropias propter statuuntque sua agmina turmas:
His se Argiua phalanx Tirynthisque incola firmæ
Addunt, littoresq; sinus Asinæ Hermionesq;,
Et qui Trœchena, Eionasq; & Baccho Epidauri,
Fœcundos linquunt colles, veterisque Pelasgi
AEginæ ciues, Masetisq; incola, quorum
Formidandus erat ductor bello Diomedes,
Et Stenelus Campaneo forti genitore creatus,
Euryalusque deis similis vir, tertius, ipsis,
Mecestei soboles Talaionide inclita regis.
Sed dux omnium erat Diomedes Marte timendus,
Octonis deciesq; tegebat nauibus æquor.
At quos turrigeræ mittunt ad bella Mycenæ,
Quiq; Corintho aderant opulenta, altisq; Cleonis,
Orneas qui cultor habet, qui vomere amœnam
Vertit Arethyream. Tum qui Sicyona relinquunt,
Adrasti sedes fuerat quæ regia primum.
Quique tenent Hyperesiam, atq; altam Gonoessam,
Pellenamq; colunt, atq; AEgion, AEgialumq;
Totum, & latam Helicen, hi centum nauibus omnes
Aduecti, incedunt Agamemnone rege superbi
Atrida, circum quem dat fortissima pubis
Copia, quos inter splendentibus eminet armis
Imperio heroum gaudens & culmine regni,
Et numero socium, qui tot se in bella sequantur.
Sed qui cliuosæ ingentis Lacedæmonis arua,
Qui Pharin Spartamque colunt, Messenq; palumbis
Fœcundam, & Bryseas, Augeas & amœnas.
Hos, & Amyclarum quos campi, quosq; marinum
Oppidum Helos miserè, Laasq; ac OEtylus augent,
Omnes & regis fratri parent Menelao,

Imperio

Imperio læti proprio, senasq; carinas
Complentes decies. Armis spectabilis ipse
Hortaturq; alios, & promto pectore raptus
Gestit cum primis vlcisci, Helenesque dolores.
Quos Pylus hinc, & quos Arene mittit amœna,
Quique Thrium Alphæi linquit vada, & ædibus AEpy
Nobile conspicuis, Cyparissientaque miles.
Qui Pteleonque tenent, quiq; Amphigenian Helosque,
Et qui Dorion, Aonides vbi tempore prisco
Oblatum Thamyrin spoliarunt carmine Thracen.
OEchalia hic veniebat ab Euryto OEchalieius,
Iactabat ipsas se cantu vincere posse
Cantantes Musas natas Iouis altitonantis.
Ergo illæ iratæ cæcum fecere, modosque
Eripuere admirandos vocisq; lyræq;.
Sed Nestor decies, equitum illos fama, nouenas
Ingressos rapiebat ad aspera bella carinas.
Arcadiæ hos subit & Cyllenes accola montis,
Et busti AEpytij imperterrita pectora bello,
Qui Pheneonq; colunt, quiq; Orchomenum pecuosum,
Quiq; tenent Ripen, Stratiamq; aceditam Enispen,
Et Tegeos, & Mantinees habitator amœnæ,
Et veteres Stymphali Parrhasiæq; coloni.
Præerat his satus Ancæo princeps Agapenor
Adiectis senis decies in puppibus, ima
Quaq; viros multos, belli expertosq; vehente.
Hu dederat firmas trabibus naues Agamemnon,
Cærulei vt possent pelagi transmittere fluctus,
Atrides, remi ignaris artisq; marinæ.
At qui Buprasiumq; tenent, quiq; Elida sacram,
Quam multa Hyrmine & lota Myrsinus vltima claudit,
Quæ rupem Oleniamq; iacent & Alesion intra,
Quattuor hi ducibus parent, denæq; sequuntur
Quemq; rates, denso complent quas agmine Epei.
Amphimachus ducit primos & Thalpius, ille
Progenitus Cteato, satus Euryto hic Actorione.
Hos Amarycides sequitur validus Diores,
Postremisq; Polyxenus disæquiparandus,
Augida moderatur Agasthene principe cretus.
At qui Dulichium linquunt & Echinadas altas,
Sacratas procul intra vndas salis Elida contra

Hos in bella Meges ducit Mauortis alumnus
Phylides, dilecte Iouis soboles tua Phyleu,
Dulichium tenuisse ferunt quem patris ob iras,
Ingressos denas quater ad vera pralia puppes.
Magnanimos ducit post hos Cephalenas Vlysses,
Quique tacent Ithacen, & Nariton arbore densa,
Qui Crocylea colunt, & qui simul Aegilipa aspram.
Quiq; Zacynthon habent, quiq; Epirum q; Samumque,
Et quos Antiperea virosa in bella cretis.
Hoc dux consilijs Ioue non minor agmen Vlysses
Puppe per vndisonas bis sena agit aquoris vndas.
Gandebant Andeamenida ducere Thoante
Aetoli, qui Pleuronem, Olenon atq; Pylenen,
Chalcida litoream q; tenent, Calidonis & alta
Mœnia, magnanimi postquam defecerat Oenei
Progenies, simul ipse, simul flauus Meleager.
Ergo hunc omnium erat regnum penes Aetholorum.
Ducebatq; quater decies super aquora naues.
Cretas at Idomeneus hasta metuendus agebat,
Qui Gnossum q; tenent, & validis Gortynaq; muris,
Lyctum Miletum q; & candida saxa Lycasti,
Phaestum q; ac Rhytium, praclaras ciuibus vrbes,
Atq; alios habitant, qui Cretes oppida centum
Idomeneus cunctos hasta metuendus agebat,
Et truce Meriones Mauorte haud segnior armis.
Octonaq; vocant decies ad pralia puppes.
Hinc Rhodias naues rapit in fera bella nouenas,
Tlepolemus procero Alcida corpore proles.
Has intra Rhodij pubes generosa cohuntur,
Trina Rhodi imperio triplici qui regna tuentur,
Lyndum & Ialyssum insignem & candore Camirum.
Hos dux Tlepolemus belli regit inclitus armis,
Amphitryoniada Astyoche quem pulcra creauit,
Rapta Ephyres fluuio de Selleente, vbi multa
Diuina Alcides vastauerat oppida pubis.
Tlepolemus sed enim postquam alta adoleuit in ede,
Fratris sese auia maculauit cade paterna
Martigena longa confecti a tate Licymnij.
Ergo rates struere exilio populumq; ciere,
Innumerum qui se trans aquora lata sequatur,
Natorumq; minis & territus ille nepotum

Hermi-

Herculidum, inq; Rhodum passus mala plurima venit.
In populos ternosq; ibi discessere, fauente
Saturno genito, dinumq; hominumq; potente.
Qui magnis opibus locupletes reddidit illos.
Nireus at Syma ternas agit æquore puppes,
Nireus Aglaia Charopoq; e principe natus,
Nireus ad Troiam quo non formosior alter
Venerat, excepto Pelidæ corpore Achillis:
Imbellem sed parua manus comitatur euntem.
Sed qui Nisyrumque tenent Crapathumq;, Casumq;,
Et Con Eurypyli sedem iunctasque Calydnas:
Horum ductor erat Phidippus & Antiphus, ambo
Thessalidæ, Amphitryoniadæ magniq; nepotes,
Atq; hi terdenis sulcant maria alta carinis.
Mox quæ Martia turba Pelasgicon incolit Argos,
Quiq; tenent Alon atq; Alopen Trachmiaq; arua
Et Phthian, & claram muliebribus Hellada formis,
Nomine Myrmidones & Hellenes & Achiui.
Pelides decies quina hos tegit arbore vectos.
Non opus his Martis tamen est lacrymabile cordi,
Deerat enim instructum bello qui duceret agmen
Abiectus naues intra bellator Achilles
Briseidos dudum raptæ sibi virginis ira.
Ceperat euersa hanc Lyrnesso ingente labore,
Thebanæq; altis disiectis mœnibus arcis,
Quando Myneta etiam atq; cecidit Epistrophon, ambos
Tela sua gnaros letalia spargere dextra,
Euenoq; Selepiada de rege creatos.
Ergo huius naues intra ille iacebat ob iram,
Mox repetiturus renouati prælia Martis.
Iam quibus aut Phylace patria est aut Pyrrhasus herbis
Insignis Cereri lucus sacer, & pecore Iton
Diues, & æquoreis Antron vicinior vndis,
Et Pteles virides conferto gramine campi,
Viuus adhuc fortis fuerat dux Protesilaus,
Sed tunc defunctum vita nigra terra tegebat,
In luctu Phylacæ & lacrymis vxore relicta,
Defectaq; domo hunc occidit Dardanus hostis
Ante alios cunctos salientem è naue Pelasgos.
Non tamen his rector desiderantibus illum
Defuit, instructas acies moderante Podarce

Martigena Iphicli sobole quem Phylacus edit
Diues agri & pecoris, germanus Protesilai
Iste ætate minor, maiorque & fortior olim
Heros Protesilaus erat Mauortius, ergo hunc
Respiciens agmen tamen haud rectore carebat,
Inuectum decies super æquora naue quaterna.
Iam quicunq; Pheras iuxta Bœbeidas vndas,
Bœbenque Glaphyrasq; colunt, firmamq; Iaolcum,
Vndena ad bellum currunt trabe, natus & illos
Admeti regit Eumelus, muliebre decus quem
Alcestis peperit Peliæ pulcerrima proles.
At qui Methonam, & qui Thaumaciæ incola rura,
Quiq; tenet Melibœan, Olizonisque salebras,
Tota Philocteten septenis nauibus ibat
Turba secuta ducem, tela arcu spargere doctum,
Quæque ratis decies binos sociosque vehebat,
Omnes & remos trahere, arcum & tendere gnaros.
Atq; illum sæui percussum dentibus Hydri,
Insula tum celebris desertum Lemnus habebat,
A socijs miserum degentem in vulnere tempus.
Sed paulo post tota requisitura Pelasgum
Turba Philocteten erat ad naualia regem,
Interea quamuis desiderantibus illum
Dux ad bella Medon aderat, quem gignit Oileo
Rhene legitimi natum sine fœdere lecti.
Hinc qui Triccam habitant, quiq; altæ mœnia Ithomes,
Cultor & OEchaliæ quam rexerat Eurytus vrbem,
Eurytus OEchalieus, trabe ter super æquora dena
Incedunt, gemini moderantes agmina ducunt
Læta Asclepiadæ Podalirius atq; Machaon,
Ambo salutari præstantes arte medendi.
Post hos Ormenijque Hyperiaq; accola fontis,
Tum quibus Asterium & Titani iuga candida sedes,
His Euæmonis est soboles clarissima ductor,
Et quater vndiuago denas agit æquore naues.
Hos super, Argissæ Gyrtoneiq; incola & Orthe,
Quiq; tenent Elonem, vrbemq; Oloossonis albam,
Audaci parent rectori omnes Polypoetæ
Nato Pirithoi, summus quem Iupiter edit,
Inclita nupta parit quem Pirithoi Hippodamia,
Tempore quo cum semiferis fera prælia gessit,

Hos

Hospetere AEthicaq; & Pelio abire coëgit.
Tum satus hoc, Sna Martisq; propago Leontevs
Quadraginta duces rapiunt ad praelia puppes.
Deserit hinc Guneus Cyphon Sndenasque carinas
Bis complet Salidis Enienibus atq; Perebis,
Et qui Dodonae sedes posuere nivales,
Pinguia quiq; colunt pulcrum ad Titaresion arua,
Flumina Penes decurrunt cursus in Sndas
Nec nitidis miscentur aquis fluitantque superne,
Non secus ac olei latices super innatat vnguen.
Nam Stygis exoritur sacro de fonte perennis,
Dijs metus iurare timent & fallere numen.
Magnetum at Prothous ductor Terthredone natus,
Quiq; tenent ripas Penes & Pelion almum,
Arma quater denis praefert bellicarostris.
Hic regum atq; ducum numerum quis & nomina Graium.
Nunc cane Musa quis hos fuerit fortissimus inter,
Egerit & primos qui strenuitate iugales,
Agminis Atridum totum signa secuti.
Eximia bonitatis equos Eumelus agebat,
Eumelus Pheretiades pernice Volatu,
Idem illis color atq; aetas & tergora rotunda.
Quos in Pieria arcitenens eduxit Apollo
Femellas ambas, torua formidine Martis,
Sed Virtute viris alijs Telamonius Aiax
Praestabat cunctis dum iracebatur Achilles,
Ille etenim facile ante alios praestantior omnes,
Huius erant & equi, sed naues abditus intra
Rostratas pontis quibus aequora traijciuntur,
Atrida infestus commota hic mente iacebat
Rex Agamemnonides At socij per litora latè
Et discos iacere, & iaculo & certare sagitta.
Ad currus sed equos carpentes stare videres
Gramina quemq; suum, latiq; apijque palustris.
Ipsi exarmatis regum tentoria curues
Intra condita erant, qui tum ducibus egentes
Circum tota vagi errabant per castra Pelasgum.
Iamq; ibant aeres totos ardere putares
Campos: at mugire solum, velut altitonante
Cum Ioue commoto tellus pulsata tremiscit
Inarimes suus Iostrum, vt fert fama, Typhoeus

Sic Danaum tellus resonat gradiente caterua,
Sub pedibusq; gemit celerantu pergere turba.
Nuncia cum Teucris cursu Iris prepete venit
Imperio Iouis, & belli lacrymabile tristi
Indicium rumore tulit. Tum concio regis
Ante fores Priami, inuenumq; senumq; coacta
Quarere consilium, at volucris iuxta astitit Iris
Ore fatum referens Priamo & sermone Politen,
Qui pedibus fretus specula velocibus alta
In cumulo residens AEsyeta senioris
Hostilem Danaum aduentum obseruare solebat.
Huic illa assimulata senem increpat, atq; ita fatur.
Ergo tibi assiduis totum consumere tempus
Dulce senex verbis, vt quondam in pace, nec vlla
Instantis belli tua pectora cura fatigat?
Ast ego me memini multa inter pralia multas
Versarig; viri pugnas, sed copia tanta
Nunquam visa mihi est, oppugnatura propinquas
Vrbem quanta tuam, arboreis par copia ramis,
Vel qua sparsa iacet vastum per littus, arena.
At tu, namq; labor te in primis hic decet, Hector
Illos multiplices socios, diuersa loquentes,
Qui nunc vrbe manent Priami belloq; tuentur.
Iliacos muros, ducibus parere iubeto,
Quosq; suis signum imperij populare secutos.
Dixit, at ille Dea monitus & verba loquentis
Agnoscens populi cœtum dimittit ad arma.
Panduntur porta, cunctiq; exercitus exit,
Ingentisque ruunt peditesq; equitesq; tumultu.
Est locus ante vrbem colle arduus, vndiq; campo
Expositus, cluisq; extans & liber aperto,
Appellant Batiaam homines, Di clara sepulcri
Nomine dixerunt fortis monumenta Myrinna,
Hic Troiana acies socialisq; agmina bello
Instructa armantur. Ducit Priameius Hector
Insignis galea & procero corpore, cunctis.
Plurima quem sequitur Troum & fortissima turba,
Et dextra elatas hastas audace coruscant.
Dardania Anchisæ soboles praclara cohorti
Imperat AEneas, quem vallibus aurea quondam
Anchisæ Idais genuit Venus, anfa cubile

Mortalis

Mortalis calcare hominis Dea, non tamen ille
Solus agit turmas, geminosq; Antenore natos
Adiungit sibi, pugnarum belliq; peritos
Acholochum atq; Acamanta. quibus sub monte Zeliæ
Idæo accedit positæ Tros incola, quorum
Fortè Lycaonides producit Pandarus agmen,
Præclarumq; humeris fert munus Apollinis arcum.
Hinc & Adrastiæ, & populosæ cultor Apæsi,
Quiq; tenent Pityæan & alta cacumina montis
Teriæ, Adrastum simul Amphiumq; sequuntur.
Quos ad bella Merops genitor Percosius, ille
Augurij ante omnes gnarus, prodire vetabat.
Sed non audiuere senis præcepta parentis
Lætiferi rapiebat enim vis aspera fati.
At quis Percote patria est, quis Praction, & qui
Seston habent & Abydon, & amplæ mœnia Arisbæ,
Hyrtacides infert horum Asius agmina pugnæ,
Asius Hyrtacides, & equis portetur Arisba
Proceris, nigris, de flumine Selleente
Adductis. Legio mox hastis densa Pelasgum.
Pinguia qui sindunt Larissæ vomere rura
Hippothoo parent, bellatoriq; Pylæo
Teutamides Lethus, quem gignit vterq; Pelasgus.
Threicias Acamas ducit Pirusq; cohortes,
Quàm multos Helles includunt littora ponti.
At Ciconum Euphemum sequitur natio inclita bello
Trœzeno Ceada Euphemum de rege creatum.
Pæonas hinc ducit Pyræchines arcitenentes
Ex Amydone procul, qua latis Axius vndis
Labitur, inq; vehit pulcerrima flumina terror.
Paphlagonas gaudere Pylæmone rege videres,
Bellica gens Venetum nudos vbi nutrit agrestes,
Quiq; Cytoron habent, & Sesamon, & loca circum
Parthenij complent fluuij cultoribus vndas.
Qui Cromnam AEgyalumq; tenent, altosq; Erythinos.
Dux Hodius sed Halizonum est & Epistrophus, hi sunt
Cultores Alybes, argenti vbi origo, remotæ.
Mysorum Chromis & ductor fuit Ennomus augur,
Sed non augurio potuit depellere fata,
Occubuitq; manu AEacida iugulatus in vndis,
Troum infelices vbi dispulit ille caterua.

Iam Phorcys Phrygibus, facit & quem dicere posses
AEqualem diis Ascanium pugnacibus anteit,
Longè ex Ascania accitus. Sed Mæona Mesthles
Instruit ad pugnam, & frater simul Antiphus, ambo
Gygaæq; palude, & patre Talamone nati,
Mæonia hos sequitur Tmolo de monte iuuentus.
Hinc Carас Nasces armat dux barbara linguæ,
Qui Mileton habent, siluestria qui iuga Phthiron,
Qui fluxus Mæandre tuos, quos ardua cæues
Educit Mycale, Nasthes agit Amphimachusq;.
Nasteisq; Amphimachusq, Noemonis inclita proles,
Auro qui Conitus bellum ceu virgo subibat.
Sed stulto contra mortem nil profuit aurum,
Quo dextra in fluuio casum spoliauit Achillis.
Sarpedon Lycium, & Glaucus simul exhibet agmen
Longinqua è Lycia, Xanthi à sinuantibus undis.

FINIS.

INDEX

INDEX RERVM ET VERBORVM IN HISCE COMmentarijs explicatorum.

A

ABœotis cur Homerus incœperit 49
Abantes 57
Abydus 93
Achæi 83
Achelous 79
Achiui 64
ἀχρεῖον ἰδών 34
Acrocorinthus 66
Actor 54
Actoriones 77
Adrastia 93
Admeto seruijt Apollo 90
Admetus 86,90
Ad Scolon neq; ipse eas, &c. 50
Ægialos 67
Ægiæ 69
Ægilips 76
Ægina 59,65
Ægis Iouis 46
Æpy 72
Æsyetæ bustum 92
Æthræa 80
Ætoli 79
Agamemno cur exercitũ coegerit 76. eius genus a Ioue 19. sceptrum 20
ἀγανοῖς ἐπέεσσιν 27
ἄγκιστρον 29
ἄγκυλον ibid.
ἀγερώχους cur Rhodios dixerit Poeta 80
ἀγήραος 46
ἀγλώωρ θυμός 35
ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν 18,35
Aiax 59
Aiax πολίπορθος 35
ἀΐδηλον 46
αἰγανέος 90
αἶγες 26
Αἰζηοί 80
Αἴθων 94
Αἴθοπα οἶνον cur dixerit Homerus ibid.
Alalcomenæ 51
Alcestis 85
Alcides cur Hercules dictus? 62
Alcumena Μιδεᾶτις ἡρωίνη 53
Alesiæa 76
Alesium ibid.
Alexãder μηδὲν ἀναβαλλόμενος Græcia potitus est 45
ἀλίαστος πόλεμος 92
ἅλις 18
ἁλίσαι ibid.
Alope 83
Alphei fabula 71
Alpheus 70
Amastus 95
Amathus amnis 71
ἀμβρόσιος 15,17
ἀμέγαρτος 45
Amyclæ 69
Amyclæ soleæ ibid.
Amyclæ tacitæ ibid.
Amyclei canes ibid.
Amycles silentium perdidit ibid.
Amphiaraus vbi terra absorptus 51
ἀμφιβρότης 44
ἀμφιδρυφής 18
ἀμφιέλισσα νῆες 27
ἀμφί 39
ἀμφὶς ἰδών 43
ἀναδυομένης Veneris tabulæ precium 82
ἀναδυομένης Veneris tabulam Augustus Iulio patri consecrauit ibid.
Ancæus 76
Alus 83
Anemolia 56
Anemoria ibid.
Anthedon 53
Anticyra 55
ἀντιπέραια 78
Antron 84
Antronius asinus ibid.
ἄφθονος 45
Apæsos 93
ἀπομηνίζειν 90
ἀποκαρτερεῖν ibid.
Aræthyrea 66
Arantia ibid.
Arcades gens vetustissima 73
Arcades imitari 74
Arcades naualis rei studio non incũbere 76, προσέλιμοι 73
Arcadia 77

ἀρχή 17
Arene 70
Ἀρχιφόντης 19
Argira 66
Argissa 87
ἄργος 26, 60, 61
Ἄργος πολυδίψιον 61
ἄργος ἱππόβοτον 36
Argos Pelasgicum 83
Argusa 87
Arima 91
Arisba 94
Aristoteles aliquoties Homeri carmina citat, quæ in nostris libris non habentur 14, 44
Aristotelis an sit libellus de Poetica 30
ἅρμα 51
Arne 53
Ascalaphus 54
Ascania 96
Asine 65
ἄσιος λειμών 46
Asopus altissimos iuncos alit 50
Aspledon 54
ἀστάχυες 25
ἀτάλαντος 27
Athenæ 60
Athenæ diuisæ in tribus quatuor 43
ἀτρυτώνη 26
Augea 56
Augeas 77
Augiæ 69
Augiæ stabulum 76
Axius 94
αὐλίς 39
αὐτοκασίγνητος 85
αὐτόματος 44
αὔτως 24
αὐτοσταδίη 58
Βαλύρα fluuius 68
βάσκ' ἴθι 14
βατίεια 92
Bellona 80
Bessa 56
βῆσσαι saltus ibid.
Bœotiæ situs 95
βοὴν ἀγαθὸς διομήδης 44
βοῶπις 27
βοτρυδόν 18
βουλή 17
Briseïs 83
Bryssiæ 69
Buprassion 76
Cæneus 88
Cænei hasta ibid.
καιέτα 71
καιετός ibid.
Calidnæ insulæ 82
Calliarus 56
Calydon 79
Calydonia silua ibid.
Calymna 82
Canurus 81
Caros 96
καρηκομόωντας 15
κάρηνα πολίων 21
Carpathos 82
Carystos 57
Capaneus ἀγακλειτὸς cur 65
Cupidinis simulacrum à Praxitele factũ apud Thespienses 50
καπνίζω 44
καταιγίζειν 26
καταιγὶς ἀνέμοιο ibid.
Cea 83
Centauri φῆρες 87
κεραΐζειν 96
Ceryuthus 57
Cephalenia 78
Cephalenijs præfuit Vlysses ibid.
Cephissus 56
Cephissides 52
Cephissi septem 56
Chalcis 57
χαλκίς 79
Chæronea 53
Chersonesus Thraciæ 94
χιτών 15
χλαῖνα 16, 24
χλαῖναι πολλυικαί 67
χλαμύς 16
χλανύς ibid.
χορός 51
χθὲς καὶ πρώην 38
Cicones 94
Cirra 55
κητώεσσα Lacedemon 68
κλεῖδες 27
Cleonæ 66
κληΐδες 18
κλώμακες 86
κνημοί 50
κολοιός 31
Colossus in Rhodo inter septem orbis miracula numerata 80
Coniuratio Græcorum contra Troianos 37
κόντοι 58
κοπίς 16
Copæ 52
Corinthus 66
Corinthum adire nõ cuiusuis est ibid.

Corin-

Corinthiæ meretriculæ perfacetæ ibid.
Coronea 52
Coronus 88
Coruorum insula 75
Coryſtius lapis textilis 57
κορύσσεσθαι 12
Cos 82
κοσμεῖν 23
κράπαθος 82
Creta ἑκατόμπολις 80
Creusa 53
Criſſa 55
Crocylea 78
Ctearus 77
κυδιόων superbiens 67
Cyllene 74
Cyllenius Mercurius 75
Cynus nauale Opuntiorum 56
Cyparisſius 55
Cyphus 88
κυρτός 31
Cytorus 95

Δαιμόνιος Dulichium 28
Dulichium ab Echinadibus Plinius temere diſtinxit 77
Danai ibid.
δαφοινός 61
Daulis 39
in Daulide cur nõ appareant hirundines 56
δαῦλος ibid.
δαμάσσω 92
Delphi 55
Delphinius Apollo ibid.
Demetrium 83
διάπλυν 29
διαχήριον 17
δυλεῖν 47
δωμὸς 87
Dion promontoriũ cõtra fretũ Danicum 57
δίσκος 90
Dodonæum æs 88
Dodone ibid.
Dodonæũ oraculum ibi.
δόμος ἐμέλησε 84
Donuſa 67
Dorion 68
Doris 85
δῦρα 24

E Chinados 77
ἑκατονδὰς 42
ἐγχίσταλος 23
ἐλελεπτολίαι Græcis poetis familiaris 13
Eileſium 51
ἕλωτες 69
ἔρξω 92
ἐρετρία 57
ἐλίσσεσθαι 36
Eleon 51
Eleus Neptunus 77
ἔλλυτε 57
Elone 87
ἐναρίθμιος 25
ἐνετή 33
Eniſpe 75
ἐνοσίχθων 78
Enyalius 80
ἐνυὼ ibid.
ἐπαυλίζειν 26
Epei 76
ἐπιβόδια quid? 31
Epeus 23
ἐπιλώστης 66
ἐπίσσειν 17
ἐπίσσοιο 47
ἐπικληδιον 87
Epicnemidij ibid.
Epidaurus 65
Epimenides expiator 80
Epirus 78
Epiſtrophus dux Phocẽſium 55
Erechtidæ 59
Eretria 57
Erythræ 51
ἐρία 23
Ereonos 50
Eubœa 57
Euboënſes bellicoſi 58
Eurotas 71
Eurybates 28
Eurytus 77
Eutreſis 52
Exectationibus fidẽ obſtringere ſolemus 34
ἐυκνήλη 26
ἐυρύχορος 51
ἐυστέλμιος 27

G Eographiam Græciæ in tabula depictam 48
editurum ſe promittit Camerarius 48
γέρα 32
γερήνιος Neſtor 40
γλάσσε 47
Glaphyre 85
Glaucus Anthedonius 53
γλαυκῶπις 27
Gliſſas 52
Gnoſſus 80
Gonoeſſa 66
Gorgyn, Gortys, Gortyna 80
Græcatum nauiũ, & militum numerus 22

γραῖαι 51
Gygæa palus 96
Gyrtone 87
Aliartus 52
Helena cur Argiua dicta 26
Hellas 64,83
Hellebor⁹ ex Anticyra 55
Helleſpontus vnde 94
Helos 69,72
Herculis genealogia 63
iuxta Hermionem facilis deſcẽſus ad inferos 65
Heſiodi patria ſterilis 53
quare Homerũ aliqui Atheniẽſem fecerint 43
Hyacinthus 69
Hyampolis 56
Hypatus mons 52
Hypermneſtra Lynceiuxor 62
Hyperia fons in Theſſalia 87
Hypereſiæ 66
Hyſiæ 51
Hyrmine 76
Almenus 54
Ialyſſus 81
Icarium mare vnde dictum 25
Ἰναχεύς 34
Idomeneus filius Deucalionis 80
Ἰολκός 18
Ἰπποθόαι 70
Ἴπποι Neptunus 36
Ἱππόβοτον Ἄργος 36
Ἱπποκορυσταί 12
Ἵππότης Neſtor 40
Iris 92
Iſtæotis 85
Iſtiæa 57
Ithaca 78
Ἴτειμος? 18
Laas 69
Λαρδώ: 25
Lacedæmon πολλαχοῦ ταχα 67. olim paluſtris 68. aliquando Ἑκατόμπολις 69
Lacedæmonas auaritia perdidit 71
Lacon ibid.
Ladon 75
Lais Talantiæa 66
Lampſacus 93
Laperſe 69
Lariſſa 94
Lebadea 53
Leleges 68
Λίμνας ἀκτή 78
Leytus dux Bœotiæ 50
Λιάζεσθαι 92
Licymnius Herculis auunculus 81
Lilæa 56
Lindus 81
Λοξοφάγοι 91
Λωβητὴς ἱστορίας Locri 35
Lotus herba 91
Lycaones 73
Lycaſtus 80
Lycij 85
Lyctus Lacedæmoniorũ colonia 80
Μάχιμα 16
μάκελις 57
μακρὰ κυμάτα 25
Mæander 97
Magnetes 89
Mecone 68
Megaricas inter Athen. copias fuiſſe 59
Melibœa 85
μελιφρὼν 15
Meneſtheus 59
Memoriæ lapſus in Ciceronе 35,38
Mercurius cur Ἀργεφόντης dictus 36
μερμηρίζειν 13
μίροπες 36
Merulæ candidæ in Cyllene 74
Meſabion 53
Meſſe 68
μιλὰ 25
μιτάρσιον 34
Methone 85
Midea 53
μῆχος 42
Miletus 96
Milyæ 97
Minuetua numen bellicũ & amicum Græcis 45
μῆτις 27
μῶλυς ἄρουρα 44
Mycaleſſus 51
Mycenæ 60
Mycenę vnde dictę 62,66
μύκης 62
Myletus 80
Myrinna 92
Myrmidones 83

Myrtun-

Myrtuntium 76
Mysorũ postremus Prouerb. 96
NÁστη 97
Neptunus Eleus 77
Neptunus ἵππιος 36
Neptunus Onchestius 52
Neritus mons 78
Nestor ἱππότης 40
Nestoris Pylus 70
νή 13
νήδυμος ὕπνος ibid.
νήπιοι 40
Nigropontum 57
Nireus 82
νήρικος 78
Nisa 53
Nisyrus 82
Nomius Apollo 90
OCalea 52
Oechalia 68
Oenoe 79
οἴτυλος 69
Olenia petra 76
Olenos 79
Olizon 85
Oloosson 87
Onchestus 52
Ophiusa 80
ὄψ 36
Opuntij 56
Opus ibid.
ὥρα 47
ὅρκια τέμνειν 21
Orchomenos 53
Ormenios 86
ὁρμήματα 43, 70
Orneæ 66
Orthe 87
ὄσσα 18
ὄτριχος 90
ὄλος 13
Ozolæ 56
PÆones 94
παιδὸς 93
παλεῖς 77
Pamissus 70
παναθήναια duplicia 59
Panopeus 56
πανσυδίῃ 14
Pan Tegeæus 75
Paphlagones 95
παραχελώις 79
παραγραμματισμός 89
παραποτάμιοι 56
παράσπονδος 42
παρήχημα 89
Parrhasia à Parrhaso filio Lycaonis dicta 76
Parthenius 95
Pecuniæ & signati æris nulla apud Homerum mentio, sed permutationis rerũ crebra 46
πέδιλα 15
Pelasgi 61, 94
Pellene 67
πελώριος 40
Pelops equestris cur 19
Percope, seu Percote 93
περιτροπέων annus vertens 73
Periurorum pœna 88
πέπονες ibid.
Phanoteus 56
Pharyges ibid.
φάρος 16
φάσγανον ibid.
Phæstus 80
Pheræ 69, 85
Pheres Admeti pater 90
Phileta Cous 82
Philomelæ fabula 56
φῆρες 53
φλιοῦς 56
Phocenses 54
φοινίκιος mons 52
φοινός 39
φολκός 31
Phryne Thespiensis 51
φθῖρες 97
Phylace 83
Pirene 66
Pirithous 87
πηρῦν verbum 73
Pityæa ibid.
Platæa 52
Pleuron 79
πλωταί 82
πολυκληΐδες 27
πολυσπερεῖς 92
Potniæ Thebæ 52
Practum 93
Protesilaus 83
Ptelea 84
Pteleaticum vinum ibid.
Pteleon 65
Pteleos 84
Pylene 79
Pyli tres 70
Pylus ἠμαθόεις ibid.
Pyrasus 85
Pythia 55
Pythium oraculum ibid.
Python vrbs in monte Parnasso sita ibid.
RHesi copiæ vnde deductæ? 94
Rhipe 75
Rhytium 80
Rhodij ἀγέρωχοι 81
Rhodus ibid.
Rhodus Soli sacra ibid.

ῥωγαλέα 45
SAμος 70, 78
σάμος 78
Samicum 70
Sarpedon 97
Saturnus ἀγκυλομήτης 29
Schœnus 50
σκαίρειν 92
Scarphe 50, 56
σκαρθμός 92
Schedius dux Phocensium 55
σχέτλιος 21
Sceptrum regum insigne 17
σκηπτοῦχοι βασιλεῖς ibid.
Scolis 76
σκῶλος 50
σέλματα 27
σῆπα 75
Seps serpens qualis ibid.
Sesamus 95
Sestus 93
Sicyon 66
Sicyonij calcei ibid.
συνθεσίαι 41
σμερδαλέον 39
σόλος 90
Sparta 67
Sparta quãdiu absq; muris 68
Spartiades ibid.
Spartum 24
σπάθη 16
Somnus θαυματοπιός 14
σπονδαί 42
Sporades insulæ 82
σταδίη 54
στάχυες 25
στεῦτο 72
Strophades 82
Stratia 75 (ibid.
Stymphalides volucres
Stymphalus ibid.
Styra 57
Styx 124
Syracusæ colonia Corinthiorum 66
Superbum Ilium 81
συστάδην 57
TAlantia 57
Talpæ non nascuntur in Coronea, neq; viuunt 52
Tanagra 51
Tarna 53
τάρφεα 56
Telchinis 80
Terei fabula 56
Termilæ 98
Teutanion 87
Thaumacie 85
Thamyris 68
θέμιστες 29
Thersites 29, 30
θεσπέσιον 46
Thespiæ 50
Thessalicæ equæ præstãtissimæ 89
Thisbe 52
Thryoessa 70
Timolus 69
Tiria 95
Tiryns 65
τίτανος 87
Tlepolemus 18
Tmolus 96
τόξος 93
Trathin 83
Tricca 86
Troes 96
Troezen 65
Troezena petere Prouerb. ibid.
Trophoniũ oraculũ 53
τρύω 26
Tylus 63
τύφεσθαι 92
Typhonis sepulcrum 91
VEneti 95
Vertens annus 37
Vesta 23
Vinum profundi in sacris solitum 42
Vlysses πολύπορθος 35,
πολύμητις 27
XAnthus 47
ξίφος 16
ZAcynthus 78
ζέλεια 93
Zephyri flatus quales? 25
Ὑδη 96
ὑπέρθυμος 88
ὑπέρμορα 26
ὑπερώϊον 54
ὕπνος νύδυμος 13
ὑπόσπονδος 42
ὑποθήβαι 52

FINIS.